

2018

100 lat
GUS

Urząd Statystyczny
w Szczecinie

Rocznik Statystyczny województwa zachodniopomorskiego

Statistical Yearbook of zachodniopomorskie voivodship

2018

100 lat
GUS

Urząd Statystyczny
w Szczecinie

Rocznik Statystyczny województwa zachodniopomorskiego

Statistical Yearbook of zachodniopomorskie voivodship

Urząd Statystyczny w Szczecinie Statistical Office in Szczecin

Szczecin 2018

Zespół Redakcyjny Urzędu Statystycznego w Szczecinie
Editorial Board of Statistical Office in Szczecin

Przewodniczący

President

Magdalena Wegner

Redaktor główny

Editor-in-chief

Magdalena Mojsiewicz

Członkowie

Members

Anna Bilśka, Agnieszka Brzezińska, Aniela Litke, Janina Ofiarska, Magdalena Orczykowska,
Małgorzata Radlińska, Mirosława Szewczyk, Dariusz Szewczyk

Opracowanie merytoryczne

Content-related works

Zespół pracowników Urzędu Statystycznego w Szczecinie

The team of employees of Statistical Office in Szczecin

Skład i opracowanie graficzne

Typesetting and graphics

Maciej Rożek

Opracowanie redakcyjne i korekta

Editorial works and proof-reading

Elżbieta Klimaszewska, Karolina Opaczewska

Zdjęcie zamieszczone na okładce

Photograph on the cover

Szczecin – panorama (Ireneusz Romanko)

ISSN 1640–0038

Publikacja dostępna na stronie

Publication available on website

szczecin.stat.gov.pl

Przy publikowaniu danych Urzędu Statystycznego prosimy o podanie źródła

When publishing Statistical Office data please indicate source

PRZEDMOWA

Przekazuję Państwu dziewiętnaste wydanie *Rocznika Statystycznego Województwa Zachodniopomorskiego*. Opracowanie zawiera obszerny zestaw informacji statystycznych charakteryzujących potencjał demograficzny, warunki życia ludności, stan środowiska naturalnego oraz gospodarki województwa.

W porównaniu z poprzednią edycją nie wprowadzono większych zmian w zakresie i układzie tematycznym. Forma prezentacji danych, stosowane grupowania, klasyfikacje oraz nomenklatury zgodne są ze stosowanymi w publikacjach GUS i innych urzędów statystycznych, co ułatwia dokonywanie porównań międzywojewódzkich.

Wprowadzeniem do *Rocznika* są tablice przeglądowe przedstawiające ogólny obraz województwa zachodniopomorskiego na tle kraju w 2017 r. oraz najważniejsze dane w ujęciu retrospekcyjnym za lata 2000, 2005, 2010-2017.

Zasadniczą część publikacji stanowią tablice zgrupowane w 24 działach tematycznych. W zależności od dostępności danych, informacje za 2017 r. najczęściej zestawiano z danymi za lata 2010, 2015 i 2016. Zamieszczony materiał zobrazowano wykresami. Czytelnikom zainteresowanym danymi według podregionów, powiatów i gmin polecam wydawaną równocześnie z *Rocznikiem* pozycję *Województwo zachodniopomorskie 2018 – podregiony, powiaty, gminy*.

Publikacja poza wydaniem książkowym dostępna jest również na stronie internetowej Urzędu: <http://szczecin.stat.gov.pl/publikacje-i-foldery/roczniki-statystyczne>.

Oddając do rąk Państwa *Rocznik Statystyczny Województwa Zachodniopomorskiego 2018* pragnę podziękować respondentom oraz instytucjom za przekazywanie danych statystycznych oraz wszystkim osobom i instytucjom zgłaszającym uwagi i wnioski, które przyczyniły się do wzbogacenia jego treści.

Dyrektor
Urzędu Statystycznego
w Szczecinie

Magdalena Wegner

Szczecin, grudzień 2018 r.

FOREWORD

The Statistical Office in Szczecin presents the nineteenth edition of *the Statistical Yearbook of zachodnio-pomorskie voivodship*. It provides a comprehensive set of statistical information characterising demographic potential, living conditions of the population, condition of the environment and economy of the voivodship.

In comparison with the previous edition, no major changes in the scope or layout were introduced. The presentation of data, applied groupings, classifications and nomenclatures are consistent with the ones used in the publications of the Central Statistical Office and other statistical offices, which facilitates making inter-voivodship comparisons.

The *Yearbook* begins with review tables presenting a general picture of zachodnio-pomorskie voivodship compared with Poland in 2017 and major data in retrospect covering the years 2000, 2005, 2010-2017.

Tables grouped into 24 sections constitute the core section of the publication. Depending on the availability of data, information for 2017 is usually compared with data for the years 2010, 2015 and 2016. Included material is illustrated on charts. I would like to recommend the publication *Zachodniopomorskie voivodship 2018 – subregions, powiats, gminas*, published together with the *Yearbook*, to readers interested in data in a breakdown by subregions, counties and communes.

The publication is available, apart from a printed version, on the website of the Statistical Office:
<http://szczecin.stat.gov.pl/en/publications/statistical-yearbook/>.

Handing over the *Statistical Yearbook of zachodniopomorskie voivodship 2018*, I would like to thank respondents and institutions for passed on statistical data and every person and institution submitting comments and conclusions which contributed to broadening its contents.

Director
of the Statistical Office
in Szczecin

Magdalena Wegner

SPIS RZECZY

Przedmowa
Spis tablic i wykresów
Objaśnienia znaków umownych. Skróty
Uwagi ogólne

TABLICE PRZEGLĄDOWE

I. Województwo na tle kraju w 2017 r.
II. Ważniejsze dane o województwie (2000, 2005, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017)

DZIAŁY

I. Geografia
II. Stan i ochrona środowiska
III. Podział administracyjny i samorząd terytorialny
IV. Bezpieczeństwo publiczne. Wymiar sprawiedliwości
V. Ludność
VI. Rynek pracy
VII. Wynagrodzenia. Świadczenia z ubezpieczeń społecznych
VIII. Budżety gospodarstw domowych
IX. Infrastruktura komunalna. Mieszkania
X. Edukacja i wychowanie
XI. Ochrona zdrowia i opieka społeczna
XII. Kultura. Turystyka. Sport
XIII. Nauka i technika. Społeczeństwo informacyjne
XIV. Ceny
XV. Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo
XVI. Przemysł i budownictwo
XVII. Transport. Telekomunikacja
XVIII. Gospodarka morska
XIX. Handel i gastronomia
XX. Finanse przedsiębiorstw
XXI. Finanse publiczne
XXII. Inwestycje. Środki trwałe
XXIII. Rachunki regionalne
XXIV. Podmioty gospodarki narodowej

CONTENTS

	Strona Page
Foreword	3 – 4
List of tables and graphs	6 – 18
Symbols. Abbreviations	18 – 19
General notes	20 – 25

REVIEW TABLES

Voivodship against the background of the country in 2017	26 – 31
Major data on the voivodship (2000, 2005, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017)	32 – 49

CHAPTERS

Geography	50 – 52
Environmental protection	53 – 72
Administrative division and territorial self-government	73 – 78
Public safety. Justice	79 – 88
Population	89 – 116
Labour market	117 – 151
Wages and salaries. Social security benefits	152 – 163
Household budgets	164 – 171
Municipal infrastructure. Dwellings	172 – 186
Education	187 – 218
Health care and social welfare	219 – 236
Culture. Tourism. Sport	237 – 250
Science and technology. Information society	251 – 264
Prices	265 – 268
Agriculture, hunting and forestry	269 – 300
Industry and construction	301 – 314
Transport. Telecommunications	315 – 321
Maritime economy	322 – 339
Trade and catering	340 – 344
Finances of enterprises	345 – 358
Public finance	359 – 367
Investments. Fixed assets	368 – 377
Regional accounts	378 – 382
Entities of the national economy	383 – 390

SPIS TABLIC I WYKRESÓW

LIST OF TABLES AND GRAPHS

	Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ I. GEOGRAFIA	CHAPTER I. GEOGRAPHY	
Położenie geograficzne	Geographic location	1 50
Powierzchnia i granice w 2017 r.	Area and borders in 2017	2 50
Układ pionowy powierzchni	Elevations	3 50
Większe rzeki	Principal rivers	4 51
Większe i głębsze jeziora	Larger and deeper lakes	5 51
Temperatury powietrza	Air temperatures	6 52
Opady atmosferyczne, prędkość wiatru, usłonecznienie i zachmurzenie	Atmospheric precipitation, wind velocity, insolation and cloudiness	7 52
DZIAŁ II. STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA	CHAPTER II. ENVIRONMENTAL PROTECTION	
Uwagi ogólne	General notes	x 53
Stan geodezyjny i kierunki wykorzystania powierzchni województwa	Geodesic status and changes of voivodship land use	1 /8/ 60
Grunty rolne wyłączone na cele nierolnicze i leśne na cele nieleśne	Agricultural land designated for non-agricultural purposes and forest land designated for non-forest purposes	2 /9/ 61
Grunty zdewastowane i zdegradowane wymagające rekultywacji i zagospodarowania oraz grunty zrekultywowane i zagospodarowane	Devastated and degraded land requiring reclamation and management as well as reclaimed and managed land	3 /10/ 61
Pobór wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności	Water withdrawal for needs of the national economy and population	4 /11/ 62
Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności	Water consumption for needs of the national economy and population	5 /12/ 62
Powierzchnia i pobór wody do nawodnień w rolnictwie i leśnictwie oraz napełniania stawów rybnych	Area and water withdrawal for irrigation in agriculture and forestry as well as water for filling fish ponds	6 /13/ 63
Ścieki przemysłowe i komunalne odprowadzane do wód lub do ziemi	Industrial and municipal waste water discharged into waters or into the ground ...	7 /14/ 63
Zakłady odprowadzające ścieki według miejsca odprowadzania oraz wyposażenia w oczyszczalnie ścieków	Plants discharging wastewater by place of discharge and wastewater treatment plants possessed	8 /15/ 64
Oczyszczalnie ścieków	Wastewater treatment plants	9 /16/ 64
Emisja i redukcja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza	Emission and reduction of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality	10 /17/ 65
Urządzenia do redukcji zanieczyszczeń powietrza w zakładach szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza	Air pollution reduction systems in plants of significant nuisance to air quality	11 /18/ 65
Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona	Area of special nature value under legal protection	12 /19/ 66
Parki narodowe	National parks	13 /20/ 67
Rezerваты przyrody	Nature reserves	14 /21/ 67
Parki krajobrazowe	Landscape parks	15 /22/ 68
Pomniki przyrody	Monuments of nature	16 /23/ 68
Odpady wytworzone i dotychczas składowane (nagromadzone) oraz tereny ich składowania	Waste generated and landfilled up to now (accumulated) as well as thier storage yards areas	17 /24/ 69
Odpady według rodzajów w 2017 r.	Waste by type in 2017	18 /25/ 69
Nakłady na środki trwale służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej (ceny bieżące)	Outlays on fixed assets in environmental protection and water management (current prices)	19 /26/ 70

	Tablica Table	Strona Page
Efekty rzeczowe uzyskane w wyniku przekazania do użytku inwestycji ochrony środowiska i gospodarki wodnej.....	Tangible effects of investments in environmental protection and water management	20 /27/ 71
Kierunki finansowania z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	Financing directions of the Voivodship Environmental Protection and Water Management Fund.....	21 /28/ 72
Wpływy z opłat i kar na Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.....	Receipts from fees and fines for Environmental Protection and Water Management Funds	22 /29/ 72
DZIAŁ III. PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY I SAMORZĄD TERYTORIALNY	CHAPTER III. ADMINISTRATIVE DIVISION AND TERRITORIAL SELF-GOVERNMENT	
Uwagi ogólne	General notes	x 73
Jednostki administracyjne województwa.....	Administrative units of voivodship.....	1 /30/ 75
Gminy w 2017 r.	Gminas in 2017	2 /31/ 75
Powiaty i miasta na prawach powiatu w 2017 r. ...	Powiats and cities with powiat status in 2017 ...	3 /32/ 76
Radni organów jednostek samorządu terytorialnego w 2017 r.....	Councillors of organs of local self-government entities in 2017	4 /33/ 76
Zatrudnienie i wynagrodzenia w administracji publicznej	Paid employment, wages and salaries in the public administration	5 /34/ 78
DZIAŁ IV. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE. WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI	CHAPTER IV. PUBLIC SAFETY. JUSTICE	
Uwagi ogólne	General notes	x 79
Bezpieczeństwo publiczne	Public safety	
Przestępstwa stwierdzone przez Policję w zakończonych postępowaniach przygotowawczych.	Ascertained crimes by the Police in completed preparatory proceedings.....	1 /35/ 82
Wskaźniki wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych przez Policję	Rates of detectability of delinquents in ascertained crimes by the Police	2 /36/ 84
Wymiar sprawiedliwości	Justice	
Wpływ spraw do sądów powszechnych	Incoming cases in the common courts	3 /37/ 84
Wpływ spraw do sądów powszechnych w 2017 r. .	Incoming cases in the common courts in 2017 ..	4 /38/ 85
Dorośli skazani prawomocnie przez sądy powszechne za przestępstwa ścigane z oskarżenia publicznego	Adults validly sentenced by common courts for crimes prosecuted by public accusation.....	5 /39/ 86
Załatwione sprawy rodzinne.....	Resolved family cases.....	6 /40/ 87
Sprawy rodzinne załatwione w 2017 r.	Family cases resolved in 2017	7 /41/ 87
Podmioty w Krajowym Rejestrze Sądowym.....	Entities of the National Judicial Register	8 /42/ 87
DZIAŁ V. LUDNOŚĆ	CHAPTER V. POPULATION	
Uwagi ogólne	General notes	x 89
Ludność.....	Population	1 /43/ 92
Ludność w wieku produkcyjnym i nieprodukcyjnym	Working and non-working age population.....	2 /44/ 92
Ludność według płci i wieku.....	Population by sex and age.....	3 /45/ 93
Miasta i ludność w miastach	Towns and urban population	4 /46/ 94
Gminy zamieszkane przez ludność wiejską.....	Gminas and rural population	5 /47/ 94
Mediana wieku ludności według płci	Median population age by sex.....	6 /48/ 95
Ruch naturalny ludności	Vital statistics	7 /49/ 95

	Tablica Table	Strona Page
Małżeństwa zawarte i rozwiązane	Marriages contracted and dissolved	8 /50/ 96
Małżeństwa zawarte według wieku nowożeńców w 2017 r.	Marriages contracted by age of bridegrooms and brides in 2017	9 /51/ 96
Małżeństwa zawarte według poprzedniego stanu cywilnego nowożeńców w 2017 r.	Marriages by previous marital status of bridegrooms and brides in 2017	10 /52/ 99
Małżeństwa wyznaniowe.	Church or religious marriages	11 /53/ 99
Rozwody według wieku małżonków w momencie wniesienia powództwa w 2017 r.	Divorces by age of spouses at the moment of filing petition for divorce in 2017	12 /54/ 100
Rozwody według liczby małoletnich dzieci w małżeństwie.	Divorces by the number of underage children in the marriage	13 /55/ 101
Urodzenia	Births	14 /56/ 101
Urodzenia żywe według kolejności urodzenia dziecka oraz wieku matki	Live births by birth order and age of mother.	15 /57/ 102
Płodność kobiet i współczynniki reprodukcji ludności.	Female fertility and reproduction rates of population	16 /58/ 102
Zgony według płci i wieku zmarłych	Deaths by sex and age of deceased	17 /59/ 103
Zgony według wybranych przyczyn	Deaths by selected causes.	18 /60/ 104
Zgony niemowląt według płci i wieku	Infant deaths by sex and age.	19 /61/ 106
Zgony niemowląt według przyczyn.	Infant deaths by causes	20 /62/ 107
Przeciętne dalsze trwanie życia	Life expectancy	21 /63/ 107
Prognoza ludności w wieku produkcyjnym i nieprodukcyjnym do 2050 r.	Working and non-working age population projection until 2050.	22 /64/ 108
Prognoza gospodarstw domowych.	Household projection	23 /65/ 110
Migracje wewnętrzne i zagraniczne ludności na pobyt stały.	Internal and international migration of population for permanent residence.	24 /66/ 110
Migracje wewnętrzne ludności na pobyt stały według kierunków.	Internal migration of population for permanent residence by direction	25 /67/ 111
Migracje wewnętrzne ludności na pobyt stały według płci i wieku migrantów.	Internal migration of population for permanent residence by sex and age of migrants	26 /68/ 112
Migracje zagraniczne ludności na pobyt stały według płci i wieku migrantów.	International migration of population for permanent residence by sex and age of migrants	27 /69/ 112
Rezydenci.	Usual residence population	28 /70/ 113
Rezydenci w wieku produkcyjnym i nieprodukcyj- nym	Working and non-working age usual residence population	29 /71/ 113
Kościół i związki wyznaniowe	Churches and religious associations	30 /72/ 114
Zamachy samobójcze zarejestrowane przez Policję	Suicides registered by Police.	31 /73/ 116
DZIAŁ VI. RYNEK PRACY	CHAPTER VI. LABOUR MARKET	
Uwagi ogólne.	General notes	x 117
Aktywność ekonomiczna ludności	Economic activity of the population	
Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej – na podstawie BAEL	Economic activity of the population aged 15 and more – on the LFS basis	1 /74/ 125
Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej według wieku oraz poziomu wykształcenia w IV kwartale 2017 r. – na podstawie BAEL	Economic activity of the population aged 15 and more by age and educational level in IV quarter 2017 – on the LFS basis.	2 /75/ 126
Pracujący	Employment	
Pracujący	Employed persons	3 /76/ 127
Pracujący według statusu zatrudnienia	Employed persons by employment status	4 /77/ 128
Przeciętne zatrudnienie.	Average paid employment	5 /78/ 129
Pełnozatrudnieni i niepełnozatrudnieni	Full-and part-time paid employment.	6 /79/ 130
Przyjęcia do pracy	Hires.	7 /80/ 131

	Tablica Table	Strona Page
Zwolnienia z pracy	Terminations.....	8 /81/ 132
Absolwenci szkół wyższych, zawodowych i liceów ogólnokształcących, którzy podjęli pracę po raz pierwszy	The graduates of tertiary schools, leavers of vocational and secondary schools starting work for the first time.....	9 /82/ 134
Miejsca pracy wolne, nowo utworzone i zlikwidowane w 2017 r.	Job vacancies, newly created and liquidated job in 2017	10 /83/ 135
Bezrobocie	Unemployment	
Bezrobotni zarejestrowani, stopa bezrobocia oraz oferty pracy	Registered unemployed persons, unemployment rate as well as job offers.....	11 /84/ 137
Bezrobotni nowo zarejestrowani i wyrejestrowani	Newly registered unemployed persons and persons removed from unemployment rolls.	12 /85/ 138
Bezrobotni zarejestrowani według wieku, poziomu wykształcenia, czasu pozostawania bez pracy oraz stażu pracy	Registered unemployed persons by age, educational level, duration of unemployment and work seniority	13 /86/ 138
Bezrobotni zarejestrowani korzystający z aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu oraz oferty pracy	Registered unemployed persons benefitting from labour market programme as well as job offers	14 /87/ 140
Wydatki Funduszu Pracy	Expenditures of Labour Fund.....	15 /88/ 140
Warunki pracy	Work conditions	
Poszkodowani w wypadkach przy pracy (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie) ...	Persons injured in accidents at work (excluding private farms in agriculture).....	16 /89/ 141
Wypadki i przyczyny wypadków przy pracy (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie).....	Contact-mode of injury and cause of accidents at work (excluding private farms in agriculture).....	17 /90/ 143
Poszkodowani w wypadkach przy pracy w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie.....	Persons injured in accidents at work on private farms in agriculture	18 /91/ 145
Zatrudnieni w warunkach zagrożenia	Persons working in hazardous conditions	19 /92/ 145
Zatrudnieni na stanowiskach pracy, dla których dokonano oceny ryzyka zawodowego w 2017 r.	Paid employees on position for which evaluation of occupational risk was done in 2017	20 /93/ 147
Choroby zawodowe	Occupational diseases	21 /94/ 148
Korzystający ze świadczeń z tytułu pracy w warunkach szkodliwych dla zdrowia i uciążliwych.....	Persons receiving benefits for work in harmful and strenuous conditions	22 /95/ 149
Świadczenia z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych	Occupational accidents and occupational diseases benefits	23 /96/ 150
DZIAŁ VII. WYNAGRODZENIA. ŚWIADCZENIA Z UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH	CHAPTER VII. WAGES AND SALARIES. SOCIAL SECURITY BENEFITS	
Uwagi ogólne.....	General notes	x 152
Wynagrodzenia	Wages and salaries	
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto	Average monthly gross wages and salaries.....	1 /97/ 155
Zatrudnieni według wysokości wynagrodzenia brutto za październik 2016 r.	Paid employment by amount of gross wages and salaries for october 2016	2 /98/ 156
Zatrudnieni oraz przeciętne wynagrodzenia brutto według grup zawodów wykonywanych za październik 2016 r.	Paid employment and average gross wages and salaries by performed occupational groups for october 2016	3 /99/ 158
Przeciętne wynagrodzenia brutto za październik 2016 r.	Average gross wages and salaries for october 2016.....	4 /100/ 160
Miesięczne wynagrodzenia brutto najwyższe (decyle) w grupach decylowych pracowników zatrudnionych według wielkich grup zawodów wykonywanych za październik 2016 r.	Decile earnings (the upper limits of gross wages and salaries received by decile paid employment) by great occupational groups for october 2016	5 /101/ 161
Świadczenia z ubezpieczeń społecznych	Social security benefits	
Emeryci i renciści	Retirees and pensioners	6 /102/ 163
Świadczenia emerytalne i rentowe brutto	Gross retirement pay and pension benefits	7 /103/ 163

	Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ VIII. BUDŻETY GOSPODARSTW DOMOWYCH	CHAPTER VIII. HOUSEHOLD BUDGETS	
Uwagi ogólne	General notes x	164
Gospodarstwa domowe	Households 1 /104/	169
Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwach domowych	Average monthly per capita available income of households 2 /105/	169
Przeciętne miesięczne wydatki na 1 osobę w gospodarstwach domowych	Average monthly per capita expenditures of households 3 /106/	169
Przeciętne miesięczne spożycie niektórych artykułów żywnościowych na 1 osobę w gospodarstwach domowych	Average monthly per capita consumption of selected foodstuffs of households 4 /107/	170
Gospodarstwa domowe wyposażone w niektóre przedmioty trwałego użytkowania	Households equipped with selected durable goods..... 5 /108/	171
Wskaźniki zagrożenia ubóstwem w gospodarstwach domowych	At-risk of poverty rates in households 6 /109/	171
DZIAŁ IX. INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA	CHAPTER IX. MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS	
Uwagi ogólne	General notes x	172
Infrastruktura komunalna	Municipal infrastructure	
Wodociągi i kanalizacja	Water supply and sewerage systems 1 /110/	178
Odbiorcy oraz zużycie energii elektrycznej w gospodarstwach domowych	Consumers and consumption of electricity in households 2 /111/	179
Sieć gazowa oraz odbiorcy i zużycie gazu z sieci w gospodarstwach domowych	Gas supply system as well as consumers and consumption of gas from gas supply system in households 3 /112/	179
Ogrzewnictwo	House-heating 4 /113/	180
Ludność korzystająca z sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i gazowej	Population areas using water supply, sewerage and gas supply systems..... 5 /114/	180
Odpady komunalne	Municipal waste..... 6 /115/	181
Nieczystości ciekłe	Liquid waste 7 /116/	181
Składowiska odpadów komunalnych	Landfill sites with municipal waste 8 /117/	181
Tereny zieleni ogólnodostępnej i osiedlowej	Generally accessible and estate green belts 9 /118/	182
Mieszkania	Dwellings	
Zasoby mieszkaniowe	Dwelling stocks 10 /119/	182
Mieszkania w zasobach mieszkaniowych wyposażone w instalacje	Dwellings in dwellings stocks fitted with installations..... 11 /120/	183
Dodatki mieszkaniowe wypłacone w 2017 r.	Housing allowances paid out in 2017 12 /121/	183
Gospodarka gruntami pod budownictwo mieszkaniowe	Administration of grounds for dwelling construction 13 /122/	184
Mieszkania, których budowę rozpoczęto	Dwellings in which construction has begun 14 /123/	184
Mieszkania oddane do użytkowania	Dwellings completed 15 /124/	184
Mieszkania oddane do użytkowania według liczby izb	Dwellings completed by number of rooms 16 /125/	186
DZIAŁ X. EDUKACJA I WYCHOWANIE	CHAPTER X. EDUCATION	
Uwagi ogólne	General notes x	187
Edukacja według szczebli kształcenia	Education by level..... 1 /126/	193
Szkoły według organów prowadzących	Schools by school governing authority 2 /127/	196
Uczniowie według grup wieku	Pupils and students by age groups 3 /128/	199
Współczynnik skolaryzacji	Enrolment rate..... 4 /129/	199

	Tablica Table	Strona Page
Uczący się języków obcych w szkołach dla dzieci i młodzieży oraz policealnych	Pupils and students studying foreign languages in schools for children and youth and in post-secondary schools	5 /130/ 201
Uczący się języków obcych w szkołach dla dorosłych	Pupils and students studying foreign languages in schools for adults	6 /131/ 202
Kształcenie osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi	Education for people with special educational needs	7 /132/ 203
Specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, młodzieżowe ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii i ośrodki rewalidacyjno-wychowawcze	Special educational centres, youth education centers, youth social therapy centres and rehabilitation-education centres	8 /133/ 204
Wychowanie pozaszkolne	Extracurricular education	9 /134/ 205
Internaty i bursy szkół dla dzieci i młodzieży (bez szkół specjalnych)	Boarding-schools and dormitories for children and youth (excluding special schools)	10 /135/ 205
Domy i stołówki studenckie	Student dormitories and canteens	11 /136/ 206
Studenci szkół wyższych otrzymujący stypendia ..	Students of higher education institutions receiving scholarships and grants	12 /137/ 206
Szkoły podstawowe dla dzieci i młodzieży (bez szkół specjalnych)	Primary schools for children and youth (excluding special schools)	13 /138/ 207
Gimnazja dla dzieci i młodzieży (bez szkół specjalnych)	Lower secondary schools for children and youth (excluding special schools)	14 /139/ 208
Branżowe szkoły I stopnia dla młodzieży (bez szkół specjalnych)	Stage I sectoral vocational schools for youth (excluding special schools)	15 /140/ 209
Uczniowie i absolwenci branżowych szkół I stopnia dla młodzieży (bez szkół specjalnych) według kierunków kształcenia	Students and graduates of stage I sectoral vocational schools for youth (excluding special schools) by fields of education	16 /141/ 209
Licea ogólnokształcące dla młodzieży (bez szkół specjalnych)	General secondary schools for youth (excluding special schools)	17 /142/ 209
Technika dla młodzieży (bez szkół specjalnych) ...	Technical secondary schools (excluding special schools)	18 /143/ 210
Uczniowie i absolwenci techników dla młodzieży (bez szkół specjalnych) według podgrup kierunków kształcenia	Students and graduates of technical secondary schools for youth (excluding special schools) by narrow fields of education	19 /144/ 210
Szkoły artystyczne dla dzieci i młodzieży	Level art schools for children and youth	20 /145/ 211
Szkoły policealne (bez szkół specjalnych)	Post-secondary schools (excluding special schools)	21 /146/ 211
Uczniowie i absolwenci szkół policealnych (bez szkół specjalnych) według podgrup kierunków kształcenia	Students and graduates of post-secondary schools (excluding special schools) by narrow fields of education	22 /147/ 212
Szkoły wyższe	Higher education institutions	23 /148/ 212
Filie, zamiejscowe podstawowe jednostki organizacyjne oraz zamiejscowe ośrodki dydaktyczne szkół wyższych według lokalizacji w roku akademickim 2017/18	Branches sections, basic organisational units in another location as well teaching centres in another location of higher education institutions in 2017/18 academic year by place of residence	24 /149/ 213
Studenci szkół wyższych według form studiów i typów szkół	Students of higher education institutions by study forms and type of schools	25 /150/ 214
Absolwenci szkół wyższych według form studiów i typów szkół	Graduates of higher education institutions by study forms and type of schools	26 /151/ 214
Nauczyciele akademicy w szkołach wyższych ...	Academic teachers in higher education institutions	27 /152/ 214
Cudzoziemcy – studenci i absolwenci według form studiów i typów szkół	Foreigners – students and graduates by study forms and type of schools	28 /153/ 215
Studia podyplomowe i doktoranckie	Postgraduate and doctoral programmes	29 /154/ 215
Studia podyplomowe według podgrup kierunków kształcenia w roku akademickim 2017/18	Postgraduate studies by narrow fields of education in the 2017/18 academic year	30 /155/ 216
Szkoły dla dorosłych	Schools for adults	31 /156/ 217
Wychowanie przedszkolne	Pre-primary education	32 /157/ 218

		Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ XI. OCHRONA ZDROWIA I OPIEKA SPOŁECZNA	CHAPTER XI. HEALTH CARE AND SOCIAL WELFARE		
Uwagi ogólne	General notes	x	219
Pracownicy medyczni	Medical personnel	1 /158/	226
Lekarze specjaliści	Doctors specialists	2 /159/	226
Ambulatoryjna opieka zdrowotna	Out-patient health care	3 /160/	227
Stacjonarna opieka zdrowotna	In-patient health care	4 /161/	228
Szpitala ogólne	General hospitals	5 /162/	229
Ratownictwo medyczne i pomoc doraźna	Emergency medical services and first aid	6 /163/	230
Apteki ogólnodostępne i punkty apteczne	Generally available pharmacies and pharmaceutical outlets	7 /164/	230
Krwiodawstwo	Blood donation	8 /165/	231
Zachorowania na niektóre choroby zakaźne i zatrucia	Incidence of infectious diseases and poisonings	9 /166/	231
Żłobki i kluby dziecięce	Nurseries and children's clubs	10 /167/	232
Wspieranie rodziny w 2017 r.	Family-support in 2017	11 /168/	233
Placówki wsparcia dziennego	Day-support centres	12 /169/	234
Rodzinna piecza zastępcza	Family foster care	13 /170/	234
Instytucjonalna piecza zastępcza	Institutional foster care	14 /171/	234
Pomoc społeczna stacjonarna	Stationary social welfare	15 /172/	235
Placówki stacjonarnej pomocy społecznej według grup mieszkańców	Stationary social welfare facilities by groups of residents	16 /173/	235
Świadczenia pomocy społecznej	Social assistance benefits	17 /174/	236
DZIAŁ XII. KULTURA, TURYSTYKA, SPORT	CHAPTER XII. CULTURE, TOURISM, SPORT		
Uwagi ogólne	General notes	x	237
Kultura	Culture		
Książki i broszury wydane	Books and pamphlets published	1 /175/	241
Gazety i czasopisma wydane	Newspapers and magazines published	2 /176/	241
Biblioteki publiczne (z filiami)	Public libraries (with branches)	3 /177/	241
Muzea	Museums	4 /178/	242
Instytucje paramuzealne	Museum related institutions	5 /179/	242
Galerie sztuki	Art galleries	6 /180/	242
Teatry, instytucje muzyczne, przedsiębiorstwa estradowe	Theatres, music institutions, entertainment enterprises	7 /181/	243
Centra kultury, domy i ośrodki kultury, kluby, świątlice	Centres of culture, cultural centres and establishment, clubs and community centres ..	8 /182/	243
Kina stałe	Fixed cinemas	9 /183/	244
Abonenci telewizji kablowej	Cable television subscribers	10 /184/	244
Abonenci radiowi i telewizyjni	Radio and television subscribers	11 /185/	244
Turystyka	Tourism		
Baza noclegowa turystyki	Tourist accommodation establishments	12 /186/	245
Turyści zagraniczni korzystający z bazy noclego- wej turystyki	Foreign tourists accommodated in tourists accommodation establishments	13 /187/	247

	Tablica Table	Strona Page
Wykorzystanie bazy noclegowej turystyki	Occupancy in tourist accommodation establishments	14 /188/ 248
Placówki gastronomiczne w bazie noclegowej turystyki	Catering establishments in tourist accommodation establishments	15 /189/ 248
Hotele według kategorii	Hotels by category	16 /190/ 249
Sport	Sport	
Organizacje kultury fizycznej i kluby sportowe	Physical education organisation and sports clubs	17 /191/ 249
DZIAŁ XIII. NAUKA I TECHNIKA. SPOŁECZEŃSTWO INFORMACYJNE	CHAPTER XIII. SCIENCE AND TECHNOLOGY. INFORMATION SOCIETY	
Uwagi ogólne	General notes	x 251
Nauka i technika	Science and technology	
Podmioty oraz pracujący (personel wewnętrzny) w działalności badawczej i rozwojowej	Entities and internal personnel in research and development	1 /192/ 256
Pracujący (personel wewnętrzny) w działalności badawczej i rozwojowej według poziomu wykształcenia	Internal personnel in research and development by educational level	2 /193/ 257
Stopień zużycia aparatury naukowo-badawczej w działalności badawczej i rozwojowej	Degree of consumption of research equipment in research and development activity	3 /194/ 257
Nakłady na działalność badawczą i rozwojową (ceny bieżące)	Gross domestic expenditures on research and development activity (current prices)	4 /195/ 258
Nakłady w działalności badawczej i rozwojowej według dziedzin B+R	Gross domestic expenditures in research and development by field of R&D	5 /196/ 258
Nakłady na działalność badawczą i rozwojową według sektorów instytucjonalnych (ceny bieżące) ..	Gross domestic expenditures on research and development by institutional sector (current prices)	6 /197/ 259
Nakłady bieżące na działalność badawczą i rozwojową według rodzajów badań (ceny bieżące)	Current expenditures on research and development activity by type of activity (current prices)	7 /198/ 259
Udział przychodów netto ze sprzedaży produktów nowych lub istotnie ulepszonych w przychodach ze sprzedaży ogółem w przemyśle w 2017 r.	Share of net revenues from sales of new or significantly improved products in revenues from sales in industry in 2017	8 /199/ 260
Przedsiębiorstwa innowacyjne w przemyśle według rodzajów wprowadzonych innowacji w latach 2014-2016	Innovative enterprises in industry by type of introduced innovation during 2014-2016	9 /200/ 261
Nakłady na działalność innowacyjną w przemyśle (ceny bieżące)	Expenditures on innovation activities in industry (current prices)	10 /201/ 262
Nakłady na działalność innowacyjną w przemyśle według źródeł finansowania (ceny bieżące)	Expenditures on innovation activities in industry by source of funds (current prices)	11 /202/ 263
Wynalazki i wzory użytkowe krajowe	Resident inventions and utility models	12 /203/ 263
Spółeczeństwo informacyjne	Information society	
Przedsiębiorstwa wykorzystujące wybrane technologie informacyjno-komunikacyjne	Enterprises using selected information and communication technologies	13 /204/ 264
Cele wykorzystania internetu w przedsiębiorstwach	Purpose of using the internet by enterprises	14 /205/ 264
DZIAŁ XIV. CENY	CHAPTER XIV. PRICES	
Uwagi ogólne	General notes	x 265
Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych ..	Price indices of consumer goods and services ..	1 /206/ 266
Ceny detaliczne wybranych towarów i usług	Retail prices of selected goods and services	2 /207/ 266
Przeciętne ceny skupu ważniejszych produktów rolnych	Average procurement prices of major agricultural products	3 /208/ 268
Przeciętne ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach	Average market-place prices received by farmers	4 /209/ 268

	Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ XV. ROLNICTWO I LEŚNICTWO	CHAPTER XV. AGRICULTURE AND FORESTRY	
Uwagi ogólne	General notes	x 269
Rolnictwo	Agriculture	
Uwarunkowania i ważniejsze wyniki ekonomiczno- -produkcyjne w rolnictwie	Trends and major economic and production results in agriculture.....	1 /210/ 277
Powierzchnia użytków rolnych według rodzajów użytków	Agricultural land area by land type	2 /211/ 279
Gospodarstwa rolne według grup obszarowych ...	Farms by area groups	3 /212/ 279
Dynamika globalnej, końcowej i towarowej produkcji rolniczej (ceny stałe)	Indices of gross, final and market agricultural output (constant prices)	4 /213/ 280
Struktura globalnej i towarowej produkcji rolniczej (ceny stałe)	Structure of gross and market agricultural output (constant prices).....	5 /214/ 280
Powierzchnia zasiewów	Sown area.....	6 /215/ 282
Zbiory i plony wybranych ziemioplodów	Selected crop production and yields	7 /216/ 283
Powierzchnia, zbiory i plony warzyw gruntowych	Area, production and yields of ground vegetables	8 /217/ 284
Powierzchnia i zbiory owoców z drzew	Area and production of tree fruit	9 /218/ 285
Powierzchnia i zbiory owoców z krzewów owocowych i plantacji jagodowych	Area and production of berry fruit	10 /219/ 285
Bydło, trzoda chlewna, owce i konie	Cattle, pigs, sheep and horses	11 /220/ 286
Drób	Poultry	12 /221/ 287
Produkcja żywca rzeźnego	Production of animals for slaughter	13 /222/ 288
Produkcja mięsa, tłuszczów i podrobów	Production of meat, fats and pluck	14 /223/ 288
Produkcja mleka krowiego i jaj kurzych	Production of cows' milk and hen eggs	15 /224/ 289
Ciągniki rolnicze	Agricultural tractors.....	16 /225/ 289
Zużycie nawozów mineralnych lub chemicznych oraz wapniowych w przeliczeniu na czysty składnik	Consumption of mineral or chemical and lime fertilizers in terms of pure ingredient	17 /226/ 289
Wartość skupu produktów rolnych (ceny bieżące).....	Value of agricultural products procurement (current prices).....	18 /227/ 290
Skup ważniejszych produktów rolnych	Procurement of major agricultural products	19 /228/ 291
Ekologiczne gospodarstwa rolne.....	Organoc farms.....	20 /229/ 293
Łowiectwo	Hunting	
Ważniejsze zwierzęta łowne	Major game species.....	21 /230/ 293
Odstrzał ważniejszych zwierząt łownych	Shoot of main game species	22 /231/ 293
Koła i członkowie Polskiego Związku Łowieckiego oraz obwody łowieckie	Clubs and members of the Polish Hunting Association and hunting districts	23 /232/ 294
Leśnictwo	Forestry	
Powierzchnia gruntów leśnych.....	Forest land	24 /233/ 295
Powierzchnia lasów	Forest areas.....	25 /234/ 296
Zasoby drzewne na pniu.....	Growing stock of standing wood	26 /235/ 297
Odnowienia, zalesienia i inne prace hodowlane	Renewals, afforestations and other forest breeding work	27 /236/ 298
Pozyskanie drewna	Removals	28 /237/ 299
Zadrzewienia i pozyskanie drewna z zadrzewień	Trees and shrubs outside the forest and removals	29 /238/ 299
Pożary w lasach	Forest fires	30 /239/ 300

	Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ XVI. PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO	CHAPTER XVI. INDUSTRY AND CONSTRUCTION	
Uwagi ogólne	General notes x	301
Przemysł	Industry	
Produkcja sprzedana przemysłu	Sold production of industry 1 /240/	304
Produkcja sprzedana przemysłu według liczby zatrudnionych w podmiotach gospodarczych w przemyśle (ceny bieżące)	Sold production of industry by number of paid employees in economic entities in industry (current prices) 2 /241/	306
Produkcja wybranych wyrobów	Production of selected products 3 /242/	306
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle	Average paid employment in industry 4 /243/	307
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w przemyśle	Average monthly gross wages and salaries in industry 5 /244/	308
Budownictwo	Construction	
Produkcja budowlano-montażowa (ceny bieżące)	Construction and assembly production (current prices) 6 /245/	310
Produkcja budowlano-montażowa według rodzajów obiektów budowlanych (ceny bieżące)	Construction and assembly production by type of constructions (current prices) 7 /246/	310
Budynki oddane do użytkowania	Buildings completed 8 /247/	312
Budynki oddane do użytkowania według rodzajów budynków	Building completed by type of buildings 9 /248/	312
Przeciętne zatrudnienie i przeciętne wynagrodzenia brutto w budownictwie	Average paid employment and average monthly gross wages and salaries in construction. 10 /249/	314
DZIAŁ XVII. TRANSPORT. TELEKOMUNIKACJA	CHAPTER XVII. TRANSPORT. TELECOMMUNICATIONS	
Uwagi ogólne	General notes x	315
Transport	Transport	
Linie kolejowe eksploatowane	Railway lines operated 1 /250/	318
Drogi publiczne o twardej nawierzchni	Hard surface public roads 2 /251/	318
Pojazdy samochodowe i ciągniki zarejestrowane	Registered road vehicles and tractors 3 /252/	318
Linie regularnej komunikacji autobusowej	Regular bus transport lines 4 /253/	319
Transport samochodowy zarobkowy	Hire or reward road transport 5 /254/	319
Komunikacja miejska	Urban transport 6 /255/	320
Wypadki drogowe i ich ofiary	Road traffic accidents and their casualties 7 /256/	320
Wypadki drogowe według sprawców ważniejszych przyczyn i rodzajów pojazdów	Road accidents by culprits major causes and types of vehicles 8 /257/	320
Telekomunikacja	Telecommunications	
Abonenci telefoniczni i aparaty telefoniczne	Telephone subscribers and telephone sets 9 /258/	321
DZIAŁ XVIII. GOSPODARKA MORSKA	CHAPTER XVIII. MARITIME ECONOMY	
Uwagi ogólne	General notes x	322
Wybrane dane o gospodarce morskiej	Selected data regarding maritime economy 1 /259/	326
Obroty ładunkowe w portach morskich	Cargo traffic in seaports 2 /260/	326
Międzynarodowy obrót morski	International maritime traffic 3 /261/	327
Kontenery w międzynarodowym obrocie morskim według kategorii i grup ładunkowych oraz portów w 2017 r.	International maritime container traffic by categories and groups of cargo and ports in 2017 4 /262/	327
Międzynarodowy ruch pasażerów w portach morskich	International passenger traffic in seaports 5 /263/	330

		Tablica Table	Strona Page
Statki transportowe wchodzące do portów morskich według bander	Cargo carrying ships entering seaports by flags	6 /264/	331
Morska flota transportowa	Cargo carrying sea fleet	7 /265/	332
Przewozy ładunków morską flotą transportową według rodzajów żeglugi i zasięgów pływania ..	Maritime cargo transport by types of shipping and range.....	8 /266/	334
Przewozy ładunków morską flotą transportową według relacji	Maritime cargo transport by relation.....	9 /267/	334
Przewozy ładunków morską flotą transportową według grup	Maritime cargo transport by groups	10 /268/	335
Przewozy ładunków Polskiego Handlu Zagranicznego i ładunków tranzytowych morską flotą transportową	Polish Foreign Trade and transit cargo transport by cargo carrying sea fleet.....	11 /269/	335
Przewozy pasażerów morską flotą transportową w komunikacji międzynarodowej	Maritime passenger transport in international traffic	12 /270/	336
Statki pasażerskie i przewozy pasażerów przybrzeżną flotą transportową	Passenger ships and transport of passengers by coastal transport fleet	13 /271/	336
Remonty statków i portfel zamówień	Ship repairs and ship repair order book	14 /272/	336
Flota rybacka	Fishing fleet	15 /273/	337
Łodzie rybackie według baz rybackich	Fishing boats by fishing bases	16 /274/	337
Kutry według portów macierzystych	Cutters by home ports	17 /275/	338
Połowy ryb morskich według gatunków	Sea fish catches by species	18 /276/	338
Produkcja wytworzona przetworów rybnych	Production of fish products.....	19 /277/	339
Hydrotechniczne umocnienia brzegów morskich ..	Hydrotechnical coast reinforcements.....	20 /278/	339
DZIAŁ XIX. HANDEL I GASTRONOMIA	CHAPTER XIX. TRADE AND CATERING		
Uwagi ogólne	General notes	x	340
Sprzedaż detaliczna towarów (ceny bieżące)	Retail sales (current prices)	1 /279/	343
Sprzedaż detaliczna towarów według grup (ceny bieżące)	Retail sales by groups (current prices)	2 /280/	343
Sprzedaż hurtowa towarów w przedsiębiorstwach handlowych (ceny bieżące)	Wholesale sales in trade enterprises (current prices)	3 /281/	343
Sklepy według form organizacyjnych i stacje paliw	Shops by organisational form petrol stations	4 /282/	343
Gastronomia	Catering.....	5 /283/	344
Magazyny handlowe	Trade warehouses	6 /284/	344
Targowiska	Marketplaces	7 /285/	344
DZIAŁ XX. FINANSE PRZEDSIĘBIORSTW	CHAPTER XX. FINANCES OF ENTERPRISES		
Uwagi ogólne	General notes	x	345
Przychody, koszty i wynik finansowy przedsiębiorstw według sektorów własności	Revenues, costs and financial results of enterprises by ownership sectors	1 /286/	349
Przychody, koszty i wynik finansowy przedsiębiorstw według sekcji	Revenues, costs and financial results of enterprises by sections.....	2 /287/	350
Przedsiębiorstwa według uzyskanych wyników finansowych	Enterprises by obtained financial results.....	3 /288/	351
Aktywa obrotowe przedsiębiorstw	Current assets of enterprises.....	4 /289/	350
Relacje ekonomiczne w przedsiębiorstwach	Economic relations in enterprises.....	5 /290/	354
Kapitały (fundusze) własne przedsiębiorstw	Share equity (funds) of enterprises	6 /291/	355
Kapitał zakładowy spółek	Share capital of companies	7 /292/	356
Zobowiązania przedsiębiorstw	Liabilities of enterprises.....	8 /293/	358

		Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ XXI. FINANSE PUBLICZNE	CHAPTER XXI. PUBLIC FINANCE		
Uwagi ogólne	General notes	x	359
Dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego według rodzajów	Revenue of local self-government entities budgets by type	1 /294/	362
Dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego według działów w 2017 r.	Revenue of local self-government entities budgets by division in 2017	2 /295/	364
Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego według rodzajów	Expenditure of local self-government entities budgets by type	3 /296/	365
Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego według działów w 2017 r.	Expenditure of local self-government entities budgets by division in 2017	4 /297/	366
Przychody i koszty samorządowych zakładów budżetowych	Revenue and costs of self-government budgetary establishments	5 /298/	367
DZIAŁ XXII. INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE	CHAPTER XXII. INVESTMENTS. FIXED ASSETS		
Uwagi ogólne	General notes	x	368
Inwestycje	Investments		
Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące)	Investment outlays (current prices)	1 /299/	372
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach (ceny bieżące)	Investment outlays in enterprises (current prices)	2 /300/	373
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach według grup (ceny bieżące)	Investment outlays in enterprises by groups (current prices)	3 /301/	374
Środki trwałe	Fixed assets		
Wartość brutto środków trwałych (bieżące ceny ewidencyjne)	Gross value of fixed assets (current book-keeping prices)	4 /302/	376
Wartość brutto środków trwałych w przedsiębiorstwach (bieżące ceny ewidencyjne)	Gross value of fixed assets in enterprises (current book-keeping prices)	5 /303/	377
DZIAŁ XXIII. RACHUNKI REGIONALNE	CHAPTER XXIII. REGIONAL ACCOUNTS		
Uwagi ogólne	General notes	x	378
Produkt krajowy brutto (ceny bieżące)	Gross domestic product (current prices)	1 /304/	381
Podstawowe elementy rachunku produkcji i rachunku tworzenia dochodów (ceny bieżące) ..	Basic elements of production account and generation of income account (current prices) ..	2 /305/	382
Nominalne dochody w sektorze gospodarstw domowych	Nominal income in the households sector	3 /306/	382
DZIAŁ XXIV. PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ	CHAPTER XXIV. ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY		
Uwagi ogólne	General notes	x	383
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON	Entities of the national economy in the REGON register	1 /307/	384
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON według form prawnych i sekcji	Entities of the national economy in the REGON register by legal forms and sections	2 /308/	384
Spółki handlowe według form prawnych i sekcji ..	Commercial companies by legal status and sections	3 /309/	387
Podmioty gospodarki narodowej nowo zarejestrowane według wybranych form prawnych i sekcji ..	Entities of the national economy newly registered by selected legal forms and sections	4 /310/	388
Podmioty gospodarki narodowej wyrejestrowane według wybranych form prawnych i sekcji	Entities of the national economy removed by selected legal forms and sections	5 /311/	389

SPIS WYKRESÓW

LIST OF GRAPHS

		Strona Page
Podział administracyjny województwa zachodniopomorskiego w 2017 r.	<i>Administrative division of Zachodniopomorskie voivodship in 2017</i>	74
Podział województwa zachodniopomorskiego według Nomenklatury Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NTS) w 2018 r.	Division of the Zachodniopomorskie voivodship according to the Nomenclature of Territorial Units for Statistical Purposes (NTS) in 2018	75
Ludność według płci i wieku w 2017 r.	Population by sex and age in 2017	94
Ruch naturalny ludności	Vital statistics	95
Przeciętna liczba lat dalszego trwania życia dla osób w wieku 0 lat	Life expectancy at 0 age	95
Struktura pracujących w 2017 r.	Structure of employed persons in 2017	150
Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według wieku i poziomu wykształcenia w 2017 r.	Structure of registered unemployed persons by age and educational level in 2017	150
Odchylenia względne przeciętnych wynagrodzeń w wybranych sekcjach od przeciętnego wynagrodzenia w województwie	Relative deviations of average wages and salaries in selected sections from the average wages and salaries in voivodship	151
Mieszkania wyposażone w instalacje w 2017 r.	Dwellings fitted with instalations in 2017	186
Mieszkania oddane do użytkowania	Dwellings completed	186
Edukacja według szczebli kształcenia w roku szkolnym 2017/18	Education by educational level in 2017/18 school year	187
Użytkowanie gruntów w gospodarstwach rolnych w 2017 r.	Land use in agricultural holdings in 2017	300
Struktura towarowej produkcji rolniczej w 2016 r. (ceny stałe 2015 r.)	Structure of market agricultural output in 2016 (constant prices 2015)	300
Struktura produkcji budowlano-montażowej (ceny bieżące)	Structure of construction and assembly production (current prices)	301
Dochody i wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego na 1 mieszkańca	Revenue and expenditure of local self-government entities budgets per capita	382
Struktura wartości dodanej brutto według rodzajów działalności (ceny bieżące)	Structure of gross value added by kinds of activities (current prices)	382
Struktura podmiotów gospodarki narodowej w 2017 r.	Structure of entities of the national economy in 2017	383

OBJAŚNIENIA ZNAKÓW UMOWNYCH

SYMBOLS

Kreska (–)	–	zjawisko nie wystąpiło. magnitude zero.
Zero: (0)	–	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5; magnitude not zero, but less than 0,5 of a unit;
(0,0)	–	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05. magnitude not zero, but less than 0,05 of a unit.
Kropka (.)	–	zupełny brak informacji albo brak informacji wiarygodnych. data not available or not reliable.
Znak x	–	wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe. not applicable.
Znak Δ	–	oznacza, że nazwy zostały skrócone w stosunku do obowiązującej klasyfikacji; ich pełne nazwy podano w uwagach ogólnych do <i>Rocznika</i> , ust. 19 na str. 25. categories of applied classification are presented in abbreviated form; their full names are given in the general notes to <i>the Yearbook</i> , item 19 on page 25.
Znak #	–	oznacza, że dane nie mogą być opublikowane ze względu na konieczność zachowania tajemnicy statystycznej w rozumieniu ustawy o statystyce publicznej. data may not be published due to the necessity of maintaining statistical confidentiality in accordance with the Law on Public Statistics.
„W tym” „Of which”	–	oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy. indicates that not all elements of the sum are given.
Comma (,)	–	used in figures represents the decimal point.

SKRÓTY ABBREVIATION

tys. thous.	=tysiąc =thousand	ceg	=cegła przelicznieniowa materiałów ściennych
mln	=million million	brick	=standard brick unit expressing the quantity of wall building materials
zł	=złoty	t/r	=ton rocznie
zł	=złoty	t/y	=tonnes per year
szt. pcs	=sztuka =piece	art.	=artykuł article
egz	=egzemplarz	cd.	=ciąg dalszy
wol. vol.	=wolumin =volume	cont.	=continued
g	=gram gram	dok.	=dokończenie
kg	=kilogram kilogram	cont.	=continued
dt	=decytona deciton	Lp.	=liczba porządkowa
t	=tona tonne	No.	=number
mm	=milimetr millimetre	kk	=Kodeks karny
cm	=centymetr centimetre	kl.	=klasa
m	=metr metre	nr (Nr)	=numer
km	=kilometr kilometre	No.	=number
m ²	=metr kwadratowy square metre	poz.	=pozycja
ha	=hektar hectare	późn. zm.	=późniejszymi zmianami
km ²	=kilometr kwadratowy square kilometre	pkt	=punkt
l	=litr litre	tabl.	=tablica table
hl	=hektolitr hectolitre	ust.	=ustęp
dm ³	=decymetr sześcienny cubic decimetre	Dz. U.	=Dziennik Ustaw
m ³	=metr sześcienny cubic metre	i in.	=i inni
dam ³	=dekametr sześcienny cubic decametre	itp.	=i tym podobne
hm ³	=hektometr sześcienny cubic hectometre	etc.	=and the like
kWh	=kilowatogodzina kilowatt-hour	m.in.	=między innymi
MWh	=megawatogodzina megawatt-hour	i.a.	=among others
GWh	=gigawatogodzina gigawatt-hour	np.	=na przykład
GJ	=gigadžul gigajoule	e.g.	=for example
°C	=stopień Celsjusza centigrade	tj.	=to jest
h	=godzina hour	i.e.	=that is
d	=doba	tn.	=to znaczy
24h	=24 hours	i.e.	=that is
r.	=rok	tw.	=tak zwany so-called
		ww.	=wyżej wymieniony mentioned above
		PKP	=Polskie Koleje Państwowe
		S.A.	=Spółka Akcyjna Joint stock company
		ZOZ	=Zakład Opieki Zdrowotnej Health Care Institution
		NTS	=Nomenklatura Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych
		NUTS	=Nomenclature of Territorial Units for Statistics
		EKG	=Europejska Komisja Gospodarcza
		ECE	Economic Commission for Europe
		EUROSTAT	=Urząd Statystyczny Unii Europejskiej Statistical Office of the European Union
		ONZ	=Organizacja Narodów Zjednoczonych
		UN	=United Nations
		UE	=Unia Europejska
		EU	=European Union
		UNESCO	=Organizacja Narodów Zjednoczonych do Spraw Oświaty, Nauki i Kultury United Nations Educational, Scientific and Cultural Organisation

UWAGI OGÓLNE

1. Prezentowane w *Roczniku* dane – jeśli nie zaznaczono inaczej – dotyczą **całej gospodarki narodowej**.

2. Dane prezentuje się:

1) w układzie **Polskiej Klasyfikacji Działalności – PKD 2007**, opracowanej na podstawie Statystycznej Klasyfikacji Działalności Gospodarczej we Wspólnocie Europejskiej – *Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2*. PKD 2007, wprowadzona została z dniem 1 I 2008 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 XII 2007 r. (Dz. U. Nr 251, poz. 1885, z późn. zm.).

W ramach PKD 2007 dokonano dodatkowego grupowania, ujmując pod pojęciem „**Przemysł**” sekcje: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.

Pod pojęciem „**Pozostałe usługi**” ujęte są sekcje: „Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna”, „Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca”, „Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne”, „Edukacja”, „Opieka zdrowotna i pomoc społeczna”, „Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją”, „Pozostała działalność usługowa” oraz „Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby”;

2) według **sektorów instytucjonalnych**;

3) według **sektorów własności**:

- **sektor publiczny** – grupujący własność państwową (Skarbu Państwa i państwowych osób prawnych), własność jednostek samorządu terytorialnego oraz „własność mieszaną” z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora publicznego,
- **sektor prywatny** – grupujący własność prywatną krajową (osób fizycznych i pozostałych jednostek prywatnych), własność zagraniczną (osób zagranicznych) oraz „własność mieszaną” z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora prywatnego i brakiem przewagi sektorowej w kapitale (mieniu) podmiotu.

„Własność mieszana” określana jest głównie dla spółek i wyznaczana na podstawie struktury kapitału (mienia) deklarowanego we wniosku rejestracyjnym spółki.

GENERAL NOTES

1. Data presented in *the Yearbook*, unless otherwise indicated, concern the **entire national economy**.

2. Data are presented:

1) according to the **Polish Classification of Activities – PKD 2007** compiled on the basis of the Statistical Classification of Economic Activities in European Community – *NACE Rev. 2*. PKD 2007 was introduced on 1 I 2008 by the decree of the Council of Ministers of 24 XII 2007 (Journal of Laws No. 251, item 1885, with later amendments).

The item **“Industry”** was introduced, including *NACE Rev. 2* sections: “Mining and quarrying”, “Manufacturing”, “Electricity, gas, steam and air conditioning supply” as well as “Water supply; sewerage, waste management and remediation activities”.

The item **“Other services”** was introduced including sections: “Professional, scientific and technical activities”, “Administrative and support service activities”, “Public administration and defence; compulsory social security”, “Education”, “Human health and social work activities”, “Arts, entertainment and recreation”, “Other service activities” as well as “Activities of households as employers; undifferentiated goods-and-services-producing activities of households for own use”;

2) according to **institutional sectors**;

3) according to **ownership sectors**:

- **public sector** – grouping state ownership (of the State Treasury and state legal persons), local self-government entity ownership as well as “mixed ownership” with a predominance of capital (property), of public sector entities,
- **private sector** – grouping private domestic ownership (of natural persons and other private entities), foreign ownership (of foreign persons) as well as “mixed ownership” with a predominance of capital (property) of private sector entities and lack of predominance of public or private sector in capital (property) of the entity.

“Mixed ownership” is defined mainly for companies and determined on the basis of the capital (property) structure as declared in a company's registration application.

3. Dane prezentowane są w układzie Nomenklatury Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NUTS), opracowanej na podstawie Klasyfikacji Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NUTS), obowiązującej w krajach Unii Europejskiej, zgodnie z Rozporządzeniem (WE) Nr 1059/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 V 2003 r. (Dz. Urz. UE L 154 z 21 VI 2003 r.) z późniejszymi zmianami. Od 1 I 2018 r. obowiązują zmiany wprowadzone Rozporządzeniem Komisji (UE) 2016/2066 z dnia 21 XI 2016 r., zgodnie z którym od 1 I 2018 r. Polskę podzielono na 3 poziomy, w ramach których funkcjonuje 97 jednostek statystycznych NUTS:

- NUTS 1 – makroregiony (grupujące województwa) – 7 jednostek,
- NUTS 2 – regiony (województwa lub ich części) – 17 jednostek,
- NUTS 3 – podregiony (grupujące powiaty) – 73 jednostki (w województwie zachodniopomorskim – 4).

4. Prezentowane informacje przedstawione zostały stosownie do zakresu prowadzonych badań, uwzględniających podmioty klasyfikowane według kryterium **liczby pracujących** i – jeśli nie zaznaczono inaczej – obejmują podmioty o liczbie pracujących:

- do 9 osób,
- od 10 do 49 osób,
- 50 osób i więcej.

5. Dane – jeśli nie zaznaczono inaczej – opracowano zgodnie z **każdorazowym stanem organizacyjnym gospodarki narodowej**.

6. Dane w podziale według sekcji, działów i grup PKD oraz w podziale terytorialnym opracowano – jeśli nie zaznaczono inaczej – tzw. metodą przedsiębiorstw.

Metoda przedsiębiorstw (podmiotowa) oznacza przyjmowanie całych podmiotów gospodarki narodowej za podstawę grupowania wszystkich danych charakteryzujących ich działalność według poszczególnych poziomów klasyfikacyjnych i podziałów terytorialnych.

7. Przez **podmioty gospodarki narodowej** rozumie się jednostki prawne, tj.: osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

Pod pojęciem **podmiotów gospodarczych** rozumie się podmioty prowadzące działalność gospodarczą (produkcyjną i usługową) na własny rachunek w celu osiągnięcia zysku.

8. Z ważniejszych klasyfikacji, według których prezentuje się dane w *Roczniku* – obok PKD 2007 – należy wymienić:

3. Data are presented in accordance with the Nomenclature of Territorial Units for Statistical Purposes (NUTS), compiled on the basis of the Nomenclature of Territorial Units for Statistics (NUTS) obligatory in the countries of the European Union according to the Regulation (EC) No. 1059/2003 of the European Parliament and of the Council of 26 V 2003 (Official Journal of the EU L 154, 21 VI 2003) with later amendments. Since 1 I 2018 were obligatory amendments introduced by Commission Regulation (EU) 2016/2066 of 21 XI 2016, according to which from 1 I 2018 Poland is divided into 3 levels, under which there are 97 NUTS statistical units in Poland:

- NUTS 1 – macroregions (grouping voivodships) – 7 units,
- NUTS 2 – regions (voivodships or their parts) – 17 units,
- NUTS 3 – subregions (grouping powiats) – 73 units (in zachodniopomorskie voivodship – 4).

4. Information is presented in compliance with the scope of conducted surveys, considering entities classified according to the criterion of the **number of persons employed** and unless otherwise indicated, include entities employing:

- up to 9 persons,
- from 10 to 49 persons,
- 50 persons and more.

5. Data, unless otherwise indicated, are compiled in accordance with **the respective organisational status of units of the national economy**.

6. Data according to NACE sections, divisions and groups as well as according to administrative division are compiled, unless otherwise indicated, using the enterprise method.

In the **enterprise (entity) method**, the entire organisational unit of entities in the national economy is the basis for grouping all data describing their activity according to individual classification levels and territorial divisions.

7. The term **entities of the national economy** is understood as legal entities, i.e.: legal persons, organisational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity.

The term **economic entities** is understood as entities conducting economic activity (production and services) on their own-account in order to earn a profit.

8. Other than NACE, among the more important classifications, according to which data are presented in *the Yearbook*, the following should be mentioned:

- 1) **Klasyfikację Zawodów i Specjalności (KZiS)**, na podstawie której dokonuje się grupowania radnych organów jednostek samorządu terytorialnego; klasyfikacja opracowana na podstawie Międzynarodowej Standardowej Klasyfikacji Zawodów (ISCO-08) wprowadzona została z dniem 1 I 2015 r. rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 VIII 2014 r. (tekst jednolity Dz. U. 2018, poz. 227) w miejsce obowiązującej do 31 XII 2014 r.;
- 2) **Polską Klasyfikację Wyrobów i Usług (PKWiU 2008)**, na podstawie której dokonuje się grupowania wyrobów i towarów; PKWiU 2008, opracowana na podstawie międzynarodowych klasyfikacji i nomenklatur, wprowadzona została z dniem 1 I 2009 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 29 X 2008 r. (Dz. U. Nr 207, poz. 1293, z późn. zm.);
- 3) **Klasyfikację Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP)**, na podstawie której dokonuje się grupowania spożycia produktów (wyrobów i usług) w sektorze gospodarstw domowych oraz wydatków na towary i usługi konsumpcyjne w gospodarstwach domowych (przyjętych również do opracowania wskaźników cen);
- 4) **Polską Klasyfikację Obiektów Budowlanych (PKOB)**, na podstawie której dokonuje się grupowania produktów budownictwa; PKOB, opracowana na podstawie Europejskiej Klasyfikacji Obiektów Budowlanych (CC), wprowadzona została z dniem 1 I 2000 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 XII 1999 r. (Dz. U. Nr 112, poz. 1316, z późn. zm.);
- 5) **Klasyfikację Środków Trwałych (KŚT)**, na podstawie której dokonuje się grupowania środków trwałych według rodzajów; KŚT wprowadzona została z dniem 1 I 2011 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 10 XII 2010 r. (Dz. U. Nr 242, poz. 1622).

9. Dane zamieszczone w *Roczniku* – jeśli nie zaznaczono inaczej – podano w **każdorazowym podziale administracyjnym kraju**.

W tablicach zawierających informacje o podziale na **miasta** i **wieś**, przez "**miasta**" rozumie się gminy miejskie oraz miasta w gminach miejsko-wiejskich, przez "**wieś**" – gminy wiejskie oraz obszary wiejskie w gminach miejsko-wiejskich.

10. Dane w **cenach bieżących** odpowiadają uzyskanym dochodom, poniesionym wydatkom lub wartości wyrobów, usług itp. W tablicach i wykresach, w których nie określono cen, dane liczbowe wyrażono w cenach bieżących.

Do wyceny produkcji – jeśli nie zaznaczono inaczej – przyjęto kategorię **ceny bazowej**.

Cena bazowa definiowana jest jako kwota pieniędzy otrzymywana przez producenta (w tym także przez jednostkę handlową) od nabywcy za jednostkę produktu (wyrobu lub usługi), pomniejszona o podatki od produktu oraz o ewentualne rabaty i opusty, powiększona o dotacje otrzymywane do produktu.

- 1) the **Occupations and Specialisations Classification (KZiS)**, on the basis of which councillors of organs of local government units are grouped; the classification compiled on the basis of the International Standard Classification of Occupations (ISCO-08), was introduced on 1 I 2015 by the decree of the Minister of Labour and Social Policy of 7 VIII 2014 (uniform text Journal of Laws 2018, item 227); replacing the classification valid until 31 XII 2014;
- 2) the **Polish Classification of Products and Services (PKWiU 2008)**, on the basis of which products and goods are grouped; compiled on the basis of the following international classifications and nomenclatures, it was introduced 1 I 2009 a decree of the Council of Ministers, dated 29 X 2008 (Journal of Laws No. 207, item 1293, with later amendments);
- 3) the **Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP)**, on the basis of which final consumption expenditure of products (goods and services) in the households sector as well as expenditures on consumer goods and services of households (also adopted for compiling price indices) are grouped;
- 4) the **Polish Classification of Types of Construction (PKOB)**, on the basis of which products of construction are grouped; PKOB, compiled on the basis of the European Classification of Types of Constructions (CC), was introduced on 1 I 2000 by a decree of the Council of Ministers, dated 30 XII 1999 (Journal of Laws No. 112, item 1316, with later amendments);
- 5) the **Classification of Fixed Assets (KŚT)**, on the basis of which fixed assets are grouped according to type; KŚT was introduced on 1 I 2011 by a decree of the Council of Ministers, dated 10 XII 2010 (Journal of Laws No. 242, item 1622).

9. Data in the *Yearbook*, unless otherwise indicated, are presented according to **administrative division of the country in a given period**.

In the tables containing information divided into **urban areas** and **rural areas**, the term "**urban areas**" is understood as urban gminas and towns in urban-rural gminas, while the term "**rural areas**" is understood as rural gminas and rural area in urban-rural gminas.

10. Data in **current prices** correspond to obtained revenue, incurred expenditures or the value of products, services, etc. In tables, notes and charts in which prices are not defined, data are expressed in current prices.

In order to evaluate production added, unless otherwise indicated, the **basic price** category was implemented.

Basic price is defined as the amount of money received by a producer (trade entities included) from a buyer for a unit of product (good or service), decreased by the tax on the product as well as by applicable rebates and deductions, and increased by subsidies received for the product.

Podatki od produktów obejmują: podatek od towarów i usług – VAT (od produktów krajowych i z importu), podatek akcyzowy (od wyrobów krajowych, importowanych i nabytych wewnątrz-wspólnotowo), cła oraz podatki od niektórych rodzajów usług (np. od gier losowych i zakładów wzajemnych, zryczałtowany podatek od towarów i usług od okazjonalnych przewozów osób autobusami zarejestrowanymi za granicą).

11. Jako ceny stałe przyjęto w przypadku:

- 1) produkcji rolniczej – ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany, z wyjątkiem ziemniaków, warzyw i owoców, w przypadku których przyjmuje się średnie ceny z dwóch kolejnych lat, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego;
- 2) produkcji sprzedanej przemysłu:
 - ceny stałe 2005 r. (średnie ceny bieżące 2005 r.) dla lat 2006-2010,
 - ceny stałe 2010 r. (średnie ceny bieżące 2010 r.) od 2011 r.;

12. Liczby względne (wskaźniki, odsetki) obliczono z reguły na podstawie danych bezwzględnych wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach.

13. Do przeliczeń danych według liczby ludności – jeśli nie zaznaczono inaczej – przyjęto liczbę ludności według krajowej definicji zamieszkania, opracowaną metodą bilansową.

Wskaźniki dynamiki – w przypadku zmian metodycznych, zmian kategorii ceny przyjmowanej do wyceny produkcji, zmian systemu cen stałych oraz zmian systemu wag do obliczania wskaźników cen w poszczególnych okresach – obliczono w warunkach porównywalnych. Wskaźniki jednopodstawowe obliczono metodą nawiązania łańcuchowego.

14. Przy przeliczeniu na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) danych według stanu w końcu roku (np. łóżka w szpitalach, środki trwałe) przyjęto liczbę ludności według stanu w dniu 31 XII, a przy przeliczeniu danych charakteryzujących wielkość zjawiska w ciągu roku (np. ruch naturalny ludności, produkcja) – według stanu w dniu 30 VI.

Do przeliczeń przyjęto liczbę ludności opracowaną dla 2005 r. na bazie Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002, a od 2010 r. – Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011.

15. Dane – jeśli nie zaznaczono inaczej – nie obejmują jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

16. Niektóre informacje zostały podane na podstawie danych nieostatecznych i mogą ulec zmianie w następnych publikacjach Urzędu Statystycznego.

17. Ze względu na zaokrąglenia danych w niektórych przypadkach sumy składników mogą się różnić nieznacznie od podanych wielkości „ogółem”.

Taxes on products comprise: VAT on goods and services (on domestic and imported products), excise tax (on domestic, imported and Intra-Community acquired goods), duties and taxes on certain services (e.g. on games of chance and mutual betting, lump sum tax on goods and services from occasional transports of passengers in buses with foreign registration).

11. Constant prices were adopted as follows:

- 1) agricultural output – current prices from the year preceding the reference year with the exception of potatoes, vegetables and fruit, in the case of which the average prices from two consecutive years are adopted, i.e. from the year preceding the surveyed year and from the surveyed year;
- 2) sold production of industry:
 - 2005 constant prices (2005 average current prices) for 2006-2010,
 - 2010 constant prices (2010 average current prices) since 2011;

12. Relative numbers (indices, percentages) are, as a rule, calculated on the basis of absolute data expressed with higher precision than that presented in the tables.

13. For the purpose of calculating data by population number, unless otherwise indicated, the population number according to the national definition of residence, compiled using the balance method, was adopted.

Indices – in the case of methodological changes, changes in price categories used in the evaluation of production, changes in the system of constant prices as well as changes in the system of weights for calculating price indices in individual periods are calculated in comparable conditions. Single base indices are calculated using the chain-base index method.

14. When computing per capita data (1000 population, etc.) as of the end of a year (e.g. beds in hospitals, fixed assets), the population as of 31 XII, where as data describing the magnitude of a phenomenon within a year (e.g. vital statistics, production) – as of 30 VI.

For calculations, it was assumed to use the number of population calculated for 2005 on the basis of the results of the Population and Housing Census 2002, since 2010 – of the Population and Housing Census 2011.

15. Data, unless otherwise indicated, do not include the budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety.

16. Selected information presented on the basis of preliminary data may change in subsequent publications of the Statistical Office.

17. Due to data rounding of data, in some cases sums of components may slightly differ from the amount given in the item „total”.

18. Informacje statystyczne pochodzące ze źródeł spoza Urzędu Statystycznego opatrzone odpowiednimi notami, przy przyjęciu zasady, że jako źródło podaje się instytucję przekazującą informacje prezentowane w tablicy za ostatni rok.

19. W *Roczniku* zastosowano skróty nazw niektórych poziomów klasyfikacyjnych; zestawienie zastosowanych skrótów i pełnych nazw podaje się poniżej:

18. Statistical information originating from sources other than the Statistical Office is indicated in the appropriate note, with the institution providing the information presented in the table for the last year given as the source.

19. The names of some classification levels used in *the Yearbook* have been abbreviated; the list of abbreviations used and their full names are given below:

skrót abbreviation

pełna nazwa full name

**MIĘDZYNARODOWA STATYSTYCZNA KLASYFIKACJA
CHOROÓB I PROBLEMÓW ZDROWOTNYCH (X Rewizja)
INTERNATIONAL STATISTICAL CLASSIFICATION
OF DISEASES AND RELATED HEALTH PROBLEMS (ICD – 10 Revision)**

Choroby krwi i narządów krwiotwórczych	Choroby krwi i narządów krwiotwórczych oraz wybrane choroby przebiegające z udziałem mechanizmów immunologicznych
Diseases of blood and blood-forming organs	Diseases of the blood and blood-forming organs and certain disorders involving the immune mechanism
Wady rozwojowe wrodzone	Wady rozwojowe wrodzone, zniekształcenia i aberracje chromosomowe
Congenital anomalies	Congenital malformations, deformations and chromosomal abnormalities
Objawy i stany niedokładnie określone	Objawy, cechy chorobowe oraz nieprawidłowe wyniki badań klinicznych i laboratoryjnych, niesklasyfikowane gdzie indziej
Symptoms and ill-defined conditions	Symptoms, signs and abnormal clinical and laboratory findings, not elsewhere classified

**POLSKA KLASYFIKACJA DZIAŁALNOŚCI (PKD 2007)
STATISTICAL CLASSIFICATION OF ECONOMIC ACTIVITIES
IN THE EUROPEAN COMMUNITY – NACE rev. 2**

sekcje sections

Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją
Handel; naprawa pojazdów samochodowych	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle
Trade; repair of motor vehicles	Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles
Accommodation and catering	Accommodation and food service activities
Obsługa rynku nieruchomości	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości
Real estate activities	Real estate, renting and business activities
Administrowanie i działalność wspierająca	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca

POLSKA KLASYFIKACJA DZIAŁALNOŚCI (PKD 2007)
 STATISTICAL CLASSIFICATION OF ECONOMIC ACTIVITIES
 IN THE EUROPEAN COMMUNITY – NACE rev. 2

działy divisions

Produkcja skór i wyrobów skórzanych	Produkcja skór i wyrobów ze skór wyprawionych
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny	Produkcja wyrobów z drewna oraz korka, z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania
Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker	Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials
Produkcja koksu i produktów rafinacji ropy naftowej	Wytwarzanie i przetwarzanie koksu i produktów rafinacji ropy naftowej
Produkcja wyrobów z metali	Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń
Manufacture of metal products	Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment
Produkcja maszyn i urządzeń	Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep	Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep, z wyłączeniem motocykli
Gospodarka odpadami; odzysk surowców	Działalność związana ze zbieraniem, przetwarzaniem i unieszkodliwianiem odpadów; odzysk surowców
Budowa budynków	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej	Roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej

*

* *

Wyjaśnienia metodologiczne dotyczące podstawowych pojęć i metod opracowania danych liczbowych zamieszczono w uwagach ogólnych do poszczególnych działów. Rozszerzone wyjaśnienia dotyczące poszczególnych dziedzin statystyki Czytelnik znajdzie w publikacjach tematycznych oraz w serii „Zeszyty metodyczne i klasyfikacje”.

Methodological explanations concerning basic definitions and methods of compiling statistical data are enumerated in the general notes to individual chapters. More detailed information pertaining to particular fields of statistics can be found in subject matter publications as well as in the series “Zeszyty metodyczne i klasyfikacje” (Methodological Papers and Classifications).

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2017 R.

VOIVODSHIP AGAINST THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2017

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska Poland	Województwo Voivodship		SPECIFICATION
	ogółem total		Polska = = 100 Poland = = 100	

POWIERZCHNIA. PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY – stan w dniu 31 XII

AREA. ADMINISTRATIVE DIVISION – as of 31 XII

Powierzchnia w km ²	312679	22892	7,3	Area in km ²
Powiaty	314	18	5,7	Powiaty
Miasta na prawach powiatu	66	3	4,5	Cities with powiat status
Gminy	2478	114	4,6	Gminas
Miasta	923	66	7,2	Towns
Miejscowości wiejskie	52512	3013	5,7	Rural localities
Sołectwa	40725	1726	4,2	Village administrator's offices

STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA ENVIRONMENTAL PROTECTION

Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w tys. t:				Emission of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality thous. t:
pyłowych	35,6	2,3	6,5	particulates
gazowych (bez dwutlenku węgla)	1378,7	30,5	2,2	gases (excluding carbon dioxide)
Komunalne oczyszczalnie ścieków ^a (stan w dniu 31 XII)	3258	253	7,8	Municipal waste water treatment plants ^a (as of 31 XII)
w tym: biologiczne	2439	176	7,2	of which: biological
z podwyższonym usuwaniem biogenów	808	67	8,3	with increased biogene removal (disposal)
Odpady wytworzone (w ciągu roku; z wyłączeniem odpadów komunalnych) w tys. t	113792,8	5108,9	4,5	Generated waste (during the year; excluding municipal waste) in thous. t
Odpady komunalne zebrane (w ciągu roku) ^b w tys. t	11968,7	638,5	5,3	Municipal waste collected ^b (during the year) in thous. t
Nakłady na środki trwałe (ceny bieżące):				Outlays on fixed assets (current prices):
służące ochronie środowiska:				environmental protection:
w milionach złotych	6825,4	694,7	10,2	in million zlotys
w % nakładów inwestycyjnych ogółem	2,6	6,9	x	in % of total investment outlays
służące gospodarce wodnej:				in water management:
w milionach złotych	2065,7	48,8	2,4	in million zlotys
w % nakładów inwestycyjnych ogółem	0,8	0,5	x	in % of total investment outlays

BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE PUBLIC SAFETY

Przestępstwa stwierdzone przez Policję ^c w zakończonych postępowaniach przygotowawczych:				Ascertained crimes by the Police ^c in completed preparatory proceedings:
w liczbach bezwzględnych	753963	33932	4,5	in absolute numbers
na 10 tys. ludności	196	199	101,5	per 10 thous. population
Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych przez Policję w %	71,7	73,7	x	Rate of detectability of delinquents in ascertained crimes by the Police in %

^a Pracujące na sieci kanalizacyjnej. ^b Dane szacunkowe. ^c Bez czynów karalnych popełnionych przez nieletnich.^a Working on sewerage system. ^b Estimated data. ^c Excluding punishable acts committed by juveniles.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2017 R. (cd.)

VOIVODSHIP AGAINST THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2017 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska Poland	Województwo Voivodship		SPECIFICATION
	ogółem total		Polska = = 100 Poland = = 100	
LUDNOŚĆ POPULATION				
Ludność (stan w dniu 31 XII) w tys.	38433,6	1705,5	4,4	Population (as of 31 XII) in thous.
miasta.	23109,3	1170,2	5,1	urban areas
wieś	15324,3	535,3	3,5	rural areas
w tym kobiety	19840,4	876,3	4,4	of which females
Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej (stan w dniu 31 XII)	123	75	x	Population per 1 km ² of total area (as of 31 XII)
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym (stan w dniu 31 XII)	63,4	62,5	x	Non-working age population per 100 persons of working age (as of 31 XII)
Przyrost naturalny na 1000 ludności	-0,02	-0,89	x	Natural increase per 1000 population
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności	0,04	-0,59	x	Internal and international net migration or permanent residence per 1000 population
RYNEK PRACY. WYNAGRODZENIA LABOUR MARKET. WAGES AND SALARIES				
Pracujący ^{ab} (stan w dniu 31 XII) w tys.	15380,7	563,5	3,7	Employed persons ^{ab} (as of 31 XII) in thous.
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w zł	4283,73	3890,86	90,8	Average monthly gross wages and salaries in zł
Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 XII) w tys.	1081,7	52,6	4,9	Registered unemployed persons (as of 31 XII) in thous.
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^b (stan w dniu 31 XII) w %	6,6	8,5	x	Registered unemployment rate ^b (as of 31 XII) in %
INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS				
Długość sieci (stan w dniu 31 XII) w km:				Network (as of 31 XII) in km:
wodociągowej rozdzielczej	303903,1	11363,5	3,7	water supply distribution
kanalizacyjnej rozdzielczej ^c	156780,5	7967,4	5,1	sewerage distribution ^c
gazowej	152217,2	7422,2	4,9	gas supply
Zasoby mieszkaniowe ^d (stan w dniu 31 XII)				Dwellings stocks ^d (as of 31 XII)
mieszkania: w tysiącach	14439,8	652,5	4,5	dwellings: in thousands
na 1000 ludności	375,7	382,6	x	per 1000 population
izby: w tysiącach	55205,6	2506,5	4,5	rooms: in thousands
na 1000 ludności	1436,4	1469,6	x	per 1000 population
powierzchnia użytkowa mieszkań:				useful floor area of dwellings:
w tysiącach m ²	1068557,5	46154,7	4,3	in thousands m ²
na 1000 ludności w m ²	27802,7	27061,7	x	per 1000 population in m ²

^a Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności. ^b Dane opracowano z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie wyszacowanych przy uwzględnieniu wyników Powszechnego Spisu Rolnego 2010. ^c Łącznie z kolektorami. ^d Na podstawie bilansu zasobów mieszkaniowych.

^a By actual workplace and kind of activity. ^b Data are compiled considering employed persons on private farms in agriculture estimated using the results of the Agricultural Census 2010. ^c Including collectors. ^d Based on balance of dwelling stocks.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2017 R. (cd.)

VOIVODSHIP AGAINST THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2017 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska Poland	Województwo Voivodship		SPECIFICATION
	ogółem total		Polska = = 100 Poland = = 100	

INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA (dok.) MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS (cont.)

Mieszkania oddane do użytkowania:				Dwellings completed:
w tysiącach	178,3	7,5	42	in thousands
na 1000 ludności:				per 1000 population:
mieszkania	4,6	4,4	94,4	dwellings
izby	18,1	15,6	86,2	rooms
powierzchnia użytkowa mieszkań w m ²	430,5	364,9	84,8	useful floor area of dwellings in m ²

EDUKACJA ^a I WYCHOWANIE – stan na początku roku szkolnegoEDUCATION ^a – as of beginning of the school year

Uczniowie w szkołach ^b w tys.:				Pupils and students in schools ^b in thous.:
podstawowych	2657,0	111,7	4,2	primary
gimnazjach.	703,9	29,3	4,2	lower secondary
branżowych I stopnia ^c	166,4	7,0	4,2	stage I sectoral vocational ^c
liceach ogólnokształcących	474,5	19,0	4,0	general secondary schools
technikach	503,2	19,5	3,9	technical secondary schools
artystycznych ogólnokształcących ^d	13,0	0,7	5,0	general art ^d
policealnych	235,6	9,4	4,0	post-secondary
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego ^e :				Children attending pre-primary education establishments ^e :
w tysiącach	1361,2	54,2	4,0	in thousands
na 1000 dzieci w wieku 3–6 lat	888	828	x	per 1000 children aged 3–6

OCHRONA ZDROWIA ^f I POMOC SPOŁECZNA – stan w dniu 31 XIIHEALTH CARE ^f AND SOCIAL WELFARE – as of 31 XII

Pracownicy medyczni ^g :				Medical personnel ^g :
lekarze	90284	4235	4,7	doctors
dentyści.	13331	813	6,1	dentists
pielęgniarki ^h	193700	7564	3,9	nurses ^h
Przychodnie	21665	973	4,5	Out-patient departments
Szpitala ogólne	951	44	4,6	General hospitals
Łóżka w szpitalach ogólnych w tys.	185263	7895	4,3	Beds of general hospital in thous.
Apteki ogólnodostępne ⁱ	13338	588	4,4	Generally available pharmacies ⁱ

^a Patrz uwagi ogólne do działu „Edukacja i wychowanie”, ust. 1 i 2 na str. 187. ^b Bez szkół dla dorosłych, z wyjątkiem szkół policealnych. ^c Łącznie z uczniami szkół specjalnych przysposabiających do pracy. ^d Dających uprawnienia zawodowe. ^e Łącznie z dziećmi przebywającymi przez cały rok szkolny w placówkach wykonujących działalność leczniczą. ^f Łącznie z danymi resortu obrony narodowej i resortu spraw wewnętrznych i administracji. ^g Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 220; łącznie z osobami, dla których głównym miejscem pracy jest praktyka zawodowa (lekarzy, lekarzy dentyistów, pielęgniarek lub położnych). ^h Łącznie z magistrami pielęgniarstwa.

^a See general notes to the chapter “Education”, item 1 and 2 on page 187. ^b Excluding schools for adult, excluding post-secondary schools. ^c Including students in special job-training schools. ^d Leading to professional certification. ^e Including children staying during the whole school year in the units performing health care activities. ^f Data include health care: of the Ministry of National Defence, the Ministry of the Interior and Administration. ^g See general notes, item 3 on page 220; including persons whose primary workplace is a professional practice (doctors, dentists, nurses or midwives). ^h Including masters of nursing.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2017 R. (cd.)

VOIVODSHIP AGAINST THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2017 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska Poland	Województwo Voivodship		SPECIFICATION
	ogółem total		Polska = = 100 Poland = = 100	
KULTURA. TURYSTYKA CULTURE. TOURISM				
Biblioteki publiczne (łącznie z filiami; stan w dniu 31 XII)	7953	361	4,5	Public libraries (including branches; as of 31 XII)
Księgozbiór bibliotek publicznych (stan w dniu 31 XII) w tys. wol.	128357,0	6379,0	5,0	Public library collections (as of 31 XII) in thous. vol.
Muzea i oddziały muzealne (stan w dniu 31 XII)	949	33	3,5	Museums with branches (as of 31 XII)
Zwiedzający muzea i wystawy w tys.	37503,1	619,8	1,7	Museum and exhibition visitors in thous.
Kina stałe (stan w dniu 31 XII)	491	28	5,7	Fixed cinemas (as of 31 XII)
Widzowie w kinach stałych w tys.	56718,9	2298,0	4,1	Audience in fixed cinemas in thous. Tourist accommodation establish- ments ^a in thous.:
Baza noclegowa turystyki ^a w tys.: miejsca noclegowe (stan w dniu 31 VII)	774,0	132,6	17,1	number of beds (as of 31 VII)
korzystający z noclegów	31989,3	2759,7	8,6	tourists accommodated
ROLNICTWO I LEŚNICTWO AGRICULTURE AND FORESTRY				
Użytki rolne w dobrej kulturze rolnej (stan w czerwcu) ^b w tys. ha	14489,1	802,6	5,5	Agricultural land in good agricultural condition (as of June) ^b in thous. ha
pod zasiewami ^c	10757,0	626,2	5,8	sown area ^c
grunty ugorowane	150,4	14,6	9,7	fallow land
uprawy trwałe	384,3	10,0	2,6	permanent crops
ogrody przydomowe	27,7	0,7	2,4	kitchen gardens
łąki i pastwiska	3170,7	151,1	4,8	meadows and pastures
Powierzchnia zasiewów (stan w czerwcu) ^c w tys. ha:	10757,0	626,2	5,8	Sown area (as of June) ^c in thous. ha:
zboża	7602,0	408,4	5,4	cereals
ziemniaki	321,3	10,5	3,3	potatoes
warzywa gruntowe ^d	177,6	2,9	1,6	ground vegetables ^d
Zbiory w tys. t:				Production in thous. t:
zboża ogółem	31925,0	1782,1	5,6	total cereals
ziemniaki	8956,0	315,9	3,5	potatoes
warzywa gruntowe ^d	45832,7	708,8	1,5	ground vegetables ^d
Plony z 1 ha w dt:				Yields per 1 ha in dt:
zboża	42,0	43,6	103,8	cereals
ziemniaki	278,8	300,8	107,9	potatoes
Powierzchnia lasów (stan w dniu 31 XII) w tys. ha	9242,4	815,8	8,8	Forest areas (as of 31 XII) in thous. ha
PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO INDUSTRY AND CONSTRUCTION				
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące):				Sold production of industry (current prices):
w milionach złotych	1417247,1	41242,3	2,9	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	36886	24167	65,5	per capita in zł
Sprzedaż produkcji budowlano- montażowej ^e (ceny bieżące):				Sales of construction and assembly production ^e (current prices):
w milionach złotych	186798,0	8592,3	4,6	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	4862	5035	103,6	per capita in zł

^a Dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych; dane opracowano z uwzględnieniem imputacji dla jednostek, które odmówiły udziału w badaniu. ^b Bez gruntów posiadaczy użytków rolnych nieprowadzących działalności rolniczej oraz gruntów posiadaczy do 1 ha użytków rolnych prowadzących działalność rolniczą o małej skali. ^c Bez powierzchni upraw trwałych, ogrodów przydomowych oraz upraw na przyoranie (nawozy zielone). ^d Łącznie z ogrodami przydomowymi, dane według szacunków. ^e Zrealizowanej przez podmioty budowlane – według miejsca wykonywania robót.

^a Concern establishments possessing 10 and more bed places; data were compiled with consideration imputation for units, which refused to participate in the survey. ^b Excluding land of owners of agricultural land who do not conduct agricultural activities and owners of up to 1 ha of agricultural land who conduct agricultural activities on a small scale. ^c Excluding permanent crops, and crop area intended for ploughing (green fertilizers). ^d Including kitchen gardens, data based on estimation. ^e Realized by construction units – by place of performing works.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2017 R. (cd.)

VOIVODSHIP AGAINST THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2017 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska Poland	Województwo Voivodship		SPECIFICATION
	ogółem total	Polska = = 100	Poland = = 100	

TRANSPORT. TELEKOMUNIKACJA – stan w dniu 31 XII TRANSPORT. TELECOMMUNICATIONS – as of 31 XII

Drogi publiczne o twardej nawierzchni (miejskie i zamiejskie) w km	299644,6	14014,1	4,7	Hard surface public roads (urban and non-urban) in km
w tym o nawierzchni ulepszonej w %	92,5	91,0	x	of which improved in %
Samochody zarejestrowane ^a w tys. szt.:	29634,9	1224,8	4,1	Registered cars ^a in thous. units:
osobowe	22503,6	945,9	4,2	passenger cars
ciężarowe i ciągniki siodłowe ^b	3639,0	149,6	4,1	lorries and road tractors ^b
Placówki dla usług pocztowych ^c	7564	422	5,6	Postal service offices ^c
Telefoniczne łącza główne ^d :				Fixed main line ^d :
w tysiącach	4081,8	160,2	3,9	in thousands
w tym standardowe łącza główne	3338,1	136,7	4,1	of which standard main line
na 1000 ludności	106,2	93,9	88,4	per 1000 population

HANDEL – stan w dniu 31 XII TRADE – as of 31 XII

Sklepy	355043	16168	4,6	Shops
Liczba ludności na 1 sklep	108	105	97,2	Population per shop
Targowiska stałe	2173	99	4,6	Permanent marketplaces

FINANSE PUBLICZNE PUBLIC FINANCE

Budżety gmin ^e				Budgets of gminas ^e
Dochody:				Revenue:
w milionach złotych	111189,3	5354,6	4,8	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	4307	4642	107,8	per capita in zł
Wydatki:				Expenditure:
w milionach złotych	111984,4	5148,6	4,6	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	4338	4464	102,9	per capita in zł
Budżety miast na prawach powiatu				Budgets of cities with powiat status
Dochody:				Revenue:
w milionach złotych	78529,5	3043,4	3,9	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	6229	5502	88,3	per capita in zł
Wydatki:				Expenditure:
w milionach złotych	78504,1	3094,6	3,9	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	6229	5594	89,8	per capita in zł
Budżety powiatów				Budgets of powiats
Dochody:				Revenue:
w milionach złotych	25388,5	1311,2	5,2	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	983	1137	115,6	per capita in zł
Wydatki:				Expenditure:
w milionach złotych	25360,4	1296,7	5,1	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	982	1124	114,4	per capita in zł
Budżety województw				Budgets of voivodships
Dochody:				Revenue:
w milionach złotych	14771,4	805,5	5,5	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	384	472	122,8	per capita in zł
Wydatki:				Expenditure:
w milionach złotych	14317,4	806,0	5,6	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	373	472	126,7	per capita in zł

^a Łącznie z posiadającymi pozwolenia czasowe wydane w końcu roku. ^b Łącznie z samochodami ciężarowo-osobowymi. ^c Dane dotyczą operatora pocztowego wyznaczonego. ^d Dane dotyczą operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej. ^e Bez dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

^a Including cars having temporary permissions given at the end of the year. ^b Including vans. ^c Data concern appointed postal operator. ^d Data concern operators of the public telecommunication network. ^e Excluding revenue and expenditure of gminas which are also cities with powiat status.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2017 R. (d[\.)

VOIVODSHIP AGAINST THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2017 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska Poland	Województwo Voivodship		SPECIFICATION
	ogółem total		Polska = = 100 Poland = = 100	

INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE INVESTMENTS. FIXED ASSETS

Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące):				Investment outlays (current prices):
w milionach złotych	257880,7	10098,2	3,9	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	6712	5917	88,2	per capita in zł
Wartość brutto środków trwałych (stan w dniu 31 XII; bieżące ceny ewidencyjne):				Gross value of fixed assets (as of 31 XII; current book-keeping prices):
w milionach złotych	3831949,8	165506,6	4,3	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	99703	97041	97,3	per capita in zł

RACHUNKI REGIONALNE W 2016 R. REGIONAL ACCOUNTS IN 2016

Produkt krajowy brutto (ceny bieżące):				Gross domestic product (current prices):
w milionach złotych	1861112	69368	3,7	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	48432	40592	83,8	per capita in zł
Wartość dodana brutto (ceny bieżące):				Gross value added (current prices):
w milionach złotych	1643981	61276	3,7	in million zlotys
na 1 pracującego ^a w zł	113872	115074	101,1	per 1 employed person ^a in zł
Nominalne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych:				Gross nominal disposable income in the households sector:
w milionach złotych	1121369	48262	4,3	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	29182	28242	96,8	per capita in zł

PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY

Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON ^b (stan w dniu 31 XII)	4309800	223130	5,2	Entities of the national economy in the REGON register ^b (as of 31 XII)
sektor publiczny	115075	6850	6,0	public sector
sektor prywatny.	4140861	214484	5,2	private sector

^a Do przeliczeń przyjęto przeciętne w roku liczby pracujących. ^b Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie; bez podmiotów, dla których informacje o formie własności nie występuje w rejestrze REGON.

^a For calculations the average number of employed persons was applied. ^b Excluding persons tending private farms in agriculture; excluding entities for which information on the ownership form does not occur in the REGON register.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	2012
POWIERZCHNIA						
1	Powierzchnia w km ² (stan w dniu 31 XII)	22902	22896	22892	22892	22892
STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA						
	Pobór wody – w % poboru ogółem – na cele:					
2	produkcyjne ^a (poza rolnictwem, łowiectwem i leśnictwem; rybactwem)	91,5	91,9	91,8	92,5	92,2
3	eksploatacji sieci wodociągowej ^b	7,1	7,0	6,1	5,6	6,0
4	Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności na 1 km ² w dam ³	73,3	64,1	70,4	74,1	69,2
5	w tym do produkcji przemysłowej	67,4	59,7	65,6	69,4	64,6
	Ścieki przemysłowe i komunalne odprowadzone do wód lub do ziemi:					
6	oczyszczane w % wymagających oczyszczania	78,7	83,1	99,5	99,3	99,3
7	nieoczyszczane na 1 km ² w dam ³	1,3	0,9	0,0	0,0	0,0
8	Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ludności ogółem ^c	58,0	59,8	78,2	80,3	80,9
	Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w tys. t:					
9	pyłowych	7,7	5,7	3,3	2,9	2,6
10	gazowych (bez dwutlenku węgla)	79,6	38,7	41,6	43,8	37,5
	Redukcja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w % zanieczyszczeń wytworzonych:					
11	pyłowych	98,8	98,5	99,5	99,6	99,6
12	gazowych (bez dwutlenku węgla)	17,2	46,5	46,7	47,9	37,1
	Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona (stan w dniu 31 XII):					
13	w % powierzchni ogólnej	20,2	20,8	21,1	21,1	21,1
14	na 1 mieszkańca w m ²	2721	2810	2799	2800	2803
15	Odpady wytworzone (w ciągu roku; z wyłączeniem odpadów komunalnych) ^d na 1 km ² w t	231,4	237,0	261,1	330,1	232,2
16	Odpady komunalne zebrane ^e (w ciągu roku) na 1 mieszkańca w kg	523	297	309	312	297
	Nakłady na środki trwałe (ceny bieżące) – w % nakładów inwestycyjnych ogółem:					
17	służące ochronie środowiska	10,8	5,9	12,6	8,2	3,9
18	służące gospodarce wodnej	1,0	1,8	3,1	1,7	1,2
BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE						
	Przestępstwa stwierdzone przez Policję ^f w zakończonych postępowaniach przygotowawczych:					
19	w liczbach bezwzględnych	72342	64874	60957	62463	58970
20	na 10 tys. ludności	417	383	360	362	342
21	Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych przez Policję ^f w %	47,1	54,4	70,7	71,1	70,7

^a Z ujęć własnych. ^b Pobór wody na ujęciach przed wtłoczeniem do sieci. ^c Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków na str. 57. ^d Dane szacunkowe; w 2000 r. określane jako odpady stałe wywiezione; od 2003 r. dane nieporównywalne z danykalnymi popełnionych przez nieletnich.

^a From own intakes. ^b Water withdrawal at intakes before entering the water network. ^c Population connected to waste-environmental protection; item 9 on page 57. ^d Estimated data; in 2000 defined as solid waste removed; since 2003 data are not office; since 2014 do not include punishable acts committed by juveniles.

2013	2014	2015	2016	2017	SPECIFICATION	No.

AREA

22892	22892	22892	22892	22892	Area in km ² (as of 31 XII)	1

ENVIRONMENTAL PROTECTION

					Water withdrawal – in % of total withdrawal –for purposes of:	
91,8	91,5	91,6	91,0	90,9	production ^a (excluding agriculture, hunting and forestry; fishing)	2
6,1	6,4	6,3	6,8	6,8	exploitation of water supply network ^b	3
65,7	62,7	64,8	61,0	58,6	Consumption of water for needs of the national economy and population per 1 km ² in dam ³	4
61,2	58,1	60,2	56,3	54,0	of which for industrial production	5
					Industrial and municipal wastewater discharged into waters or into the ground:	
99,1	99,2	99,3	98,6	98,7	treated in % of requiring treatment	6
0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	untreated per 1 km ² in dam ³	7
81,9	82,1	83,7	84,0	81,4	Population connected to wastewater treatment plants in % of total population ^c	8
					Emission of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality in thous t:	
2,6	2,6	2,3	2,4	2,3	particulates	9
32,1	27,8	26,6	30,4	30,5	gases (excluding carbon dioxide)	10
					Reduction of air pollutants by plants of significant nuisance to air quality in % of pollutants particulates:	
99,7	99,7	99,7	99,7	99,7	particulates	11
48,5	51,7	65,6	53,2	47,6	gases (excluding carbon dioxide)	12
					Area of special nature value under legal protection (as of 31 XII):	
21,7	21,6	21,6	21,9	21,8	in % of total area	13
2891	2879	2888	2928	2932	per capita in m ²	14
198,0	211,6	215,9	220,0	223,3	Generated waste (during the year; excluding municipal waste) ^d per 1 km ² in t	15
302	320	337	355	374	Municipal waste collected ^e (during the year) per capita in kg	16
					Outlays on fixed assets (current prices) in % of total investment outlays:	
4,0	5,3	6,5	3,5	6,9	in environmental protection	17
1,2	1,0	0,7	0,6	0,5	in water management	18

PUBLIC SAFETY

					Ascertained crimes by the Police ^f in completed preparatory proceedings:	
52047	43563	39778	35891	33932	in absolute numbers	19
303	254	232	210	199	per 10 thous. population	20
69,6	67,4	69,9	71,3	73,7	Rate of detectability of delinquents in ascertained crimes by the Police ^f in %	21

– dane szacunkowe, ludność ogółem – na podstawie bilansów. ^d Patrz uwagi ogólne działu „Stan i ochrona środowiska”, ust. 9 mi za lata poprzednie ze względu na zmianę katalogu odpadów. ^f Do 2012 r. – łącznie z prokuraturą; od 2014 r. bez czynów

water treatment plants – estimated data, the total population – based on balances. ^d See general notes to the chapter “Environment – comparable with data on for previous years due to a change in the catalogue of waste. ^f Until 2012 – including prosecutor’s

a See general notes to the chapter "Population", item 3 on page 90. *b* Including infant deaths. *d* By actual workplace and tional migration for 2014 were used. *e* Data are compiled considering employed persons on private farms in agriculture esti- as well as the Agricultural Census 2002, since 2010 – of the Agricultural Census 2010. *f* The term "Other services" refers to "Public administration and defence; compulsory social security", "Education", "Human health and social work activities", "Arts,

2013	2014	2015	2016	2017	SPECIFICATION	No.
POPULATION ^a						
1718861	1715431	1710482	1708174	1706579	Population (as of 31 XII)	1
1179690	1177650	1172757	1170050	1171594	urban areas	2
539171	537781	537725	538124	534985	rural areas	3
881908	880362	878189	877411	876331	of which females	4
105,4	105,4	105,5	105,6	105,7	Females per 100 males (as of 31 XII)	5
75	75	75	75	75	Population per 1 km ² of total area (as of 31 XII)	6
					Population of age (as of 31 XII):	
303603	299755	296619	295149	294829	pre-working	7
1107824	1094655	1079511	1064793	1049621	working	8
307434	321021	334352	348232	361083	post-working	9
4,5	4,8	4,9	4,8	4,8	Marriages per 1000 population	10
1,9	1,9	1,9	1,8	1,9	Divorces per 1000 population	11
9,0	9,0	8,8	9,2	9,5	Live births per 1000 population	12
9,9	9,5	10,1	10,0	10,4	Deaths ^b per 1000 population	13
-0,9	-0,4	-1,3	-0,8	-0,9	Natural increase per 1000 population	14
5,0	5,3	3,6	4,9	4,5	Infant deaths per 1000 live births	15
-0,6	-1,4	-1,3	-0,6	-0,6	Internal and international net migration for permanent residence ^c per 1000 population	16
					Life expectancy at the moment of birth:	
72,7	73,6	73,5	73,5	73,7	males	17
80,5	80,9	81,1	81,6	81,2	females	18

LABOUR MARKET

					Employed persons ^{de} (as of 31 XII):	
507,5	515,6	525,7	540,4	563,5	in thousands	19
247,8	252,0	255,5	261,8	268,8	of which women	20
295	301	307	316	330	per 1000 population	21
73,9	74,3	75,0	75,8	76,7	in private sector in %:	22
					by kind of activities in %:	
9,8	9,8	9,6	9,4	9,1	agriculture, forestry and fishing	23
26,6	26,6	26,8	27,1	27,1	industry and construction	24
					trade; repair of motor vehicles ^A ; transportation and storage; accommodation and catering ^A ; information and commu- nication	25
27,7	27,8	28,1	28,2	29,1	financial and insurance activities; real estate activities and other services ^f	26
35,9	35,8	35,4	35,3	34,7		

wykorzystano dane o migracjach wewnętrznych za 2015 r. i migracjach zagranicznych za 2014 r. *d* Według faktycznego indywidualnych w rolnictwie wyszacowanych przy uwzględnieniu wyników: w 2000 r. – Powszechnego Spisu Rolnego 1996, od 2010 r. – Powszechnego Spisu Rolnego 2010. *f* Pod pojęciem „pozostałe usługi” należy rozumieć następujące sektory: i) obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne”; „Edukacja”, „Opieka zdrowotna i pomoc społeczna”, „Działal-

(since 2004) kind of activity. *c* For calculating net migration for 2015, data on internal migration for 2015 and data on international migration were used; in 2000 – of the Agricultural Census 1996, in 2005–2009 – of the Population and Housing Census 2002 the NACE Rev. 2 sections: “Professional, scientific and technical activities”, “Administrative and support service activities”, “Information and communication”, “Retail trade and repair of motor vehicles and motorcycles”, “Accommodation and food services”, “Arts, entertainment and recreation” and “Other service activities”.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	2012
RYNEK PRACY (dok.)						
	Przeciętne zatrudnienie:					
	w przemyśle:					
1	w tysiącach	.	93,6	88,3	91,4	91,0
2	na 1000 ludności	.	55,3	51,2	53,1	52,8
	w budownictwie:					
3	w tysiącach	.	19,3	25,3	25,4	23,5
4	na 1000 ludności	.	11,4	14,7	14,7	13,6
5	Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 XII) w tys.	150,1	168,8	110,0	108,9	112,5
6	2000=100	x	112,5	73,3	72,6	75,0
	W % bezrobotnych zarejestrowanych (stan w dniu 31 XII):					
7	kobiety	56,3	53,9	52,0	53,8	52,3
8	w wieku 24 lata i mniej	26,1	20,2	18,8	17,7	16,9
9	pozostający bez pracy dłużej niż rok	41,5	48,7	26,3	33,2	33,7
10	Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 XII) na 1 ofertę pracy	465	237	98	130	107
11	Stopa bezrobocia rejestrowanego ^a (stan w dniu 31 XII) w %	20,8	25,6	17,8	17,6	18,2
WYNAGRODZENIA. ŚWIADCZENIA Z UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH						
12	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w zł	1741,06	2141,09	2885,51	3040,79	3179,33
13	2000=100	x	123,0	165,7	174,7	182,6
14	w tym: w przemyśle	.	2101,84	2802,71	2957,56	3088,96
15	w budownictwie	.	1662,48	2292,38	2427,69	2517,75
16	Przeciętna liczba emerytów i rencistów w tys.	357,2	361,3	375,1	367,9	361,3
17	pobierających emerytury i renty wypłacane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych	310,0	321,3	343,0	337,2	331,9
18	rolników indywidualnych	47,2	40,0	32,1	30,7	29,5
	Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto w zł:					
19	wypłacana przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych	815,66	1089,53	1536,89	1615,86	1707,94
20	rolników indywidualnych ^b	650,32	815,88	1032,29	1064,30	1136,39
INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA						
	Długość sieci rozdzielczej (stan w dniu 31 XII) w km:					
21	wodociągowej (bez magistralnej)	7173,3	8080,0	9661,8	10340,2	10465,8
22	kanalizacyjnej ^c	2990,3	4307,0	5578,8	6573,2	7102,7
	Zużycie w gospodarstwach domowych:					
	wody z wodociągów:					
23	w hektometrach sześciennych	76,2	65,9	58,2	57,4	57,0
24	na 1 mieszkańca w m ³	44,9	38,9	33,8	33,3	33,1
	energii elektrycznej w miastach ^d :					
25	w gigawatogodzinach	758,4	795,2	863,2	850,1	828,6
26	na 1 mieszkańca w kWh	640,5	678,1	726,2	716,8	700,1

^a Do wyliczenia przyjęto liczbę pracujących uwzględniającą pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie – Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 oraz Powszechnego Spisu Rolnego 2002, od 2010 r. w przypadku łączenia uprawnień do świadczeń z tego systemu z uprawnieniami do świadczeń z Funduszu Emerytalno-byl dochód z użytkowanego gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie.

^a The number of employed persons, including estimated data of employed persons on private farms in agriculture was and Housing Census 2002 as well as the Agricultural Census 2002, since 2010 – of the Agricultural Census 2010. and to benefits from the Pension Fund. ^c Including collectors. ^d In 2000 excluding households, whose the main source of

2013	2014	2015	2016	2017	SPECIFICATION	No.

LABOUR MARKET (cont.)

					Average paid employment:	
					in industry:	
91,6	92,9	94,3	97,4	101,7	in thousands	1
53,3	54,1	55,1	57,0	59,6	per 1000 population	2
					in construction:	
21,3	20,7	21,1	21,6	22,3	in thousands	3
12,4	12,0	12,3	12,7	13,1	per 1000 population	4
111,1	94,5	79,4	65,8	52,6	Registered unemployed persons (as of 31 XII) in thous.	5
74,0	63,0	52,9	43,9	35,0	2000=100	6
					In % of registered unemployed (as of 31 XII):	
52,1	52,7	54,0	55,3	58,1	women	7
15,7	14,6	13,1	11,9	11,2	aged up 24 years old and less	8
35,3	37,1	36,9	36,5	38,1	persons without work for more than 12 months	9
66	47	24	18	16	Registered unemployed persons (as of 31 XII) per a job offer	10
18,0	15,6	13,1	10,9	8,5	Registered unemployment rate ^a (as of 31 XII) in %	11

WAGES AND SALARIES SOCIAL SECURITY BENEFITS

3298,99	3402,10	3526,96	3681,90	3890,86	Average monthly gross wages and salaries in zł	12
189,5	195,4	202,6	211,5	223,5	2000=100	13
3246,02	3359,25	3507,67	3744,24	4543,56	of which: industry	14
2519,16	2632,51	2753,37	4266,87	3135,75	construction	15
358,7	355,2	356,1	357,6	359,6	Average number of retirees and pensioners in thous.	16
					receiving retirement pay and pensions paid by the Social Insurance Institution	17
330,4	327,8	329,1	331,1	333,8		
28,3	27,4	27,0	26,5	25,8	farmers	18
					Average monthly gross retirement pay and pension in zł:	
1793,88	1856,22	1912,38	1945,96	1995,19	paid by the Social Insurance Institution	19
1204,59	1225,84	1258,98	1256,11	1268,87	farmers ^b	20

MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS

					Distribution network (as of 31 XII) in km:	
10620,7	10893,1	11096,2	11225,5	11363,5	water supply	21
7284,1	7590,0	7761,8	7857,6	7967,4	sewerage ^c	22
					Consumption in households:	
					water from water supply systems:	
55,9	56,2	56,4	57,0	55,3	in cubic hectometre	23
32,5	32,7	32,9	33,4	32,4	per capita in m ³	24
					electricity in urban areas ^d :	
820,9	785,7	779,4	796,3	795,9	in gigawatt·hour	25
694,7	665,4	662,7	679,7	679,3	per capita in kWh	26

wyszacowanych przy uwzględnieniu wyników: w 2000 r. – Powszechnego Spisu Rolnego 1996, w latach 2005-2009 – Powszechnego Spisu Rolnego 2010. ^b Łącznie z wypłatami z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych, -Rentowego. ^c Łącznie z kolektorami. ^d W 2000 r. bez gospodarstw domowych, których głównym źródłem utrzymania

used for calculation, estimated using the results: in 2000 – of the Agricultural Census 1996, in 2005-2009 – of the Population
^b Including payments from non-agricultural social security system in case of a simultaneous right to benefits from this system
maintenance was income from a private farm in agriculture.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	2012
INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA (dok.)						
	Zasoby mieszkaniowe ^a (w 2000 r. – zamieszkane; stan w dniu 31 XII):					
	mieszkania:					
1	w tysiącach	520,6	574,9	604,1	618,7	624,3
2	na 1000 ludności	307	339	357	359	363
3	izby na 1000 ludności	1099	1251	1318	1381	1394
	powierzchnia użytkowa mieszkań w m ² :					
4	na 1000 ludności	18389	22303	23954	25017	25334
5	przeciętna 1 mieszkania	60,0	65,7	67,1	69,7	69,9
	Mieszkania oddane do użytkowania:					
	mieszkania:					
6	w tysiącach	4,1	5,4	6,1	6,0	7,1
7	na 1000 ludności	2,4	3,2	3,6	3,5	4,1
8	izby na 1000 ludności	8,8	13,7	14,4	14,0	16,0
	powierzchnia użytkowa mieszkań w m ² :					
9	na 1000 ludności	195	333	346	335	386
10	przeciętna 1 mieszkania	80,5	105,1	97,2	96,9	94,0
EDUKACJA ^b I WYCHOWANIE						
	Uczniowie w szkołach ^c (stan na początku roku szkolnego) w tys.:					
11	podstawowych ^d	142,4	116,7	94,1	93,8	92,8
12	gimnazjach	53,0	70,1	55,8	52,4	49,8
13	branżowych I stopnia ^{ef}	23,0	9,9	9,9	9,5	9,0
14	liceach ogólnokształcących ^g	43,9	31,5	27,1	26,1	24,6
15	liceach profilowanych	x	8,2	0,4	0,3	0,1
16	technikach ^h	38,9	22,3	22,5	21,9	21,4
17	artystycznych ogólnokształcących ⁱ	1,1	0,7	0,7	0,6	0,6
18	policealnych	9,1	13,6	12,8	13,9	13,4
	Absolwenci szkół ^{ck} w tys.:					
19	podstawowych	54,5 ⁱ	21,8	17,0	15,9	15,4
20	gimnazjów	x	22,8	18,9	18,0	16,8
21	zasadniczych zawodowych ^e	7,6	3,2	3,2	3,2	2,8
22	liceów ogólnokształcących ^g	9,0	10,5	9,0	8,6	8,4
23	liceów profilowanych	x	3,1	0,3	0,2	0,1
24	techników ^h	7,0	5,7	4,6	4,8	4,8
25	artystycznych ogólnokształcących ⁱ	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1
26	policealnych	3,8	4,2	3,0	3,2	3,6
27	Absolwenci szkół zasadniczych zawodowych, liceów ogólnokształcących, techników oraz artystycznych ogólnokształcących dających uprawnienia zawodowe ^{kgm} (bez szkół dla dorosłych) na 1000 ludności	13,9	13,4	10,1	9,8	9,4

^a Na podstawie bilansów. ^b Patrz uwagi ogólne do działu „Edukacja i wychowanie”, ust. 1 i 2 na str. 187. ^c Bez szkół dla szkolnego. ^e Do roku szkolnego 2016/17 zasadnicze szkoły zawodowe. ^{f, g, h} Łącznie: ^f – od roku szkolnego 2004/05 ze szkołami 2012/13 – uczniowie, 2005/06-2012/13 – absolwenci), ^h – z uzupełniającymi technikami (w latach szkolnych 2004/05-2013/14 obejmują absolwentów klasy VIII i VI. ^m Łącznie ze szkołami specjalnymi przysposabiającymi do pracy oraz w latach szkolnych

^a Based on balances. ^b See general notes to the chapter “Education”, item 1 and 2 on page 187. ^c Excluding schools for the 2016/17 school year, basic vocational schools. ^{f, g, h} Including: ^f – since the 2004/05 school year, special job-training schools, ^h – supplementary technical secondary schools (in the 2004/05-2013/14 school years – students, 2006/07-2013/14 – graduates). ^{ing} special job-training schools and in the 2004/05-2013/14 school years, specialised secondary schools.

2013	2014	2015	2016	2017	SPECIFICATION	No.

MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS (cont.)

					Dwellings stocks ^a (in 2000 - inhabited; (as of 31 XII):	
					dwellings:	
628,9	633,9	638,9	645,5	652,5	in thousands	1
366	369	373	378	383	per 1000 population	2
1407	1421	1437	1453	1470	rooms per 1000 population	3
					usable floor space of dwellings in m ² :	
25645	25969	26314	26680	27062	per 1000 population	4
70,1	70,3	70,5	70,6	70,7	average per dwelling	5
					Dwellings completed:	
					dwellings:	
5,5	5,4	5,3	6,9	7,5	in thousands	6
3,2	3,2	3,1	4,1	4,4	per 1000 population	7
13,4	12,3	12,4	15,0	15,6	rooms per 1000 population	8
					usable floor space of dwellings in m ² :	
330	302	297	353	365	per 1000 population	9
103,2	95,8	96,4	86,9	83,3	average per dwelling	10

EDUCATION ^b

					Pupils and students in schools ^c (as of beginning of the school year) in thous.:	
92,0	98,2	105,4	97,7	111,7	primary ^d	11
47,7	46,4	45,2	44,6	29,3	lower secondary	12
8,4	8,5	7,9	7,5	7,0	stage I sectoral vocational ^{ef}	13
22,9	21,3	20,4	26,7	19,0	general secondary ^g	14
0,1	x	x	x	x	specialised secondary	15
20,8	20,3	19,8	19,6	19,5	technical secondary ^h	16
0,6	0,6	0,6	0,6	0,7	general art ⁱ	17
10,8	10,9	10,3	9,6	9,4	post-secondary	18
					Graduates in schools ^{ck} in thous.:	
15,3	14,8	14,5	14,5	x	primary	19
16,0	15,2	14,6	14,3	13,7	lower secondary	20
2,9	1,8	2,5	2,3	2,1	basic vocational ^e	21
8,2	7,8	7,0	9,0	6,4	general secondary ^g	22
0,1	0,0	x	x	x	specialised secondary	23
4,8	4,4	4,4	4,3	4,4	technical secondary ^h	24
0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	general art ⁱ	25
3,4	3,1	3,0	2,9	2,7	post-secondary	26
					Graduates of basic vocational, general and technical secondary as well as general art leading to professional certification schools ^{kgm} (excluding schools for adults) per 1000 population	27
9,4	8,2	8,2	7,8	7,9		

doroslých, z wyjątkiem szkół policealnych. ^d Bez dzieci w wieku 6 lat objętych edukacją w placówkach wychowania przed-
łami specjalnymi przysposabiającymi do pracy, ^g – z uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi (w latach szkolnych 2004/05 –
uczniowie, 2006/07-2013/14 – absolwenci). ⁱ Dających uprawnienia zawodowe. ^k Z poprzedniego roku szkolnego. ^l Dane
2004/05-2013/14 z liceami profilowanymi.

adults, except post-secondary schools. ^d Excluding children aged 6 attending pre-primary education establishments. ^e Until
^g - supplementary general secondary schools (in the 2004/05-2012/13 school years - students, 2005/06-2012/13 - graduates),
ⁱ Leading to professional certification. ^k From the previous school year. ^l Data include graduates of grades 6 and 7. ^m Includ-

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	2012
EDUKACJA ^a I WYCHOWANIE (dok.)						
1	Studenci szkół wyższych ^b (stan w dniu 30 XI) w tys.	92,6	87,5	66,4	62,9	57,9
2	Absolwenci szkół wyższych ^{bc} w tys.	18,1	18,8	19,1	17,3	16,1
3	Uczniowie szkół dla dorosłych (stan na początku roku szkolnego) w tys.	20,4	16,2	15,3	15,5	14,7
4	Absolwenci szkół dla dorosłych ^d w tys.	5,6	5,2	3,3	3,5	3,8
5	Wychowanie przedszkolne (stan na początku roku szkolnego): miejsca w przedszkolach w tys.	29,4	27,6	32,9	35,2	36,5
6	dzieci ^e w tys.: w przedszkolach	29,1	26,6	32,6	34,7	35,9
7	w oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych	10,0	8,3	10,4	12,6	12,7
8	Dzieci w przedszkolach (stan na początku roku szkolnego) na 1000 dzieci w wieku 3–5 lat ^f	362	397	470	475	478
OCHRONA ZDROWIA ^g I POMOC SPOŁECZNA						
9	Pracownicy medyczni ^h (stan w dniu 31 XII): lekarze	3551	3306	3756	4004	3931
10	lekarze stomatolodzy	629	677	872	888	550
11	pielęgniarki ⁱ	7591	7056	7370c	7583	9410
12	Łóżka w szpitalach ogólnych ^k (stan w dniu 31 XII) na 10 tys. ludności	51,1	46,2	45,2	45,0	48,7
13	Leczeni w szpitalach ogólnych na 10 tys. ludności	1656	1844	1740	1801	2027
14	Przychodnie (stan w dniu 31 XII)	313	535	781	884	889
15	Apteki ogólnodostępne ^l (stan w dniu 31 XII)	321	425	481	491	502
16	Liczba ludności na 1 aptekę	5290	3986	3584	3509	3429
17	Porady udzielone w zakresie ambulatoryjnej opieki zdrowotnej na 1 mieszkańca: lekarskie	5,4	5,7	6,4	6,5	7,0
18	stomatologiczne	0,8	0,7	0,9	1,0	1,0
19	Dzieci w żłobkach ^m i klubach dziecięcych ⁿ (stan w dniu 31 XII) na 1000 dzieci w wieku do 3 lat	32,6	30,5	32,6	38,6	46,3
KULTURA. TURYSTYKA.						
20	Biblioteki publiczne (łącznie z filiami; stan w dniu 31 XII)	397	380	378	375	373
21	Księgozbiór bibliotek publicznych (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności w wol.	4241	4174	4096	4066	4119
22	Czytelnicy bibliotek publicznych na 1000 ludności	207	189	160	154	151
23	Wypożyczenia księgozbioru ^o z bibliotek publicznych ^p w wol. : na 1000 ludności	3925	3680	2816	2766	2763
24	na 1 czytelnika	19,0	19,5	17,6	18,0	18,3
25	Miejsca w teatrach i instytucjach muzycznych ^r (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności	2,0	2,0	1,9	1,9	1,7
26	Widzowie i słuchacze w teatrach i instytucjach muzycznych ^r na 1000 ludności	288	302	230	239	213
27	Muzea i oddziały muzealne (stan w dniu 31 XII)	20	22	27	25	24
28	Zwiedzający muzea i wystawy na 1000 ludności	324	214	258	252	255

^a Patrz uwagi ogólne do działu „Edukacja i wychowanie”, ust. 1 i 2 na str. 187. ^b Łącznie z filiami, zamiejscowymi podstawo-
rzystej poza województwem zachodniopomorskim; bez cudzoziemców. ^c Z poprzedniego roku akademickiego, a w 2000 r.
rodzaju placówek – zespołami wychowania przedszkolnego i punktami przedszkolnymi; od 2007 r. bez wychowania przed
^f W 2014 r. do przeliczeń wskaźnika użyto liczbę dzieci w grupie 3-6 lat w liczbie ludności w wieku 3-5 lat i połowie rocznika
nistracji. ^h Od 2005 r. pracujący bezpośrednio z pacjentem; od 2006 r. łącznie z osobami, dla których głównym miejscem pracy
nych; od 2008 r. łącznie z łózkami i inkubatorami dla noworodków. ^l Patrz uwagi ogólne do działu „Ochrona zdrowia i opieka
życzeniami międzybibliotecznymi. ^p Łącznie z punktami bibliotecznymi. ^r Dane dotyczą działalności prowadzonej na terenie

^a See general notes to the chapter “Education”, item 1 and 2 on page 187. ^b Including branches, basic branch organisational
ship; excluding higher schools of the Ministry of National Defence; excluding foreigners. ^c From the previous academic year,
and pre-primary points not listed in division by type of establishments; since 2007, excluding pre-primary education in the
the number of children aged 3-6 in the population aged 3-5 and in half of the 6-year old population, and in 2015 – aged 3-5.
^h Since 2005, working directly with a patient; since 2006, including persons whose primary workplace is a medical and nurse
for newborns. ^l See general notes to the chapter “Health care and social welfare”, item 12, on page 221. ^m Including nursery
^r Data concern activity performed in the voivodship, including outdoor events.

2013	2014	2015	2016	2017	SPECIFICATION	No.
EDUCATION ^a (cont.)						
53,7	48,7	44,0	40,8	37,7	Students of higher education institutions ^b (as of 30 XI) in thous.	1
14,6	13,6	12,3	10,9	11,0	Graduates of higher education institutions ^{bc} in thous.	2
12,9	11,2	9,1	8,2	7,3	Students of schools for adults (as of beginning of the school year) in thous.	3
3,8	3,2	3,4	2,8	2,3	Graduates of schools for adults ^d in thous.	4
38,3	38,7	38,5	41,7	44,2	Pre-primary education (as of beginning of the school year): places in nursery schools in thous.	5
36,7	35,8	34,4	38,9	41,2	children ^e in thous.: in nursery schools	6
14,4	12,0	8,6	9,9	11,0	in pre-primary sections in primary schools	7
488	559	482	578	630	Children in nursery schools (as of beginning of the school year) per 1000 children aged 3–5 ^f	8

HEALTH CARE ^g & SOCIAL WELFARE

4103	4068	4116	4185	4235	Medical personnel ^h (as of 31 XII): doctors	9
723	666	661	671	813	dentists	10
7978	7959	7751	7797	7564	nurses ⁱ	11
48,9	48,7	48,3	47,8	46,3	Beds in general hospitals ^k (as of 31 XII) per 10 thous. population	12
1996	2043	2026	2088	2131	In-patients in general hospitals per 10 thous. population	13
902	934	931	973	973	Out-patients departments (as of 31 XII)	14
520	533	560	575	588	Generally available pharmacies ^l (as of 31 XII)	15
3306	3218	3054	2971	2901	Population per 1 pharmacy	16
					Consultations provided within the scope of out-patient health care per capita:	
7,1	7,1	7,3	7,5	7,4	doctors	17
1,0	1,0	1,0	1,0	0,9	dentists	18
59,8	73,5	85,8	93,6	99,6	Children in nurseries ^m and children's clubs ⁿ (as of 31 XII) per 1000 children up to age 3	19

CULTURE. TOURISM

373	374	368	361	361	Public libraries (including branches; as of 31 XII)	20
4061	4049	3901	3778	3740	Public library collections (as of 31 XII) per 1000 population in vol.	21
152	150	145	137	135	Public library borrowers per 1000 population	22
2695	2613	2518	2404	2285	Public library loans ^{op} in vol. : per 1000 population	23
17,7	17,4	17,4	17,5	16,9	per borrower	24
2,0	2,4	2,5	2,3	2,4	Seats in theatres and music institutions ^r (as of 31 XII) per 1000 population	25
223	258	336	293	318	Audience in theatres and music institutions ^r per 1000 population	26
28	26	30	31	33	Museums with branches (as of 31 XII)	27
265	277	358	435	363	Museum and exhibition visitors per 1000 population	28

wymi jednostkami organizacyjnymi oraz zamiejscowymi ośrodkami dydaktycznymi szkół mających siedzibę jednostki macie – z roku kalendarzowego. ^d Z poprzedniego roku szkolnego. ^e Od 2008 r. łącznie z - nieuwzględnionymi w podziale według szkolnego w placówkach wykonujących działalność leczniczą (do 2011 r. określanych jako zakłady opieki zdrowotnej). 6-latków, a w 2015 r. – w wieku 3-5 lat. ^g Od 2012 r. łącznie z danymi resortu obrony narodowej, spraw wewnętrznych i admii jest praktyka lekarska i pielęgnarska. ⁱ Łącznie z magistrami pielęgniarstwa. ^k Bez miejsc dziennych na oddziałach szpital-społeczna", ust. 12, str. 221. ^m Łącznie z oddziałami żłobkowymi. ⁿ Do 2010 r. bez klubów dziecięcych. ^o Od 2015 r. łącznie z wy-powjewództwa, łącznie z imprezami organizowanymi w plenerze.

units and branch teaching centres of higher education institutions seated outside the territory of zachodniopomorskie voivod-and in 2000 – from the calendar year. ^d From the previous school year. ^e Since 2008, including pre-primary education groups units perform ming health care activities (until 2011 defined as health care institution). ^f In 2014, the rate was calculated using ^g Since 2012, data have included health care of: the Ministry of National Defence, the Ministry of Interior and Administration. practice. ⁱ Including masters of nursery. ^k Excluding day places in hospital wards; since 2008, including beds and incubators wards. ⁿ Until 2010, excluding children's clubs. ^o Since 2015, including interlibrary lending. ^p Including library service points.

a Od 2011 r. dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych; w 2016 r. dane opracowano z uwzględnienia *c* Od 2010 r. bez gruntów posiadaczy użytków rolnych nieprzewodzących działalności rolniczej oraz gruntów posiadaczy poliwiesiennictwa; ust. 3 na str. 269. *d* W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. *e* Od 2010 r. bez powierzchni upraw trwałych, mięsa: wołowego, wieprzowego, baraniego, końskiego, drobiowego, koziego, króliczego i dzicyzny; w wadze poabstrakcyjnej *f* Since 2011 concern establishments 10 and more bed places; in 2016 data were compiled with consideration imputation *c* Since 2010 excluding land of owners of agricultural land who do not conduct agricultural activities and owners of less than hunting and forestry; item 3 on page 269. *d* In 2010 data of the Agricultural Census. *e* Since 2010 excluding permanent *g* Concerns meat: beef, veal, pork, mutton, horseflesh, poultry, goat, rabbit and game; in post-slaughter warm weight.

2013	2014	2015	2016	2017	SPECIFICATION	No.
CULTURE. TOURISM (cont.)						
20	23	24	26	28	Fixed cinemas (as of 31 XII)	1
5,7	6,0	6,4	6,4	6,6	Seats in fixed cinemas (as of 31 XII) per 1000 population	2
676	965	1116	1290	1347	Audience in fixed cinemas per 1000 population	3
					Subscribers (as of 31 XII) per 1000 population:	
195	195	194	194	194	radio	4
187	187	187	186	186	television	5
1293	1322	1299	1344	1449	Tourist accommodation establishments ^a (as of 31 VII)	6
106	113	124	120	127	of which hotels	7
697,2	709,0	705,1	726,5	777,4	Number of beds (as of 31 VII) per 10 thous. population	8
1215	1310	1390	1501	1617	Tourists accommodated per 1000 population	9

AGRICULTURE ^b AND FORESTRY

836,8	831,9	837,1	850,4	812,9	Agricultural land (as of June) ^{cd} in thous. ha	10
98,6	98,8	98,6	98,7	98,7	of which in good agricultural condition in %	11
602,0	590,4	640,1	653,0	626,2	Sown area (as of June) ^{de} in thous. ha	12
					of which in %:	
59,6	57,6	56,3	58,1	60,0	basic cereals (including cereal mixed)	13
22,7	25,5	25,6	25,5	28,2	of which: wheat	14
15,4	9,9	8,1	9,4	10,3	rye	15
1,9	1,3	1,8	2,3	1,7	potatoes ^f	16
1,6	1,9	1,5	1,5	2,2	sugar beets	17
					Crop production in thous. t:	
1629,5	1749,0	1758,7	1653,2	1708,2	basic cereals (including cereal mixed)	18
729,9	899,7	943,0	805,5	918,3	of which: wheat	19
374,0	248,7	211,3	221,5	228,0	rye	20
281,7	237,3	357,2	501,7	315,9	potatoes ^f	21
593,9	818,0	546,3	779,5	855,7	sugar beets	22
					Yields per 1 ha in dt:	
45,4	51,4	48,8	43,6	44,6	basis cereals (including cereal mixed)	23
53,5	59,6	57,5	48,4	52,0	of which: wheat	24
40,4	42,4	40,7	36,2	35,2	rye	25
244	309	306	340	301	potatoes ^f	26
630	726	578	799	634	sugar beets	27
					Livestock ^d :	
					cattle (as of June):	28
92,8	103,3	102,0	97,3	101,2	in thousands heads	29
11,1	12,4	12,2	11,4	12,4	per 100 ha of agricultural land ^c in heads	30
					pigs (in 2000-2009 and 2011-2013 as of the end of July):	
278,6	295,6	294,7	274,5	284,1	in thousands heads	31
33,3	35,5	35,2	32,3	35,0	per 100 ha of agricultural land ^c in heads	32
					Production per 1 ha of agricultural land ^c :	
195	215	207	203	207	of animals for slaughter in terms of meat (including fats) ^g in kg	33
189	210	206	173	167	cows' milk in l	34

nieniem imputacji dla jednostek, które odmówiły udziału w badaniu. ^b Dane według siedziby użytkownika gospodarstwa. ^cżej 1 ha użytków rolnych prowadzących działalność rolniczą o małej skali; patrz uwagi ogólne do działu „Rolnictwo, łowiectwo ogrodów przydomowych oraz upraw na przyoranie (nawozy zielone). ^f Od 2010 r. bez ogrodów przydomowych. ^g Dotyczy ubojowej ciepłej.

for units, which refused to participate in the survey. ^b Data are presented according to the official residence of land user. 1 ha of agricultural land who conduct agricultural activities on a small scale; see general notes to the chapter "Agriculture, crops, kitchen gardens as well as area intended for ploughing (green fertilizers). ^f Since 2010 excluding kitchen gardens.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	2012
ROLNICTWO ^a I LEŚNICTWO (dok.)						
1	Skup produktów rolnych na 1 ha użytków rolnych ^b :					
1	ziarno zbóż podstawowych (łącznie z mieszkankami zbożowymi) w kg	727	767	1121	1083	1206
2	ziemniaki w kg	99	117	127	121	142
3	buraki cukrowe w kg	493	553	548	842	914
4	żywiec rzeźny w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami) ^c w kg	78	125	159	176	164
5	mleko krowie w l	127	166	163	166	164
	Zużycie nawozów w przeliczeniu na czysty składnik na 1 ha użytków rolnych ^{bdc} w kg:					
6	mineralnych lub chemicznych (łącznie z wieloskładnikowymi)	111,1	117,8	129,1	126,7	141,2
7	wapniowych	140,9	90,1	69,2	59,0	46,9
8	Ciągniki rolnicze (stan w czerwcu; w 2000 r. – stan w dniu 31 XII) na 100 ha użytków rolnych ^{be} w szt. . .	3,3	3,2	3,5	.	.
9	Powierzchnia gruntów leśnych (stan w dniu 31 XII) w tys. ha	808,4	820,4	828,7	832,4	833,4
	Powierzchnia lasów (stan w dniu 31 XII):					
10	w tysiącach hektarów	785,5	797,5	804,7	808,3	809,4
11	na 1 mieszkańca w ha	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
12	Lesistość (stan w dniu 31 XII) w %	34,3	34,8	35,2	35,3	35,4
13	Pozyskanie drewna (grubizny) na 100 ha powierzchni lasów w m ³	349,6	397,8	452,3	486,2	500,0
PRZEMYSŁ						
	Produkcja sprzedana przemysłu:					
14	w milionach złotych (ceny bieżące)	.	21163,4	25809,1	32708,1	33999,5
15	rok poprzedni =100 (ceny stałe)	.	.	103,0	117,5	101,8
16	2005 = 100 (ceny stałe)	.	x	117,9	139,1	143,0
17	na 1 zatrudnionego w zł (ceny bieżące)	.	225008	293883	360075	375908
18	na 1 mieszkańca w zł (ceny bieżące)	.	12491	14969	18982	19742
BUDOWNICTWO						
	Sprzedaż produkcji budowlano-montażowej ^f (ceny bieżące):					
19	w milionach złotych	.	3572,0	6967,6	7838,2	6613,1
20	na 1 mieszkańca w zł	.	2108	4041	4549	3840
TRANSPORT. TELEKOMUNIKACJA – stan w dniu 31 XII						
	Linie kolejowe eksploatowane normalnotorowe ^g :					
21	w kilometrach	1386	1208	1203	1202	1254
22	na 100 km ² powierzchni ogólnej w km	6,1	5,3	5,3	5,3	5,5
23	Drogi publiczne o twardej nawierzchni (miejskie i zamiejskie):					
	w kilometrach	12973	12740	13549	13551	13647
24	na 100 km ² powierzchni ogólnej w km	56,6	55,6	59,2	59,2	59,6
25	Samochody osobowe zarejestrowane ^h :					
26	w tysiącach sztuk	413,3	454,9	710,6	753,9	781,5
27	na 1000 ludności	243	268	412	438	454

^a Dane według siedziby użytkownika gospodarstwa. ^b Od 2010 r. bez gruntów posiadaczy użytków rolnych nieprowadzących patrz uwagi ogólne działu „Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo”, ust. 3 na str. 269. ^c Dotyczy mięsa: wołowego, cielęcego, Powszechnego Spisu Rolnego. ^f Zrealizowanej przez podmioty budowlane – według miejsca wykonywania robót. ^g Dane infrastruktury kolejowej. ^h Od 2011 r. łącznie z posiadającymi pozwolenia czasowe (na okres 30 dni) wydane w końcu roku.

^a Data are presented according to the official residence of land user. ^b Since 2010 excluding land of owners of agricultural ties on a small scale; see general notes to the chapter “Agriculture, hunting and forestry”, item 3 on page 269. ^c Concerns Agricultural Census. ^f Realized by construction units – by place of performing works. ^g Data concern rail network of ture. ^h Since 2011 including having temporary permission (for the period of 30 days) given at the end of the year.

2013	2014	2015	2016	2017	SPECIFICATION	No.

AGRICULTURE ^a AND FORESTRY (cont.)

					Procurement of agricultural products per 1 ha of agricultural land ^b :	
1345	1504	1318	1619	1507	basic cereal grains (including cereal mixed) in kg	1
113	132	140	193	179	potatoes in kg	2
642	970	734	959	1025	sugar beets in kg	3
182	173	190	190	184	animals for slaughter in terms of meat (including fats) ^c in kg	4
178	189	183	179	164	cows' milk in l	5
					Consumption of fertilizers in terms of pure ingredient per 1 ha of agricultural land ^{bdc} in kg:	
136,8	117,3	110,4	131,9	134,5	mineral or chemical (including mixed fertilizers)	6
54,2	85,6	59,3	64,9	76,7	lime	7
3,4	.	.	3,9	.	Agricultural tractors (as of June; in 2000 – as of 31 XII) per 100 ha of agricultural land ^a in units	8
834,0	835,8	837,6	838,6	839,4	Forest land (as of 31 XII) in thous. ha	9
					Forest areas (as of 31 XII):	
810,1	811,9	813,8	815,0	815,8	in thousands hectare	10
0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	per capita in ha	11
35,4	35,5	35,6	35,6	35,6	Forest cover (as of 31 XII) in %	12
511,5	529,2	537,6	555,2	564,7	Removals (timber) per 100 ha of forest area in m ³	13

INDUSTRY

					Sold production of industry:	
34372,8	34245,4	38603,0	39803,8	41242,3	in million zlotys (current prices)	14
104,7	105,5	114,0	102,9	101,1	previous year = 100 (constant prices)	15
149,7	157,9	180,0	186,8	174,5	2005 = 100 (constant prices)	16
377516	370834	412144	411023	406885	per employee in zl (current prices)	17
19989	19934	22524	23292	24167	per capita in zl (current prices)	18

CONSTRUCTION

					Sales of construction and assembly production ^f (current prices):	
6133,9	7437,2	8769,7	9104,0	8592,3	in million zlotys	19
3567	4329	5117	5327	503,5	per capita in zl	20

TRANSPORT, TELECOMMUNICATIONS – as of 31 XII

					Railway lines operated – standard gauge ^g :	
1183	1183	1183	1148	1166	in kilometres	21
5,2	5,2	5,2	5,0	5,1	per 100 km ² of total area in km	22
					Hard surface public roads (urban and non-urban):	23
13700	13790	14022	13943	14014	in kilometres	
59,8	60,2	61,3	60,9	61,2	per 100 km ² of total area in km	24
					Registered passenger cars ^h :	25
811,9	841,3	873,4	912,1	945,9	in thousand units	26
472	490	511	533	555	per 1000 population	27

działalności rolniczej oraz gruntów posiadaczy poniżej 1 ha użytków rolnych prowadzących działalność rolniczą o małej skali; wieprzowego, baraniego, końskiego i drobiowego; w wadze poubojowej ciepłej. ^d W roku gospodarczym. ^e W 2010 r. dane dotyczą sieci kolejowej Polskich Kolei Państwowych (PKP), od 2005 r. również innych podmiotów, będących zarządcami

land who do not conduct agricultural activities and owners of less than 1 ha of agricultural land who conduct agricultural activities: beef, veal, pork, mutton, horseflesh and poultry; in post-slaughter warm weight. ^d In farming year. ^e In 2010 data of the Polskie Koleje Państwowe (PKP), as well as since 2005 of other entities which are administrators of railway infrastruc-

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	2012
TRANSPORT. TELEKOMUNIKACJA – stan w dniu 31 XII (dok.)						
	Placówki dla usług pocztowych ^a :					
1	w liczbach bezwzględnych	407	385	458	462	497
2	na 100 tys. ludności	23,9	22,7	26,6	26,7	28,9
	Telefoniczne łącza główne ^b :					
3	w tysiącach	523,3	520,5	358,4	305,6	268,3
4	na 1000 ludności	308,2	307,2	207,9	177,4	155,9
HANDEL						
	Sprzedaż detaliczna towarów (ceny bieżące):					
5	w milionach złotych	12319,5	15385,0	19534,0	20539,1	21096,2
6	na 1 mieszkańca w zł	7257	9081	11329	11920	12250
7	Sklepy (stan w dniu 31 XII) w tys.	22,0 ^c	19,6	14,1	15,6	18,9
8	Liczba ludności (stan w dniu 31 XII) na 1 sklep	79 ^c	86	122	110	91
FINANSE PUBLICZNE						
	Budżety gmin ^d					
	Dochody:					
9	w milionach złotych	1497,5	2316,6	3459,6	3694,8	3940,8
10	na 1 mieszkańca w zł	1327	2043	2975	3179	3391
	Wydatki:					
11	w milionach złotych	1584,4	2294,1	3854,4	3916,7	3960,7
12	na 1 mieszkańca w zł	1403	2023	3315	3370	3408
	Budżety miast na prawach powiatu					
	Dochody:					
13	w milionach złotych	1076,1	1345,9	1831,3	2001,5	2301,4
14	na 1 mieszkańca w zł	1893	2403	3262	3569	4111
	Wydatki:					
15	w milionach złotych	1170,7	1322,6	2079,1	2311,5	2519,9
16	na 1 mieszkańca w zł	2059	2361	3703	4122	4501
	Budżety powiatów					
	Dochody:					
17	w milionach złotych	663,6	726,4	1163,8	1225,8	1192,8
18	na 1 mieszkańca w zł	588	641	1001	1055	1026
	Wydatki:					
19	w milionach złotych	670,4	728,5	1265,6	1298,9	1203,0
20	na 1 mieszkańca w zł	594	642	1088	1118	1035
	Budżet województwa					
	Dochody:					
21	w milionach złotych	171,7	272,7	735,8	743,4	786,7
22	na 1 mieszkańca w zł	101	161	427	432	457
	Wydatki:					
23	w milionach złotych	174,5	328,3	786,1	852,5	822,7
24	na 1 mieszkańca w zł	103	194	456	495	478

^a Dane dotyczą operatora wyznaczonego (do 2012 r. operatora publicznego); w 2000 r. placówki pocztowe i placówki usług ze zmianą w 2004 r. metody badania sklepów. ^d Bez dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

^a Data concern the appointed operator (until 2012 the public operator); in 2000 post offices and telecommunication service the method of shop survey. ^d Excluding revenue and expenditure of gminas which are also cities with powiat status.

2013	2014	2015	2016	2017	SPECIFICATION	No.

TRANSPORT. TELECOMMUNICATIONS – as of 31 XII (dok.)

					Post service offices ^a :	
447	431	410	418	422	in absolute numbers	1
26,0	25,1	24,0	24,5	24,7	per 100 thous. population	2
					Fixed main line ^c :	
247,3	230,0	212,3	195,4	160,2	in thousands	3
143,9	134,1	124,1	114,4	93,9	per 1000 population	4

TRADE

					Retail sales (current prices):	
20054,9	21209,3	23684,7	23570,6	23839,5	in million zlotys	5
11662	12346	13820	13793	13969	per capita in zł	6
17,5	17,7	17,1	17,1	16,2	Shops (as of 31 XII) in thous.	7
98	97	100	100	105	Population (as of 31 XII) per shop	8

PUBLIC FINANCE

					Budgets of gminas ^d	
					Revenue:	
4056,9	4196,2	4331,7	4890,0	53547,6	in million zlotys	9
3496	3619	3744	4236	4642	per capita in zł	10
					Expenditure:	
4057,1	4248,1	4228,8	4649,5	5148,6	in million zlotys	11
3497	3664	3655	4028	4464	per capita in zł	12
					Budgets of cities with powiat status	
					Revenue:	
2436,4	2599,8	2861,0	3109,9	3043,4	in million zlotys	13
4356	4654	5138	5608	5502	per capita in zł	14
					Expenditure:	
2465,1	2668,7	2936,9	2763,2	3094,6	in million zlotys	15
4407	4778	5274	4983	5594	per capita in zł	16
					Budgets of powiaty	
					Revenue:	
1223,3	1213,1	1213,8	1233,0	1311,2	in million zlotys	17
1054	1046	1049	1068	1137	per capita in zł	18
					Expenditure:	
1198,4	1216,5	1189,0	1201,4	1296,7	in million zlotys	19
1033	1049	1028	1041	1124	per capita in zł	20
					Budget of voivodship	
					Revenue:	
792,3	844,6	770,2	667,4	805,5	in million zlotys	21
461	492	449	391	472	per capita in zł	22
					Expenditure:	
829,6	870,7	738,6	576,8	806,0	in million zlotys	23
482	507	431	337	472	per capita in zł	24

telekomunikacyjnych. ^b Dane dotyczą operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej. ^c Dane nieporównywalne w związku powiatu.

offices. ^b Data concern operators of the public telecommunication network. ^c Data are not comparable due to change in 2004

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (dok.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	2012
INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE ^a						
1	Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące):					
1	w milionach złotych	4916,9	4797,2	8303,8	8773,1	9887,1
2	na 1 mieszkańca w zł	2896	2831	4816	5092	5741
3	Wartość brutto środków trwałych (stan w dniu 31 XII; bieżące ceny ewidencyjne):					
3	w milionach złotych	65698,3	79595,7	110402,5	114425,4	122780,8
4	na 1 mieszkańca w zł	38693	46982	64048	66421	71326
RACHUNKI REGIONALNE						
5	Produkt krajowy brutto (ceny bieżące):					
5	w milionach złotych	.	.	55280	58785	61055
6	na 1 mieszkańca w zł	.	.	32061	34116	35453
7	Produkt krajowy brutto (ceny stałe) – rok poprzedni = 100	.	.	.	103,6	100,9
8	Wartość dodana brutto (ceny bieżące):					
8	w milionach złotych	.	.	48596	51631	54069
9	na 1 mieszkańca w zł	.	.	28185	29965	31396
10	Nominalne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych:					
10	w milionach złotych	.	.	39986	41474	42854
11	na 1 mieszkańca w zł	.	.	23191	24070	24884
12	Realne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych – rok poprzedni = 100 zł	.	.	.	99,4	99,6
PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ W REJESTRZE REGON ^b – stan w dniu 31 XII						
13	Ogółem: w tysiącach	180,0	206,8	220,4	214,6	217,0
14	na 1000 ludności	106	122	128	125	126
15	Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej:					
15	w tysiącach	35,9	43,8	50,1	51,3	53,8
16	2000 = 100	x	122,4	139,9	143,2	150,3
16	w tym:					
17	spółdzielnie	1,3	1,2	1,1	1,1	1,1
18	spółki handlowe	8,0	11,1	13,9	14,5	15,4
19	w tym z udziałem kapitału zagranicznego	3,0	3,7	4,3	4,3	4,5
20	spółki cywilne	15,5	13,9	13,5	13,6	13,6
21	Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą:					
21	w tysiącach	144,1	163,0	170,3	163,3	163,2
22	2000 = 100	x	113,1	118,2	113,3	113,3
23	na 1000 ludności	84,9	96,2	98,8	94,8	94,8

^a Dane za 2000 r. nieporównywalne w związku z nowelizacją w 2002 r. ustawy o rachunkowości. ^b Bez osób prowadzących^a Data for 2000 are not comparable due to amendments in 2002 of the Act of Accounting. ^b Excluding persons tending

2013	2014	2015	2016	2017	SPECIFICATION	No.

INVESTMENTS. FIXED ASSETS ^a

10745,6	10463,3	10940,0	8064,4	10098,2	Investment outlays (current prices):	
6249	6091	6383	4719	5917	in million zlotys	1
					per capita in zł	2
					Gross value of fixed assets (as of 31 XII; current book-keeping prices):	
130640,1	140015,5	150120,7	158011,8	165506,6	in million zlotys	3
76004	81621	87765	92503	97041	per capita in zł	4

REGIONAL ACCOUNTS

61651	63485	67841	69368	.	Gross domestic product (current prices):	
35851	37477	39584	40592	.	in million zlotys	5
100,3	103,5	103,8	102,3	x	per capita in zł	6
					Gross domestic product (constant prices) – previous year = 100	7
					Gross value added (current prices):	
54722	57081	60189	61276	.	in million zlotys	8
31822	33226	35119	35857	.	per capita in zł	9
					Gross nominal disposable income in the households sector:	
43421	44426	45807	48262	.	in million zlotys	10
25250	25860	26727	28242	.	per capita in zł (nominal income)	11
100,4	102,0	103,4	106,4	x	Gross real disposable income in the households sector – previous year = 100	12

ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY IN THE REGON REGISTER ^b – as of 31 XII

219,6	219,4	220,6	221,2	223,1	Total: in thousands	13
128	128	129	130	131	per 1000 population	14
					Legal persons and organisational entities without legal personality:	
55,4	57,4	59,1	60,8	62,5	in thousands	15
154,9	160,3	165,0	169,9	174,1	2000 = 100	16
					of which:	
1,1	1,1	1,1	1,1	1,12	co-operatives	17
16,5	17,5	18,7	19,9	21,2	commercial companies	18
4,7	4,8	4,9	5,0	5,2	of which with foreign capital participation	19
13,6	13,6	13,6	13,7	13,7	civil law partner ships	20
164,1	162,0	161,6	160,4	160,6	Natural persons conducting economic activity in thousands	21
113,9	112,4	112,1	111,3	111,5	2000 = 100	22
95,5	94,5	94,5	93,9	94,2	per 1000 population	23

gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.
private farms in agricultural.

Tabl. 1. POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE
GEOGRAPHIC LOCATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	Gmina Gmina	W stopniach, minutach i sekundach In degrees, minutes and seconds	W km In km	SPECIFICATION
Najdalej wysunięte punkty granicy województwa:				Extreme points of the voivodship border:
na północ (szerokość geograficzna północna)	Postomino	54°34'09"	x	in the north (northern geographic latitude)
na południe (szerokość geograficzna północna)	Boleszkowice	52°37'29"	x	in the south (northern geographic latitude)
na zachód (długość geograficzna wschodnia)	Cedynia	14°07'22"	x	in the west (eastern geographic longitude)
na wschód (długość geograficzna wschodnia)	Biały Bór	16°58'45"	x	in the east (eastern geographic longitude)
Rozciągłość: z południa na północ	x	1°56'40"	216,29	Extent: from south to north
z zachodu na wschód.	x	2°51'23"	192,50	from west to east

Źródło: dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.
Source: data of the Head Office of Geodesy and Cartography.

Tabl. 2. POWIERZCHNIA I GRANICE W 2017 R.
AREA AND BORDERS IN 2017

WYSZCZEGÓLNIENIE	W liczbach bezwzględnych In absolute numbers	W odsetkach In percent	SPECIFICATION
Powierzchnia w km ²	22892	x	Area in km ²
Długość granicy w km	982,9	100,0	Length of border in km
morskiej	188,9	19,2	sea border
lądowej	794,1	80,8	land
z województwami:			with voivodships:
lubuskim	216,9	22,1	lubuskie
wielkopolskim	197,4	20,1	wielkopolskie
pomorskim	190,9	19,4	pomorskie
państwowa z Niemcami	188,9	19,2	national border with Germany

Źródło: dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.
Source: data of the Head Office of Geodesy and Cartography and Cartography.

Tabl. 3. UKŁAD PIONOWY POWIERZCHNI
ELEVATIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Gmina Gmina	Wzniesienie nad poziom morza w m Elevation above sea level in m	SPECIFICATION
Najwyżej położony punkt – obszar w pobliżu wsi Kosobudy	Biały Bór	245,5	Highest point
Najniżej położony punkt – obszar w pobliżu Zatoki Rokitka	Stepnica	-0,12	Lowest point

U w a g a. Położenie punktów zostało określone na podstawie Numerycznego Modelu Terenu oraz map topograficznych znajdujących się w wojewódzkim zasobie geodezyjnym i kartograficznym.

Źródło: Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego. Biuro Geodezji.
Note. Location of points was determined on the basis of the Digital Terrain Model and topographic maps kept in the geodetic and cartographic resource of the voivodship.

Source: Marshal Office of zachodniopomorskie voivodship. Geodesy Bureau.

Tabl. 4. **WIĘKSZE RZEKI ^a**
PRINCIPAL RIVERS ^a

RZEKI ^b RIVERS ^b	Długość w km Length in km		Odbiornik ^c Recipient ^c	Powierzchnia zlewni w km ² Drainage basin area in km ²	
	ogółem total	w tym w województwie of which in voivodship		ogółem total	w tym w województwie ^d of which in voivodship ^d
Cieśnina Dziwna	30,4	30,4	Morze Bałtyckie	1225,2	1225,2
Rega	187,7	187,7	Morze Bałtyckie	2739,4	2739,4
Parsęta	142,8	142,8	Morze Bałtyckie	3069,3	3069,3
Radew	91,5	91,5	Parsęta	1028,2	1028,2
Wieprza	126,6	62,2	Morze Bałtyckie	2213,5	1058,8
Grabowa	74,5	71,1	Wieprza	551,4	481,0
Odra	840,4	141,0	Zalew Szczeciński	119109,2	12085,7
Myśla	104,4	95,8	Odra	1298,0	1069,5
Kurzyca	22,2	22,2	Odra	125,7	125,7
Ślubia	31,1	31,1	Odra	149,1	149,1
Rurzyca	45,8	45,8	Odra	415,7	415,7
Tywa	52,2	52,2	Odra	274,9	274,9
Ina	125,6	125,6	Odra	2151,6	2150,1
Gunica	22,4	22,4	Odra	240,1	223,7
Gowienica	51,1	51,1	Zalew Szczeciński	371,6	371,6
Wołczenica	52,4	52,4	Zatoka Cicha	490,8	490,8
Plonia	73,9	73,9	Jeziro Dąbie	1129,4	1129,4
Gwda	141,3	39,0	Noteć	4943,7	2167,6
Drawa	192,1	147,4	Noteć	3288,6	2607,4

^a O powierzchni zlewni w województwie zachodniopomorskim powyżej 100 km². ^b Uszeregowane w porządku hydrograficznym. ^c Rzeka lub zbiornik wodny, do którego uchodzi dopływ. ^d Powierzchnię zlewni w województwie zachodniopomorskim obliczono według Komputerowej Mapy Podziału Hydrograficznego Polski (MPHP) oraz Państwowego Rejestru Granic (PRG). Źródło: dane Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Szczecinie i Poznaniu.

^a Of drainage basin area in zachodniopomorskie voivodship bigger then 100 km². ^b Listed according to hydrographic order. ^c River or reservoir into which the water flows. ^d Drainage basin area in zachodniopomorskie voivodship was calculated according to Digital Hydrographical Map of Poland as well as national Register of Boundaries.

Source: data of Regional Water Management Boards in Szczecin and Poznań.

Tabl. 5. **WIĘKSZE I GŁĘBSZE JEZIORA**
LARGER AND DEEPER LAKES

JEZIORA LAKES	Położenie Placement		Powierzchnia ^a w ha Area ^a in ha	Głębokość maksymalna w m Maximum depth in m	Objętość w tys. m ³ Capacity in thous. m ³
	dorzecze drainage basin	powiat powiat			
Bukowo	Odra	ślawieński	1747,4	2,8	32071,7
Bytyń Wielki	Gwda	walecki	707,6	41,0	91534,9
Dąbie	Odra	Szczecin	5408,0	10,0	129500,0
Drawsko	Drawa	drawski	1797,7	79,7	331443,4
Irsko	Odra	stargardzki	589,9	41,7	65182,0
Jamno	Odra	koszaliński	2239,6	3,9	31528,0
Kopań	Odra	ślawieński	789,7	3,9	14772,9
Koprowo	Odra	kamieński	486,8	3,1	7792,9
Lubie	Drawa	drawski	1438,0	46,2	169880,5
Łętowskie	Odra	ślawieński	402,0	18,7	33128,5
Miedwie	Odra	stargardzki, pyrzycki	3527,0	43,8	681672,4
Myśliborskie	Odra	myśliborski	603,7	22,3	51943,4
Pile	Gwda	szczecinecki	956,6	43,9	115171,4
Plon	Odra	pyrzycki	790,7	4,5	22306,8

^a Zwierciadła wody i wysp na jeziorze.

Źródło: dane Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Szczecinie i Poznaniu.

^a Water and island lake level.

Source: data of Regional Water Management Boards in Szczecin and Poznań.

Tabl. 5. **WIĘKSZE I GŁĘBSZE JEZIORA** (dok.)
LARGER AND DEEPER LAKES (cont.)

JEZIORA LAKES	Położenie Placement		Powierzchnia ^a w ha Area ^a in ha	Głębokość maksymalna w m Maximum depth in m	Objętość w tys. m ³ Capacity in thous. m ³
	dorzecze drainage basin	powiat powiat			
Resko Przymorskie	Odra	gryficki, kołobrzeski	577,1	2,5	7703,4
Siecino	Drawa	drawski	724,9	44,3	104441,7
Wicko	Odra	ślawieński	1058,9	6,1	28495,0
Wielimie	Gwda	szczecinecki	1638,9	5,5	40129,2
Wierzchowo	Gwda	szczecinecki	720,6	26,5	70212,5
Woświn	Odra	łobeski	809,7	28,1	75840,8

^a Zwierciadła wody i wysp na jeziorze.

Źródło: dane Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Szczecinie i Poznaniu.

^a Water and island lake level.

Source: data of Regional Water Management Boards in Szczecin and Poznań.

Tabl. 6. **TEMPERATURY POWIETRZA**
AIR TEMPERATURES

STACJA METEORO- LOGICZNA METEORO- LOGICAL STATION	Wzniesie nie stacji nad poziom morza w m Station ele- vation above the sea level in m	Temperatury w °C Temperatures in °C						
		średnie <i>a</i> average <i>a</i>				skrajne extreme		amplitudy temperatur skrajnych amplitudes of extreme temperatures
		1971–2000	1991–2000	2001–2010	2017	maksimum maximum	minimum minimum	
1971–2017								
Koszalin ...	33	8,0	8,4	8,7	9,1	37,1	-25,4	62,5
Szczecin ...	1	8.8	9.1	9.4	9.7	37.8	-30.0	67.8

^a Dane za okresy wieloletnie dotyczą średnich rocznych z tych okresów.

Źródło: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej.

^a Data for multi-year periods include annual averages from these periods.

Source: data of the Institute of Meteorology and Water Management.

Tabl. 7. **OPADY ATMOSFERYCZNE, PRĘDKOŚĆ WIATRU, USŁONECZNIE NIE I ZACHMURZENIE**
ATMOSPHERIC PRECIPITATION, WIND VELOCITY, INSOLATION AND CLOUDINESS

STACJA METEORO- LOGICZNA METEORO- LOGICAL STATION	Wzniesienie stacji nad poziom morza w m Station eleva- tion above the sea level in m	Roczne sumy opadów w mm Total annual precipitation in mm				Średnia prędkość wiatru w m/s Average wind velocity in m/s	Usłone- cznienie w h Insolation in h	Średnie zachmu- rzenie w oktantach ^a Average cloudiness in octants ^a
		1971–2000	1991–2000	2001–2010	2017			
		średnie ^b average ^b						
Koszalin ...	33	717	740	778	888	3,5	1751	5,9
Szczecin ...	1	530	572	588	840	3,5	1596	5,4

^a Stopień zachmurzenia nieba od 0 (niebo bez chmur) do 8 (niebo całkowicie pokryte chmurami). ^b Dane za okresy wieloletnie dotyczą średnich rocznych z tych okresów.

Źródło: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej.

^a Degree of cloudiness from 0 (no clouds) to 8 (total cloud cover). ^b Data for multi-year periods include annual averages from these periods.

Source: data of the Institute of Meteorology and Water Management.

Uwagi ogólne

1. Informacje o **stanie geodezyjnym i kierunkach wykorzystania powierzchni kraju** ujmowane są według form władania i grup rejestrowych w oparciu o ewidencję gruntów wprowadzoną rozporządzeniem Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 29 III 2001 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (tekst jednolity Dz. U. 2016, poz. 1034).

2. Dane o **gruntach rolnych i leśnych wyłączonych na cele nierolnicze i nieleśne** dotyczą gruntów, za które pobrano należności i opłaty w trybie ustawy z dnia 3 II 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (jednolity tekst Dz. U. 2015, poz. 909). Ustawa ta chroni wszystkie grunty rolne zaliczone do klas bonitacyjnych I–III oraz grunty rolne klas bonitacyjnych IV–VI wytworzone z gleb organicznych. Od 2009 r. przepisów ustawy nie stosuje się do gruntów rolnych, stanowiących użytki rolne, położonych w granicach administracyjnych miast.

Klasy bonitacyjne użytków rolnych określają jakość użytków rolnych pod względem przydatności do produkcji rolniczej; klasa I oznacza najwyższą wartość rolniczą, klasa VI – najniższą. Grunty przeznaczone pod zalesienia oznaczono symbolami: orne – RZ, pastwiska – PsZ.

3. Dane o **gruntach zdewastowanych i zdegradowanych wymagających rekultywacji i zagospodarowania** dotyczą gruntów, które utraciły całkowicie wartości użytkowe (grunty zdewastowane) oraz gruntów, których wartość użytkowa zmalała w wyniku pogorszenia się warunków przyrodniczych lub wskutek zmian środowiska oraz działalności przemysłowej, a także wadliwej działalności rolniczej (grunty zdegradowane).

Rekultywacja gruntów polega na nadaniu lub przywróceniu gruntom zdegradowanym lub zdewastowanym wartości użytkowych lub przyrodniczych przez właściwe ukształtowanie rzeźby terenu, poprawienie właściwości fizycznych i chemicznych, uregulowanie stosunków wodnych, odtworzenie gleb, umocnienie skarp oraz odbudowanie lub zbudowanie niezbędnych dróg.

4. Informacje o **poborze wody** dotyczą:

1) w pozycji „na cele produkcyjne (poza rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem i rybactwem)” – jednostek organizacyjnych (włączając farmy przemysłowego chowu zwierząt oraz zakłady zajmujące się produkcją roślinną) wnoszących opłaty za pobór z ujęć własnych rocznie 5 dam³ i więcej wody podziemnej albo 20 dam³ i więcej wody powierzchniowej lub odprowadzających rocznie 20 dam³ i więcej ścieków;

General notes

1. Information regarding the **geodesic status and directions of land use** is classified according to ownership and register groups of land included in the land register introduced by the decree of the Minister of Regional Development and Construction, dated 29 III 2001 in regard to the registration of land and buildings (uniform text Journal of Laws 2016, item 1034).

2. Data regarding **agricultural and forest land designated for non-agricultural and non-forest purposes** concern land, for which payments and fees were collected, based on the Law on Agricultural and Forest Land Protection, dated 3 II 1995 (uniform text, Journal of Laws 2015, item 909). The Law protects all agricultural land included in quality classes I–III, as well as agricultural land included in quality classes IV–VI, comprised of organic soils. Since 2009 the provisions of the Law do not apply to agricultural land located within the administrative borders of urban areas.

Quality classes of agricultural land describe the quality of land in terms of value to agricultural production; class I corresponds to the highest agricultural value and class VI to the lowest. Land designated for afforestation is given the following symbols: RZ – for arable land and PsZ – for pastures.

3. Data regarding **devastated and degraded land requiring reclamation and management** concern land which has completely lost its utility value (devastated land) and land, the utility value of which has declined, due to a worsening in natural conditions or environmental changes and industrial activity as well as to inappropriate agricultural practices (degraded land).

Reclamation of land consists in the restoration or assigning a utility or natural value to devastated or degraded land through appropriate landscaping, improving physical and chemical properties, regulating waterways, regenerating soils, strengthening scarps as well as constructing or reconstructing necessary roads.

4. Information regarding **water withdrawal** concerns:

1) in the item “for production purposes (excluding agriculture, forestry, hunting and fishing)” – organisational entities (including industrial livestock farming and crop production plants) making payments for the annual withdrawal of 5 dam³ or more of underground water, or 20 dam³ or more of surface water from their own sources, or discharging 20 dam³ or more of wastewater annually;

2) w pozycji „nawodnienia w rolnictwie i leśnictwie oraz napełnianie i uzupełnianie stawów rybnych” – jednostek organizacyjnych rolnictwa, leśnictwa i rybactwa zużywających wodę na potrzeby nawadniania gruntów rolnych i leśnych o powierzchni od 20 ha oraz na potrzeby eksploatacji stawów rybnych o powierzchni od 10 ha;

3) w pozycji „eksploatacja sieci wodociągowej” – wszystkich jednostek nadzorujących pracę sieci wodociągowej (w tym również spółdzielni mieszkaniowych, spółek wodnych, zakładów usług wodnych, zakładów pracy itd.).

Przez **zamknięty obieg wody** rozumie się układ, w którym woda raz użyta nie jest odprowadzona do odbiornika, lecz zwracana do punktu bezpośredniego podawania wody do obiegu, do powtórnych rotacji i wykorzystania.

5. Dane o ściekach dotyczą ścieków odprowadzonych do wód lub do ziemi przez jednostki określone w ust. 4 pkt 1) i 3).

Jako **ścieki wymagające oczyszczania** przyjęto wody odprowadzane siecią kanałów lub rowów otwartych bezpośrednio do wód lub do ziemi albo do sieci kanalizacyjnej z jednostek produkcyjnych (łącznie z zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych i chłodniczymi), z innych jednostek oraz z gospodarstw domowych.

Wody chłodnicze są to wody używane w procesach produkcyjnych, głównie w elektrowniach ciepłych, do celów chłodzenia. Są one zwykle podgrzane i powodują tzw. zanieczyszczenie termiczne wód.

Za wody chłodnicze niewymagające oczyszczania uznaje się wody, które spełniają następujące warunki:

- są odprowadzane do wód oddzielnym systemem kanalizacji,
- ilości zanieczyszczeń w wodach chłodniczych po procesie produkcyjnym nie są większe od ilości zanieczyszczeń w wodach pobranych do celów chłodzenia,
- temperatura wód chłodniczych odprowadzonych do jezior oraz ich dopływów nie przekracza 26°C, a do pozostałych wód, z wyjątkiem morza terytorialnego, nie przekracza 35°C.

Dane o ściekach oczyszczanych dotyczą ścieków oczyszczanych mechanicznie, chemicznie, biologicznie oraz z podwyższonym usuwaniem biogenów i odprowadzonych do wód lub do ziemi.

Przez **ścieki oczyszczane mechanicznie** rozumie się ścieki poddane procesowi usuwania jedynie zanieczyszczeń nierozpuszczalnych, tj. ciał stałych i tłuszczów ulegających osadzeniu lub flotacji.

Chemiczne oczyszczanie ścieków polega na wytrącaniu niektórych związków rozpuszczalnych względnie ich neutralizacji metodami chemicznymi, takimi jak koagulacja, sorpcja na węglu aktywnym itp.

2) in the item "irrigation in agriculture and forestry as well as filling and completing fish ponds" – agricultural, forest and fishing organisational entities, consuming water for irrigating agricultural or forest land of 20 ha or more in area, and for the purpose of exploiting fish ponds of 10 ha or more in area;

3) in the item "exploitation of water supply network" – all entities supervising the work of the water supply network (including housing cooperatives, water companies, water service plants and workplaces, etc.).

A **closed water cycles system** is understood as a system, in which water that has been used once is not drained to a collector, but recycled to the point where the water is directly fed into the system for subsequent cycles and utilization.

5. Data regarding wastewater concern wastewater discharged into waters or into the ground by entities described in item 4, points 1) and 3).

Wastewater requiring treatment is understood as water discharged by means of channel or open ditch systems directly into waters or into the ground, or sewage network of entities engaged in production (including contaminated mine drainage water and cooling water), other entities as well as households.

Cooling water means water used in production processes, mainly in heat and power generating plants, for cooling purposes. This is usually hot water which causes so-called thermal pollution of water.

Cooling water not requiring treatment is water which meets the following conditions:

- is discharged into waters by a separate sewage,
- the quantity of pollutants in cooling water after the production process is not greater than the amount of pollutants in water withdrawn for cooling purposes,
- the temperature of cooling water discharged into lakes and their inflows does not exceed 26°C and into other waters, except territorial sea, does not exceed 35°C.

Data regarding **treated wastewater** concern wastewater treated mechanically, chemically, biologically and with increased biogene removal, discharged into waters or into the ground.

Mechanical treatment of wastewater is understood as the process of removing only non-soluble pollutants, i.e., solid bodies and fats subject to settlement or floatation.

Chemical treatment of wastewater consists in precipitating certain soluble compounds, or their neutralization through chemical methods, such as coagulation, sorption on active carbon, etc.

Biologiczne oczyszczanie ścieków następuje w procesie mineralizacji przez drobnoustroje w środowisku wodnym w sposób naturalny (np. poprzez rolnicze wykorzystanie ścieków, zraszanie pól, stawy rybne) lub w urządzeniach sztucznych (złoża biologiczne, osad czynny) i polega na usuwaniu ze ścieków zanieczyszczeń organicznych oraz związków biogenych i refrakcyjnych.

Podwyższone usuwanie biogenów w ściekach następuje w oczyszczalniach ścieków o wysokoefektywnych technologiach oczyszczania (głównie biologicznych, a także chemicznych) umożliwiającących zwiększoną redukcję azotu i fosforu.

Kilkustopniowe oczyszczanie odprowadzanych ścieków, np. biologiczne z podwyższonym usuwaniem biogenów lub mechaniczno-chemiczno-biologiczne zakwalifikowano do najwyższego stopnia oczyszczania (z podwyższonym usuwaniem biogenów, biologicznego lub chemicznego).

Dane o **komunalnych oczyszczalniach ścieków** dotyczą oczyszczalni, które oczyszczają ścieki odprowadzone do oczyszczalni siecią kanalizacyjną, niezależnie od formy własności zarówno oczyszczalni, jak i sieci kanalizacyjnej, na której oczyszczalnia pracuje. Dane nie dotyczą oczyszczalni przydomowych lub oczyszczających ścieki wyłącznie dwożone (czyli oczyszczalni nie pracujących na sieci kanalizacyjnej).

Uwaga. Od 2003 r. komunalne oczyszczalnie chemiczne zakwalifikowano albo do oczyszczalni o podwyższonym stopniu usuwania biogenów, albo do oczyszczalni mechanicznych.

Dane o **ludności miast i wsi korzystającej z oczyszczalni ścieków** podano w oparciu o szacunek liczby ludności obsługiwanej przez oczyszczalnię pracującą na sieci kanalizacyjnej.

W przypadku gdy miasto obsługiwane jest przez kilka oczyszczalni o różnym sposobie oczyszczania, o zakwalifikowaniu miasta do obsługiwanego przez poszczególny rodzaj oczyszczalni ścieków decyduje przewaga ilości ścieków oczyszczanych przez dany rodzaj oczyszczalni.

6. Informacje o emisji i redukcji zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza dotyczą jednostek organizacyjnych ustalonych przez Ministra Ochrony Środowiska i Zasobów Naturalnych na podstawie określonej wysokości opłat wniesionych w 1986 r. za roczną emisję substancji zanieczyszczających powietrze według stawek określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 12 X 2015 r. w sprawie opłat za korzystanie ze środowiska (Dz. U. 2015, poz. 1875).

Ustalona zbiorowość badanych jednostek utrzymywana corocznie, co zapewnia m.in. porównywalność wyników badań, może być powiększana jedynie w szczególnych przypadkach, np. o jednostki nowo uruchomione lub rozbudowane o wysokiej skali progowej emisji zanieczyszczeń.

Biological treatment of wastewater occurs through mineralization processes caused by microorganisms in the natural water environment (e.g. through agricultural use of wastewater, field irrigation, fish ponds) or in artificial facilities (biofilters, activated sludge) and consists in the removal of organic pollutants or biogenous and refractive compounds from wastewater.

Increased biogene removal from sewage occurs in treatment plants with highly efficient treatment technologies (mostly biological, and also chemical) allowing for an increased reduction in nitrogen and phosphorus content.

A few steps treatment of discharged wastewater, e.g. biological with increased biogene removal or mechanical, chemical and biological, was classified as the highest degree of the treatment process (with increased biogene removal, biological or chemical).

Data on **municipal waste water treatment plants** concern those of them, which are used to treat waste water drained off to treatment plants by sewage systems, regardless of the form of ownership of the plants or sewage systems. Data do not include household sewage plants or treatment plants processing only transported waste water (i.e. waste water treatment plants not working within sewage network).

Note. Since 2003 municipal chemical waste water treatment plants were classified as treatment plants with increased biogen removal from sewage or mechanical treatment plants.

Data on **urban and rural population connected to wastewater treatment plants** are presented on a basis of a number of people served by wastewater treatment plants working on sewage network.

When an urban area is served by several treatment plants with various methods of treatment, the predominate amount of wastewater treated by a given treatment plant determines the classification of the urban area in the appropriate type of wastewater treatment plant.

6. Information regarding emission and reduction of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality concerns organisational entities established by the Minister of Environmental Protection and Natural Resources on the basis of the defined amount of fees borne in 1986 for the annual emission of substances polluting the air, according to rates defined in the decree of the Council of Ministers, dated 12 X 2015, regarding payments for use of the environment (Journal of Laws 2015, item 1875).

The established group of surveyed entities maintained annually which, i.a. assures comparability of data may only be increased in specific cases, e.g. by newly established or expanded entities with a high step scale of pollutant emission.

Dane o **emisji pyłów** dotyczą pyłów: ze spalania paliw, cementowo-wapienniczych i materiałów ogniotrwałych, krzemowych, nawozów sztucznych, węglowo-grafitowych, sadzy oraz innych rodzajów zanieczyszczeń pyłowych.

Dane o **emisji gazów** dotyczą: dwutlenku siarki, tlenu węgla, tlenków azotu, węglowodorów oraz innych rodzajów zanieczyszczeń gazowych (bez dwutlenku węgla).

Dane o emisji pyłów i gazów obejmują emisję zorganizowaną (z urządzeń technologicznych i ogrzewczych) oraz niezorganizowaną (z hałd, składowisk, w toku przeładunku, z hal produkcyjnych itp.).

7. Ochrona przyrody polega na zachowaniu, zrównoważonym użytkowaniu oraz odnawianiu zasobów, tworów i składników przyrody (m.in. dziko występujących oraz objętych ochroną gatunkową roślin, zwierząt i grzybów, zwierząt prowadzących wędrowny tryb życia, siedlisk przyrodniczych); formami ochrony przyrody są: parki narodowe, rezerwy przyrody, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, obszary Natura 2000, stanowiska dokumentacyjne, użytki ekologiczne, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe, pomniki przyrody, ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów.

Podstawą prawną regulującą ustanowienie form ochrony przyrody jest ustawa o ochronie przyrody z dnia 16 IV 2004 r. (tekst jednolity, Dz. U. 2016, poz. 2134, z późn. zm.); formy te tworzone są w drodze rozporządzenia Rady Ministrów lub Ministra Środowiska, zarządzenia regionalnego dyrektora ochrony środowiska, uchwały sejmiku województwa lub rady gminy.

Parki narodowe obejmują obszary wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, społecznymi, kulturowymi i edukacyjnymi, o powierzchni nie mniejszej niż 1000 ha, na których ochronie podlega cała przyroda oraz walory krajobrazowe.

Parki narodowe tworzy się w celu: zachowania różnorodności biologicznej, zasobów, tworów i składników przyrody nieożywionej i walorów krajobrazowych, przywrócenia właściwego stanu zasobów i składników przyrody oraz odtworzenia zniekształconych siedlisk: przyrodniczych, roślin, zwierząt lub grzybów.

Rezerwy przyrody obejmują wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, kulturowymi lub walorami krajobrazowymi obszary zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym, ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, a także siedliska: roślin, zwierząt i grzybów oraz twory i składniki przyrody nieożywionej.

Parki krajobrazowe obejmują obszary chronione ze względu na wartości przyrodnicze, historyczne i kulturowe oraz walory krajobrazowe w celu zachowania i popularyzacji tych wartości w warunkach zrównoważonego rozwoju.

Data regarding **particulate emission** concern: particulates from the combustion of fuels, particulates from cement and lime, fire-resistant materials, silicates, artificial fertilizers, carbon and graphite, soot, as well as other types of particulates.

Data regarding **gas emission** concern: sulphur dioxide, carbon oxide, nitrogen oxides, hydrocarbons, as well as other types of gaseous pollutants (excluding carbon dioxide).

Data regarding particulate and gas emission include organised emission (from technological and heating facilities) and non-organised emission (from waste dumps and landfills, in the course of reloading from production halls etc.).

7. Nature protection consists of maintaining, sustainable use and renovation of nature resources, objects and elements (among others, plants, animals and fungi originally existing in environment as well as subjected to species protection, wandering and migratory animals, habitats); forms of nature protection are: national parks, nature reserves, landscape parks, protected landscape areas, Natura 2000 areas, documentation sites, ecological areas, landscape-nature complexes, monuments of nature, plant, animal and fungi species protection.

The legal basis regulating establishing forms of nature protection is the Law on Nature Protection, dated 16 IV 2004 (uniform text, Journal of Laws 2016 item 2134, with later amendments); the forms are created by way of the decree of the Council of Ministers or the Minister of the Environment, the regulation of regional director for environmental protection, the resolution of voivodship regional council or gmina council.

National parks include protected areas distinguishing by particular natural, scientific, social, cultural and educational values, of the area of at least 1000 ha, where all nature elements and specific landscape features are protected.

National parks are created to: preserve biodiversity, resources, formations and elements of inanimate nature and landscape features, restore a proper state of resources and elements of nature, reconstruct distorted natural habitats of plants, animals or fungi.

Nature reserves include areas having essential value for the environmental, scientific, cultural and landscape reasons in natural or slightly changed state – ecosystems, refuges and natural sites. They also protect habitats of plants, animals, fungi and formations and elements of inanimate nature.

Landscape parks are areas protected for natural, historical and cultural values, as well as for landscape features. The aim of landscape park's creation is preservation, popularisation and dissemination of these values in conditions of sustainable development.

Obszary chronionego krajobrazu obejmują tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnioną funkcję korytarzy ekologicznych.

Sieć Natura 2000 obejmuje obszary specjalnej ochrony ptaków (OSO) oraz specjalne obszary ochrony siedlisk (SOO), które do czasu utworzenia w drodze aktu prawnego są obszarami mającymi znaczenie dla Wspólnoty (OZW). Podstawą prawną jej funkcjonowania są: dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 XI 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (zwana Dyrektywą Ptasią), określająca kryteria do wyznaczenia ostoi dla gatunków ptaków zagrożonych wyginięciem oraz dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 V 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (zwana Dyrektywą Siedliskową), określająca zasady ochrony pozostałych gatunków zwierząt, a także roślin i siedlisk przyrodniczych oraz procedury ochrony obszarów szczególnie ważnych przyrodniczo.

Stanowiska dokumentacyjne są to niewyodrębniające się na powierzchni lub możliwe do wydodrębnienia, ważne pod względem naukowym i dydaktycznym, miejsca występowania formacji geologicznych, nagromadzeń skamieniałości lub tworów mineralnych, jaskinie lub schroniska podskalne wraz z namuliskami oraz fragmenty eksploatowanych lub nieczynnych wyrobisk powierzchniowych i podziemnych.

Użytki ekologiczne są to zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów mających znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej, jak: naturalne zbiorniki wodne, śródpolne i śródleśne oczka wodne, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, wychodnie skalne, skarpy itp.

Zespołami przyrodniczo-krajobrazowymi są fragmenty krajobrazu naturalnego i kulturowego zasługujące na ochronę ze względu na ich walory widokowe lub estetyczne.

Pomniki przyrody są to pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głazy narzutowe oraz jaskinie.

8. Lasy ochronne są to obszary leśne, których głównym zadaniem jest zachowanie na danym terenie i w jego otoczeniu niezmiennych stosunków glebowych, klimatycznych, wodnych, a także estetyczno-krajobrazowych.

9. Odpady oznaczają każdą substancję lub przedmiot, których posiadacz pozbywa się, zamierza się pozbyć lub do których pozbycia się jest obowiązany. Dane o odpadach zostały opracowane w oparciu o ustawę z dnia 14 XII 2012 r. o odpadach (Dz. U. 2013, poz. 21, z późn. zm.).

Protected landscape areas include areas protected for the sake of distinguishing landscape characterised by various ecosystem types. These areas are valuable because of their functions satisfying the needs of tourism and recreation and functions of ecological corridors.

Natura 2000 network includes Special Protection Areas (SPAs) and Special Areas of Conservation (SACs) that until the creation by way of legal act are Sites of Community Importance (SCIs). The legal basis for its functioning are: Directive 2009/147/EC of the European Parliament and of the Council dated 30 XI 2009 on the conservation of wild birds (Birds Directive), that specifies the criteria to designate and manage special protection areas for endangered bird species as well as Council Directive 92/43/EEC dated 21 V 1992 on the conservation of natural habitats and of wild fauna and flora (Habitats Directive), that specifies the rules of protection of the rest of the animal and plant species as well as natural habitats and the procedures of protection of especially important natural areas.

Documentation sites are scientific and educationally important, not emerging on the earth surface or visible on the surface, places of occurrence of various geological formations, fossils accumulations, mineral objects, caverns, rock caves, exploited and discarded opencast and underground workings.

Ecological areas are worth protecting fragments of ecosystems of significant importance for biodiversity, such as: natural water reservoirs, field and forest ponds, groups of trees and shrubs, swamps, peat bogs, dunes, rock outcrops, scarps etc.

Landscape-nature complexes are fragments of natural and cultural landscape that are worth protecting due to their scenic or aesthetic features

Monuments of nature are single objects of animate and inanimate nature of special environmental, scientific, cultural, historical or landscape value and of distinctive individual features such as trees of impressive size, native and alien bushes, sources, waterfalls, exsurgents, stones, ravines, erratic boulders and caves.

8. Protective forests are forest areas, the main purpose of which is maintaining the soil, climatic, water as well as aesthetic and landscape values in a given area and its surroundings.

9. Waste means any substance or object which the holder discards or intends or is required to discard. Data on waste have been compiled on the basis of the Law on Waste, dated 14 XII 2012 (Journal of Laws 2013, item 21, with later amendments).

Informacje o odpadach opracowane zostały zgodnie z katalogiem odpadów wprowadzonym rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 9 XII 2014 r. (Dz. U., poz. 1923).

Dane od 2014 r. dotyczące odpadów odzyskanych i unieszkodliwionych obejmują odpady zagospodarowane przez wytwórcę we własnym zakresie. Dane za lata poprzednie dotyczą odpadów odzyskanych i unieszkodliwionych zarówno we własnym zakresie, jak i przekazanych innym odbiorcom w celu odzysku lub unieszkodliwienia.

Informacje o **ilości i rodzajach odpadów** dotyczą zakładów, które wytworzyły w ciągu roku powyżej 1 tys. t odpadów lub nagromadziły 1 mln t i więcej odpadów (z wyłączeniem odpadów komunalnych).

Przez **odzysk odpadów** rozumie się jakikolwiek proces, którego głównym wynikiem jest to, aby odpady służyły użytecznemu zastosowaniu przez zastąpienie innych materiałów. Pełna definicja odzysku odpadów zawarta jest w ustawie z dnia 14 XII 2012 r. o odpadach (Dz. U. 2013, poz. 21, z późn. zm.).

Przez **unieszkodliwianie odpadów** rozumie się proces niebędący odzyskiem, nawet jeżeli wtórnym skutkiem takiego procesu jest odzysk substancji lub energii.

Magazynowanie odpadów to czasowe przechowywanie odpadów, które obejmuje: wstępne magazynowanie odpadów przez ich wytwórcę, tymczasowe magazynowanie odpadów przez prowadzącego zbieranie odpadów, magazynowanie odpadów przez prowadzącego przetwarzanie odpadów.

Przez **odpady składowane** należy rozumieć odpady umieszczone na składowiskach i obiektach unieszkodliwiania odpadów wydobywczych (w tym hałdach, stawach osadowych) własnych i innych.

Dane o **odpadach dotychczas składowanych (nagromadzonych)** dotyczą ilości odpadów zdeponowanych na terenach własnych zakładów w wyniku składowania w roku sprawozdawczym i w latach poprzednich.

10. Dane o nakładach na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej oraz ich efektach rzeczowych prezentuje się zgodnie z Polską Klasyfikacją Statystyczną dotyczącą Działalności i Urzędzeń Związanych z Ochroną Środowiska, wprowadzoną rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 2 III 1999 r. (Dz. U. Nr 25, poz. 218). Klasyfikacja ta opracowana została na podstawie Międzynarodowej Standardowej Statystycznej Klasyfikacji EKG/ONZ dotyczącej Działalności i Urzędzeń Związanych z Ochroną Środowiska i Europejskiego Systemu Zbierania Informacji Ekonomicznych dotyczących Ochrony Środowiska (SERIEE) wdrożonego przez Unię Europejską.

Information regarding waste was compiled with the waste catalogue introduced by the decree of the Minister of the Environment dated 9 XII 2014 (Journal of Laws, item 1923).

From 2014 data on waste recovered and disposed included waste treated by waste producer on its own. Data on waste recovered and disposed for previous years included waste treated both by waste producer on its own and transferred to other recipient for recovery or disposal.

Information regarding the **quantity and type of waste** concerns plants which generated over 1 thous. t of waste in the course of the year or accumulated 1 mln t of waste and more (excluding municipal waste).

Recovery of waste shall mean any operation the principal result of which is waste serving a useful purpose by replacing other materials. Full definition of waste recovery is included in the Law on waste dated 14 XII 2012 (Journal of Laws 2013, item 21, with later amendments).

Disposal of waste shall mean any operation which is not recovery even where the operation has as a secondary consequence the reclamation of substances or energy.

Waste storage means a temporary waste, which includes: preliminary storage of waste by its producer, temporary storage of waste by the unit collecting waste, storage of waste by the unit processing waste.

Landfilled waste is understood as waste transferred to own and other landfill areas and facilities servicing the extractive industries (including heaps and settling ponds).

Data regarding **landfilled up to now (accumulated) waste** concern the quantity of waste deposited on the grounds of the plants generating it as a result of depositing it during the reporting and previous years.

10. Data regarding outlays on fixed assets and tangible effects of investments in environmental protection and water management are presented in accordance with the Polish Statistical Classification of Environmental Protection and Facilities, introduced on the basis of the decree of the Council of Ministers, dated 2 III 1999 (Journal of Laws No. 25, item 218). This classification was compiled on the basis of ECE/UN Single European Standard Statistical Classification of Environmental Protection Activities and Facilities as well as with European System for the collection of Economic Information on the Environment (SERIEE), implemented by the European Union.

Prezentowane dane dotyczą: osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej oraz osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, w których liczba pracujących przekracza 9 osób (z wyłączeniem gospodarstw indywidualnych w rolnictwie oraz osób fizycznych i spółek cywilnych prowadzących działalność gospodarczą – prowadzących księgi przychodów i rozchodów), jednostek prowadzących działalność zaklasyfikowaną według PKD 2007 do sekcji „Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne”, a także spółek wodno-ściekowych bez względu na liczbę pracujących.

11. Fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej są to fundusze tworzone m.in. z: opłat za korzystanie ze środowiska (tj. kwot pieniężnych pobieranych m.in. za: emisję zanieczyszczeń powietrza, umieszczanie odpadów na składowisku oraz pobór i korzystanie z wód i wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi), kar za naruszenie wymagań w zakresie ochrony środowiska, spłat pożyczek udzielonych inwestorom.

Dane dotyczące funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej (Narodowego i wojewódzkich) prezentuje się w ujęciu memoriałowym (z wyjątkiem kar za naruszenia wymagań w zakresie ochrony środowiska – w ujęciu kasowym).

12. Podziału nakładów na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej oraz uzyskanych efektów rzeczowych według województw dokonano na podstawie faktycznej lokalizacji inwestycji.

The presented data refer to: legal persons and organisational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity employing more than 9 persons (with the exception of private farms in agriculture as well as natural persons and civil land partnerships conducting economic activity – keeping the so-called revenues and expenses books), budgetary entities conducting economic activity classified according to NACE Rev. 2 to the section “Public administration and defence; compulsory social security” as well as water and sewage companies, regardless of the number of employees.

11. Environmental protection and water management funds are funds created from income originating i.a. from: the payments for use of natural environment (i.e.: payments collected i.a. for: emission of air pollutants, placement of waste in the landfill as well as withdrawal and use of water and releasing wastewater into water or the ground), the fines for violating environmental protection requirements, the repayments of loans granted for investors.

Data concerning environmental protection and water management funds (National and voivodship) are presented on accrual basis (excluding fines for violating environmental protection requirements – on cash basis).

12. The division of outlays on fixed assets and tangible effects of investments in environmental protection and water management by voivodship is made on the basis of the actual location of the investment.

Tabl. 1 /8/.

STAN GEODEZYJNY I KIERUNKI WYKORZYSTANIA POWIERZCHNI WOJEWÓDZTWA

Stan w dniu 1 I

GEODESIC STATUS AND CHANGES OF VOIVODSHIP LAND USE

As of 1 I

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2017	2018		2010	2018	SPECIFICATION
	w ha in ha		przrost (+) lub ubytek (-) w ha w stosunku do 2016 r. increase (+) or de- crease (-) in ha in relation to 2016	na 1000 mieszkańców ^a w ha per 1000 population ^a in ha			
Powierzchnia ogólna ^b	2289248	2289248	2289732	+484	1352,0	1342,5	Total area ^b
Użytki rolne.	1129450	1131357 ^c	1129895 ^c	-1462 ^c	667,1	662,5	Agricultural land
w tym:							of which:
grunty orne	866291	857202	855634	-1568	511,6	501,7	arable land
sady	5149	4346	4314	-32	3,0	2,5	orchards
łąki trwałe	151318	148565	148378	-187	89,4	87,0	permanent meadows
pastwiska trwałe	76195	73119	72869	-250	45,0	42,7	permanent pastures
grunty rolne zabudo- wane	20722	19566	19619	+53	12,2	11,5	agricultural built-up areas
grunty pod stawami . .	1668	2362	2532	+170	1,0	1,5	lands under ponds
grunty pod rowami . .	8107	8395	8358	-37	4,8	4,9	lands under ditches
Grunty leśne oraz zadrze- wione i zakrzewione. . . .	848816	846838	847846	+1008	501,3	497,1	Forest land as well as woody and bushy land
las.	828508	840434	841291	+857	489,3	493,3	forests
grunty zadrzewione i zakrzewione	20308	6404	6555	+151	12,0	3,8	woody and bushy land
Grunty pod wodami	120361	120196	120486	+290	71,1	70,6	Lands under waters
morskimi wewnętrznymi	46666	46767	47131	+364	27,6	27,6	marine internal
powierzchniowymi							
płynącymi	67771	67902	67908	+6	40,0	39,8	surface flowing
powierzchniowymi							
stojącymi.	5934	5527	5447	-80	3,5	3,2	surface standing
Grunty zabudowane i zurbanizowane	96802	101630 ^d	102575	+945	57,2	60,1	Built-up and urbanized areas
w tym:							of which:
tereny mieszkaniowe . .	10935	13203	13111	-92	6,5	7,7	residential areas
tereny przemysłowe. . .	7519	7120	7143	+23	4,4	4,2	industrial areas
tereny inne zabudowane	8767	10577	10635	+58	5,2	6,2	other built-up areas
tereny zurbanizowane niezabudowane	5625	5944	6162	+218	3,3	3,6	urbanized non-built-up areas
tereny rekreacji							
i wypoczynku	6257	5773	5732	-41	3,7	3,4	recreational areas
tereny komunikacyjne .	56128	57850	58659	+809	33,1	34,4	transport areas
drogi.	48796	50209	50199	-10	28,8	29,4	roads
kolejowe	6105	5526	5519	-7	3,6	3,2	railway
inne ^e	1227	1551	1557	+6	0,7	0,9	others ^e
użytki kopalne.	1571	1164	1132	-32	0,9	0,7	minerals
Użytki ekologiczne	4195	5550	5603	+53	2,5	3,3	Ecological arable lands
Nie użytki	76257	73394	73221	-173	45,0	42,9	Wasteland
Tereny różne ^f	13367	10283	10107	-176	7,9	5,9	Miscellaneous land ^f

^a Stan ludności w dniu 31 XII, odpowiednio dla lat 2009 i 2017. ^b Obszar lądowy (łącznie z wodami śródlądowymi) oraz część morskich wód wewnętrznych. ^c Łącznie z gruntami zadrzewionymi i zakrzewionymi na użytkach rolnych, ujmowanymi do 2016 r. w pozycji "grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione". ^d Łącznie z gruntami przeznaczonymi na budowę dróg publicznych lub linii kolejowych. ^e Porty lotnicze, urządzenia portowe, przystanie, obiekty i budowle służące komunikacji wodnej, naziemne obiekty itp. ^f Grunty przeznaczone do rekultywacji oraz niezagospodarowane grunty zrehabilitowane, wały ochronne nieprzystosowane do ruchu kołowego.

Źródło: dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

^a Population as of 31 XII, respectively for 2009 and 2017. ^b Land area (including inland waters) as well as part of internal waters. ^c Including woody and bushy land on agricultural land, classified until 2016 in the items "forest land as well as woody". ^d Including areas used for public road construction or railways. ^e Airports devices, harbours, buildings and other objects of water communication, terrestrial objects, etc. ^f Land designated for reclamation, unused reclaimed land, embankments, not designated for car traffic.

Source: data of the Head Office of Geodesy and Cartography.

Tabl. 2 /9/.

GRUNTY ROLNE WYŁĄCZONE NA CELE NIEROLNICZE I LEŚNE NA CELE NIELEŚNE ^aAGRICULTURAL LAND DESIGNATED FOR NON-AGRICULTURAL PURPOSES AND
FOREST LAND DESIGNATED FOR NON-FOREST PURPOSES ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	2017	SPECIFICATION
	w ha in ha				
OGÓŁEM	301	391	385	365	TOTAL
WEDŁUG RODZAJÓW GRUNTÓW BY TYPE OF LAND					
Użytki rolne	156	263	256	264	Agricultural land
klasy bonitacyjne:					quality classes:
mineralne: I–II	1	3	2	3	mineral: I–II
III	21	42	58	41	III
IV	127	165	169	192	IV
organiczne: IV	3	35	4	5	organic: IV
V–VI	4	18	23	23	V–VI
Inne grunty rolne	107	86	100	56	Other agricultural land
Grunty leśne	38	42	29	36	Forest land
WEDŁUG KIERUNKÓW WYŁĄCZENIA BY DIRECTIONS OF DESIGNATION					
wyłączone:					designated for:
Na tereny osiedlowe	164	124	186	150	Residential areas
Na tereny przemysłowe	15	93	70	88	Industrial areas
Pod drogi i szlaki komunikacyjne	8	11	9	16	Roads and communication trails
Pod użytki kopalne	3	19	9	9	Minerals
Na inne cele	73	144	110	94	Other purposes

^a W trybie obowiązujących przepisów prawnych o ochronie gruntów rolnych i leśnych.

Źródło: w zakresie wyłączonych w trybie przepisów prawnych o ochronie gruntów rolnych i leśnych: gruntów rolnych – dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, gruntów leśnych – dane Ministerstwa Środowiska.

^a According to the existing legal regulations on the protection of agricultural and forest land.

Source: in regard to designated land according to the legal regulations on the protection of agricultural and forest land: agricultural land – data of the Ministry of Agriculture and Rural Development, forest land – data of the Ministry of Environment.

Tabl. 3 /10/.

**GRUNTY ZDEWASTOWANE I ZDEGRADOWANE WYMAGAJĄCE REKULTYWACJI
I ZAGOSPODAROWANIA ORAZ GRUNTY ZREKULTYWOWANE I ZAGOSPODAROWANE**DEVASTATED AND DEGRADED LAND REQUIRING RECLAMATION AND MANAGEMENT
AS WELL AS RECLAIMED AND MANAGED LAND

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	2017	SPECIFICATION
	w ha in ha				
Grunty wymagające rekultywacji (stan w dniu 31 XII)	2852	2880	2808	2800	Land requiring reclamation (as of 31 XII)
zdevastowane	2263	2289	2211	2210	devastated
zdegradowane	589	591	597	590	degraded
Grunty (w ciągu roku):					Land (during the year):
zrekultywowane	82	108	95	36	reclaimed
w tym na cele:					of which for purposes:
rolnicze	15	44	43	12	agricultural
leśne	51	40	12	6	forest
zagospodarowane	65	35	26	27	managed

Źródło: dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Source: data of the Ministry of Agriculture and Rural Development.

Tabl. 4 /11/.

POBÓR WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI**WATER WITHDRAWAL FOR NEEDS OF THE NATIONAL ECONOMY AND POPULATION**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	2017		SPECIFICATION
	w hm ³ in hm ³				w odsetkach in percent	
OGÓŁEM	1632,8	1501,9	1414,3	1357,7	100,0	TOTAL
na cele:						for purposes of:
Produkcyjne (poza rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem, i rybactwem) – z ujęć własnych	1499,6	1375,8	1286,9	1234,2	90,9	Production (excluding agriculture, forestry, hunting and fishing) – from own intakes
w tym wody:						of which waters:
powierzchniowe	1491,3	1367,3	1279,2	1226,3	90,3	surface
podziemne	8,3	8,5	7,7	7,9	0,6	underground
Nawodnień w rolnictwie i leśnictwie oraz napełniania i uzupełniania stawów rybnych	34,2	31,9	32,0	31,5	2,3	Irrigation in agriculture and forestry as well as filling and completing
Eksploatacji sieci wodociągowej ^a	99,0	94,2	95,5	92,0	6,8	Exploitation of water supply network ^a
wody: powierzchniowe	22,2	18,3	18,4	19,3	1,4	waters: surface
podziemne	76,8	75,9	77,1	72,7	5,4	underground

^a Pobór wody na ujęciach przed wtłoczeniem do sieci.^a Water withdrawal by intakes before entering the water network.

Tabl. 5 /12/.

ZUŻYCIE WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI**WATER CONSUMPTION FOR NEEDS OF THE NATIONAL ECONOMY AND POPULATION**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	2017		SPECIFICATION
	w hm ³ in hm ³				w odsetkach in percent	
OGÓŁEM	1612,4	1483,6	1395,6	1340,4	100,0	TOTAL
Przemysł	1500,8	1377,1	1288,0	1235,5	92,2	Industry
w tym na cele produkcyjne	1498,7	1373,3	1284,6	1231,1	91,8	of which for purposes of production
Rolnictwo i leśnictwo ^a	34,2	31,9	32,0	31,5	2,4	Agriculture and forestry ^a
Eksploatacja sieci wodociągowej ^b	77,4	74,5	75,6	73,4	5,5	Exploitation water supply network ^b

^a Woda zużyta do nawadniania w rolnictwie i leśnictwie oraz do napełniania i uzupełniania stawów rybnych. ^b Bez zużycia wody na cele przemysłowe z wodociągów stanowiących własność gmin, wojewódzkich zakładów usług wodnych i spółek wodnych.^a Water consumption for irrigation in agriculture and forestry as well as for filling and completing fish ponds. ^b Excluding consumption of water for industrial purposes by water supply networks owned by gminas, voivodship waterworks and water companies.

Tabl. 6 /13/.

POWIERZCHNIA I POBÓR WODY DO NAWODNIEN W ROLNICTWIE I LEŚNICTWIE ORAZ NAPEŁNIANIA STAWÓW RYBNYCH

AREA AND WATER WITHDRAWAL FOR IRRIGATION IN AGRICULTURE AND FORESTRY AS WELL AS WATER FOR FILLING FISH PONDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	2017	SPECIFICATION
Powierzchnia nawadnianych użytków rolnych i gruntów leśnych ^a w ha	1896	1242	1216	621	Area of irrigated agricultural land and forest land ^a in ha
Powierzchnia napęlnianych stawów rybnych ^b w ha	1502	1293	1327	1541	Area of filled fish ponds ^b in ha
Pobór wody ^c w dam ³	34245	31936	31970	31521	Water withdrawal ^c in dam ³
do nawadniania użytków rolnych i gruntów leśnych	826	1168	786	387	for irrigation of agricultural and forest lands
na 1 ha	0,4	0,9	0,6	0,6	per 1 ha
do napęlniania i uzupełniania stawów rybnych	33419	30768	31184	31134	for filling and completing fish ponds
na 1 ha	22,2	23,8	23,5	20,2	per 1 ha

^a O powierzchni co najmniej 20 ha. ^b O powierzchni co najmniej 10 ha. ^c Łącznie z poborem ścieków do nawodnień.^a Area of 20 ha and more. ^b Area of 10 ha and more. ^c Including wastewater withdrawal for irrigation.

Tabl. 7 /14/.

ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE I KOMUNALNE ODPROWADZANE DO WÓD LUB DO ZIEMI

INDUSTRIAL AND MUNICIPAL WASTE WATER DISCHARGED INTO WATERS OR INTO THE GROUND

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	2017		SPECIFICATION
	w hm ³ in hm ³			w odsetkach in percent		
OGÓŁEM	1567,6	1438,6	1345,2	1297,6	100,0	TOTAL
odprowadzone bezpośrednio z zakładów ^a	1495,0	1366,2	1273,3	1225,3	94,4	discharged directly by plants ^a
w tym wody chłodnicze	1452,7	1321,6	1230,7	1184,0	91,2	of which cooling water
odprowadzone siecią kanalizacyjną	72,6	72,4	71,9	72,4	5,6	discharged through sewerage network
W tym ścieki wymagające oczyszczania	115,0	117,0	114,5	113,7	8,8	Of which wastewater requiring treatment
oczyszczane	114,4	116,2	113,0	112,1	8,6	treated
mechanicznie	3,3	4,1	3,9	4,3	0,3	mechanically
chemicznie ^b	36,9	37,9	35,5	33,3	2,6	chemically ^b
biologicznie	11,3	9,5	9,1	8,8	0,7	biologically
z podwyższonym usuwaniem biogenów	63,0	64,6	64,4	65,7	5,1	with increased biogene removal
nieoczyszczane	0,6	0,8	1,6	1,5	0,1	untreated
odprowadzone bezpośrednio z zakładów	0,6	0,8	1,6	1,5	0,1	discharged directly by plants
odprowadzone siecią kanalizacyjną	—	0,0	0,0	0,0	0,0	discharged through sewerage network

^a Łącznie z wodami chłodniczymi i zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych, a także z zanieczyszczonymi wodami opadowymi. ^b Dane dotyczą tylko ścieków przemysłowych.^a Including polluted cooling water and water from mine drainage as well as building constructions as well as from contaminated precipitation water. ^b Data concern only to industrial wastewater.

Tabl. 8 /15/.

ZAKŁADY ^a ODPROWADZAJĄCE ŚCIEKI WEDŁUG MIEJSCA ODPROWADZANIA ORAZ WYPOSAŻENIA W OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW

Stan w dniu 31 XII

PLANTS ^a DISCHARGING WASTEWATER BY PLACE OF DISCHARGE AND WASTEWATER TREATMENT PLANTS POSSESSED

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	2017	SPECIFICATION
OGÓŁEM	94	106	102	102	TOTAL
Odprowadzające ścieki bezpośrednio do wód lub do ziemi wymagające oczyszczania	44	43	40	41	Discharging wastewater directly into waters or into the ground requiring treatment
wyposażone w oczyszczalnię ścieków.	42	39	35	36	possessing wastewater treatment plants
o wystarczającej przepustowości	32	34	30	32	with sufficient capacity
o niewystarczającej przepustowości	10	5	5	4	with insufficient capacity
bez oczyszczalni ścieków	2	4	5	5	not possessing wastewater treatment plants
Odprowadzające ścieki do kanalizacji (bez oczyszczalni ścieków)	50	63	62	61	Discharging wastewater into sewerage system (not possessing wastewater treatment plants)

^a Bez przedsiębiorstw i zakładów wodociągowo-kanalizacyjnych.^a Excluding enterprises and water-sewerage treatment plants.

Tabl. 9 /16/.

OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW

Stan w dniu 31 XII

WASTEWATER TREATMENT PLANTS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem Total	Mechaniczne Mechanical	Chemiczne Chemical	Biologiczne Biological	Z podwyższonym usuwaniem biogenów With increased biogene removal	SPECIFICATION
Oczyszczalnie ścieków przemysłowych							Industrial wastewater treatment plants
Liczba	2010	95	57	5	29	4	Number
	2015	44	8	5	29	2	
	2016	40	8	5	25	2	
	2017	40	10	5	23	2	
Przepustowość w dam ³ /d . . .	2010	260	21	219	16	4	Capacity in dam ³ /24h
	2015	255	18	219	14	4	
	2016	255	18	219	14	4	
	2017	266	18	219	25	4	
Oczyszczalnie ścieków komunalnych ^d							Municipal wastewater treatment plants ^d
Liczba	2010	284	23	–	191	70	Number
	2015	250	13	–	170	67	
	2016	247	12	–	167	68	
	2017	253	10	–	176	67	
Przepustowość w dam ³ /d . . .	2010	482	2	–	89 ^b	391	Capacity in dam ³ /24h
	2015	480	1	–	69	410	
	2016	475	1	–	66	409	
	2017	476	0	–	55	421	
Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków ^{cd}	2010	78,2	0,6	–	15,2	62,4	Population connected to wastewater treatment plants ^{cd} in % of total population
w % ludności ogółem	2015	83,7	0,2	–	14,4	69,2	
	2016	84,0	0,2	–	13,7	70,1	
	2017	81,4	0,2	–	12,2	69,0	

^a Miejskie i wiejskie pracujące na sieci kanalizacyjnej. ^b Dotyczy urządzeń do biologicznego oczyszczania. ^c Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków – dane szacunkowe, ludność ogółem – na podstawie bilansów. ^d Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 14 na str. 23.

^a Treatment plants of urban and rural areas working on sewage system. ^b Refers to equipment for biological treatment. ^c Population connected to wastewater treatment plants – estimated data, total population – based on balances. ^d See general notes to the Yearbook, item 14 on page 23.

Tabl. 10 /17/.

EMISJA I REDUKCJA ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA Z ZAKŁADÓW SZCZEGÓLNIE UCIAŹLIWYCH DLA CZYSTOŚCI POWIETRZA

EMISSION AND REDUCTION OF AIR POLLUTANTS FROM PLANTS OF SIGNIFICANT NUISANCE TO AIR QUALITY

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	2017	SPECIFICATION
Zakłady szczególnie uciążliwe dla czystości powietrza ^a (stan w dniu 31 XII) . . .	85	106	110	112	Plants of significant nuisance to air quality ^a (as of 31 XII)
w tym wyposażone w urządzenia do redukcji zanieczyszczeń:					of which possessing systems to reduce the emission of:
pyłowych	59	66	63	67	particulates
gazowych	9	10	9	8	gases
w tym nieposiadające wyników pomiarów:					of which without the results of measurements of:
emisji:					emission:
pyłów	30	52	46	55	particulates
gazów	27	51	42	50	gases
emisji	77	97	101	104	imission
Emisja zanieczyszczeń w tys. t:					Emission of pollutants in thous. t:
pyłowych	3,3	2,3	2,4	2,3	particulates
w tym pyły ze spalania paliw . . .	2,0	1,2	1,1	1,0	of which particulates from the combustion of fuels
gazowych (bez dwutlenku węgla)	41,6	26,6	30,4	30,5	gases (excluding carbon dioxide)
w tym: dwutlenek siarki	21,5	10,6	10,0	9,7	of which: sulphur dioxide
tlenek węgla	2,8	3,4	3,2	4,4	carbon oxide
tlenki azotu	15,8	9,7	9,8	9,1	nitrogen oxides
Zanieczyszczenia zatrzymane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń:					Pollutants retained in pollutant reduction systems:
w tysiącach ton:					in thousand tonnes:
pyłowe	702,7	861,6	798,4	803,9	particulates
gazowe (bez dwutlenku węgla) . . .	36,5	50,8	34,5	27,7	gases (excluding carbon dioxide)
w % zanieczyszczeń wytworzonych:					in % of pollutants produced:
pyłowych	99,5	99,7	99,7	99,7	particulates
gazowych (bez dwutlenku węgla)	46,7	65,6	53,2	47,6	gases (excluding carbon dioxide)

^a Emitujące pyły, gazy lub równocześnie pyły i gazy.^a Emitting particulates, gases or particulates and gases.

Tabl. 11 /18/.

URZĄDZENIA DO REDUKCJI ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA W ZAKŁADACH SZCZEGÓLNIE UCIAŹLIWYCH DLA CZYSTOŚCI POWIETRZA

AIR POLLUTION REDUCTION SYSTEMS IN PLANTS OF SIGNIFICANT NUISANCE TO AIR QUALITY

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Cyklony Cyclones	Multicyklony Multicyclones	Filtry tkaninowe Fabric filters	Elektrofiltry Electrofilters	Urządzenia mokre Wet air cleaners	Inne Others
URZĄDZENIA – stan w dniu 31 XII EQUIPMENT – as of 31 XII						
OGÓŁEM	248	36	228	41	52	155
TOTAL	245	41	313	43	57	42
	219	38	338	42	57	33
	216	39	336	42	55	34
Skuteczność:						
Efficiency:						
niska	26	–	13	18	13	.
low	5	4	6	–	9	.
	4	2	4	–	9	.
	2	2	5	–	10	.
średnia	66	14	50	6	19	.
moderate	57	11	92	26	24	.
	51	11	106	26	24	.
	54	11	103	26	22	.
wysoka	156	22	165	17	20	.
high	183	26	215	17	24	.
	164	25	228	16	24	.
	160	26	228	16	23	.

Tabl. 11 /18/.

URZĄDZENIA DO REDUKCJI ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA W ZAKŁADACH SZCZEGÓLNIE UCIAŹLIWYCH DLA CZYSTOŚCI POWIETRZA (dok.)
AIR POLLUTION REDUCTION SYSTEMS IN PLANTS OF SIGNIFICANT NUISANCE TO AIR QUALITY (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Cyklony Cyclones	Multicyklony Multicyclones	Filtry tkaninowe Fabric filters	Elektrofiltry Electrofilters	Urządzenia mokre Wet air cleaners	Inne Others
PRZEPŁYW GAZÓW ODLOTOWYCH w dam ³ /h WASTE GAS FLOW in dam ³ /h							
OGÓŁEM	2010	6926	1330	5273	6855	4592	1259
TOTAL	2015	7744	720	7602	4978	4685	1621
	2016	7182	799	7868	4574	5374	3059
	2017	7505	800	7936	3863	4815	3461
Skuteczność: Efficiency:							
niska	2010	471	x	254	99	998	.
low	2015	57	2	124	x	987	.
	2016	30	1	113	x	1107	.
	2017	22	1	118	x	956	.
średnia	2010	1366	499	453	163	886	.
moderate	2015	853	116	1664	255	1100	.
	2016	661	115	1818	237	1139	.
	2017	783	92	1834	238	561	.
wysoka	2010	5089	831	4566	6593	2708	.
high	2015	6834	602	5814	4723	2598	.
	2016	6491	683	5937	4337	3128	.
	2017	6700	707	5984	3625	3298	.

Tabl. 12 /19/.

POWIERZCHNIA O SZCZEGÓLNYCH WALORACH PRZYRODNICZYCH PRAWNIE CHRONIONA ^a

Stan w dniu 31 XII

AREA OF SPECIAL NATURE VALUE UNDER LEGAL PROTECTION ^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	2017		SPECIFICATION
	w ha in ha			w % powierzchni ogólnej województwa in % of total area of the voivodship	na 1 mieszkańca w m ² per capita in m ²	
OGÓŁEM	482419,0	493968,7	500206,4	499987,4	21,8	2932 TOTAL
Parki narodowe	13530,5	13594,8	13594,8	13594,8	0,6	80 National parks
Rezerваты przyrody	12676,4	12904,6	12957,3	13168,5	0,6	77 Nature reserves
Parki krajobrazowe ^b	116165,9	112997,4	112372,5	112381,5	4,9	659 Scenic parks ^b
Obszary chronionego krajobrazu ^b	324439,6	338444,5	345035,6	345008,2	15,1	2023 Areas of protected landscape ^b
Stanowiska dokumentacyjne	49,2	56,8	56,8	56,9	0,0	0,0 Documentation sites
Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe	9150,9	9284,9	9298,7	8980,5	0,4	53 Natural and scenic complexes
Użytki ekologiczne	6406,5	6685,6	6890,7	6797,2	0,3	40 Ecological areas

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 56. ^b Bez powierzchni rezerwatów przyrody, stanowisk dokumentacyjnych, zespołów przyrodniczo-krajobrazowych i użytków ekologicznych położonych na terenie parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu.

^a See general notes, item 7 on page 56. ^b Excluding nature reserves, documentation sites, landscape-nature complexes and ecological arable lands located within landscape parks and protected landscape areas.

Tabl. 13 /20/.

PARKI NARODOWE

Stan w dniu 31 XII

NATIONAL PARKS

As of 31 XII

LATA YEARS PARKI NARODOWE NATIONAL PARKS		Powierzchnia w ha Area in ha				
		parków narodowych national parks				otuliny (strefy ochronnej) buffer zones (of the protected areas)
		ogółem grand total	w tym lasów of which forests	z liczby ogółem – pod ochroną ścisłą ^a of grand total number – strictly protected ^a		
razem total	w tym lasów of which forests					
OGÓŁEM	2010	13530,5	9114,6	676,9	541,3	35932,6
TOTAL	2015	13594,81	9118,8	676,9	541,3	35932,6
	2016	13594,81	9118,83	676,89	541,3	35932,6
	2017	13594,81	9118,69	676,89	541,3	35932,6
Woliński Park Narodowy		8199,41	4647,79	500,19	418,8	3368,6
Drawieński Park Narodowy ^b		5395,4	4470,9	176,7	122,5	32564,0

^a Powierzchnia, na której chroniona jest cała przyroda i jest całkowicie zaniechana bezpośrednia ingerencja człowieka.^b Powierzchnia parku w granicach województwa.^a The area in which all forms of nature are protected and direct human interference is entirely abandoned. ^b Area of park in boundaries of the voivodship.

Tabl. 14 /21/.

REZERWATY PRZYRODY

Stan w dniu 31 XII

NATURE RESERVES

As of 31 XII

LATA REZERWATY	Obiekty Number	Powierzchnia Area		YEARS RESERVES
		ogółem total	w tym pod ochroną ścisłą ^a of which strictly protected ^a	
OGÓŁEM 2010	111	12676,4	1142,5	TOTAL
2015	117	12904,6	1374,4	
2016	119	12957,3	1537,06	
2017	123	13168,5	1602,5	
Faunistyczne	10	1827,00	258,12	Fauna
Krajobrazowe	10	3136,88	584,56	Landscape
Leśne	35	2152,66	425,15	Forest
Torfowiskowe	30	4410,84	240,64	Peat-bog
Florystyczne	21	1300,40	24,16	Flora
Wodne	6	137,38	22,35	Water
Przyrody nieożywionej	7	119,51	47,48	Inanimate nature
Stepowe.	4	83,79	–	Steppe

^a Powierzchnia, na której chroniona jest cała przyroda i jest całkowicie zaniechana bezpośrednia ingerencja człowieka.^a The area in which all forms of nature are protected and direct human interference is entirely abandoned.

Tabl. 15 /22/.

PARKI KRAJOBRAZOWE

Stan w dniu 31 XII

LANDSCAPE PARKS

As of 31 XII

LATA YEARS ZESPOŁY I PARKI KRAJOBRAZOWE ^a SETS AND LANDCAPE PARKS ^a		Powierzchnia ^b Area ^b			
		ogółem total	w tym of which		
			lasów forest	użytków rolnych agricultural land	wód water
		w ha in ha			
OGÓŁEM	2010	118786,6	63372,5	36538,8	8474,3
TOTAL	2015	115716,8	59142,1	35436,0	8137,0
	2016	115716,8	59142,1	35436,02	8137,0
	2017	115716,8	59142,1	35436,02	8137,0
Drawski		38360,17	12829,00	17955,00	4630,00
Cedyński		30850,00	19130,00	8520,00	880,00
Iński		17763,00	9342,00	5446,00	1527,00
Barlinecko-Gorzowski ^{cd}		11840,14	10819,40	720,82	115,00
Szczeciński.		9096,00	6742,00	1616,00	251,00
Doliny Dolnej Odry		6009,00	220,00	80,00	642,00
Ujście Warty		1798,49	59,70	1098,20	92,00

^a Uszeregowane malejąco według powierzchni ogółem w województwie. ^b Łącznie z powierzchnią rezerwatów przyrody, stanowisk dokumentacyjnych, zespołów przyrodniczo-krajobrazowych i użytków ekologicznych położonych na terenie parków. ^c Powierzchnia parku w granicach województwa. ^d Parki niewchodzące w skład zespołów.

^a Listed according to decreasing grad total area in voivodship. ^b Including nature reserves documentation sites, landscape-nature complexes and ecological arable lands located within parks. ^c Area of park within the area voivodship. ^d Parks not constituting a part of complexes.

Tabl. 16 /23/.

POMNIKI PRZYRODY

Stan w dniu 31 XII

MONUMENTS OF NATURE

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	2017	SPECIFICATION
OGÓŁEM	2730	2948	2953	2901	TOTAL
w tym:					of which:
Pojedyncze drzewa	2384	2572	2576	2477	Individual trees
Grupy drzew	156	176	176	217	Tree clusters
Aleje	24	48	48	54	Alleys
Głazy narzutowe	100	103	103	105	Erratic boulders

Tabl. 17 /24/.

ODPADY ^a WYTWORZONE I DOTYCHCZAS SKŁADOWANE (NAGROMADZONE) ORAZ TERENY ICH SKŁADOWANIAWASTE ^a GENERATED AND LANDFILLED UP TO NOW (ACCUMULATED) AS WELL AS ITS WASTE LANDFILL AREAS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	2017	SPECIFICATION
Zakłady wytwarzające odpady (stan w dniu 31 XII)	76	77	72	72	Plants generating waste (as of 31 XII)
Odpady wytworzone (w ciągu roku) w tys. t	5976,6	4941,4	5036,6	5108,9	Waste generated (during the year) in thous. t
Odpady dotychczas składowane (nagromadzone ^b ; stan w końcu roku) w tys. t	113378,6	123452,8	125623,8	127811,4	Waste landfilled up to now (accumulated ^b ; end of year) in thous. t
Odpady poddane odzyskowi z nagromadzonych do 1 stycznia roku sprawozdawczego w tys. t	78,2	617,0	452,9	556,4	Waste recovered from accumulated by 1 January of reporting year in thous. t
Tereny składowania odpadów w ha:					Waste landfill area in ha:
niezrekultywowane (stan w końcu roku)	425,1	566,3	561,5	561,5	non-reclaimed (end of year)
zrekultywowane (w ciągu roku) . . .	0,8	–	4,8	–	reclaimed (during the year)

^a Z wyłączeniem odpadów komunalnych; patrz uwagi ogólne, ust. 9 na str. 57. ^b Na składowiskach (hałdach, stawach osadowych) własnych.

^a Excluding municipal waste; see general notes, item 9 on page 57. ^b On own landfills (heaps, settling ponds).

Tabl. 18 /25/.

ODPADY ^a WEDŁUG RODZAJÓW W 2017 R.WASTE ^a BY TYPE IN 2017

WYSZCZEGÓLNIENIE	Odpady wytworzone w ciągu roku Waste generated during the year						Odpady dotychczas składowane (nagromadzone ^b ; stan w końcu roku) Waste land-filled up to now (accumulated ^b ; end of year)	SPECIFICATION
	ogółem total	poddane odzyskowi recovered	unieszkodliwione ^c disposed ^c		przekazane innym odbiorcom transferred to other recipients	magazynowane czasowo temporarily stored		
			razem total	w tym składowane ^d of which land-filled ^d				
w tys. t in thous. t								
OGÓŁEM	5108,9	556,4	3704,5	2333,2	805,2	42,8	127811,4	TOTAL
w tym:								of which:
Mieszanki popiołowo- żużłowe z mokrego odprowadzania odpadów paleniskowych	221,8	0,2	128,6	128,6	59,6	33,4	25738,7	Dust-slag compounds from wet treatment of furnace waste
Popioły lotne z torfu i drewna niepoddanego obróbce chemicznej . . .	5,5	0,1	4,7	4,7	0,7	–	77,1	Coal fly ash
Żużle, popioły paleniskowe i pyły z kotłów	6,1	–	–	–	6,1	–	1603,3	Slag, furnace ash and particulates from boilers

^a Z wyłączeniem odpadów komunalnych; patrz uwagi ogólne, ust. 9 na str. 57. ^b Na składowiskach (hałdach, stawach osadowych) własnych. ^c We własnym zakresie przez wytwórcę. ^d Na składowiskach (hałdach, stawach osadowych) własnych i innych.

^a Excluding municipal waste; see general notes, item 9 on page 57. ^b On own and other landfills (heaps, settling ponds).

^c By waste producer on its own. ^d On own and other landfills (heaps, settling ponds).

Tabl. 19 /26/.

NAKŁADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA I GOSPODARCE WODNEJ ^a (ceny bieżące)OUTLAYS ON FIXED ASSETS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT ^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	2017	SPECIFICATION
	w tys. zł in thous. zł				
Ochrona środowiska	1042969,9	708189,9	278428,0	694715,4	Environmental protection
w tym:					of which:
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu.	470118,8	177434,0	72735,5	357727,6	Protection of air and climate
w tym nakłady na nowe techniki i technologie spalania paliw oraz modernizację kotłowni i ciepłowni	234422,2	47402,0	56351,3	81806,9	of which outlays on new fuel combustion technologies and techniques as well as the modernization of boiler and thermal energy plants
Gospodarka ściekowa i ochrona wód	505184,5	192666,7	67642,7	107528,7	Wastewater management and protection of waters
w tym nakłady na:					of which outlays on:
oczyszczanie ścieków komunalnych	187070,9	40228,7	6682,1	23353,3	municipal wastewater treatment
sieć kanalizacyjną odprowadzającą ścieki i wody opadowe. . . .	307523,6	134853,0	57495,6	82357,8	sewage network discharging wastewater and precipitation water
Gospodarka odpadami, ochrona i przywrócenie wartości użytkowej gleb, ochrona wód podziemnych i powierzchniowych	42924,2	293948,0	107804,4	212012,0	Waste management, protection and recovery of soils, protection of groundwater and surface water
w tym nakłady na:					of which outlays on:
zbieranie odpadów ^b i ich transport	8881,0	7943,6	7382,8	12241,4	waste collection ^b and transportation
w tym selektywne zbieranie odpadów	1551,8	7610,5	2446,7	7474,4	including selective waste collection
usuwanie i unieszkodliwianie odpadów ^b	18389,5	215077,0	84702,0	197123,2	removal and treatment of waste ^b
rekultywację hałd, stawów osadowych i składowisk odpadów oraz innych terenów zdewastowanych i zdegradowanych	1524,4	40944,1	—	—	reclamation of waste dumps, sludge tanks and landfills as well as of other devastated and degraded areas
Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazu	6324,7	5542,8	5039,5	4055,6	Protection of biodiversity and landscape
Zmniejszanie hałasu i wibracji . . .	—	—	—	—	Noise and vibration reduction
Gospodarka wodna	255632,1	74780,9	47245,5	48826,3	Water management
nakłady na:					outlays on:
Ujęcia i doprowadzenia wody	193276,9	51529,9	36869,0	41733,4	Water intakes and pipe systems
Stacje uzdatniania wody	10215,6	15258,9	1098,6	5036,5	Water treatment plants
Zbiorniki i stopnie wodne.	3725,4	157,2	—	66,9	Water reservoirs and falls
Regulację i zabudowę rzek i potoków	10937,8	3860,8	211,5	23,0	Regulation and management of rivers and streams
Obwałowania przeciwpowodziowe i stacje pomp	37476,4	3974,1	9066,4	1966,5	Flood embankments and pump stations

^a Według lokalizacji inwestycji; nakłady te uwzględniono również w nakładach inwestycyjnych we właściwych sekcjach gospodarki narodowej. ^b Przemysłowych i komunalnych.

^a By investments locations; these outlays are included in the appropriate sections of the national economy. ^b Industrial and municipal.

Tabl. 20 /27/.

EFEKTY RZECZOWE UZYSKANE W WYNIKU PRZEKAZANIA DO UŻYTKU INWESTYCJI OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ

TANGIBLE EFFECTS OF INVESTMENTS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	2017	SPECIFICATION
OCHRONA ŚRODOWISKA ENVIRONMENTAL PROTECTION					
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu					Protection of air and climate
Zdolność przekazanych do eksploatacji urządzeń do redukcji zanieczyszczeń w t/r:					Capacity of completed systems to reduce pollutants in t/y:
pyłowych	52	92	62	7	particulates
gazowych	–	2043	128	–	gases
Gospodarka ściekowa i ochrona wód					Wastewater management and protection of waters
Sieć kanalizacyjna w km odprowadzająca:					Sewerage network in km discharging:
ścieki	511,9	140,8	93,2	60,2	wastewater
wody opadowe	48,2	36,0	19,1	27,4	precipitation water
Oczyszczalnie ścieków:					Wastewater treatment plants:
obiekty	4	3	–	–	facilities
w tym oczyszczalnie komunalne	2	3	–	–	of which municipal
mechaniczne	2	–	–	–	mechanical
biologiczne (bez komór fermentacyjnych)	2	3	–	–	biological (excluding fermentation tanks)
z podwyższonym usuwaniem biogenów ^a	–	–	–	–	with increased biogene removal ^a
przepustowość oczyszczalni w m³/d	1536	2846	1338	–	capacity of treatment plants in m³/24h
w tym oczyszczalni komunalnych	974	2846	450	–	of which municipal
mechanicznych	562	–	888	–	mechanical
biologicznych (bez komór fermentacyjnych)	974	2746	450	–	biological (excluding fermentation tanks)
z podwyższonym usuwaniem biogenów ^a	–	100	–	–	with increased biogene removal ^a
Oczyszczalnie ścieków indywidualne (przydomowe):					Farmstead treatment facilities (home-stead):
obiekty	1	331	43	77	facilities
przepustowość w m³/d	1	355	75	93	capacity in m³/24h
Podczyszczalnie ścieków przemysłowych:					Industrial waste pre-treatment plants:
obiekty	1	–	1	–	facilities
przepustowość w m³/d	1500	–	10	–	capacity in m³/24h
Gospodarka odpadami					Wastes management
Urządzenia do unieszkodliwiania odpadów:					Waste treatment plants:
obiekty	–	2	–	–	facilities
wydajność w t/r	–	34000	–	–	capacity in t/y
Składowiska dla odpadów komunalnych:					Landfills of municipal waste:
obiekty	–	–	–	–	facilities
powierzchnia w ha	–	–	–	–	area in ha
wydajność w t/r	–	–	–	–	capacity in t/y
Wydajność urządzeń do gospodarczego wykorzystania odpadów ^b w t/r	–	–	–	–	Capacity of waste utilization systems ^b in t/y

^a W tym chemiczne. ^b Z wyłączeniem odpadów komunalnych.^a Of which chemical. ^b Excluding municipal waste.

Tabl. 20 /27/.

EFEKTY RZECZOWE UZYSKANE W WYNIKU PRZEKAZANIA DO UŻYTKU INWESTYCJI OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ (dok.)

TANGIBLE EFFECTS OF INVESTMENTS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	2017	SPECIFICATION
GOSPODARKA WODNA WATER MANAGEMENT					
Wydajność ujęć wodnych ^a w m ³ /d	5355	4969	8118	2241	Capacity of water intakes ^a in m ³ /24h
Uzdatnianie wody w m ³ /d	1483	1250	245	635	Water treatment in m ³ /24h
Sieć wodociągowa w km	432,5	151,1	95,6	93,3	Water supply network in km
Pojemność zbiorników wodnych w hm ³	0,0	–	–	–	Capacity of water reservoirs in hm ³
Regulacja i zabudowa rzek i potoków w km	45,3	–	–	–	Regulation and management of rivers and streams in km
Obwałowania przeciwpowodziowe w km	30,5	0,2	–	–	Flood embankments in km

^a Bez ujęć w energetyce zawodowej.^a Excluding water intakes in the power industry.

Tabl. 21 /28/.

KIERUNKI FINANSOWANIA Z WOJEWÓDZKIEGO FUNDUSZU OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ

FINANCING DIRECTIONS OF THE VOIVODSHIP ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT FUND

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	2017		SPECIFICATION
	w tys. zł in thous. zł		w odsetkach in percent			
OGÓŁEM	67235,1	105945,5	62065,3	94607,2	100,0	TOTAL
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	17982,9	47692,7	24156,7	45443,2	48,0	Protection of air and climate
Gospodarka ściekowa i ochrona wód	27602,9	19846,7	15306,5	27139,7	28,7	Wastewater management and protection of water
Gospodarka odpadami	2842,9	28509,7	13355,9	11647,8	12,3	Waste management
Pozostałe	18806,4	9896,3	9246,2	10376,5	11,0	Others

Źródło: dane Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Source: data of the Management Board of National Fund for Environmental Protection and Water Management.

Tabl. 22 /29/.

WPŁYWY Z OPŁAT I KAR NA FUNDUSZE OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ

RECEIPTS FROM FEES AND FINES FOR ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT FUNDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	2017	SPECIFICATION
Opłaty za korzystanie ze środowiska w tym:	100314,5	75882,6	81508,6	74873,9	Payments for use of natural environment of which:
Gospodarka ściekowa i ochrona wód	15454,6	17208,2	17193,5	17127,4	Wastewater management and protection of water
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	26644,2	22923,8	19868,6	21047,1	Protection of air and climate
Gospodarka odpadami	56429,3	33991,2	38703,6	35219,5	Waste management
Kary za nieprzestrzeganie przepisów ochrony środowiska w tym za przekroczenie:	719,2	568,5	382,9	615,4	Fines for not meeting environmental protection regulations of which for exceeding:
Warunków wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi	655,5	101,6	3,0	81,6	Norms of discharging wastewater into water or into the ground
Dopuszczalnej emisji zanieczyszczeń do powietrza	13,2	4,0	2,7	1,7	Permissible emission of air pollutants

Źródło: w zakresie opłat – dane Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, kar – dane Inspekcji Ochrony Środowiska.

Source: with regard to fees – data of the Management Board of the National Fund for Environmental Protection and Water Management, fines – data of the Inspectorate for Environmental Protection.

Uwagi ogólne

1. Z dniem 1 I 1999 r. (na mocy ustawy z dnia 24 VII 1998 r., Dz. U. Nr 96, poz. 603, z późn. zm.) wprowadzono nowy zasadniczy trójstopniowy podział terytorialny państwa, którego jednostkami są: gminy, powiaty i województwa.

Gmina jest podstawową jednostką terytorialnego podziału kraju. Jednostkami pomocniczymi w gminach są m.in. sołectwa, których organizację i zakres działania określa właściwa rada gminy odrębnym statutem.

2. Kadencja prezydentów, burmistrzów, wójtów oraz rad gmin, rad miejskich na prawach powiatu i rad powiatów trwa 4 lata, licząc od dnia wyborów.

3. Charakterystykę demograficzno-zawodową radnych w jednostkach samorządu terytorialnego oparto o wyniki sprawozdawczości za rok 2017, aktualizującej dane o radnych zawarte w obwieszczeniach terytorialnych komisji wyborczych z wyborów samorządowych w dniu 16 XI 2014 r.

Grupowania radnych organów jednostek samorządu terytorialnego według grup zawodów dokonano na podstawie Klasyfikacji Zawodów i Specjalności dla potrzeb rynku pracy wprowadzonej rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 VIII 2014 r. (Dz. U. 2018, poz. 227).

4. Prezentowane informacje o **administracji publicznej** dotyczą zatrudnienia i wynagrodzeń w administracji państwowej i samorządu terytorialnego oraz samorządowych kolegiach odwoławczych i obejmują jednostki zaliczane według PKD 2007 do grupy "Administracja publiczna oraz polityka gospodarcza i społeczna" w sekcji "Administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe zabezpieczenia społeczne".

1) Do **administracji państwowej** zalicza się:

- a) naczelne i centralne organy administracji łącznie z pracownikami zatrudnionymi w ich placówkach zagranicznych:
 - instytucje naczelne i centralne (np. kancelarie: Sejmu, Senatu i Prezydenta, ministerstwa, urzędy centralne);
 - terenowe organy administracji rządowej niezespólonej (np. izby i urzędy skarbowe i celne, okręgowe inspektoraty pracy, urzędy statystyczne, regionalne izby obrachunkowe);

General notes

1. The gmina is on January 1, 1999 (Journal of Laws No. 96, item 603, dated 24 VII 1998, with later amendments) introduced a new three level division territorial state, the entities of which are: gminas, powiats and voivodships.

The gmina is the basic unit of the country's territorial structure. Auxiliary entities in gminas are, among others, village administrator's offices. Their organisation and scope of activity is outlined by individual gmina councils in a separate statute.

2. Term of presidents, mayors, village mayors as well as gmina councils, city councils in cities with powiat status and powiat councils lasts 4 years, counting from the day of election.

3. The demographic and professional characteristic of councillors in local self-government entities is based on reporting results for the year 2017, updating information concerning councillors included in announcements of local election commissions of 16 XI 2014.

The grouping of councillors of organs of local self-government entities by groups of professions is made on the basis of the Classification of Occupations and Specialities for needs of labour market introduced by a regulation of the Minister of Economy and Labour of 7 VIII 2018 (Journal of Laws 227, item 1145).

4. Presented information concerning **public administration** involves employment and wages and salaries in the state administration, local government administration and local government appeal councils and covers entities included, in accordance with NACE Rev.2, in the group "Public administration and economic and social policy" in section "Public administration and defence; compulsory social security".

1) **State administration** comprises:

- a) principle and central organs of administration including employees of foreign institutions;
 - principle and central institutions (e.g. the chancelleries of: the Sejm, the Senate and the President, ministries, central offices);
 - territorial organs of non-combined government administration (e.g. fiscal chambers and offices, customs chambers and offices, district work inspectorates, statistical offices, regional accounting chambers);

- b) terenowe organy administracji rządowej ze-
spolonej: urzędy wojewódzkie, jednostki po-
mocniczej działalności usługowej (np. inspek-
toraty: inspekcji handlowej, nadzoru budowla-
nego, weterynarii, farmaceutyczne, ochrony
środowiska, ochrony roślin i nasiennictwa oraz
urzędy ochrony zabytków i kuratoria oświaty);
- c) niektóre agencje państwowe (np. Agen-
cję Rezerw Materiałowych, Polską Agen-
cję Rozwoju Przedsiębiorczości oraz od
2009 r. Agencję Restrukturyzacji i Moderni-
zacji Rolnictwa) oraz jednostki pomocnicze
administracji państwowej wraz z oddziałami
regionalnymi.

2) Do **administracji samorządu terytorialnego**
zalicza się:

- a) gminy i miasta na prawach powiatu:
 - urzędy gmin i jednostki pomocniczej
działalności usługowej (np. jednostki
usług komunalnych oraz od 2009 r. za-
rządy dróg);
 - urzędy miast na prawach powiatu i jed-
nostki pomocniczej działalności usłu-
gowej (np. ośrodki dokumentacji geo-
dezyjno-kartograficznej oraz od 2009 r.
zarządy dróg);
- b) powiaty, tj. starostwa powiatowe i jednost-
ki pomocniczej działalności usługowej
(np. urzędy pracy, zarządy dróg);
- c) województwa, tj. urzędy marszałkowskie
i wojewódzkie samorządowe jednostki or-
ganizacyjne (np. urzędy pracy, zarządy me-
lioracji i urzędów wodnych oraz od 2009 r.
zarządy dróg).

5. Dane o przeciętnych wynagrodzeniach
w administracji państwowej nie uwzględniają wyna-
godzeń osób zatrudnionych w placówkach zagra-
nicznych.

- b) territorial organs of non-combined government
administration: voivodship offices, auxiliary
service entities (e.g. inspectorates of: trade in-
spection, construction supervision, veterinary,
pharmaceutical, environmental protection,
plant health and seed inspection as well as
monuments protection and education offices);
- c) some state agencies (e.g. the Material Re-
serves Agency, the Polish Agency for Enter-
prise Development and since 2009 the Agency
for Restructuring and Modernisation of Agricul-
ture) and auxiliary units of state administration
with regional offices.

2) **Local self-government administration** com-
prises:

- a) gminas and cities with powiat status:
 - gmina offices and auxiliary service enti-
ties (e.g. municipal service entities and
since 2009 roads authorities);
 - offices of cities with powiat status and
auxiliary service entities (e.g. geodetic
and cartographic documentation cen-
tres and since 2009 roads authorities);
- b) powiats, i.e. powiats' starosta offices and aux-
iliary service entities (e.g. employment offices,
public road boards);
- c) voivodships, i.e. marshals' offices and voivod-
ship self-government organisational entities
(e.g. employment offices, drainage and water
facility boards and since 2009 roads authori-
ties).

5. Data concerning average wages and salaries
in the state administration do not include wages and
salaries of persons employed in entities abroad.

PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY WOJEWÓDZTWA ZACHODNIOPOMORSKIEGO W 2017 R.

Stan w dniu 31 XII

ADMINISTRATIVE DIVISION OF ZACHODNIOPOMORSKIE VOIVODSHIP IN 2017

As of 31 XII

SZCZECIN

stolica województwa
capital city of voivodship

KOSZALIN

miasta na prawach powiatu
cities with powiat status

- granicę województwa
voivodship border
- granicę powiatów
powiat borders
- granicę gmin
gmina borders

PODZIAŁ WOJEWÓDZTWA ZACHODNIOPOMORSKIEGO WEDŁUG NOMENKLATURY

JEDNOSTEK TERYTORIALNYCH DO CELÓW STATYSTYCZNYCH (NTS) W 2018 R.

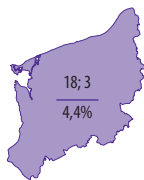
Stan w dniu 1 I

DIVISION OF THE ZACHODNIOPOMORSKIE VOIVODSHIP ACCORDING TO

THE NOMENCLATURE OF TERRITORIAL UNITS FOR STATISTICAL PURPOSES (NTS) IN 2018

As of 1 I

Liczba powiatów ; liczba miast na prawach powiatu
Udział w ogólnej liczbie ludności ^a w %

Number of powiats ; number of cities with powiat status
Share in total number of population ^a in %

PODREGIONY (NTS 3):
SUBREGIONS (NTS 3):

63 koszaliński

Powiaty Powiats (NTS 4)

białogardzki (4)

kołobrzeczki (7)

koszaliński (8)

ślawieński (6)

Miasto na prawach powiatu (NTS 4)

Koszalin (1)

64 szczecinecko-pyrzycki

Powiaty Powiats (NTS 4)

choszczeński (6)

drawski (6)

łobeski (5)

myśliborski (5)

pyrzycki (6)

szczecinecki (6)

świdwiński (6)

wałeckie (5)

65 Miasto Szczecin

Miasto na prawach powiatu (NTS 4)

Szczecin (1)

66 szczeciński

Powiaty Powiats (NTS 4)

goleniowski (6)

gryficki (6)

gryfiński (9)

kamieński (6)

policki (4)

stargardzki (10)

Miasto na prawach powiatu (NTS 4)

Świnoujście (1)

W nawiasach podano liczbę gmin (NTS 5).

Number of gminas (NTS 5).

a Stan w dniu 31 XII 2017 r. odpowiednio: dla województwa — udział w kraju,
dla podregionów — udział w województwie.

a As of 31 December 2017; respectively: for voivodship — share in country,
for subregions — share in voivodship.

Tabl. 1 /30/.

JEDNOSTKI ADMINISTRACYJNE WOJEWÓDZTWA

Stan w dniu 31 XII

ADMINISTRATIVE UNITS OF VOIVODSHIP

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	2017	SPECIFICATION
Powiaty	18	18	18	18	Powiats
Miasta na prawach powiatu	3	3	3	3	Cities with powiat status
Gminy	114	114	114	114	Gminas
miejskie	11	11	11	11	urban
wiejskie	51	49	49	48	rural
miejsko-wiejskie	52	54	54	55	urban-rural
Miasta	63	65	65	66	Towns
Miejscowości wiejskie	3086	3018	3018	3013	Rural Localities
Sołectwa	1680	1722	1726	1726	Village administrator's offices

Tabl. 2 /31/.

GMINY W 2017 R.

Stan w dniu 31 XII

GMINAS IN 2017

As of 31 XII

GRUPY GMIN WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI GROUPS OF GMINAS BY NUMBER OF POPULATION	Ogółem Total	O powierzchni ^a Area ^a							
		5,0 – – 19,9	20,0 – – 49,9	50,0 – – 99,9	100,0 – – 149,9	150,0 – – 199,9	200,0 – – 249,9	250,0 – – 299,9	300,0 km ² i więcej and more
OGÓŁEM TOTAL	114	1	9	7	26	16	22	12	21
Poniżej 2500 Below	1	–	–	–	–	1	–	–	–
2500–4999	34	–	2	5	16	7	3	1	–
5000–7499	28	–	–	1	6	6	8	3	4
7500–9999	15	–	–	–	1	1	4	4	5
10000–14999	12	1	1	–	2	–	3	–	5
15000–19999	7	–	1	–	–	1	2	1	2
20000–39999	10	–	2	–	1	–	1	2	4
40000–99999	5	–	3	–	–	–	1	1	–
100000–199999	1	–	–	1	–	–	–	–	–
200000 i więcej and more	1	–	–	–	–	–	–	–	1

^a W tym 3 gminy mające status miasta na prawach powiatu, które podano w tabl. 3 na str. 78.ª Of which 3 gminas that are also cities with powiat status which are given in the table 3 on page 78.

Tabl. 3 /32/.

POWIATY I MIASTA NA PRAWACH POWIATU W 2017 R.

Stan w dniu 31 XII

POWIATY AND CITIES WITH POWIAT STATUS IN 2017

As of 31 XII

GRUPY POWIATÓW I MIAST NA PRAWACH POWIATU WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI GROUPS OF POWIAT AND CITIES WITH POWIAT STATUS BY NUMBER OF POPULATION	Ogółem Total	O powierzchni Area						
		50,0 – – 99,9	100,0 – – 299,9	300,0 – – 499,9	500,0 – – 999,9	1000,0 – – 1499,9	1500,0 – – 1999,9	2000,0 km ² i więcej and more
OGÓŁEM TOTAL	21	1	1	1	4	8	6	–
Poniżej 50000 Below	7	–	1	–	2	4	–	–
50000–74999	6	–	–	–	–	4	2	–
75000–99999	5	–	–	–	2	–	3	–
100000–149999	2	1	–	–	–	–	1	–
150000–199999	–	–	–	–	–	–	–	–
200000 i więcej and more	1	–	–	1	–	–	–	–

Tabl. 4 /33/.

RADNI ORGANÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO W 2017 R.

Stan w dniu 31 XII

COUNCILLORS OF ORGANS OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES IN 2017

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Radni Councillors of				SPECIFICATION
	rad gmin ^a gmina councils ^a	rad miast w miastach na prawach powiatu city councils in cities with powiat status	rad powiatów powiat councils	sejmiku wojewódz- kiego voivodship regional council	
OGÓŁEM TOTAL					
OGÓŁEM	1801	77	326	30	TOTAL
W tym kobiety	594	23	81	9	Of which women
WEDŁUG WIEKU BY AGE					
18–29 lat	46	3	2	–	18–29 years
30–39	291	10	27	1	30–39
40–49	451	20	60	10	40–49
50–59	523	20	121	10	50–59
60 lat i więcej	490	24	116	9	60 and more

^a Bez radnych rad miast w miastach na prawach powiatu.^a Excluding councillors of city councils in cities with powiat status.

Tabl. 4 / 33/.

RADNI ORGANÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO W 2017 R. (dok.)

Stan w dniu 31 XII

COUNCILLORS OF ORGANS OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES IN 2017 (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Radni Councillors of				SPECIFICATION
	rad gmin ^a gmina councils ^a	rad miast w miastach na prawach powiatu city councils in cities with powiat status	rad powiatów powiat councils	sejmiku wojewódz- kiego voivodship regional council	

WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA BY EDUCATIONAL LEVEL

Wyższe	798	66	258	27	Tertiary
Policealne i średnie	702	10	60	2	Post-secondary and secondary
Zasadnicze zawodowe	265	1	8	1	Basic vocational
Gimnazjalne i podstawowe	36	–	–	–	Lower secondary and primary

WEDŁUG GRUP ZAWODÓW^b BY OCCUPATIONAL GROUPS^b

Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	154	14	143	17	Managers
Specjaliści	475	39	99	8	Professionals
Technicy i inny średni personel	223	9	15	–	Technicians and associate professionals
Pracownicy biurowi	170	10	17	1	Clerical support workers
Pracownicy usług i sprzedawcy	229	5	17	1	Service and sales workers
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	266	–	24	3	Skilled agricultura, forestry and fishery workers
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	76	–	2	–	Craft and related trades work- ers
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	78	–	–	–	Plant and machine operators and assemblers
Pracownicy wykonujący prace proste	40	–	–	–	Elementary occupations
Sily zbrojne.	35	–	3	–	Armed forces occupations

^a Bez radnych rad miast w miastach na prawach powiatu. ^b Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 73; w podziale według grup zawodów nie uwzględniono radnych będących bezrobotnymi, niepracującymi i uczącymi się; emeryci i renciści ujmowani są według zawodu wykonywanego przed przejściem na emeryturę lub rentę.

^a Excluding councillors of city councils in cities with powiat status. ^b See general notes, item 3 on page 73; in the division by occupational groups, data do not include unemployed, not working and studying councillors; retirees and pensioners are classified by performed occupation before taking retirement.

Tabl. 5 /34/.

ZATRUDNIENIE I WYNAGRODZENIA W ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ

PAID EMPLOYMENT, WAGES AND SALARIES IN THE PUBLIC ADMINISTRATION

	2010	2015	2016	2017	2010	2015	2016	2017	
WYSZCZEGÓLNIENIE	przeciętne zatrudnienie average employment				przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto ^a w zł average monthly gross wages and salaries ^a in zł				SPECIFICATION
OGÓŁEM	21028	19697	19412	19338	3706,20	4402,28	4632,18	4841,08	TOTAL
w tym:									of which:
Administracja państwowa	7463	6857	6848	6660	4128,31	4647,01	4942,99	5151,29	State administration
Administracja samorządu terytorialnego . . .	13526	12801	12525	12640	3464,75	4265,00	4454,89	4671,09	Local self-government administration
w tym:									of which:
gminy i miasta na prawach powiatu . . .	9232	8531	8291	8357	3354,21	4226,94	4425,19	4643,23	gminas and cities with powiat status
powiaty	2963	2883	2891	2882	3264,92	3920,07	4086,48	4300,42	powiats
województwo	1331	1387	1343	1401	4678,84	5216,07	5428,20	5599,82	voivodship

^a Patrz uwagi ogólne do działu „Wynagrodzenia. Świadczenia z ubezpieczeń społecznych”, ust. 2 na str. 154.ª See general notes to the chapter “Wages and salaries. Social security benefits”, item 2 on page 154.

Uwagi ogólne

W *Roczniku* prezentowane są dane statystyczne:

- o przestępstwach stwierdzonych w zakończonych postępowaniach przygotowawczych, na podstawie systemu statystyki kryminalnej Komendy Głównej Policji,
- o orzeczeniach sądów powszechnych, na podstawie statystyki Ministerstwa Sprawiedliwości.

Bezpieczeństwo publiczne

1. Przestępstwo stwierdzone jest to zdarzenie, co do którego w zakończonym postępowaniu przygotowawczym potwierdzono, że jest przestępstwem. Przestępstwo – zgodnie z Kodeksem karnym z 1997 r. obowiązującym od 1 IX 1998 r. (ustawa z dnia 6 VI 1997 r., tekst jednolity Dz. U. 2018, poz. 1600, z późn. zm.) – jest to zbrodnia lub występki ścigany z oskarżenia publicznego lub z oskarżenia prywatnego zgodnie z Kodeksem karnym skarbowym jest to przestępstwo skarbowe.

Dane o przestępstwach stwierdzonych od 2014 r. nie obejmują czynów karalnych popełnionych przez nieletnich. Zgodnie z obowiązującą metodologią stwierdzenie popełnienia czynów karalnych przez nieletnich dokonywane jest w postępowaniu sądowym po uprzednim przekazaniu przez Policję akt w sprawach nieletnich do sądu rodzinnego.

Informacje o przestępstwach stwierdzonych i wskaźnikach wykrywalności sprawców przestępstw opracowano na podstawie policyjnych systemów informacyjnych.

2. Dane o przestępstwach stwierdzonych opracowano według klasyfikacji Kodeksu karnego z 1997 r. i Kodeksu karnego skarbowego obowiązującego od 17 X 1999 r. (ustawa z dnia 10 IX 1999 r., tekst jednolity Dz. U. 2018, poz. 1958) lub innych ustaw szczególnych.

U w a g a. Od 2013 r. dane dotyczą spraw prowadzonych przez Policję lub powierzonych przez prokuratora w całości do prowadzenia przez Policję. Ponadto od kwietnia 2013 r. czyny karalne popełnione przez nieletnich Policja rejestruje jako przestępstwa stwierdzone w zakończonych postępowaniach przygotowawczych po otrzymaniu informacji z sądu rodzinnego o zakończeniu postępowania. **Dane nie są w pełni porównywalne z danymi za lata wcześniejsze.**

General notes

In the *Yearbook*, statistical data are presented:

- concerning ascertained crimes in completed preparatory proceedings, on the basis of the criminal statistics system of the National Police Headquarters,
- concerning adjudications of common courts, on the basis of statistics of the Ministry of Justice.

Public safety

1. An ascertained crime is an event, which after the completion of preparatory proceedings was confirmed as a crime. In connection with the Criminal Code of 1997, valid since 1 IX 1998 (the law dated 6 VI 1997, uniform text Journal of Laws 2018, item 1600, with later amendments) crime is a felony or misdemeanour prosecuted upon by public accusation or private accusation in connection with the Penal Fiscal Code – is a fiscal offence.

Data about ascertained crimes since 2014 do not include punishable acts committed by juveniles. In accordance with the existing methodology, the specification of the number of juveniles committing punishable acts takes place during court proceedings after the Police provides records in juvenile cases to the family court.

Information regarding ascertained crimes and rates of detectability of delinquents in ascertained crimes has been prepared on the basis of police information systems.

2. Data concerning ascertained crimes have been prepared in accordance with the classification of the Criminal Code of 1997, the Penal Fiscal Code valid since 17 X 1999 (the law dated 10 IX 1999, uniform text Journal of Laws 2018, item 1958) or other specific laws.

N o t e. Since 2013 data concern cases conducted by the Police or entrusted by the prosecutor entirely to the Police conduction. Moreover, since April 2013, punishable acts committed by juveniles the Police register as ascertained crimes in completed preparatory proceedings after receiving information from the family court about completed proceeding. **Data are not perfectly comparable with data for previous years.**

3. Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw jest to stosunek liczby przestępstw wykrytych w danym roku (łącznie z wykrytymi po podjęciu z umorzenia) do liczby przestępstw stwierdzonych w danym roku, powiększonej o liczbę przestępstw stwierdzonych w podjętych postępowaniach, a umorzonych w latach poprzednich z powodu niewykrycia sprawców.

Wymiar sprawiedliwości

1. Pojęcie „wymiar sprawiedliwości” w odniesieniu do źródeł prezentowania informacji statystycznych obejmuje dane dotyczące Sądu Najwyższego, Naczelnego Sądu Administracyjnego, sądów powszechnych (apelacyjnych, okręgowych i rejonowych), sądów wojskowych, jednostek organizacyjnych prokuratury, więziennictwa i notariatu.

2. Wpływ spraw do sądów oznacza liczbę spraw, które zostały wniesione do sądów powszechnych w celu rozpatrzenia w postępowaniu sądowym.

W ramach struktury organizacyjnej sądownictwa powszechnego działają sądy apelacyjne, okręgowe i rejonowe.

3. Sądy apelacyjne rozpatrują sprawy odwoławcze od orzeczeń wydanych w pierwszej instancji przez sądy okręgowe. Do sądu apelacyjnego wpływają sprawy z kilku sądów okręgowych, objętych obszarem jego właściwości.

4. Sądy okręgowe rozpatrują w pierwszej instancji sprawy, gdy ustawa tak stanowi oraz w drugiej instancji – odwołania od orzeczeń sądów rejonowych.

5. Sprawą załatwioną jest:

- 1) w sądownictwie administracyjnym – sprawa, w której wydano wyrok, postanowienie kończące postępowanie, połączono ją z inną sprawą do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia, przekazano do innego sądu administracyjnego lub też zakreślono zgodnie z zasadami biurowości. W przypadku występowania w sprawie kilku osób uważa się ją za załatwioną z chwilą wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie, które dotyczy ostatniej z osób;
- 2) w sądownictwie powszechnym – sprawa, w której wydano wyrok, postanowienie lub połączono ją z inną sprawą albo przekazano do innego rodzaju sądu lub organu. W przypadku występowania w sprawie kilku osób uważa się ją za załatwioną, gdy dotyczy to wszystkich osób występujących w sprawie.

Liczba spraw do załatwienia (w Sądzie Najwyższym do rozstrzygnięcia) jest sumą spraw niezakończonych w latach poprzednich i spraw, które wpłynęły w danym roku.

3. The **rate of detectability of delinquents** is the relation of the number of detected crimes in a given year (including those detected after resumption following discontinuance) to the total number of crimes ascertained in a given year, plus the number of crimes recorded in commenced proceedings and discontinued in previous years due to undetected delinquents.

Justice

1. In regard to presenting statistical information, the term "Justice" refers to data concerning the Supreme Court, Supreme Administrative Court, common courts (appeal, regional and district courts), military courts, organisational entities of public prosecutor's offices, the prison system and notarial services.

2. Incoming cases are the number of cases that were filed in common courts for consideration in a court proceedings.

Appeal, regional and district courts function within the framework of the organisational structure of common courts.

3. Appeal courts consider cases in which the verdicts issued by regional courts of first instance are appealed. An appeal court considers cases from several regional courts within its jurisdiction.

4. Regional courts consider cases relegated by the law in the first instance and appeals of regional court verdicts in the second instance.

5. A resolved case is:

- 1) in administrative courts – a case in regard to which sentence or an order closing the proceedings has been issued, or combined with another case for joint examination and resolution, or which has been transferred to a different kind of administrative court or marked as resolved according to office administration rules. A case that involves a number of persons is considered resolved when an order closing the proceedings concerning the last of the persons in question is passed;
- 2) in common courts – a case in regard to which a sentence or order has been issued or combined with another case, or which has been transferred to a different kind of court or authority. A case that involves a number of persons is considered resolved when this applies to all the persons.

The **number of pending cases** (in the Supreme Court – causes waiting for decision) is the sum of all unresolved cases from previous years and cases that were brought in the given year.

Sprawy (postępowania) załatwione lub zakończone w danym roku obejmują również sprawy niezakończonych w latach poprzednich.

6. Sprawy rodzinne obejmują postępowanie:

- 1) z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego;
- 2) dotyczące nałożenia na alkoholików obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu;
- 3) wobec nieletnich w zakresie:
 - a) zapobiegania i zwalczania demoralizacji w stosunku do osób, które nie ukończyły 18 lat,
 - b) postępowania w sprawach o czyny karalne w stosunku do osób, które dopuściły się takiego czynu po ukończeniu 13 lat, ale przed ukończeniem 17 lat,
 - c) wykonywania środków wychowawczych lub poprawczych w stosunku do osób, względem których środki te zostały orzeczone, nie dłużej jednak niż do ukończenia przez te osoby 21 lat;
- 4) w związku z leczeniem narkomanów;
- 5) w sprawie kontroli umieszczania w zakładach lecznictwa psychiatrycznego.

Tryb postępowania wobec nieletnich przed sądem (pkt 3a i 3b) wynika z ustawy z dnia 26 X 1982 r. o postępowaniu wobec nieletnich (tekst jednolity Dz. U. 2018, poz. 969).

Zmiany dokonane w ustawie, które weszły w życie z dniem 2 I 2014 r. zniósły dwuetapową procedurę postępowania sądów wobec nieletnich. Zgodnie z obowiązującą jednoetapową procedurą sąd prowadzi postępowanie i orzeka w sprawach, w których zachodzi podejrzenie demoralizacji lub popełnienia czynu karnego przez nieletniego.

7. Dorośli skazani są to osoby, które w chwili popełnienia przestępstwa miały ukończone 17 lat.

8. Rejestry sądowe prowadzone są na podstawie ustaw i przepisów wykonawczych. Stany rejestrów określają liczbę podmiotów zarejestrowanych w określonym dniu. W przypadku publikowanych danych – w dniu 31 XII 2017 r.

Sprawy rejestrowe prowadzone są w sądach rejonowych – wydziałach gospodarczych i Krajowym Rejestrze Sądowym (sądach rejestrowych).

The resolved cases and completed proceedings in a given year also include the cases unresolved from previous year.

6. Family cases include the following proceedings:

- 1) family and guardianship law;
- 2) regarding enforcement of compulsory treatment of alcoholics;
- 3) with respect to juveniles concerning:
 - a) prevention and counteraction the demoralization of persons under the age of 18,
 - b) proceedings in cases concerning punishable acts committed by persons aged 13-17,
 - c) execution of educational and corrective measures concerning persons with regard to whom such measures have been adjudicated, but not longer than until the age of 21;
- 4) compulsory treatment of drug addicts;
- 5) supervising the placement of an individual in a psychiatric treatment facility.

Court proceedings against juveniles (points 3a and 3b) are based on the Law on Proceedings Involving Juveniles, dated 26 X 1982 (uniform text Journal of Laws 2018, item 969).

Amendments to the law entered into force as of 2 I 2014 abolished the two-stage court proceedings against juveniles. According to the valid single-stage procedure the court conducts the proceedings and adjudges of cases in which occur suspicion of demoralization or commitment punishable act by a juvenile.

7. Adults convicts are persons who at the time of committing crime were at least 17 years old.

8. Court registers are kept on the basis of laws and executive regulations. Registers contain the number of entities registered on a given day. In the case of data published – on 31 XII 2017.

Registration cases are held in the commercial departments of district courts and in the National Judicial Register (registration courts).

Bezpieczeństwo publiczne Public safety

Tabl. 1/35/.

PRZESTĘPSTWA STWIERDZONE PRZEZ POLICJĘ W ZAKOŃCZONYCH POSTĘPOWANIACH PRZYGOTOWAWCZYCH

ASCERTAINED CRIMES BY THE POLICE IN COMPLETED PREPARATORY PROCEEDINGS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010 ^a	2015 ^b	2016 ^b	2017 ^b	SPECIFICATION
OGÓŁEM	60957	39778	35891	33932	TOTAL
w tym w miastach	47698	31781	28574	26962	of which urban areas
w tym:					of which:
Przeciwko życiu i zdrowiu – art. 148–162 kk	1699	997	888	1023	Against life and health – Art. 148–162 Criminal Code
w tym:					of which:
zabójstwo – art. 148 kk	46	37	27	38	homicide – Art. 148 Criminal Code
uszczerbek na zdrowiu – art. 156 i 157 kk	903	608	618	664	damage to health – Art. 156 and 157 Criminal Code
udział w bóje lub pobiciu – art. 158 i 159 kk	630	198	202	215	participation in violence or assault – Art. 158 and 159 Criminal Code
Przeciwko bezpieczeństwu powszechnemu i bezpieczeństwu w komunikacji – art. 163–180 kk	9993	4243	4240	4214	Against public safety and safety in transport – Art. 163–180 Criminal Code
w tym prowadzenie pojazdu na drodze przez osobę w stanie nietrzeźwym lub pod wpływem środka odurzającego – art. 178a kk	9318	3301	2963	3065	of which operating a motor vehicle while under the influence of alcohol or other intoxicant – Art. 178a Criminal Code
Przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania – art. 189–196 kk	2053	1196	1365	1309	Against freedom, freedom of conscience and religion – Art. 189–196 Criminal Code
Przeciwko wolności seksualnej i obyczajności – art. 197–205 kk	337	331	1606	1289	Against sexual freedom and morals – Art. 197–205 Criminal Code
w tym zgwałcenie – art. 197 kk	71	57	58	49	of which rape – Art. 197 Criminal Code
Przeciwko rodzinie i opiece – art. 206–211 kk	1141	770	762	1248	Against the family and guardianship – Art. 206–211 Criminal Code
w tym znęcanie się nad członkiem rodziny lub inną osobą zależną lub bezradną – art. 207 kk	708	490	516	630	of which cruelty to family member or to other dependent or helpless person – Art. 207 Criminal Code
Przeciwko czci i nietykalności cielesnej – art. 212–217 kk	703	129	120	242	Against good name and personal integrity – Art. 212–217 Criminal Code
Przeciwko działalności instytucji państwowych oraz samorządu terytorialnego – art. 222–231 kk ^c	2035	1218	937	1079	Against the activities of state institutions and local government Art. 222–231 Criminal Code c
w tym:					of which:
naruszenie nietykalności cielesnej lub czynna napaść na funkcjonariusza publicznego – art. 222 i 223 kk	290	252	267	255	battery or active assault on a public official – Art. 222 and 223 Criminal Code
wywieranie wpływu na funkcjonariusza publicznego lub na czynności organu administracji rządowej, samorządowej lub państwowej bądź spowodowanie ciężkiego uszczerbku na zdrowiu funkcjonariusza publicznego podczas wykonywania przez niego czynności służbowych – art. 224 kk	312	235	153	145	exerting influence on a public official or on the activity of an organ of the government administration, local government units or State administration, or causing severe harm to the health of a public official during the performance of official duties – Art. 224 Criminal Code

^a Łącznie z prokuraturą. ^b Bez czynów karalnych popełnionych przez nieletnich. ^c Łącznie z przestępstwami z art. 250a kk (korupcja wyborcza) z rozdziału „Przeciwko wyborom i referendum” oraz z art. 296a i 296b kk (korupcja na stanowisku kierowniczym i korupcja sportowa) z rozdziału „Przeciwko obrotowi gospodarczemu”.

^a Including prosecutor's office. ^b Excluding punishable acts committed by juveniles. ^c Including Art. 250a Criminal Code (corruption concerning elections) in the section “Against election and referendum” and Art. 296a and 296b Criminal Code (corruption on the managing post and corruption in sport) in the section “Against economic activity”.

Tabl. 1 /35/.

PRZESTĘPSTWA STWIERDZONE PRZEZ POLICJĘ W ZAKOŃCZONYCH POSTĘPOWANIACH PRZYGOTOWAWCZYCH (dok.)

ASCERTAINED CRIMES BY THE POLICE IN COMPLETED PREPARATORY PROCEEDINGS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010 ^a	2015 ^b	2016 ^b	2017 ^b	SPECIFICATION
Przeciwko działalności instytucji państwowych oraz samorządu terytorialnego – art. 222–231 kk ^c (dok.)					Against the activities of state institutions and local government Art. 222–231 Criminal Code c(cont.)
znieważenie funkcjonariusza publicznego albo znieważanie lub poniżanie organu konstytucyjnego RP – art. 226 kk	1164	487	429	433	insulting or belittling a public official or insulting a constitutional body of the Republic of Poland – art. 226 Criminal code
przestępstwa korupcyjne – art. 228–231, 250a, 296a i 296b kk	245	234	59	234	corruption – art. 228–231, 250a, 296a and 296b criminal code
Przeciwko wymiarowi sprawiedliwości – art. 232–247 kk	2730	1732	1431	1173	Against the judiciary – Art. 232–247 Criminal Code
Przeciwko porządkowi publicznemu – art. 252–264 kk	212	668	383	298	Against public order – Art. 252–264 Criminal Code
Przeciwko wiarygodności dokumentów – art. 270–277 kk ^d	3279	2556	1517	1347	Against the reliability of documents – Art. 270–277 Criminal Code d
Przeciwko mieniu – art. 278–295 kk ^e	31394	19893	18239	15508	Against property – Art. 278–295 Criminal Code e
w tym:					of which:
kradzież rzeczy – 275 § 1, 278 i 279 ^f kk	11382	6520	5577	4640	property theft – 275 § 1, 278 and 279 ^f Criminal Code
w tym kradzież samochodu.	518	361	303	249	of which automobile theft
krótkotrwały zabór pojazdu – art. 289 kk	272	111	122	108	wilful short-term theft of automobile – Art. 289 Criminal Code
kradzież z włamaniem – art. 279 kk ^g	9155	5190	4318	3820	burglary – Art. 279 ^g Criminal Code
rozbój – art. 280 kk	718	223	190	158	robbery – Art. 280 Criminal Code
kradzież rozbójnicza – art. 281 kk . . .	57	38	48	36	theft with assault – Art. 281 Criminal Code
wymuszenie rozbójnicze – art. 282 kk	368	24	30	15	criminal coercion – Art. 282 Criminal Code
oszustwo – art. 286 i 287 kk	3633	4195	4221	3452	fraud – Art. 286 and 287 Criminal Code
Przeciwko obrotowi gospodarczemu – art. 296–309 kk ^h	653	393	312	370	Against economic activity – Art. 296–309 Criminal Code h
Przeciwko obrotowi pieniędzmi i papierami wartościowymi – art. 310–315 kk . .	460	176	233	195	Against money and securities trading – Art. 310–315 Criminal Code
Przestępstwa z ustaw szczególnych:					Crimes by specific laws:
O wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity Dz. U. 2012 poz. 1356, z późn. zm.).	62	14	16	9	On Sobriety and Alcohol Education (uniform text Journal of Laws 2012, item 1356, with later amendments)
O prawie autorskim i prawach pokrewnych (tekst jednolity: Dz. U. 2006 Nr 90, poz. 631, z późn. zm.).	443	52	221	14	On Copyright and Related Laws (uniform text Journal of Laws 2006 No. 90, item 631, with later amendments)
O przeciwdziałaniu narkomanii – ustawy z dnia 24 IV 1997 r. (tekst jednolity Dz. U. 2003 Nr 24, poz. 198, z późn. zm.) i z dnia 29 VII 2005 r. (tekst jednolity Dz. U. 2012, poz. 124).	3132	2619	2698	3576	On Counteracting Drug Addiction – laws dated 24 IV 1997 (uniform text Journal of Laws 2003 No. 24, item 198, with later amendments) and dated 29 VII 2005 (unified text Journal of Laws 2012, item 124)
Przestępstwa skarbowe – kks	21	53	108	33	Treasury crimes – Penal Fiscal Code
w tym akcyza	9	8	12	24	of which excise

^{a-c} Patrz notki na str. 82. ^d Z wyłączeniem kradzieży lub przywłaszczenia dokumentu tożsamości (art. 275 § 1 kk). ^e Łącznie z kradzieżą lub przywłaszczeniem dokumentu tożsamości (art. 275 § 1 kk z rozdziału „Przeciwko wiarygodności dokumentów”). ^f Wyłącznie w zakresie kradzieży samochodu poprzez włamanie. ^g Z wyłączeniem kradzieży samochodu poprzez włamanie. ^h Z wyłączeniem przestępstw korupcyjnych z art. 296a i 296b kk.

Źródło: dane Komendy Głównej Policji.

^{a-c} See note foots on page 82. ^d Excluding theft or appropriation of identification (Art. 275 § 1 Criminal Code). ^e Including theft or appropriation of identification (Art. 275 § 1 Criminal Code in the section “Against the reliability of documents”). ^f Exclusively in regard to automobile theft by burglary. ^g Excluding automobile theft by burglary. ^h Excluding corruption under Art. 296a and 296b Criminal Code.

Source: data of the National Police Headquarters.

Tabl. 2 /36/.

WSKAŹNIKI WYKRYWALNOŚCI SPRAWCÓW PRZESTĘPSTW STWIERDZONYCH PRZEZ POLICJĘ

RATES OF DETECTABILITY OF DELINQUENTS IN ASCERTAINED CRIMES BY THE POLICE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010 ^a	2015 ^b	2016 ^b	2017 ^b	SPECIFICATION
	w % in %				
OGÓŁEM	70,7	69,9	71,3	73,7	TOTAL
w tym przestępstw ^c :					of which of crimes ^c :
Przeciwko życiu i zdrowiu	88,4	88,9	89,8	90,9	Against life and health
Przeciwko bezpieczeństwu powsze- chnemu i bezpieczeństwu w komuni- kacji	99,7	99,2	98,8	98,5	Against public safety and safety of transport
Przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania	95,9	89,5	89,4	90,2	Against freedom, freedom conscience and religion
Przeciwko wolności seksualnej i obyczajności	95,3	94,3	98,2	98,3	Against sexual freedom and morals
Przeciwko rodzinie i opiece	100,0	99,4	99,5	99,8	Against the family and guardianship
Przeciwko czci i nietykalności cielesnej	97,0	82,9	82,5	81,8	Against good name and personal integrity
Przeciwko mieniu	48,7	47,5	51,3	50,5	Against property

^a Łącznie z prokuraturą. ^b Bez czynów karalnych popełnionych przez nieletnich. ^c Artykuły kodeksu karnego patrz tabl. 1 na str. 82.

Źródło: dane Komendy Głównej Policji.

^a Including prosecutor's office. ^b Excluding punishable acts committed by juveniles. ^c See Criminal Code articles table 1 on page 82.

Source: data of the National Police Headquarters..

Wymiar sprawiedliwości

Justice

Tabl. 3 /37/.

WPŁYW SPRAW DO SĄDÓW Powszechnych

INCOMING CASES IN THE COMMON COURTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	2017	SPECIFICATION
SĄDY REJONOWE – sądy pierwszej instancji DISTRICT COURTS – courts of the first instance					
OGÓŁEM	589107	553663	525212	555135	TOTAL
w tym sprawy:					of which cases:
Karne z aktami oskarżenia	20440	19867	19407	18750	Criminal with bills of indictment
O wykroczenia z wnioskami o ukaranie	52314	45828	24295	18323	Concerning petty offences with motions for punishment
Pozostałe karne i o wykroczenia ^a	75291	71979	67913	68979	Other criminal and concerning petty offences ^a
Cywilne	330292	317914	321140	352083	Civil
w tym wieczysto-księgowe ^b	154622	157060	165591	179718	of which involving real estate registry ^b
Rodzinne	72321	76788	70064	72678	Family
Z zakresu prawa pracy . . .	5759	3890	3195	2808	Labour law
Z zakresu ubezpieczeń społecznych	990	1607	1483	1320	Related to social security law
Gospodarcze ^c	16786	15790	17715	20194	Commercial law ^c

^a Obejmuje sprawy drugiej instancji, sprawy penitencjarne oraz sprawy, które podlegają rozpatrzeniu przez sąd w myśl innych przepisów niż prawa materialnego. ^b Łącznie ze zbiorami dokumentów. ^c Bez spraw rejestrowych.

^a Including cases of the second instance, penitentiary cases as well as cases which are subject to court proceedings according to other regulations than substantive law. ^b Including collections of documents. ^c Excluding registry cases.

Tabl. 3 /37/. **WPŁYW SPRAW DO SĄDÓW POWSZECHNYCH (dok.)**
INCOMING CASES IN THE COMMON COURTS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	2017	SPECIFICATION
SĄDY OKRĘGOWE – sądy pierwszej instancji i odwoławcze REGIONAL COURTS – courts of first instance and appeal					
OGÓŁEM	42134	46491	45961	43990	TOTAL
w tym sprawy:					of which cases:
Karne z aktami oskarżenia	390	446	430	446	Criminal with bills of indictment
Pozostałe karne i o wykroczenia ^a	22074	21289	18931	19246	Other criminal and concerning petty offences ^a
Cywilne ^b	15277	16879	17480	17253	Civil ^b
Z zakresu prawa pracy	557	647	761	593	Labour law
Z zakresu ubezpieczeń społecznych	5664	4612	5162	3345	Related to social security law
Gospodarcze	1958	2618	3197	3107	Commercial law

^a Obejmuje sprawy drugiej instancji, sprawy penitencjarne oraz sprawy, które podlegają rozpatrzeniu przez sąd w myśl innych przepisów niż prawa materialnego. ^b Łącznie ze sprawami rodzinnymi (m.in. o rozwód), bez spraw rejestrowych. Źródło: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

^a Including cases of the second instance, penitentiary cases as well as cases which are subject to court proceedings according to other regulations than substantive law. ^b Including family cases (i.e., divorce), excluding registry cases

Source: data of the Ministry of Justice.

Tabl. 4 /38/. **WPŁYW SPRAW DO SĄDÓW POWSZECHNYCH W 2017 R.**
INCOMING CASES IN THE COMMON COURTS IN 2017

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	Okręgi Districts		SPECIFICATION
		koszaliński	szczeciński	
SĄDY REJONOWE – sądy pierwszej instancji DISTRICT COURTS – courts of the first instance				
OGÓŁEM	555135	201561	353574	TOTAL
w tym sprawy:				of which cases:
Karne z aktami oskarżenia	18750	5707	13043	Criminal with bills of indictment
O wykroczenia z wnioskami o ukaranie	18323	7128	11195	Concerning petty offences with motions for punishment
Pozostałe karne i o wykroczenia ^a . . .	68979	27593	41386	Other criminal and concerning petty offences ^a
Cywilne	352083	121525	2304558	Civil
w tym wieczysto-księgowe ^b	179718	63680	116038	of which involving real estate registry ^b
Rodzinne	72678	31370	41308	Family
Z zakresu prawa pracy	2808	1152	1656	Labour law
Z zakresu ubezpieczeń społecznych . .	1320	423	897	Related to social security law
Gospodarcze ^c	20194	6663	13531	Commercial law ^c

^a Obejmuje sprawy drugiej instancji, sprawy penitencjarne oraz sprawy, które podlegają rozpatrzeniu przez sąd w myśl innych przepisów niż prawa materialnego. ^b Łącznie ze zbiorami dokumentów. ^c Bez spraw rejestrowych.

^a Including cases of the second instance, penitentiary cases as well as cases which are subject to court proceedings according to other regulations than substantive law. ^b Including collections of documents. ^c Excluding registry cases.

Tabl. 4 /38/. **WPLYW SPRAW DO SĄDÓW POWSZECHNYCH W 2017 R. (dok.)**
INCOMING CASES IN THE COMMON COURTS IN 2017 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	Okręgi Districts		SPECIFICATION
		koszaliński	szczeciński	
SĄDY OKRĘGOWE – sądy pierwszej instancji i odwoławcze REGIONAL COURTS – courts of the first instance and appeal				
OGÓŁEM	43990	13552	30468	TOTAL
w tym sprawy:				of which cases:
Karne z aktami oskarżenia	446	105	341	Criminal with bills of indictment
Pozostałe karne i o wykroczenia ^a	19246	6408	12838	Other criminal and concerning petty offences ^a
Cywilne ^b	17253	5123	12130	Civil ^b
Z zakresu prawa pracy	593	192	401	Labour law
Z zakresu ubezpieczeń społecznych	3345	983	2362	Related to social security law
Gospodarcze	3107	711	2396	Commercial law

^a Obejmuje sprawy drugiej instancji, sprawy penitencjarne oraz sprawy, które podlegają rozpatrzeniu przez sąd w myśl innych przepisów niż prawa materialnego. ^b Łącznie ze sprawami rodzinnymi (m.in. o rozwód), bez spraw rejestrowych.

Źródło: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

^a Including cases of the second instance, penitentiary cases as well as cases which are subject to court proceedings according to other regulations than substantive law. ^b Including family cases (i. a. divorce) excluding registry cases.

Source: data of the Ministry of Justice.

Tabl. 5 /39/. **DOROŚLI SKAZANI PRAWOMOCNIE PRZEZ SĄDY POWSZECHNE ZA PRZESTĘPSTWA ŚCIGANE Z OSKARŻENIA PUBLICZNEGO**
ADULTS VALIDLY SENTENCED BY COMMON COURTS FOR CRIMES PROSECUTED BY PUBLIC ACCUSATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	2017	SPECIFICATION
OGÓŁEM	23330	14483	15971	12713	TOTAL
w tym mężczyźni	21590	13132	14477	11460	of which men
w tym za przestępstwa ^a :					of which for crimes ^a :
Przeciwko życiu i zdrowiu	2166	1827	2050	1862	Against life and health
w tym:					of which:
zabójstwo	23	41	25	13	homicide
uszczerbek na zdrowiu, udział w bójce lub pobiciu	853	667	818	677	damage to health, participation in violence or assault
Przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji	7939	3286	3842	3062	Against safety in transport
w tym prowadzenie pojazdu na drodze przez osobę w stanie nietrzeźwym lub pod wpływem środka odurzającego	7530	2927	2924	2362	of which operating a motor vehicle while under the influence of alcohol or other intoxicant
Przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania, wolności seksualnej i obyczajności	522	557	631	519	Against freedom, freedom of conscience and religion, sexual freedom and morals
w tym zgwałcenie	35	47	31	40	of which rape
Przeciwko rodzinie i opiece	823	704	634	669	Against the family and custody
w tym znęcanie się nad członkiem rodziny lub inną osobą zależną lub bezradną	466	419	398	394	of which cruelty to family member or to other dependent or helpless person
Przeciwko mieniu	6396	4835	5513	4084	Against property
w tym:					of which:
kradzież rzeczy	2090	1549	1688	1243	property theft
kradzież z włamaniem	1096	873	880	638	burglary
rozbój	312	184	251	183	robbery

^a Artykuły kodeksu karnego patrz tabl. 1 na str. 82.

Źródło: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

^a See Criminal Code articles table 1 on page 82.

Source: data of the Ministry of Justice.

Tabl. 6 /40/.

ZAŁATWIONE SPRAWY RODZINNE
RESOLVED FAMILY CASES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	2017	SPECIFICATION
OGÓŁEM	25334	15542	14046	13461	TOTAL
O rozwód	5037	4408	4550	4460	By divorce
O separację	263	127	115	117	By separation
O alimenty	9276	6763	5755	5501	By alimony
Nieletnich ^a : w postępowaniu w sprawach, w których zachodzi podejrzenie demoralizacji lub popełnienia czynu karalnego ^b					Concerning juveniles ^a : in investigation of case in which occur suspicion of demoralization or commitment of punishable act ^b
w związku z demoralizacją . . .	x	2198	1849	1952	involving demoralization
w związku z czynami karalnymi	x	2198	1777	1431	involving punishable acts

^a Dane dotyczą osób. ^b Patrz uwagi ogólne, ust. 6 na str. 81.

Źródło: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

^a Data relate to persons. ^b See general notes, item 6 on page 81.

Source: data of the Ministry of Justice.

Tabl. 7 /41/.

SPRAWY RODZINNE ZAŁATWIONE W 2017 R.
FAMILY CASES RESOLVED IN 2017

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	Okręgi Districts		SPECIFICATION
		koszaliński	szczeciński	
OGÓŁEM	13461	4991	8470	TOTAL
O rozwód	4460	1383	3077	By divorce
O separację	117	37	80	By separation
O alimenty	5501	2221	3280	By alimony
Nieletnich ^a : w postępowaniu w sprawach, w których zachodzi podejrzenie demoralizacji lub popełnienia czynu karalnego ^b				Concerning juveniles ^a : in investigation of case in which occur suspicion of demoralization or commitment of punishable act ^b
w związku z demoralizacją . . .	1952	792	1160	involving demoralization
w związku z czynami karalnymi	1431	558	873	involving punishable acts

^a Dane dotyczą osób. ^b Patrz uwagi ogólne, ust. 6 na str. 81.

Źródło: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

^a Data relate to persons. ^b See general notes, item 6 on page 81.

Source: data of the Ministry of Justice.

Tabl. 8 /42/.

PODMIOTY W KRAJOWYM REJESTRZE SĄDOWYM ^a
Stan w dniu 31 XII
ENTITIES OF THE NATIONAL JUDICIAL REGISTER ^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	2017	SPECIFICATION
Rejestr Przedsiębiorców					Register of Entrepreneurs
Przedsiębiorstwa państwowe	7	4	4	4	State owned enterprises
Przedsiębiorstwa zagraniczne	–	–	–	–	Foreign enterprises
Spółeczno-zawodowe organizacje rolników ^b	3	3	3	3	Professional organisations of farmers ^b
Spółdzielnie	348	367	364	365	Co-operatives

^a Sądem gospodarczym prowadzącym Krajowy Rejestr Sądowy na terenie województwa jest Sąd Rejonowy w Szczecinie.

^b Prowadzące działalność gospodarczą.

^a The economic court conducting the National Judicial Register on the territory of the voivodship is Registration Court in Szczecin. ^b Conducting economic activity.

Tabl. 8 /42/. **PODMIOTY W KRAJOWYM REJESTRZE SĄDOWYM** ^a (dok.)
Stan w dniu 31 XII
ENTITIES OF THE NATIONAL JUDICIAL REGISTER ^a (cont.)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	2017	SPECIFICATION
Spółki handlowe:					Commercial partnerships:
jawne	884	1059	1081	1039	unlimited partnerships
z ograniczoną odpowiedzialnością	5912	8983	9776	10815	limited liability companies
Rejestr Stowarzyszeń, Innych Organizacji Społecznych i Zawo- dowych, Fundacji i Samodzielnych Publicznych Zakładów Opieki Zdro- wotnej					Register of Associations, Other Social and Professional Organisa- tions, Foundations and Independent Public Health Care Facilities
Stowarzyszenia ^c	1544	2000	2096	2181	Associations ^c
Związki zawodowe	155	162	167	168	Trade unions
Izby gospodarcze.	7	8	8	10	Economic chambers
Rejestr Dłużników Niewypłacalnych					Register of Insolvent Debtors
Dłużnicy ogółem	8506	14976	16631	16922	Total debtors

^a Sędem gospodarczym prowadzącym Krajowy Rejestr Sądowy na terenie województwa jest Sąd Rejonowy w Szczecinie.
^b Prowadzące działalność gospodarczą. ^c Z wyłączeniem stowarzyszeń kultury fizycznej i związków sportowych.

U w a g a . Ponadto w rejestrze znajdują się także: jednostki badawczo-rozwojowe, spółki komandytowe, spółki partnerskie, towarzystwa ubezpieczeń wzajemnych, fundacje, organizacje rzemieślnicze, organizacje pracodawców, stowarzyszenia kultury fizycznej i związków sportowych.

Ź r ó d ł o : dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

^a The economic court conducting the National Judicial Register on the territory of the voivodship is Registration Court in Szczecin. ^b Conducting economic activity. ^c Excluding physical education associations and sports associations.

N o t e . Moreover, in the register there are also included the following entities: research-development units, limited partnerships, professional partnerships, mutual insurance companies, foundations, craftsmen organisations, employers' associations, physical education associations and sports associations.

S o u r c e : data of the Ministry of Justice.

Uwagi ogólne

1. Tablice działu opracowano na podstawie:

- 1) bilansów stanu i struktury ludności na terenie gminy. Bilanse ludności sporządza się dla okresów międzyspisowych w oparciu o wyniki ostatniego spisu powszechnego przy uwzględnieniu zmian w danym okresie spowodowanych ruchem naturalnym (urodzenia, zgony) i migracjami ludności (zameldowania i wymeldowania na pobyt stały oraz czasowy z innych gmin i z zagranicy), a także przesunięciami adresowymi ludności z tytułu zmian administracyjnych;
- 2) rejestrów Ministerstwa Cyfryzacji – o migracjach wewnętrznych i zagranicznych ludności na pobyt stały oraz czasowy (od 2006 r. źródłem tych danych jest rejestr PESEL – Powszechny Elektroniczny System Ewidencji Ludności);
- 3) sprawozdawczości urzędów stanu cywilnego – o zarejestrowanych małżeństwach, urodzeniach i zgonach;
- 4) sprawozdawczości sądów – o prawomocnie orzeczonych separacjach i rozwodach.

2. Bilans ludności jest opracowywany dla dwóch kategorii zamieszkania – według **krajowej** oraz **międzynarodowej definicji zamieszkania**. Różnica dotyczy kryteriów w zakresie migracji czasowych uwzględnianych w każdym z bilansów – w przypadku:

- 1) **krajowej definicji zamieszkania** – uwzględniane są migracje czasowe wewnętrzne, tj. różnica między liczbą osób, które czasowo wyjechały z gminy na ponad 3 miesiące do innego miejsca w kraju a liczbą osób przybyłych z innego miejsca w kraju na okres ponad 3 miesięcy; do ludności gminy nie są zatem zaliczani imigranci przebywający w Polsce czasowo, natomiast są zaliczani stali mieszkańcy Polski przebywający czasowo za granicą (bez względu na okres ich czasowego przebywania/ nieobecności);
- 2) **międzynarodowej definicji zamieszkania (rezydenci)** – uwzględniane są długookresowe migracje czasowe zarówno wewnętrzne, jak i zagraniczne, tj. różnica między liczbą osób, które wyjechały z gminy na co najmniej 12 miesięcy do innego miejsca w kraju lub za granicę a liczbą osób przybyłych do gminy z innego miejsca w kraju lub z zagranicy (imigranci bez karty stałego pobytu) na co najmniej 12 miesięcy. Do rezydentów gminy zalicza się zatem wszystkie osoby mieszkające lub zamierzające mieszkać na jej terenie nie krócej niż 1 rok. Rezydenci (ludność rezydująca) to kategoria stanu ludności opracowana na potrzeby statystyki międzynarodowej zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1260/2013 z dnia 20 XI 2013 r. w sprawie statystyk europejskich w dziedzinie demografii.

General notes

1. Chapter tables were compiled on the basis of:

- 1) the balances of the size and structure of the population in a gmina. Population balances are compiled for periods between censuses on the basis of the last census, taking into account changes in a given period connected with vital statistics (births, deaths) and migration of the population (registering and cancelling registration for permanent as well as temporary residence from other gminas and from abroad) as well as address changes of the population due to changes in the administrative division;
- 2) the registers of the Ministry Digital Affairs – on internal and international migration of population for permanent and temporary residence (since 2006 the source of these data is PESEL registered – Common Electronic System of Population Register);
- 3) documentation of Civil Status Offices regarding registered marriages, births and deaths;
- 4) documentation of courts – regarding legally valid decisions in actions for separations and divorces.

2. The balance of the population is being developed for the two categories of residence – according to **national and international definition of residence**. The difference concerns the criteria for the migration for temporary stay taken into account in each of the balance sheets – in the case of:

- 1) **national definition of residence** – includes internal migration for temporary stay, i.e. the difference between the number of persons who temporarily left the gmina for more than 3 months to another place in the country and the number of persons who arrived from somewhere else in the country for more than 3 months). For the population of the gmina therefore are not counted immigrants staying in Poland temporarily, but are counted Polish permanent residents temporarily staying abroad (regardless of the period of their temporary presence/absence);
- 2) **the international definition of residence (residents)** – includes long-term temporary migration both – internal and international, i.e. the difference between the number of persons who left the gmina for at least 12 months to another place in the country or abroad and the number of persons who arrived to the community from elsewhere in the country or from abroad (immigrants without residence card) for at least 12 months. For residents of the gmina, therefore, are included all persons living or intending to live in the area of gmina for not less than 1 year. Residents (resident population) are the category of the state population developed for international statistics in accordance with Regulation of the European Parliament and of the Council (EU) No. 1260/2013 of 20 XI 2013 on European statistics on demography.

Prezentowane w dziale dane o ludności i w zakresie współczynników demograficznych opracowano zgodnie z krajową definicją zamieszkania – z wyjątkiem tabl. 28 i 29, które dotyczą rezydentów.

3. Dane o ludności (według stanu w dniu 30 VI i 31 XII) oraz współczynniki demograficzne, a także przeliczenia na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) opracowano przy przyjęciu liczby ludności zbilansowanej w oparciu o wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011 (dla 2010 r. zastosowano podział administracyjny z dnia 31 XII 2011 r.).

4. Przez ludność w wieku produkcyjnym rozumie się ludność w wieku zdolności do pracy. Dla mężczyzn przyjęto wiek 18-64 lata, dla kobiet 18-59 lat. Wśród ludności w wieku produkcyjnym wyróżnia się ludność w wieku **mobilnym**, tj. w wieku 18-44 lata i **niemobilnym**, tj. mężczyźni – 45-64 lata, kobiety – 45-59 lat. Przez ludność w wieku **nieprodukcyjnym** rozumie się ludność w wieku **przedprodukcyjnym**, tj. do 17 lat oraz ludność w wieku **poprodukcyjnym**, tj. mężczyźni – 65 lat i więcej, kobiety – 60 lat i więcej.

5. Mediana wieku (wiek środkowy) ludności jest parametrem wyznaczającym granicę wieku, którą połowa ludności już przekroczyła, a druga połowa jeszcze nie osiągnęła.

6. Dane o ruchu naturalnym ludności w podziale terytorialnym opracowano:

- małżeństwa – według miejsca zamieszkania męża przed ślubem, a jeśli mąż mieszkał na stałe za granicą – według miejsca zamieszkania żony w Polsce przed zawarciem związku małżeńskiego;
- rozwody i separacje – według miejsca zamieszkania osoby wnoszącej powództwo;
- urodzenia – według miejsca zamieszkania na pobyt stały matki noworodka;
- zgony – według miejsca zamieszkania osoby zmarłej.

Współczynniki reprodukcji ludności:

- **współczynnik dzietności** oznacza liczbę dzieci, które urodziłyby przeciętnie kobieta w ciągu całego okresu rozrodczego (15-49 lat) przy założeniu, że w poszczególnych fazach tego okresu rozrodziaby z intensywnością obserwowaną w badanym roku, tzn. przy przyjęciu cząstkowych współczynników płodności z tego okresu za niezmiennie;
- **współczynnik reprodukcji brutto** przedstawia liczbę córek urodzonych przeciętnie przez kobietę przy założeniu, że kobieta, będąc w wieku rozrodczym (15-49 lat), rodzić będzie z częstotliwością, jaką charakteryzują się wszystkie kobiety rodzące w roku, dla którego oblicza się współczynnik reprodukcji (niezmiennie współczynniki płodności);

Presented in the section data on the population in terms of demographic rates are developed according to the national definition of residence – with the exception of table 28 and 29, which relate to the residents.

3. Data about population (as of 30 VI and 31 XII) as well as demographic rates and indicators per capita (per 1000 population etc.) was prepared assuming the number of population balanced on the basis of results of the Population and Housing Census 2011 (for 2010 was applied the administrative division of the country obligatory as of 31 XII 2011).

4. The working age population refers to males, aged 18–64, and females, aged 18–59. In this category the age groups of **mobility** (i.e. 18–44) and **non-mobility** (i.e. 45–64 for males and 45–59 for females) are distinguished. The **non-working age population** is defined as the **pre-working age population**, i.e. up to the age of 17 and the **post-working age population**, i.e. 65 and more for males and 60 and more for females.

5. Median age of population is a parameter determining border of age, which half of population has already exceeded and second half has not reached yet.

6. Data regarding the vital statistics according to territorial division were compiled as follows:

- marriages – according to the husband's place of permanent residence before contracting of a marriage or by the wife's place of residence in Poland if her husband stayed permanently abroad before contracting of a marriage;
- divorces and separations – according to the plaintiff's place of residence;
- births – according to the mother's place of permanent residence;
- deaths – according to the place of residence of the deceased.

Reproduction rates:

- **total fertility rate** refers to the number of children which would be born to the average woman during the course of her entire reproductive period (15–49 years of age) assuming that in particular phases of this period she would give births with a frequency observed during a given year, i.e. in assuming age-specific fertility rates for this period to be constant;
- **gross reproduction rate** refers to the number of daughters which would be born to the average woman assuming that a woman during her reproductive age (15–49) will give births with a frequency which is characteristic for all women giving births in the year for which the reproduction rate is calculated (constant fertility rates);

- **współczynnik dynamiki demograficznej** jest to stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów w danym okresie.

Przyrost naturalny ludności stanowi różnicę między liczbą urodzeń żywych i zgonów w danym okresie.

Przez **niemowlęta** rozumie się dzieci w wieku poniżej 1 roku.

7. Przeciętne dalsze trwanie życia wyraża średnią liczbę lat, jaką ma jeszcze do przeżycia osoba w wieku x lat, przy założeniu stałego poziomu umieralności z okresu, dla którego opracowano tablice trwania życia.

8. Prognoza ludności do 2050 r. opracowana została w 2014 r. na podstawie stanu wyjściowego ludności z dnia 31 XII 2013 r. (w podziale administracyjnym obowiązującym w dniu 1 I 2014 r.) oraz założeń dotyczących tendencji zmian w dzietności, umieralności i migracjach zagranicznych.

9. Dane o migracjach ludności opracowano na podstawie informacji o zameldowaniach na pobyt stały. Informacje te nie uwzględniają zmian adresu w obrębie tej samej gminy (miasta), z wyjątkiem gmin miejsko-wiejskich, dla których został zachowany podział na tereny miejskie i wiejskie.

Napływ ludności obejmuje zameldowania na pobyt stały, odpływ – wymeldowania ze stałego miejsca zamieszkania.

10. Współczynniki dotyczące ruchu naturalnego i migracji ludności w podziale terytorialnym obliczono jako iloraz liczby faktów określonego rodzaju i liczby ludności według stanu w dniu 30 VI.

- **demographic dynamics rate** is the ratio of the number of live births to the number of deaths in a given period.

Natural increase of the population accounts for the difference between the number of live births and deaths in a given period.

Infant is a child under the age of 1.

7. Life expectancy is expressed by the average number of years that a person at the exact age x still has to live, assuming a fixed mortality level from the period for which life expectancy tables were compiled.

8. Population projection until 2050 was calculated in 2014 on the basis of population number and structure as of 31 XII 2013 (in administrative division valid as of 1 I 2014) as well as assumptions on fertility, mortality and international migration.

9. Data regarding internal migration of the population were compiled on the basis of gmina documentation regarding the registration for permanent residence. This information does not include changes of address within the same gmina (town), with the exception of urban-rural gminas for which the division into urban and rural areas has been kept.

The inflow of the population includes registrations of arrivals for permanent residence, outflow – registrations of departures from permanent residence,

10. Rates concerning vital statistics and migration of the population according to territorial division were calculated as the ratio of the number of defined events to the number of population as of 30 VI.

Tabl. 1 /43/. **LUDNOŚĆ ^a**
POPULATION ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	2017	SPECIFICATION
Stan w dniu 30 VI As of 30 VI					
OGÓŁEM	1724189	1713849	1708889	1706579	TOTAL
mężczyźni	840434	834177	831261	829989	males
kobiety	883755	879672	877628	876590	females
Miasta	1190250	1176108	1171522	1171594	Urban areas
Wieś	533939	537741	537367	534985	Rural areas

Stan w dniu 31 XII As of 31 XII

OGÓŁEM:	1723741	1710482	1708174	1705533	TOTAL:
na 1 km ²	75	75	75	75	per 1 km ²
w miastach w % ogółu ludności	69,0	68,6	68,5	68,6	in urban in % of total
mężczyźni	840182	832293	830763	829202	males
kobiety	883559	878189	877411	876331	females
na 100 mężczyzn . . .	105,2	105,5	105,6	105,7	per 100 males
Miasta	1188637	1172757	1170050	1170214	Urban
Wieś	535104	537725	538124	535319	Rural

^a Na podstawie bilansów.

^a Based on balances.

Tabl. 2 /44/. **LUDNOŚĆ ^a W WIEKU PRODUKCYJNYM I NIEPRODUKCYJNYM**

Stan w dniu 31 XII

WORKING AND NON-WORKING AGE POPULATION ^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	2017	SPECIFICATION
OGÓŁEM	1723741	1710482	1708174	1705533	TOTAL
W wieku przedprodukcyjnym	319058	296619	295149	294829	Pre-working age
mężczyźni	163603	152100	151291	151165	males
kobiety	155455	144519	143858	143664	females
Miasta	202036	190630	190227	191422	Urban areas
mężczyźni	103650	97775	97509	98154	males
kobiety	98386	92855	92718	93268	females
Wieś	117022	105989	104922	103407	Rural areas
mężczyźni	59953	54325	53782	53011	males
kobiety	57069	51664	51140	50396	females
W wieku produkcyjnym . . .	1134079	1079511	1064793	1049621	Working age
w tym w wieku mobilnym	684997	671773	665142	656819	of which of mobility age
mężczyźni	597698	575869	569040	561948	males
w tym w wieku mobilnym	349276	342614	339219	334874	of which of mobility age
kobiety	536381	503642	495753	487673	females
w tym w wieku mobilnym	335721	329159	325923	321945	of which of mobility age
Miasta	784341	730428	717938	707167	Urban areas
mężczyźni	407688	385375	379436	374456	males
kobiety	376653	345053	338502	332711	females
Wieś	349738	349083	346855	342454	Rural areas
mężczyźni	190010	190494	189604	187492	males
kobiety	159728	158589	157251	154962	females

^a Na podstawie bilansów.

^a Based on balances.

Tabl. 2 /44/.

LUDNOŚĆ ^a W WIEKU PRODUKCYJNYM I NIEPRODUKCYJNYM (dok.)

Stan w dniu 31 XII

WORKING AND NON-WORKING AGE POPULATION ^a (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	2017	SPECIFICATION
W wieku poprodukcyjnym	270604	334352	348232	361083	Post-working age
mężczyźni	78881	104324	110432	116089	males
kobiety	191723	230028	237800	244994	females
Miasta	202260	251699	261885	271625	Urban areas
mężczyźni	58977	78231	82666	86763	males
kobiety	143283	173468	179219	184862	females
Wieś	68344	82653	86347	89458	Rural areas
mężczyźni	19904	26093	27766	29326	males
kobiety	48440	56560	58581	60132	females
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	52,0	58,4	60,4	62,5	Non-working age population per 100 persons of working age
mężczyźni	40,6	44,5	46,0	47,6	males
kobiety	64,7	74,4	77,0	79,7	females

^a Na podstawie bilansów.^a Based on balances.

Tabl. 3 /45/.

LUDNOŚĆ WEDŁUG PŁCI I WIEKU

Stan w dniu 31 XII

POPULATION BY SEX AND AGE

As of 31 XII

WIEK AGE	2010	2015	2016	ogółem grand total	2017				
					z liczby ogółem of grand total number				
					mężczyźni males	miasta urban areas		wieś rural areas	
						razem total	w tym mężczyźni of which males	razem total	w tym mężczyźni of which males
OGÓŁEM	1723741	1710482	1708174	1705533	829202	1170214	559373	535319	269829
TOTAL									
0–2 lata	55102	45793	46109	46846	23875	31396	16021	15450	7854
3–6	66810	68451	65291	63578	32524	41671	21333	21907	11191
7–12	97575	100865	104058	105701	54087	67874	34873	37827	19214
13–15	56875	47891	46641	46314	23946	29302	15051	17012	8895
16–18	64816	51333	50041	48908	25151	31744	16259	17164	8892
19–24	147023	126452	121419	116255	59154	72664	36669	43591	22485
25–29	146786	121314	117840	114239	58417	73534	37112	40705	21305
30–34	141689	144361	141426	136621	69991	95006	48243	41615	21748
35–39	124456	139498	139934	142061	72330	99261	50123	42800	22207
40–44	102923	122434	127532	131125	66564	90653	45577	40472	20987
45–49	109757	101089	102979	106015	53467	71116	35386	34899	18081
50–54	142244	106819	103052	100744	50333	66898	32638	33846	17695
55–59	142635	136685	129964	122157	59388	83101	38956	39056	20432
60–64	114129	134037	135086	135706	63886	97263	44369	38443	19517
65–69	55436	104488	111411	116227	52920	87119	38382	29108	14538
70–74	54996	48733	54304	62095	27105	47465	20467	14630	6638
75–79	47534	46020	44728	43283	16338	33174	12641	10109	3697
80 lat i więcej and more	52955	64219	66359	67658	19726	50973	15273	16685	4453

Tabl. 4 /46/.

MIASTA I LUDNOŚĆ W MIASTACH

Stan w dniu 31 XII

TOWNS AND URBAN POPULATION

As of 31 XII

GRUPY MIAST WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI GROUPS OF TOWNS BY NUMBER OF POPULATION	Miasta Towns	Ludność w miastach Urban population	
		w liczbach bezwzględnych in absolute numbers	w % ogółu ludności in % of total population
OGÓŁEM 2010	63	1188637	69,0
TOTAL 2015	65	1172757	68,6
2016	65	1170050	68,5
2017	66	1170214	68,6
Poniżej 2000	6	9827	0,6
Below			
2000 – 4999	28	88416	5,2
5000 – 9999	7	49682	2,9
10000 – 19999	14	187832	11,0
20000 – 49999	8	254709	14,9
50000 – 99999	1	68195	4,0
100000 – 199999	1	107670	6,3
200000 i więcej	1	403883	23,7
and more			

Tabl. 5 /47/.

GMINY ZAMIESZKANE PRZEZ LUDNOŚĆ WIEJSKĄ

Stan w dniu 31 XII

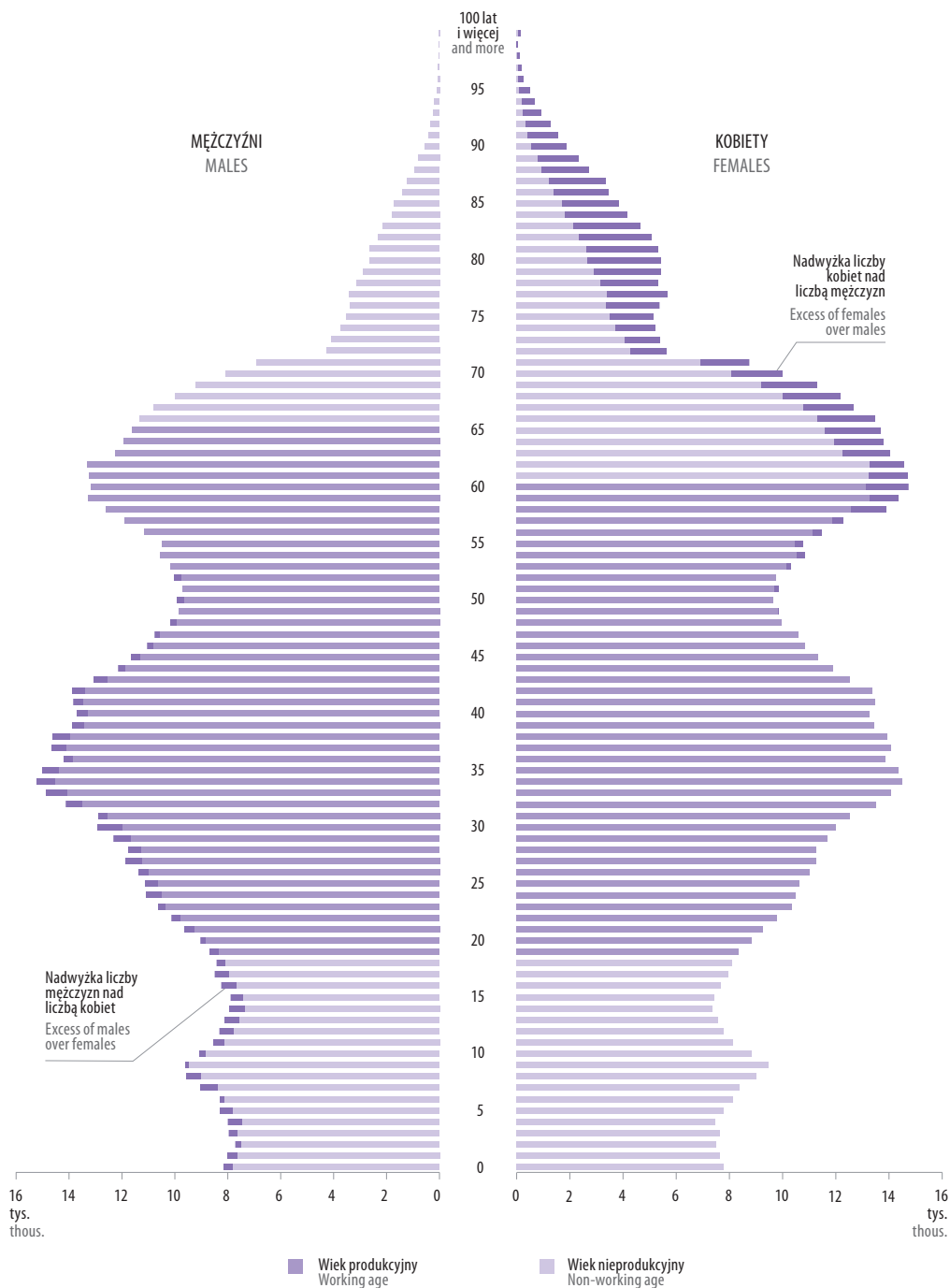
GMINAS AND RURAL POPULATION

As of 31 XII

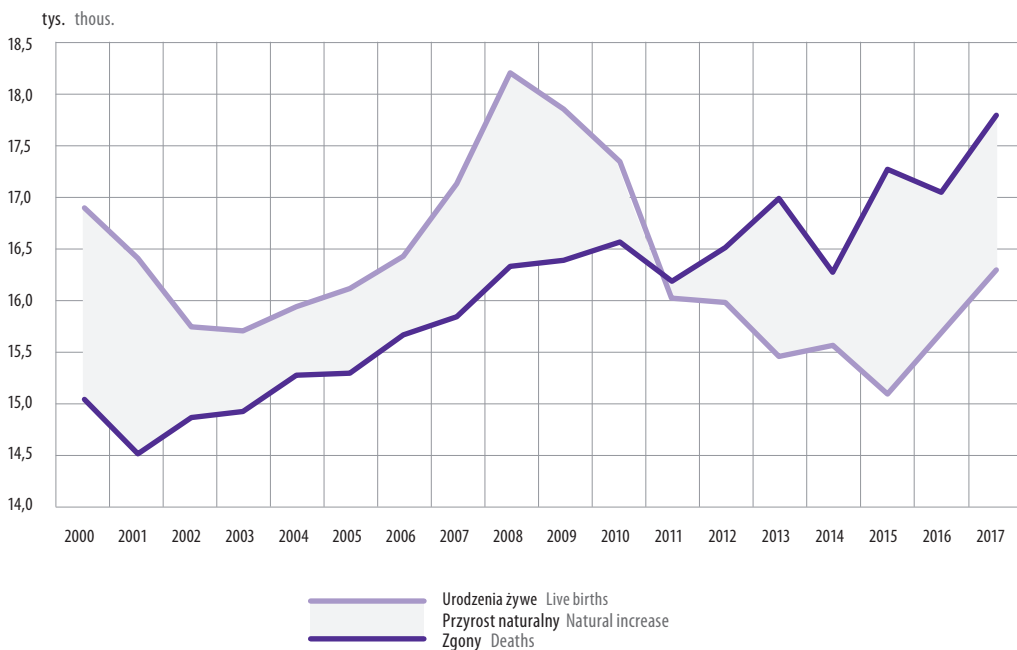
GRUPY GMIN WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI WIEJSKIEJ GROUPS OF GMINAS BY NUMBER OF RURAL POPULATION	Gminy ^a Gminas ^a	Ludność na wsi Rural population	
		w liczbach bezwzględnych in absolute numbers	w % ogółu ludności in % of total population
OGÓŁEM 2010	103	535104	31,0
TOTAL 2015	103	537725	31,4
2016	103	538124	31,5
2017	103	535319	31,4
Poniżej 2000	6	8202	0,5
Below			
2000 – 4999	54	187132	11,0
5000 – 6999	22	131914	7,7
7000 – 9999	14	112143	6,6
10000 i więcej	7	95928	5,6
and more			

^a Wiejskie i miejsko-wiejskie.^a Rural and urban-rural gminas.

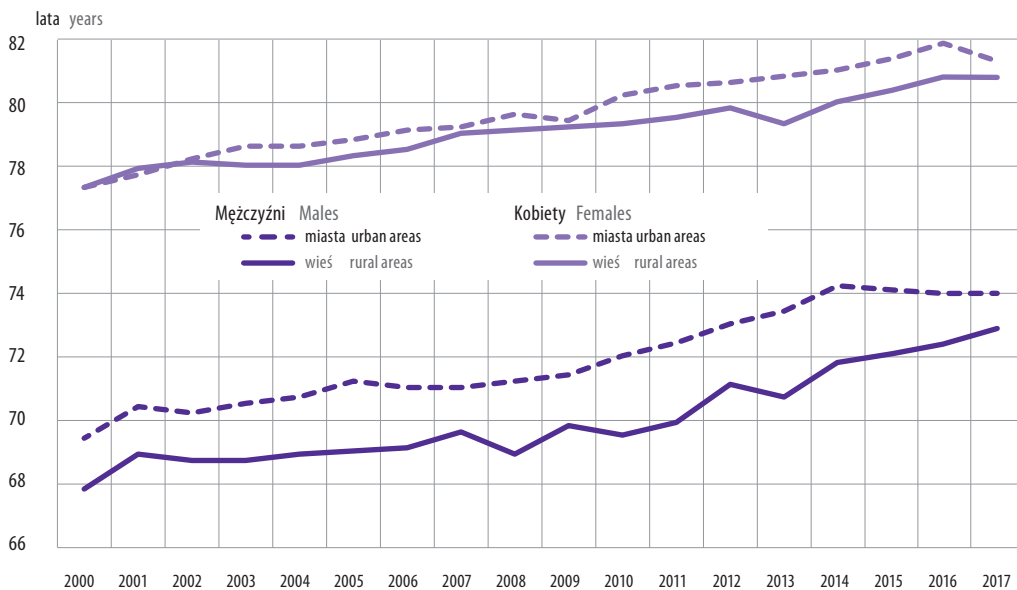
LUDNOŚĆ WEDŁUG PŁCI I WIEKU W 2017 R.
Stan w dniu 31 XII
POPULATION BY SEX AND AGE IN 2017
As of 31 XII

RUCH NATURALNY LUDNOŚCI VITAL STATISTICS

PRZECIĘTNA LICZBA LAT DALESZEGO TRWANIA ŻYCIA DLA OSÓB W WIEKU 0 LAT LIFE EXPECTANCY AT 0 AGE

Tabl. 6 /48/.

MEDIANA WIEKU LUDNOŚCI WEDŁUG PŁCI**MEDIAN POPULATION AGE BY SEX**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	2017	SPECIFICATION
OGÓŁEM	38,3	40,3	40,8	41,2	TOTAL
mężczyźni	36,6	38,8	39,2	39,6	males
kobiety	40,1	42,0	42,4	42,8	females
Miasta	39,6	41,4	41,8	42,2	Urban areas
mężczyźni	37,5	39,6	40,0	40,4	males
kobiety	41,9	43,5	43,9	44,2	females
Wieś	35,7	37,9	38,3	38,8	Rural areas
mężczyźni	34,9	37,1	37,5	38,0	males
kobiety	36,6	38,8	39,2	39,6	females

Tabl. 7 /49/.

RUCH NATURALNY LUDNOŚCI**VITAL STATISTICS**

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Małżeństwa Marriages		Sepa- racje Separations	Rozwody Divorces	Urodzenia żywe Live births	Zgony Deaths		Przyrost naturalny Natural increase
	ogółem total	w tym wyzna- niowe ^a of which religious ^a				ogółem total	w tym niemowląt of which infants	

W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS

OGÓŁEM	2010	9521	5260	82	3314	17340	16529	91	811
TOTAL	2015	8339	4087	41	3238	15088	17266	54	-2178
	2016	8256	4060	54	3130	15688	17047	77	-1359
	2017	8231	3929	49	3349	16276	17788	74	-1512
Miasta	2010	6468	3500	68	2687	11192	11438	60	-246
Urban areas	2015	5732	2735	37	2576	9932	12256	30	-2324
	2016	5683	2698	44	2441	10361	12034	47	-1673
	2017	5571	2580	34	2521	10928	12707	59	-1779
Wieś	2010	3053	1760	14	627	6148	5091	31	1057
Rural areas	2015	2607	1352	4	662	5156	5010	24	146
	2016	2573	1362	10	689	5327	5013	30	314
	2017	2660	1349	15	828	5348	5081	15	267

NA 1000 LUDNOŚCI^b PER 1000 POPULATION^b

OGÓŁEM	2010	5,5	3,1	4,8	1,9	10,1	9,6	5,2	0,5
TOTAL	2015	4,9	2,4	2,4	1,9	8,8	10,1	3,6	-1,3
	2016	4,8	2,4	3,2	1,8	9,2	10,0	4,9	-0,8
	2017	4,8	2,3	2,9	2,0	9,5	10,4	4,5	-0,9
Miasta	2010	5,4	2,9	5,7	2,3	9,4	9,6	5,4	-0,2
Urban areas	2015	4,9	2,3	3,1	2,2	8,4	10,4	3,0	-2,0
	2016	4,9	2,3	3,8	2,1	8,8	10,3	4,5	-1,4
	2017	4,8	2,2	2,9	2,2	9,3	10,8	5,4	-1,5
Wieś	2010	5,7	3,3	2,6	1,2	11,5	9,5	5,0	2,0
Rural areas	2015	4,8	2,5	0,7	1,2	9,6	9,3	4,7	0,3
	2016	4,8	2,5	1,9	1,3	9,9	9,3	5,6	0,6
	2017	5,0	2,5	2,8	1,5	10,0	9,5	2,8	0,5

^a Ze skutkami cywilnymi. ^b W przypadku: separacji – na 100 tys. ludności, zgonów niemowląt – na 1000 urodzeń żywych.

^a With civil law consequences. ^b In case of: separations – data are presented per 100 thous. population, infant deaths – per 1000 live births.

Tabl. 8 /50/.

MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE I ROZWIĄZANE

Stan w dniu 31 XII

MARRIAGES CONTRACTED AND DISSOLVED

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Małżeństwa zawarte Marriages contracted	Małżeństwa rozwiązane Marriages dissolved				na 1000 istniejących małżeństw per 1000 existing marriages		Różnica między małżeństwami zawartymi a rozwiązanymi ^a Difference between contracted and dissolved marriages ^a
			ogółem total	przez śmierć by death		przez rozwód ^b by divorce ^b			
				męża husband	żony wife		ogółem total	w tym przez rozwód of which by divorce	
OGÓŁEM . . . TOTAL	2010	9521	10352	5105	1933	3314	27,7	8,9	-1518
	2015	8339	9096	4233	1625	3238	24,1	8,6	-1762
	2016	8256	9670	4722	1818	3130	25,7	8,3	-2036
	2017	8231	10088	4866	1873	3349	27,0	9,0	-2533
Miasta Urban areas	2010	6468	7535	3502	1346	2687	29,6	10,6	-2569
	2015	5732	6718	2973	1169	2576	25,9	9,9	-1880
	2016	5683	7078	3339	1298	2441	27,5	9,5	-1974
	2017	5571	7301	3455	1325	2521	28,6	9,9	-2245
Wieś Rural areas	2010	3053	2817	1603	587	627	23,9	5,3	256
	2015	2607	2378	1260	456	662	20,1	5,6	117
	2016	2573	2592	1383	520	689	21,9	5,8	-62
	2017	2660	2787	1411	548	828	23,6	7,0	-288

^a Po uwzględnieniu salda migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały osób pozostających w stanie małżeńskim.
^b W podziale na miasta i wieś nie uwzględniono rozwodów orzeczonych z powództwa osób zamieszkałych za granicą.

^a After considering net internal and international migration for permanent residence of married persons. ^b Data by urban and rural areas exclude divorces in which both spouses were living abroad at the moment of filing petition for divorce.

Tabl. 9 /51/.

MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE WEDŁUG WIEKU NOWOŻEŃCÓW W 2017 R.

MARRIAGES CONTRACTED BY AGE OF BRIDEGROOMS AND BRIDES IN 2017

MĘŻCZYŹNI W WIEKU MALES AT AGE	Ogółem Total	Kobiety w wieku Females at age							
		19 lat i mniej under 20 years	20–24	25–29	30–34	35–39	40–49	50–59	60 lat i więcej and more
OGÓŁEM TOTAL									
OGÓŁEM GRAND TOTAL	8231	90	1509	2980	1468	806	764	374	240
19 lat i mniej under 20 years	20	9	8	2	1	–	–	–	–
20–24	685	49	479	133	21	2	–	1	–
25–29	2674	24	772	1623	206	44	3	2	–
30–34	1960	6	206	891	672	144	40	1	–
35–39	1115	1	29	258	386	306	129	6	–
40–49	906	–	14	67	169	264	353	39	–
50–59	460	1	1	6	12	39	180	178	43
60 lat i więcej and more	411	–	–	–	1	7	59	147	197

Tabl. 9 /51/.

MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE WEDŁUG WIEKU NOWOŻEŃCÓW W 2017 R. (cd.)**MARRIAGES CONTRACTED BY AGE OF BRIDEGROOMS AND BRIDES IN 2017 (cont.)**

MĘŻCZYŹNI W WIEKU MALES AT AGE	Ogółem Total	Kobiety w wieku Females at age							
		19 lat i mniej under 20 years	20–24	25–29	30–34	35–39	40–49	50–59	60 lat i więcej and more

OGÓŁEM (dok.) TOTAL (cont.)

W tym małżeństwa wyznaniowe ^a	3929	21	870	1946	713	232	82	31	34
Of which church or religious marriage ^a									
19 lat i mniej under 20 years	3	–	2	1	–	–	–	–	–
20–24									
25–29	358	17	258	77	6	–	–	–	–
30–34	1786	3	478	1176	115	14	–	–	–
35–39	1115	1	118	553	378	60	5	–	–
40–49	421	–	11	124	171	93	22	–	–
50–59	159	–	3	14	43	63	35	1	–
60 lat i więcej and more	38	–	–	1	–	1	16	14	6

MIASTA URBAN AREAS

RAZEM TOTAL	5571	37	850	2012	1072	589	547	285	179
19 lat i mniej under 20 years	9	3	5	1	–	–	–	–	–
20–24	396	21	276	83	15	1	–	–	–
25–29	1709	9	420	1101	146	29	2	2	–
30–34	1356	2	121	609	497	96	30	1	–
35–39	800	1	18	170	277	232	97	5	–
40–49	659	–	10	44	131	193	248	33	–
50–59	331	1	–	4	5	31	130	133	27
60 lat i więcej and more	311	–	–	–	1	7	40	111	152
W tym małżeństwa wyznaniowe ^a	2580	8	471	1301	522	179	57	21	21
Of which church or religious marriage ^a									
19 lat i mniej under 20 years	1	–	1	–	–	–	–	–	–
20–24	200	5	139	51	5	–	–	–	–
25–29	1133	2	251	790	80	10	–	–	–
30–34	771	1	71	370	283	44	2	–	–
35–39	298	–	6	82	122	72	16	–	–
40–49	117	–	3	7	32	51	23	1	–
50–59	26	–	–	1	–	1	13	8	3
60 lat i więcej and more	34	–	–	–	–	1	3	12	18

^a Ze skutkami cywilnymi.^a With civil law consequences.

Tabl. 9 /51/.

MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE WEDŁUG WIEKU NOWOŻEŃCÓW W 2017 R. (dok.)

MARRIAGES CONTRACTED BY AGE OF BRIDEGROOMS AND BRIDES IN 2017 (cont.)

MĘŻCZYŻNI W WIEKU MALES AT AGE	Ogółem Total	Kobiety w wieku Females at age							
		19 lat i mniej under 20 years	20–24	25–29	30–34	35–39	40–49	50–59	60 lat i więcej and more
WIEŚ RURAL AREAS									
RAZEM TOTAL	2660	53	659	968	396	217	217	89	61
19 lat i mniej under 20 years	11	6	3	1	1	–	–	–	–
20–24	289	28	203	50	6	1	–	1	–
25–29	965	15	352	522	60	15	1	–	–
30–34	604	4	85	282	175	48	10	–	–
35–39	315	–	11	88	109	74	32	1	–
40–49	247	–	4	23	38	71	105	6	–
50–59	129	–	1	2	7	8	50	45	16
60 lat i więcej and more	100	–	–	–	–	–	19	36	45
W tym małżeństwa wyznaniowe ^a Of which church or religious marriage ^a	1349	13	399	645	191	53	25	10	13
19 lat i mniej under 20 years	2	–	1	1	–	–	–	–	–
20–24	158	12	119	26	1	–	–	–	–
25–29	653	1	227	386	35	4	–	–	–
30–34	344	–	47	183	95	16	3	–	–
35–39	123	–	5	42	49	21	6	–	–
40–49	42	–	–	7	11	12	12	–	–
50–59	12	–	–	–	–	–	3	6	3
60 lat i więcej and more	15	–	–	–	–	–	1	4	10

^a Ze skutkami cywilnymi.^a With civil law consequences.

Tabl. 10 /52/.

**MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE WEDŁUG POPRZEDNIEGO STANU CYWILNEGO
NOWOŻENCÓW W 2017 R.****MARRIAGES BY PREVIOUS MARITAL STATUS OF BRIDEGROOMS AND BRIDES IN 2017**

POPRZEDNI STAN CYWILNY MĘŻCZYZN PREVIOUS MARITAL STATUS OF MALES	Ogółem Total	Poprzedni stan cywilny kobiet Previous marital status of females		
		panny single	wdowy widows	rozwiedzione divorced
OGÓŁEM TOTAL				
OGÓŁEM GRAND TOTAL	8231	6536	215	1480
Kawalerowie Single	6611	5954	56	601
Wdowcy Widowers	174	25	60	89
Rozwiedzeni Divorced	1446	557	99	790
MIASTA URBAN AREAS				
RAZEM TOTAL	5571	4328	141	1102
Kawalerowie Single	4368	3898	37	433
Wdowcy Widowers	126	19	40	67
Rozwiedzeni Divorced	1077	411	64	602
WIEŚ RURAL AREAS				
RAZEM TOTAL	2660	2208	74	378
Kawalerowie Single	2243	2056	19	168
Wdowcy Widowers	48	6	20	22
Rozwiedzeni Divorced	369	146	35	188

Tabl. 11 /53/.

MAŁŻEŃSTWA WYZNANIOWE ^a**CHURCH OR RELIGIOUS MARRIAGES ^a**

KOŚCIOŁY I ZWIĄZKI WYZNANIOWE CHURCHES AND RELIGIOUS ASSOCIATIONS		Ogółem Total	Miasta Urban areas	Wieś Rural areas
OGÓŁEM	2010	5260	3500	1760
TOTAL	2015	4087	2735	1352
	2016	4060	2698	1362
	2017	3929	2580	1349
Kościół Katolicki		3908	2562	1346
Kościół Polskokatolicki		4	2	2
Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny		2	2	–
Kościół Ewangelicko-Augsburski		3	3	–
Kościół Chrześcijan Baptystów		1	1	–
Kościół Zielonoświątkowy		8	8	–
Kościół Adwentystów Dnia Siódmego		1	1	–
Związek Gmin Wyznaniowych Żydowskich		1	1	–

^a Ze skutkami cywilnymi.^a With civil law consequences.

Tabl. 12 /54/.

**ROZWODY WEDŁUG WIEKU MAŁŻONKÓW W MOMENCIE WNIESIENIA
POWÓDZTWA W 2017 R.**DIVORCES BY AGE OF SPOUSES AT THE MOMENT OF FILLING PETITION
FOR DIVORCE IN 2017

MEŻCZYŹNI W WIEKU MALES AT AGE	Ogółem Total	Kobiety w wieku Females at age							
		19 lat i mniej under 20 years	20–24	25–29	30–34	35–39	40–49	50–59	60 lat i więcej and more
OGÓŁEM TOTAL									
OGÓŁEM GRAND TOTAL	3349	4	121	389	658	705	895	406	171
19 lat i mniej Under 20 years	1	1	–	–	–	–	–	–	–
20–24	37	1	26	10	–	–	–	–	–
25–29	237	2	59	127	44	3	2	–	–
30–34	541	–	22	180	276	58	5	–	–
35–39	697	–	9	53	244	325	66	–	–
40–49	1026	–	5	17	86	278	603	36	1
50–59	545	–	–	1	6	28	198	290	22
60 lat i więcej . . . and more	265	–	–	1	2	13	21	80	148
MIASTA URBAN AREAS									
RAZEM TOTAL	2521	3	85	268	485	543	684	319	134
19 lat i mniej Under 20 years	–	–	–	–	–	–	–	–	–
20–24	26	1	18	7	–	–	–	–	–
25–29	166	2	41	80	39	3	1	–	–
30–34	390	–	13	128	197	47	5	–	–
35–39	526	–	8	40	177	242	59	–	–
40–49	788	–	5	12	64	215	462	30	–
50–59	415	–	–	1	6	23	141	226	18
60 lat i więcej . . . and more	210	–	–	–	2	13	16	63	116
WIEŚ RURAL AREAS									
RAZEM TOTAL	828	1	36	121	173	162	211	87	37
19 lat i mniej Under 20 years	1	1	–	–	–	–	–	–	–
20–24	11	–	8	3	–	–	–	–	–
25–29	71	–	18	47	5	–	1	–	–
30–34	151	–	9	52	79	11	–	–	–
35–39	171	–	1	13	67	83	7	–	–
40–49	238	–	–	5	22	63	141	6	1
50–59	130	–	–	–	–	5	57	64	4
60 lat i więcej . . . and more	55	–	–	1	–	–	5	17	32

Tabl. 13 /55/.

ROZWODY WEDŁUG LICZBY MAŁOLETNICH DZIECI^a W MAŁŻEŃSTWIEDIVORCES BY THE NUMBER OF UNDERAGE CHILDREN^a IN THE MARRIAGE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	2017	SPECIFICATION
OGÓŁEM	3314	3238	3130	3349	TOTAL
rozwoły małżeństw:					divorces:
Bez dzieci	1433	1412	1401	1427	Marriages without children
Z dziećmi	1881	1826	1729	1922	Marriages with children
o liczbie dzieci:					by number of children:
1	1205	1177	1073	1199	1
2	557	545	554	621	2
3	97	82	90	78	3
4 i więcej	22	22	12	24	4 and more
Miasta	2687	2576	2441	2521	Urban areas
rozwoły małżeństw:					divorces:
Bez dzieci	1178	1149	1117	1109	Marriages without children
Z dziećmi	1509	1427	1324	1412	Marriages with children
o liczbie dzieci:					by number of children:
1	999	938	862	905	1
2	431	417	401	443	2
3	63	55	56	50	3
4 i więcej	16	17	5	14	4 and more
Wieś	627	662	689	828	Rural areas
rozwoły małżeństw:					divorces:
Bez dzieci	255	263	284	318	Marriages without children
Z dziećmi	372	399	405	510	Marriages with children
o liczbie dzieci:					by number of children:
1	206	239	211	294	1
2	126	128	153	178	2
3	34	27	34	28	3
4 i więcej	6	5	7	10	4 and more

^a Poniżej 18 lat.^a Below the age of 18.

Tabl. 14 /56/.

URODZENIA

BIRTHS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	2017 ^a			SPECIFICATION
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Urodzenia żywe ...	17340	15088	15688	16276	10928	5348	Live births
chłopcy	8982	7670	8044	8327	5616	2711	males
dziewczeta	8358	7418	7644	7949	5312	2637	females
Mażeńskie	10847	8928	9288	9782	6670	3112	Legitimate
chłopcy	5647	4575	4777	4996	3398	1598	males
dziewczeta	5200	4353	4511	4786	3272	1514	females
Pozamażeńskie ...	6493	6160	6400	6494	4258	2236	Illegitimate
chłopcy	3335	3095	3267	3331	2218	1113	males
dziewczeta	3158	3065	3133	3163	2040	1123	females
Urodzenia martwe ..	73	33	52	86	61	25	Live still births
chłopcy	36	.	.	.	.	.	males
dziewczeta	37	.	.	.	.	.	females

^a Dane w zakresie podziału na urodzenia małżeńskie i pozamałżeńskie zostały oszacowane.^a Data on births divided into legitimate and illegitimate were estimated, see general notes.

Tabl. 15 /57/.

URODZENIA ŻYWE WEDŁUG KOLEJNOŚCI URODZENIA DZIECKA ^a ORAZ WIEKU MATKI
LIVE BIRTHS BY BIRTH ORDER ^a AND AGE OF MOTHER

LATA YEARS WIEK MATKI AGE OF MOTHER	Ogółem Total	Kolejność urodzenia dziecka u matki				Birth order		
		1	2	3	4	5	6 i dalsze and over	
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS								
OGÓŁEM 2010	17340	8752	5892	1744	537	229	185	
TOTAL 2015	15038	7197	5555	1538	435	168	145	
2016	15686	7184	6041	1675	474	162	150	
2017	16276	6954	6606	1900	494	193	129	
19 lat i mniej and less	582	518	58	5	1	–	–	
20–24	2767	1781	832	122	30	2	–	
25–29	5131	2590	2013	401	89	22	16	
30–34	5117	1570	2557	716	158	81	35	
35–39	2240	440	1007	520	160	58	55	
40–44	428	52	137	135	55	27	22	
45 lat i więcej and more	11	3	2	1	1	3	1	
W ODSETKACH IN PERCENT								
OGÓŁEM 2010	100,0	50,5	34,0	10,1	3,1	1,3	1,1	
TOTAL 2015	100,0	47,7	36,8	10,2	2,9	1,1	1,3	
2016	100,0	45,8	38,5	10,7	3,0	1,0	1,0	
2017	100,0	42,7	40,6	11,7	3,0	1,2	0,8	
19 lat i mniej and less	100,0	64,4	30,1	4,4	1,1	0,1	–	
	100,0	50,5	39,2	7,8	1,7	0,4	0,3	
20–24	100,0	30,7	50,0	14,0	3,1	1,6	0,7	
25–29	100,0	19,6	45,0	23,2	7,1	2,6	2,5	
30–34	100,0	12,1	32,0	31,5	12,9	6,3	5,1	
35–39	100,0	27,3	18,2	9,1	9,1	27,3	9,1	
40–44	100,0	64,4	30,1	4,4	1,1	0,1	–	
45 lat i więcej and more	100,0	50,5	39,2	7,8	1,7	0,4	0,3	

^a W podziale według kolejności urodzenia dziecka nie uwzględniono urodzeń o nieustalonej kolejności urodzenia.

^a Data on the number of births by order exclude cases in with birth order is unknown.

Tabl. 16 /58/.

PŁODNOŚĆ KOBIET I WSPÓŁCZYNNIKI REPRODUKCJI LUDNOŚCI
FEMALE FERTILITY AND REPRODUCTION RATES OF POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2015	2016	2017		
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas
Płodność – urodzenia żywe na 1000 kobiet w wieku:						
Fertility – live births per 1000 women aged:						
15–49 ^{ab}	41,0	37,2	39,0	40,8	40,4	41,6
15–19 ^a	19,4	17,3	16,1	14,5	11,5	19,8
20–24	60,6	49,7	55,1	55,6	51,6	62,4
25–29	83,5	78,7	82,6	90,6	92,5	86,8
30–34	65,3	65,9	69,9	75,3	76,6	72,5
35–39	28,9	26,8	29,7	32,4	32,5	31,9
40–44	5,6	6,5	6,7	6,7	6,9	6,2
45–49 ^b	0,2	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2

^{a, b} Łącznie z urodzeniami z matek w wieku: ^a – poniżej 15 lat, ^b – 50 lat i więcej.

^{a, b} Including births from mothers aged: ^a – below 15, ^b – 50 and more.

Tabl. 16 /58/.

PŁODNOŚĆ KOBIET I WSPÓŁCZYNNIKI REPRODUKCJI LUDNOŚCI (dok.)**FEMALE FERTILITY AND REPRODUCTION RATES OF POPULATION (cont.)**

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2015	2016	2017		
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas
Współczynniki: Rates:						
Dziętności ogólnej Total fertility	1,308	1,218	1,296	1,372	1,354	1,139
Reprodukcji brutto Gross reproduction	0,630	0,599	0,632	0,670	0,658	0,689
Dynamiki demograficznej Demographic dynamics	1,049	0,874	0,920	0,915	0,860	1,053

Tabl. 17 /59/.

ZGONY WEDŁUG PŁCI I WIEKU ZMARŁYCH**DEATHS BY SEX AND AGE OF DECEASED**

LATA YEARS WIEK ZMARŁYCH AGE OF DECEASED	Ogółem Grand total	Męż- czyźni Males	Kobiety Females	Miasta Urban areas			Wieś Rural areas		
				razem total	męż- czyźni males	kobiety females	razem total	męż- czyźni males	kobiety females

W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS

OGÓŁEM	2010	16529	8972	7557	11438	6129	5309	5091	2843	2248
TOTAL	2015	17266	9044	8222	12256	6324	5932	5010	2720	2290
	2016	17047	9103	7944	12034	6371	5663	5013	2732	2281
	2017	17788	9377	8411	12707	6606	6101	5081	2771	2310
0 lat		74	36	38	59	29	30	15	7	8
1–4 lata		4	3	1	2	2	–	2	1	1
5–9		13	6	7	11	6	5	2	–	2
10–14		7	5	2	5	4	1	2	1	1
15–19		27	18	9	12	7	5	15	11	4
20–24		44	37	7	27	23	4	17	14	3
25–29		83	60	23	49	33	16	34	27	7
30–34		129	101	28	83	60	23	46	41	5
35–39		195	143	52	136	97	39	59	46	13
40–44		269	192	77	174	125	49	95	67	28
45–49		362	260	102	247	178	69	115	82	33
50–54		545	395	150	359	254	105	186	141	45
55–59		1133	776	357	744	510	234	389	266	123
60–64		1846	1247	599	1332	876	456	514	371	143
65–69		2391	1561	830	1682	1069	613	709	492	217
70–74		1666	1010	656	1214	720	494	452	290	162
75–79		1999	1063	936	1471	782	689	528	281	247
80–84		2433	1080	1353	1789	798	991	644	282	362
85 lat i więcej		4568	1384	3184	3311	1033	2278	1257	351	906
and more										

**NA 100 TYS. LUDNOŚCI DANEJ PŁCI I GRUPY WIEKU
PER 100 THOUS. POPULATION OF GIVEN SEX AND AGE GROUP**

OGÓŁEM	2010	959	1068	855	961	1073	858	953	1056	849
TOTAL	2015	1007	1084	935	1042	1123	968	932	1004	858
	2016	998	1095	905	1027	1137	927	933	1009	856
	2017	1042	1130	960	1085	1179	998	950	1027	871
0 lat ^a		455	432	478	566	538	595	289	264	316
1–4 lata		6	9	3	5	10	—	9	9	10
5–9		15	13	16	19	20	18	6	—	13

^a Na 100 tys. urodzeń żywych.^a Per 100 thous. live births.

Tabl. 17 /59/.

ZGONY WEDŁUG PŁCI I WIEKU ZMARŁYCH (dok.)

DEATHS BY SEX AND AGE OF DECEASED (cont.)

LATA YEARS WIEK ZMARŁYCH AGE OF DECEASED	Ogółem Grand total	Męż- czyźni Males	Kobiety Females	Miasta Urban areas			Wieś Rural areas		
				razem total	męż- czyźni males	kobiety females	razem total	męż- czyźni males	kobiety females
NA 100 TYS. LUDNOŚCI DANEJ PŁCI I GRUPY WIEKU (dok.) PER 100 THOUS. POPULATION OF GIVEN SEX AND AGE GROUP (cont.)									
10–14	9	12	5	10	15	4	7	7	7
15–19	33	43	22	23	26	19	51	72	28
20–24	43	72	14	43	72	13	45	71	16
25–29	72	101	41	65	87	43	84	127	36
30–34	93	142	41	86	122	48	109	186	25
35–39	138	199	75	138	195	80	139	209	64
40–44	208	292	121	195	279	110	237	321	145
45–49	346	493	197	353	511	196	333	458	198
50–54	535	777	294	530	771	302	544	789	276
55–59	899	1270	550	863	1265	510	976	1279	646
60–64	1364	1957	837	1366	1970	860	1360	1928	770
65–69	2101	3005	1341	1967	2825	1286	2503	3488	1526
70–74	2862	3987	1995	2727	3754	1950	3300	4715	2147
75–79	4548	6467	3401	4380	6171	3294	5092	7463	3740
80–84	6733	9283	5522	6532	8885	5383	7363	10629	5940
85 lat i więcej and more	14908	17557	13991	14498	16843	13637	16107	20057	14965

^a Na 100 tys. urodzeń żywych.^a Per 100 live births.

Tabl. 18 /60/.

ZGONY WEDŁUG WYBRANYCH PRZYCZYN ^aDEATHS BY SELECTED CAUSES ^a

LATA PRZYCZYNY ZGONÓW		Ogółem Total	Męż- czyźni Males	Kobiety Females	Miasta Urban areas	Wieś Rural areas	YEARS CAUSES OF DEATHS
		na 100 tys. ludności per 100 thous. population					
OGÓŁEM	2010	959	1068	855	961	953	TOTAL
	2014	948	1030	870	966	908	
	2015	1007	1084	935	1042	932	
	2016	998	1095	905	1027	933	
w tym:							of which:
Choroby zakaźne i pasożytnicze		6	7	5	7	5	Infectious and parasitic diseases
w tym gruźlica i następstwa gruźlicy		2	3	–	1	2	of which tuberculosis and sequelae of tuberculosis
Nowotwory		281	316	247	293	254	Neoplasms
w tym nowotwory złośliwe		268	304	234	280	242	of which malignant neoplasms
w tym:							of which:
nowotwór złośliwy żołądka		12	16	8	12	11	malignant neoplasm of stomach
nowotwór złośliwy trzustki		13	15	12	13	12	malignant neoplasm of pancreas
nowotwór złośliwy tchawicy, oskrzela i płuca		73	102	46	74	71	malignant neoplasm of trachea, bronchus and lung
nowotwór złośliwy sutka		15	–	29	16	13	malignant neoplasm of breast
							malignant neoplasm of cervix uteri
nowotwór złośliwy szyjki macicy		6	–	11	6	5	
nowotwór złośliwy gruczołu krokowego		12	25	–	12	11	malignant neoplasm of prostate
białaczka		7	7	6	7	5	leukemia

^a Zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych (X Rewizja).^a In accordance with the "International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems (ICD - 10 Revision)".

Tabl. 18 /60/.

ZGONY WEDŁUG WYBRANYCH PRZYCZYN ^a (dok.)**DEATHS BY SELECTED CAUSES ^a (cont.)**

LATA PRZYCZYNY ZGONÓW	Ogółem Total	Męż- czyźni Males	Kobiety Females	Miasta Urban areas	Wieś Rural areas	YEARS CAUSES OF DEATHS
	na 100 tys. ludności per 100 thous. population					
Choroby krwi i narządów krwiotwór- czych	0	1	–	–	–	Diseases of blood and bloodform- ing organs
Zaburzenia wydzielania wewnętrznego, stanu odżywiania i przemiany metabolicznej	20	21	19	21	18	Endocrine, nutritional and meta- bolic diseases
w tym cukrzyca	18	19	17	19	16	of which diabetes mellitus
Zaburzenia psychiczne	5	7	2	4	6	Mental and behavioural disorders
Choroby układu nerwowego i narządów zmysłów	8	9	8	9	7	Diseases of the nervous system and sense organs
Choroby układu krążenia.	450	445	456	465	419	Diseases of the circulatory system
w tym:						of which:
choroba nadciśnieniowa	28	26	31	30	26	hypertensive diseases
choroba niedokrwienna serca . . .	91	104	79	91	91	ischemic heart disease
w tym ostry zawał serca	33	41	26	34	32	of which acute myocardial infarction
choroby naczyń mózgowych	59	55	63	62	53	diseases of cerebrovascular
miażdżyca	24	18	29	23	25	atherosclerosis
Choroby układu oddechowego	60	71	50	64	52	Diseases of the respiratory system
Choroby układu trawiennego	46	55	38	49	40	Diseases of the digestive system
w tym zwłóknienie i marskość wątroby	5	6	5	5	6	of which fibrosis and cirrhosis of liver
Choroby układu kostno-stawowego, mięśni i tkanki łącznej	2	1	3	2	1	Diseases of the musculoskeletel system and connective tissue
Choroby układu moczowo- -płciowego	7	7	7	7	7	Diseases of the genitourinary system
Stany rozpoczynające się w okresie okołoporodowym	3	3	2	2	3	Conditions originating in the perinatal period
Wady rozwojowe wrodzone ^Δ	2	3	1	2	2	Congenital anomalies ^Δ
Objawy i stany niedokładnie określone ^Δ	55	71	41	55	55	Symptoms and ill-defined conditions ^Δ
Zewnętrzne przyczyny zgonu.	50	79	23	45	61	Injuries and poisonings by external cause
w tym:						of which:
wypadki komunikacyjne	30	43	17	26	37	transport accidents
samobójstwa	13	24	3	11	17	intentional self-harm

^a Zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych (X Rewizja).

^a In accordance with the "International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems (ICD-10 Revision)".

Tabl. 19 /61/.

ZGONY NIEMOWLĄT WEDŁUG PŁCI I WIEKU**INFANT DEATHS BY SEX AND AGE**

LATA YEARS WIEK ZMARŁYCH AGE OF DECEASED	Ogółem Total	Chłopcy Males	Dziew- częta Females	Miasta Urban areas			Wieś Rural areas		
				razem total	chłopcy males	dziew- częta females	razem total	chłopcy males	dziew- częta females
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS									
OGÓŁEM 2010	91	50	41	60	28	32	31	22	9
TOTAL 2015	54	29	25	30	17	13	24	12	12
2016	77	48	29	47	30	17	30	18	12
2017	74	36	38	59	29	30	15	7	8
0–27 dni 0–27 days . . .	48	20	28	39	18	21	9	2	7
0–6.	37	16	21	29	15	14	8	1	7
w tym 0 ^a of which 0 ^a	21	10	11	17	9	8	4	1	3
7–13.	5	2	3	5	2	3	–	–	–
14–20.	5	2	3	4	1	3	1	1	–
21–27.	1	–	1	1	–	1	–	–	–
1 miesiąc 1 month	10	6	4	8	4	4	2	2	–
2	1	1	–	1	1	–	–	–	–
3	5	3	2	4	3	1	1	–	1
4	2	2	–	–	–	–	2	2	–
5	3	2	1	3	2	1	–	–	–
6	2	2	–	1	1	–	1	1	–
7	1	–	1	1	–	1	–	–	–
8	–	–	–	–	–	–	–	–	–
NA 100 TYS. URODZEŃ ŻYWYCH PER 100 THOUS. OF LIVE BIRTHS									
OGÓŁEM 2010	525	557	491	536	479	598	504	701	299
TOTAL 2015	358	378	337	302	337	266	465	457	474
2016	491	597	379	454	565	337	563	658	463
2017	455	432	478	540	516	565	280	258	303
0–27 dni 0–27 days . . .	295	240	352	357	321	395	168	74	265
0–6.	227	192	264	265	267	264	150	37	265
w tym 0 ^a of which 0 ^a	227	192	264	265	267	264	75	37	114
7–13.	31	24	38	46	36	56	–	–	–
14–20.	31	24	38	37	18	56	19	37	–
21–27.	6	–	13	9	–	19	–	–	–
1 miesiąc 1 month	61	72	50	73	71	75	37	74	–
2	6	12	–	9	18	–	–	–	–
3	31	36	25	37	53	19	19	–	38
4	12	24	–	–	–	–	37	74	–
5	18	24	13	27	36	19	–	–	–
6	12	24	–	9	18	–	19	37	–
7	6	0	13	9	–	19	–	–	–
8	–	–	–	–	–	–	–	–	–

^a Przez 0 dni określa się wiek żywo urodzonego noworodka, który nie przeżył 24 godzin.

^a 0 day indicated the age of new live born infant, who did not survive 24 hours.

Tabl. 20 /62/.

ZGONY NIEMOWLĄT WEDŁUG PRZYCZYN ^a**INFANT DEATHS BY CAUSES ^a**

LATA PRZYCZYNY ZGONÓW	Ogółem Total		Chłopcy Males	Dziew- częta Females	Miasta Urban areas	Wieś Rural areas	YEARS CAUSES OF DEATHS
	w liczbach bez- względ- nych in abso- lute num- bers	na 100 tys. urodzeń żywych per 100 thous. live births					
OGÓŁEM 2010	91	525	557	491	536	504	TOTAL
2014	83	534	403	671	466	662	
2015	54	358	378	337	302	465	
2016	77	491	597	379	454	563	
w tym:							of which:
Wady rozwojowe wrodzone ^Δ	21	134	211	52	125	150	Congenital anomalies ^Δ
w tym:							of which:
wrodzone wady serca . . .	11	70	87	52	58	94	congenital heart defects
Stany rozpoczynające się w okresie okołoporodowym	45	172	336	235	280	300	Conditions originating in the perinatal period
w tym:							of which:
zaburzenia związane z czasem trwania ciąży i rozwojem płodu.	37	236	286	183	222	263	disorders related to length of gestation and fetal growth
zespół zaburzeń oddycha- nia noworodka i inne stany układu oddechowego	8	51	37	65	39	75	respiratory disorders specific to the perinatal period
Zewnętrzne przyczyny zgonu	3	19	12	26	10	38	Injuries and poisonings by external cause

^a Zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych (X Rewizja).^a In accordance with the "International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems (ICD – 10 Revision)".

Tabl. 21 /63/.

PRZECIĘTNE DALSZE TRWANIE ŻYCIA**LIFE EXPECTANCY**

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Przeciętna liczba lat dalszego trwania życia dla osób w wieku Life expectancy at age specified				
	0 lat	15	30	45	60 lat
MĘŻCZYŹNI MALES					
OGÓŁEM 2010	71,3	56,9	42,6	28,9	17,5
TOTAL 2015	73,5	58,9	44,7	30,7	18,7
2016	73,5	59,1	44,8	30,9	18,9
2017	73,7	59,1	44,7	30,9	18,7
Miasta Urban areas	74,0	59,6	45,0	31,1	19,1
Wieś Rural areas	72,9	58,1	43,8	30,0	17,7

Tabl. 21 /63/. **PRZECIĘTNE DALSZE TRWANIE ŻYCIA** (dok.)
LIFE EXPECTANCY (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Przeciętna liczba lat dalszego trwania życia dla osób w wieku Life expectancy at age specified				
	0 lat	15	30	45	60 lat
KOBIECY FEMALE					
OGÓŁEM 2010	80,1	65,6	50,8	36,3	23,1
TOTAL 2015	81,1	66,5	51,7	37,1	23,8
2016	81,6	67,0	52,2	37,6	24,1
2017	81,2	66,7	51,9	37,5	23,9
Miasta 81,3	66,9	52,1	37,6	24,1	
Urban areas					
Wieś 80,8	66,1	51,4	36,9	23,3	
Rural areas					

Tabl. 22 /64/. **PROGNOZA LUDNOŚCI^a W WIEKU PRODUKCYJNYM I NIEPRODUKCYJNYM
DO 2050 R.**
Stan w dniu 31 XII
WORKING AND NON-WORKING AGE POPULATION PROJECTION^a
UNTIL 2050
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050	SPECIFICATION
	w tys. in thous.							
OGÓŁEM	1692,5	1667,2	1634,8	1594,7	1548,9	1501,0	1453,3	TOTAL
I WARIANT I VARIANT								
W wieku przedprodukcyjnym	285,8	271,8	246,8	231,8	219,1	210,4	204,0	Pre-working age
mężczyźni	146,8	139,6	126,9	119,2	112,6	108,2	104,9	males
kobiety	139,0	132,2	119,9	112,6	106,4	102,2	99,1	females
Miasta	182,5	173,4	156,2	146,3	138,1	132,7	128,7	Urban areas
mężczyźni	93,7	89,0	80,2	75,1	70,9	68,1	66,1	males
kobiety	88,8	84,4	76,0	71,2	67,2	64,6	62,7	females
Wieś	103,3	98,4	90,6	85,5	81,0	77,7	75,2	Rural areas
mężczyźni	53,1	50,6	46,7	44,1	41,8	40,1	38,8	males
kobiety	50,2	47,8	43,9	41,4	39,2	37,7	36,4	females
W wieku produkcyjnym	1011,9	965,3	944,0	904,0	844,7	772,9	705,9	Working age
mężczyźni	542,6	513,3	502,0	487,3	462,0	427,6	389,6	males
kobiety	469,3	452,0	442,0	416,7	382,8	345,2	316,3	females
Miasta	675,1	637,9	620,3	589,7	545,8	493,7	446,6	Urban areas
mężczyźni	357,8	335,1	325,9	314,3	295,5	270,5	243,6	males
kobiety	317,3	302,9	294,4	275,4	250,3	223,2	203,0	females
Wieś	336,8	327,4	323,7	314,3	299,0	279,1	259,2	Rural areas
mężczyźni	184,8	178,3	176,1	173,0	166,5	157,1	146,0	males
kobiety	152,1	149,1	147,7	141,3	132,5	122,0	113,3	females

^a Dane według wieku produkcyjnego i poprodukcyjnego podano w dwóch wariantach ze względu na zmiany granicy wieku emerytalnego, patrz uwagi ogólne, ust. 8 na str. 91.

^a Data by working and post-working age are given in two variants due to the changes in the limit of retirement age, see general notes, item 8 on page 91.

Tabl. 22 /64/.

**PROGNOZA LUDNOŚCI ^a W WIEKU PRODUKCYJNYM I NIEPRODUKCYJNYM
DO 2050 R. (dok.)**
Stan w dniu 31 XII
**WORKING AND NON-WORKING AGE POPULATION PROJECTION ^a
UNTIL 2050 (cont.)**
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050	SPECIFICATION
	w tys. in thous.							
I WARIANT (dok.) I VARIANT (cont.)								
W wieku poprodukcyjnym	394,8	430,1	444,0	458,9	485,1	517,7	543,5	Post-working age
mężczyźni	133,9	157,2	164,3	166,3	176,3	193,7	214,6	males
kobiety	260,9	272,8	279,8	292,6	308,8	324,0	328,9	females
Miasta	293,5	313,5	317,5	322,7	336,6	355,1	368,6	Urban areas
mężczyźni	98,6	112,8	115,1	114,5	119,8	130,7	143,8	males
kobiety	194,9	200,7	202,4	208,2	216,7	224,5	224,8	females
Wieś	101,3	116,6	126,5	136,2	148,5	162,5	174,9	Rural areas
mężczyźni	35,2	44,4	49,1	51,8	56,4	63,0	70,9	males
kobiety	66,0	72,1	77,4	84,4	92,1	99,5	104,0	females
Ludność w wieku niepro- dukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	67,3	72,7	73,2	76,4	83,4	94,2	105,9	Non-working age popula- tion per 100 persons of working age
Mężczyźni	51,7	57,8	58,0	58,6	62,5	70,6	82,0	Males
Kobiety	85,2	89,6	90,4	97,3	108,5	123,5	135,3	Females
II WARIANT II VARIANT								
W wieku produkcyjnym	1061,6	1019,1	1004,2	985,9	955,8	889,8	812,7	Working age
mężczyźni	566,5	534,7	519,3	505,2	484,9	452,7	414,8	males
kobiety	495,1	484,4	484,9	480,7	470,9	437,2	397,9	females
Miasta	710,0	673,9	660,0	644,3	620,7	572,2	516,7	Urban areas
mężczyźni	374,6	349,1	337,0	326,0	310,6	287,0	260,0	males
kobiety	335,4	324,8	323,0	318,3	310,1	285,2	256,7	females
Wieś	351,6	345,2	344,2	341,7	335,1	317,6	296,0	Rural areas
mężczyźni	191,9	185,6	182,3	179,3	174,3	165,6	154,8	males
kobiety	159,7	159,6	162,0	162,4	160,8	152,0	141,1	females
W wieku poprodukcyjnym	345,1	376,3	383,8	376,9	374,1	400,7	436,7	Post-working age
mężczyźni	109,9	135,8	147,0	148,3	153,4	168,7	189,4	males
kobiety	235,2	240,4	236,9	228,6	220,7	232,0	247,3	females
Miasta	258,6	277,5	277,8	268,1	261,7	276,7	298,5	Urban areas
mężczyźni	81,8	98,7	104,0	102,9	104,7	114,2	127,4	males
kobiety	176,8	178,8	173,8	165,2	156,9	162,5	171,1	females
Wieś	86,5	98,8	106,0	108,8	112,4	124,0	138,2	Rural areas
mężczyźni	28,1	37,1	42,9	45,5	48,6	54,5	62,0	males
kobiety	58,4	61,6	63,1	63,4	63,8	69,6	76,2	females
Ludność w wieku niepro- dukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	59,4	63,6	62,8	61,7	62,1	68,7	78,8	Non-working age popula- tion per 100 persons of working age
Mężczyźni	45,3	51,5	52,7	53,0	54,9	61,2	70,9	Males
Kobiety	75,6	76,9	73,6	71,0	69,5	76,5	87,1	Females

^a Dane według wieku produkcyjnego i poprodukcyjnego podano w dwóch wariantach ze względu na zmiany granicy wieku emerytalnego, patrz uwagi ogólne, ust. 8 na str. 91.

^a Data by working and post-working age are given in two variants due to the changes in the limit of retirement age, see general notes, item 8 on page 91.

Tabl. 23 /65/.

PROGNOZA GOSPODARSTW DOMOWYCH

Stan w dniu 31 XII

HOUSEHOLDS PROJECTION

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050	SPECIFICATION
GOSPODARSTWA DOMOWE w tys. HOUSEHOLDS in thous.								
OGÓŁEM	682,4	703,2	712,2	688,7	653,9	629,5	613,2	TOTAL
Miasta	498,6	510,8	511,9	490,9	459,9	438,6	425,7	Urban areas
Wieś	183,8	192,3	200,3	197,8	194,0	190,9	187,4	Rural areas
PRZECIĘTNA LICZBA OSÓB W GOSPODARSTWIE DOMOWYM AVERAGE NUMBER OF PERSONS IN HOSEHOLD								
OGÓŁEM	2,459	2,351	2,276	2,296	2,349	2,364	2,350	TOTAL
Miasta	2,285	2,180	2,115	2,135	2,196	2,215	2,195	Urban areas
Wieś	2,930	2,806	2,686	2,696	2,711	2,707	2,704	Rural areas

Tabl. 24 /66/.

MIGRACJE WEWNĘTRZNE I ZAGRANICZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁYINTERNAL AND INTERNATIONAL MIGRATION OF POPULATION FOR
PERMANENT RESIDENCE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Napływ ^a Inflow ^a				Odływ ^b Outflow ^b				Saldo migracji Net migration
		ogółem total	z miast from urban areas	ze wsi from rural areas	z zagranicy from abroad	ogółem total	do miast to urban areas	na wieś to rural areas	za granicę abroad	
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS										
OGÓŁEM . . .	2010	21361	12802	7820	739	22298	12276	9457	565	-937
TOTAL	2015	19382	10809	7882	.	21566	11431	7992	.	-2184 ^c
	2016	19627	10956	8022	649	20631	11437	8165	1029	-1004
	2017	20556	11536	8241	779	21555	12172	8413	970	-999
Miasta	2010	11961	5857	5510	594	14212	6700	7083	429	-2251
Urban areas	2015	11541	5291	5694	.	13366	5809	5770	.	-1825 ^c
	2016	11399	5166	5749	484	12282	5560	5887	835	-883
	2017	12298	5749	5970	579	13052	6150	6085	817	-754
Wieś	2010	9400	6945	2310	145	8086	5576	2374	136	1314
Rural areas	2015	7841	5518	2188	.	8200	5622	2222	.	-359 ^c
	2016	8228	5790	2273	165	8349	5877	2278	194	-121
	2017	8258	5787	2271	200	8503	6022	2328	153	-245
NA 1000 LUDNOŚCI PER 1000 POPULATION										
OGÓŁEM . . .	2010	12,4	7,4	4,5	0,4	12,9	7,1	5,5	0,3	-0,5
TOTAL	2015	11,3	6,3	4,6	.	12,6	6,7	4,7	.	-1,3 ^c
	2016	11,5	6,4	4,7	0,4	12,1	6,7	4,8	0,6	-0,6
	2017	12,1	6,8	4,8	0,5	12,6	7,1	4,9	0,6	-0,6
Miasta	2010	10,0	4,9	4,6	0,5	11,9	5,6	6,0	0,4	-1,9
Urban areas	2015	9,8	4,5	4,8	.	11,4	4,9	4,9	.	-1,6 ^c
	2016	9,7	4,4	4,9	0,4	10,5	4,7	5,0	0,7	-0,8
	2017	10,5	4,9	5,1	0,5	11,1	5,2	5,2	0,7	-0,6
Wieś	2010	17,6	12,8	4,5	0,3	15,8	11,1	4,4	0,2	1,8
Rural areas	2015	14,6	10,3	4,1	.	15,2	10,5	4,1	.	-0,7 ^c
	2016	15,3	10,8	4,2	0,3	15,5	10,9	4,2	0,4	-0,2
	2017	15,4	10,8	4,2	0,4	15,9	11,3	4,4	0,3	-0,5

^a Zameldowania. ^b Wymeldowania. ^c Do obliczenia salda wykorzystano dane o migracjach wewnętrznych za 2015 r. i migracjach zagranicznych za 2014 r.

^a Registrations. ^b Deregistrations. ^c For calculating net migration, data on internal migration for 2015 and data on international migration for 2014 were used.

Tabl. 25 /67/.

MIGRACJE WEWNĘTRZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY WEDŁUG KIERUNKÓW

INTERNAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE BY DIRECTION

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Napływ ^a Inflow ^a			Odpiływ ^b Outflow ^b		
		ogółem total	z tego samego województwa from the same voivodship	z innych województw from other voivodships	ogółem total	do tego samego województwa to the same voivodship	do innych województw to other voivodships
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS							
OGÓŁEM	2010	20622	16033	4589	21733	16033	5700
TOTAL	2015	18691	14644	4047	19423	14644	4779
	2016	18978	14909	4069	19602	14909	4693
	2017	19777	15502	4275	20585	15502	5083
Miasta	2010	11367	8167	3200	13783	9670	4113
Urban areas	2015	10985	8108	2877	11579	8106	3473
	2016	10915	8091	2824	11447	8201	3246
	2017	11719	8638	3081	12235	8599	3636
Wieś	2010	9255	7866	1389	7950	6363	1587
Rural areas	2015	7706	6536	1170	7844	6538	1306
	2016	8063	6818	1245	8155	6708	1447
	2017	8058	6864	1194	8350	6903	1447
NA 1000 LUDNOŚCI PER 1000 POPULATION							
OGÓŁEM	2010	12,0	9,3	2,7	12,6	9,3	3,3
TOTAL	2015	10,9	8,5	2,4	11,3	8,5	2,8
	2016	11,1	8,7	2,4	11,5	8,7	2,7
	2017	11,6	9,1	2,5	12,1	9,1	3,0
Miasta	2010	9,6	6,9	2,7	11,6	8,1	3,5
Urban areas	2015	9,3	6,9	2,4	9,8	6,9	3,0
	2016	9,3	6,9	2,4	9,8	7,0	2,8
	2017	10,0	7,4	2,6	10,4	7,3	3,1
Wieś	2010	17,3	14,7	2,6	14,9	11,9	3,0
Rural areas	2015	14,3	12,2	2,2	14,6	12,2	2,4
	2016	15,0	12,7	2,3	15,2	12,5	2,7
	2017	15,1	12,8	2,2	15,6	12,9	2,7

^a Zameldowania. ^b Wymeldowania.^a Registrations. ^b Deregistrations.

MIGRACJE WEWNĘTRZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY WEDŁUG PŁCI I WIEKU MIGRANTÓW

INTERNAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE BY SEX AND AGE OF MIGRANTS

WIEK MIGRANTÓW AGE OF MIGRANTS		Napływ ^a Inflow ^a		Odpływ ^b Outflow ^b			Saldo migracji Net migration			
		ogółem total	mężczyźni males	kobiety females	ogółem total	mężczyźni males	kobiety females	ogółem total	mężczyźni males	kobiety females
OGÓŁEM	2010	20622	9729	10893	21733	10220	11513	-1111	-491	-620
TOTAL	2015	18691	8957	9734	19423	9260	10163	-732	-303	-429
	2016	18978	9004	9974	19602	9294	10308	-624	-290	-334
	2017	19777	9344	10433	20585	9648	10937	-808	-304	-504
0–4 lata		1794	911	883	1895	963	932	-101	-52	-49
5–9		1511	766	745	1512	777	735	-1	-11	10
10–14		897	460	437	913	466	447	-16	-6	-10
15–19		726	353	373	762	373	389	-36	-20	-16
20–24		1272	442	830	1408	493	915	-136	-51	-85
25–29		2869	1182	1687	3094	1255	1839	-225	-73	-152
30–34		2678	1277	1401	2884	1352	1532	-206	-75	-131
35–39		2053	1058	995	2092	1061	1031	-39	-3	-36
40–44		1379	740	639	1428	776	652	-49	-36	-13
45–49		852	452	400	883	455	428	-31	-3	-28
50–54		686	349	337	674	339	335	12	10	2
55–59		775	392	383	742	370	372	33	22	11
60–64		765	347	418	759	350	409	6	-3	9
65 lat i więcej and more		1520	615	905	1539	618	921	-19	-3	-16

a Registrations, *b* Deregistrations.

MIGRACJĘ ZAGRANICZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY WEDŁUG PŁCI I WIEKU MIGRANTÓW

INTERNATIONAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE BY SEX AND AGE OF MIGRANTS

WIEK MIGRANTÓW AGE OF MIGRANTS	Imigranci Immigrants			Emigranci Emigrants			Saldo migracji Net migration		
	ogółem total	mężczyźni males	kobiety females	ogółem total	mężczyźni males	kobiety females	ogółem total	mężczyźni males	kobiety females
OGÓŁEM . . . 2010	739	429	310	565	262	303	174	167	7
TOTAL . . . 2016	649	361	288	1029	520	509	-380	-159	-221
. . . 2017	779	417	362	970	492	478	-191	-75	-116
0–4 lata	281	135	146	27	11	16	254	124	130
5–9	70	40	30	81	47	34	-11	-7	-4
10–14	22	7	15	62	33	29	-40	-26	-14
15–19	16	10	6	94	71	23	-78	-61	-17
20–24	21	11	10	91	57	34	-70	-46	-24
25–29	48	27	21	99	52	47	-51	-25	-26
30–34	61	33	28	137	62	75	-76	-29	-47
35–39	52	31	21	144	59	85	-92	-28	-64
40–44	52	32	20	86	35	51	-34	-3	-31
45–49	27	17	10	46	26	20	-19	-9	-10
50–54	36	22	14	34	12	22	2	10	-8
55–59	25	17	8	22	11	11	3	6	-3
60–64	31	13	18	30	8	22	1	5	-4
65 lat i więcej and more	37	22	15	17	8	9	20	14	6

Tabl. 28 /70/.

REZYDENCI^a

Stan w dniu 31 XII

USUAL RESIDENCE POPULATION^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2016	2017	SPECIFICATION
OGÓŁEM w tys.	1684,0	1681,2	1678,9	TOTAL in thous.
mężczyźni w tys.	819,8	817,9	816,5	males in thous.
kobiety: w tysiącach.	864,2	863,3	862,4	females: in thousands
na 100 mężczyzn	105,4	105,6	105,6	per 100 males
Miasta: w tysiącach	1154,8	1151,4	1151,8	Urban areas: in thousands
w % ogółu ludności rezydującej ...	68,6	68,5	68,6	in % of total usual residence population
Wieś: w tysiącach	529,2	529,9	527,1	Rural areas: in thousands
w % ogółu ludności rezydującej ...	31,4	31,5	31,4	in % of total usual residence population

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 2, pkt 2 na str. 89.ª See general notes, item 2, pkt 2 on page 89.

Tabl. 29 /71/.

REZYDENCI^a W WIEKU PRODUKCYJNYM I NIEPRODUKCYJNYM

Stan w dniu 31 XII

WORKING AND NON-WORKING AGE USUAL RESIDENCE POPULATION^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2016	2017	SPECIFICATION
	w tys.	in thous.		
OGÓŁEM	1684,0	1681,2	1678,9	TOTAL
W wieku przedprodukcyjnym	293,1	291,9	291,7	Pre-working age
Miasta	187,9	187,7	188,9	Urban areas
mężczyźni	96,4	96,2	96,9	males
kobiety	91,5	91,5	92,0	females
Wieś	105,2	104,2	102,8	Rural areas
mężczyźni	53,9	53,4	52,7	males
kobiety	51,3	50,8	50,1	females
W wieku produkcyjnym	1057,6	1042,3	1027,4	Working age
w tym w wieku mobilnym	654,6	647,7	640,1	of which of mobility age
Miasta	716,0	702,6	692,2	Urban areas
mężczyźni	378,5	372,0	367,2	males
w tym w wieku mobilnym	155,1	220,2	217,7	of which of mobility age
kobiety	337,5	330,7	325,0	females
w tym w wieku mobilnym	217,9	215,1	212,6	of which of mobility age
Wieś	341,6	339,6	335,2	Rural areas
mężczyźni	186,9	186,1	184,0	males
w tym w wieku mobilnym	111,2	110,8	109,3	of which of mobility age
kobiety	154,7	153,5	151,2	females
w tym w wieku mobilnym	102,1	101,7	100,4	of which of mobility age
W wieku poprodukcyjnym	333,4	347,1	359,8	Post-working age
Miasta	250,9	261,0	270,7	Urban areas
mężczyźni	78,1	82,5	86,6	males
kobiety	172,8	178,5	184,1	females
Wieś	82,5	86,1	89,1	Rural areas
mężczyźni	26,0	27,7	29,2	males
kobiety	56,5	58,4	59,9	females

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 2, pkt 2 na str. 89.^a See general notes, item 2, pkt 2 on page 89.

Tabl. 30 /72/.

KOŚCIOŁY I ZWIĄZKI WYZNANIOWE

Stan w dniu 31 XII

CHURCHES AND RELIGIOUS ASSOCIATIONS

As of 31 XII

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE ^a SPECIFICATION ^a	2010	2015	2016	2017
		jednostki kościelne ^b church units ^b			
	Kościół Katolicki Catholic Church				
1	Kościół Rzymskokatolicki ^c	490	494	495	495
2	Kościół Greckokatolicki ^d	12	56	55	58
	Starokatolickie Old Catholic				
3	Kościół Polskokatolicki ^e	4	3	3	3
4	Polski Narodowy Katolicki Kościół w RP	1	2	2	2
5	Kościół Starokatolicki Mariawitów ^e	–	.	–	–
	Prawosławne Orthodox				
6	Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny ^{ef}	42	43	43	44
	Protestanckie i tradycji protestanckiej				
	Protestant and Protestant-tradition				
7	Kościół Zielonoświątkowy	13	14	14	14
8	Kościół Ewangelicko-Augsburski ^{eg}	16 ^{gh}	2	2	2
9	Kościół Chrześcijan Baptystów ^e	5	6	15	8
10	Kościół Boży w Chrystusie	6	6	7	6
11	Kościół Adwentystów Dnia Siódmego	11	12	11	10
12	Kościół Chrystusowy w RP (do 2010 r. pod nazwą Wspólnota Kościołów Chrystusowych w RP)	8 ⁱ	7	7	6
13	Kościół Ewangelicznych Chrześcijan	9	9	8	8
14	Nowoapostolski Kościół w Polsce	3	3	3	3
15	Ewangeliczny Związek Braterski	14	12	12	11
16	Kościół Wolnych Chrześcijan	3	3	3	3
17	Kościół Chrześcijan Wiary Ewangelicznej	2	2	2	2
18	Kościół Ewangelicko-Metodystyczny ^e	2	2	2	2
19	Zrzeszenie Wolnych Badaczy Pisma Świętego	1	1	1	1
20	Kościół Chrześcijan Dnia Sobotniego	2	2	2	2
21	Świecki Ruch Misyjny "Epifania"	3	.	2	2
22	Dalekiego Wschodu Far Eastern Religions				
23	Związek AJAPA YOGA	–	–	–	–
24	Inne Others				
25	Związek Wyznania Świadków Jehowy	123	85	111	83
26	Lectorium Rosicrucianum Międzynarodowa Szkoła Złotego Różokrzyża ⁱ	1	1	1	1
27	Instytut Wiedzy o Tożsamości "Misja Czaitanii"	–	–	2	1
28	Kościół Jezusa Chrystusa Świętych w Dniach Ostatnich (Mormoni)	1	.	1	1

^a Uszeregowane malejąco według liczby wiernych, wyznawców. ^b Obejmują m.in.: parafie, zbory, gminy wyznaniowe, ośrodki. ^d Dane dotyczą diecezji wrocławsko-gdańskiej. ^e Kościół stowarzyszony w Polskiej Radzie Ekumenicznej. ^f Dane dotyczą dotyczą Centrum Koszalin. ^g Uczniów (osób silnie związanych z wyznaniem); ponadto członków (luźny związek) w latach:

^a Listed in a descending order by the number of the faithful and adherents. ^b Including, among others, parishes, congregations, church units. ^d Data concern the diocese of Wrocław-Gdańsk. ^e Church affiliated with the Polish Ecumenical faithful concern the baptised. ^f Data concern the diocese of Wrocław-Gdańsk. ^g Students (persons with strong ties with the denomination); and mem

2010	2015	2016	2017	2010	2015	2016	2017	No.
duchowni clergy				wierni, wyznawcy adherents, faithful				
1256	1299	1290	1270	1840000	1833058	1813058	1813058	1
.	30	30	32	.	25000	25000	25000	2
4	3	4	4	942	651	634	634	3
–	2	2	2	20	320	320	328	4
–	.	–	–	7	.	6	6	5
38	44	40	40	40700	40700	40700	40700	6
19	19	19	16	1166	1250	1200	972	7
17 ^{gh}	3	3	3	2672 ^{gh}	617	614	593	8
6	15	13	4	319	281	827	268	9
23	14	15	11	437	543	484	468	10
3	4	3	4	466	520	463	465	11
14 ⁱ	43	32	35	700 ⁱ	500	441	437	12
12	12	12	12	401	377	399	387	13
4	8	8	8	339	349	357	372	14
10	7	6	6	240	240	260	270	15
5	5	5	5	115	135	145	156	16
3	2	2	3	105	105	105	120	17
1	1	2	1	79	81	81	81	18
11	10	8	8	79	77	72	72	19
1	1	1	1	28	30	30	30	20
11	.	10	–	51	.	49	50	21
								22
–	–	–	–	53	52	52	57	23
								24
–	.	.	590	8655	8111	7972	7855	25
–	–	–	–	40 ^m	71 ^m	71 ⁿ	73 ⁿ	26
25	25	10	10	115	120	45	45	27
2	.	4	2	17	.	29	29	28

^c Dane dotyczą diecezji: koszalińsko-kołobrzeskiej i szczecińsko-kamieńskiej, liczba wiernych dotyczy osób ochrzczonych. diecezji wrocławsko-szczecińskiej. ^g Dane dotyczą diecezji wrocławskiej. ^h Dane dotyczą 2009 r. ⁱ Dane dotyczą 2008 r. ^k Dane 2005–30 osób; 2010 – 17; 2014 – 26. ^m Łącznie uczniowie i członkowie. tions, religious communities, centres. ^c Data concern diocese: Koszalin – Kołobrzeg, Szczecin – Kamień, the number of the Council. ^f Data concern the diocese of Wrocław – Szczecin. ^g Data concern the diocese of Wrocław. ^h Data concern 2009. bers (loose ties) in the years: 2005 – 30, 2010 – 17, 2014 – 26. ^m In total.

Tabl. 31 /73/. **ZAMACHY SAMOBÓJCZE ^a ZAREJESTROWANE PRZECZ POLICJĘ**
SUICIDES ^a REGISTERED BY POLICE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2016	2017	SPECIFICATION
OGÓŁEM	415	466	TOTAL
w tym dokonane	265	249	of which committed
Miasta	251	317	Urban areas
Wieś	164	149	Rural areas
Wiek samobójców:			Age of suicidal persons:
12 lat i mniej	1	–	12 and less
13 – 18	17	22	13 – 18
19 – 24	47	53	19 – 24
25 – 29	46	43	25 – 29
30 – 49	136	171	30 – 49
50 – 69	129	140	50 – 69
70 lat i więcej	31	36	70 and more

^a Usiłowane i dokonane; w dalszym podziale nie uwzględniono samobójców o nieustalonym miejscu dokonania samobójstwa oraz o nieustalonym wieku.

Źródło: dane Krajowego Systemu Informacji Policji (KSIP) wygenerowane w dniu 24 V 2018 r.

^a Attempted and committed; continued data exclude suicidal persons for whom place of the suicide is unknown and age is unknown.

Source: data of the National Police Information System (KSIP) generated on 24 V 2018.

Uwagi ogólne

Aktywność ekonomiczna ludności

1. Dane zawarte w tabl. 1-2 opracowano na podstawie reprezentacyjnego **Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL)**, przeprowadzanego w cyklu kwartalnym metodą obserwacji ciągłej, tj. aktywność ekonomiczną bada się w każdym tygodniu w ciągu całego kwartału. Badaniem objęte są **osoby w wieku 15 lat i więcej**, będące członkami gospodarstw domowych w wylosowanych mieszkaniach, z wyjątkiem osób nieobecnych w gospodarstwie domowym 12 miesięcy i więcej, przebywających w obiektach zbiorowego zakwaterowania lub za granicą, a także bezdomnych. Gospodarstwo domowe oznacza zespół osób spokrewnionych lub spowinowaconych, a także niespokrewnionych, mieszkających razem i utrzymujących się wspólnie.

Dane BAEL za 2017 r. uogólniono na podstawie bilansów ludności opracowywanych przy wykorzystaniu wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011.

Dane te nie są w pełni porównywalne z wynikami badań dla okresów wcześniejszych, publikowanymi w poprzednich edycjach *Rocznika*.

2. Podstawowe kryterium podziału na aktywnych zawodowo i biernych zawodowo stanowi praca, tzn. fakt wykonywania, posiadania bądź poszukiwania pracy.

Do **aktywnych zawodowo** zaliczono osoby pracujące i bezrobotne:

- 1) do **pracujących** zaliczono osoby, które w badanym tygodniu:
 - wykonywały, przez co najmniej 1 godzinę, pracę przynoszącą zarobek lub dochód albo pomagały (bez wynagrodzenia) w prowadzeniu rodzinnego gospodarstwa w rolnictwie lub rodzinnej działalności gospodarczej poza rolnictwem,

General notes

Economic activity of the population

1. Data in tables 1-2 were compiled on the basis of the **Labour Force Survey (LFS)**, a sample survey conducted on a quarterly basis using the continuous observation method, i.e., economic activity of the population is observed in each week during the whole quarter. The survey covers **persons aged 15 and more**, being members of households in dwellings selected on a random basis. The survey does not cover persons absent in households absent for 12 months and more, i.e., living in collective accommodation establishment or staying abroad and also homeless. A household is a group of people living together in a dwelling and maintaining themselves jointly.

The LFS data since 2017 were generalized on the basis of the population balances compiled with the use of the Population and Housing Census 2011.

The data are not fully comparable to the surveys' results for the previous periods published in the previous edition of *the Yearbook*.

2. The main criterion for dividing the population into economically active and inactive is work, i.e. performing, holding or looking for work.

Economically active persons include employed and unemployed persons:

- 1) **employed persons** are persons who during the reference week:
 - performed, for at least 1 hour, any work providing earnings or income, or assisted (without wages or salaries) in maintaining a family-owned farm in agriculture or a family-owned business outside agriculture,

- formalnie miały pracę, ale jej nie wykonywały (np. z powodu choroby, urlopu, przerw w działalności zakładu, trudnych warunków atmosferycznych), jeżeli przerwa w pracy wynosiła mniej niż 3 miesiące; jeżeli przerwa w pracy wynosiła ponad 3 miesiące, dodatkowym kryterium w przypadku pracowników najemnych (zatrudnieni na podstawie stosunku pracy oraz osoby wykonujące pracę nakładczą) był fakt otrzymywania co najmniej 50% dotychczasowego wynagrodzenia.

Podział na pracujących w pełnym i niepełnym wymiarze czasu pracy dokonany został na podstawie deklaracji osoby badanej w odniesieniu do głównego miejsca pracy;

2) za **bezrobotne** uznano się osoby w wieku 15-74 lata, które spełniały jednocześnie trzy warunki:

- w okresie badanego tygodnia nie były osobami pracującymi,
- w ciągu 4 tygodni (wliczając jako ostatni tydzień badany) aktywnie poszukiwały pracy,
- były gotowe podjąć pracę w ciągu 2 tygodni następujących po tygodniu badanym.

Do bezrobotnych zaliczono również osoby, które znalazły pracę i oczekiwały na jej rozpoczęcie w okresie 3 miesięcy oraz były gotowe tę pracę podjąć.

Do **biernych zawodowo** zaliczono osoby, które nie zostały zakwalifikowane jako pracujące lub bezrobotne.

Współczynnik aktywności zawodowej obliczono jako udział aktywnych zawodowo (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy).

Wskaźnik zatrudnienia obliczono jako udział pracujących (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy).

Stopę bezrobocia obliczono jako udział bezrobotnych (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności aktywnej zawodowo (ogółem lub danej grupy).

4. Ze względu na zaokrąglenia dokonywane przy uogólnianiu wyników reprezentacyjnego badania aktywności ekonomicznej ludności (BAEL), w tabl. 1 i 2 sumy składników mogą się różnić od podanych wielkości „ogółem”.

Pracujący

1. Dane opracowano na podstawie sprawozdawczości oraz szacunków (m.in. w zakresie gospodarstw indywidualnych w rolnictwie).

2. Dane o **pracujących** dotyczą osób wykonujących pracę przynoszącą im zarobek lub dochód; do pracujących zalicza się:

- 1) osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, mianowanie, wybór lub stosunek służbowy;
- 2) pracodawców i pracujących na własny rachunek, a mianowicie:

- formally had a job, but did not perform it (e.g. due to illness, vacation, a break in company activity, bad weather) if the break in employment did not exceed 3 months. moreover, in the LFS there is accepted if the break in work exceeded 3 months, the additional criterion in case of employment as a paid employees (employees hired on the basis of an employment contract and outworkers) was the fact of receiving at least 50% of the hitherto remuneration.

Breakdown into full-time and part-time employed persons was made on the basis of a declaration of the surveyed person in reference to the main job;

2) **unemployed persons** are persons aged 15-74, who simultaneously fulfilled three conditions:

- within the reference week were not employed,
- within a 4-week period (the last week being the reference week) actively sought work,
- were available for work within a 2-week period following the reference week.

The unemployed also include persons who found work and were waiting to begin it within a 3-month period and were available for that work.

Economically inactive persons are persons who are not classified as employed or unemployed.

The **activity rate** is calculated as the share of economically active persons (total or in a given group) in the population aged 15 and more (total or in a given group).

The **employment rate** is calculated as the share of the employed persons (total or in a given group) in the population aged 15 and more (total or in a given group).

The **unemployment rate** calculated as the share of unemployed (total or in a given group) in the economically active population (total or in a given group).

4. Due to rounding-off results of the Labour Force Survey (LFS), sum of components in tables 1 and 2 can differ from the amount given in the item "total".

Employment

1. Data were compiled on the basis of reports as well as estimates (i.a. in regard to private farms in agriculture).

2. Data regarding **employment** concern persons performing work providing earnings or income and include:

- 1) employees hired on the basis of an employment contract (labour contract, posting, appointment, election or service relation);
- 2) employers and own-account workers, i.e.:

- a) właścicieli, współwłaścicieli i dzierżawców gospodarstw indywidualnych w rolnictwie (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin), z pewnymi wyłączeniami, patrz ust. 5 na str. 119,
 - b) właścicieli i współwłaścicieli (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin; z wyłączeniem wspólników spółek, którzy nie pracują w spółce) podmiotów prowadzących działalność gospodarczą poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie,
 - c) inne osoby pracujące na własny rachunek, np. osoby wykonujące wolne zawody;
- 3) osoby wykonujące pracę nakładczą;
- 4) agentów;
- 5) członków spółdzielni produkcji rolniczej (rolniczych spółdzielni produkcyjnych i spółdzielni powstałych na ich bazie oraz spółdzielni kółek rolniczych);
- 6) duchownych pełniących obowiązki duszpasterskie.

3. Pełnozatrudnieni są to osoby zatrudnione w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym w danym zakładzie pracy lub na danym stanowisku pracy, w tym również osoby, które zgodnie z obowiązującymi przepisami pracują w skróconym czasie pracy, np. z tytułu warunków szkodliwych dla zdrowia lub przedłużonym czasie pracy, np. dozorczy mienia.

Niepełnozatrudnieni są to osoby, które zgodnie z umową o pracę pracują stale w niepełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym w danym zakładzie pracy lub na danym stanowisku pracy. Niepełnozatrudnieni w głównym miejscu pracy są to osoby, które oświadczyły, że dany zakład jest ich głównym miejscem pracy.

4. Dane dotyczące pracujących według stanu w dniu 31 XII podano bez przeliczenia niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych, przy przyjęciu zasady jednorazowego ujmowania tych osób w **głównym miejscu pracy**.

5. Dane dotyczące pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie według stanu w dniu 31 XII wyznaczono na podstawie Powszechnego Spisu Rolnego 2010.

Do pracujących w gospodarstwach indywidualnych zaliczono osoby pracujące w gospodarstwach prowadzących działalność rolniczą, tj. wszystkich pracujących niezależnie od powierzchni użytków rolnych oraz przeznaczenia produkcji rolniczej (razem z produkującymi **wyłącznie** lub **głównie** na własne potrzeby).

6. Podziału pracujących według województw według stanu w dniu 31 XII dokonano na podstawie faktycznego (stałego) miejsca pracy i rodzaju działalności.

7. Dane dotyczące przeciętnego zatrudnienia ujmują wyłącznie zatrudnionych na podstawie stosunku pracy. Informacje dotyczą pracowników pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

- a) owners, co-owners, and leaseholders of private farms in agriculture (including contributing family workers), see item 5 on page 119,
 - b) owners and co-owners (including contributing family workers; excluding partners in companies who do not work in them) of entities conducting economic activity other than that related to private farms in agriculture,
 - c) other self-employed persons, e.g. persons practising learned professions;
- 3) outworkers;
- 4) agents;
- 5) members of agricultural production cooperatives (agricultural producers' cooperatives and cooperatives established on their basis as well as agricultural farmers' cooperatives);
- 6) clergy fulfilling priestly obligations.

3. Full-time paid employees are persons employed on a full-time basis, as defined by a given company or for a given position, as well as persons who, in accordance with regulations, work a shortened work-time period, e.g. due to hazardous conditions, or a longer work-time period, e.g. property caretaker.

Part-time paid employees are persons who, in accordance with labour contracts, regularly work on a part-time basis, as defined by a given company or for a given position. Part-time paid employees in the main workplace are persons who declared that the given workplace is their main workplace.

4. Data concerning employment as of 31 XII are presented without converting part-time paid employees into full-time paid employees, each person being listed once according to the **main job**.

5. Data concerning employed persons on private farms in agriculture as of 31 XII are estimated on the basis of the Agricultural Census 2010.

The following employed persons on private farms conducting agricultural activity are included in the group of employed persons on private farms, i.e. the whole number of employed persons independently from area of agricultural land as well as from destination of agricultural output (including producing **exclusively or mainly** for their own needs).

6. Employment by voivodship as of 31 XII is presented on the basis of the actual (permanent) workplace and kind of activity.

7. Data concerning average paid employment include exclusively employees hired on the basis of an employment contract. Information concerns full- and part-time paid employees in terms of full-time paid employees.

8. Wolne miejsca pracy to miejsca pracy powstałe w wyniku ruchu zatrudnionych bądź nowo utworzone, w stosunku do których spełnione zostały jednocześnie trzy warunki:

- 1) miejsca pracy w dniu sprawozdawczym były faktycznie nieobsadzone,
- 2) pracodawca czynił starania, aby znaleźć osoby chętne do podjęcia pracy,
- 3) w przypadku znalezienia właściwych kandydatów, pracodawca byłby gotów do natychmiastowego przyjęcia tych osób.

9. Nowo utworzone miejsca pracy to miejsca pracy powstałe w wyniku zmian organizacyjnych, rozszerzenia lub zmiany profilu działalności oraz wszystkie miejsca pracy w jednostkach nowo powstałych.

10. Informacje o ruchu zatrudnionych obejmują pełnozatrudnionych (łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo). Dane te dotyczą **liczby przyjęć do pracy i zwolnień z pracy**, a nie liczby osób. Liczba przyjęć do pracy oraz zwolnień z pracy może być wyższa od liczby osób, ponieważ jedna osoba może kilkakrotnie zmienić pracę w ciągu roku.

Do liczby przyjętych do pracy zaliczono osoby podejmujące pracę po raz pierwszy i kolejny. Do liczby zwolnionych z pracy zaliczono osoby, z którymi rozwiązano umowę o pracę w drodze wypowiedzenia przez pracownika lub zakład pracy (łącznie ze zwolnieniami grupowymi), osoby, które przeniesiono na emeryturę lub rentę z tytułu niezdolności do pracy, osoby, które porzuciły pracę, a także – ze względów ewidencyjnych – osoby zmarłe. Ponadto do liczby przyjętych do pracy lub zwolnionych z pracy zaliczono osoby przeniesione służbowo lub przyjęte z innego zakładu pracy na podstawie porozumienia między podmiotami, a także osoby powracające do pracy i odchodzące z pracy na urlopy wychowawcze, bezpłatne i rehabilitację.

Dane nie obejmują podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

Współczynnik przyjęć (zwolnień) obliczono jako stosunek liczby przyjęć pomniejszonej o liczbę osób powracających do pracy z urlopów wychowawczych (lub liczby zwolnień pomniejszonej o liczbę osób, które otrzymały urlopy wychowawcze) w roku badanym do liczby pełnozatrudnionych według stanu w dniu 31 XII z roku poprzedzającego rok badany.

8. Vacancies are positions or jobs unoccupied due to labour turnover or newly created ones that simultaneously meet the following three conditions:

- 1) the positions and jobs were actually vacant on the survey day,
- 2) the employer made efforts to find people willing to take up the job,
- 3) if adequate candidates were found to occupy the vacancies, the employer would readily take them in.

9. Newly created jobs are the jobs created in the course of organisational changes, expanding or changing business profile, and all jobs in the newly established units.

10. Information regarding labour turnover concerns full-time paid employees (including seasonal and temporary employees). These data concern **the number of hires and the number of terminations** and not the number of persons. The number of hires and terminations may be greater than the number of persons as one person may change work several times within a year.

Hired persons are persons starting work for the first or a subsequent time. Terminated persons are persons with whom work contracts have been dissolved upon the wish of either the employee or the employer (including group dismissals), persons, who have retired or been granted a pension due to an inability to work, persons who have left work as well as, for record-keeping purposes – persons who have died. Moreover, persons hired or terminated include persons transferred on the basis of inter-entities agreements as well as persons returning to and leaving work within the framework of child-care and unpaid vacations and rehabilitation.

Data do not include economic entities employing less than 9 persons.

The hire (termination) rate is calculated as the ratio of the number of hires less the number of persons returning to work from child-care leaves (or the number of terminations less the number of persons granted child-care leaves) during a survey period to the number of full-time employees as of 31 XII in a year preceding the survey period.

Bezrobocie

1. Dane o bezrobotnych zarejestrowanych obejmują osoby, które zgodnie z ustawą z dnia 20 IV 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, obowiązującą od 1 VI 2004 r. (tekst jednolity Dz. U. 2017, poz. 1065, z późn. zm.), określone są jako bezrobotne.

Unemployment

1. Data regarding registered unemployed persons include persons who, in accordance with the Law dated 20 IV 2004 on Promoting Employment and Labour Market Institutions, in force since 1 VI 2004 (uniform text Journal of Laws 2017, item 1065, with later amendments), are classified as unemployed.

Pod pojęciem **bezrobotnego** należy rozumieć osobę, która ukończyła 18 lat i nie osiągnęła wieku emerytalnego, jest osobą niezatrudnioną i niewykonyującą innej pracy zarobkowej, zdolną i gotową do podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy (bądź jeśli jest osobą niepełnosprawną – zdolną i gotową do podjęcia zatrudnienia co najmniej w połowie tego wymiaru czasu pracy), nieuczącą się w szkole, z wyjątkiem szkół dla dorosłych (lub przystępującą do egzaminu eksternistycznego z zakresu tej szkoły) lub szkół wyższych w systemie studiów niestacjonarnych, zarejestrowaną we właściwym dla miejsca zameldowania (stałego lub czasowego) powiatowym urzędzie pracy oraz poszukującą zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, z dodatkowymi wyłączeniami dotyczącymi źródeł dochodów, zapisanymi w ustawie.

2. Stopę bezrobocia rejestrowanego obliczono jako stosunek liczby bezrobotnych zarejestrowanych do liczby cywilnej ludności aktywnej zawodowo, tj. bez osób odbywających czynną służbę wojskową oraz pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

Warunki pracy

1. Informacje o wypadkach przy pracy obejmują wszystkie wypadki przy pracy, jak również wypadki traktowane na równi z wypadkami przy pracy niezależnie od tego, czy wykazana została niezdolność do pracy. Informacje o wypadkach przy pracy w jednostkach budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego dotyczą tylko pracowników cywilnych.

Dane o wypadkach przy pracy, poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie, uzyskiwane są ze statystycznej karty wypadku przy pracy (Z-KW).

Wypadki przy pracy w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie opracowano na podstawie sprawozdawczości Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (KRUS) i dotyczą tylko tych wypadków, z tytułu których przyniesiono w danym roku jednorazowe odszkodowania.

Za jeden wypadek przy pracy liczy się wypadek każdej pracującej osoby poszkodowanej w wypadku indywidualnym, jak również w wypadku zbiorowym.

2. Dane według sekcji i działów PKD 2007 opracowano **metodą jednostek lokalnych rodzaju działalności**.

3. Za **wypadek przy pracy** uważa się nagłe zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną, powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w związku z pracą:

An **unemployed person** is understood as a person who is at least 18 years old and is less than 60 in case of women and less than 65 in case of men, is not employed and not performing any other kind of paid work who is capable of work and ready to take full-time employment obligatory for a given job or service (or in case he/she is a disabled person – capable and ready to take work comprising no less than a half of working time), not attending a school with the exception of schools for adults (or taking extra curriculum exam within the scope of this school programme exam) or tertiary schools in part-time programme, looking for employment or other kind of paid work and registered in a powiat labour office, appropriate for his/her permanent stay, with additional provisions concerning the sources of income, included in the mentioned law.

2. The **registered unemployment rate** is calculated as the relation of the number of registered unemployed persons to the economically active civilian population, i.e. excluding persons in active military service as well as employees of budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety.

Work conditions

1. Information regarding **accidents at work** includes all accidents at work, as well as accidents treated equally to accidents at work, regardless of whether incapacity for work was indicated. Information regarding accidents at work in budgetary units conducting activity within the scope of national defence and public safety concerns only civilian employees.

Data regarding accidents at work, excluding private farms in agriculture, are obtained from statistical report on accidents at work (Z-KW).

Accidents at work on private farms in agriculture were compiled on the basis of reports of the Agricultural Social Insurance Fund (ASIF) and are related only to the accidents for which one-off compensations were granted in a given year.

Each accident, regardless whether the victim was injured during a single or multiple casualty incident, is counted as one accident at work.

2. Data according to sections and divisions of the PKD 2007/NACE Rev. 2 were compiled using the **local kind-of-activity unit method**.

3. **Accident at work** is understood as a sudden event, leading to injury or death caused by external reason, which occurred in connection with work:

- 1) podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika zwykłych czynności lub poleceń przełożonych oraz czynności na rzecz pracodawcy, nawet bez polecenia;
- 2) w czasie pozostawania pracownika w dyspozycji pracodawcy w drodze między siedzibą pracodawcy a miejscem wykonywania obowiązku wynikającego ze stosunku pracy.

Na równi z wypadkiem przy pracy, w zakresie uprawnienia do świadczeń określonych w ustawie o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, traktuje się wypadek, któremu pracownik uległ:

- w czasie podróży służbowej,
- podczas szkolenia w zakresie powszechnej samoobrony,
- przy wykonywaniu zadań zleconych przez działające u pracodawcy organizacje związkowe.

Za wypadek przy pracy uważa się również nagłe zdarzenie, powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w okresie ubezpieczenia wypadkowego podczas:

- 1) uprawiania sportu w trakcie zawodów i treningów przez osobę pobierającą stypendium sportowe;
- 2) wykonywania odpłatnie pracy w czasie odbywania kary pozbawienia wolności lub tymczasowego aresztowania;
- 3) pełnienia mandatu posła lub senatora, pobierającego uposażenie;
- 4) sprawowania mandatu posła do Parlamentu Europejskiego wybranego w Rzeczypospolitej Polskiej;
- 5) odbywania – na podstawie skierowania wydanego przez powiatowy urząd pracy lub inny podmiot kierujący – szkolenia lub stażu związanego z pobieraniem przez absolwenta stypendium;
- 6) wykonywania przez członka rolniczej spółdzielni produkcyjnej, spółdzielni kółek rolniczych oraz przez inną osobę traktowaną na równi z członkiem spółdzielni, pracy na rzecz tych spółdzielni;
- 7) wykonywania lub współpracy przy wykonywaniu pracy na podstawie umowy agencyjnej, umowy-zlecenia lub umowy o świadczenie usług;
- 8) wykonywania zwykłych czynności związanych z prowadzeniem lub współpracą przy prowadzeniu działalności pozarolniczej;
- 9) wykonywania przez osobę duchowną czynności religijnych lub czynności związanych z powierzonymi funkcjami duszpasterskimi lub zakonnymi;
- 10) odbywania zastępczych form służby wojskowej;
- 11) nauki w Krajowej Szkole Administracji Publicznej przez słuchaczy pobierających stypendium.

- 1) during or in connection with performance of ordinary activities or instructions by the employee and activities for the employers, even without instructions;
- 2) when the employee remains at the disposal of the employer on the way between the seat of the employer and the place of performing the obligation arising from the employment relationship.

Every accident is treated **equally to accident at work**, as regards entitlement to benefits defined in the law on social insurance against accidents at work and occupational diseases if the employee had such accident:

- during a business trip,
- during training within the scope of national self-defence,
- when performing tasks ordered by trade union organisations functioning at the employer's.

Accident at work is also understood as a sudden incident, causing injury or death, which happened within the term of accident insurance in the course of:

- 1) practising sports during competitions and training by a person receiving sport scholarship;
- 2) performance of paid work while serving the sentence of imprisonment or temporary detentions;
- 3) exercising a mandate by members of parliament or senate who receive salaries;
- 4) serving a mandate of the European Parliament member elected in the Republic of Poland;
- 5) doing – on the basis of appointment issues by powiat labour office or other supervising entity – training or internship connected with a scholarship received by school leavers;
- 6) performance of work by members of agricultural producers' cooperatives, agricultural farmers' cooperatives and by other persons treated equally to members of cooperatives, for the benefit of these cooperatives;
- 7) performance or cooperation in performance of work on the basis of agency agreements, contracts of mandate or contracts of services ;
- 8) performance of typical activities related to running, or cooperation in running, a non-agricultural economic activity;
- 9) performance of religious activities or activities connected with entrusted pastoral or monastic functions by clergymen;
- 10) serving supplementary forms of military service;
- 11) education of students receiving scholarship at the National School of Public Administration .

4. Za ciężki wypadek przy pracy uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiło ciężkie uszkodzenie ciała, a mianowicie: utrata wzroku, słuchu, mowy, zdolności płodzenia lub inne uszkodzenie ciała albo rozstrój zdrowia, naruszające podstawowe funkcje organizmu, a także choroba nieuleczalna lub zagrażająca życiu, trwała choroba psychiczna, trwała, całkowita lub znaczna niezdolność do pracy w zawodzie albo trwale poważne zezspечение lub zniekształcenie ciała.

5. Za śmiertelny wypadek przy pracy uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiła śmierć osoby poszkodowanej na miejscu wypadku lub w okresie 6 miesięcy od chwili wypadku.

6. Wypadki przy pracy klasyfikuje się m.in. według **wydarzeń** je powodujących (określających rodzaj kontaktu człowieka z czynnikiem, który spowodował wypadek) oraz **przyczyn** wypadków (wszelkich braków i nieprawidłowości związanych z czynnikami materialnymi, z organizacją pracy, z nieprawidłowym zachowaniem się pracownika). Każdy wypadek przy pracy jest wynikiem jednego wydarzenia, ale najczęściej kilku przyczyn, w związku z tym suma przyczyn jest większa od ogólnej liczby wypadków. Wydarzenia powodujące urazy grupowane są zgodnie z zaleceniami EURO-STAT-u.

7. Wskaźnik wypadkowości jest to liczba osób poszkodowanych przypadających na 1000 pracujących; do obliczenia wskaźnika przyjęto przeciętną liczbę pracujących obliczoną jako średnia arytmetyczna 2 stanów w dniu 31 XII, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego.

8. Informacje o **zatrudnionych w warunkach zagrożenia** czynnikami szkodliwymi dla zdrowia opracowano na podstawie sprawozdawczości; przy czym:

4. Serious accident at work is an accident which results in serious bodily harm, i.e.: loss of sight, hearing, speech, ability to procreate, other bodily harm or health-related problems-disrupting primary bodily functions or resulting in incurable and life-threatening diseases, permanent mental illness, a permanent, total or significant incapacity for work in the occupation, or a permanent significant disfigurement or distortion of the body.

5. Fatal accident at work is an accident which leads to the death of a victim at the site of the accident or within 6 months of the accident.

6. Accidents at work are classified, i.a., according to **contact-mode of injury** (describing the type of contact of the victim with the factor which caused the accident) as well as according to their **causes** (all shortcomings and irregularities connected with material agents, organisation of work, incorrect employee's action). Each accident at work is the result of a single event, but frequently the result of several causes, thus the sum of causes is greater than the total number of accidents. Contact-modes of injury have been grouped according to the EUROSTAT recommendations.

7. Incidence ratio is the number of persons injured per 1000 persons employed. To calculate the ratio, the average number of working persons was assumed, expressed as an arithmetic mean for two consecutive years, as of 31 XII, i.e. from the year preceding the surveyed year and from the surveyed year.

8. Information regarding **persons working in hazardous conditions** caused by factors harmful to health is compiled on the basis of reports, wherein:

1) dane obejmują zatrudnionych w podmiotach o liczbie pracujących powyżej 9 osób, zaliczanych do sekcji: „Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo” (bez: gospodarstw indywidualnych w rolnictwie, łowiectwa i pozyskiwania zwierząt łownych, włączając działalność usługową oraz rybołówstwa w wodach morskich); „Górnictwo i wydobywanie”; „Przetwórstwo przemysłowe”; „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych”; „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”; „Budownictwo” (bez realizacji projektów budowlanych związanych ze wznoszeniem budynków); „Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle”; „Transport i gospodarka magazynowa”; „Informacja i komunikacja” (bez: działalności związanej z produkcją filmów, nagrań wideo, programów telewizyjnych, nagrań dźwiękowych i muzycznych oraz pozostałej działalności usługowej w zakresie informacji); „Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna” (w zakresie badań naukowych i prac rozwojowych oraz działalności weterynaryjnej); działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca (w zakresie wynajmu i dzierżawy, działalności organizatorów turystyki, pośredników i agentów turystycznych oraz pozostałej działalności usługowej w zakresie rezerwacji i działalności z nią związanej oraz pozostałego sprzątnięcia); „Edukacja” (w zakresie szkół wyższych); „Opieka zdrowotna i pomoc społeczna” (w zakresie opieki zdrowotnej); „Pozostała działalność usługowa” (w zakresie naprawy i konserwacji komputerów i artykułów użytku osobistego i domowego);

2) dane dotyczą osób narażonych na działanie czynników związanych ze środowiskiem pracy (substancje chemiczne, przemysłowe pyły zwiłkniające, hałas, wibracje, gorący lub zimny mikroklimat itp.), z uciążliwością pracy (wymuszona pozycja ciała, nadmierne obciążenie fizyczne itp.) oraz z czynnikami mechanicznymi związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi;

3) do obliczenia wskaźnika na 1000 zatrudnionych przyjęto liczbę zatrudnionych na podstawie stosunku pracy według stanu w dniu 31 XII z roku badanego.

9. Ocena ryzyka zawodowego to kompleksowe oszacowanie kombinacji prawdopodobieństwa wystąpienia urazu ciała lub pogorszenia stanu zdrowia i ich ciężkości, w sytuacji zagrożenia, dokonywane w celu wyboru właściwych środków bezpieczeństwa.

10. Za chorobę zawodową uważa się chorobę, która została spowodowana działaniem czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy lub specyfiką wykonywanej pracy.

Do obliczenia wskaźnika na 100 tys. zatrudnionych przyjęto liczbę zatrudnionych na podstawie stosunku pracy według stanu w dniu 31 XII z roku poprzedzającego rok badany.

1) data concern persons employed by entities with the number of employees more than 9 persons, included in the sections: "Agriculture, forestry and fishing" (excluding: private farms in agriculture, hunting, trapping and related service activities as well as marine fishing); "Mining and quarrying"; "Manufacturing"; "Electricity, gas, steam and air conditioning supply"; "Water supply; sewerage, waste management and remediation activities"; "Construction" (excluding development of building projects); "Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles"; "Transportation and storage"; "Information and communication" (excluding: motion picture, video and television programme production, sound recording and music publishing activities as well as other information service activities); "Professional, scientific and technical activities" (in the scope of scientific research and development as well as veterinary activities); "Administrative and support service activities" (in the scope of rental and leasing activities; travel agency, tour operator as well as other reservation service and related activities and other cleaning activities); "Education" (only tertiary education); "Human health and social work activities" (in the scope of human health activities); "Other service activities" (in the scope of repair of computers and personal and household goods);

2) data concern persons exposed to factors connected with the working environment (chemical substances, fibrosis-inducing industrial dusts, noise, vibrations, hot or cold microclimate, etc.), strenuous work conditions (forced body positioning, excessive physical exertion, etc.) as well as mechanical factors connected with particularly dangerous machinery;

3) the number of employees hired on the basis of an employment contract as of 31 XII from the surveyed year was assumed to calculate the ratio per 1000 paid employees.

9. Occupational risk assessment risk is a comprehensive estimation of the combination of probability of bodily injury or deterioration of health and their severity, occurring in an emergency situation. It is made in order to choose appropriate safety measures.

10. A disease is deemed an occupational disease if it has been caused by the health hazards occurring in the working environment or the nature of performed work.

The number of employees hired on the basis of an employment contract as of 31 XII from the year preceding the surveyed year was assumed to calculate the ratio per 100 thous. paid employees.

Aktywność ekonomiczna ludności

Economic activity of the population

Tabl. 1 / 74/.

AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ – na podstawie BAEL

ECONOMIC ACTIVITY OF THE POPULATION AGED 15 AND MORE
– on the LFS basis

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	2017					SPECIFICATION
	przeciętne w roku annual averages				kwartały quarters				
					I	II	III	IV	
LUDNOŚĆ w tys.	1232	1156	1358	1358	1353	1353	1351	1350	POPULATION in thous.
Mężczyźni	585	544	651	651	648	648	647	647	Men
Kobiety	647	612	707	707	705	705	704	703	Women
Aktywni zawodowo	644	600	723	723	722	727	719	727	Economically active persons
mężczyźni	355	330	401	401	394	403	397	399	men
kobiety	289	271	322	322	327	324	321	327	women
Pracujący	564	555	673	673	680	690	684	705	Employed persons
mężczyźni	308	305	374	374	372	380	376	388	men
kobiety	255	250	299	299	309	310	308	317	women
Bezrobotni ^a	80	45	50	50	42	37	34	21	Unemployed persons ^a
mężczyźni	46	25	27	27	23	23	21	11	men
kobiety	33	20	24	24	19	14	13	10	women
Bierni zawodowo	588	555	635	635	631	625	632	624	Economically inactive persons
mężczyźni	231	215	250	250	254	245	250	248	men
kobiety	358	341	384	384	377	380	382	376	women
WSPÓŁCZYNNIK AKTYW- NOŚCI ZAWODOWEJ w %	52,3	51,9	53,2	53,2	53,4	53,7	53,2	53,9	ACTIVITY RATE in %
mężczyźni	60,7	60,7	61,6	61,6	60,8	62,2	61,4	61,7	men
kobiety	44,7	44,3	45,5	45,5	46,4	46,0	45,6	46,5	women
Miasta	53,5	51,7	53,5	53,5	53,6	55,0	54,1	54,0	Urban areas
Wieś	49,2	52,4	52,7	52,7	52,9	51,1	51,3	53,4	Rural areas
WSKAŹNIK ZATRUDNIENIA w %	45,8	48,0	49,6	49,6	50,3	51,0	50,6	52,2	EMPLOYMENT RATE in %
mężczyźni	52,6	56,1	57,5	57,5	57,4	58,6	58,1	60,0	men
kobiety	39,4	40,8	42,3	42,3	43,8	44,0	43,8	45,1	women
Miasta	47,5	48,1	50,4	50,4	50,7	52,0	51,6	52,6	Urban areas
Wieś	41,9	48,2	47,8	47,8	49,6	48,9	48,7	51,5	Rural areas
STOPA BEZROBOCIA w %	12,4	7,5	6,9	6,9	5,8	5,1	4,7	2,9	UNEMPLOYMENT RATE in %
mężczyźni	13,0	7,6	6,7	6,7	5,8	5,7	5,3	2,8	men
kobiety	11,4	7,4	7,5	7,5	5,8	4,3	4,0	3,1	women
Miasta	11,2	7,1	6,0	6,0	5,4	5,5	4,6	2,6	Urban areas
Wieś	15,3	7,9	8,9	8,9	6,2	4,1	5,1	3,5	Rural areas

^a Osoby w wieku 15-74 lata.

^a Persons aged 15-74.

Tabl. 2 /75/.

AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ WEDŁUG WIEKU ORAZ POZIOMU WYKSZTAŁCENIA W IV KWARTALE 2017 R. – na podstawie BAEŁ
ECONOMIC ACTIVITY OF THE POPULATION AGED 15 AND MORE BY AGE AND EDUCATIONAL LEVEL IN IV QUARTER 2017 – on the LFS basis

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ludność Population	Aktywni zawodowo Economically active persons			Bierni zawo- dowo Econo- mically inactive persons	Współ- czynnik aktywności zawodowej Activity rate	Wskaźnik zatrud- nienia Emplo- yment rate	Stopa bezrobocia Unemplo- yment rate
		ogółem total	pracujący employed	bezro- botni ^a unem- ployed ^a				
	w tys. in thous					w % in %		
OGÓŁEM TOTAL	1350	727	705	21	624	53,9	52,2	2,9
Według wieku: By age:								
w tym w wieku produkcyj- nym ^b of which of working age ^b	954	696	675	21	258	73,0	70,8	3,0
15–24 lata	161	48	42	6	113	29,8	26,1	12,5
25–34	221	182	178	4	38	82,4	80,5	2,2
35–44	244	206	201	5	38	84,4	82,4	2,4
45–54	192	154	152	2	38	80,2	79,2	1,3
55 lat i więcej and more	532	136	132	4	396	25,6	24,8	2,9
Według poziomu wykształcenia: By educational level:								
Wyższe Tertiary	297	232	230	2	65	78,1	77,4	0,9
Policealne i średnie zawodowe Post-secondary and vocational secondary	313	186	178	8	126	59,4	56,9	4,3
Średnie ogólnokształcące General secondary	168	87	82	5	80	51,8	48,8	5,7
Zasadnicze zawodowe . . Basic vocational	317	175	171	4	142	55,2	53,9	2,3
Gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe ^c Lower secondary, primary and incomplete primary ^c	257	46	44	2	211	19,7	17,1	4,3

^a Osoby w wieku 15-74 lata. ^b Mężczyźni 18-64 lata, kobiety 18-59 lat. ^c Łącznie z osobami bez wykształcenia szkolnego.

^a Persons aged 15-74. ^b Men aged 18-64, women aged 18-59. ^c Including persons without school education.

Pracujący Employment

Tabl. 3 /76/.

PRACUJĄCY ^a

Stan w dniu 31 XII

EMPLOYED PERSONS ^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2015	2016	2017	
				ogółem total	z liczby ogółem kobiety of total number women
OGÓŁEM TOTAL	507615	525662	540423	563545	268803
sektor publiczny public sector	144400	131260	130914	131475	85867
sektor prywatny private sector	363215	394402	409509	432070	182936
Rolnictwo ^b , leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture ^b , forestry and fishing	49503	50674	50643	51093	20584
Przemysł Industry	100615	106983	111193	115196	37649
w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing	84833	93219	97326	101641	34677
Budownictwo Construction	36092	34084	35483	37970	4187
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ	87371	86488	87470	89333	48280
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	32873	34174	36604	43279	10845
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ	17152	18195	19628	21238	13665
Informacja i komunikacja Information and communication	6571	8913	8723	9932	2959
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities	10731	10911	10930	10456	7264
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities	8865	8152	8647	9101	4969
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	15695	18834	19538	19896	9961
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities	17471	16070	17384	19572	8645
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne Public administration and defence; compulsory social security	31728	31659	31458	31372	19739
Edukacja Education	45580	47531	47619	48875	38267
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	32205	35205	35930	36800	29348
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation	6418	6045	6304	6357	3945
Pozostała działalność usługowa Other service activities	8745	11744	12869	13075	8496

^a Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności. ^b Dla gospodarstw indywidualnych w rolnictwie dane szacunkowe; patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 119.

^a By actual workplace and kind of activity. ^b For private farms in agriculture estimated data; see general notes, item 5 on page 119.

Tabl. 4 /77/.

PRACUJĄCY ^a WEDŁUG STATUSU ZATRUDNIENIA

Stan w dniu 31 XII

EMPLOYED ^a PERSONS BY EMPLOYMENT STATUS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym Of which	
		zatrudnieni na podstawie stosunku pracy employees hired on the basis of an employment contract	właściciele, współwłaściciele i bezpłatnie pomagający członkowie rodzin owners, co-owners including contributing family workers
OGÓŁEM 2010	290625	285478	2886
TOTAL 2015	296708	292113	2466
2016	304563	300011	2638
2017	313435	309388	2305
sektor publiczny	119298	119298	–
public sector			
sektor prywatny.	194137	190090	2305
private sector			
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	10320	9009	123
Agriculture, forestry and fishing			
Przemysł	98430	97531	651
Industry			
w tym przetwórstwo przemysłowe	89641	88757	636
of which manufacturing			
Budownictwo	12941	12608	333
Construction			
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	32622	32063	516
Trade; repair of motor vehicles ^Δ			
Transport i gospodarka magazynowa	16662	16494	168
Transportation and storage			
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	8245	8072	173
Accommodation and catering ^Δ			
Informacja i komunikacja	4629	4597	32
Information and communication			
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	5093	4820	10
Financial and insurance activities			
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	4652	4644	8
Real estate activities			
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna.	4250	4199	51
Professional, scientific and technical activities			
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	8268	8211	57
Administrative and support service activities			
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	30372	#	#
Public administration and defence; compulsory social security			
Edukacja	46214	46093	121
Education			
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	25029	25002	27
Human health and social work activities			
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	4861	4857	4
Arts, entertainment and recreation			
Pozostała działalność usługowa	781	751	30
Other service activities			

^a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.^a Excluding economic entities employing up to 9 persons.

Tabl. 5 /78/.

PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE ^a
AVERAGE PAID EMPLOYMENT ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	2017		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym podmioty o liczbie pracujących powyżej 9 osób ^a of which entities employing more than 9 persons ^a	
OGÓŁEM	344650	340153	348180	361136	294038	TOTAL
sektor publiczny	127251	114542	114392	115831	115831	public sector
sektor prywatny.	217399	225611	233788	245304	178206	private sector
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	7581	8354	8713	8912	7665	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	87821	93664	96841	101361	93126	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe	78785	84905	87940	92211	84458	of which manufacturing
Budownictwo	25103	20864	21388	22219	11991	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	50224	47423	47814	49195	30416	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazynowa	17179	18477	19865	21752	16117	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	11324	10651	11192	12170	7494	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja . . .	3921	4826	4891	5096	4139	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	6620	6054	5814	5565	4717	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	7044	5663	5995	6338	4272	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna.	8375	8259	8267	8273	3796	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	8712	7615	8176	9155	7266	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowią- zkowe zabezpieczenia spo- łeczne	31651	29699	29514	29373	29373	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja	43662	43464	43455	45007	44394	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	26634	25751	26024	26263	24039	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	5131	4673	4816	4892	4588	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa	3670	4719	5417	5566	646	Other service activities

^a Bez zatrudnionych za granicą.^a Excluding persons employed abroad.

Tabl. 6 /79/.

PEŁNOZATRUDNIENI I NIEPEŁNOZATRUDNIENI ^a

Stan w dniu 31 XII

FULL-AND PART-TIME PAID EMPLOYMENT ^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Pełnozatrudnieni ^b Full-time employees ^b		Niepełnozatrudnieni Part-time employees	
		ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women
OGÓŁEM	2010	265736	135548	19742	11779
TOTAL	2015	273479	141198	18634	11823
	2016	281312	144975	18699	11713
	2017	290663	147446	18725	11782
sektor publiczny		110234	74762	9064	6121
public sector					
sektor prywatny		180429	72684	9661	5661
private sector					
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		7346	1810	1663	939
Agriculture, forestry and fishing					
Przemysł		95285	31865	2246	1148
Industry					
w tym przetwórstwo przemysłowe		86763	29892	1994	1027
of which manufacturing					
Budownictwo		12071	1726	537	182
Construction					
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		30819	17628	1244	850
Trade; repair of motor vehicles ^Δ					
Transport i gospodarka magazynowa		15988	3066	506	219
Transportation and storage					
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		7261	5004	811	526
Accommodation and catering ^Δ					
Informacja i komunikacja		4335	1589	262	119
Information and communication					
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa		4666	3738	154	112
Real estate activities					
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		3976	2225	668	496
Financial and insurance activities					
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		3848	2044	351	231
Professional, scientific and technical activities					
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		7166	2901	1045	534
Administrative and support service activities					
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne		29220	18620	1151	567
Public administration and defence; compulsory social security					
Edukacja		40155	32335	5938	4247
Education					
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		23789	19952	1213	911
Human health and social work activities					
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		4096	2609	761	592
Arts, entertainment and recreation					
Pozostała działalność usługowa		642	334	109	75
Other service activities					

^a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób. ^b Łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo.^a Excluding economic entities employing up to 9 persons. ^b Including seasonal and temporary paid employees.

Tabl. 7 /80/.

PRZYJĘCIA DO PRACY ^aHIRES ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Z liczby ogółem Of total number				Współ- czynnik przyjęć w % Hire rate in %
		kobiety women	podjemujący pierwszą pracę persons starting work for the first time	poprzednio pracujący persons formerly employed	powracający z urlopów wychowaw- czych persons re- turning from child-care leaves	
OGÓŁEM 2010	57656	24377	6563	32932	1589	21,3
TOTAL 2015	60595	27275	6685	41100	596	22,3
2016	63504	28111	7563	42010	560	23,0
2017	76811	35243	8070	46829	604	27,6
sektor publiczny public sector	20099	13586	1809	14350	287	18,7
sektor prywatny private sector	56712	21657	6261	32479	317	33,2
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing	1484	371	129	907	4	22,1
Przemysł Industry	25396	7997	3350	14734	148	27,5
w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing	24035	7697	3228	13829	143	28,7
Budownictwo Construction	4225	439	338	2393	6	36,9
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ	10468	6010	953	7285	80	35,2
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	5311	891	579	3305	8	34,5
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ	3082	1956	403	1375	9	44,4
Informacja i komunikacja Information and communication	1215	454	236	697	8	30,1
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Real estate activities	973	725	67	586	28	18,5
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Financial and insurance activities	538	307	34	351	6	13,3
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	1146	583	159	643	9	31,2
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities	4767	1916	184	1688	4	73,2
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne Public administration and defence; compulsory social security	5265	3047	695	3912	126	18,1
Edukacja Education	8039	6682	392	5989	96	22,1
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	4071	3392	460	2435	66	18,5
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation	662	405	87	430	5	16,1
Pozostała działalność usługowa Other service activities	169	68	4	99	#	27,6

^a Dane obejmują pełnozatrudnionych oraz sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

^a Data cover full-time paid employees as well as seasonal and temporary paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons.

Tabl. 8 /81/.

ZWOLNIENIA Z PRACY ^a**TERMINATIONS ^a**

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	Z liczby ogółem Of total numer					Współ- czynnik zwolnień w % Termination rate in %
			kobiety women	zwolnieni w drodze wypowiedzenia terminated due to dis- solution of an employ- ment contract		przenie- sieni na emeryturę, rentę z tytułu niezdolno- ści do pracy, rehabili- tację retired or granted pension due to an inability to work or due to reha- bilita- tion	korzysta- jący z urlopów wychowa- wczych taking child- -care	
				przez zakład pracy by employer	przez pracownika by em- ployee			
OGÓŁEM	2010	55171	23786	10096	4546	2222	1375	20,4
TOTAL	2015	57110	24276	9233	6735	3581	784	20,9
	2016	56272	24175	5858	7806	4024	908	20,2
	2017	65376	28085	6607	8723	731	938	23,4
sektor publiczny public sector		16548	9793	1934	1354	248	355	15,3
sektor prywatny private sector		48828	18292	4673	7369	483	583	28,4
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing		1456	338	81	96	31	3	21,7
Przemysł Industry		21929	6679	2327	2922	335	320	23,6
w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing		20543	6384	2231	2840	313	298	24,3
Budownictwo Construction		3562	393	211	390	35	10	31,1
Handel; naprawa pojazdów samocho- dowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ		9229	5373	840	1557	67	125	30,9
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage		4645	775	344	748	38	14	30,1

^a Dane obejmują pełnozatrudnionych oraz sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

^a Data cover full-time paid employees as well as seasonal and temporary paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons.

Tabl. 8 /81/. **ZWOLNIENIA Z PRACY** ^a (dok.)
TERMINATIONS ^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Z liczby ogółem Of total numer					Współ- czynnik zwolnień w % Termination rate in %
		kobiety women	zwolnieni w drodze wypowiedzenia terminated due to dis- solution of an employ- ment contract		przenie- sieni na emeryturę, rentę z tytułu niezdolno- ści do pracy, rehabili- tację retired or granted pension due to an inability to work or due to reha- bilita- tion	korzysta- jący z urlopów wychowa- wczych taking child- -care	
			przez zakład pracy by employer	przez pracownika by em- ployee			
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ	2630	1667	208	481	7	32	37,5
Informacja i komunikacja Information and communication	889	305	46	397	—	6	22,0
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Real estate activities	1602	850	668	240	9	33	30,7
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Financial and insurance activities	559	299	22	54	8	#	13,7
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	958	482	80	159	2	12	25,9
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities	4038	1548	341	462	14	#	61,4
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne Public administration and defence; compulsory social security	4364	2547	160	287	79	131	14,9
Edukacja Education	5294	3549	1132	340	33	100	14,4
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	3450	2819	120	490	60	88	15,5
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją. Arts, entertainment and recreation	637	386	26	75	4	9	15,4
Pozostała działalność usługowa Other service activities	134	75	#	25	9	2	21,7

^a Dane obejmują pełnozatrudnionych oraz sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

^a Data cover full-time paid employees as well as seasonal and temporary paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons.

Tabl. 9 /82/.

ABSOLWENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH, ZAWODOWYCH I LICEÓW OGÓLNOKSZTAŁCĄCYCH, KTÓRZY PODJĘLI PRACĘ PO RAZ PIERWSZY ^aTHE GRADUATES OF TERTIARY SCHOOLS, LEAVERS OF VOCATIONAL AND SECONDARY SCHOOLS STARTING WORK FOR THE FIRST TIME ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	W tym kobiety Of which women	Z liczby ogółem – absolwenci szkół Of total number – school leavers			
				wyższych tertiary	policeal- nych i średnich zawodo- wych post-secon- dary and secondary vocational	liceów ogólno- kształcą- cych general secondary	zasad- niczych zawodo- wych basic vocational
OGÓŁEM	2010	4921	2301	2041	985	765	1130
TOTAL	2015	4418	2218	1931	921	667	899
	2016	4832	2331	1831	1010	864	1127
	2017	4684	2205	1933	970	673	1108
sektor publiczny		1345	886	938	202	137	68
public sector							
sektor prywatny		3339	1319	995	768	536	1040
private sector							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		112	46	33	43	6	30
Agriculture, forestry and fishing							
Przemysł		1780	537	332	417	276	755
Industry							
w tym przetwórstwo przemysłowe		1727	516	305	409	268	745
of which manufacturing							
Budownictwo		106	21	54	14	7	31
Construction							
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		572	302	164	179	110	119
Trade; repair of motor vehicles ^Δ							
Transport i gospodarka magazynowa		273	91	106	50	56	61
Transportation and storage							
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		191	123	32	64	59	36
Accommodation and catering ^Δ							
Informacja i komunikacja		172	48	141	6	25	–
Information and communication							
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa		64	44	34	19	11	–
Real estate activities							
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		19	10	7	#	#	6
Financial and insurance activities							
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		103	65	83	10	5	5
Professional, scientific and technical activities							
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		75	32	25	22	#	#
Administrative and support service activities							
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne		500	329	361	65	60	14
Public administration and defence; compulsory social security							
Edukacja		257	232	215	14	16	12
Education							
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		392	280	317	51	12	12
Human health and social work activities							
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		65	43	27	14	18	6
Arts, entertainment and recreation							
Pozostała działalność usługowa		3	2	#	–	–	#
Other service activities							

^a Zatrudnieni na podstawie stosunku pracy; dane obejmują pełnozatrudnionych oraz sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

^a Employed on the basis of an employment contract; data cover full-time paid employees as well as seasonal and temporary paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons.

Tabl. 10 /83/.

MIEJSCA PRACY WOLNE, NOWO UTWORZONE I ZLIKWIDOWANE W 2017 R.

JOB VACANCIES, NEWLY CREATED AND LIQUIDATED JOB IN 2017

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Miejsca pracy Jobs						
	wolne (stan w dniu 31 XII) vacancies (as of 31 XII)			nowo utworzone ^a vacancies – newly created jobs ^a		zlikwidowane ^a liquidated ^a	
	ogółem total	w tym nowo utwo- rzone of which vacancies – newly created jobs	z liczby ogółem w jednost- kach o liczbie pracujących powyżej 9 osób of total number in entities employing more than 9 persons	ogółem total	w tym w jednost- kach o liczbie pracujących powyżej 9 osób of which in entities employing more than 9 persons	ogółem total	w tym w jednost- kach o liczbie pracujących powyżej 9 osób of which in entities employing more than 9 persons
OGÓŁEM TOTAL	3932	720	2345	27381	12377	9931	4676
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing	86	23	18	917	259	396	148
Przemysł Industry	914	235	912	3898	2962	1517	792
górnictwo i wydobywanie mining and quarrying	–	–	–	16	14	12	–
przetwórstwo przemysłowe manufacturing	889	227	889	3612	2727	1360	691
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ electricity, gas, steam and air condi- tioning supply	5	1	5	45	28	54	30
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ water supply; sewerage, waste management and remediation activities	20	7	18	225	193	91	71
Budownictwo Construction	910	10	250	2264	653	1820	516
Handel; naprawa pojazdów samocho- dowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ	215	7	119	6024	3270	2565	1282
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	528	205	193	6421	726	532	245
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ . . . Accommodation and catering ^Δ	36	–	36	1458	408	677	166

^a W ciągu roku.^a During the year.

Tabl. 10 /83/.

MIJESKA PRACY WOLNE, NOWO UTWORZONE I ZLIKWIDOWANE W 2017 R. (dok.)

JOB VACANCIES, NEWLY CREATED AND LIQUIDATED JOB IN 2017 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Miejsca pracy Jobs						
	wolne (stan w dniu 31 XII) vacancies (as of 31 XII)			nowo utworzone ^a vacancies – newly created jobs ^a		zlikwidowane ^a liquidated ^a	
	ogółem total	w tym nowo utwo- rzone of which vacancies – newly created jobs	z liczby ogółem w jednost- kach o liczbie pracujących powyżej 9 osób of total number in entities employing more than 9 persons	ogółem total	w tym w jednost- kach o liczbie pracujących powyżej 9 osób of which in entities employing more than 9 persons	ogółem total	w tym w jednost- kach o liczbie pracujących powyżej 9 osób of which in entities employing more than 9 persons
Informacja i komunikacja Information and communication	131	26	131	549	365	214	170
Działalność finansowa i ubezpiecze- niowa Real estate activities	50	12	50	284	193	155	62
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Financial and insurance activities	94	–	17	253	99	127	38
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	179	42	17	993	171	511	151
Administrowanie i działalność wspie- rająca ^Δ Administrative and support service activities	72	23	50	502	174	418	306
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpie- czenia społeczne Public administration and defence; compulsory social security	170	18	164	390	385	128	125
Edukacja Education	83	5	51	2386	2095	502	437
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	338	103	262	572	428	195	155
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation	93	11	71	238	140	103	48
Pozostała działalność usługowa Other service activities	33	–	4	232	49	71	35

^a W ciągu roku.^a During the year.

Bezrobocie Unemployment

Tabl. 11 /84/.

BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI, STOPA BEZROBOCIA ORAZ OFERTY PRACY

Stan w dniu 31 XII

REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS, UNEMPLOYMENT RATE AS WELL AS JOB OFFERS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	2017	SPECIFICATION
Bezrobotni zarejestrowani ogółem	109964	79393	65842	52599	Total registered unemployed persons
w tym kobiety	57185	42882	36439	30577	of which women
Z liczby ogółem – bezrobotni:					Of total number – unemployed persons:
dotychczas niepracujący	21151	11547	8632	6668	previously not employed
absolwenci ^a	5006	2591	1845	1297	school-leavers ^a
bez kwalifikacji zawodowych	31964	25557	21385	17331	without occupational qualifications
zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy	2290	3179	2420	1750	terminated for company reasons
długotrwale bezrobotni ^b	50494	43963	35487	28774	long-term unemployed ^b
posiadający prawo do zasiłku	20834	12775	11001	8644	possessing benefit rights
posiadający co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia	.	13102	11804	10787	with at least one child under 6 years of age
niepełnosprawni	4281	3924	3392	2825	disabled persons
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^c w %	17,8	13,1	10,9	8,5	Registered unemployment rate ^c in %
Oferty pracy	1125	3252	3716	3384	Job offers

^a Za bezrobotnego absolwenta uważa się osobę w okresie do upływu 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki potwierdzonej świadectwem, dyplomem lub innym dokumentem ukończenia szkoły (dotyczy absolwentów z wykształceniem zasadniczym zawodowym, średnim, policealnym lub wyższym), kursów zawodowych trwających co najmniej 24 miesiące lub nabycia uprawnień do wykonywania zawodu przez osoby niepełnosprawne. ^b Pozostający w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego. ^c Patrz uwagi ogólne, ust. 2 na str. 121.

Źródło: dane Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

^a An unemployed school-leaver is a person who has, within the last 12 months graduated any school confirmed by a certificate, diploma or other document completion of education (concerns school-leavers with basic vocational, secondary, post-secondary or tertiary education), has completed a minimum of 24 months of vocational training courses or disabled persons who acquired qualifications to work in a given occupation. ^b Remaining in the register rolls of the powiat labour office for the overall period of over 12 months during the last two years, excluding the periods of undergoing a traineeship and on a job occupational training. ^c See general notes, item 2 on page 121.

Source: data of the Ministry of Family, Labour and Social Policy.

Tabl. 12 /85/.

BEZROBOTNI NOWO ZAREJESTROWANI I WYREJESTROWANI ^aNEWLY REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS AND PERSONS REMOVED FROM UNEMPLOYMENT ROLLS ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	2017	SPECIFICATION
Bezrobotni nowo zarejestrowani	179790	134902	123439	105651	Newly registered unemployed persons
Z liczby ogółem:					Of total number:
kobiety	86908	65430	59962	51899	women
dotychczas niepracujący	42929	22181	17853	13656	previously not employed
zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy	3219	4772	3975	2958	terminated for company reasons
Bezrobotni wyrejestrowani	175731	149974	136990	119018	Persons removed from unemployment rolls
Z liczby ogółem:					Of total number:
kobiety	84022	72343	66405	57821	women
z tytułu podjęcia pracy	71526	71226	66115	58087	received jobs

^a W ciągu roku.

Źródło: dane Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

^a During the year.

Source: data of the Ministry of Family, Labour and Social Policy.

Tabl. 13 /86/.

BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG WIEKU, POZIOMU WYKSZTAŁCENIA, CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY ORAZ STAŻU PRACY

Stan w dniu 31 XII

REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BY AGE, EDUCATIONAL LEVEL, DURATION OF UNEMPLOYMENT AND WORK SENIORITY

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010		2015		2016		2017	
	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women
OGÓŁEM TOTAL								
OGÓŁEM	109964	57185	79393	42882	65842	36439	52599	30577
TOTAL								
WEDŁUG WIEKU BY AGE								
24 lata i mniej and less	20634	11415	10379	6151	7842	4942	5865	3972
25–34	30916	17928	20536	13196	17181	11563	13774	9986
35–44	20491	11364	16688	9928	14300	8649	11962	7719
45–54	24419	12272	14938	7720	11831	6234	9839	5336
55 lat i więcej and more	13504	4206	16852	5887	14688	5051	11159	3564

Tabl. 13 /86/.

BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG WIEKU, POZIOMU WYKSZTAŁCENIA, CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY ORAZ STAŻU PRACY (dok.)

Stan w dniu 31 XII

REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BY AGE, EDUCATIONAL LEVEL, DURATION OF UNEMPLOYMENT AND WORK SENIORITY (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010		2015		2016		2017	
	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women
WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA BY EDUCATIONAL LEVEL								
Wyższe Tertiary	8894	5921	8368	5741	7105	4939	5762	4026
Policealne oraz średnie zawodowe Post-secondary as well as vocational secondary	19733	12146	14570	9222	12016	7711	9697	6450
Średnie ogólnokształcące General secondary	11699	7924	8619	5935	7462	5269	5972	4427
Zasadnicze zawodowe Basic vocational	30969	12884	21229	9013	17254	7608	13563	6452
Gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe Lower secondary, primary and incomplete primary	38669	18310	26607	12971	22005	10912	17605	9222
WEDŁUG CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY ^{ab} BY DURATION OF UNEMPLOYMENT ^{ab}								
3 miesiące i mniej months and less	40380	19569	25980	12593	21335	10092	17121	8379
3–6	20041	10952	11958	6551	9713	5531	7423	4387
6–12	20578	10366	12153	6480	10755	6123	8032	4788
12–24	19105	10161	12429	7126	10429	13610	8215	5363
Powyżej 24 miesięcy More than 24 months	9860	6137	16873	10132	6277	8416	11808	7660
WEDŁUG STAŻU PRACY ^b BY WORK SENIORITY ^b								
Bez stażu pracy No work seniority	21151	12415	11547	7160	8632	5618	6668	4639
Ze stażem pracy: With work seniority:	88813	44770	67846	35722	57210	30821	45931	25938
1 rok i mniej and less	18595	10519	15571	9154	13216	7958	10598	6788
1–5	24286	13020	17096	9926	14773	8960	12300	7857
5–10	14427	7708	11492	6398	9889	5609	8037	4815
10–20	15812	7913	11963	5983	10108	5053	8195	4168
20–30	12377	4679	8735	3361	6883	2578	5107	1833
powyżej 30 lat more than 30 years	3316	931	2989	900	2341	663	1694	477

^a Od momentu rejestracji w urzędzie pracy. ^b Przedziały zostały domknięte prawostronnie, np. w przedziale 3-6 uwzględniono osoby, które pozostawały bez pracy 3 miesiące i 1 dzień do 6 miesięcy.

U w a g a . Według stanu w dniu 31 XII 2017 r. wśród bezrobotnych były 16283 osoby (w tym 6228 kobiet) w wieku 50 lat i więcej.

Źródło: dane Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

^a From the date of registering in a labour office. ^b Intervals were shifted upward, e.g., in the interval 3-6, persons remaining unemployed from 3 months and 1 day to 6 months were included.

Note. As of 31 XII 2017 among the unemployed were 16283 persons (of which 6228 women) aged 50 and more.

Source: data of the Ministry of Family, Labour and Social Policy.

Tabl. 14 /87/.

BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI KORZYSTAJĄCY Z AKTYWNYCH FORM PRZECIWDZIAŁANIA BEZROBOCIU ORAZ OFERTY PRACY ^aREGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BENEFITTING FROM LABOUR MARKET PROGRAMME AS WELL AS JOB OFFERS ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	2017	SPECIFICATION
Bezrobotni, którzy:					Unemployed persons who:
Podjęli zatrudnienie przy pracach interwencyjnych	2737	2561	2215	2451	Undertook employment in intervention
w tym kobiety	1765	1379	1188	1335	of which women
Podjęli zatrudnienie przy robotach publicznych	6963	3967	3516	3080	Undertook employment in public works
w tym kobiety	3061	2059	1822	1563	of which women
Rozpoczęli szkolenie lub staż u pracodawcy	25890	13161	9911	8943	Started training or internship with the employer
w tym kobiety	15380	7709	5911	5395	of which women
Rozpoczęli prace społecznie użyteczne	4654	4105	3382	3140	Started a social useful works
w tym kobiety	2856	2491	1995	1787	of which women
Liczba zgłoszonych ofert pracy. . .	53430	69351	76983	81850	Number of submitted job offers

^a W ciągu roku.

Źródło: dane Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

^a During the year.

Source: data of the Ministry of Family, Labour and Social Policy.

Tabl. 15 /88/.

WYDATKI FUNDUSZU PRACY

EXPENDITURES OF LABOUR FUND

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	2017		SPECIFICATION
	w mln zł in mln zł				w odsetkach in percent	
OGÓŁEM	545,6	379,4	364,0	351,6	100,0	TOTAL
w tym:						of which:
Zasiłki dla bezrobotnych	203,7	145,1	129,5	105,3	30,0	Unemployment benefits
Szkolenia	17,1	10,8	9,2	7,8	2,2	Training
Środki na podjęcie działalności gospodarczej i wyposażenie stanowisk pracy	77,7	80,3	62,8	67,0	19,0	Means for starting of economic activity and equipping of workseat
Roboty publiczne	43,0	27,4	25,9	25,2	7,2	Public works
Prace interwencyjne	14,2	12,5	13,3	13,0	3,7	Intervention works
Stypendia za okres stażu	95,8	59,7	49,7	42,0	11,9	Scholarships for intership period

Źródło: dane Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

Source: data of the Ministry of Family, Labour and Social Policy.

Warunki pracy Work conditions

Tabl. 16 /89/.

POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY ^a (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie)

PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK ^a
(excluding private farms in agriculture)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	W wypadkach In occupational accidents			Z liczby ogółem – – niezdolni do pracy ^b Of total number - persons incapable for work			SPECIFICATION	
		śmier- telnych fatal	ciężkich serious	innych other	1–3 dni days	4–20	21 dni i więcej days and more		
OGÓŁEM TOTAL									
OGÓŁEM 2010	4135	20	26	4089	54	1552	2225	TOTAL	
2015	4092	16	21	4055	88	1807	2006		
2016	4117	13	18	4086	76	1645	1908		
2017	3904	14	32	3858	70	1655	2089		
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	117	4	3	110	1	32	78	Agriculture, forestry and fishing	
Przemysł					30	708	893	Industry	
górnictwo i wydobywanie . . .	11	–	–	11	–	3	8	mining and quarrying	
przetwórstwo przemysłowe . .	1443	–	18	1425	27	634	771	manufacturing	
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	20	–	1	19	–	7	13	electricity, gas, steam and air conditioning supply	
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekulty- wacja ^Δ	171	–	1	170	3	64	101	water supply; sewerage, waste management and remediation activities	
Budownictwo	172	7	6	159	2	58	104	Construction	
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	597	–	–	597	11	284	295	Trade; repair of motor vehicles ^Δ	
Transport i gospodarka magazy- nowa	282	3	2	277	7	104	163	Transportation and storage	
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	88	–	–	88	1	43	43	Accommodation and catering ^Δ	
Informacja i komunikacja	15	–	–	15	–	4	10	Information and commu- nication	
Działalność finansowa i ubezpie- czeniowa	52	–	–	52	–	19	28	Financial and insurance activities	
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	27	–	–	27	1	9	17	Real estate activities	
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	29	–	–	29	–	13	16	Professional, scientific and technical activities	
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	62	–	–	62	1	31	30	Administrative and support service activities	
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne . .	192	–	1	191	4	87	93	Public administration and defence; compulsory social security	
Edukacja	202	–	–	202	5	78	107	Education	
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	340	–	–	340	4	149	169	Human health and social work activities	
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	57	–	–	57	3	26	26	Arts, entertainment and recreation	
Pozostała działalność usługowa	27	–	–	27	–	10	17	Other service activities	

^a Zgłoszone w danym roku. ^b Z wyłączeniem wypadków śmiertelnych.^a Registered in a given year. ^b Excluding fatal accidents.

Tabl. 16 /89/.

POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY ^a (dok.)
(poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie)
PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK ^a
(excluding private farms in agriculture) (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	W wypadkach In occupational accidents			Z liczby ogółem – – niezdolni do pracy ^b Of total number - persons incapable for work			SPECIFICATION	
		śmier- telnych fatal	ciężkich serious	innych other	1–3 dni days	4–20	21 dni i więcej days and more		
NA 1000 PRACUJĄCYCH ^c (wskaźnik wypadkowości) PER 1000 EMPLOYED PERSONS ^c (accidence rate)									
OGÓŁEM	2010	9,13	0,04	0,06	9,03	0,12	3,43	4,91	TOTAL
	2015	8,47	0,03	0,04	8,40	0,18	3,74	4,15	
	2016	8,31	0,03	0,04	8,24	0,17	3,79	4,17	
	2017	7,59	0,03	0,06	7,50	0,14	3,22	4,06	
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		8,88	0,30	0,23	8,35	0,08	2,43	5,92	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł		14,53	–	0,18	14,35	0,27	6,25	7,89	Industry
górnictwo i wydobywanie . . .		11,08	–	–	11,08	–	3,02	8,06	mining and quarrying
przetwórstwo przemysłowe . .		14,50	–	0,18	14,32	0,27	6,37	7,75	manufacturing
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ		3,84	–	0,19	3,65	–	1,34	2,50	electricity, gas, steam and air conditioning supply
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekulty- wacja ^Δ		22,77	–	0,13	22,64	0,40	8,52	13,45	water supply; sewerage, waste management and remediation activities
Budownictwo		4,68	0,19	0,16	4,33	0,05	1,58	2,83	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		6,75	–	–	6,75	0,12	3,21	3,34	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazy- nowa.		7,06	0,08	0,05	6,93	0,18	2,60	4,08	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		4,31	–	–	4,31	0,05	2,10	2,10	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja.		1,61	–	–	1,61	–	0,43	1,07	Information and commu- nication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa		4,86	–	–	4,86	–	1,78	2,62	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		3,04	–	–	3,04	0,11	1,01	1,92	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna.		1,47	–	–	1,47	–	0,66	0,81	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		3,36	–	–	3,36	0,05	1,68	1,62	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne . .		6,11	–	0,03	6,08	0,13	2,77	2,96	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja		4,19	–	–	4,19	0,10	1,62	2,22	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		9,35	–	–	9,35	0,11	4,10	4,65	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją.		9,00	–	–	9,00	0,47	4,11	4,11	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa		2,08	–	–	2,08	–	0,77	1,31	Other service activities

^a Zgłoszone w danym roku. ^b Bez poszkodowanych w wypadkach śmiertelnych oraz wypadkach, dla których nie odnotowano niezdolności do pracy. ^c W liczbie pracujących nie uwzględniono pracowników cywilnych jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

^a Registered in a given year. ^b Excluding casualties in fatal accidents and accidents for which incapacity for work was not reported. ^c The number of employed persons does not include the civilian employees of the budgetary units conducting activity within the national defence and public safety.

Tabl. 17 /90/.

WYDARZENIA I PRZYCZYNY WYPADKÓW PRZY PRACY ^a

(poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie)

CONTACT-MODE OF INJURY AND CAUSE OF ACCIDENTS AT WORK ^a

(excluding private farms in agriculture)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Grand total	W tym Of which						
			rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo agricul- ture, forestry and fishing	przemysł industry		budo- wnictwo construc- tion	handel; naprawa poja- zdów samocho- dowych ^Δ trade; repair of motor vehic- les ^Δ	transport i gospo- darka magazy- nowa transporta- tion and storage	opieka zdrowotna i pomoc spo- łeczna human health and social work activities
				razem total	w tym prze- twórstwo przemys- łowe of which manufac- turing				
WYDARZENIA POWODUJĄCE URAZY CONTACT-MODE OF INJURY									
OGÓŁEM	2010	4135	156	1758	1591	282	482	285	321
TOTAL	2015	4092	152	1589	1415	213	569	266	377
	2016	4117	133	1725	1553	144	580	260	378
	2017	3904	117	1645	1443	172	597	282	340
Kontakt z prądem elektrycznym, tempe- raturą, niebezpiecznymi substancjami i preparatami chemicznymi		141	3	72	68	3	13	8	5
Contact with electrical voltage, temperature, hazardous substances and chemicals									
w tym z preparatami chemicznymi of which chemicals		32	3	13	12	1	3	2	2
Tonięcie, zakopanie, zamknięcie. . . . Drowned, buried, enveloped		6	–	3	1	1	–	1	–
Zderzenie z / lub uderzenie w: Horizontal or vertical impact with or against:		1933	61	746	632	98	283	179	137
nieruchomy obiekt stationary object		1161	32	394	326	45	151	119	108
obiekt w ruchu object in motion		772	29	352	306	53	132	60	29
w tym przez: of which by:									
spadający obiekt. falling object		315	17	148	134	16	66	22	9
poruszający się lub transportowany obiekt. moving or transported object		194	5	78	65	15	38	15	7
Kontakt z przedmiotem ostrym, szorstkim, chropowatym Contact with sharp, pointed, rough, coarse material agent		917	17	486	449	29	170	24	101
w tym kontakt z przedmiotem ostrym of which contact with sharp material agent		598	10	315	295	16	148	5	53
Uwięzienie, zmiażdżenie Trapped, crushed		265	6	160	146	19	38	8	8
Obciążenie psychiczne lub fizyczne Physical or mental stress		523	13	164	141	20	80	39	73
w tym obciążenie układu mięśniowo- szkieletowego of which physical stress – on the musculoskeletal system		467	12	153	131	18	74	37	63
Przejaw agresji ze strony człowieka lub zwierzęcia Bite, kick, etc (human or animal)		103	16	12	4	1	8	20	16
Pozostałe Others		15	1	2	2	1	4	3	–

^a Zgłoszone w danym roku.^a Registered in a given year.

Tabl. 17 / 90/.

WYDARZENIA I PRZYCZYNY WYPADKÓW PRZY PRACY ^a (dok.)

(poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie)

CONTACT-MODE OF INJURY AND CAUSESE OF ACCIDENTS AT WORK ^a

(excluding private farms in agriculture) (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Grand total	W tym Of which						
			rolnictwo, leśnictwo, łowiactwo i rybactwo agricul- ture, forestry and fishing	przemysł industry		budo- wnictwo construc- tion	handel; naprawa poja- zdów samocho- dowych ^Δ trade; repair of motor vehic- cles ^Δ	transport i gospo- darka magazy- nowa transport and storage	opieka zdrowotna i pomoc spo- łeczna human health and social work activities
				razem total	w tym prze- twórstwo przemys- łowe of which manufac- turing				
PRZYCZYNY WYPADKÓW CAUSES OF ACCIDENTS									
OGÓŁEM TOTAL	2010 2015 2016 2017	8241 8080 8388 8076	275 291 245 224	3738 3279 3689 3577	3378 2957 3339 3161	630 436 273 326	1004 1257 1344 1392	546 528 518 564	513 634 626 550
Niewłaściwy stan czynnika material- nego Inappropriate condition of material objects/agents		684	12	353	313	37	82	54	41
Niewłaściwa organizacja: Inappropriate organisation of:									
pracy work		435	17	227	214	14	95	22	16
stanowiska pracy workstation		476	12	247	221	11	99	27	28
Brak lub niewłaściwe posługiwanie się czynnikiem materialnym Absence or inappropriate use of material objects/agents		709	13	362	331	30	160	33	25
Nieużywanie sprzętu ochronnego Not using protective equipment		141	2	84	76	6	27	7	3
Niewłaściwe samowolne zachowanie się pracownika Inappropriate wilful employee's action		607	16	294	258	20	151	28	26
Niewłaściwy stan psychofizyczny pracownika ^b Wrong mental and physical state of an employee ^b		113	5	28	27	2	17	6	24
Nieprawidłowe zachowanie się pracownika Incorrect employee action		4597	136	1892	1647	186	745	314	361
Inne. Others		314	11	90	74	20	16	73	26

^a Zgłoszone w danym roku. ^b Spowodowany m.in.: nagłym zachorowaniem, niedyspozycją fizyczną lub psychiczną, nadużyciem alkoholu.

^a Registered in a given year. ^b Caused by, e.g.: sudden action, physical or mental indisposition, alcohol abuse.

Tabl. 18 /91/.

POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY ^a W GOSPODARSTWACH INDYWIDUALNYCH W ROLNICTWIEPERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK ^a ON PRIVATE FARMS IN AGRICULTURE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	2017	SPECIFICATION
OGÓŁEM	218	228	221	188	TOTAL
w tym wypadki śmiertelne	–	1	1	5	of which fatal accidents
Wydarzenia powodujące urazy:					Events causing injury:
upadek osób	104	119	102	97	persons falling
uderzenie lub przygniecenie przez spadające przedmioty	11	17	17	17	persons hit or crushed by falling objects
przejechanie, uderzenie, pochwycenie przez środki transportu w ruchu	5	4	6	5	persons run over, hit or caught by moving means of transport
pochwycenie, uderzenie przez części ruchome maszyn i urządzeń	28	31	34	21	persons caught or hit by moving parts of machinery and equipment
uderzenie, przygniecenie, pogryzienie przez zwierzęta	20	17	19	13	persons hit, crushed or bitten by animals
działanie skrajnych temperatur	3	2	–	2	influence of extreme temperatures
działanie materiałów szkodliwych	–	–	–	1	influence of hazardous materials
inne wydarzenia	47	38	43	32	other events

^a Z tytułu których przyznano jednorazowe odszkodowania.

Źródło: dane Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

^a For which one-off compensations were granted.

Source: data of the Agricultural Social Insurance Fund.

Tabl. 19 /92/.

ZATRUDNIENI W WARUNKACH ZAGROŻENIA ^a

Stan w dniu 31 XII

PERSONS WORKING IN HAZARDOUS CONDITIONS ^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Zagrożenie Hazard							
		związane connected with							
		Ogółem Grand total		ze środowiskiem pracy work environment		z uciążliwością pracy strenuous work		z czynnikami mechanicznymi związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi mechanical factors related to particularly dangerous machinery	
		ogółem grand total	w tym przez jed- ną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jed- ną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jed- ną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jed- ną grupę czynników of which one group of factors
na 1000 zatrudnionych badanej zbiorowości per 1000 paid employees of the surveyed population									
OGÓŁEM	2010	138,4	103,3	84,6	59,9	34,5	30,0	19,4	13,4
TOTAL	2015	123,0	93,3	79,5	56,8	28,2	24,2	15,4	12,3
	2016	119,5	88,4	75,0	54,0	27,3	22,7	17,3	11,6
	2017	94,4	70,3	58,5	43,2	18,6	15,6	17,3	11,5
sektor publiczny		73,3	47,9	34,9	19,1	32,6	25,1	5,9	3,8
public sector									
sektor prywatny		100,1	76,4	64,9	49,8	14,8	13,0	20,4	13,6
private sector									
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo		122,8	97,0	73,4	65,9	29,7	27,2	19,7	3,9
and fishing									

^a Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego, tzn. mającego największe szkodliwe znaczenie na danym stanowisku pracy; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i dotyczą wybranych rodzajów działalności; patrz uwagi ogólne, ust. 8 na str. 123.ª Listed only once by predominant factor, i.e. the factor having the most hazardous effect at a given workstation; data concern entities employing more than 9 persons and refer to selected kinds of activity; see general notes, item 8 on page 123.

Tabl. 19 /92/.

ZATRUDNIENI W WARUNKACH ZAGROŻENIA ^a (dok.)

Stan w dniu 31 XII

PERSONS WORKING IN HAZARDOUS CONDITIONS ^a (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Zagrożenie Hazard							
	związane connected with							
	Ogółem Grand total		ze środowiskiem pracy work environment		z uciążliwością pracy strenuous work		z czynnikami mechanicznymi związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi mechanical factors related to particularly dangerous machinery	
	ogółem grand total	w tym przez jed- ną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jed- ną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jed- ną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jed- ną grupę czynników of which one group of factors
na 1000 zatrudnionych badanej zbiorowości per 1000 paid employees of the surveyed population								
Przemysł Industry	179,6	132,2	76,1	37,1	98,2	90,3	5,3	4,9
górnictwo i wydobywanie mining and quarrying	24,8	7,6	17,2	–	–	–	7,6	7,6
przetwórstwo przemysłowe manufacturing	540,0	447,4	133,1	78,9	400,9	362,5	6,0	6,0
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ electricity, gas, steam and air condi- tioning supply	52,4	52,4	18,9	18,9	33,5	33,5	–	–
dostawa wody; gospodarowanie ście- kami i odpadami; rekultywacja ^Δ water supply; sewerage, waste man- agement and remediation activities	94,1	49,7	71,7	28,0	16,1	16,1	6,4	5,7
Budownictwo Construction	256,2	265,2	138,1	138,1	–	–	127,1	127,1
Handel; naprawa pojazdów samocho- dowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ	152,2	152,2	152,2	152,2	–	–	–	–
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	65,7	21,5	45,8	7,3	11,6	11,6	8,4	2,6
Informacja i komunikacja Information and communication	–	–	–	–	–	–	–	–
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	–	–	–	–	–	–	–	–
Administrowanie i działalność wspiera- jąca ^Δ Administrative and support service activities	80,2	59,1	67,5	46,4	–	–	12,7	12,7
Edukacja Education	2,6	2,6	0,3	0,3	–	–	2,3	2,3
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna . . Human health and social work activities	30,1	13,1	9,8	8,2	19,1	3,7	1,2	1,2
Pozostała działalność usługowa . . . Other service activities	–	–	–	–	–	–	–	–

^a Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego, tzn. mającego największe szkodliwe znaczenie na danym stanowisku pracy; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i dotyczą wybranych rodzajów działalności; patrz uwagi ogólne, ust. 8 na str. 123.

^a Listed only once by predominant factor, i.e. the factor having the most hazardous effect at a given work post; data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities; see general notes, item 8 on page 123.

Tabl. 20 /93/.

ZATRUDNIENI^a NA STANOWISKACH PRACY, DLA KTÓRYCH DOKONANO OCENY RYZYKA ZAWODOWEGO^b W 2017 R.PERSONS^a WORKING AT WORKSTATIONS ASSESSED FOR OCCUPATIONAL RISK^b IN 2017

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Przeprowa- dzenie oceny ryzyka zawodowego Assessment of occupational risk	Wyeliminowanie lub ograniczenie ryzyka zawodowego Elimination or limitation of occupational risk	Środki zastosowane do wyeliminowania lub ograniczenia ryzyka zawodowego Measures taken to eliminate or reduce the occupational risk		
			techniczne technical	organizacyjne organisational	ochrony indywidualnej personal protection
			na 1000 zatrudnionych badanej zbiorowości per 1000 paid employees of the surveyed population		
OGÓŁEM TOTAL	311,3	211,8	64,4	78,8	168,3
sektor publiczny public sector	310,3	226,7	31,1	68,1	182,8
sektor prywatny private sector	311,6	207,7	73,5	81,8	164,4
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing	303,4	292,3	37,7	125,8	276,2
Przemysł Industry	362,8	247,6	91,4	96,8	211,0
górnictwo i wydobywanie mining and quarrying	110,7	427,5	284,4	0,0	377,9
przetwórstwo przemysłowe manufacturing	367,1	260,7	99,4	105,0	223,8
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ electricity, gas, steam and air conditioning supply	416,0	123,6	22,8	75,4	48,2
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ water supply; sewerage, waste management and remediation activities	308,4	143,4	18,6	21,5	128,3
Budownictwo Construction	277,2	195,9	46,4	52,9	158,4
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ	243,7	113,7	18,4	36,7	83,3
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	215,6	90,8	26,1	61,2	31,1
Informacja i komunikacja Information and communication	379,2	361,4	254,6	167,1	159,1
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	210,5	210,5	31,6	210,5	210,5
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities	270,6	247,7	82,6	44,8	124,7
Edukacja Education	159,4	198,3	31,4	94,9	134,5
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	338,2	264,3	28,0	48,8	226,3
Pozostała działalność usługowa Other service activities	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i dotyczą wybranych rodzajów działalności; patrz uwagi ogólne, ust. 9 na str. 124.

^a Data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities; see general notes, item 9 on page 124.

Tabl. 21 /94/.

CHOROBY ZAWODOWE**OCCUPATIONAL DISEASES**

CHOROBY	Liczba przypadków Number of cases		DISEASES
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers	na 100 tys. zatrudnionych per 100 thous. paid employees	
OGÓŁEM 2010	145	39,6	TOTAL
2015	67	18,5	
2016	80	21,7	
2017	91	23,9	
Pylice płuc	3	0,8	Pneumoconioses
Choroby opłucnej lub osierdzia wywołane pyłem azbestu	1	0,3	Diseases of pleura or pericardium induced by asbestos dust
Astma oskrzelowa	1	0,3	Bronchial asthma
Zewnątrzpochodne alergiczne zapale- nie pęcherzyków płucnych	–	–	Extrinsic allergic alveolitis
Ostre uogólnione reakcje alergiczne nieżyt nosa	–	–	Acute general allergic reactions
Alergiczny nieżyt nosa	–	–	Allergic rhinitis
Przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysił- kiem głosowym	14	3,7	Chronic diseases of vocal organ re- lated to excessive vocal effort
Nowotwory złośliwe powstałe w następstwie działania czynników występujących w środowisku pracy, uznanych za rakotwórcze u ludzi	2	0,5	Malignant neoplasms induced by human carcinogens present in work environment
Choroby skóry	–	–	Skin diseases
Przewlekłe choroby układu ruchu wywołane sposobem wykonywania pracy	2	0,5	Chronic diseases of locomotor system related to the way the job is per- formed
Przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego wywołane spo- sobem wykonywania pracy	8	2,1	Chronic diseases of peripheral nerv- ous system related to the way job is performed
Obustronny trwały ubytek słuchu typu ślimakowego lub czuciowo-nerwo- wego spowodowany hałasem	2	0,5	Bilateral permanent noise-induced hearing loss of cochlear or sensoneu- ral type
Zespół wibracyjny	1	0,3	Vibration syndrome
Choroby układu wzrokowego wywoła- ne czynnikami fizycznymi, chemicz- nymi lub biologicznymi	–	–	Diseases of visual system induced by physical, chemical or biological agents
Choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa	57	15,0	Infectious and parasitic diseases or their sequels

Źródło: dane Instytutu Medycyny Pracy w Łodzi.

Source: data of the Institute of Occupational Medicine in Łódź.

Tabl. 22 /95/.

KORZYSTAJĄCY ZE ŚWIADCZEŃ Z TYTUŁU PRACY W WARUNKACH SZKODLIWYCH DLA ZDROWIA I UCIAŻLIWYCH ^a

Stan w dniu 15 XII

PERSONS RECEIVING BENEFITS FOR WORK IN HARMFUL AND STRENUOUS CONDITIONS ^a

As of 15 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Posiłki profilak- tyczne Preventive food	Napoje Drinks	Inne środki odżywcze Other nutrition	Dodatki pieniężne Allow- ances	Skrócony czas pracy Short time work	Dodat- kowe urlopy Extra leaves	Uprawnienia wynikające z pracy w szczegól- nych warun- kach lub w szczególnym charakterze ^b Entitlements arising from work in spe- cial con- ditions ^b
OGÓŁEM	2010	21727	30902	3205	16716	1155	3046	582
TOTAL	2015	15686	20399	1840	9839	1094	1122	353
	2016	14921	22514	1575	11074	784	1203	451
	2017	15723	20364	1812	10300	22	1149	373
sektor publiczny		5358	5385	449	4626	4	1113	134
public sector								
sektor prywatny		10365	14979	1363	5674	17	20	230
private sector								
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing		2582	937	89	88	–	7	1
Przemysł		9880	14196	1519	7246	9	1	225
Industry								
górnictwo i wydobywanie		211	116	–	–	–	–	8
mining and quarrying								
przetwórstwo przemysłowe		6878	11719	912	4264	9	1	170
manufacturing								
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ		319	1096	285	1746	–	–	44
electricity, gas, steam and air condi- tioning supply								
dostawa wody; gospodarowanie ścieka- mi i odpadami; rekultywacja ^Δ		2472	1265	322	1236	–	–	3
water supply; sewerage, waste mana- gement and remediation activities								
Budownictwo		939	1193	27	64	1	1	3
Construction								
Handel; naprawa pojazdów samocho- dowych ^Δ		652	430	14	555	–	–	–
Trade; repair of motor vehicles ^Δ								
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage		1414	1031	163	2138	8	1130	144
Informacja i komunikacja		2	29	–	8	–	–	–
Information and communication								
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		–	18	–	–	–	–	–
Professional, scientific and technical activities								
Administrowanie i działalność wspiera- jąca ^Δ		68	220	–	39	–	–	–
Administrative and support service activities								

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i dotyczą wybranych rodzajów działalności; patrz uwagi ogólne, ust. 8 na str. 123. ^b Od 2008 r. informacje dotyczą wyłącznie osób, które posiadały takie uprawnienia i w badanym miesiącu pracowały.

^a Data concern entities employing more than 9 persons and refer to selected kinds of activity; see general notes item 8 on page 123. ^b Since 2008 information related only to persons who have had such powers and have worked at researched month.

Tabl. 22 /95/.

KORZYSTAJĄCY ZE ŚWIADCZEŃ Z TYTUŁU PRACY W WARUNKACH SZKODLIWYCH DLA ZDROWIA I UCIAŻLIWYCH ^a (dok.)

Stan w dniu 15 XII

PERSONS RECEIVING BENEFITS FOR WORK IN HARMFUL AND STRENUOUS CONDITIONS ^a (cont.)

As of 15 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Posiłki profilaktyczne Preventive food	Napoje Drinks	Inne środki odżywcze Other nutrition	Dodatki pieniężne Allowances	Skrócony czas pracy Short time work	Dodatki kowe urlopy Extra leaves	Uprawnienia wynikające z pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze ^b Entitlements arising from work in special conditions ^b
Edukacja Education	68	51	–	–	–	–	–
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	118	2259	–	162	4	10	–
Pozostała działalność usługowa Other service activities	–	–	–	–	–	–	–

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i dotyczą wybranych rodzajów działalności; patrz uwagi ogólne, ust. 8 na str. 123. ^b Od 2008 r. informacje dotyczą wyłącznie osób, które posiadały takie uprawnienia i w badanym miesiącu pracowały.

^a Data concern entities employing more than 9 persons and refer to selected kinds of activity; see general notes item 8 on page 123. ^b Since 2008 information related only to persons who have had such powers and have worked at researched month.

Tabl. 23 /96/.

ŚWIADCZENIA Z TYTUŁU WYPADKÓW PRZY PRACY I CHORÓB ZAWODOWYCH ^aOCCUPATIONAL ACCIDENTS AND OCCUPATIONAL DISEASES BENEFITS ^a

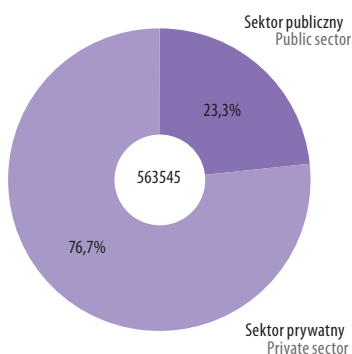
WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Liczba świadczeń Number of benefits		Średni koszt świadczeń w zł na 1 świadczenie Average cost of benefits In zł per 1 benefit	
		ogółem total	w tym z tytułu wypadków przy pracy of which due to accidents at work	ogółem total	w tym z tytułu wypadków przy pracy of which due to accidents at work
OGÓŁEM	2010	1196	1118	3170	2781
TOTAL	2015	1189	1175	3432	3354
	2016	1276	1255	3431	3331
	2017	1152	1144	3332	3288
sektor publiczny public sector		233	228	3323	3179
sektor prywatny private sector		919	916	3334	3315
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing		50	47	4364	4196
Przemysł Industry		708	705	3247	3221
górnictwo i wydobywanie mining and quarrying		6	6	3917	3917
przetwórstwo przemysłowe manufacturing		616	613	3279	3249
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ electricity, gas, steam and air conditioning supply		9	9	2678	2678
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ water supply; sewerage, waste management and remediation activities		77	77	3005	3005

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i dotyczą wybranych rodzajów działalności; patrz uwagi ogólne, ust. 8 na str. 123.

^a Data concern entities employing more than 9 persons and refer to selected kinds of activity; see general notes, item 8 on page 123.

STRUKTURA PRACUJĄCYCH ^a W 2017 R.
Stan w dniu 31 XII
STRUCTURE OF EMPLOYED PERSONS ^a IN 2017
As of 31 XII

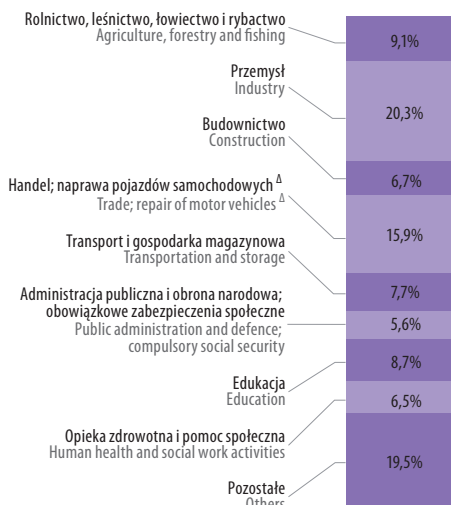
WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI
BY OWNERSHIP SECTORS

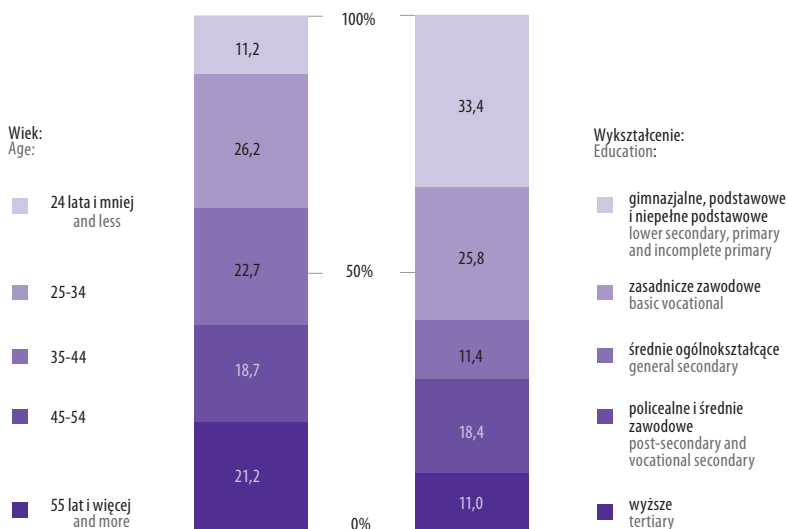
^a Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności;
z pracującymi w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie
– dane szacunkowe.

^a By actual workplace and kind of activity; with the employed persons
on private farms in agriculture – estimated data

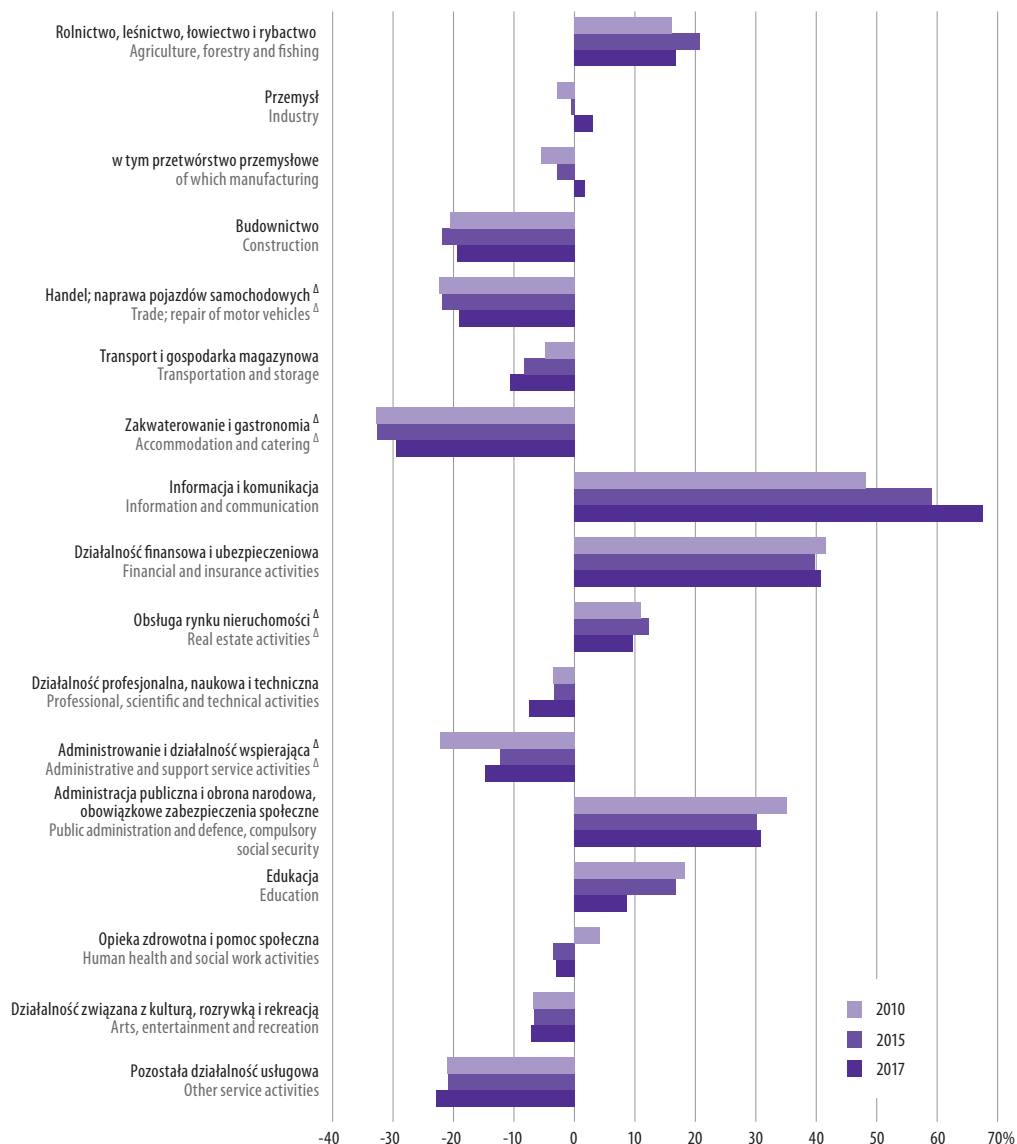
WEDŁUG SEKCJI
BY SECTIONS

STRUKTURA BEZROBOTNYCH ZAREJESTROWANYCH WEDŁUG WIEKU I POZIOMU WYKSZTAŁCENIA W 2017 R.
Stan w dniu 31 XII
STRUCTURE OF REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BY AGE AND EDUCATIONAL LEVEL IN 2017
As of 31 XII

ODCHYLENIA WZGLĘDNE PRZECIĘTNYCH WYNAGRODZEŃ W WYBRANYCH SEKCJACH
OD PRZECIĘTNEGO WYNAGRODZENIA W WOJEWÓDZTWIE ^a
RELATIVE DEVIATIONS OF AVERAGE WAGES AND SALARIES IN SELECTED SECTIONS
FROM THE AVERAGE WAGES AND SALARIES IN THE VOIVODSHIP ^a

^a Dotyczy miesięcznych wynagrodzeń brutto.
^a Concern monthly gross wages and salaries.

Tabl. 23 /96/.

ŚWIADCZENIA Z TYTUŁU WYPADKÓW PRZY PRACY I CHORÓB ZAWODOWYCH ^a (dok.)
OCCUPATIONAL ACCIDENTS AND OCCUPATIONAL DISEASES BENEFITS ^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Liczba świadczeń Number of benefits		Średni koszt świadczeń w zł na 1 świadczenie Average cost of benefits In zł per 1 benefit	
	ogółem total	w tym z tytułu wypadków przy pracy of which due to accidents at work	ogółem total	w tym z tytułu wypadków przy pracy of which due to accidents at work
Budownictwo Construction	69	69	3732	3732
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ	112	112	2889	2889
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	78	78	4268	4268
Informacja i komunikacja Information and communication	–	–	–	–
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna . . Professional, scientific and technical activities	–	–	–	–
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities	8	8	2938	2938
Edukacja Education	10	8	5810	3725
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	117	117	2784	2784
Pozostała działalność usługowa Other service activities	–	–	–	–

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i dotyczą wybranych rodzajów działalności; patrz uwagi ogólne, ust. 8 na str. 123.

^a Data concern entities employing more than 9 persons and refer to selected kinds of activity; see general notes, item 8 on page 123.

DZIAŁ VII WYNAGRODZENIA. ŚWIADCZENIA Z UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH

Uwagi ogólne

Wynagrodzenia

1. Wynagrodzenia obejmują wypłaty pieniężne oraz wartość świadczeń w naturze bądź ich ekwiwalenty należne pracownikom z tytułu pracy.

Dane nie obejmują wynagrodzeń pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

Składnikami wynagrodzeń są: wynagrodzenia osobowe, wypłaty z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach, dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej, wynagrodzenia bez-osobowe, wynagrodzenia agencyjno-prowizyjne, honoraria.

Do wynagrodzeń osobowych zalicza się m.in.: wynagrodzenia zasadnicze, premie i nagrody, dodatki (np. za pracę w warunkach szkodliwych dla zdrowia, za staż pracy, za pełnienie funkcji kierowniczych), wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych, wynagrodzenia za czas niewykonania pracy (przestoje płatne, urlopy, choroby), świadczenia deputatowe i odszkodowawcze. Wynagrodzenia osobowe dotyczą osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy, osób wykonujących pracę nakładczą oraz uczniów, którzy zawarli z zakładem pracy umowę o pracę w celu przygotowania zawodowego.

2. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie (nominalne) przypadające na 1 zatrudnionego obliczono przyjmując:

- wynagrodzenia osobowe, bez wynagrodzeń osób wykonujących pracę nakładczą oraz uczniów, a także osób zatrudnionych za granicą,
- wypłaty z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach,
- dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej,
- honoraria wypłacone niektórym grupom pracowników za prace wynikające z umowy o pracę, np. dziennikarzom, realizatorom filmów, programów radiowych i telewizyjnych.

CHAPTER VII WAGES AND SALARIES. SOCIAL SECURITY BENEFITS

General notes

Wages and salaries

1. Wages and salaries include monetary payments as well as the value of benefits in kind or their equivalents due to employees for work performed.

Data do not include wages and salaries of employees in budget units conducting national defense and public safety activities.

Components of wages and salaries are comprised of: personal wages and salaries, payments from profit and balance surplus in co-operatives, annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities, impersonal wages and salaries, agency commission wages and salaries, fees.

Personal wages and salaries comprise, i.e.: basic wages and salaries, premiums and prizes, bonuses (e.g. for working in unhealthy conditions, for seniority, for serving in management positions), wages and salaries for working overtime, wages and salaries for time off (paid lay-offs, holidays, illness) and allowances and claim benefits. Personal wages and salaries concern employees hired on the basis of an employment contract, persons engaged in outwork as well as apprentices, who concluded a labour contract with an employer for the purpose of vocational training.

2. The average monthly (nominal) wages and salaries per paid employee were calculated assuming:

- personal wages and salaries, excluding wages and salaries of persons engaged in outwork as well as apprentices and persons employed abroad,
- payments from profit and balance surplus in co-operatives,
- annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities,
- fees paid to selected groups of employees for performing work in accordance with a labour contract, e.g. to journalists, film producers, radio and television program producers.

Dane o przeciętnych wynagrodzeniach dotyczą osób pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

3. Dane o wynagrodzeniach podaje się w ujęciu **brutto**, tj. łącznie z zaliczkami na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych oraz od 1999 r. ze składkami na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne (emerytalne, rentowe i chorobowe) płaconymi przez ubezpieczonego pracownika, wprowadzonymi ustawą z dnia 13 X 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. Nr 137, poz. 887, z późn. zm.).

4. Dane w tabl. 2-5 opracowano na podstawie reprezentacyjnego badania struktury wynagrodzeń według zawodów za październik 2016 r. Dane dotyczą zatrudnionych, którzy otrzymali wynagrodzenie za cały miesiąc, bez zatrudnionych w organizacjach: społecznych, politycznych, związków zawodowych i innych. Do obliczenia wynagrodzenia przyjęto sumę: wypłat wynagrodzeń osobowych za badany miesiąc z uwzględnieniem wypłat dokonanych za okresy dłuższe niż miesiąc w przeliczeniu na jeden miesiąc (np. 1/3 premii kwartalnej, 1/12: nagród i premii rocznych, wypłat z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach, dodatkowych wynagrodzeń rocznych dla pracowników jednostek sfery budżetowej oraz honorariów).

Data regarding average wages and salaries concern full-time paid employees as well as part-time paid employees, the wages and salaries of whom have been converted into those of full-time paid employees.

3. Data regarding remuneration are presented on a **gross basis**, i.e. including deductions for personal income taxes and since 1999 employee's contributions to compulsory social security (pension, disability pension and illness) introduced by means of the Law on the Social Security System of 13 X 1998 (Journal of Laws No. 137, item 887, with later amendments).

4. Data in tables 2-5 were compiled on the basis of a sample survey of the structure of wages and salaries by occupations for October 2016. Data concern employees who received wages or salaries for the whole month, excluding employees of organisations: social, political, trade unions and other. A sum of the following elements was used to calculate wages and salaries: payments of personal wages and salaries for a surveyed month taking into account payments for periods longer than a month calculated per one month (e.g. 1/3 of quarterly bonus, 1/12 of annual bonuses and awards, participation in profit payments, participation in balance surplus of associations payments, 13th month salary for persons employed in public sector and fees).

Świadczenia z ubezpieczeń społecznych

1. Informacje o świadczeniach emerytalnych i rentowych (poza rolnikami indywidualnymi) dotyczą świadczeń wypłacanych w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych ze środków Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, budżetu państwa (w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. także z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa) oraz w okresie od 1 I 2009 r. do 30 VI 2014 r. ze środków zgromadzonych w otwartych funduszach emerytalnych – OFE.

Informacje o świadczeniach emerytalnych i rentowych rolników indywidualnych dotyczą świadczeń wypłacanych przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego ze środków Funduszu Emerytalno-Rentowego i budżetu państwa (w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. także z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa) oraz ze środków wypłacanych w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych, w przypadku gdy rolnicy posiadają uprawnienia do łącznego pobierania świadczeń z tych systemów.

Social security benefits

1. Information regarding **retirement pay and pension benefits** (excluding farmers) concerns benefits which are paid in regard to non-agricultural social security system by the Social Insurance Institution from the source of the Social Insurance Fund, the state budget (within the scope of the appropriated allocation as well as since 2007 also from the separate division of the state budget expenditures), and in the period from 1 I 2009 to 30 VI 2014 from the sources gathered in the open pension funds – OFE.

Information regarding **retirement pay and pension benefits for farmers** concerns benefits which are paid by the Agricultural Social Insurance Fund from the sources of the Pension Fund and by the state budget (within the scope of the appropriated allocation as well as since 2007 also from the separate division of the state budget expenditures) and also from the sources which are paid in regard to non-agricultural social security system, in case of farmers who are authorized to receive benefits from those systems simultaneously.

2. Do świadczeń emerytalnych i rentowych uprawnieni są (łącznie z członkami ich rodzin) m.in.:

- 1) pracownicy;
- 2) osoby wykonujące pracę nakładczą;
- 3) członkowie rolniczych spółdzielni produkcyjnych i spółdzielni kółek rolniczych;
- 4) osoby wykonujące pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy na warunkach zlecenia;
- 5) osoby prowadzące pozarolniczą działalność (w tym osoby prowadzące działalność gospodarczą na własny rachunek, twórcy, artyści);
- 6) duchowni;
- 7) żołnierze zawodowi;
- 8) funkcjonariusze: Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Agencji Wywiadu, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz byłego Urzędu Ochrony Państwa;
- 9) rolnicy indywidualni;
- 10) inwalidzi wojenni i wojskowi, kombatan ci oraz osoby represjonowane (od 1991 r.).

3. **Świadczenia emerytalne i rentowe** (wypłacane także z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych) obejmują:

- 1) emeryturę;
- 2) rentę z tytułu niezdolności do pracy;
- 3) rentę rodzinną.

4. **Świadczenia emerytalne i rentowe** obejmują kwotę świadczeń należnych (bieżących i wyrównawczych) uwzględniającą od 2007 r. zmniejszenia m. in. z tytułu osiągnięcia przychodów z pracy.

5. Dane dotyczące **przeciętnej miesięcznej emerytury i renty** obliczono dzieląc ogólną kwotę świadczeń przez odpowiadającą im liczbę świadczeniobiorców.

6. Dane o świadczeniach podaje się **w ujęciu brutto**, tj. łącznie z zaliczkami na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych. Opodatkowaniu nie podlegają zasiłki:

- a) z ubezpieczeń społecznych, tj.: chorobowy, macierzyński (wyłącznie w przypadku rolników indywidualnych), pogrzebowy oraz jednorazowe odszkodowania powypadkowe,
- b) z pozostałych świadczeń społecznych, tj.: świadczenia rodzinne i świadczenia z funduszu alimentacyjnego.

2. Among others the following persons (including members of their families) are authorized to receive retirement pay and pensions:

- 1) employed persons;
- 2) outworkers;
- 3) members of agricultural producers' co-operatives and agricultural farmers' co-operatives;
- 4) persons employed on the basis of agency agreements or on the basis of order agreements;
- 5) persons engaged in non-agricultural economic activity (of which self-employed persons, creators, artists);
- 6) clergy;
- 7) professional soldiers;
- 8) the Police, Internal Security Agency and Foreign Intelligence, Central Anti-Corruption Bureau, Border Guard, Office of Government Protection, State Fire Department and Penitentiary Staff functionaries as well as the former Office of State Protection;
- 9) farmers;
- 10) war and military invalids, combatants as well as repressed persons (since 1991).

3. **Retirement pay and pension benefits** (also paid due to accidents at work and job-related illnesses) include:

- 1) retirement pay;
- 2) pensions resulting from an inability to work;
- 3) family pensions.

4. **Retirement pay and pension benefits** include the amount of benefits due (current and compensatory) taking into account since 2007 the deductions, among others, in respect of earning revenue from work.

5. Data regarding the **average monthly retirement pay and pension** are calculated by dividing the total amount of benefits by the corresponding number of persons receiving these benefits.

6. Data regarding benefits are given **in gross terms**, i.e. including deductions for personal income taxes. The following benefits are non-taxable:

- a) from social security, i.e. sick and maternity benefits (exclusively for farmers), funeral benefits and one-off accident compensation benefits,
- b) from other social benefits, i.e. family allowances and alimony fund benefits.

Wynagrodzenia Wages and salaries

Tabl. 1 /97/.

PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	2017		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym podmioty o liczbie pracu- jących powyżej 9 osób of which entities employing more than 9 persons	
	w zł in zł					
OGÓŁEM	2885,51	3526,96	3681,90	3890,86	4154,24	TOTAL
sektor publiczny	3589,81	4296,57	4446,31	4593,33	4593,33	public sector
sektor prywatny.	2473,25	3136,22	3307,88	3559,17	3868,87	private sector
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	3353,18	4258,06	4352,29	4543,56	4913,63	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	2802,71	3507,67	3744,24	4012,38	4127,38	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe	2725,88	3426,99	3676,27	3957,95	4078,31	of which manufacturing
Budownictwo	2292,38	2753,37	2875,27	3135,75	3659,85	Construction
Handel; naprawa pojazdów samo- chodowych ^Δ	2237,94	2752,74	2920,78	3149,64	3476,17	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazynowa	2743,19	3232,00	3313,94	3473,94	3796,55	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ . . .	1937,34	2372,55	2492,51	2742,46	2976,68	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja	4276,47	5615,17	5860,76	6522,59	7018,64	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpiecze- niowa	4085,93	4932,47	5159,86	5475,64	5906,47	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ . . .	3202,38	3961,10	4060,31	4265,16	4502,22	Real estate activities ^Δ
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	2785,58	3406,91	3374,44	3600,81	4170,71	Professional, scientific and tech- nical activities
Administrowanie i działalność wspie- rająca ^Δ	2245,33	3090,90	3229,67	3317,39	3434,10	Administrative and support ser- vice activities ^Δ
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpie- czenia społeczne.	3898,29	4592,69	4838,35	5091,73	5091,73	Public administration and de- fence; compulsory social security
Edukacja	3414,14	4117,49	4175,11	4231,39	4248,47	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społecz- na.	3005,72	3402,91	3554,44	3774,37	3845,92	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją.	2689,06	3292,68	3430,16	3610,64	3661,95	Arts, entertainment and recrea- tion
Pozostała działalność usługowa . . .	2278,33	2790,94	2955,79	2997,15	3121,13	Other service activities

Tabl. 2 / 98/.

ZATRUDNIENI¹ WEDŁUG WYSOKOŚCI WYNAGRODZENIA BRUTTO ZA PAŹDZIERNIK 2016 R.²PAID EMPLOYMENT¹ BY AMOUNT OF GROSS WAGES AND SALARIES FOR OCTOBER 2016²

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION a – w tys. osób in thous. person b – w odsetkach in percent			Ogółem Total			Sektor publiczny Public sector			Sektor prywatny Private sector		
			ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women
OGÓŁEM TOTAL											
OGÓŁEM	a	291,9	143,9	148,0	106,9	35,3	71,6	185,0	108,6	76,4	
TOTAL	b	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	
WEDŁUG PRZEDZIAŁÓW WYNAGRODZEŃ ³ USTALONYCH NA PODSTAWIE KROTNOŚCI PRZECIĘTNEGO WYNAGRODZENIA BRUTTO (PW = 4346,76 ZŁ) W KRAJU											
BY WERE DETERMINED ON THE BASIC OF MULTIPLICATION OF AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES ³ (PW = 4346,76 ZŁ) IN POLAND											
Do 1850,00 zł	Do 1850,00 zł	a	22,7	12,7	10,0	0,6	0,2	0,4	22,1	12,5	9,6
		b	7,8	8,9	6,7	0,5	0,5	0,5	12,0	11,6	12,5
1850,01 - 2053,86	1850,01 zł - 50% PW	a	21,2	8,9	12,3	4,0	0,8	3,2	17,2	8,1	9,1
		b	7,3	6,2	8,3	3,7	2,2	4,5	9,3	7,5	11,9
2173,39 - 2912,33	50 - 67% PW	a	61,2	26,4	34,8	19,4	4,8	14,6	41,8	21,6	20,2
		b	20,9	18,3	23,6	18,2	13,5	20,4	22,7	19,9	26,5
2912,34 - 3260,07	67 - 75% PW	a	28,8	13,0	15,8	10,1	2,9	7,2	18,7	10,1	8,6
		b	9,9	9,0	10,7	9,5	8,3	10,1	10,1	9,2	11,3
3260,08 - 4346,76	75 - 100% PW	a	70,2	35,1	35,1	28,8	8,9	19,9	41,4	26,2	15,2
		b	24,0	24,3	23,8	27,0	25,4	27,6	22,4	23,9	20,1
4346,77 - 5433,45	100 - 125% PW	a	38,5	18,6	19,9	20,3	6,7	13,6	18,2	11,9	6,3
		b	13,2	12,9	13,5	19,1	19,1	19,0	9,8	10,9	8,3
5433,46 - 6520,14	125 - 150% PW	a	20,5	10,5	10,0	10,6	3,9	6,7	9,9	6,6	3,3
		b	7,0	7,3	6,7	9,9	11,0	9,4	5,3	6,1	4,2
6520,15 - 7606,83	150 - 175% PW	a	10,0	5,9	4,1	5,1	2,4	2,7	4,9	3,5	1,4
		b	3,4	4,1	2,7	4,7	6,7	3,8	2,7	3,3	1,8
7606,84 - 8693,52	175 - 200% PW	a	5,6	3,5	2,1	2,8	1,6	1,2	2,8	1,9	0,9
		b	1,9	2,5	1,4	2,6	4,5	1,8	1,5	1,8	1,1
8693,53 - 9780,21	200 - 225% PW	a	3,6	2,6	1,0	1,7	1,1	0,6	1,9	1,5	0,4
		b	1,2	1,8	0,7	1,5	3,1	0,8	1,0	1,4	0,6
9780,22 - 10866,90	225 - 250% PW	a	2,5	1,8	0,7	1,0	0,6	0,4	1,5	1,2	0,3
		b	0,9	1,3	0,5	0,9	1,6	0,5	0,8	1,2	0,4
10866,91 - 11953,59	250 - 275% PW	a	2,0	1,3	0,7	0,8	0,4	0,4	1,2	0,9	0,3
		b	0,7	0,9	0,4	0,8	1,3	0,5	0,6	0,8	0,4
11953,60 - 13040,28	275 - 300% PW	a	1,4	0,9	0,5	0,5	0,3	0,2	0,9	0,6	0,3
		b	0,5	0,7	0,3	0,5	0,8	0,4	0,4	0,6	0,2
13040,29 - - 20000,00	300% PW - 20000,00 zł	a	2,6	1,8	0,8	1,0	0,6	0,4	1,6	1,2	0,4
		b	0,9	1,2	0,6	0,9	1,7	0,6	0,9	1,1	0,5
Od 20000,01 zł	Od 20000,01 zł	a	1,1	0,9	0,2	0,2	0,1	0,1	0,9	0,8	0,1
		b	0,4	0,6	0,1	0,2	0,3	0,1	0,5	0,7	0,2

¹ Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9. ² Patrz uwagi ogólne, ust. 4 str. 154. ³ W nawiasach podano procentowy rozkład wynagrodzeń w poszczególnych przedziałach (np. przedział 3260,08 – 4346,76 zł stanowi 75-100% przeciętnego wynagrodzenia); przedziały procentowe zostały domknięte prawostronnie (np. przedział 75-100% obejmuje wynagrodzenia stanowiące od 75,01 do 100,00% przeciętnego wynagrodzenia).

¹ Data concern full-and part-time paid employees without converting part-time paid employees into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons. ² See general notes, item 4 on page 154. ³ The percentage distribution of wages and salaries in individual ranges is given in brackets (e.g., the 3260,08 – 4346,76 zł range accounts for 75-100% of the average wage and salary); the percentage ranges are closed on the right (e.g., the 75,01 do 100,00% range includes wages and salaries accounting for 75,01 to 100,00% of the average wage and salary).

Tabl. 2 / 98/.

ZATRUDNIENI¹ WEDŁUG WYSOKOŚCI WYNAGRODZENIA BRUTTO ZA PAŹDZIERNIK 2016 R.² (dok.)PAID EMPLOYMENT¹ BY AMOUNT OF GROSS WAGES AND SALARIES FOR OCTOBER 2016² (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION a – w tys. osób in thous. person b – w odsetkach in percent			Ogółem Total			Sektor publiczny Public sector			Sektor prywatny Private sector		
			ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women
OGÓŁEM	a	291,9	143,9	148,0	106,9	35,3	71,6	185,0	108,6	76,4	
TOTAL	b	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	
WEDŁUG PRZEDZIAŁÓW WYNAGRODZEŃ ³ USTALONYCH NA PODSTAWIE KROTNOŚCI PRZECIĘTNEGO WYNAGRODZENIA BRUTTO (PW =4068,02 ZŁ) W WOJEWÓDZTWIE											
BY WERE DETERMINED ON THE BASIC OF MULTIPLICATION OF AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES ³ (PW =4068,02 ZŁ) IN VOIVODSHIP											
Do 1850,00 zł	Do 1850,00 zł	a	22,7	12,7	10,0	0,6	0,2	0,4	22,1	12,5	9,6
		b	7,8	8,9	6,7	0,5	0,5	0,5	12,0	11,6	12,5
1850,01 - 2053,86	1850,01 zł - 50% PW	a	12,3	5,8	6,5	1,8	0,4	1,4	10,5	5,4	5,1
		b	4,2	4,1	4,4	1,7	1,2	2,0	5,7	5,0	6,7
2034,02 - 2725,57	50 - 67% PW	a	54,7	22,4	32,3	16,7	3,8	12,9	38,0	18,6	19,4
		b	18,7	15,6	21,8	15,7	10,6	18,1	20,5	17,2	25,1
2725,58 - 3051,02	67 - 75% PW	a	0,0	11,8	15,3	8,7	2,4	6,3	18,4	9,4	9,0
		b	9,3	8,2	10,3	8,2	6,9	8,8	10,0	8,7	11,8
3051,03 - 4068,02	75 - 100% PW	a	73,2	35,8	37,4	28,6	8,8	19,8	44,6	27,0	17,6
		b	25,1	25,0	25,1	26,5	24,7	27,7	24,0	24,9	23,0
4068,03 - 5085,03	100 - 125% PW	a	43,0	21,2	21,8	22,1	7,2	14,9	20,9	14,0	6,9
		b	14,7	14,7	14,7	20,6	20,1	20,8	11,3	13,0	8,9
5085,04 - 6102,03	125 - 150% PW	a	23,6	11,6	12,0	12,4	4,4	8,0	11,2	7,2	4,0
		b	8,1	8,0	8,2	11,6	12,6	11,1	6,1	6,5	5,4
6102,04 - 7119,04	150 - 175% PW	a	12,8	7,4	5,4	6,4	2,8	3,6	6,4	4,6	1,8
		b	4,4	5,1	3,6	6,0	7,9	5,0	3,5	4,2	2,4
7119,05 - 8136,04	175 - 200% PW	a	6,9	4,2	2,7	3,3	1,6	1,7	3,6	2,6	1,0
		b	2,4	2,9	1,9	3,1	4,5	2,4	1,9	2,4	1,3
8136,05 - 9153,05	200 - 225% PW	a	4,3	2,9	1,4	2,1	1,3	0,8	2,2	1,6	0,6
		b	1,5	2,0	1,0	2,0	3,8	1,1	1,2	1,5	0,8
9153,06 - 10170,05	225 - 250% PW	a	2,9	2,1	0,8	1,2	0,8	0,4	1,7	1,3	0,4
		b	1,0	1,4	0,6	1,2	2,3	0,6	0,9	1,1	0,6
10170,06 - 11187,06	250 - 275% PW	a	2,1	1,5	0,6	0,8	0,4	0,4	1,3	1,1	0,2
		b	0,7	1,1	0,4	0,8	1,3	0,5	0,7	1,0	0,3
11187,07 - 12204,06	275 - 300% PW	a	1,6	1,1	0,5	0,6	0,3	0,3	1,0	0,8	0,2
		b	0,5	0,7	0,4	0,6	1,0	0,4	0,5	0,7	0,3
12204,07 - - 20000,00	300% PW -20000,00 zł	a	3,6	2,5	1,1	1,4	0,8	0,6	2,2	1,7	0,5
		b	1,2	1,7	0,8	1,3	2,3	0,9	1,2	1,5	0,7
Od 20000,01 zł	Od 20000,01 zł	a	1,1	0,9	0,2	0,2	0,1	0,1	0,9	0,8	0,1
		b	0,4	0,6	0,1	0,2	0,3	0,1	0,5	0,7	0,2

¹ Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ² Patrz uwagi ogólne, ust. 4 str. 154. ³ Ustalane na podstawie krotności przeciętnego wynagrodzenia brutto w województwie zachodniopomorskim 4068,02 zł za październik 2016 r.; w nawiasach podano procentowy rozkład wynagrodzeń w poszczególnych przedziałach (np. przedział 3051,03-4068,02 zł stanowi 75-100% przeciętnego wynagrodzenia); przedziały procentowe zostały domknięte prawostronnie (np. przedział 75-100% obejmuje wynagrodzenia stanowiące od 75,01 do 100,00% przeciętnego wynagrodzenia).

¹ Data concern full-and part-time paid employees without converting part-time paid employees into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons. ² See general notes, item 4 on page 154. ³ Established on the basis of product of gross wages and salaries (4068,02 zł) in the zachodniopomorskie voivodship for October 2016; the percentage distribution of wages and salaries in individual ranges is given in brackets (e.g., the 3051,03-4068,02 zł range accounts for 75-100% of the average wage and salary); the percentage ranges are closed on the right (e.g., the 75-100% range includes wages and salaries accounting for 75,01 to 100,00% of the average wage and salary).

Tabl. 3 / 99/.

ZATRUDNIENI^a ORAZ PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIA BRUTTO WEDŁUG GRUP ZAWODÓW WYKONYWANYCH ZA PAŹDZIERNIK 2016 R.PAID EMPLOYMENT^a AND AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES BY PERFORMED OCCUPATIONAL GROUPS FOR OCTOBER 2016

GRUPY ZAWODÓW ^b	Zatrudnieni w odsetkach Paid employees in percent			Przeciętne wynagrodzenia brutto w zł Average wages and salaries in zł			OCCUPATIONAL GROUP ^b
	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women	
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0	4062,02	4356,00	3787,82	TOTAL
Przedstawiciele władz publicz- nych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	7,6	7,6	7,5	7749,33	8809,09	6701,72	Managers
Specjaliści	23,0	15,5	30,4	5087,49	6126,87	4571,68	Professionals
specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i tech- nicznych	2,8	4,0	1,7	6049,20	6582,98	4792,51	science and engineering professionals
specjaliści do spraw zdrowia	2,5	0,8	4,1	4132,63	4450,04	4070,85	health professionals
specjaliści nauczania i wychowania	9,6	4,3	14,8	4655,16	5173,77	4509,24	teaching professionals
specjaliści do spraw ekono- micznych i zarządzania	5,8	3,5	8,0	5114,94	6159,94	4670,78	business and administra- tion professionals
specjaliści do spraw techno- logii informacyjno-komuni- kacyjnych	1,2	2,2	0,3	7787,85	7909,40	6652,42	information and commu- nications technology professionals
specjaliści z dziedziny pra- wa, dziedzin społecznych i kultury	1,1	0,7	1,5	5946,30	6761,82	5588,33	legal, social and cultural professionals
Technicy i inny średni personel	13,7	12,3	15,1	4212,22	4754,96	3783,12	Technicians and associate professionals
średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych	4,2	6,6	1,9	4867,09	5112,74	4057,52	science and engineering associate professionals
średni personel do spraw zdrowia	1,3	0,6	1,9	3379,40	4172,25	3123,41	health associate profes- sionals
średni personel do spraw biznesu i administracji . .	6,1	4,0	8,3	4213,02	4529,26	4066,37	business and administra- tion associate profes- sionals
średni personel z dziedziny prawa, spraw społecz- nych, kultury i pokrewny	1,7	0,4	2,9	3242,99	3224,32	3245,60	legal, social, cultural and related associate professionals
technicy informatycy	0,4	0,7	0,1	4069,70	4168,66	2713,42	information and commu- nications technicians
Pracownicy biurowi	8,0	5,9	10,0	3526,08	3646,99	3456,89	Clerks
sekretarki, operatorzy urzą- dzeń biurowych i pokrewni	2,2	0,6	3,9	3398,18	3543,76	3377,25	general and keyboard clerks
pracownicy obsługi klienta	1,6	0,7	2,5	3490,70	3968,64	3363,95	customer services clerks
pracownicy do spraw finan- sowo-statystycznych i ewidencji materiałowej .	3,1	4,1	2,0	3459,04	3471,39	3434,64	numerical and material recording clerks
pozostali pracownicy obsługi biura	1,1	0,5	1,6	4036,85	4807,76	3812,10	other clerical support workers

^a Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Patrz uwagi ogólne do *Rocznika*, ust. 8, pkt 1) na str. 22.

^a Data concern full-and part-time paid employees without converting part-time paid employees into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons. ^b See general notes to the *Yearbook*, item 8, point 1) on page 22.

Tabl. 3 / 99/.

ZATRUDNIENI^a ORAZ PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIA BRUTTO WEDŁUG GRUP ZAWODÓW WYKONYWANYCH ZA PAŹDZIERNIK 2016 R. (dok.)PAID EMPLOYMENT^a AND AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES BY PERFORMED OCCUPATIONAL GROUPS FOR OCTOBER 2016 (cont.)

GRUPY ZAWODÓW ^b	Zatrudnieni w odsetkach Paid employees in percent			Przeciętne wynagrodzenia brutto w zł Average wages and salaries in zł			OCCUPATIONAL GROUP ^b
	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women	
Pracownicy usług i sprzedawcy	9,9	6,8	12,9	2737,05	3009,81	2596,44	Service and sales workers
pracownicy usług osobistych	2,5	2,0	3,0	2571,25	2702,21	2486,14	personal service workers
sprzedawcy i pokrewni . . .	5,7	3,1	8,1	2798,32	3187,57	2650,03	sales workers
pracownicy opieki osobistej i pokrewni	0,8	0,1	1,5	2462,92	2340,52	2469,96	personal care workers
pracownicy usług ochrony	0,9	1,6	0,3	3044,64	3079,77	2874,65	protective services workers
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	0,5	0,9	0,2	2747,31	2659,49	3131,96	Skilled agricultural, forestry and fishery workers
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	16,2	23,6	8,9	3194,86	3337,18	2826,33	Craft and related trades workers
robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków)	2,7	5,5	0,1	3031,48	3035,88	2691,06	building and related trades workers, exclud- ing electricians
robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni . . .	4,1	7,8	0,4	3502,58	3554,40	2466,51	metal, machinery and related trades workers
rzemieślnicy i robotnicy poligraficzni	0,2	0,3	0,1	3212,42	3462,68	2361,94	handicraft and printing workers
elektrycy i elektronicy	1,3	2,5	0,1	3827,58	3909,92	2291,20	electrical and electronic trades workers
robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyro- bów tekstylnych i pokrewni	7,9	7,5	8,2	2986,43	3132,06	2857,28	food processing, wood working, garment and other craft and related trades workers
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	13,1	21,1	5,1	3378,95	3496,24	2909,45	Plant and machine opera- tors and assemblers
operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych	4,7	6,9	2,5	3474,74	3687,25	2914,29	stationary plant and machine operators
monterzy	1,9	1,7	2,1	2997,07	3348,83	2720,42	assemblers
kierowcy i operatorzy pojazdów	6,4	12,5	0,5	3422,51	3410,84	3721,03	drivers and mobile plant operators
Pracownicy przy pracach prostych	8,1	6,3	9,9	2594,17	2899,19	2406,09	Elementary occupations
w tym:							of which:
robotnicy pomocniczy w rolnictwie, leśnictwie i rybołówstwie	0,3	0,4	0,3	2448,37	2503,03	2368,44	agricultural, forestry and fishery labourers
robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie	2,3	3,5	1,0	3051,65	3106,18	2873,65	labourers in mining, con- struction, manufactur- ing and transport

^a Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Patrz uwagi ogólne do *Rocznika*, ust. 8, pkt 1) na str. 22.

^a Data concern full-and part-time paid employees without converting part-time paid employees into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons. ^b See general notes to the *Yearbook*, item 8, point 1) on page 22.

Tabl. 4 / 100/.

PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIA BRUTTO ZA PAŹDZIERNIK 2016 R.¹AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES FOR OCTOBER 2016 ¹

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION a – w zł in zł b – ogółem = 100,0 total	Ogółem Total			Sektor publiczny Public sector			Sektor prywatny Private sector		
	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women
OGÓŁEM TOTAL									
OGÓŁEM TOTAL	a 4068,02 b 100,0	4356,00 100,0	3787,82 100,0	4476,08 100,0	5054,70 100,0	4191,04 100,0	3832,03 100,0	4129,00 100,0	3409,09 100,0
WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA BY EDUCATIONAL LEVEL									
Wyższe ze stopniem nauko- wym co najmniej doktora oraz tytułem magistra, lekarza lub równorzędnym Tertiary with academic degree (at least doctorate) or tertiary with master degree, physician degree or equivalent	a 5406,90 b 132,9	6651,08 152,7	4781,15 126,2	5108,64 114,1	6001,17 118,7	4794,08 114,4	5939,00 155,0	7298,41 176,8	4749,15 139,3
Wyższe z tytułem inżyniera, licencjata, dyplomowanego ekonomisty lub równorzęd- nym Tertiary with engineer degree, licentiate (bachelor), economist with diploma or equivalent	a 4924,98 b 121,1	5801,32 133,2	4144,59 109,4	4713,37 105,3	5819,69 115,1	4112,55 98,1	5060,14 132,0	5793,78 140,3	4173,88 122,4
Policealne post - secondary	a 3521,13 b 86,6	3911,11 89,8	3344,83 88,3	3674,82 82,1	4258,43 84,2	3528,11 84,2	3412,72 89,1	3784,67 91,7	3175,70 93,2
Średnie zawodowe Vocational secondary	a 3659,34 b 90,0	3951,31 90,7	3294,60 87,0	4123,34 92,1	4773,62 94,4	3650,32 87,1	3479,41 90,8	3730,28 90,3	3091,16 90,7
Średnie ogólnokształcące . . General secondary	a 3361,41 b 82,6	3712,23 85,2	3040,29 80,3	3468,38 77,5	4033,88 79,8	3195,40 76,2	3330,79 86,9	3654,76 88,5	2977,73 87,3
Zasadnicze zawodowe Basic vocational	a 3058,94 b 75,2	3281,38 75,3	2603,74 68,7	3202,20 71,5	3699,35 73,2	2532,53 60,4	3030,45 79,1	3212,34 77,8	2623,28 76,9
Gimnazjalne Lower secondary	a 2798,91 b 68,8	2870,73 65,9	2449,44 64,7	2396,64 53,5	2434,29 48,2	2337,82 55,8	2812,83 73,4	2881,73 69,8	2458,69 72,1
Podstawowe i niepełne pod- stawowe Primary and incomplete pri- mary	a 2989,44 b 73,5	3240,08 74,4	2642,67 69,8	2883,14 64,4	3388,71 67,0	2522,09 60,2	3022,91 78,9	3209,23 77,7	2702,87 79,3
WEDŁUG WIEKU BY AGE									
24 lata i mniej and less	a 2770,95 b 68,1	2901,35 66,6	2546,18 67,2	2776,33 62,0	2988,92 59,1	2642,42 63,0	2770,33 72,3	2895,45 70,1	2526,07 74,1
25–34	a 3680,55 b 90,5	4002,48 91,9	3301,55 87,2	3584,60 80,1	4089,73 80,9	3350,76 80,0	3711,73 96,9	3987,86 96,6	3273,26 96,0
35–44	a 4295,28 b 105,6	4681,21 107,5	3964,18 104,7	4526,01 101,1	5173,10 102,3	4270,75 101,9	4170,22 108,8	4546,22 110,1	3694,17 108,4
45–54	a 4325,93 b 106,3	4746,95 109,0	4005,46 105,7	4800,22 107,2	5460,23 108,0	4496,71 107,3	3920,65 102,3	4386,28 106,2	3390,62 99,5
55–59	a 4148,57 b 102,0	4451,44 102,2	3902,65 103,0	4569,04 102,1	5096,53 100,8	4297,93 102,6	3714,62 96,9	4048,02 98,0	3289,89 96,5
60–64	a 4375,06 b 107,5	4341,78 99,7	4434,50 117,1	4850,47 108,4	5081,85 100,5	4612,61 110,1	3912,98 102,1	3869,22 93,7	4060,80 119,1
65 lat i więcej and more	a 5397,98 b 132,7	5456,50 125,3	4300,16 113,5	6186,22 138,2	6318,46 125,0	4549,19 108,5	4478,53 116,9	4504,84 109,1	3333,33 97,8

¹ Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

¹ Data concern full-and part-time paid employees without converting part-time paid employees into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons.

Tabl. 4 /100/.

PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIA BRUTTO ZA PAŹDZIERNIK 2016 R.¹ (dok.)AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES FOR OCTOBER 2016 ¹ (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION a – w zł in zł b – ogółem = 100,0 total	Ogółem Total			Sektor publiczny Public sector			Sektor prywatny Private sector		
	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women

WEDŁUG STAŻU PRACY BY WORK SENIORITY

Do 1,9 roku	a	2883,53	3004,44	2730,68	2900,48	3122,59	2797,71	2879,96	2991,54	2706,02
and less	b	70,9	69,0	72,1	64,8	61,8	66,8	75,2	72,5	79,4
2,0–4,9	a	3370,33	3602,60	3097,18	3261,85	3680,68	3046,63	3399,19	3590,72	3119,06
	b	82,8	82,7	81,8	72,9	72,8	72,7	88,7	87,0	91,5
5,0–9,9	a	3841,97	4297,26	3357,22	3801,14	4423,96	3485,59	3856,05	4271,81	3287,65
	b	94,4	98,7	88,6	84,9	87,5	83,2	100,6	103,5	96,4
10,0–14,9	a	4092,23	4561,60	3704,53	4230,39	4893,37	3976,34	4026,15	4479,62	3501,91
	b	100,6	104,7	97,8	94,5	96,8	94,9	105,1	108,5	102,7
15,0–19,9	a	4410,12	4788,66	4065,23	4739,04	5477,96	4454,17	4230,97	4610,04	3696,94
	b	108,4	109,9	107,3	105,9	108,4	106,3	110,4	111,7	108,4
20,0 lat i więcej	a	4500,98	4760,74	4263,23	4866,03	5407,00	4569,51	4105,66	4355,85	3711,06
and more	b	110,6	109,3	112,6	108,7	107,0	109,0	107,1	105,5	108,9

¹ Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

¹ Data concern full-and part-time paid employees without converting part-time paid employees into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons.

Tabl. 5 /101/.

**MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO NAJWYŻSZE (DECYLE) W GRUPACH
DECYLOWYCH PRACOWNIKÓW ZATRUDNIONYCH¹ WEDŁUG WIELKICH GRUP
ZAWODÓW² WYKONYWANYCH ZA PAŹDZIERNIK 2016 R.**

DECILE EARNINGS (THE UPPER LIMITS OF GROSS WAGES AND SALARIES
RECEIVED BY DECILE PAID EMPLOYMENT)¹ BY GREAT OCCUPATIONAL GROUPS²
FOR OCTOBER 2016

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION a – ogółem total b – mężczyźni men c – kobiety women		Najwyższe wynagrodzenia (decyle) w grupie decylowej Decile earnings (the upper limits of gross wages and salaries received by decile)								
		pierwszej first	drugiej second	trzeciej third	czwartej fourth	piątej (mediana) fifth (median)	szóstej sixth	siódmej seventh	ósmej eight	dziewiątej ninth
		w zł in zł								
OGÓŁEM	a	1964,31	2358,50	2703,95	3050,00	3423,46	3831,00	4350,00	5097,46	6500,00
TOTAL	b	1914,06	2400,00	2780,79	3168,50	3561,36	4000,00	4576,53	5490,78	7253,37
	c	2000,00	2334,54	2643,66	2954,08	3285,62	3670,00	4165,20	4817,02	5900,00
Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy Public government representatives senior officials and managers	a	3096,12	4100,00	4825,00	5453,59	6150,30	6904,79	8182,20	10047,07	13175,14
	b	2920,00	4031,05	4934,92	5930,40	6858,70	8000,00	9690,15	11500,00	16775,00
	c	3266,00	4193,53	4739,00	5235,93	5748,55	6333,65	7000,00	8319,76	11050,00
Specjaliści Professionals	a	2833,34	3273,96	3654,67	4054,11	4453,20	4863,38	5362,84	6227,77	8142,38
	b	2957,60	3524,75	4035,42	4585,30	5087,84	5897,53	6880,05	8406,02	10700,00
	c	2800,00	3196,09	3533,33	3873,87	4250,00	4570,31	4966,29	5472,14	6500,00

¹ Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ² Patrz uwagi ogólne do *Rocznika*, ust. 8, pkt 1) na str. 22.

¹ Data concern full-and part-time paid employees without converting into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons. ² See general notes on the *Yearbook*, item 8, point 1) on page 22.

Tabl. 5 /101/.

MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO NAJWYŻSZE (DECYLE) W GRUPACH DECYLOWYCH PRACOWNIKÓW ZATRUDNIONYCH¹ WEDŁUG WIELKICH GRUP ZAWODÓW² WYKONYWANYCH ZA PAŹDZIERNIK 2016 R. (dok.)

 DECILE EARNINGS (THE UPPER LIMITS OF GROSS WAGES AND SALARIES RECEIVED BY DECILE PAID EMPLOYMENT)¹ BY GREAT OCCUPATIONAL GROUPS² FOR OCTOBER 2016 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION a – ogółem total b – mężczyźni men c – kobiety women		Najwyższe wynagrodzenia (decyle) w grupie decylowej Decile earnings (the upper limits of gross wages and salaries received by decile)								
		pierwszej first	drugiej second	trzeciej third	czwartej fourth	piątej (mediana) fifth (median)	szóstej sixth	siódmej seventh	ósmej eight	dziewiątej ninth
		w zł in zł								
Technicy i inny średni personel Technicians and asso- ciate professionals	a	2300,81	2758,00	3125,32	3437,00	3720,00	4079,04	4680,84	5548,93	6700,00
	b	2366,88	2962,00	3415,79	3805,99	4257,78	4963,98	5622,17	6380,54	7660,81
	c	2291,16	2640,00	2961,21	3258,09	3479,49	3744,32	4033,51	4619,57	5699,94
Pracownicy biurowi Clerks	a	2001,00	2418,44	2752,00	3000,00	3259,00	3591,23	3959,09	4365,00	5185,49
	b	2007,68	2499,87	2765,62	3062,34	3278,56	3714,00	4100,79	4489,80	5221,97
	c	2000,00	2375,62	2730,00	2990,67	3245,57	3546,78	3918,47	4308,33	5100,00
Pracownicy usług i sprzedawcy Service and sales workers	a	1850,00	1850,20	2094,94	2257,92	2435,76	2680,82	2900,00	3296,42	3914,92
	b	1850,00	1927,37	2188,78	2414,17	2649,77	2946,61	3276,42	3623,08	4550,75
	c	1850,00	1850,00	2057,97	2189,00	2363,10	2570,00	2775,00	3078,00	3700,00
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy Skilled agricultural, forestry and fishery workers	a	1850,00	1850,00	1850,00	2200,00	2643,28	2921,52	3057,45	3467,12	3850,65
	b	1850,00	1850,00	1850,00	1850,00	2279,80	2757,97	2978,25	3300,13	3800,00
	c	2129,41	2673,86	2921,52	2921,52	3041,95	3121,00	3522,62	3622,12	4520,64
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy Craft and related trades workers	a	1850,00	2060,00	2422,60	2711,14	2969,37	3232,52	3584,50	4011,00	4765,92
	b	1850,00	2016,00	2411,69	2765,93	3073,06	3455,00	3860,00	4313,33	5057,61
	c	1878,97	2159,51	2441,39	2654,64	2806,51	2980,18	3127,58	3343,97	3669,80
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń Plant and machine operators and as- semblers	a	1986,15	2323,01	2600,00	2882,21	3156,03	3494,40	3824,53	4229,43	5002,48
	b	2004,94	2397,78	2700,00	3011,34	3309,00	3637,99	3941,69	4403,41	5151,33
	c	1926,89	2100,00	2333,54	2558,93	2707,68	2934,95	3165,27	3609,67	4314,19
Pracownicy przy pra- cach prostych Elementary occupations	a	1850,00	1950,00	2107,38	2235,43	2391,67	2520,00	2720,85	3055,90	3608,62
	b	1850,00	1957,00	2189,38	2453,33	2689,84	2968,52	3280,73	3635,98	4194,47
	c	1850,00	1950,00	2099,70	2184,00	2300,00	2420,14	2523,10	2692,47	3045,15

¹ Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ² Patrz uwagi ogólne do *Rocznika*, ust. 8, pkt 1) na str. 22.

¹ Data concern full-and part-time paid employees without converting into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons. ² See general notes on *the Yearbook*, item 8, point 1) on page 22.

Świadczenia z ubezpieczeń społecznych

Social security benefits

Tabl. 6 /102/.

EMERYCI I RENCIŚCI ^a**RETIREEES AND PENSIONERS ^a**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	2017	SPECIFICATION
OGÓŁEM	375129	356070	357609	359628	TOTAL
Pobierający emerytury i renty wypłacane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych	343034	329068	331107	333783	Persons receiving retirement pay and pensions paid by the Social Insurance Institution
emerytury	229447	229789	234621	240325	retirement pay
renty z tytułu niezdolności do pracy	59175	44567	41920	39052	pensions resulting from an inability to work
renty rodzinne	54412	54712	54567	54406	family pensions
Rolnicy indywidualni	32095	27002	26502	25845	Farmers

^a Przeciętne w roku.

Źródło: dane Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

^a Annual averages.

Source: data of the Social Insurance Institution and Agricultural Social Insurance Fund.

Tabl. 7 /103/.

ŚWIADCZENIA EMERYTALNE I RENTOWE BRUTTO**GROSS RETIREMENT PAY AND PENSION BENEFITS**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	2017	SPECIFICATION
OGÓŁEM GRAND TOTAL					
Świadczenia w mln zł	6724,0	7959,5	8131,4	8085,0	Benefits in mln zł
WYPŁACANE PRZEZ ZAKŁAD UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH PAID BY THE SOCIAL INSURANCE INSTITUTION					
RAZEM TOTAL					
Świadczenia w mln zł	6326,5	7551,6	7731,9	7991,5	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna emerytura i renta w zł	1536,89	1912,38	1945,96	1995,19	Average monthly retirement pay and pension in zł
EMERYTURY RETIREMENT PAY					
Świadczenia w mln zł	4533,4	5569,0	5769,6	6040,4	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna emerytura w zł	1646,50	2019,62	2049,25	2094,54	Average monthly retirement pay in zł
RENTY Z TYTUŁU NIEZDOLNOŚCI DO PRACY PENSIONS RESULTING FROM AN INABILITY TO WORK					
Świadczenia w mln zł	874,7	831,6	793,0	762,1	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna renta w zł	1231,74	1555,06	1576,43	1626,19	Average monthly pension in zł
RENTY RODZINNE FAMILY PENSIONS					
Świadczenia w mln zł	918,4	1150,9	1169,3	1189,0	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna renta w zł	1406,57	1753,02	1785,74	1821,19	Average monthly pension in zł
ROLNIKÓW INDYWIDUALNYCH ^a FARMERS ^a					
Świadczenia w mln zł	397,6	407,9	399,5	393,5	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna emerytura i renta w zł	1032,29	1258,98	1256,11	1268,87	Average monthly retirement pay and pension in zł

^a Łącznie z wypłatami z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w przypadku łączenia uprawnień do świadczeń z tego systemu z uprawnieniami do świadczeń z Funduszu Emerytalno-Rentowego; patrz uwagi ogólne, ust. 4 na str. 154.

^a Including payments from non-agricultural social security system, in case of a simultaneous right to benefits from this system and to benefits from the Pension Fund; see general notes, item 4 on page 154.

Source: data of the Social Insurance Institution and Agricultural Social Insurance Fund.

DZIAŁ VIII BUDŻETY GOSPODARSTW DOMOWYCH

Uwagi ogólne

1. Podstawowym źródłem informacji o warunkach bytu ludności, tj. poziomie i strukturze dochodu rozporządzalnego, wydatków, spożycia oraz wyposażeniu gospodarstw domowych w przedmioty trwałego użytkowania, jest reprezentacyjne badanie **budżetów gospodarstw domowych**. Badaniem objęte są wszystkie gospodarstwa domowe, z wyjątkiem zamieszkujących obiekty zbiorowego zakwaterowania oraz gospodarstw członków korpusu dyplomatycznego państw obcych. Gospodarstwa domowe obywateli obcego państwa zamieszkujących w Polsce stale lub przez dłuższy czas i posługujących się językiem polskim biorą udział w badaniu.

Jednostką badania jest **gospodarstwo domowe** jedno- lub wieloosobowe. Gospodarstwo domowe **jednoosobowe** stanowi osoba utrzymująca się samodzielnie, tzn. niełączyca swoich dochodów z dochodami innych osób bez względu na to, czy mieszka sama, czy z innymi osobami. Przez gospodarstwo domowe **wieloosobowe** rozumie się zespół osób zamieszkujących razem i wspólnie utrzymujących się.

Wyniki badania oparte są na oświadczeniach osób biorących udział w badaniu budżetów gospodarstw domowych.

W celu zachowania relacji między strukturą badanej zbiorowości a strukturą społeczno-demograficzną zbiorowości generalnej, dane uzyskane z badania budżetów gospodarstw domowych od 2010 r. zostały przeważone strukturą gospodarstw domowych według liczby osób i miejsca zamieszkania pochodzącą z Narodowego Spisu Ludności i Mieszkań 2011.

2. Badanie budżetów gospodarstw domowych prowadzone jest metodą rotacji miesięcznej w cyklu kwartalnym, co oznacza, że w każdym miesiącu w badaniu uczestniczą inne gospodarstwa domowe, a po kwartale w gospodarstwach domowych, które brały udział w badaniu miesięcznym danego kwartału, przeprowadzany jest wywiad dotyczący niektórych wydatków, m.in. na zakup przedmiotów trwałego użytkowania (telewizor, pralka, lodówka itp.), na opłatę za usługi (lekarskie, stomatologiczne itp.) oraz wyposażenia gospodarstw domowych w przedmioty trwałego użytkowania.

Badaniem objęto wszystkie gospodarstwa domowe zamieszkałe w wylosowanych mieszkaniach, reprezentujące społeczno-ekonomiczne grupy ludności ustalane na podstawie kryterium wyłącznego lub głównego (przeważającego) źródła utrzymania, tj. gospodarstwa domowe: pracowników, rolników, pracujących na własny rachunek, emerytów i rencistów oraz utrzymujących się z niezarobkowych źródeł (innych niż emerytura lub renta).

CHAPTER VIII HOUSEHOLD BUDGETS

General notes

1. The basic source of information regarding the living conditions of the population, i.e., the level and structure of available income, expenditures, consumption as well as the equipment of households with durable goods, is a representative **household budgets survey**. In the survey there are included all the households, with the exception of those living in institutional households as well as households of members of the diplomatic corps of foreign countries. The households of foreign citizens with permanent or long-lasting residence in Poland and using Polish language participate in the survey.

The survey unit is a one- or a multi-person **household**. A **one-person** household is understood as an individual independently maintaining himself/herself, i.e., income is not combined with the income of others, regardless of whether the individual lives alone or with other persons. A **multi-person** household is understood as a group of people living together and maintaining themselves jointly.

Survey results are based on declarations made by persons participating in the household budget survey.

In order to maintain the relation between the structure of the surveyed population and the socio-demographic structure of the total population, results obtained from the household budget survey since 2010 are weighted with the structure of households by number of persons and class of locality coming from the Population and Housing Census 2011.

2. The survey of household budgets is conducted using the method of monthly rotation with a quarterly cycle, which means that each month different households participate in the survey, and after each quarter an interview is conducted in households which participated in the monthly survey of a given quarter concerning some expenditures, i.e., on purchases of durable goods (a television set, washing machine, refrigerator, etc.), on payments for services (medical, dental, etc.) as well as on furnishing the household with durable goods.

The survey included all households within randomly selected dwellings representing of socio-economic groups of the population established on the basis of the exclusive or main (predominate) source of maintenance, i.e., households of: employees, farmers, self-employed, retirees, pensioners as well as households maintained from non-earned sources (other than retirement or other pensions).

3. Kategorie osób występujących w gospodarstwach domowych ustalone zostały na podstawie ich głównego źródła utrzymania, czyli źródła przynoszącego największy dochód:

1) do osób **pracujących** zalicza się:

- a) pracujących najemnie, dla których głównym źródłem utrzymania jest dochód z pracy najemnej, niezależnie od rodzaju umowy zawartej z pracodawcą (umowa o pracę na czas nieokreślony lub określony, mianowanie, powołanie, praca sezonowa, praca dorywcza, umowa o wykonanie pracy nakładczej, umowa z agentem, umowa-zlecenie, umowa ustna itd.),
- b) pracujących w gospodarstwie indywidualnym w rolnictwie (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin), dla których głównym źródłem utrzymania jest dochód z pracy w użytkowanym przez siebie gospodarstwie indywidualnym w rolnictwie,
- c) pracujących na własny rachunek (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin), dla których głównym źródłem utrzymania jest prowadzenie działalności gospodarczej (poza użytkowaniem gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie) oraz wykonywanie wolnego zawodu;

2) osoby utrzymujące się ze świadczeń społecznych, których głównym źródłem utrzymania jest m.in.: emerytura, renta, zasiłek dla bezrobotnych i inne świadczenia z Funduszu Pracy, świadczenia rodzinne, renta socjalna, świadczenia pieniężne i niepieniężne udzielane na podstawie ustawy o pomocy społecznej, stypendia;

3) osoby pozostające na utrzymaniu (bez własnego źródła utrzymania) utrzymywane przez inne osoby będące członkami tego samego gospodarstwa domowego.

4. **Dochód rozporządzalny** obejmuje bieżące dochody pieniężne i niepieniężne (w tym wartość spożycia naturalnego, tj. wartość towarów i usług konsumpcyjnych pobranych na potrzeby gospodarstwa domowego z działalności gospodarczej na własny rachunek – rolniczej i pozarolniczej oraz wartość towarów i usług otrzymanych bezpłatnie), bez zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych płaconych z tytułu dochodów (z pracy najemnej, ze świadczeń społecznych – z ubezpieczeń społecznych i pozostałych świadczeń społecznych), bez składek na obowiązkowe ubezpieczenie społeczne płacone przez ubezpieczonego pracownika oraz bez podatków płaconych przez osoby pracujące na własny rachunek.

3. The categories of persons comprising households were established on the basis of their main source of maintenance, i.e., source deriving the greatest income:

1) **employed persons** include:

- a) hired employees, for whom the main source of maintenance is income from hired work, regardless of the type of contract concluded with the employer (a labour contract for a specified or unspecified period, postings, appointments, seasonal work, odd jobs, outwork, contract with agent, commission contracts, verbal contracts, etc.),
- b) employees on a private farm in agriculture (including contributing family workers) for whom the main source of maintenance is income from work in private farm in agriculture,
- c) self-employed persons (including contributing family workers), for whom the main source of maintenance is conducting economic activity (excluding the use of a private farm in agriculture) and practicing a learned profession;

2) persons maintained from social benefits, for whom the main source of maintenance is i.a.: retirement pay, pension, unemployment benefit and other benefits from the Labour Fund, family allowances, social pension, monetary and non-monetary assistance provided on the basis of the Law on Social Assistance, scholarships;

3) dependents (without their own source of maintenance) maintained by other persons being members of the same household.

4. **Available income** includes current monetary and non-monetary income (including the value of own consumption, i.e., consumer goods and services acquired for household needs from self-employed agricultural or non-agricultural economic activity as well as the value of goods and services received free of charge), excluding prepayments on personal income tax paid from income (from hired labour, social benefits – from social security benefits and other social benefits) excluding contributions to obligatory social security paid by the insured employee as well as excluding taxes paid by self-employed persons.

W skład dochodu rozporządzalnego wchodzi:

- 1) dochód z pracy najemnej – uzyskany we wszystkich miejscach pracy danego członka gospodarstwa domowego, niezależnie od długości trwania okresu pracy i rodzaju umowy o pracę – który obejmuje wszystkie dochody uzyskiwane z tytułu pracy najemnej, w tym: wynagrodzenia, wypłaty niezaliczone do wynagrodzeń (np. dodatek za rozłąkę, ekwiwalent pieniężny za używanie własnej odzieży zamiast roboczej, kwoty uzyskane z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych), zasiłki chorobowe (pobrane w czasie trwania stosunku pracy), wyrównawcze, opiekuńcze, dochody w formie niepieniężnej (opłacone przez pracodawcę);
- 2) dochód z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie, który stanowi różnicę między wartością produkcji rolniczej (łącznie ze spożyciem naturalnym) a poniesionymi na nią bieżącymi nakładami (tj. zakup produktów i usług, wynagrodzenia i składki na obowiązkowe ubezpieczenie społeczne pracowników najemnych). Dochód ten jest pomniejszony o podatki związane z prowadzeniem gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie oraz od 2004 r. powiększony o dopłaty dla rolnictwa;
- 3) dochód z pracy na własny rachunek, który stanowi część dochodu uzyskanego z prowadzonej działalności gospodarczej na własny rachunek (poza gospodarstwem indywidualnym w rolnictwie) oraz dochód z wykonywania wolnego zawodu, jaki został przeznaczony na pozyskanie towarów i usług konsumpcyjnych na potrzeby gospodarstwa domowego oraz na inwestycje o charakterze mieszkaniowym (zakup, budowa, remont lub modernizacja mieszkania lub domu mieszkalnego);
- 4) dochód z własności (odsetki, udziały w zyskach przedsiębiorstw, w tym dywidendy) oraz dochody z wynajmu nieruchomości (dochód netto, czyli przychody minus nakłady i ewentualnie podatki, pochodzący z wynajmu lokali mieszkalnych, garaży i innych budynków niezwiązanych z prowadzoną działalnością gospodarczą oraz ziemi);
- 5) dochód ze świadczeń społecznych, który obejmuje m.in. emerytury i renty, zasiłki z ubezpieczeń społecznych i pozostałych świadczeń społecznych;
- 6) pozostały dochód, który obejmuje m.in. dary od osób prywatnych (w tym alimenty), odszkodowania z tytułu ubezpieczeń w instytucjach ubezpieczeniowych, wygrane w grach hazardowych i loteryjnych.

Dochód rozporządzalny przeznaczony jest na wydatki oraz przyrost oszczędności.

Dochód do dyspozycji jest to dochód rozporządzalny pomniejszony o pozostałe wydatki. Dochód do dyspozycji przeznaczony jest na wydatki na towary i usługi konsumpcyjne oraz przyrost oszczędności.

Available income comprises:

- 1) income from hired work – obtained in all work-places by the given household member, regardless of the length of time worked or the type of labour agreement – which includes all income obtained from hired work, including: wages and salaries, payments not included in wages and salaries (e.g., severance pay, the monetary equivalent for the use of personal rather than company clothing, sums received from a company social benefit fund), sick benefits (taken during the period of employment), compensatory and care benefits, income in a non-monetary form (paid by the employer);
- 2) income from a private farm in agriculture, which accounts for the difference in the value of agricultural production (including own consumption) and current expenditures borne on it (i.e., the purchase of products and services, wages and salaries as well as contributions to compulsory social security of hired employees). This income is reduced by taxes connected with tending a private farm in agriculture and since 2004 increased by subsidies for agriculture;
- 3) income from self-employment, which accounts for a portion of income obtained from conducting self-employed economic activity (excluding a private farm in agriculture) and income from practising a learned profession, that was spent on consumer goods and services for household needs as well as for investments with a residential character (purchasing, building, renovating or modernizing a dwelling or house);
- 4) income from property (interest, shares in company profits, including dividends) and income from rental of real-estate (net income i.e. revenues minus investment and taxes, from rental of dwellings, garages and other buildings not connected with conducting economic activity and from land leasing);
- 5) income from social benefits, which includes, i.a.: retirement pay and pensions, social security benefits and other social benefits;
- 6) other income, which includes, i.a.: gifts from private persons (of which alimony), insurance indemnities, winnings from games of chance and lotteries.

Available income is designated for expenditures as well as for an increase in savings.

Disposable income is understood as available income reduced by other expenditures. Disposable income is designated for consumer goods and services as well as for an increase in savings.

5. Wydatki obejmują wydatki na towary i usługi konsumpcyjne oraz pozostałe wydatki.

Wydatki na towary i usługi konsumpcyjne przeznaczone są na zaspokojenie potrzeb gospodarstwa domowego. Obejmują wydatki na towary i usługi zakupione za gotówkę, również przy użyciu karty płatniczej lub kredytowej i na kredyt, wartość artykułów otrzymanych bezpłatnie oraz wartość spożycia naturalnego. Towary konsumpcyjne obejmują dobra nietrwałego użytkowania (np. żywność, napoje, artykuły farmaceutyczne), półtrwałego użytkowania (np. odzież, książki, zabawki) i trwałego użytkowania (np. samochody, pralki, lodówki, telewizory).

Pozostałe wydatki obejmują m.in. kwoty przekazane innym gospodarstwom domowym i instytucjom niekomercyjnym, w tym dary, koszty zakwaterowania młodzieży i studentów uczących się poza domem, alimenty od osób prywatnych, niektóre podatki, np.: od nieruchomości, od spadków i darowizn, od dochodów z własności, z wynajmu i sprzedaży nieruchomości oraz straty pieniężne.

Wydatki na towary i usługi konsumpcyjne zagregowano zgodnie ze zmienioną i obowiązującą od 2013 r. nomenklaturą Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP), włączając wydatki na ubezpieczenie na życie do pozycji „Inne towary i usługi”.

6. Spożycie artykułów żywnościowych (w ujęciu ilościowym) w gospodarstwach domowych obejmuje artykuły zakupione za gotówkę, również przy użyciu karty płatniczej lub kredytowej i na kredyt, otrzymane nieodpłatnie oraz pobrane z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie bądź z prowadzonej działalności gospodarczej na własny rachunek (spożycie naturalne); bez spożycia w placówkach gastronomicznych.

7. Zagrożenie ubóstwem – gospodarstwo domowe (a tym samym wszystkie osoby wchodzące w jego skład) zostało uznane za ubogie, jeżeli poziom jego wydatków (obejmujących także wartość artykułów otrzymanych bezpłatnie oraz wartość spożycia naturalnego) był niższy od wartości przyjętej za granicę ubóstwa. Dla wyeliminowania wpływu, jaki na koszty utrzymania gospodarstw domowych wywiera ich skład społeczno-demograficzny, zarówno przy obliczaniu poziomu wydatków w gospodarstwach domowych, jak i ustalaniu granic ubóstwa (relatywnego oraz minimum egzystencji), zastosowano tak zwaną **oryginalną skalę ekwiwalentności OECD**. Według tej skali wagę 1 przypisuje się pierwszej osobie w gospodarstwie domowym w wieku 14 lat i więcej, wagę 0,7 – każdej następnej osobie w tym wieku oraz wagę 0,5 – każdemu dziecku w wieku poniżej 14 lat. Oznacza to np., że granica ubóstwa relatywnego dla gospodarstwa 4-osobowego złożonego z dwóch osób dorosłych i dwójki dzieci jest 2,7 razy wyższa niż dla gospodarstwa 1-osobowego.

5. Expenditures include expenditures on consumer goods and services as well as other expenditures.

Expenditures on consumer goods and services are designated for meeting household needs. They include expenditures on goods and services purchased for cash, with the use of cash or a credit card and on credit, the value of articles received free of charge as well as the value of own consumption. Consumer goods include non-durable goods (e.g., food, beverages, pharmaceutical products), semi-durable goods (e.g., clothing, books, toys) and durable goods (e.g., cars, washing machines, refrigerators, television sets).

Other expenditures include, i.e.: amounts transferred to other households and non-commercial institutions, including gifts, boarding costs of youth and students studying away from home, private alimony, some taxes, e.g.: on real estate, inheritance and donations, income from property as well as renting and selling real estate and monetary losses.

Expenditures on consumer goods and services were aggregated in accordance with modified and adopted since 2013 nomenclature of the Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP), including expenditures on life insurance in item “Other goods and services”.

6. Consumption of foodstuffs (in terms of quantity) in households includes articles purchased for cash, with the use of cash or a credit card and on credit, received gratis as well as taken from a private farm in agriculture or from conducted self-employed economic activity (own consumption); excluding consumption in catering establishments.

7. Risk of poverty – a household and thus all its members have been regarded as poor if the expenditure level (including the value of products received free of charge as well as the value of own consumption) was below the adopted poverty threshold. In order to eliminate the effect of the socio-demographic composition of household on the maintenance costs, the so-called **original OECD equivalence scale** has been used for the calculation of the households' expenditure level and determination of poverty thresholds (relative and subsistence minimum). According to this scale, weight 1 is attributed to the first person in the household at the age of 14 and over, weight 0,7 – to any other person at that age and weight 0,5 – to every child under 14. And thus, for instance, the relative poverty threshold for a 4-person household consisting of two adult persons and two children is 2,7 times as high as that for a 1-person household.

Relatywna granica ubóstwa to 50% średnich miesięcznych wydatków ustalonych na poziomie wszystkich gospodarstw domowych w kraju z uwzględnieniem tzw. oryginalnej skali ekwiwalentności OECD. Granice ubóstwa szacowane są dla poszczególnych kwartałów; w IV kwartale 2010 r. było to 668 zł dla gospodarstw 1-osobowych oraz 1802 zł dla gospodarstw 4-osobowych, w IV kwartale 2015 r. progi te wyniosły odpowiednio: 734 zł oraz 1982 zł, a w IV kwartale 2016 r. – 770 zł oraz 2080 zł.

„Ustawowa” granica ubóstwa to kwota, która zgodnie z obowiązującą ustawą o pomocy społecznej uprawnia do ubiegania się o przyznanie świadczenia pieniężnego z systemu pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. 2018, poz. 1508) Od 1 I 2010 r. do 30 IX 2012 r. obowiązywały następujące kwoty progowe – 477 zł dla gospodarstw 1-osobowych oraz 351 zł na 1 osobę dla gospodarstw wieloosobowych, od 1 X 2012 r. do 30 IX 2015 r. obowiązywały następujące kwoty progowe – 542 zł dla gospodarstw 1-osobowych oraz 456 zł na 1 osobę dla gospodarstw wieloosobowych, natomiast od 1 X 2015 r. kwoty te zostały ustalone na poziomie odpowiednio: 634 zł oraz 514 zł.

Minimum egzystencji, uznawane za granicę ubóstwa skrajnego, wyznacza poziom zaspokojenia potrzeb, poniżej którego występuje biologiczne zagrożenie życia oraz rozwoju psychofizycznego człowieka. Przy ustalaniu granic ubóstwa skrajnego przyjmuje się poziom minimum egzystencji obliczany przez Instytut Pracy i Spraw Socjalnych dla 1-osobowego gospodarstwa pracowniczego w kraju. Granice ubóstwa szacowane są dla poszczególnych kwartałów; w IV kwartale 2010 r. było to 466 zł dla gospodarstw 1-osobowych oraz 1257 zł dla gospodarstw 4-osobowych, w IV kwartale 2015 r. progi te wyniosły odpowiednio: 545 zł oraz 1472 zł, a w IV kwartale 2016 r. – 550 zł oraz 1486 zł.

Relative poverty threshold is 50% of the mean monthly expenditure determined at the level of all households in Poland estimated with the use of the so-called original OECD equivalence scale. The poverty lines are estimated quarterly; in the fourth quarter of 2010 the threshold was 668 zł for 1-person households and 1802 zł for 4-person households, in the fourth quarter of 2015: 734 zł and 1982 zł, respectively and in the fourth quarter of 2016 – 770 zł and 2080 zł.

“Legal” poverty threshold is the amount which, according to the Law on Social Assistance (uniform text Journal of Laws 2018, item 1508), provides eligibility for a monetary benefit from social assistance. Since 1 I 2010 to 30 IX 2012 the line remained at the level of 477 zł for 1-person households and 351 zł per 1 person for multi-person households, since 1 X 2012 to 30 IX 2015 the line remained at the level of 542 zł for 1-person households and 456 zł per 1 person for multi-person households, since 1 X 2015 the line was changed to: 634 zł and 514 zł, respectively.

The subsistence minimum, regarded as the extreme poverty threshold, sets the level of the satisfaction of needs below which there is a threat to the biological existence and to psychophysical human development. The starting point adopted for determination of the extreme poverty threshold is the subsistence minimum estimated by the Institute of Labour and Social Studies for the 1-person employees' household in Poland. Poverty thresholds are estimated quarterly; in the fourth quarter of 2010 the threshold was 466 zł for 1-person households and 1257 zł for 4-person households, in the fourth quarter of 2015: 545 zł and 1472 zł, respectively and in the fourth quarter of 2016 – 550 zł and 1486 zł.

Tabl. 1 /104/. **GOSPODARSTWA DOMOWE**
HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	2017	SPECIFICATION
Gospodarstwa domowe objęte badaniem	1617	1552	1524	1507	Households included in the survey
Przeciętna liczba osób w gospodarstwie domowym	2,70	2,56	2,50	2,45	Average number of persons in a household
w tym:					of which:
pracujących	0,98	1,04	1,03	1,0	employed
pobierających świadczenia społeczne	0,83	0,74	0,90	1,04	receiving social benefits
w tym emeryturę lub rentę	0,69	0,64	0,66	0,68	of which retirement pay or pension
pozostających na utrzymaniu.	0,82	0,71	0,50	0,35	dependents

Tabl. 2 /105/. **PRZECIĘTNY MIESIĘCZNY DOCHÓD ROZPORZĄDZALNY NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
AVERAGE MONTHLY PER CAPITA AVAILABLE INCOME OF HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	2017	SPECIFICATION
	w zł in zł				
Dochód rozporządzalny	1186,91	1426,85	1482,90	1652,60	Available income
w tym dochód do dyspozycji . .	1137,56	1384,42	1441,21	1603,90	of which disposable income
w tym:					of which:
z pracy najemnej	613,86	803,40	795,15	885,37	from hired work
z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie	31,14 ^a	27,56 ^b	21,10 ^c	17,52 ^d	from a private farm in agriculture
z pracy na własny rachunek . . .	102,48	124,20 ^e	122,90 ^f	143,06	from self-employment
ze świadczeń społecznych	377,08	404,79 ^g	469,49	502,47	from social benefits

^{a, b, c, d, e, f, g} Błąd względny szacunków przekracza 10% i wynosi: ^a – 15,63%, ^b – 34,60%, ^c – 27,44%, ^d – 33,89%, ^e – 28,20%, ^f – 16,74%, ^g – 10,62%.

^{a, b, c, d, e, f, g} Relative error of estimates exceeds 10% and equals: ^a – 15,63%, ^b – 34,60%, ^c – 27,44%, ^d – 33,89%, ^e – 28,20%, ^f – 16,74%, ^g – 10,62%.

Tabl. 3 /106/. **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYDATKI NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
AVERAGE MONTHLY PER CAPITA EXPENDITURES OF HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	2017	SPECIFICATION
	w zł		in zł		
Wydatki ogółem	964,94	1106,62	1110,56	1205,81	Total expenditures
w tym towary i usługi konsumpcyjne ^a	915,58	1064,19	1068,87	1157,11	of which consumer goods and services ^a
w tym:					of which:
żywność i napoje bezalkoholowe	253,67	282,94	291,37	306,54	food and non-alcoholic beverages
napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	28,94	29,13	28,52	29,60	alcoholic beverages and tobacco
odzież i obuwie	44,45	60,46	61,95	61,50	clothing and footwear
użytkowanie mieszkania i nośniki energii	199,25	219,73	221,51	234,95	housing, water, electricity, gas and other fuels

^a Łącznie z kieszonkowym nieuwzględnionym w podziale według rodzajów wydatków.

^a Including pocket money not considered in items by types of expenditures.

Tabl. 3 /106/.

PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYDATKI NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH (dok.)

AVERAGE MONTHLY PER CAPITA EXPENDITURES OF HOUSEHOLDS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	2017	SPECIFICATION
	w zł in zł				
w tym towary i usługi konsumpcyjne ^a (dok.)					of which consumer goods and services ^a (cont.)
w tym: (dok.)					of which: (cont.)
wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego	49,13	56,20	49,58	59,66	furnishings, household equipment and routine maintenance of the house
zdrowie	42,63	51,55	49,40	54,69	health
w tym artykuły farmaceutyczne	29,74	31,72	31,39	31,85	of which pharmaceutical products
transport	68,25	91,80	81,28	89,37	transport
łącznie ^b	45,06	62,33	64,70	63,1	communication ^b
rekreacja i kultura ^b	75,56	58,89	66,94	81,87 ^e	recreation and culture ^b
edukacja ^c	8,56	7,49	8,33	9,92 ^f	education ^c
restauracje i hotele	21,54	45,89	52,33	56,53	restaurants and hotels
pozostałe wydatki na towary i usługi ^d	49,51	63,77	63,37	78,49	miscellaneous goods and services ^d
w tym higiena osobista	27,95	33,81	34,75	37,11	of which personal care

^a Łącznie z kieszonkowym nieuwzględnionym w podziale według rodzajów wydatków. ^b Łącznie z wydatkami za usługi internetowe. ^c Łącznie z wychowaniem przedszkolnym. ^d Od 2013 r. łącznie z wydatkami na ubezpieczenia na życie. ^{e, f} Błąd względny szacunków przekracza 10% i wynosi: ^e – 11,13, ^f – 21,68.

^a Including pocket money not considered in items by types of expenditures. ^b Including expenditures on Internet services. ^c Including pre-school education. ^d From 2013, including expenditures on life insurance. ^{e, f} Relative error of estimates exceeds 10% and equals: ^e – 11,013%, ^f – 21,68%.

Tabl. 4 /107/.

PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE SPOŻYCIE NIEKTÓRYCH ARTYKUŁÓW ŻYWNOŚCIOWYCH NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH

AVERAGE MONTHLY PER CAPITA CONSUMPTION OF SELECTED FOODSTUFFS OF HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	2017	SPECIFICATION
Pieczywo i produkty zbożowe w kg	6,78	6,13	5,93	5,76	Bread and cereals in kg
w tym pieczywo ^a	4,56	3,81	3,59	3,40	of which bread ^a
Mięso w kg	5,89	5,77	5,87	5,83	Meat in kg
w tym wędliny i pozostałe przetwory mięsne ^b	2,47	2,19	2,22	2,26	of which processed meat and other meat preparations ^b
Ryby i owoce morza ^c w kg	0,46	0,36	0,33	0,31	Fish and seafood ^c in kg
Mleko ^d w l	3,49	3,40	3,35	3,30	Milk ^d in l
Jogurty w kg	0,96	0,56	0,58	0,56	Yoghurt in kg
Sery ^e i twarogi w kg	0,99	0,90	0,95	0,95	Cheese ^e in kg
Jaja w szt.	13,39	12,48	13,04	12,98	Eggs in units
Oleje i pozostałe tłuszcze w kg	1,40	1,20	1,22	1,20	Oils and fats in kg
w tym masło	0,22	0,30	0,33	0,29	of which butter
Owoce w kg	3,68	4,18	4,07	4,18	Fruit in kg
Warzywa w kg	11,01	9,89	9,38	9,09	Vegetables in kg
w tym ziemniaki	5,33	4,28	3,74	3,49	of which potatoes
Cukier w kg	1,13	0,93	0,91	0,83	Sugar in kg
Napoje bezalkoholowe w l	8,30	9,10	9,35	9,92	Non-alcoholic beverages in l

^a Bez pieczywa chrupkiego, tostowego i cukierniczego. ^b Łącznie z wyrobami garmazeryjnymi, bez przetworów podrobowych. ^c Bez marynat, przetworów ze zwierząt morskich i słodkowodnych, konserw rybnych oraz wyrobów garmazeryjnych i panierowanych. ^d Bez zagęszczonego i w proszku. ^e Bez słodkich serków.

^a Excluding crisp bread, toasted bread and confectionery. ^b Including ready-to-serve food, excluding offal preparations. ^c Excluding pickles, processed sea and fresh-water food and fish, canned fish and ready-to-serve foods including coated food products. ^d Excluding condensed and powdered milk. ^e Excluding sweet cottage cheese.

Tabl. 5 /108/.

GOSPODARSTWA DOMOWE WYPOSAŻONE W NIEKTÓRE PRZEDMIOTY TRWAŁEGO UŻYTKOWANIA ^aHOUSEHOLDS EQUIPPED WITH SELECTED DURABLE GOODS ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	2017	SPECIFICATION
	w % ogółu gospodarstw domowych in % of total households				
Chłodziarka, chłodziarko-zamrażarka	98,1	98,5	99,0	99,30	Refrigerator
Zamrażarka	36,8	12,3	11,1	9,30	Freezer
Automat pralniczy	93,1	97,5	98,0	97,40	Automatic washing machine
Zmywarka do naczyń	16,0	27,7	31,2	34,70	Dishwasher
Kuchenka mikrofalowa	51,9	60,1	56,9	56,50	Microwave oven
Samochód osobowy	49,4	54,9	54,0	56,70	Passenger car
Odbiornik telewizyjny	99,2	97,7	97,6	97,70	Television set
Odtwarzacz DVD	52,5	33,9	25,4	21,80	DVD Player
Telefon komórkowy	89,4	95,5	96,4	96,40	Mobile phone
Zestaw kina domowego	20,8	17,7	12,7	12,50	Home theatre system
Urządzenie do odbioru telewizji satelitarnej lub kablowej	65,5	74,9	70,0	69,0	Satellite or cable television equipment
Aparat fotograficzny cyfrowy	48,5	48,6	41,1	38,50	Digital camera
Komputer osobisty	62,7	72,3	73,0	73,30	Personal computer
w tym z dostępem szerokopasmowym	37,9	66,8	58,1	61,0	of which broadband access
Drukarka	41,1	30,0	24,5	24,50	Printer
w tym drukarka wielofunkcyjna	.	19,8	15,3	15,90	of which multifunction printer

^a Opracowano na podstawie stanu na końcu poszczególnych kwartałów.^a Compiled on the basis of data at the end of individual quarters.

Tabl. 6 /109/.

WSKAŹNIKI ZAGROŻENIA UBÓSTWEM W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH ^aAT-RISK OF POVERTY RATES IN HOUSEHOLDS ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	2017	SPECIFICATION
Osoby – w % ogółu osób w gospodarstwach – o wydatkach poniżej:					Persons – in % of total persons in households – with expenditures below:
relatywnej granicy ubóstwa	17,8	10,7	11,8	9,1	relative poverty threshold
„ustawowej” granicy ubóstwa	7,5	8,1	9,7	7,4	“legal” poverty threshold
minimum egzystencji	5,3	3,6	4,0	2,4	subsistence minimum

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 167.ª See general notes, item 7 on page 167.

Uwagi ogólne

Infrastruktura komunalna

1. Informacje o urządzeniach i usługach komunalnych opracowano **metodą rodzaju działalności**, tj. według kryterium przeznaczenia urządzeń, niezależnie od przeważającego rodzaju działalności podmiotu gospodarczego.

Dane o urządzeniach komunalnych dotyczą urządzeń czynnych.

2. Do miast obsługiwanych przez oczyszczalnie ścieków zaliczono te miasta, z których ścieki komunalne przed odprowadzeniem ich do odbiornika były poddawane procesom oczyszczania mechanicznego, chemicznego, biologicznego lub z podwyższonym usuwaniem biogenów. W przypadku gdy miasto obsługiwane jest przez kilka oczyszczalni o różnym sposobie oczyszczania, to o zakwalifikowaniu do odpowiedniego rodzaju oczyszczalni ścieków decyduje przewaga ilości ścieków oczyszczonych przez dany rodzaj oczyszczalni.

3. Informacje o sieci wodociągowej, kanalizacyjnej, gazowej i ciepłej obejmują sieć obsługującą gospodarstwa domowe i innych użytkowników.

Informacje o **długości sieci wodociągowej i gazowej** dotyczą sieci rozdzielczej (bez przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych i innych obiektów) oraz sieci przesyłowej (magistralnej), tj. przewodów doprowadzających do sieci rozdzielczej wodę i od 2003 r. – gaz.

Dane o **długości sieci kanalizacyjnej**, oprócz przewodów ulicznych, uwzględniają kolektory, tj. przewody odbierające ścieki z sieci ulicznej; nie uwzględniają natomiast kanałów przeznaczonych wyłącznie do odprowadzania wód opadowych.

Przez **przyłącza wodociągowe, kanalizacyjne i gazowe** prowadzące do budynków mieszkalnych (łącznie z budynkami zbiorowego zamieszkania, jak np.: hotele pracownicze, domy studenckie i internaty, domy opieki społecznej) rozumie się odgałęzienia łączące poszczególne budynki z siecią rozdzielczą lub w przypadku kanalizacji siecią ogólnospławną.

General notes

Municipal infrastructure

1. Information regarding municipal installations and services was compiled using the **kind of activity method**, i.e. according to the criterion of installation designation, regardless of the predominate kind of activity of the economic entity.

Data regarding municipal installations concern operative installations.

2. **Urban areas served by wastewater treatment plants** include those urban areas from which municipal sewerage, before being drained off to a collector, was subjected to mechanical, chemical, biological processes or to increased biogene removal. When an urban area is served by several treatment plants with various methods of treatment, the predominate amount of waste treated by a given treatment plant determines the classification of the urban area in the appropriate type of waste treatment plant.

3. Information regarding the length of the water supply sewage systems, gas supply system and thermic-line system includes systems servicing households and others.

Information regarding the **length of the water-line and gas-line network** concerns distribution network (excluding connections leading to residential buildings and other constructions) as well as the transmission (main) network, i.e. conduits providing water to the distribution network and since 2003 gas.

Data regarding the **length of the sewerage network**, apart from street conduits, include collectors, i.e. conduits receiving sewerage from the street network; while they do not include sewers designed exclusively for draining run-off.

Water-line, sewerage and gas-line connections leading, to residential buildings (including buildings with multiple residents, e.g.: employee boarding houses, student dormitories and boarding schools, social welfare homes) are understood as branches linking individual buildings with the distribution system or, in the case of the sewerage system, with the main drainage system.

4. Źródło uliczny jest to powszechnie dostępne dla ludności urządzenie wmontowane do ulicznego przewodu wodociągowego, służące do pobierania wody przez ludność bezpośrednio z tego przewodu.

Dane o zużyciu wody z wodociągów w gospodarstwach domowych obejmują ilość wody pobranej z sieci wodociągowej za pomocą urządzeń zainstalowanych w budynku.

5. Dane o korzystających z wodociągu i kanalizacji obejmują ludność zamieszkałą w budynkach mieszkalnych dołączonych do określonej sieci oraz ludność korzystającą z wodociągu poprzez źródła podwórzowe i uliczne (urządzenia zainstalowane do ulicznego przewodu wodociągowego), a w przypadku kanalizacji – wpusty kanalizacyjne.

Dane o **korzystających z gazu** dotyczą ludności w mieszkaniach wyposażonych w instalację gazu z sieci (bez korzystających z gazomierzy zbiorczych).

Dane o ludności korzystającej z wodociągu, kanalizacji i gazu obejmują również ludność w budynkach zbiorowego zamieszkania.

6. Dane o liczbie odbiorców i zużyciu energii elektrycznej w gospodarstwach domowych, od 2005 r. obejmują również gospodarstwa domowe, których głównym źródłem utrzymania jest dochód z użytkowanego gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie.

Dane o **liczbie odbiorców gazu** podano łącznie z odbiorcami korzystającymi z gazomierzy zbiorczych.

Dane o **zużyciu gazu** odnoszą się do wszystkich gospodarstw domowych.

Dane o zużyciu energii elektrycznej i gazu z sieci w gospodarstwach domowych (w tym również zużycie w gospodarstwach domowych prowadzących drobną działalność usługową) ustalono w oparciu o zaliczkowy system opłat.

Informacje o energii cieplnej oraz kubaturze budynków ogrzewanych centralnie:

- w zakresie sprzedaży energii cieplnej dotyczą budynków mieszkalnych oraz urzędów i instytucji,
- w zakresie kubatury – budynków mieszkalnych.

Dane w tabl. 4 dotyczą budynków i lokali ogrzewanych przy pomocy urządzeń jednostek gospodarki komunalnej i mieszkaniowej oraz spółdzielni mieszkaniowych i zakładów pracy, niezależnie od źródeł wytwarzania energii cieplnej (własnych lub obcych).

Kotłownia to budynek lub pomieszczenie wraz z ustawionymi w nim kotłami oraz urządzeniami służącymi do wytwarzania energii cieplnej na cele grzewcze lub ogrzewania i równoczesnego dostarczania ciepłej wody.

4. A street spring is understood as a widely available device fitted with the water supply system, used by population as direct source of water supply.

Data regarding consumption of water in households includes quantity of water collected from water-line system by facilities installed in building.

5. Data regarding the users of water-line systems and sewerage systems include the population living in residential buildings connected to a defined system as well as the population using a water-line system through a common courtyard or street outlet (equipment connected to the street water-line conduit) and in the case of sewerage – sewerage inlets.

Data regarding the **gas users** concern the population in dwellings equipped with gas installations connected to the gas-line system (excluding consumers using collective gas-meters).

Data regarding the population using the water-line system, the sewerage system and the gas-line system also include the population in collective accommodation facilities.

6. Data regarding the number of consumers and the consumption of electricity in households, from 2005 include households, in which the main source of maintenance is income from a private farm in agriculture.

Data regarding the **number of consumers using gas** include consumers using collective gas-meters.

Data regarding the **consumption of gas** from gas-line, concern all the households.

Data regarding the consumption of electricity and gas from the gas-line system in households (as is consumption in households conducting small-scale service activity) is established on the basis of an estimated system of payments.

Information regarding heating energy and cubic volume of centrally heated buildings:

- within the scope of sale of heating energy concern residential buildings, public authorities and institutions,
- within the scope of the cubic volume of buildings includes residential buildings.

Data in table 4 apply to the buildings and premises heated by installations operated by communal and housing organisations and by housing co-ops or enterprises, regardless of the sources supplying the thermal energy (own and other).

Boiler-house is a building or space with boilers and installations used for production of thermal energy to heating or both heating and supplying warm water.

7. Dane o **odpadach komunalnych** dotyczą odpadów powstających w gospodarstwach domowych, z wyłączeniem pojazdów wycofanych z eksploatacji, a także odpadów niezawierających odpadów niebezpiecznych pochodzących od innych wytwórców odpadów, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych.

Informacje o odpadach komunalnych podaje się zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 9 XII 2014 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. 2014, poz. 1923).

8. Dane o **nieczystościach ciekłych** dotyczą nieczystości pochodzących z gospodarstw domowych, budynków użyteczności publicznej oraz budynków jednostek prowadzących działalność gospodarczą – w przypadku, gdy nie są odprowadzane siecią kanalizacyjną.

9. **Parki spacerowo-wypoczynkowe** są to tereny zieleni z roślinnością wysoką i niską o powierzchni co najmniej 2 ha, urządzone i konserwowane z przeznaczeniem na cele wypoczynkowe ludności, wyposażone w drogi, aleje spacerowe, place, ławki itp.

Do kategorii **zieleńce** zaliczono obiekty o powierzchni poniżej 2 ha, w których dominuje funkcja wypoczynkowa.

Tereny zieleni osiedlowej występują przy zabudowie mieszkaniowej, pełnią funkcję wypoczynkową, izolacyjną i estetyczną.

7. Data on **municipal waste** concern waste generated in households, excluding end-of-life vehicles and waste not containing hazardous waste originating from other producers of waste, which because of its character or composition is similar to waste from households.

Information on communal wastes is quoted according to regulation of the Minister of Environment of 9 XII 2014 on catalogue of wastes (Journal of Laws 2014, item 1923).

8. Data on **liquid waste** concern waste which comes from households, public buildings and buildings of units running a business – in case they are not discharged by sewerage system.

9. **Strolling and recreational parks** are areas with high and low growing plants, of at least 2 ha in size, maintained for the recreational needs of the population, featuring roads, walkways, squares, benches, etc.

Lawns are areas of less than 2 ha in size, in which recreational activity dominates.

Estate green belts are located in residential areas and are used for the purposes of recreation, isolation and aesthetic visual appearance.

Mieszkania

1. Informacje o **zasobach mieszkaniowych i mieszkaniach oddanych do użytkowania** dotyczą mieszkań, a także izb i powierzchni użytkowej w tych mieszkaniach, znajdujących się w budynkach mieszkalnych i niemieszkalnych. Dane nie obejmują lokali zbiorowego zamieszkania (hotelu pracowników, domów studenckich i internatów, domów opieki społecznej i in.) i pomieszczeń nieprzeznaczonych na cele mieszkalne, a z różnych względów zamieszkałych (pomieszczeń inwentarskich, barakowozów, statków, wagonów i in.).

Mieszkanie jest to lokal składający się z jednej lub kilku izb łącznie z pomieszczeniami pomocniczymi, wybudowany lub przebudowany dla celów mieszkalnych, konstrukcyjnie wydzielony (trwałymi ścianami) w obrębie budynku, do którego to lokalu prowadzi niezależne wejście z klatki schodowej, ogólnego korytarza, wspólnej sieni bądź bezpośrednio z ulicy, podwórza lub ogrodu.

Izba jest to pomieszczenie w mieszkaniu oddzielone od innych pomieszczeń stałymi ścianami, o powierzchni co najmniej 4 m², z bezpośrednim oświetleniem dziennym, tj. oknem lub oszklonymi drzwiami w ścianie zewnętrznej budynku. Za izbę uważa się zarówno pokój, jak i kuchnię – jeśli odpowiada warunkom określonym w definicji.

Dwellings

1. Information regarding **dwelling stocks and completed dwellings** concerns dwellings, as well as rooms and the useful floor area in these dwellings, located in residential and non-residential buildings. Data do not include collective accommodation facilities (employee hostels, student dormitories and boarding schools, social welfare homes and others) and spaces not designed for residential purposes, but which for various reasons are inhabited (animal accommodations, caravans, ships, wagons and others).

A **dwelling** is a premise comprising one or several rooms including auxiliary spaces, built or remodelled for residential purposes, structurally separated (by permanent walls) within a building, into which a separate access leads from a staircase, passage, common hall or directly from the street, courtyard or garden.

A **room** is a space in a dwelling separated from other spaces by permanent walls, with an area of at least 4 m², with direct day lighting, i.e., with a window or door containing a glass element in an external wall of the building. A kitchen area is treated as a room if it meets the conditions described in the definition.

Dane o **liczbie izb w mieszkaniach** uwzględniają także izby wykorzystywane wyłącznie do prowadzenia działalności gospodarczej, jeżeli izby te znajdowały się w obrębie mieszkania konstrukcyjnego i nie miały dodatkowego, oddzielnego wejścia z ulicy, podwórza lub z ogólnie dostępnej części budynku.

Powierzchnia użytkowa mieszkania jest to łączna powierzchnia pokoi, kuchni, przedpokoi, łazienek i wszystkich innych pomieszczeń wchodzących w skład mieszkania.

2. Dane o **zasobach mieszkaniowych** opracowano na podstawie bilansu zasobów mieszkaniowych według stanu w dniu 31 XII.

3. **Bilanse zasobów mieszkaniowych** sporządza się dla okresów międzyspisowych w oparciu o wyniki ostatniego spisu powszechnego (dla lat 2002–2009 przyjęto jako bazę wyjściową wyniki spisu 2002, od 2010 r. – wyniki spisu 2011), przyjmując od 2002 r. za podstawę mieszkania zamieszkane i niezamieszkane oraz uwzględniając przyrosty i ubytki zasobów mieszkaniowych.

4. W zasobach mieszkaniowych za podstawę obliczenia przeciętnej liczby osób na 1 mieszkanie i na 1 izbę przyjęto ogólną liczbę ludności według stanu w dniu 31 XII.

5. **Mieszkania sklasyfikowane według form własności** dotyczą:

- 1) **osób fizycznych** – mieszkania, do których prawo własności posiada osoba fizyczna (jedna lub więcej), przy czym osoba ta:
 - może być właścicielem całej nieruchomości np. indywidualny dom jednorodzinny,
 - może posiadać udział w nieruchomości wspólnej jako właściciel lokalu mieszkalnego, np. znajdującego się w budynku wielomieszkaniowym objętym wspólnotą mieszkaniową. Zaliczono tu również mieszkania w budynkach spółdzielni mieszkaniowych, dla których zostało ustanowione odrębne prawo własności na rzecz osoby fizycznej (osób fizycznych) ujawnione w księdze wieczystej.

Pojęcie **wspólnoty mieszkaniowej** odnosi się do budynku wielomieszkaniowego, w którym część lub wszystkie lokale stanowią wyodrębnioną własność, potwierdzoną wpisem do księgi wieczystej. Wspólnotę mieszkaniową tworzy ogół właścicieli lokali (mieszkalnych i użytkowych) w danym budynku;

- 2) **spółdzielni mieszkaniowych** – mieszkania własnościowe (zajmowane na podstawie spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego) lub lokatorskie (zajmowane na podstawie stosunku najmu);
- 3) **gmin (komunalne)** – mieszkania stanowiące własność gminy lub powiatu (lokalnej wspólnoty samorządowej), a także mieszkania przekazane gminie, ale pozostające w dyspozycji jednostek użyteczności publicznej, takich jak: zakłady opieki zdrowotnej, ośrodki pomocy społecznej, jednostki systemu oświaty, instytucje kultury;

Data regarding the **number of rooms in dwellings** also include rooms used exclusively for conducting economic activity, if these rooms are located within a construction of dwelling and do not have an additional, separate access from the street, courtyard or from a common space in the building.

The **useful floor area** of a dwelling is the total useful floor area of the rooms, kitchen, foyers, bathrooms, and all other spaces comprising the dwelling.

2. Data regarding **dwelling stocks** have been compiled on the basis of the balance of dwelling stocks, as of 31 XII.

3. The **balances of dwelling stocks** are estimated for the periods between censuses on the basis of results from last census (for the years 2002–2009 the basis assumed were the results of 2002 census, since 2010 – the results of 2011 census), since 2002 assuming inhabited and uninhabited dwellings as a basis and considering increases and decreases of dwelling stocks.

4. In dwelling stocks as the basis for calculating in the average number of persons per dwelling and per room the total number of population as of 31 XII was used.

5. **Dwellings classified by type of ownership** concern:

- 1) **natural persons** – dwellings, which are owned by a natural person (one or more), while this person:
 - can be an owner of a whole real estate, for example an individual detached house,
 - can have a share in the common real estate, as the owner of dwelling, for example located in a block of flats included in a condominium. There are also included dwellings in building of housing cooperatives for which a separate ownership right benefit of a natural person (natural persons) exposed in a real-estate register, was established.

The notion of **condominium** refers to a block of flats, in which a part or all dwellings constitute separate ownerships, confirmed by an entry in the land and mortgage register. Condominium is created by all owners of dwellings (residential and business premises) in a given building;

- 2) **housing cooperatives** – member-owned dwellings (occupied on the basis of the cooperative ownership right to a residential premise), and condominiums (occupied
- 3) **gminas (municipal)** – dwellings owned by a gmina or a powiat (local self-government community), and also dwellings transferred to a gmina, but remaining at the disposal of public utilities such as: health care establishments, social aid centres, units of education system, cultural institutions;

- 4) **towarzystw budownictwa społecznego**;
- 5) **zakładów pracy** (sektora publicznego i prywatnego);
- 6) **Skarbu Państwa** – mieszkania pozostające w zasobie lub zarządzie Agencji Nieruchomości Rolnych, Wojskowej Agencji Mieszkaniowej oraz organów administracji państwowej, np. ministerstw;
- 7) **innych podmiotów** – mieszkania stanowiące własność instytucji budujących dla zysku – przeznaczone na sprzedaż, ale jeszcze niesprzedane osobom fizycznym lub na wynajem, mieszkania stanowiące własność instytucji wyznaniowych, stowarzyszeń, fundacji, partii, związków zawodowych itp.

6. Informacje o **budownictwie spółdzielni mieszkaniowych** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez wszystkie typy spółdzielni, łącznie z jednorodzinnym budownictwem spółdzielczym.

7. Informacje o **mieszkaniach oddanych do użytkowania** oraz mieszkaniach, których budowę rozpoczęto dotyczą mieszkań w budynkach nowo wybudowanych i rozbudowanych (w części stanowiącej rozbudowę) oraz uzyskanych w wyniku przebudowy pomieszczeń niemieszkalnych.

Podziału na mieszkania w budynkach spółdzielni mieszkaniowych, indywidualnych (tj. realizowanych przez osoby fizyczne, fundacje, kościoły i związki wyznaniowe) oraz realizowanych z przeznaczeniem na sprzedaż lub wynajem dokonano na podstawie sposobu finansowania budowy lub przeznaczenia mieszkań.

Informacje o efektach:

- **budownictwa spółdzielczego** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez spółdzielnie mieszkaniowe, z przeznaczeniem dla osób będących członkami tych spółdzielni;
- **budownictwa komunalnego (gminnego)** dotyczą mieszkań realizowanych w całości z budżetu gminy (głównie o charakterze socjalnym lub interwencyjnym);
- **budownictwa zakładowego** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez zakłady pracy (sektora publicznego i prywatnego), z przeznaczeniem na zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych pracowników tych zakładów (bez mieszkań oddanych do użytku przez osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą zaliczanych do budownictwa indywidualnego);
- **budownictwa przeznaczonego na sprzedaż lub wynajem** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez różnych inwestorów w celu osiągnięcia zysku (bez mieszkań oddanych do użytkowania przez osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą zaliczanych do budownictwa indywidualnego);

4) **public building society**;

5) **companies** (of public and private sector);

6) **State Treasury** – dwellings remaining in the stock or under the management of Agricultural Property Agency, Military Housing Agency and organs of state administration, e.g. ministries;

7) **other entities** – dwellings owned by institutions, constructing for profit – for sale, but not yet sold to natural persons or for rental, dwellings owned by religious institutions, associations, foundations, political parties, labour unions etc.

6. Information regarding **housing co-operative construction** concerns dwellings completed by all types of co-operatives, including single-family co-operative construction.

7. Information regarding **completed dwellings**, as well as dwellings which construction has started concerns dwellings in newly built and expanded buildings (the enlarged portion) as well as dwellings obtained as a result of adapting non-residential spaces.

The division of dwellings into buildings of housing cooperatives, private buildings (i.e., realized by natural persons, foundations, churches and religious associations) as well as dwellings realized for sale or rent was made on the basis of the way of construction financing or dwellings designing.

Information regarding the results of:

- **co-operative construction** concerns dwellings completed by housing co-operatives, designed for persons being members of these co-operatives;
- **municipal (gmina) construction** concerns dwellings realized in full from the gmina budget (primarily with a public assistance or intervention character);
- **company construction** concerns dwellings completed by companies (of the public and private sectors), designed for meeting the residential needs of the employees of these companies (excluding dwellings completed by natural persons conducting economic activity included in private construction);
- **construction for sale or rent** concerns dwellings completed by various investors in order to achieve a profit (excluding dwellings completed by natural persons conducting economic activity included in private construction);

- **budownictwa społecznego czynszowego** dotyczą mieszkań realizowanych przez towarzystwa budownictwa społecznego (działające na zasadzie non profit), z wykorzystaniem kredytu z Banku Gospodarstwa Krajowego (do 31 V 2009 r. z Krajowego Funduszu Mieszkaniowego);
- **budownictwa indywidualnego** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez osoby fizyczne (prowadzące i nieprowadzące działalności gospodarczej), fundacje, kościoły i związki wyznaniowe, z przeznaczeniem na użytek własny inwestora lub na sprzedaż i wynajem.
- **public building society** concerns dwellings built by public building societies (operating on a non profit basis) utilising credit granted by Bank Gospodarstwa Krajowego (to 31 V 2009 by the National Housing Fund);
- **private construction** concerns dwellings completed by natural persons (conducting or not conducting economic activity), foundations, churches and religious associations, designed for the own use of the investor or for sale and rent.

Infrastruktura komunalna Municipal infrastructure

Tabl. 1 /110/.

WODOCIĄGI I KANALIZACJA

Stan w dniu 31 XII

WATER SUPPLY AND SEWERAGE SYSTEMS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	2017	SPECIFICATION
Sieć rozdzielcza w km					Distribution network in km
Wodociągowa	9661,8	11096,2	11225,5	11363,5	Water supply
miasta	2862,1	3269,1	3240,0	3318,5	urban areas
wieś	6799,7	7827,1	7985,5	8045,0	rural areas
Kanalizacyjna ^a	5578,8	7761,8	7857,6	7967,4	Sewerage ^a
miasta	2613,0	2925,9	2996,8	3042,1	urban areas
wieś	2965,8	4835,9	4860,8	4925,3	rural areas
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych w szt.					Connections leading to residential buildings in pcs
Wodociągowe	168239	182749	186209	187562	Water supply system
miasta	76212	81348	81792	84409	urban areas
wieś	92027	101401	104417	103153	rural areas
Kanalizacyjne	104968	128808	131435	133734	Sewerage system
miasta	68764	73837	74453	77439	urban areas
wieś	36204	54971	56982	56295	rural areas
Zdroje uliczne	132	93	81	80	Street outlets
Miasta	46	44	41	40	Urban areas
Wieś	86	49	40	40	Rural areas
Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych (w ciągu roku) w hm³	58,2	56,4	57,0	55,3	Consumption of water from water supply systems in households (during the year) in hm³
Miasta:					Urban areas:
w hm ³	42,5	39,6	39,6	39,0	in hm ³
na 1 mieszkańca w m ³	35,8	33,6	33,8	33,3	per capita in m ³
Wieś w hm ³	15,7	16,8	17,4	16,3	Rural areas in hm ³
Ścieki odprowadzone siecią kanalizacyjną (w ciągu roku) w hm³	72,2	72,4	71,9	72,4	Wastewater discharged by sewerage system (during the year) in hm³
W tym oczyszczane	53,8	72,4	71,9	72,4	Of which treated

^a Łącznie z kolektorami.^a Including collectors.

Tabl. 2 /111/.

ODBIORCY ORAZ ZUŻYCIE ENERGII ELEKTRYCZNEJ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH
CONSUMERS AND CONSUMPTION OF ELECTRICITY IN HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	2017	SPECIFICATION
Odbiorcy (stan w dniu 31 XII) w tys.					Consumers (as of 31 XII) in thous.
Miasta	458,7	469,7	477,6	487,7	Urban areas
Wieś	158,1	165,8	169,9	170,8	Rural areas
Zużycie (w ciągu roku)					Consumption (during the year)
W GWh	1207,5	1136,4	1181,1	1177,3	In GWh
miasta	863,2	779,4	796,3	795,9	urban areas
wieś	344,3	357,0	384,8	381,4	rural areas
W kWh:					In kWh:
miasta: na 1 mieszkańca	740,3	662,7	679,3	679,3	urban areas: per capita
na 1 odbiorcę ^a	1881,7	1659,3	1631,9	1631,9	per consumer ^a
wieś – na 1 odbiorcę ^a	2178,1	2153,5	2264,4	2232,9	rural areas – per consumer ^a

^a Do przeliczeń przyjęto liczbę odbiorców według stanu w dniu 31 XII.

Źródło: dane Ministerstwa Energii.

^a The number of consumers as of 31 XII was used in calculations.

Source: data of the Ministry of Energy.

Tabl. 3 /112/.

SIEĆ GAZOWA ORAZ ODBIORCY I ZUŻYCIE GAZU Z SIECI W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH

Stan w dniu 31 XII

GAS SUPPLY SYSTEM AS WELL AS CONSUMERS AND CONSUMPTION OF GAS FROM GAS SUPPLY SYSTEM IN HOUSEHOLDS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	2017	SPECIFICATION
Sieć rozdzielcza i przesyłowa w km . .	6361,7	7193,9	7271,7	7422,2	Distribution and transmission network in km
w tym przesyłowa	1381,4	1680,0	1692,0	1697,9	of which transmission
miasta	107,8	121,6	122,0	125,7	urban areas
wieś	1273,6	1558,5	1570,0	1572,1	rural areas
Miasta	2949,4	3208,3	3236,0	3316,6	Urban areas
Wieś	3412,3	3985,6	4035,7	4105,6	Rural areas
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i niemieszkalnych w szt.	97630	106466	108190	115283	Connections leading to residential and non-residential buildings in pcs
Miasta	69741	75592	76475	80471	Urban areas
Wieś	27889	30874	31715	34813	Rural areas
Odbiorcy gazu z sieci ^a w tys.	370,6	375,9	378,9	381,1	Consumers of gas from gas supply system ^a in thous.
Miasta	343,3	343,0	344,2	345,7	Urban areas
Wieś	27,3	32,9	34,6	35,4	Rural areas
Zużycie gazu z sieci (w ciągu roku):					Consumption of gas from gas supply system (during the year):
W GWh	969,0 ^b	2250,6	2432,4	2458,1	In GWh
miasta	224,4 ^b	1830,0	1960,8	1969,1	urban areas
wieś	44,6 ^b	420,6	471,6	489,0	rural areas
Na 1 mieszkańca w kWh	156,0 ^c	1313,2	1423,4	1440,4	Per capita in kWh
miasta	188,9 ^c	1556,0	1673,7	1680,7	urban areas
wieś	83,2 ^c	782,2	877,6	914,1	rural areas

^a Łącznie z odbiorcami korzystającymi z gazomierzy zbiorczych. ^{b, c} W jednostkach naturalnych: ^b – hm³, ^c – m³

^a Including with connections leading to non-residential buildings. ^{b, c} In natural units: ^b – hm³, ^c – m³

Tabl. 4 /113/.

OGRZEWNICTWO

Stan w dniu 31 XII

HOUSE-HEATING

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	2017			SPECIFICATION
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Sieć ciepła w km . . .	1135	1096	1068	1070	1043	27	Heating network in km
w tym przesyłowa . .	733	679	801	679	662	17	of which transmission
Kotłownie	1098	1243	1313	1277	1049	228	Boiler rooms
Sprzedaż energii ciepłej (w ciągu roku) w GJ	8514499	10997285	8796938	9451307	9100139	351168	Sale of heating energy (during the year) in GJ
Kubatura budynków ogrzewanych central- nie w dam ³	69289	91925	92786	92471	89598	2873	Cubature of buildings with central heating in dam ³
w tym budynków mieszkalnych . . .	50453	57167	56923	56484	55694	790	of which residential buildings

Tabl. 5 /114/.

LUDNOŚĆ KORZYSTAJĄCA Z SIECI WODOCIĄGOWEJ, KANALIZACYJNEJ I GAZOWEJ

POPULATION AREAS USING WATER SUPPLY, SEWERAGE AND GAS SUPPLY SYSTEMS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	2017	SPECIFICATION
Ludność w tys. – korzystająca ^a z:					Population in thous. – using ^a :
wodociągu	1579,7	1646,2	1644,7	1642,9	water supply system
miasta	1126,8	1145,9	1143,2	1143,6	urban areas
wieś	452,9	500,3	501,5	499,3	rural areas
kanalizacji	1266,1	1378,7	1381,0	1381,3	sewerage system
miasta	1052,6	1074,6	1072,1	1073,8	urban areas
wieś	213,5	304,1	308,9	307,5	rural areas
gazu	1031,8	1011,3	1009,8	1010,0	gas supply system
miasta	943,1	912,7	906,7	904,4	urban areas
wieś	88,6	98,6	103,1	105,6	rural areas
Ludność – w % ogółu ludności ^b – korzystająca ^a z:					Population – in % of total population ^b – using ^a :
wodociągu	93,3	96,2	96,3	96,3	water supply system
miasta	96,8	97,7	97,7	97,7	urban areas
wieś	85,7	93,0	93,2	93,3	rural areas
kanalizacji	74,8	80,6	80,9	81,0	sewerage system
miasta	90,4	91,6	91,6	88,5	urban areas
wieś	40,4	56,6	57,4	73,0	rural areas
gazu	60,9	59,1	59,1	59,2	gas supply system
miasta	81,0	77,8	77,5	77,3	urban areas
wieś	16,8	18,3	19,2	19,7	rural areas

^a Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków – dane szacunkowe. ^b Na podstawie bilansów.^a Population using sewage treatment plants – estimated data. ^b Based on balances.

Tabl. 6 /115/. **ODPADY KOMUNALNE ^a**
MUNICIPAL WASTE ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	2017		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym z gospodarstw domowych of which from households	
Odpady komunalne zebrane ^b w tys. t	522,3	576,8	606,1	638,5	471,3	Municipal waste col- lected ^b in thous. t
zmieszane	480,7	461,9	486,1	493,0	352,9	mixed
miasta	397,0	341,5	356,3	363,2	256,4	urban areas
wieś	83,6	120,4	129,8	129,8	96,4	rural areas
zebrane selektywnie w tym:	41,7	114,9	120,0	145,5	118,4	collected separately of which:
papier i tektura	8,0	14,1	14,7	15,4	10,5	paper and cardboard
szkło	9,6	22,6	20,7	22,4	19,3	glass
tworzywa sztuczne	5,6	11,8	8,9	9,3	8,3	plastic
metale	1,1	0,6	0,4	0,4	0,3	metals
wielkogabarytowe . .	6,2	14,8	19,8	26,2	24,4	largesize
biodegradowalne . .	9,0	31,0	36,4	46,5	33,1	biodegradable

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 174. ^b Dane szacunkowe.

^a See general notes, item 7 on page 174. ^b Estimated data.

Tabl. 7 /116/. **NIECZYSTOŚCI CIEKŁE ^a**
LIQUID WASTE ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	2017	SPECIFICATION
Nieczystości ciekłe ^b wywiezione w dam ³	1207,7	928,8	927,3	962,6	Liquid waste ^b removed in dam ³
miasta	320,9	183,3	186,4	201,6	urban areas
wieś	886,8	745,5	740,9	761,0	rural areas
w tym z gospodarstw domowych	862,1	637,0	647,8	656,9	of which from households
miasta	212,2	127,7	130,2	132,4	urban areas
wieś	649,9	509,3	517,6	524,6	rural areas
Zbiorniki bezodpływowe w tys. (stan w dniu 31 XII)	40,7	40,9	41,0	42,3	Septic tanks in thous. (as of 31 XII)
Przydomowe oczyszczalnie ścieków w tys. (stan w dniu 31 XII)	2,1	5,8	6,3	7,3	Household waste water treat- ment in thous. (as of 31 XII)

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 8 na str. 174. ^b Ścieki gromadzone przejściowo w zbiornikach bezodpływowych.

^a See general notes, item 8 on page 174. ^b Sewage stored temporarily in septic tanks.

Tabl. 8 /117/. **SKŁADOWISKA ODPADÓW KOMUNALNYCH**
LANDFILL SITES WITH MUNICIPAL WASTE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	2017			SPECIFICATION
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Czynne składowiska kontrolowa- ne (stan w dniu 31 XII):							Controlled landfill sites in opera- tion (as of 31 XII):
liczba	35	14	13	13	2	11	number
powierzchnia w ha	238,3	162,0	161,2	161,1	29,6	131,5	area in ha
Zrekultywowana powierzchnia kontrolowanych składowisk (w ciągu roku) w ha	–	5,6	18,3	19,0	2,7	16,3	Reclaimed area of controlled landfill sites(during the year) in ha
czynnych	–	4,8	1,5	2,2	–	2,2	in operation
o zakończonej eksploatacji (zamknięte)	–	0,8	0,8	–	–	–	exploitation completed

Tabl. 9 /118/.

TERENY ZIELENI OGÓLNODOSTĘPNEJ I OSIEDLOWEJ

Stan w dniu 31 XII

GENERALLY ACCESSIBLE AND ESTATE GREEN BELTS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010		2015		2016		2017		SPECIFICATION
	ogółem total	w tym miasta of which urban areas	ogółem total	w tym miasta of which urban areas	ogółem total	w tym miasta of which urban areas	ogółem total	w tym miasta of which urban areas	
OGÓŁEM w ha	2941,9	2167,2	3253,6	2444,2	3393,5	2571,5	3399,3	2580,6	TOTAL in ha
na 1 mieszkańca ^a w m ²	17,4	18,3	19,0	20,8	19,9	22,0	19,9	22,1	per capita ^a in m ²
Tereny zieleni ogólnodo- stępnej w ha:									Generally accessible green belts in ha:
parki spacerowo-wypo- czynkowe	1378,1	894,3	1479,5	984,5	1474,9	979,9	1481,6	986,6	strolling-recreational parks
zieleńce	609,7	396,9	744,1	520,6	748,5	524,7	748,9	526,6	lawns
Tereny zieleni osiedlowej w ha	954,1	876,0	1030,0	939,1	1170,1	1066,9	1168,7	1067,4	Estate green belts in ha
W % powierzchni ogólnej województwa ^b	0,1	1,5	0,1	1,7	0,2	1,8	0,1	1,8	In % of total area space of the voivodship ^b

^a, ^b W przypadku miast obliczono: ^a – na 1 mieszkańca miast, ^b – w % ogólnej powierzchni miast.^a, ^b For urban areas, calculated: ^a – per capita in urban areas, ^b – in % total urban areas space.**Mieszkania**
Dwellings

Tabl. 10 /119/.

ZASOBY MIESZKANIOWE ^a

Stan w dniu 31 XII

DWELLING STOCKS ^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	2017			SPECIFICATION
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Mieszkania w tys.	604,1	638,9	645,5	652,5	481,0	171,5	Dwellings in thous.
Izby w mieszkaniach w tys.	2231,9	2457,5	2481,5	2506,5	1770,8	1770,8	Rooms in dwellings in thous.
Powierzchnia użytkowa mieszkań w tys. m ²	40555,4	45010,5	45574,0	46154,7	31307,8	14846,8	Usable floor space of dwell- ings in thous. m ²
Przeciętna w zasobach:							Dwelling stocks, average:
liczba izb w mieszkaniu	3,69	3,85	3,84	3,84	3,68	4,29	number of rooms in a dwelling
powierzchnia użytkowa w m ² :							usable floor space in m ² :
1 mieszkania	67,1	70,5	70,6	70,7	65,1	86,6	per dwelling
na 1 osobę	24,0	26,3	26,7	27,1	26,8	27,7	per person
liczba osób ^b na:							number of persons ^b :
1 mieszkanie	2,80	2,68	2,65	2,61	2,43	3,12	per dwelling
1 izbę	0,76	0,70	0,69	0,68	0,66	0,73	per room

^a Na podstawie bilansów. ^b Patrz uwagi ogólne, ust. 4 na str. 175.^a Based on balances. ^b See general notes, item 4 on page 175.

Tabl. 11 /120/.

MIESZKANIA W ZASOBACH MIESZKANIOWYCH ^a WYPOSAŻONE W INSTALACJE

Stan w dniu 31 XII

DWELLINGS IN DWELLINGS STOCKS ^a FITTED WITH INSTALLATIONS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Mieszkania – w % – wyposażone w Dwellings – in % – fitted with				
		wodociąg water-line system	ustęp lavatory	łazienkę bathroom	gaz z sieci gas from gas-line system	centralne ogrzewanie central heating
OGÓŁEM	2010	99,1	96,9	94,7	63,0	85,2
TOTAL	2015	99,2	97,1	95,0	62,3	86,0
	2016	99,2	97,1	95,1	62,0	86,1
	2017	99,2	97,2	95,1	62,1	86,3
Miasta	2010	99,8	98,1	96,5	79,3	89,0
Urban areas	2015	99,8	98,2	96,7	77,9	89,6
	2016	99,8	98,3	96,7	77,5	89,8
	2017	99,8	98,3	96,8	77,2	89,9
Wieś	2010	97,3	93,6	89,8	17,7	74,6
Rural areas	2015	97,4	93,9	90,3	18,9	75,9
	2016	97,5	94,0	90,5	19,1	76,1
	2017	97,5	94,0	90,5	19,6	76,3

^a Na podstawie bilansów zasobów mieszkaniowych.^a Based on balances of dwelling stock.

Tabl. 12 /121/.

DODATKI MIESZKANIOWE WYPŁACONE W 2017 R.

HOUSING ALLOWANCES PAID OUT IN 2017

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Dodatki wypłacone użytkownikom lokal Dwellings allowances paid out user to						
		Ogółem Total	gminnych gminas	spółdziel- czych co-operat- ives	wspólnot mieszka- niowych housing community	prywat- nych private	towarzystw budowni- ctwa spo- łecznego public building society	innych others
a – liczba wypłaconych dodatków number of allowances								
b – kwota dodatków w tys. zł amount of allowances in thous. zł								
c – przeciętna wysokość dodatku w zł average value of allowances in zł								

W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS

OGÓŁEM	a	194143	92960	43297	31532	11530	8274	6550
TOTAL	b	41492,3	21257,9	8011,2	5659,5	2406,4	2358,3	1799,1
	c	213,7	228,7	185,0	179,5	208,7	285,0	274,7
Miasta	a	170339	85604	37835	27681	6119	8262	4838
Urban areas	b	36911,9	19651,4	6981,6	4904,3	1547,0	2355,9	1471,6
	c	216,7	229,6	184,5	177,2	252,8	285,2	304,2
Wieś	a	23804	7356	5462	3851	5411	12	1712
Rural areas	b	4580,4	1606,5	1029,5	755,1	859,4	2,4	327,6
	c	192,4	218,4	188,5	196,1	158,8	197,3	191,3

W % OGÓŁEM IN % OF TOTAL

OGÓŁEM	a	100,0	47,9	22,3	16,2	5,9	4,3	3,4
TOTAL	b	100,0	51,2	19,3	13,6	5,8	5,7	4,3
Miasta	a	100,0	50,3	22,2	16,3	3,6	4,9	2,8
Urban areas	b	100,0	53,2	18,9	13,3	4,2	6,4	4,0
Wieś	a	100,0	30,9	22,9	16,2	22,7	0,1	7,2
Rural areas	b	100,0	35,1	22,5	16,5	18,8	0,1	7,2

Tabl. 13 /122/.

GOSPODARKA GRUNTAMI POD BUDOWNICTWO MIESZKANIOWE**ADMINISTRATION OF GROUNDS FOR DWELLING CONSTRUCTION**

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Powierzchnia gruntów przekazanych inwestorom pod budownictwo Area of grounds transferred to investor for dwelling construction			Powierzchnia gruntów w zasobie gmin pod budownictwo mieszkaniowe Area of grounds In gminas stock for dwelling construction			
		ogółem total	w tym of which		wielorodzinne multi-family		jednorodzinne single-family	
			spółdziel- cze co-opera- tives	osób fizycznych of natural persons	razem total	w tym uzbrojone of which deve- loped	razem total	w tym uzbrojone of which deve- loped
w ha in ha								
OGÓŁEM TOTAL	2010	98,6	0,1	80,2	710,2	134,4	2446,2	667,8
	2015	45,6	—	39,0	326,4	190,1	1643,0	675,6
	2016	58,6	0,1	44,3	324,0	192,8	1618,3	682,8
	2017	67,0	0,0	54,3	319,8	188,4	1604,3	670,3
Miasta Urban areas	2010	66,4	0,1	51,3	682,2	120,2	1604,9	294,3
	2015	32,3	—	28,3	301,4	178,2	773,8	291,7
	2016	39,1	0,0	30,0	298,7	180,6	753,4	294,5
	2017	45,8	0,0	33,9	295,0	176,7	753,6	293,1
Wieś Rural areas	2010	30,4	—	28,9	28,0	14,2	841,3	373,5
	2015	13,3	—	10,7	25,0	11,9	869,2	383,9
	2016	19,5	—	14,3	25,3	121,2	864,9	388,3
	2017	21,2	0,0	20,4	24,8	11,7	850,7	377,2

Tabl. 14 /123/.

MIESZKANIA, KTÓRYCH BUDOWĘ ROZPOCZĘTO**DWELLINGS IN WHICH CONSTRUCTION HAS BEGUN**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	2017	SPECIFICATION
OGÓŁEM	7171	6732	6723	8469	TOTAL
Spółdzielcze	139	127	180	287	Co-operatives
Komunalne (gminne)	163	48	12	52	Municipal (gminas)
Zakładowe	1	1	4	25	Company
Indywidualne	2843	3431	3511	4373	Private
Spółeczne czynszowe	356	–	25	15	Public building society
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	3669	3125	2991	3717	For sale or rent

Tabl. 15 /124/.

MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA**DWELLINGS COMPLETED**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	2017	SPECIFICATION
Mieszkania	6135	5277	6941	7473	Dwellings
miasta	3977	3393	5141	5353	urban areas
wieś	2158	1884	1800	2120	rural areas
Spółdzielcze	245	118	97	110	Co-operative
Komunalne (gminne)	179	149	247	46	Municipal (gmina)
Zakładowe	2	108	32	–	Company
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	2483	1768	3132	4154	For sale or rent
Spółeczne czynszowe	543	60	325	118	Public building society
Indywidualne	2683	3074	3108	3045	Private
miasta	1235	1515	1519	1523	urban areas
wieś	1448	1559	1589	1522	rural areas

Tabl. 15 /124/. **MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA** (dok.)
DWELLINGS COMPLETED (cont.)

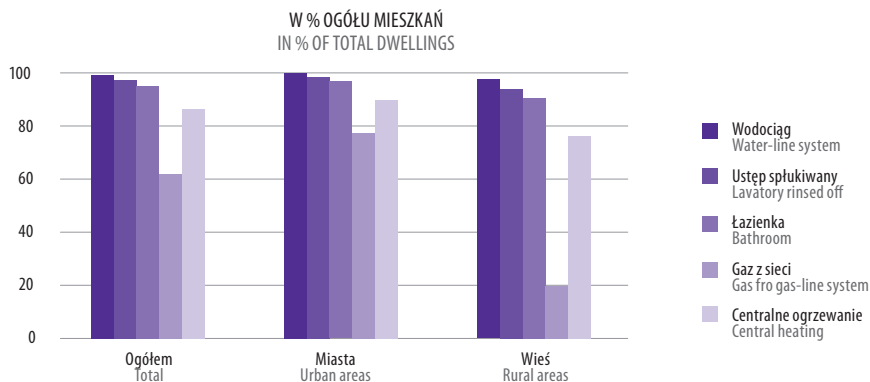
WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	2017	SPECIFICATION
Mieszkania na 1000 zawartych małżeństw	644	633	841	908	Dwellings per 1000 marriages contracted
Miasta	615	592	905	961	Urban areas
Wieś	707	723	700	797	Rural areas
Izby	24837	21172	25665	26685	Rooms
miasta	13958	11575	16295	16607	urban areas
wieś	10879	9597	9370	10078	rural areas
Spółdzielcze	787	391	247	257	Co-operative
Komunalne (gminne)	361	347	675	88	Municipal (gmina)
Zakładowe	13	395	120	–	Company
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	6948	4827	8467	10846	For sale or rent
Spółeczne czynszowe	1558	185	1015	309	Public building society
Indywidualne	15170	15027	15141	15185	Private
miasta	6497	6459	6469	6798	urban areas
wieś	8673	8568	8672	8387	rural areas
Powierzchnia użytkowa mieszkań w m²	596463	508569	603069	622750	Usable floor space of dwellings in m²
miasta	330484	270968	367595	379860	urban areas
wieś	265979	237691	235474	242890	rural areas
Spółdzielcze	15618	6870	5206	5223	Co-operative
Komunalne (gminne)	6652	6569	11455	1685	Municipal (gmina)
Zakładowe	286	7384	2772	–	Company
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	153948	103507	178049	228582	For sale or rent
Spółeczne czynszowe	28099	3167	16591	5737	Public building society
Indywidualne	391860	381162	388996	381523	Private
miasta	173803	165180	167947	174102	urban areas
wieś	218057	215982	221049	207421	rural areas
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m²	97,2	96,4	86,9	83,3	Average usable floor space per dwelling in m²
miasta	83,1	79,9	71,5	71,0	urban areas
wieś	123,3	126,2	130,8	114,6	rural areas
Spółdzielcze	63,7	58,2	53,7	47,5	Co-operative
Komunalne (gminne)	37,2	44,1	46,4	36,6	Municipal (gmina)
Zakładowe	143,0	68,4	86,6	–	Company
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	62,0	58,5	56,8	55,0	For sale or rent
Spółeczne czynszowe	51,7	52,8	51,0	48,6	Public building society
Indywidualne	146,1	124,0	125,2	125,3	Private
miasta	140,7	109,0	110,6	114,3	urban areas
wieś	150,6	138,5	139,1	136,3	rural areas

Tabl. 16 /125/.

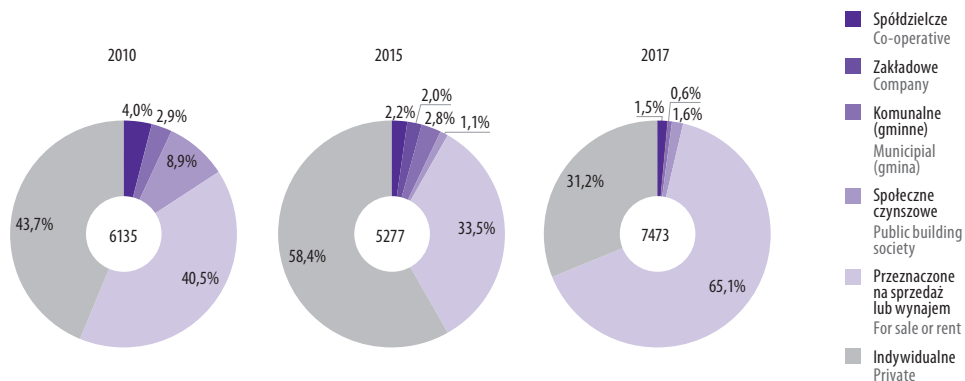
MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA WEDŁUG LICZBY IZB**DWELLINGS COMPLETED BY NUMBER OF ROOMS**

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Grand total	W budynkach indywidualnych In private buildings					W budynkach poza indywidualnymi In non-private buildings				
			razem total	w % razem – mieszkania o liczbie izb in % of total – dwellings with specified number of rooms				razem total	w % razem – mieszkania o liczbie izb in % of total – dwellings with specified number of rooms			
				1	2	3	4 i więcej and more		1	2	3	4 i więcej and more
OGÓŁEM	2010	6135	2683	0,5	4,7	5,3	89,5	3452	9,6	34,7	34,9	20,8
TOTAL	2015	5277	3074	1,5	12,2	7,9	78,4	2203	8,7	38,0	28,8	24,5
	2016	6941	3108	1,4	12,1	9,1	77,5	3833	4,8	39,6	37,9	17,8
	2017	7473	3045	1,6	8,6	10,2	79,6	4428	9,5	44,3	30,9	15,3
Miasta	2010	3977	1235	0,8	7,9	8,0	83,3	2742	8,5	36,3	38,6	16,6
Urban areas	2015	3393	1515	2,9	23,8	10,3	63,0	1878	8,3	39,5	30,2	22,0
	2016	5141	1519	2,6	22,9	13,7	60,8	3622	4,8	40,1	38,4	16,8
	2017	5353	1523	2,5	14,7	17,0	65,8	3830	10,3	43,1	33,1	13,6
Wieś	2010	2158	1448	0,3	2,0	2,9	94,8	710	14,1	28,4	20,6	36,9
Rural areas	2015	1884	1559	0,2	0,9	5,5	93,4	325	11,1	29,8	20,3	38,8
	2016	1800	1589	0,2	1,7	4,7	93,4	211	3,8	30,8	29,4	36,0
	2017	2120	1522	0,7	2,6	3,3	93,5	598	4,4	52,2	17,1	26,4

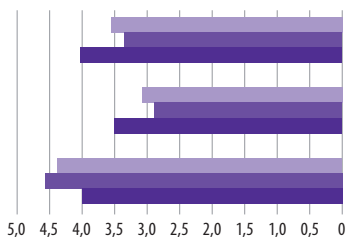
MIESZKANIA WYPOSAŻONE W INSTALACJE W 2017 R. DWELLINGS FITTED WITH INSTALATION IN 2017

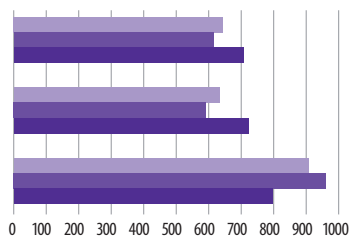
MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA DWELLINGS COMPLETED

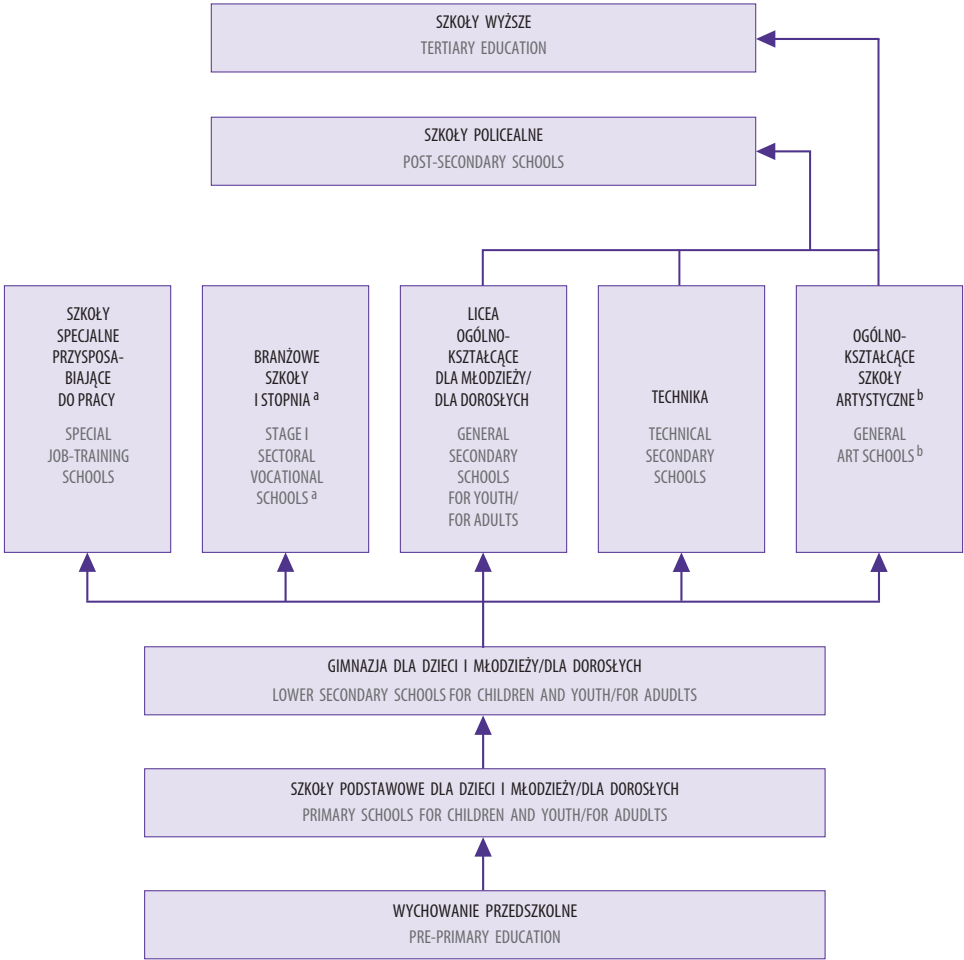
NA 1000 LUDNOŚCI PER 1000 POPULATION

NA 1000 ZAWARTYCH MAŁŻEŃSTW PER 1000 MARRIAGES CONTRACTED

EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA W ROKU SZKOLNYM 2017/18
EDUCATION BY EDUCATIONAL LEVEL IN THE 2017/18 SCHOOL YEAR

a Łącznie z oddziałami zasadniczych szkół zawodowych. b Dające uprawnienia zawodowe.
a Including basic vocational schools sections. b Leading to professional certification.

Uwagi ogólne

1. System edukacji w Polsce funkcjonuje zgodnie z ustawą z dnia 14 XII 2016 r. Prawo oświatowe (tekst jednolity Dz. U. 2017, poz. 59), ustawą o systemie oświaty z dnia 7 IX 1991 r. (tekst jednolity Dz. U. 2018 poz. 1457) oraz ustawą z dnia 27 VII 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (tekst jednolity Dz. U. 2017, poz. 2183, z późn. zm.).

Od 1 IX 2017 r. rozpoczęto reformę systemu edukacji, która docelowo wprowadza 8-letnią szkołę podstawową, 4-letnie liceum ogólnokształcące, 5-letnie technikum, 3-letnią branżową szkołę I stopnia, 2-letnią branżową szkołę II stopnia oraz likwiduje gimnazja.

W wyniku wdrażania nowego systemu edukacji w roku szkolnym 2017/18:

- 1) w szkołach podstawowych kształci się pierwszy rocznik uczniów realizujących program klasy siódmej, co skutkuje brakiem absolwentów z roku szkolnego 2016/17 (przejście z 6- na 8-letnią szkołę podstawową),
- 2) nie odbył się nabór do klasy pierwszej gimnazjów, które ulegają stopniowej likwidacji,
- 3) rozpoczął się nabór do klasy pierwszej szkół branżowych I stopnia, które powstały z przekształcenia dotychczasowych zasadniczych szkół zawodowych (istniejących do roku szkolnego 2016/17). W szkołach branżowych I stopnia w roku szkolnym 2017/18 pozostali jeszcze uczniowie oddziałów zasadniczych szkół zawodowych.

2. Prezentowane dane obejmują:

- 1) placówki wychowania przedszkolnego;
- 2) szkoły dla dzieci i młodzieży oraz dla dorosłych:
 - a) podstawowe,
 - b) gimnazja,
 - c) ponadgimnazjalne,
- 3) szkoły policealne;
- 4) szkoły wyższe;
- 5) specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, młodzieżowe ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii, ośrodki rewalidacyjno-wychowawcze;
- 6) placówki pozaszkolne.

General notes

1. The educational system in Poland functions according to the Law on School Education of 14 XII 2016 (uniform text Journal of Laws 2017, item 59), the Education System Law of 7 IX 1991 (uniform text Journal of Laws 2018 item 1457) and the Higher Education Law of 27 VII 2005 (uniform text Journal of Laws 2017, item 2183, with later amendments).

The reform of the education system began on 1 IX 2017, eventually implementing 8-year primary school, 4-year general secondary school, 5-year technical secondary school, 3-year stage I sectoral vocational school, 2-year stage II sectoral vocational school. Lower secondary schools are being phased out.

As a result of the reform of the education system introduced in the 2017/18 school year:

- 1) the first year of pupils following the seventh grade curriculum attends primary schools, which results in the lack of the 2016/17 school year graduates (transition from the 6- to 8-year primary school),
- 2) there was no recruitment to the first grade of lower secondary schools which are being phased out,
- 3) stage I sectoral vocational schools transformed from basic vocational schools (operating until the 2016/17 school year), began recruitment to grade 1. The remaining students enrolled in basic vocational school sections pursued their education in stage I sectoral vocational schools in the 2017/18 school year.

2. The presented data include:

- 1) pre-primary education establishments;
- 2) schools for children, youth and adults:
 - a) primary schools,
 - b) lower secondary schools,
 - c) upper secondary schools,
- 3) post-secondary schools;
- 4) higher education institutions;
- 5) special education care centres, youth education centres, youth social therapy centres and rehabilitation and education centres;
- 6) extracurricular institutions.

3. Dane obejmują szkoły i placówki prowadzone przez jednostki administracji centralnej (rządowej), jednostki samorządu terytorialnego (gminy, powiaty i województwo) oraz inne osoby prawne i fizyczne.

4. Szkoły (z wyjątkiem szkół wyższych) i placówki mogą być publiczne, niepubliczne oraz niepubliczne o uprawnieniach szkół publicznych. Szkoła niepubliczna może uzyskać uprawnienia szkoły publicznej, jeżeli realizuje minimum programowe oraz stosuje zasady klasyfikowania i promowania uczniów ustalone przez Ministra Edukacji Narodowej, umożliwiające uzyskanie świadectw lub dyplomów państwowych. Jednostki administracji centralnej (rządowej) i jednostki samorządu terytorialnego mogą prowadzić tylko szkoły publiczne. Szkoły podstawowe i gimnazja mogą być tylko publiczne lub niepubliczne o uprawnieniach szkół publicznych.

Szkoły wyższe mogą być publiczne i niepubliczne; uczelnie niepubliczne tworzone są na podstawie zezwolenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

5. Szkoły dla dzieci i młodzieży (łącznie ze specjalnymi) obejmują:

- 1) **szkoły podstawowe**, w tym szkoły sportowe i mistrzostwa sportowego (bez szkół specjalnych), szkoły filialne (bez szkół specjalnych), szkoły artystyczne niedające uprawnień zawodowych (bez szkół specjalnych), realizujące jednocześnie program szkoły podstawowej;
- 2) **gimnazja** (bez szkół specjalnych);
- 3) 3-letnie **szkoły specjalne przysposabiające do pracy**;
- 4) 3-letnie **branżowe szkoły I stopnia** (do roku szkolnego 2016/17 2-, 3-letnie **zasadnicze szkoły zawodowe**);
- 5) 3-letnie **licea ogólnokształcące**, w tym szkoły sportowe i mistrzostwa sportowego (bez szkół specjalnych);
- 6) 4-letnie **technika**;
- 7) **ogólnokształcące szkoły artystyczne** dające uprawnienia zawodowe (bez szkół specjalnych), które prezentuje się z wyłączeniem szkół realizujących wyłącznie kształcenie artystyczne;
- 8) funkcjonujące w latach szkolnych:
 - 2002/03-2013/14 – 3-letnie licea profilowane,
 - 2004/05-2013/14 – 2-letnie uzupełniające licea ogólnokształcące,
 - 2004/05-2013/14 – 3-letnie technika uzupełniające dla absolwentów zasadniczych szkół zawodowych.

6. Szkoły policealne – kształcące w formie dziennej, wieczorowej, zaocznej i stacjonarnej – obejmują:

3. Data comprise schools and establishments managed by central (government) administration units and local government units (gminas, powiaty and voivodship), as well as by other legal and natural persons.

4. Schools (with the exception of higher education institutions) and establishments can be public, non-public and non-public with the competence of a public school. A non-public school can obtain the competence of a public school, if it implements the minimum curriculum and applies the principles of classifying and promoting pupils and students as established by the Minister of National Education, allowing students to obtain state certificates or diplomas. Central (government) administration units and local government units can administer public schools only. Primary schools and lower secondary schools can be public schools or non-public schools with the competence of public schools only.

Tertiary education can be public and non-public; non-public higher education institutions are established on the basis of a permit of the Minister of Science and Higher Education.

5. Schools for children and youth (including special schools) comprise:

- 1) **primary schools**, including sports schools and athletic schools (excluding special schools), branch schools (excluding special schools), art schools not leading to professional certification (excluding special schools) simultaneously conducting a primary school curriculum;
- 2) **lower secondary schools** (excluding special schools);
- 3) 3-year **special job-training schools**;
- 4) 3-year **stage I sectoral vocational schools** (until the 2016/17 school year 2-, 3-year **basic vocational schools**);
- 5) 3-year **general secondary schools**, including sports schools and athletic schools (excluding special schools);
- 6) 4-year **technical secondary schools**;
- 7) **general art schools** leading to professional certification (excluding special schools), with the exception of schools providing art education only;
- 8) schools operating in the school years:
 - 2002/03-2013/14 – 3-year specialised secondary schools,
 - 2004/05-2013/14 – 2-year supplementary general secondary schools,
 - 2004/05-2013/14 – 3-year supplementary technical secondary schools for graduates of basic vocational schools.

6. Post-secondary schools – educating in day, evening, part-time and full-time mode – comprise:

- 1) szkoły policealne (1-, 1,5- lub 2-letnie), łącznie ze szkołami specjalnymi;
- 2) kolegia pracowników służb społecznych (3-letnie);
- 3) funkcjonujące do roku szkolnego 2015/16 nauczycielskie kolegia języków obcych (3-letnie) i kolegia nauczycielskie (3-letnie), w których absolwentom nie nadawano tytułu licencjata.

7. Szkoły wyższe realizują kształcenie w formie studiów stacjonarnych i niestacjonarnych. Informacje z zakresu szkół wyższych:

- 1) do roku akademickiego 2015/16 podawano łącznie z nauczycielskimi kolegiami języków obcych i kolegiami nauczycielskimi, w których absolwentom nadawano tytuł licencjata;
- 2) obejmują cudzoziemców studiujących w Polsce (w tym studiujący w jednostkach zamiejscowych polskich uczelni za granicą);
- 3) nie obejmują Polaków studiujących za granicą (z wyjątkiem osób studiujących w jednostkach zamiejscowych polskich uczelni za granicą);
- 4) do roku akademickiego 2012/13 nie obejmują szkół wyższych resortu obrony narodowej.

Studentów i absolwentów wykazano zgodnie z siedzibą poszczególnych szkół wyższych łącznie z filiami, zamiejscowymi podstawowymi jednostkami organizacyjnymi oraz zamiejscowymi ośrodkami dydaktycznymi.

8. Szkoły dla dorosłych kształcące w formie stacjonarnej i zaocznej – obejmują:

- 1) szkoły podstawowe dla dorosłych;
- 2) gimnazja dla dorosłych;
- 3) 3-letnie licea ogólnokształcące dla dorosłych;
- 4) funkcjonujące w latach szkolnych:
 - 2002/03-2013/14 – 2-, 3-letnie zasadnicze szkoły dla dorosłych oraz 4-letnie technika dla dorosłych,
 - 2004/05-2013/14 – 2-letnie uzupełniające licea ogólnokształcące dla dorosłych dla absolwentów zasadniczych szkół zawodowych,
 - 2004/05-2014/15 – 3-letnie technika uzupełniające dla dorosłych na podbudowie programowej zasadniczej szkoły zawodowej,
 - 2002/03-2012/13 – 3-letnie licea profilowane dla dorosłych,
 - 2002/03-2016/17 – 3-letnie licea ogólnokształcące dla dorosłych.

9. Prezentowane dane o nauczaniu języka mniejszości narodowych i etnicznych oraz języka regionalnego obejmują samodzielne szkoły dla dzieci i młodzieży mniejszości narodowych i etnicznych oraz posługujących się językiem regionalnym, jak również szkoły i zespoły międzyszkolne, w których organizowane są dodatkowe zajęcia z nauczania tych języków.

- 1) post-secondary schools (1-, 1,5- or 2-year), including special schools;
- 2) colleges of social work (3-year);
- 3) functioning until the school year 2015/16 foreign language teacher training colleges (3-year) operating until the 2015/16 school year, in which graduates did not obtain the title of Bachelor.

7. Tertiary education (university level) consists of full-time and part-time programmes. Data regarding tertiary education:

- 1) until the 2016/17 academic year, included foreign language teacher training colleges and teacher training colleges in which graduates obtained the title of Bachelor;
- 2) comprise foreigners studying in Poland (including students at branch units of Polish higher education institutions operating abroad);
- 3) do not include Poles studying abroad (with an exception of persons at branch units of Polish higher education institutions operating abroad);
- 4) until the 2012/13 academic year, do not include higher schools of the Ministry of National Defence.

Data on students and graduates are given according to the seats of higher education institutions including their branches, branch basic organisational units and branch teaching centres.

8. Schools for adults – educating in full-time and part-time mode – comprise:

- 1) primary schools for adults;
- 2) lower secondary schools for adults;
- 3) 3-year general secondary schools for adults;
- 4) schools operating in the school years:
 - 2002/03-2013/14 – 2-, 3-year basic vocational schools for adults and 4-year technical secondary schools for adults,
 - 2004/05-2013/14 – 2-year supplementary general secondary schools for adults for graduates of basic vocational schools,
 - 2004/05-2014/15 – 3-year supplementary technical schools for adults based on the curriculum of basic vocational school,
 - 2002/03-2012/13 – 3-year specialised secondary schools for adults,
 - 2002/03-2016/17 – 3-year general secondary schools for adults.

9. Data on teaching a language of national and ethnic minorities as well as a regional language include independently operating schools for children and youth of national and ethnic minorities as well as students using regional language, as well as schools and interschool groups in which additional language classes are organised.

10. Szkoły specjalne organizowane są dla dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym dla młodzieży niepełno-sprawnej. Kształcenie może być realizowane w systemie szkolnym lub w formie indywidualnej. Kształcenie specjalne odbywa się w szkołach ogólnodostępnych (w których tworzone są oddziały specjalne lub klasy integracyjne i ogólnodostępne), w funkcjonujących samodzielnie szkołach specjalnych oraz w specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych, innych placówkach oświatowo-wychowawczych lub w placówkach wykonujących działalność leczniczą (łącznie z zakładami lecznictwa uzdrowiskowego).

11. Specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze są to placówki dla dzieci i młodzieży niepełno-sprawnej w wieku 3 lat i więcej, które z racji niepełnosprawności nie mogą uczęszczać do przedszkola lub szkoły.

12. Młodzieżowe ośrodki wychowawcze przeznaczone są dla młodzieży niedostosowanej społecznie. Zadaniem ośrodków jest eliminowanie przyczyn i przejawów niedostosowania społecznego oraz przygotowanie wychowanków do samodzielnego życia, zgodnie z normami prawnymi i społecznymi.

13. Młodzieżowe ośrodki socjoterapii są placówkami dla młodzieży niedostosowanej społecznie, z zaburzeniami zachowania i zagrożonej uzależnieniem w stopniu utrudniającym realizację zadań życiowych bez udzielenia specjalnej pomocy.

14. Ośrodki rewalidacyjno-wychowawcze są placówkami umożliwiającymi dzieciom i młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu głębokim realizację obowiązku szkolnego poprzez uczestnictwo w zajęciach rewalidacyjno-wychowawczych.

15. Zadaniem wychowania pozaszkolnego jest stwarzanie młodzieży warunków sprzyjających rozwijaniu zainteresowań i uzdolnień oraz rekreacji i wypoczynku w czasie wolnym od zajęć szkolnych.

Do placówek wychowania pozaszkolnego zaliczono: pałace młodzieży, młodzieżowe domy kultury, ogniska pracy pozaszkolnej, międzyszkolne ośrodki sportowe i inne placówki publiczne i niepubliczne.

16. Internat to placówka opiekuńczo-wychowawcza przeznaczona dla młodzieży uczęszczającej do szkół ogólnokształcących i zawodowych zlokalizowanych poza stałym miejscem zamieszkania. Bursza to międzyszkolna placówka pełniąca funkcję internatu.

17. Dane o nauczycielach, poza nauczycielami akademickimi, dotyczą nauczycieli (łącznie z nauczycielami religii) zatrudnionych przy realizacji obowiązujących zajęć edukacyjnych, tj. bez wychowawców świetlic, bibliotekarzy, prowadzących wyłącznie zajęcia pozalekcyjne itp.

10. Special schools are organised for children and youth with special educational needs, including youth with disabilities. Education may be conducted within the school system or individually. Education is provided in mainstream schools (in which special or integrated and mainstream sections are established), in special schools operating independently, as well as in special educational care centres, other educational institutions or in the units performing health care activities (including health resort treatment).

11. Special education care centres are facilities for disabled children and youth aged 3 and years and more who cannot, due to their disability, attend a regular pre-school or a school.

12. Youth education centres are intended for socially maladjusted youth. The goal of the centres is to eliminate the causes and manifestations of the social maladjustment as well as to prepare the young people for independent life, compliant with legal and social norms.

13. Youth social therapy centres are facilities intended for socially maladjusted youth having behavioural disorders and susceptible to addiction to a degree affecting performance of life tasks without receiving special assistance.

14. Rehabilitation and education centres are facilities enabling children and youth with a profound intellectual retardation to fulfil their schooling obligation through participating in rehabilitation and education classes.

15. The aim of extracurricular education is offering young people favourable conditions to develop interests and aptitudes, as well as rest and recreation in their leisure time.

Extracurricular education establishments include: youth centres, cultural establishments for youth, extracurricular interest groups, interschool sport centres and other public and non-public establishments.

16. Boarding school is a care and educational facility designated for youth attending general and vocational schools located outside their place of permanent residence. A dormitory is an interschool facility serving as a boarding school.

17. Data regarding teachers, excluding academic teachers, concern teachers (including teachers of religion) employed to implement obligatory teaching programmes, i.e. excluding community centre educators and librarians conducting exclusively extracurricular activities, etc.

Dane o **nauczycielach akademickich** zaprezentowano według faktycznej lokalizacji uczelni oraz ich jednostek zamiejscowych i dotyczą zatrudnionych na stanowiskach: profesora, docenta, adiunkta, asystenta oraz zatrudnionych na pozostałych stanowiskach dydaktycznych: starszego wykładowcy, wykładowcy, lektora, instruktora, dyplomowanego bibliotekarza i dyplomowanego pracownika dokumentacji i informacji naukowej.

Dane o nauczycielach dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

18. Studia podyplomowe – forma kształcenia, na którą są przyjmowani kandydaci posiadający kwalifikacje co najmniej pierwszego stopnia, prowadzona między innymi w uczelni, instytucie naukowym PAN, kończąca się uzyskaniem kwalifikacji podyplomowych.

19. Studia doktoranckie (studia trzeciego stopnia), prowadzone przez uprawnioną jednostkę organizacyjną uczelni, instytut naukowy PAN, instytut badawczy lub międzynarodowy instytut naukowy działający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej utworzony na podstawie odrębnych przepisów, na które są przyjmowani kandydaci posiadający kwalifikacje drugiego stopnia, kończące się uzyskaniem kwalifikacji trzeciego stopnia.

20. Dane dotyczące:

- 1) wychowania przedszkolnego, szkół (poza szkołami wyższymi) oraz specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych, młodzieżowych ośrodków wychowawczych, młodzieżowych ośrodków socjoterapii, ośrodków rewalidacyjno-wychowawczych, wychowania pozaszkolnego oraz internatów i burs podano według stanu na początku roku szkolnego; dane o absolwentach – na koniec roku szkolnego;
- 2) szkół wyższych – prezentuje się według stanu w dniu 30 XI; studenci są wykazywani tyle razy na ilu kierunkach studiują; dane o absolwentach dotyczą liczby wydanych dyplomów ukończenia studiów wyższych; absolwenci wykazani są z danego roku akademickiego; dane o studiach podyplomowych i doktoranckich oraz o nauczycielach akademickich według stanu w dniu 31 XII.

21. Współczynnik skolaryzacji:

- 1) brutto jest to relacja liczby osób uczących się (stan na początku roku szkolnego) na danym poziomie kształcenia (niezależnie od wieku) do liczby ludności (stan w dniu 31 XII) w grupie wieku określonej jako odpowiadającej temu poziomowi nauczania;
- 2) netto jest to relacja liczby osób uczących się (stan na początku roku szkolnego) na danym poziomie kształcenia (w danej grupie wieku) do liczby ludności (stan w dniu 31 XII) w grupie wieku określonej jako odpowiadającej temu poziomowi nauczania.

Data regarding **academic teachers** are presented by actual seat of higher education institutions and their branch units and concern the positions of: professor, associate professor, assistant professor and assistant lecturer as well as other didactic positions: senior lecturer, lecturer, foreign language instructor, instructor, qualified librarian and qualified scientific documentation and information staff.

Data regarding teachers concern full-time and part-time paid employees converted into full time equivalent units.

18. Non-degree postgraduate programmes – a level of education open to holders of first cycle degree and provided by a higher education institution, scientific institute of the Polish Academy of Sciences, research institute or the Centre for Postgraduate Medical Studies, leading to the award of postgraduate qualifications.

19. Doctoral studies (third-cycle programmes), open to holders of the second cycle qualification and lead upon successful completion to the award of a third cycle qualification conferred by an authorised academic unit of a higher education institution, scientific institute of the Polish Academy of Sciences, a research institute or an international scientific institute established under separate legislation and active on the territory of the Republic of Poland.

20. Data regarding:

- 1) pre-primary education, schools (excluding higher education institutions) as well as special education care centres, youth education centres, youth social therapy centres and rehabilitation and education centres, extracurricular education as well as boarding schools and dormitories are provided as of the beginning of the school year; data concerning graduates – as of the end of the school year;
- 2) tertiary education – are presented as of 30 XI; students are shown as many times as many courses they take; data regarding graduates concern the number of issued university diplomas; graduates are shown as of a given academic year; data regarding non-degree postgraduate programmes as well as academic teachers as of 31 XII.

21. Enrolment rate:

- 1) gross – is the ratio of the number of pupils or students (as of the beginning of the school year) at a given level of education (regardless of age) to the population (as of 31 XII) in the age group defined as corresponding to this level of education;
- 2) net – is the ratio of the number of pupils or students (as of the beginning of the school year) at a given level of education (in a given age group) to the population (as of 31 XII) in the age group defined as corresponding to this level of education.

22. Prezentowane informacje, z wyjątkiem danych o szkołach wyższych, opracowano na podstawie systemu informacji oświatowej administrowanego przez Ministerstwo Edukacji Narodowej.

Od roku akademickiego 2017/18 dane o szkołach wyższych, z wyjątkiem danych o części szkół teologicznych opracowano na podstawie Zintegrowanego Systemu Informacji o Nauce i Szkolnictwie Wyższym POL-on administrowanego przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

23. Dane (poza szkołami wyższymi i dla dorosłych) prezentuje się, jeśli nie zaznaczono inaczej, łącznie ze szkołami specjalnymi.

22. The presented information, excluding the data on higher education institutions, has been compiled on the basis of the Educational Information System administered by the Ministry of National Education.

Since the 2017/18 academic year, data on higher education institutions, excluding the data on a part of schools of theology, have been compiled on the basis of the Integrated System of Information on Science and Higher Education POL-on administered by the Ministry of Science and Higher Education.

23. Data (excluding higher education institutions and schools for adults) are presented together with special schools, if not otherwise stated.

Tabl. 1 /126/.

EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA**EDUCATION BY LEVEL**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010/11	2015/16	2016/17	2017/18	SPECIFICATION
SZKOŁY SCHOOLS					
Szkoły:					Schools:
podstawowe	513	496	497	555	primary
gimnazja	306	303	303	58	lower secondary
specjalne przysposabiające do pracy	21	26	27	28	special job-training
zasadnicze zawodowe	87	88	86	x	basic vocational
branżowe szkoły I stopnia ^a	x	x	x	77	stage I sectoral vocational ^a
licea ogólnokształcące	122	108	107	107	general secondary
uzupełniające licea ogólnokształcące	4	x	x	x	supplementary general secondary
licea profilowane	10	x	x	x	specialised secondary
technika	116	95	97	97	technical secondary
technika uzupełniające	7	x	x	x	supplementary technical secondary
artystyczne ogólnokształcące ^b	7	7	7	7	general art ^b
policealne	143	114	110	108	post-secondary
wyższe	22 ^c	17	16	15	tertiary
dla dorosłych	191	106	99	90	for adults
podstawowe	–	–	–	12	primary
gimnazja	19	25	22	6	lower secondary
zasadnicze zawodowe	10	x	x	x	basic vocational
licea ogólnokształcące	81	81	77	72	general secondary
uzupełniające licea ogólnokształcące	59	x	x	x	supplementary general secondary
licea profilowane	1	x	x	x	specialised secondary
technika	3	x	x	x	technical secondary
technika uzupełniające	18	x	x	x	supplementary technical secondary

^a Łącznie z oddziałami zasadniczych szkół zawodowych. ^b Dające uprawnienia zawodowe; ponadto funkcjonowały szkoły artystyczne realizujące wyłącznie kształcenie artystyczne – w roku szkolnym: 2010/11 – 7 szkół, 2015/16 – 6, 2016/17 – 5, 2017/18 – 6.

^a Including basic vocational school sections. ^b Leading to professional certification; there were also art schools providing only art education, in the school year: 2010/11 – 7 schools, 2015/16 – 6, 2016/17 – 5, 2017/18 – 6.

Tabl. 1 /126/. **EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA** (cd.)
EDUCATION BY LEVEL (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010/11	2015/16	2016/17	2017/18	SPECIFICATION
NAUCZYCIELE ^a TEACHERS ^a					
Szkoły:					Schools:
podstawowe ^b	7285	7771	7565	9147	primary ^b
gimnazja ^b	4861	4227	4153	2791	lower secondary ^b
zasadnicze zawodowe ^{bc}	767	694	666	x	basic vocational ^{bc}
branżowe szkoły I stopnia ^d	x	x	x	659	stage I sectoral vocational ^d
licea ogólnokształcące ^{be}	2306	1726	1668	1672	general secondary ^{be}
licea profilowane ^b	43	x	x	x	specialised secondary ^b
technika ^{bf}	1970	1829	1792	1824	technical secondary ^{bf}
policealne	376	308	286	327	post-secondary
wyższe ^g	4281	3855	3777	3673	tertiary ^g
UCZNIOWIE I STUDENCI PUPILS AND STUDENTS					
Wychowanie przedszkolne ^h	13207	16461	13942	14433	Pre-primary education ^h
Szkoły:					Schools:
podstawowe	94122	105364	97733	111742	primary
gimnazja	55787	45195	44557	29254	lower secondary
specjalne przysposabiające do pracy	375	429	421	401	special job-training
zasadnicze zawodowe	9493	7468	7037	x	basic vocational
branżowe szkoły I stopnia ^d	x	x	x	6572	stage I sectoral vocational ^d
licea ogólnokształcące	26943	20381	19534	18976	general secondary
uzupełniające licea ogólnokształcące	110	x	x	x	supplementary general secondary
licea profilowane	437	x	x	x	specialised secondary
technika	22326	19796	19603	19472	technical secondary
technika uzupełniające	129	x	x	x	supplementary technical secondary
artystyczne ogólnokształcące ⁱ	659	596	605	651	general art ⁱ
policealne	12791	10274	9611	9378	post-secondary
wyższe	67207 ^k	45205	42013	39001	tertiary

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 17 na str. 190. ^{bc} Łącznie ze szkołami: ^b – dla dorosłych, ^c – specjalnymi przysposabiającymi do pracy. ^d Łącznie z oddziałami zasadniczych szkół zawodowych. ^e Łącznie ze szkołami: ^e – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi (dla młodzieży – do roku szkolnego 2012/13, dla dorosłych – do roku szkolnego 2013/14), ^f – uzupełniającymi technikami (dla młodzieży – do roku szkolnego 2013/14, dla dorosłych – do roku szkolnego 2014/15) oraz ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe. ^g Nauczyciele akademicki. ^h Dotyczy dzieci w wieku 6 lat, w roku szkolnym 2014/15 w wieku 5–6 lat, natomiast w roku szkolnym 2015/16 w wieku 5 lat, objętych edukacją w placówkach wychowania przedszkolnego, ujętych również w tabl. 32 (157) na str. 220. ⁱ Dające uprawnienia zawodowe; ponadto w szkołach artystycznych realizujących wyłącznie kształcenie artystyczne w roku szkolnym: 2010/11 – 387 uczniów, 2015/16 – 310, 2016/17 – 291, 2017/18 – 324.

^a See general notes, item 17 on page 190. ^{bc} Including: ^b – schools for adults, ^c – special job-training schools. ^d Including basic vocational school sections. ^e Including: ^e – supplementary general secondary schools (for youth – until the 2012/13 school year, for adults – until the 2013/14 school year), ^f – supplementary technical secondary schools (for youth – until the 2013/14 school year, for adults – until the 2014/15 school year) and general secondary art schools leading to professional certification. ^g Academic teachers. ^h Concerns children aged 6, in the 2014/15 school year aged 5–6, in the 2015/16 school year aged 5, attending pre-primary education establishments, shown also in table 32 (157) on page 220. ⁱ Leading to professional certification; also in art schools providing only art education in the school year: 2010/11 – 387 students, 2015/16 – 310, 2016/17 – 291, 2017/18 – 324.

Tabl. 1 / 126/. **EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA** (dok.)
EDUCATION BY LEVEL (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010/11	2015/16	2016/17	2017/18	SPECIFICATION
UCZNIOWIE I STUDENCI (dok.) PUPILS AND STUDENTS (cont.)					
Szkoły: (dok.)					Schools: (cont.)
dla dorosłych	15333	9115	8237	7316	for adults
podstawowe	—	—	—	159	primary
gimnazja	1673	1310	1103	758	lower secondary
zasadnicze zawodowe	428	x	x	x	basic vocational
licea ogólnokształcące	7938	7805	7134	6399	general secondary
uzupełniające licea ogólnokształcące	4429	x	x	x	supplementary general secondary
licea profilowane	113	x	x	x	specialised secondary
technika	107	x	x	x	technical secondary
technika uzupełniające	645	x	x	x	supplementary technical secondary
ABSOLWENCI GRADUATES					
Szkoły:					Schools:
podstawowe	15892	14492	—	.	primary
gimnazja	18035	14347	14091	.	lower secondary
specjalne przysposabiające do pracy	86	108	133	.	special job-training
zasadnicze zawodowe	3118	2168	1952	.	basic vocational
licea ogólnokształcące	8543	6577	6389	.	general secondary
uzupełniające licea ogólnokształcące	30	x	x	x	supplementary general secondary
licea profilowane	174	x	x	x	specialised secondary
technika	4791	4282	4397	.	technical secondary
technika uzupełniające	31	x	x	x	supplementary technical secondary
artystyczne ogólnokształcące ^a	102 ^c	605	197	.	general art ^a
policealne	3232	2933	2704	.	post-secondary
wyższe	17373 ^b	42013	11192	.	tertiary
dla dorosłych	3483	2846	2289	.	for adults
podstawowe	—	—	x	.	primary
gimnazja	408	451	230	.	lower secondary
zasadnicze zawodowe	114	x	x	x	basic vocational
licea ogólnokształcące	1492	2395	2059	.	general secondary
uzupełniające licea ogólnokształcące	1317	x	x	x	supplementary general secondary
licea profilowane	20	x	x	x	specialised secondary
technika	10	x	x	x	technical secondary
technika uzupełniające	122	x	x	x	supplementary technical secondary

^a Dające uprawnienia zawodowe; ponadto w szkołach artystycznych realizujących wyłącznie kształcenie artystyczne w roku szkolnym: 2010/11 – 29 absolwentów, 2015/16 – 31, 2016/17 – 163.

Źródło: dane – z wyjątkiem szkół wyższych – Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Leading to professional certification; also in art schools providing only art education in the school year: 2010/11 – 29 graduates, 2015/16 – 31, 2016/17 – 163.

Source: data – with the exception of the higher education institutions – of the Ministry of National Education.

Tabl. 2 /127/.

SZKOŁY WEDŁUG ORGANÓW PROWADZĄCYCH
SCHOOLS BY SCHOOL GOVERNING AUTHORITY

WYSZCZEGÓL- NIENIE SPECIFICATION	2010/11	2015/16	2016/17	2017/18	2010/11	2015/16	2016/17	2017/18	2010/11	2015/16	2016/17
	szkoły schools				uczniowie i studenci pupils and students				absolwenci graduates		
Szkoły podstawowe Primary schools	513	496	497	555	94122	105364	97733	11172	15892	14492	x
Jednostki administracji centralnej (rządowej) Central (government) administration entities	2	2	2	3	258	285	282	278	44	42	x
Jednostki samorządu terytorialnego Local self-government entities	477	437	432	471	90785	100165	92467	105458	15373	13836	x
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne Associations and other social organisations	15	18	19	24	1001	1479	1413	1695	191	219	x
Organizacje wyznaniowe Religious organisations	4	5	6	9	602	925	898	921	100	136	x
Pozostałe Others	15	34	38	48	1476	2510	2673	3390	184	259	x
Gimnazja Lower secondary schools	306	303	303	58	55787	45195	44557	29254	18035	14347	14091
Jednostki administracji centralnej (rządowej) Central (government) administration entities	2	2	2	x	56	25	20	7	20	8	3
Jednostki samorządu terytorialnego Local self-government entities	268	261	260	47	53714	42845	42094	27573	17356	13575	13344
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne Associations and other social organisations	15	16	16	4	610	677	679	436	238	240	236
Organizacje wyznaniowe Religious organisations	8	8	8	1	674	633	697	502	198	190	205
Pozostałe Others	13	16	17	6	733	1015	1067	736	223	334	303
Branżowe szkoły I stopnia^{ab} Stage I sectoral voca- tional schools^{ab}	108	114	113	105	9868	7897	7458	6973	3204	2276	2085
Jednostki administracji centralnej (rządowej) Central (government) administration entities	4	3	3	3	99	122	110	107	24	31	34
Jednostki samorządu terytorialnego Local self-government entities	95	90	86	82	9037	6876	6473	6094	2970	2007	1843
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne Associations and other social organisations	6	9	10	9	593	512	491	465	175	149	144

^a Do roku szkolnego 2016/17 zasadnicze szkoły zawodowe. ^b Łącznie ze szkołami specjalnymi przysposabiającymi do pracy i od roku szkolnego 2017/18 oddziałami zasadniczych szkół zawodowych.

Źródło: dane – z wyjątkiem szkół wyższych – Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Until the 2016/17 school year, basic vocational schools. ^b Including special job-training schools and since the 2017/18 school year, basic vocational school sections.

Source: data – with the exception of the higher education institutions – of the Ministry of National Education.

Tabl. 2 / 127/.

SZKOŁY WEDŁUG ORGANÓW PROWADZĄCYCH (cd.)**SCHOOLS BY SCHOOL GOVERNING AUTHORITY (cont.)**

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010/11	2015/16	2016/17	2017/18	2010/11	2015/16	2016/17	2017/18	2010/11	2015/16	2016/17
	szkoły schools				uczniowie i studenci pupils and students				absolwenci graduates		
Organizacje wyznaniowe Religious organisations	1	1	1	1	63	37	40	36	13	9	10
Pozostałe Others	2	11	13	10	76	350	344	271	22	80	54
Licea ogólnokształcące ^a General secondary schools ^a	126	108	107	107	27053	20381	19534	18976	8573	6577	6389
Jednostki samorządu terytorialnego Local self-government entities	92	80	79	79	25330	18811	17883	17170	8008	6024	5887
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne Associations and other social organisations	5	5	5	5	191	118	113	154	71	58	41
Organizacje wyznaniowe Religious organisations	4	3	3	3	271	119	127	142	98	45	48
Pozostałe Others	25	20	20	20	1261	1333	1411	1510	396	450	413
Licea profilowane Specialised secondary schools	10	x	x	x	437	x	x	x	174	x	x
Jednostki samorządu terytorialnego Local self-government entities	8	x	x	x	413	x	x	x	174	x	x
Organizacje wyznaniowe Religious organisations	–	x	x	x	–	x	x	x	–	x	x
Pozostałe Others	2	x	x	x	24	x	x	x	–	x	x
Technika ^b Technical secondary schools ^b	130	102	104	104	23114	20392	20208	20123	4924	4389	4594
Jednostki administracji centralnej (rządowej) Central (government) administration entities	8	7	7	7	805	800	813	852	142	144	245
Jednostki samorządu terytorialnego Local self-government entities	112	81	81	82	21758	18151	17945	17813	4723	4010	4051
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne Associations and other social organisations	2	2	2	1	49	34	47	36	7	5	–
Pozostałe Others	7	12	14	14	488	1407	1403	1422	45	230	298

^{a, b} Łącznie z: ^a – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi (do roku szkolnego 2012/13, ^b – technikami uzupełniającymi (do roku szkolnego 2013/14) i artystycznymi ogólnokształcącymi dającymi uorawnienia zawodowe.

^{a, b} Including: ^a – supplementary general secondary schools (until 2012/13 schools year. ^b – supplementary technical secondary schools (until 2012/13 schools year) and general art school leading to professional certification.

Tabl. 2 /127/. **SZKOŁY WEDŁUG ORGANÓW PROWADZĄCYCH** (dok.)
SCHOOLS BY SCHOOL GOVERNING AUTHORITY (cont.)

WYSZCZEGÓL- NIENIE SPECIFICATION	2010/11	2015/16	2016/17	2017/18	2010/11	2015/16	2016/17	2017/18	2010/11	2015/16	2016/17
	szkoły schools				uczniowie i studenci pupils and students				absolwenci graduates		
Szkoły policealne . . . Post-secondary schools	143	114	110	108	12791	10274	9611	9378	3029	2933	2704
Jednostki administracji centralnej (rządowej) Central (government) administration entities	1	1	1	1	75	13	17	34	19	12	–
Jednostki samorządu terytorialnego Local self-government entities	20	12	12	10	1624	911	816	801	385	363	317
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne Associations and other social organisations	6	5	5	5	290	233	224	190	96	106	95
Pozostałe Others	116	96	92	92	10802	9117	8554	8353	2529	2452	2292
Szkoły wyższe Tertiary education	22	17	16	15	67207	45205	42013	39001	12474	11087	11192
Jednostki administracji centralnej (rządowej) Central (government) administration entities	8	8	8	8	56672	41673	38651	35558	10908	9721	10152
Pozostałe Others	14	9	8	7	10535	3532	3362	3443	1566	1366	1040
Szkoły dla dorosłych Schools for adults	191	106	99	90	15333	9115	8237	7316	3409	2846	2289
Jednostki administracji centralnej (rządowej) Central (government) administration entities	3	2	1	1	112	26	41	28	44	8	–
Jednostki samorządu terytorialnego Local self-government entities	46	35	31	26	3398	1940	1643	1324	684	651	388
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne Associations and other social organisations	8	6	6	6	499	440	439	373	109	109	148
Pozostałe Others	132	63	61	57	11264	6709	6114	5591	2572	2068	1753

Źródło: dane – z wyjątkiem szkół wyższych – Ministerstwa Edukacji Narodowej.

Source: data – with the exception of the higher education institutions – of the Ministry of National Education.

Tabl. 3 / 128/.

UCZNIOWIE WEDŁUG GRUP WIEKU**PUPILS AND STUDENTS BY AGE GROUPS**

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010/11	2015/16	2016/17	2017/18
	w % ludności danej grupy wieku in % of population of given age group			
7–13 ^a lat	93,1	87,3	85,7	90,5
14–15 ^b	94,3	90,8	90,3	90,3
16–18	91,4	88,8	88,0	87,4
19–21 lat	26,1	24,4	24,6	24,1

^a W roku szkolnym 2010/11 i 2016/17 – grupa wieku 7–12 lat, a w roku szkolnym 2015/16 – grupa wieku 6-12 lat. ^b W latach szkolnych 2010/11–2016/17 – grupa wieku 13–15 lat.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a In the 2010/11 and 2016/17 school year – age group 7–12, in the 2015/16 school year – age group 6-12. ^b In the 2010/11–2016/17 school years – age group 13–15.

Source: data of the Ministry of National Education.

Tabl. 4 / 129/.

WSPÓŁCZYNNIK SKOLARYZACJI**ENROLLMENT RATE**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Grupy wieku ^a Age groups ^a	2010/11			2015/16			SPECIFICATION
		ogółem total	męż- czyźni males	kobiety females	ogółem total	męż- czyźni males	kobiety females	
		w % in %						

BRUTTO GROSS

Szkoły:								Schools:
podstawowe ^a	7-13	96,5	96,9	96,0	88,2	88,2	88,3	primary ^a
gimnazja ^b	14-15	101,0	104,2	97,7	97,1	99,2	94,9	lower secondary ^b
branżowe szkoły I stopnia ^{cd}	16-18	15,9	20,9	10,6	15,4	19,0	11,6	stage I sectoral vocational ^{cd}
licea ogólnokształcące ^e	16-18	61,7	50,8	73,0	54,9	46,0	64,2	general secondary ^e
technika ^f	16-18	36,8	40,9	32,5	39,7	44,6	34,7	technical secondary ^f
policealne	19-21	18,1	10,8	25,7	17,1	8,0	26,5	post-secondary

NETTO NET

Wychowanie przedszkolne ^g	6	83,6	85,5	81,6	94,5	94,1	95,0	Pre-primary education ^g
Szkoły:								Schools:
podstawowe ^a	7-13	92,9	92,9	92,9	86,8	86,3	87,4	primary ^a
gimnazja ^b	14-15	90,2	89,4	91,0	96,8	85,9	87,7	lower secondary ^b
branżowe szkoły I stopnia ^{cd}	16-18	13,2	16,9	9,3	11,7	14,1	9,1	stage I sectoral vocational ^{cd}
licea ogólnokształcące ^e	16-18	42,8	32,4	53,6	38,8	30,7	49,2	general secondary ^e
technika ^f	16-18	26,5	29,2	23,7	29,2	33,2	25,1	technical secondary ^f
policealne	19-21	6,4	3,8	9,1	5,6	2,8	8,5	post-secondary

^a W roku szkolnym 2010/11 i 2016/17 – grupa wieku 7-12 lat, w roku szkolnym 2015/16 – grupa wieku 6-12 lat. ^b W latach szkolnych 2010/11–2016/17 – grupa wieku 13-15 lat. ^c Do roku szkolnego 2016/17 zasadnicze szkoły zawodowe. ^{d-f} Łączenie z: ^d – specjalnymi przysposabiającymi do pracy i od roku szkolnego 2017/18 oddziałami zasadniczych szkół zawodowych, ^e – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi i liceami profilowanymi (w roku szkolnym 2010/11), ^f – technikami uzupełniającymi (w roku szkolnym 2010/11) i artystycznymi ogólnokształcącymi dającymi uprawnienia zawodowe. ^g Dotyczy dzieci objętych obowiązkową edukacją w placówkach wychowania przedszkolnego, za wyjątkiem roku szkolnego 2015/16 – dotyczy dzieci w wieku 5 lat.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a In the 2010/11 and 2016/17 school year – age group 7-12, in the 2015/16 school year – age group 6-12. ^b In the 2010/11–2016/17 school years – age group 13-15. ^c Until the 2016/17 school year, basic vocational schools. ^{d-f} Including: ^d – special job-training schools and since the 2017/18 school year, basic vocational school sections, ^e – supplementary general and specialised secondary schools (in the 2010/11 school year), ^f – supplementary technical secondary schools (in the 2010/11 school year) and general art schools leading to professional certification. ^g Concerns children attending obligatory pre-primary education establishments, excluding the 2015/16 school year – concerns children aged 5.

Source: data of the Ministry of National Education.

Tabl. 4 / 129/. **WSPÓŁCZYNNIK SKOLARYZACJI (dok.)**
ENROLMENT RATE (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Grupy wieku ^a Age groups ^a	2016/17			2017/18			SPECIFICATION
		ogółem total	męż- czyżn males	kobiety females	ogółem total	męż- czyżni males	kobiety females	
		w %		in %				
BRUTTO GROSS								
Szkoły:								Schools:
podstawowe ^a	7 -13	93,9	94,2	93,6	92,2	93,0	91,3	primary ^a
gimnazja ^b	14 -15	97,9	99,3	96,4	97,9	98,6	97,2	lower secondary ^b
branżowe szkoły I stopnia ^{cd}	16 -18	14,9	18,5	11,1	14,3	17,9	10,4	stage I sectoral voca- tional ^{cd}
licea ogólnokształcące ^e .	16 -18	53,3	44,2	62,9	51,9	42,0	62,3	general secondary ^e
technika ^f	16 -18	40,4	45,9	34,5	41,1	46,8	35,2	technical secondary ^f
policealne	19 -21	16,9	7,9	26,3	17,4	8,2	27,0	post-secondary
NETTO NET								
Wychowanie przedszkolne ^e	6	94,5	94,1	95,0	87,9	89,3	86,5	Pre-primary education ^e
Szkoły:								Schools:
podstawowe ^a	7 -13	88,7	89,0	88,4	89,6	89,8	89,3	primary ^a
gimnazja ^b	14 -15	86,4	85,6	87,1	82,9	81,0	84,9	lower secondary ^b
branżowe szkoły I stopnia ^{cd}	16 -18	11,4	14,0	8,7	11,0	13,8	8,1	stage I sectoral voca- tional ^{cd}
licea ogólnokształcące ^e .	16 -18	38,7	29,6	48,4	38,4	28,6	48,8	general secondary ^e
technika ^f	16 -18	29,7	33,9	25,3	30,6	34,9	26,1	technical secondary ^f
policealne	19 -21	5,4	2,7	8,1	5,2	2,5	8,0	post-secondary

^a W roku szkolnym 2010/11 i 2016/17 – grupa wieku 7-12 lat, w roku szkolnym 2015/16 – grupa wieku 6-12 lat. ^b W latach szkolnych 2010/11-2016/17 – grupa wieku 13-15 lat. ^c Do roku szkolnego 2016/17 zasadnicze szkoły zawodowe. ^{d-f} Łącznie z: ^d – specjalnymi przysposabiającymi do pracy i od roku szkolnego 2017/18 oddziałami zasadniczych szkół zawodowych, ^e – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi i liceami profilowanymi (w roku szkolnym 2010/11), ^f – technikami uzupełniającymi (w roku szkolnym 2010/11) i artystycznymi ogólnokształcącymi dającymi uprawnienia zawodowe. ^g Dotyczy dzieci objętych obowiązkową edukacją w placówkach wychowania przedszkolnego, za wyjątkiem roku szkolnego 2015/16 – dotyczy dzieci w wieku 5 lat.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a In the 2010/11 and 2016/17 school year – age group 7-12, in the 2015/16 school year – age group 6-12. ^b In the 2010/11-2016/17 school years – age group 13-15. ^c Until the 2016/17 school year, basic vocational schools. ^{d-f} Including: ^d – special job-training schools and since the 2017/18 school year, basic vocational school sections, ^e – supplementary general and specialised secondary schools (in the 2010/11 school year), ^f – supplementary technical secondary schools (in the 2010/11 school year) and general art schools leading to professional certification. ^g Concerns children attending obligatory pre-primary education establishments, excluding the 2015/16 school year – concerns children aged 5.

Source: data of the Ministry of National Education.

Uwaga do tablic 5 i 6

W podziale według języków obcych jedna osoba może być wykazana więcej niż jeden raz.

Note to tables 5 and 6

In distribution by foreign languages one person may be indicated more than once.

Tabl. 5 /130/.

**UCZĄCY SIĘ JEZYKÓW OBCYCH W SZKOŁACH DLA DZIECI I MŁODZIEŻY
ORAZ POLICEALNYCH****PUPILS AND STUDENTS LEARNING FOREIGN LANGUAGES IN SCHOOLS FOR CHILDREN
AND YOUTH AND IN POST-SECONDARY SCHOOLS**

LATA YEARS JĘZYKI OBCE FOREIGN LANGUAGES		Ogółem Grand total	W % ogółu uczniów w szkołach In % of all school students								
			podstawowych primary			gimnazjów lower secondary	branżowych I stopnia ^{ab} stage I sectoral vocational ^{ab}	liceach ogólnokształcących ^c general secondary ^c	liceach profilowanych ^c specialised secondary	technikach ^d technical secondary ^d	policealnych ^e post- secondary ^e
			razem total	miasta urban areas	wieś rural areas						
NAUCZANIE OBOWIĄZKOWE OBLIGATORY EDUCATION											
Angielski . . .	2010/11	171305	78,5	84,1	64,2	82,5	21,6	98,3	100,0	96,8	–
English	2015/16	175497	85,7	89,3	75,4	93,7	26,6	98,3	x	95,4	67,3
	2016/17	168426	86,7	90,1	76,5	94,1	29,4	99,2	x	96,8	42,7
	2017/18	167637	88,8	92,0	79,1	93,8	30,4	97,8	x	97,0	57,7
Francuski . . .	2010/11	2882	0,2	0,1	0,4	0,9	–	4,9	–	3,8	–
French	2015/16	1807	0,0	0,0	–	1,0	–	4,2	x	2,4	–
	2016/17	1704	0,0	0,0	–	0,9	–	4,0	x	2,5	–
	2017/18	1380	0,0	0,0	–	0,8	–	3,4	x	2,3	–
Niemiecki . . .	2010/11	107477	21,5	16,2	35,1	63,8	64,8	86,7	96,3	92,4	14,4
German	2015/16	92304	15,9	12,3	26,5	78,8	62,2	82,8	x	88,0	10,6
	2016/17	88276	14,6	11,4	24,2	79,6	57,4	83,3	x	88,3	7,9
	2017/18	84807	22,1	19,4	30,5	78,2	60,4	79,8	x	88,1	8,5
Rosyjski	2010/11	2043	0,0	0,0	0,0	0,5	4,3	3,0	3,7	2,1	–
Russian	2015/16	1139	0,0	0,0	–	0,3	0,6	2,5	x	2,3	–
	2016/17	941	–	–	–	0,1	0,4	2,1	x	2,1	–
	2017/18	800	0,0	–	0,0	0,1	0,5	2,1	x	1,6	–
Hiszpański . . .	2010/11	945	0,1	0,1	–	0,5	–	2,2	–	–	–
Spanish	2015/16	1910	0,1	0,2	–	0,9	–	4,9	x	1,6	–
	2016/17	1918	0,1	0,2	–	0,9	–	5,3	x	1,9	–
	2017/18	2035	0,1	0,1	–	0,8	–	6,0	x	2,7	–
Włoski	2010/11	508	0,1	0,1	–	0,1	–	1,0	–	–	–
Italian	2015/16	722	0,2	0,2	–	0,5	–	1,6	x	–	–
	2016/17	792	0,2	0,3	–	0,5	–	1,8	x	–	–
	2017/18	490	0,0	0,1	–	0,5	–	1,6	x	–	–
Inne	2010/11	381	–	–	–	–	–	1,4	–	–	–
Others	2015/16	225	0,0	0,0	–	–	–	1,1	x	–	1,7
	2016/17	194	0,1	–	0,3	–	–	0,6	x	–	–
	2017/18	150	–	–	–	–	–	0,6	x	–	2,4

^a Do roku szkolnego 2016/17 zasadnicze szkoły zawodowe. ^{b-d} Łącznie z: ^b – specjalnymi przysposabiającymi do pracy i od roku szkolnego 2017/18 oddziałami zasadniczych szkół zawodowych, ^c – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi (do roku szkolnego 2012/13), ^d – technikami uzupełniającymi (do roku szkolnego 2013/14) oraz artystycznymi ogólnokształcącymi dającymi uprawnienia zawodowe. ^e Dane nie obejmują kolegiów nauczycielskich, nauczycielskich kolegiów języków obcych i kolegiów pracowników służb społecznych.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Until the 2016/17 school year, basic vocational schools. ^{b-d} Including: ^b – special job-training schools and since the 2017/18 school year, basic vocational school sections, ^c – supplementary general secondary schools (until the 2012/13 school year), ^d – supplementary technical secondary schools (until the 2013/14 school year) and general art schools leading to professional certification. ^e Data do not include teacher training colleges, foreign language teacher training colleges and colleges of social work.

Source: data of the Ministry of National Education.

Tabl. 5 /130/.

UCZĄCY SIĘ JĘZYKÓW OBCYCH W SZKOŁACH DLA DZIECI I MŁODZIEŻY ORAZ POLICEAŁNYCH (dok.)

PUPILS AND STUDENTS LEARNING FOREIGN LANGUAGES IN SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH AND IN POST-SECONDARY SCHOOLS (cont.)

LATA YEARS	JĘZYKI OBCE FOREIGN LANGUAGES	Ogółem Grand total	W % ogółu uczniów w szkołach In % of all school students								
			podstawowych primary			gimnaz- jach lower secondary	branżo- wych I stop- nia ^{ab}	liceach ogólno- kształca- cych ^c	liceach profilo- wanych special- ised second- ary	techni- kach ^d	police- alnych ^e
			razem total	miasta urban areas	wieś rural areas						

NAUCZANIE DODATKOWE^f ADDITIONAL EDUCATION^f

Angielski	2010/11	8197	4,3	3,7	5,8	7,4	–	0,1	–	0,0	–
English	2015/16	3630	1,9	1,0	4,4	3,2	–	0,2	x	1,0	–
	2016/17	3187	1,5	0,4	4,9	3,2	–	0,2	x	1,1	1,0
	2017/18	3644	2,2	0,9	6,0	3,3	–	0,3	x	1,0	–
Francuski	2010/11	562	0,0	0,1	–	0,6	–	0,1	–	0,7	–
French	2015/16	302	–	–	–	0,2	–	0,3	x	0,8	–
	2016/17	292	–	–	–	0,1	–	0,3	x	0,8	–
	2017/18	293	–	–	–	0,2	–	0,3	x	0,9	–
Niemiecki	2010/11	23241	11,7	12,2	10,3	21,0	–	1,5	–	0,5	1,0
German	2015/16	15324	8,0	7,4	9,6	13,8	0,1	2,0	x	1,3	0,3
	2016/17	15566	9,4	9,0	10,7	12,9	–	2,1	x	1,2	–
	2017/18	17835	11,2	10,8	12,4	15,8	0,3	3,0	x	0,7	–
Inne	2010/11	1388	0,6	0,8	0,2	0,7	–	1,1	–	0,7	–
Others	2015/16	964	0,7	0,9	0,0	0,4	–	0,5	x	–	–
	2016/17	985	0,6	0,8	–	0,4	–	0,9	x	–	–
	2017/18	1265	0,9	1,2	–	0,4	–	0,8	x	0,0	–

^a Do roku szkolnego 2016/17 zasadnicze szkoły zawodowe. ^{b–d} Łącznie z: ^b – specjalnymi przysposabiającymi do pracy od roku szkolnego 2005/06 i od roku szkolnego 2017/18 oddziałami zasadniczych szkół zawodowych, ^c – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi (do roku szkolnego 2012/13), ^d – technikami uzupełniającymi (do roku szkolnego 2013/14) oraz artystycznymi ogólnokształcącymi dającymi uprawnienia zawodowe. ^e Dane nie obejmują kolegiów nauczycielskich, nauczycielskich kolegiów języków obcych i kolegiów pracowników służb społecznych. ^f Prowadzone w ramach godzin będących do dyspozycji dyrektora szkoły.

Z r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Until the 2016/17 school year, basic vocational schools. ^{b–d} Including: ^b – special job-training schools and since the 2017/18 school year, basic vocational school sections, ^c – supplementary general secondary schools (until the 2012/13 school year), ^d – supplementary technical secondary schools (until the 2013/14 school year) and general art schools leading to professional certification. ^e Data do not include teacher training colleges, foreign language teacher training colleges and colleges of social work. ^f Conducted during the hours which are at the disposal of a headperson.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

Tabl. 6 /131/.

UCZĄCY SIĘ JĘZYKÓW OBCYCH W SZKOŁACH DLA DOROSŁYCH^aSTUDENTS STUDYING FOREIGN LANGUAGES IN SCHOOLS FOR ADULTS^a

LATA YEARS	JĘZYKI OBCE FOREIGN LANGUAGES	Ogółem Total	W % ogółu uczniów w szkołach In % of total students in schools				
			gimnazjach lower secondary	branżowych I stopnia ^b stage I sectoral vocational ^b	liceach ogólnokształcących ^c general secondary ^c	liceach profilowanych specialised secondary	technikach ^d technical secondary ^d
Angielski	2010/11	15405	48,4	21,7	76,1	34,5	60,0
English	2015/16	11371	66,3	x	80,6	x	x
	2016/17	10258	63,2	x	85,1	x	x
	2017/18	9795	88,6	x	84,5	x	x

^a Dane dotyczą nauczania obowiązkowego. ^b Do roku szkolnego 2016/17 zasadnicze szkoły zawodowe i od roku szkolnego 2017/18 łącznie z oddziałami zasadniczych szkół zawodowych. ^{cd} Łącznie ze szkołami: ^c – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi (do roku szkolnego 2013/14), ^d – technikami uzupełniającymi (do roku szkolnego 2014/15).

^a Data concern obligatory education. ^b Until the 2016/17 school year, basic vocational schools and since the 2017/18 school year, including basic vocational school sections. ^{cd} Including: ^c – supplementary general secondary schools (until the 2013/14 school year), ^d – supplementary technical secondary schools (until the 2014/15 school year).

Tabl. 6 /131/.

UCZĄCY SIĘ JĘZYKÓW OBCYCH W SZKOLACH DLA DOROSŁYCH ^a (dok.)STUDENTS STUDYING FOREIGN LANGUAGES IN SCHOOLS FOR ADULTS ^a (cont.)

LATA YEARS JĘZYKI OBCE FOREIGN LANGUAGES		Ogółem Total	W % ogółu uczniów w szkołach In % of total students in schools				
			gimnazjach lower secondary	branżowych I stopnia ^b stage I sectoral vocational ^b	liceach ogólnokształcących ^c general secondary ^c	liceach profilowanych specialised secondary	technikach ^d technical secondary ^d
Niemiecki	2010/11	609	3,0	21,0	3,5	3,9	–
German	2015/16	96	–	x	1,2	x	x
	2016/17	75	–	x	1,1	x	x
	2017/18	1441	9,1	x	14,3	x	x
Rosyjski	2010/11	–	–	–	–	–	–
Russian	2015/16	22	–	x	–	x	x
	2016/17	–	–	x	–	x	x
	2017/18	54	–	x	0,8	x	x

^a Dane dotyczą nauczania obowiązkowego. ^b Do roku szkolnego 2016/17 zasadnicze szkoły zawodowe i od roku szkolnego 2017/18 łącznie z oddziałami zasadniczych szkół zawodowych. ^{cd} Łącznie ze szkołami: ^c – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi (do roku szkolnego 2013/14), ^d – technikami uzupełniającymi (do roku szkolnego 2014/15).

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Data concern obligatory education. ^b Until the 2016/17 school year, basic vocational schools and since the 2017/18 school year, including basic vocational school sections. ^{cd} Including: ^c – supplementary general secondary schools (until the 2013/14 school year), ^d – supplementary technical secondary schools (until the 2014/15 school year).

Source: data of the Ministry of National Education.

Tabl. 7 /132/.

KSZTAŁCENIE OSÓB ZE SPECJALNYMI POTRZEBAMI EDUKACYJNYMI ^aEDUCATION FOR PEOPLE WITH SPECIAL EDUCATIONAL NEEDS ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010/11	2015/16	2016/17	2017/18	2010/11	2015/16	2016/17	SPECIFICATION
	uczniowie	pupils and students			absolwenci	graduates		
Szkoły podstawowe	3072	3168	3373	4310	606	602	–	Primary schools
w tym specjalne	1164	1139	1153	1554	275	247	–	of which special
Gimnazja	2988	2397	2361	1696	777	740	747	Lower secondary schools
w tym specjalne	1757	1409	1348	990	438	428	432	of which special
Specjalne szkoły przysposabiające do pracy	375	429	421	401	54	108	133	Special job-training schools
Branżowe I stopnia ^b	862	699	638	607	218	189 ^c	124 ^c	Stage I sectoral vocational schools ^b
w tym specjalne	713	549	485	456	187	179	107	of which special
Licea ogólnokształcące ^d	253	213	216	225	83	68	75	General secondary schools ^d
w tym specjalne	61	51	51	45	29	12	21	of which special
Licea profilowane	47	x	x	x	11	x	x	Specialised secondary schools
w tym specjalne	40	x	x	x	10	x	x	of which special
Technika ^e	84	84	94	111	4	7 ^c	16 ^c	Technical schools ^e
w tym specjalne	16	13	11	13	–	–	5	of which special
Szkoły policealne	30	13	8	7	7	4 ^c	4 ^c	Post-secondary schools
w tym specjalne	23	11	8	4	3	3	4	of which special

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 10 na str. 190. ^b Do roku szkolnego 2016/17 zasadnicze szkoły zawodowe i od roku szkolnego 2017/18 łącznie z oddziałami zasadniczych szkół zawodowych. ^c W przypadku szkół ogólnodostępnych dane dotyczą absolwentów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, którzy zdali egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe lub kwalifikację w zawodzie. ^{de} Łącznie z: ^d – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi (do roku szkolnego 2012/13), ^e – technikami uzupełniającymi (do roku szkolnego 2013/14) oraz szkołami artystycznym ogólnokształcącymi i dającymi uprawnienia zawodowe.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a See general notes, item 10 on page 190. ^b Until the 2016/17 school year, basic vocational schools and since the 2017/18 school year, including basic vocational school sections. ^c Data for mainstream schools concern graduates with statement of special education needs who passed examination confirming vocational qualifications (carried out both on the basis of the former and the new care curriculum for vocational education). ^{de} Including: ^d – supplementary general secondary schools (until the 2012/13 school year), ^e – supplementary technical secondary schools (until the 2013/14 school year) and general art schools leading to professional certification.

Source: data of the Ministry of National Education.

Tabl. 8 /133/.

SPECJALNE OŚRODKI SZKOLNO-WYCHOWAWCZE, MŁODZIEŻOWE OŚRODKI WYCHOWAWCZE, MŁODZIEŻOWE OŚRODKI SOCJOTERAPII I OŚRODKI REWALIDACYJNO-WYCHOWAWCZE

SPECIAL EDUCATIONAL CENTRES, YOUTH EDUCATION CENTRES, YOUTH SOCIAL THERAPY CENTRES AND REHABILITATION-EDUCATION CENTRES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	2017	SPECIFICATION
SPECJALNE OŚRODKI SZKOLNO-WYCHOWAWCZE SPECIAL EDUCATIONAL CENTRES					
Ośrodki	27	22	21	21	Centres
Miejsca	1557	1189	1172	1023	Places
Wychowankowie	1200	782	765	733	Residents
w tym:					of which:
niesłyszący i słabo słyszący	152	103	88	82	deaf and hard of hearing
z niepełnosprawnością ruchową ^a	55	47	52	34	with impaired motor-skills ^a
niepełnosprawni intelektualnie ^b	832	493	482	488	with intellectual disability ^b
zagrożeni niedostosowaniem społecznym	1	3	3	1	threatened with social maladjusted
MŁODZIEŻOWE OŚRODKI WYCHOWAWCZE YOUTH EDUCATION CENTRES					
Ośrodki	8	9	9	9	Centres
Miejsca	484	562	592	588	Places
Wychowankowie	469	441	429	468	Residents
MŁODZIEŻOWE OŚRODKI SOCJOTERAPII YOUTH SOCIAL THERAPY CENTRES					
Ośrodki	3	6	6	7	Centres
Miejsca	166	308	308	362	Places
Wychowankowie	155	287	311	362	Residents
OŚRODKI REWALIDACYJNO-WYCHOWAWCZE REHABILITATION-EDUCATIONAL CENTRES					
Ośrodki	15	24	29	29	Centres
Miejsca	567	872	968	961	Places
Wychowankowie	484	574	584	613	Residents
w tym:					of which:
niepełnosprawni intelektualnie w stopniu głębokim ^b	118	165	169	168	with a profound intellectual disability ^b
z niepełnosprawnościami sprzężonymi	366	409	415	445	with multiple disability

^a Od 2013 r. dotyczy wychowanków z niepełnosprawnością ruchową i afazją. ^b Do 2015 r. wykazywani jako wychowankowie z upośledzeniem umysłowym.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Since 2013, data have concerned residents with impaired motor skills and with aphasia. ^b Until 2015, indicated as residents with mental impairment.

Source: data of the Ministry of National Education.

Tabl. 9 /134/.

WYCHOWANIE POZASZKOLNE
EXTRACURRICULAR EDUCATION

RODZAJE PLACÓWEK KIND OF INSTITUTIONS	Pla- cówki Institu- tions	Uczestnicy stałych i okresowych form zajęć ^a Participants in permanent and temporary forms of activities ^a							
		ogółem total	infor- matycz- nych computer science	techni- cznych tech- nical	przed- mioto- wych ^b subjects ^b	artystycz- nych arts	spor- towych sports	turysty- czno- -krajow- zaw- cznych tourist sight- -seeing	innych others
OGÓŁEM 2010	27	80798	483	290	2204	31537	38985	1766	5533
TOTAL 2015	20	31056	76	254	209	9219	16402	1876	3020
2016	14	41495	282	167	145	19024	16666	1533	3678
2017	19	36932	93	745	201	14073	15952	1893	3975
Pałace młodzieży Youth centres	2	18418	78	145	105	12548	1735	1414	2393
Młodzieżowe domy kultury Cultural establishments for youth	2	1045	15	–	–	826	32	48	124
Ogniska pracy pozaszkolnej Extracurricular interest groups	4	2396	–	600	21	625	150	400	600
Międzyszkolne ośrodki sportowe Interschool sport centres	3	13667	–	–	–	–	13667	–	–
Inne placówki ^c <i>Other institutions ^c</i>	8	1406	–	–	75	74	368	31	858

^a Biorący systematyczny udział w pracy kół w okresie od 1 X roku poprzedzającego rok badany do 30 IX roku badanego.

^b Do 2007 r. nazywane naukowymi. ^c Placówki specjalistyczne oraz placówki niepubliczne.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Systematic participation in extracurricular activities from 1 X of the year preceding the surveyed year to 30 IX of the surveyed year. ^b Until 2007, called scientific. ^c Specialised institutions and non-public facilities.

Source: data of the Ministry of National Education.

Tabl. 10 /135/.

INTERNATY I BURSY SZKÓŁ DLA DZIECI I MŁODZIEŻY
(bez szkół specjalnych)
BOARDING SCHOOLS AND DORMITORIES FOR CHILDREN AND YOUTH
(excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2017/18		2010/11	2015/16	2016/17	2017/18		SPECIFICATION
	placówki establish- ments	miejsca beds	korzystający boarders					
			ogółem total					
OGÓŁEM	57	6037	4846	4885	5004	4921	82	TOTAL
Internaty.	43	4638	3991	3962	3937	3805	82	Boarding schools
szkoły podstawowe i gimnazja	1	120	135	—	—	34	28	primary and lower secondary
branżowe szkoły I stopnia ^a i technika ^b	29	2857	2384	2505	2548	2359	83	stage I sectoral voca- tional schools ^a and technical secondary ^b
licea ogólnokształcące	13	1661	1472	1457	1389	1412	85	general secondary
Bursy.	14	1399	855	923	1067	1116	80	Dormitories

^a Do roku szkolnego 2016/17 zasadnicze szkoły zawodowe i od roku szkolnego 2017/18 łącznie z oddziałami zasadniczych szkół zawodowych. ^b Łącznie ze szkołami artystycznymi ogólnokształcącymi, policealnymi oraz kolegiarnymi pracowników służb społecznych.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Until the 2016/17 school year, basic vocational schools and since the 2017/18 school year, including basic vocational school sections. ^b Including general art schools, post-secondary schools and colleges of social work.

Source: data of the Ministry of National Education.

Tabl. 11 /136/.

DOMY I STOŁÓWKI STUDENCKIE**STUDENT DORMITORIES AND CANTEENS**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010/11 ^a	2015/16	2016/17	2017/18	SPECIFICATION
DOMY STUDENCKIE STUDENT DORMITORIES					
Domy	23	22	23	24	Dormitories
Miejsca	7600	7524	7329	7329	Beds
Korzystający:					Boarding:
studenci	6928	5774	5551	4705	students
w % ogółu studentów	10,3	12,8	13,2	12,1	in % of total students
doktoranci	46	94	108	99	doctoral studies
w % ogółu uczestników	4,1	7,0	7,8	7,1	in % of total
STOŁÓWKI STUDENCKIE STUDENT CANTEENS					
Stołówki	3	4	4	4	Canteens
Miejsca	958	958	958	938	Places

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

Source: data of the Ministry of National Education.

Tabl. 12 /137/.

STUDENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH OTRZYMUJĄCY STYPENDIA ^a**STUDENTS OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS RECEIVING SCHOLARSHIPS AND GRANTS ^a**

SZKOŁY	2010/11	2015/16	2016/17	2017/18				SCHOOLS
				ogółem ^b total ^b	w tym otrzymujący stypendia of which recipients of			
					socjalne social grant	rektora dla najle- pszych studen- tów scholar- ship for out- standing students awarded by the rectors	otrzy- mujący stypen- dia w % ogółu stu- dentów danego typu szkoły scholar- ship re- cipients in % of total stu- dents of a given type of schools	
OGÓŁEM	15027	9509	8528	7465	3327	2862	19,1	TOTAL
Uniwersytety	8859	3209	2557	2494	1045	1061	19,5	Universities
Wyższe szkoły techniczne	1994	3863	3446	2805	1331	938	20,8	Higher schools of technology
Wyższe szkoły ekonomiczne	509	183	229	210	71	81	18,9	Higher schools of economics
Wyższe szkoły pedagogiczne	387	—	—	—	—	—	—	Higher schools of pedagogy
Uniwersytety medyczne . .	963	714	663	722	328	305	16,4	Medical universities
Wyższe szkoły morskie . .	795	617	567	510	229	217	15,7	Maritime universities
Wyższe szkoły artystyczne	145	133	140	135	62	51	20,4	Higher schools of arts
Pozostałe szkoły wyższe . .	1375	790	926	589	261	209	17,9	Other higher education institutions

^a Od roku akademickiego 2010/11 bez stypendiów przyznawanych przez ministrów oraz stypendiów finansowanych z funduszy unijnych. ^b W podziale według rodzajów stypendiów jedna osoba może być wykazana więcej niż jeden raz

^a Since the 2010/11 academic year excluding scholarships granted by ministers and scholarships financed from European funds. ^b In distribution by type of scholarships, one person may be indicated more than once.

Tabl. 13 /138/.

**SZKOŁY PODSTAWOWE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY
(bez szkół specjalnych)**PRIMARY SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH
(excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010/11			2015/16			2016/17			2017/18		
	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas
Szkoły Schools	470	196	274	454	204	250	455	207	248	500	245	255
w tym: of which:												
sportowe i mistrzostwa sportowego sports and athletic	3	3	–	5	5	–	4	4	–	6	6	–
filialne branch	12	1	11	21	2	19	21	1	20	19	–	19
artystyczne ^a arts ^a	3	3	–	3	3	–	3	3	–	4	4	–
Pomieszczenia szkolne Classrooms	7101	4211	2890	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Oddziały Sections	4977	3168	1809	5403	3655	1748	5134	3465	1669	5966	4050	1916
Uczniowie Pupils	92958	66499	26459	104225	77657	26568	96580	72312	24268	110188	83136	27052
w tym kobiety of which females	45021	3297	12624	51047	38167	12880	47244	35478	11766	53553	40505	13048
w tym I klasa of which grade 1	15291	11121	4170	22715	17183	5532	8914	6341	2573	13617	10295	3322
w tym szkoły: of which schools:												
sportowe i mistrzostwa sportowego sports and athletic	2255	2255	–	4019	4019	–	2587	2587	–	4457	4457	–
filialne branch	572	133	439	1377	168	1209	1201	131	1070	650	–	650
artystyczne ^a arts ^a	735	735	–	855	855	–	844	844	–	890	890	–
Absolwenci Graduates	15657	11445	4390	14245	10510	3735	x	x	x	.	.	.
w tym kobiety of which females	7596	5499	2097	6984	5176	1808	x	x	x	.	.	.
w tym szkoły: of which schools:												
sportowe i mistrzostwa sportowego sports and athletic	492	492	–	454	454	–	x	x	x	.	.	.
filialne branch	38	–	38	149	–	149	x	x	x	.	.	.
artystyczne ^a arts ^a	94	94	–	103	103	–	x	x	x	.	.	.
Liczba uczniów na: Number of pupils per:												
1 szkołę school	198	339	97	230	381	106	212	349	98	220	339	106
1 pomieszczenie szkolne classroom	13	16	9	.	.	.	.	.	.	.	.	.
1 oddział section	19	21	15	19	21	15	19	21	15	18	21	14

^a Dotyczy szkół realizujących jednocześnie program szkoły podstawowej.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Concerns schools simultaneously conducting the primary school programme.

Source: data of the Ministry of National Education.

Tabl. 14 /139/.

**GIMNAZJA DLA DZIECI I MŁODZIEŻY
(bez szkół specjalnych)**LOWER SECONDARY SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH
(excluding special schools)

WYSZCZEGÓL- NIENIE SPECIFICATION	2010/11			2015/16			2016/17			2017/18		
	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas
Gimnazja Lower secondary	255	167	88	255	171	84	255	171	84	48	37	11
w tym szkoły: of which schools:												
sportowe i mistrzostwa sportowego sports and athletic	1	1	–	7	7	–	7	7	–	–	–	–
z oddziałami przyspo- sabiającymi do pracy ^a with job-training sections ^a	2	2	–	2	2	–	2	2	–	2	2	–
Pomieszczenia szkolne Classrooms	3325	2647	678	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Oddziały Sections	2448	1898	550	2005	1575	430	1976	1559	417	1320	1045	275
Uczniowie Students	54030	43076	10954	43786	35800	7986	43209	35589	7620	28264	23432	4832
w tym kobiety of which females	26302	20960	5342	21271	17486	3785	21088	17474	3614	13899	11610	2289
w tym I klasa of which grade 1	18043	14323	3720	14813	12214	2689	14870	12299	2571	x	x	x
w tym szkoły: of which schools:												
sportowe i mistrzostwa sportowego sports and athletic	281	281	–	1983	1983	–	1691	1691	–	x	x	x
z oddziałami przyspo- sabiającymi do pracy ^a with job-training sections ^a	707	707	–	205	205	–	187	187	–	112	112	–
Absolwenci Graduates	17514	14072	3442	13919	11350	2569	13659	11275	1141	.	.	.
w tym kobiety. of which females	8769	6991	1778	6838	5585	1253	6773	5611	1162	.	.	.
w tym szkoły: of which schools:												
sportowe i mistrzostwa sportowego sports and athletic	–	–	–	509	509	–	–	–	–	x	x	x
z oddziałami przyspo- sabiającymi do pracy ^a with job-training sections ^a	236	236	–	58	58	–	63	63	–	.	.	.
Liczba uczniów na: Number of pupils per:												
1 szkołę school	212	258	124	172	209	95	169	208	91	589	633	439
1 pomieszczenie szkolne classroom	16	16	16	.	.	.	.	.	.	.	.	.
1 oddział section	22	23	20	22	23	19	22	23	18	21	22	18

^a Na podbudowie programowej VI klasy szkoły podstawowej.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Based on the curriculum of grade 6 of primary school.

Source: data of the Ministry of National Education.

Tabl. 15 /140/.

**BRANŻOWE SZKOŁY I STOPNIA ^a DLA MŁODZIEŻY
(bez szkół specjalnych)**STAGE I SECTORAL VOCATIONAL SCHOOLS ^a FOR YOUTH
(excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010/11	2015/16	2016/17	2017/18	SPECIFICATION
Szkoły	69	67	67	59	Schools
Oddziały	419	400	377	358	Sections
Uczniowie	8780	6919	6552	6116	Students
w tym kobiety	2856	2500	2303	2113	of which females
w tym I klasa	3752	2521	2475	2184	of which 1st grade
Absolwenci	2914	1989	1845	.	Graduates
w tym kobiety	1027	734	678	.	of which females

^a Do roku szkolnego 2016/17 zasadnicze szkoły zawodowe i od roku szkolnego 2017/18 łącznie z oddziałami zasadniczych szkół zawodowych.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Until the 2016/17 school year, basic vocational schools and since the 2017/18 school year, including basic vocational school sections.

Source: data of the Ministry of National Education.

Tabl. 16 /141/.

**UCZNIOWIE I ABSOLWENCI BRANŻOWYCH SZKÓŁ I STOPNIA DLA MŁODZIEŻY
(bez szkół specjalnych) WEDŁUG KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA**STUDENTS AND GRADUATES OF STAGE I SECTORAL VOCATIONAL SCHOOLS
FOR YOUTH (excluding special schools) BY FIELDS OF EDUCATION

PODGRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^b	2015/16	2016/17	2017/18	2016/17 ^c	NARROW FIELDS OF EDUCATION ^b
	uczniowie students			absolwenci graduates	
OGÓŁEM	6919	6552	6116	975	TOTAL
Artystyczna	16	14	17	–	Arts
Biznesu i administracji	794	694	610	162	Business and administration
Inżynieryjno-techniczna	2561	2451	2382	318	Engineering and engineering trades
Produkcji i przetwórstwa	697	652	584	89	Manufacturing and processing
Architektury i budownictwa	628	576	507	60	Architecture and construction
Rolnicza	44	56	40	3	Agriculture
Leśna	–	–	1	–	Forestry
Rybackta	–	–	1	–	Fisheries
Usług dla ludności	2179	2109	1974	343	Personal services

^a Do roku szkolnego 2016/17 zasadnicze szkoły zawodowe i od roku szkolnego 2017/18 łącznie z oddziałami zasadniczych szkół zawodowych. ^b Zgodnie z Międzynarodową Klasyfikacją Kierunków Kształcenia (ISCED-F 2013). ^c W podziale według podgrup kierunków kształcenia dane dotyczą absolwentów, którzy zdali egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe lub kwalifikacje w zawodzie.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Until the 2016/17 school year, basic vocational schools and since the 2017/18 school year, including basic vocational school sections. ^b According to the International Classification of Fields of Education and Training (ISCED-F 2013). ^c In distribution by narrow fields of education, data concern the graduates who passed examination confirming vocational qualifications (carried out both on the basis of the former and the new core curriculum for vocational education).

Source: data of the Ministry of National Education.

Tabl. 17 /142/.

**LICEA OGÓLNOKSZTAŁCĄCE DLA MŁODZIEŻY ^a
(bez szkół specjalnych)**GENERAL SECONDARY SCHOOLS FOR YOUTH ^a
(excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010/11	2015/16	2016/17	2017/18	SPECIFICATION
Szkoły	122	104	103	103	Schools
Oddziały	1069	788	763	749	Sections
Uczniowie	26992	20330	19483	18931	Students
w tym kobiety	16520	12268	11760	11573	of which females
w tym I klasa	9310	6783	6328	6250	of which grade 1
Absolwenci	8553	6565	6368	.	Graduates
w tym kobiety	5349	3992	3755	.	of which females

^a W roku szkolnym 2010/11 łącznie z uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a In the 2010/11 school year including supplementary general secondary schools.

Source: data of the Ministry of National Education.

Tabl. 18 /143/. **TECHNIKA ^a DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
TECHNICAL SECONDARY SCHOOLS FOR YOUTH ^a (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010/11	2015/16	2016/17	2017/18	SPECIFICATION
Szkoły	121	94	96	96	Schools
Oddziały	957	856	846	861	Sections
Uczniowie	22439	19783	19592	19459	Students
w tym kobiety	9609	8252	7935	7849	of which females
w tym I klasa	6459	5595	5710	5748	of which grade 1
Absolwenci	4817	4282	4392	.	Graduates
w tym kobiety	2158	1901	1854	.	of which females

^a W roku szkolnym 2010/11 łącznie z technikami uzupełniającymi.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a In the 2010/11 school year including supplementary technical secondary schools.

Source: data of the Ministry of National Education.

Tabl. 19 /144/. **UCZNIOWIE I ABSOLWENCI TECHNIKÓW DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
WEDŁUG PODGRUP KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA
STUDENTS AND GRADUATES OF TECHNICAL SECONDARY SCHOOLS
FOR YOUTH (excluding special schools) BY NARROW FIELDS OF EDUCATION

PODGRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^a	2015/16	2016/17	2017/18	2016/17 ^b	NARROW FIELDS OF EDUCATION ^a
	uczniowie students			absolwenci graduates	
OGÓŁEM	19783	19592	19459	2520	TOTAL
Artystyczna	53	49	47	9	Arts
Spoleczna	1371	1296	1290	178	Social and behavioural sciences
Biznesu i administracji	2001	2108	2255	339	Business and administration
Nauk o środowisku	194	–	–	–	Environment
Fizyczna	25	17	16	–	Physical sciences
Technologii teleinformatycznych	3441	3529	3662	429	Information and Communication Technologies (ICTs)
Inżynierjno-techniczna	3675	3902	3837	430	Engineering and engineering trades
Produkcji i przetwórstwa	156	177	193	13	Manufacturing and processing
Architektury i budownictwa	1334	1174	1143	157	Architecture and construction
Rolnicza	128	138	124	22	Agriculture
Leśna	38	32	30	6	Forestry
Weterynaryjna	268	316	343	23	Veterinary
Medyczna	56	26	19	13	Health
Usług dla ludności	571-	5465	5092	740	Personal services
Ochrony i bezpieczeństwa	–	26	50	–	Security services
Usług transportowych	1324	1337	1358	161	Transport services

^a Zgodnie z Międzynarodową Klasyfikacją Kierunków Kształcenia (ISCED-F 2013). ^b W podziale według podgrup kierunków kształcenia dane dotyczą absolwentów, którzy zdali egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe lub kwalifikacje w zawodzie.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a According to the International Classification of Fields of Education and Training (ISCED-F 2013). ^b In distribution by narrow fields of education, data concern graduates who passed examination confirming vocational qualifications (carried out both on the basis of the former and the new core curriculum for vocational education).

Source: data of the Ministry of National Education.

Tabl. 20 /145/.

SZKOŁY ARTYSTYCZNE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY

LEVEL ART SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010/11	2015/16	2016/17	2017/18	SPECIFICATION
SZKOŁY ARTYSTYCZNE NIEDAJĄCE UPRAWNIENIŃ ZAWODOWYCH LEVEL ART SCHOOLS NOT LEADING TO PROFESSIONAL CERTIFICATION					
Szkoły	24	28	25	26	Schools
w tym kształcące wyłącznie w zakresie przedmiotów artystycznych . .	21	25	22	22	of which educating only in art subjects
Uczniowie	2287	2687	2579	3240	Pupils
w tym kobiety	1493	1777	1729	2159	of which females
Absolwenci	260	288	440	.	Graduates
w tym kobiety	174	179	299	.	of which females

SZKOŁY ARTYSTYCZNE DAJĄCE UPRAWNIENIA ZAWODOWE
LEVEL ART SCHOOLS LEADING TO PROFESSIONAL CERTIFICATION

Szkoły	14	13	12	13	Schools
w tym kształcące wyłącznie w zakresie przedmiotów artystycznych . .	7	6	5	6	of which educating only in art subjects
Uczniowie	1046	906	896	975	Students
w tym kobiety	752	648	659	724	of which females
Absolwenci	131	135	260	.	Graduates
w tym kobiety	101	92	267	.	of which females

W tym ogólnokształcące szkoły artystyczne Of which general art schools

Szkoły	7	7	7	7	Schools
Uczniowie	659	596	605	651	Students
w tym kobiety	504	445	470	502	of which females
Absolwenci	102	107	197	.	Graduates
w tym kobiety	77	77	149	.	of which females

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.
Source: data of the Ministry of National Education.

Tabl. 21 /146/.

SZKOŁY POLICEALNE (bez szkół specjalnych)

POST-SECONDARY SCHOOLS (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010/11	2015/16	2016/17	2017/18	SPECIFICATION
Szkoły	142	113	109	107	Schools
Oddziały	548	495	468	489	Sections
Uczniowie	12768	10263	9603	9374	Students
w tym kobiety	8890	7830	7337	7144	of which females
Absolwenci	3221	2930	2700	.	Graduates
w tym kobiety	2452	2360	2137	.	of which females

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.
Source: data of the Ministry of National Education.

Tabl. 22 /147/.

**UCZNIOWIE I ABSOLWENCI SZKÓŁ POLICEALNYCH (bez szkół specjalnych)
WEDŁUG PODGRUP KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA**

 STUDENTS AND GRADUATES OF POST-SECONDARY SCHOOLS (excluding special schools)
BY NARROW FIELDS OF EDUCATION

PODGRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^a	2015/16	2016/17	2017/18	2016/17 ^b	NARROW FIELDS OF EDUCATION ^a
	uczniowie students			absolwenci graduates	
OGÓŁEM	10893	9603	9374	2060	TOTAL
Artystyczna	330	268	462	59	Arts
Spółeczna	369	394	356	79	Social and behavioural sciences
Dziennikarstwa i informacji	12	78	9	–	Journalism and information
Biznesu i administracji	2371	1725	1429	194	Business and administration
Technologii teleinformacyjnych	419	328	542	85	Information and Communication Technologies (ICTs)
Inżynieryjno-techniczna	44	–	–	–	Engineering and engineering trades
Architektury i budownictwa	23	–	–	–	Architecture and construction
Weterynaryjna	145	123	111	31	Veterinary
Medyczna	2595	2577	2696	726	Health
Opieki społecznej	568	323	253	59	Welfare
Usług dla ludności	1629	1651	1689	253	Personal services
Higieny i bezpieczeństwa pracy	1235	1069	863	93	Hygiene and occupational health services
Ochrony i bezpieczeństwa	240	240	166	50	Security services
Usług transportowych	299	202	154	22	Transport services
Pozostałe podgrupy	614	625	644	409	Other

^a Zgodnie z Międzynarodową Klasyfikacją Kierunków Kształcenia (ISCED-F 2013). ^b W podziale według podgrup kierunków kształcenia dane dotyczą absolwentów, którzy zdali egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe lub kwalifikacje w zawodzie.
Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a According to the International Classification of Fields of Education and Training (ISCED-F 2013). ^b In distribution by narrow fields of education, data concern the graduates who passed examination confirming vocational qualifications (carried out both on the basis of the former and the new core curriculum for vocational education).

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

Tabl. 23 /148/.

SZKOŁY WYŻSZE

HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE		Szkoły Schools	Nauczyciele akade- miccy ^a Academic teachers ^a	Studenci Students	Absolwenci ^b Graduates ^b	SPECIFICATION
OGÓŁEM	2010/11	22	4281	67207	17373	TOTAL
	2015/16	17	3855	45205	11087	
	2016/17	15	3777	42013	11192	
	2017/18	15	3673	39001		

^a Pełno- i niepełnozatrudnieni w przeliczeniu na pełne etaty, zatrudnieni w pełnym wymiarze godzin w więcej niż jednej szkole wyższej wykazani zostali w każdym miejscu pracy; patrz uwagi ogólne, ust. 17 na str. 190. ^b W podziale według typów szkół – z roku akademickiego 2016/17.

^a Full-time and part-time employed converted into full-time equivalent units, teachers employed full-time in more than one institution have been shown in all workplaces; see general notes, item 17 on page 190. ^b According to type of school – from 2016/17 academic year.

Tabl. 23 /148/.

SZKOŁY WYŻSZE (dok.)

HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Szkoły <i>Schools</i>	Nauczyciele akade- miccy ^a <i>Academic teachers^a</i>	Studenci <i>Students</i>	Absolwenci ^b <i>Graduates^b</i>	SPECIFICATION
Uniwersytety	1	1093	12759	3796	Universities
Wyższe szkoły techniczne . . .	2	1343	13513	4226	Higher schools of technology
Wyższe szkoły ekonomiczne . . .	1	36	1110	142	Higher schools of economics
Uniwersytety medyczne	1	565	4401	909	Medical universities
Wyższe szkoły morskie	1	241	3258	760	Maritime universities
Wyższe szkoły artystyczne . . .	1	207	662	198	Higher schools of arts
Pozostałe szkoły wyższe	8	190	3298	1161	Higher education institutions

^a Pełno- i niepełnozatrudnieni w przeliczeniu na pełne etaty, zatrudnieni w pełnym wymiarze godzin w więcej niż jednej szkole wyższej wykazani zostali w każdym miejscu pracy; patrz uwagi ogólne, ust. 17 na str. 190. ^b W podziale według typów szkół – z roku akademickiego 2016/17.

^a Full-time and part-time employed converted into full-time equivalent units, teachers employed full-time in more than one institution have been shown in all workplaces; see general notes, item 17 on page 190. ^b According to type of school – from 2016/17 academic year.

Tabl. 24 /149/.

**FILIE, ZAMIEJSCOWE PODSTAWOWE JEDNOSTKI ORGANIZACYJNE ORAZ
ZAMIEJSCOWE OŚRODKI DYDAKTYCZNE SZKÓŁ WYŻSZYCH WEDŁUG LOKALIZACJI
W ROKU AKADEMICKIM 2017/18**

BRANCHES, BRANCH BASIC ORGANISATIONAL UNITS AND BRANCH TEACHING
CENTRES OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS BY LOCATION IN THE 2017/18
ACADEMIC YEAR

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Filie i zamiej- scowe pod- stawowe jednostki organiza- cyjne Branches and branch basic organisa- tional units	Studenci ^a <i>Students a</i>				Absolwenci ^{ab} <i>Graduates ab</i>			
		ogółem total	w tym kobiety of which females	z liczby ogółem na studiach of total number, in		ogółem total	w tym kobiety of which females	z oliczby gółem studiów of total number, in	
				stacjo- narnych full-time program- mes	nie- stacjo- narnych part-time program- mes			stacjo- narnych full-time program- mes	nie- stacjo- narnych part-time program- mes
OGÓŁEM TOTAL	7	854	583	168	686	186	154	53	133
lokalizacja według województw: location by voivodships:									
Lubuskie	1	189	151	121	68	107	90	53	54
Wielkopolskie	1	29	19	–	29	–	–	–	–
Zachodniopomorskie	5	636	413	47	589	79	64	–	79

^a Ujęci również w pozostałych tablicach dotyczących studentów i absolwentów. ^b Z roku akademickiego 2016/17.

U w a g a . Ponadto na terenie województwa zachodniopomorskiego funkcjonowało 5 filii i zamiejscowych podstawowych jednostek organizacyjnych szkół wyższych 3146 studentów i 772 absolwentów, mających siedzibę jednostki macierzyste poza województwem zachodniopomorskim.

^a Also shown in other tables regarding students and graduates. ^b From the 2016/17 academic year.

N o t e . In zachodniopomorskie voivodship, there were 5 branches and branch basic organisational units of higher education institutions 3146 students and 772 graduates) seated outside zachodniopomorskie voivodship.

Tabl. 25 /150/.

STUDENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH WEDŁUG FORM STUDIÓW I TYPÓW SZKÓŁ
STUDENTS OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS BY MODE OF STUDY
AND TYPE OF SCHOOLS

TYPY SZKÓŁ	Ogółem Grand total	W tym kobiety Of which females	Z liczby ogółem na studiach Of grand total number, in				TYPE OF SCHOOLS	
			stacjonarnych full-time programmes		niestacjonarnych part-time programmes			
			razem total	w tym kobiety of which females	razem total	w tym kobiety of which females		
OGÓŁEM	2010/11	67207	37998	39321	21532	27886	16466	TOTAL
	2015/16	45205	24927	33985	19126	11220	5801	
	2016/17	42013	23103	31533	17730	10480	5373	
	2017/18	39001	21583	29396	16605	9605	4978	
Uniwersytety		12759	8476	10722	7121	2037	1355	
Wyższe szkoły techniczne . .		13513	5835	10321	4721	3192	1114	Higher schools of technology
Wyższe szkoły ekonomiczne		1110	608	91	41	1019	567	Higher schools of economics
Uniwersytety medyczne		4401	3167	4151	2966	250	201	Medical universities
Wyższe szkoły morskie		3258	903	2496	711	762	192	Maritime universities
Wyższe szkoły artystyczne . .		662	490	662	490	–	–	Higher schools of arts
Pozostałe szkoły wyższe		3298	2104	953	555	2345	1549	Higher education institutions

Tabl. 26 /151/.

ABSOLWENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH WEDŁUG FORM STUDIÓW I TYPÓW SZKÓŁ
GRADUATES OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS BY MODE OF STUDY
AND TYPE OF SCHOOLS

TYPY SZKÓŁ	Ogółem Grand total	W tym kobiety Of which females	Z liczby ogółem na studiach Of grand total number, in				TYPE OF SCHOOLS	
			stacjonarnych full-time programmes		niestacjonarnych part-time programmes			
			razem total	w tym kobiety of which females	razem total	w tym kobiety of which females		
OGÓŁEM	2010/11	17373	11213	9330	5636	8043	5577	TOTAL
	2015/16	12474	8039	8480	5379	3994	2660	
	2016/17	11087	6930	7813	4946	3274	1984	
	2017/18	11192	6938	8360	5254	2832	1684	
Uniwersytety		3796	2680	3130	2207	666	473	
Wyższe szkoły techniczne . . .		4226	2289	3332	1856	894	433	Higher schools of technology
Wyższe szkoły ekonomiczne		142	82	4	2	138	80	Higher schools of economics
Uniwersytety medyczne		909	703	847	646	62	57	Medical universities
Wyższe szkoły morskie		760	293	602	225	158	68	Maritime universities
Wyższe szkoły artystyczne . . .		198	143	198	143	—	—	Higher schools of arts
Pozostałe szkoły wyższe		1161	748	247	175	914	573	Higher education institutions

Tabl. 27 /152/.

NAUCZYCIELE AKADEMICKY^a W SZKOLACH WYŻSZYCH
ACADEMIC TEACHERS^a IN HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010/11	2015/16	2016/17	2017/18	SPECIFICATION
OGÓŁEM TOTAL					
OGÓŁEM	4281	3855	3777	3673	TOTAL
Profesorowie	1013	960	972	944	Professors
w tym z tytułem naukowym profesora	461	431	422	398	of which with academic title of professor
Docenci	35	6	3	1	Associate professors (docents)
w tym ze stopniem naukowym doktora habilitowanego	1	1	–	–	of which with degree of habilitated doctor ^b
Adiunkci	1869	1485	1460	1435	Assistant professors
w tym ze stopniem naukowym doktora habilitowanego	126	257	253	264	of which with degree of habilitated doctor ^b
Asystenci	573	595	562	554	Assistant lecturers
Pozostali	791	809	780	739	Others

Tabl. 27 /152/.

NAUCZYCIELE AKADEMICKY ^a W SZKOLACH WYŻSZYCH (dok.)ACADEMIC TEACHERS ^a IN HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010/11	2015/16	2016/17	2017/18	SPECIFICATION
w tym KOBIETY of which FEMALES					
OGÓŁEM	1901	1808	1805	1772	TOTAL
Profesorowie	260	295	315	318	Professors
w tym z tytułem naukowym profesora	98	101	104	98	of which with academic title of professor
Docenci	7	1	1	–	Associate professors (docents)
w tym ze stopniem naukowym doktora habilitowanego	1	–	–	–	of which with degree of habilitated doctor ^b
Adiunkci	870	753	759	747	Assistant professors
w tym ze stopniem naukowym doktora habilitowanego	56	124	134	126	of which with degree of habilitated doctor ^b
Asystenci	320	327	321	301	Assistant lecturers
Pozostali	444	431	409	406	Others

^a Pełno- i niepełnozatrudnieni w przeliczeniu na pełne etaty; nauczyciele zatrudnieni w pełnym wymiarze godzin w więcej niż jednej szkole wyższej wykazani zostali w każdym miejscu pracy; patrz uwagi ogólne, ust. 17 na str. 190.

^a Full-time and part-time employed converted into full-time equivalent units; teachers employed full-time in more than one institution have been shown in all workplaces; see general notes, item 17 on page 190. ^b The habilitated doctor's degree (second doctorate), which is higher than a doctorate, is peculiar to Poland. The degree is awarded on the basis of an appropriate dissertation and is necessary for obtaining the title of professor and a professorial post in scientific institutions.

Tabl. 28 /153/.

CUDZOZIEMCY ^a – STUDENCI I ABSOLWENCI WEDŁUG FORM STUDIÓW I TYPÓW SZKÓŁFOREIGNERS ^a – STUDENTS AND GRADUATES BY MODE OF STUDY AND TYPE OF SCHOOLS

WYSZCZEGÓLNIENIE		Studenci Students		Absolwenci ^b Graduates ^b		SPECIFICATION
		ogółem total	w tym kobiety of which females	ogółem total	w tym kobiety of which females	
OGÓŁEM	2010/11	842	391	83	40	TOTAL
	2015/16	1208	572	151	89	
	2016/17	1215	543	164	79	
	2017/18	1286	591	.	.	
studia: stacjonarne		1230	570	153	74	full-time programmes
niestacjonarne		56	21	11	5	part-time programmes
Uniwersytety		142	82	16	9	Universities
Wyższe szkoły techniczne		166	69	15	8	Higher schools of technology
Wyższe szkoły ekonomiczne		51	26	4	2	Higher schools of economics
Uniwersytety medyczne		642	351	74	43	Medical universities
Wyższe szkoły morskie		266	46	50	14	Maritime universities
Wyższe szkoły artystyczne		11	11	4	3	Higher schools of arts
Pozostałe szkoły wyższe		8	6	1	–	Higher education institutions

^a Ujęci również w pozostałych tablicach dotyczących studentów i absolwentów. ^b W podziale według form studiów i typów szkół – z roku akademickiego 2016/17.

^a Also shown in other tables regarding students and graduates. ^b According to mode of study and type of school – from the 2016/17 academic year.

Tabl. 29 /154/.

STUDIA PODYPLOMOWE I DOKTORANCKIE

POSTGRADUATE AND DOCTORAL PROGRAMMES

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010/11	2015/16	2016/17	2017/18	2010/11	2015/16	2016/17	2010/11	2015/16	2016/17	2017/18
	słuchacze ^a postgraduate students ^a				wydane świadectwa słuchaczom certificates issued to post-graduate students			uczestnicy studiów doktoranckich doctoral students			
OGÓŁEM	6052	3885	2924	3581	4000	2156	2580	1115	1349	1387	1385
TOTAL											
w tym kobiety of which females	4681	3092	2302	2779	3061	1082	2079	658	729	794	799

Tabl. 29 /154/. **STUDIA PODYPLOMOWE I DOKTORANCKIE** (cd.)
POSTGRADUATE AND DOCTORAL PROGRAMMES (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010/11	2015/16	2016/17	2017/18	2010/11	2015/16	2016/17	2010/11	2015/16	2016/17	2017/18
	słuchacze ^a postgraduate students ^a				wydane świadectwa słuchaczom certificates issued to post-graduate students			uczestnicy studiów doktoranckich doctoral students			
Uniwersytety Universities	3286	1127	678	604	1434	635	480	866	509	513	479
Wyższe szkoły techniczne Higher schools of technology	439	518	602	618	915	405	452	125	560	575	561
Wyższe szkoły ekonomiczne . . . Higher schools of economics	280	230	284	414	188	190	203	–	–	–	–
Wyższe szkoły pedagogiczne . . Higher schools of pedagogy	677	–	–	–	274	–	–	–	–	–	–
Uniwersytety medyczne Medical universities	309	150	93	62	222	30	33	124	241	260	288
Wyższe szkoły morskie Maritime universities	–	15	–	–	–	–	–	–	39	39	57
Wyższe szkoły artystyczne Higher schools of arts	–	–	37	37	–	–	33	–	–	–	–
Pozostałe szkoły wyższe Other higher education institutions Higher schools of the Ministry of National Defence	1061	1845	1230	1846	967	896	1379	–	–	–	–
Instytuty naukowe PAN Scientific institutes of the Polish Academy of Sciences	1061	1845	1230	–	967	896	–	–	–	–	–

^a Do roku akademickiego 2011/12 dla studiów trwających: do 1 roku – stan w dniu rozpoczęcia zajęć, 1 rok i dłużej – stan w dniu 31 XII.

^a Until the 2011/12 academic years for studies lasting: up to 1 year – as of beginning of the academic year, 1 year and longer – as of 31 XII..

Tabl. 30 /155/. **STUDIA PODYPLOMOWE WEDŁUG PODGRUP KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA
W ROKU AKADEMICKIM 2017/18**
POSTGRADUATE PROGRAMMES BY NARROW FIELDS OF EDUCATION
IN THE 2017/18 ACADEMIC YEAR

PODGRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^a	Słuchacze Students	Wydane świadectwa ^b Certificates issued ^b	NARROW FIELD OF EDUCATION ^a
OGÓŁEM	3581	2580	TOTAL
Pedagogiczna	1738	1286	Education
Artystyczna	7	17	Arts
Humanistyczna (z wyłączeniem języków) . . .	30	21	Humanities (except languages)
Językowa	27	32	Languages
Spoleczna	81	61	Social and behavioural sciences
Dziennikarstwa i informacji	80	58	Journalism and information
Biznesu i administracji	741	644	Business and administration
Prawna	163	52	Law
Fizyczna	–	27	Physical sciences
Technologii teleinformatycznych	118	56	Information and Communication Technologies (ICTs)
Inżynierijno-techniczna	28	41	Engineering and engineering trades
Produkcji i przetwórstwa	36	–	Manufacturing and processing
Architektury i budownictwa	45	51	Architecture and construction
Interdyscyplinarnych programów i kwalifikacji obejmujących technikę, przemysł i budownictwo	13	–	Interdisciplinary programmes and qualifications related with engineering, manufacturing and construction

^a Zgodnie z Międzynarodową Klasyfikacją Kierunków Kształcenia (ISCED-F 2013). ^b Z poprzedniego roku akademickiego.

^a According to the International Classification of Fields of Education and Training (ISCED-F 2013). ^b From the previous academic year.

Tabl. 30 /155/.

STUDIA PODYPLOMOWE WEDŁUG PODGRUP KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA W ROKU AKADEMICKIM 2017/18 (cd.)

POSTGRADUATE PROGRAMMES BY NARROW FIELDS OF EDUCATION IN THE 2017/18 ACADEMIC YEAR (cont.)

PODGRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^a	Słuchacze Students	Wydane świadectwa ^b Certificates issued ^b	NARROW FIELD OF EDUCATION ^a
Rolnicza	18	32	Agriculture
Rybackta	24	–	Fishery
Zdrowia i opieki społecznej niekresłonej dalej	62	33	Health and welfare not elsewhere classified
Medyczna	45	–	Health
Opieki społecznej.	24	41	Welfare
Usług dla ludności	–	9	Personal services
Higieny i bezpieczeństwa pracy	277	119	Hygiene and occupational health services
Ochrony i bezpieczeństwa	24	–	Security services
Usług transportowych	–	–	Transport services

^a Zgodnie z Międzynarodową Klasyfikacją Kierunków Kształcenia (ISCED-F 2013). ^b Z poprzedniego roku akademickiego.
^a According to the International Classification of Fields of Education and Training (ISCED-F 2013). ^b From the previous academic year.

Tabl. 31 /156/.

**SZKOŁY DLA DOROSŁYCH
SCHOOLS FOR ADULTS**

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Szkoły Schools	Oddziały Sections	Uczniowie	Students	Absolwenci	Graduates
			ogółem total	w tym kobiety of which females	ogółem total	w tym kobiety of which females
Szkoły podstawowe 2017/18 Primary schools	12	10	159	37	.	.
Gimnazja 2010/11 Lower secondary schools	19	71	1673	391	408	114
	2015/16	25	1310	380	451	132
	2016/17	22	1103	297	230	74.
	2017/18	6	758	220	.	.
Zasadnicze szkoły zawodowe 2010/11 Basic vocational schools	10	28	428	86	114	31
Licea ogólnokształcące ^a 2010/11 General secondary schools ^a	140	476	12367	6270	2809	1529
	2015/16	81	7805	3833	2395	1292
	2016/17	77	7134	3535	2059.	1108
	2017/18	72	6399	3210	.	.
Licea profilowane 2010/11 Specialised secondary schools	1	3	113	75	20	17
Technika ^b 2010/11 Technical secondary schools ^b	21	60	752	205	132	43

^{a, b} Łącznie z: ^a – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi (do roku szkolnego 2013/14), ^b – technikami uzupełniającymi (do roku szkolnego 2014/15).

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^{a, b} Including: ^a – supplementary general secondary schools (until the 2013/14 school year), ^b – supplementary technical secondary schools (until the 2014/15 school year).

Source: data of the Ministry of National Education.

Tabl. 32 /157/.

WYCHOWANIE PRZEDSZKOLNE
PRE-PRIMARY EDUCATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010/11	2015/16	2016/17	2017/18	SPECIFICATION
Placówki	778	796	819	828	Establishments
miasta	411	449	476	483	urban areas
wieś	367	347	343	345	rural areas
Przedszkola	297	381	402	413	Nursery schools
w tym specjalne	6	12	96	15	of which special
miasta	248	303	321	330	urban areas
wieś	49	78	81	83	rural areas
Oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych	374	312	321	327	Pre-primary sections in primary schools
Zespoły wychowania przedszkolnego	2	—	—	—	Pre-primary education groups
Punkty przedszkolne	105	103	96	88	Pre-primary points
Miejsca:					Places:
Przedszkola	32924	38501	41699	44159	Nursery schools
w tym specjalne	106	291	347	375	of which special
miasta	30041	34383	37436	39473	urban areas
wieś	2883	4118	4263	4686	rural areas
Zespoły wychowania przedszkolnego	33	—	—	—	Pre-primary education groups
Punkty przedszkolne	2422	2466	2455	2367	Pre-primary points
Dzieci	44920	44877	50772	54184	Children
miasta	36256	35820	40632	43653	urban areas
wieś	8664	9057	10140	10531	rural areas
w tym w wieku 6 lat	12276	16461	13942	14433	of which aged: 6 years
5 lat	13207	3347 ^c	12598	14224	5 years
Przedszkola	32558	34389	38863	41222	Nursery schools
w tym specjalne	94	203	263	322	of which special
miasta	29806	30956	35025	37157	urban areas
wieś	2752	3433	3838	4065	rural areas
w tym w wieku 6 lat	8490	10900	10851	8606	of which aged 6 years
5 lat	6548	1572	7008	11131	5 years
Oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych	10391	8607	9870	11014	Pre-primary sections of primary schools
w tym w wieku 6 lat	6659	1737 ^c	5506	5690	of which aged 6 years
Zespoły wychowania przedszkolnego	32	—	—	—	Pre-primary education groups
Punkty przedszkolne	1939	1881	2039	1948	Pre-primary points
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego na 1000 dzieci w wieku:					Children attending pre-primary education establishments per 1000 children aged:
3 – 6 lat	652	.	756	828	3 – 6
3 – 5	595	799	767	810	3 – 5
6	750	945	850	879	6
5 lat	836	.	724	884	5
Dzieci w przedszkolach na:					Children attending nursery schools per:
1000 dzieci w wieku:					1000 children aged:
3 – 6 lat	470	.	578	630	3 – 6
3 – 5	487	630	642	666	3 – 5
6 lat				524	6
1 przedszkole	110	94	97	100	Nursery school
100 miejsc	99	89	93	93	100 places

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.
Source: data of the Ministry of National Education.

Uwagi ogólne

1. Dane o ochronie zdrowia – jeśli nieznaczono inaczej – podaje się łącznie z danymi o placówkach podległych resortom obrony narodowej, spraw wewnętrznych i administracji oraz do 2011 r. – Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego; z wyłączeniem ochrony zdrowia w zakładach karnych.

2. Podstawę prezentowanych w dziale danych o ochronie zdrowia stanowią:

1) ustawa z dnia 15 IV 2011 r. o działalności leczniczej (tekst jednolity Dz. U. 2015, poz. 618), która zastąpiła ustawę o zakładach opieki zdrowotnej. Ustawa określa m.in. zasady wykonywania działalności leczniczej oraz zasady funkcjonowania placówek leczniczych.

Prezentowane w dziale dane dotyczą placówek (do 2011 r. – zakłady opieki zdrowotnej) wykonujących działalność leczniczą w zakresie:

- a) ambulatoryjnej opieki zdrowotnej (przychodnie łącznie z: ośrodkami zdrowia, poradniami, ambulatoriami i izbami chorych oraz zakładami badań diagnostycznych i medycznymi laboratoriami diagnostycznymi),
- b) stacjonarnej opieki zdrowotnej (szpitale ogólne, psychiatryczne i uzdrowiskowe, ośrodki leczenia odwykowego, ośrodki rehabilitacyjne dla narkomanów, regionalne ośrodki psychiatrii sądowej, zakłady opiekuńczo-lecznicze i pielęgnacyjno-opiekuńcze, hospicja, oddziały opieki paliatywnej oraz sanatoria).

Na mocy wymienionej ustawy działalność leczniczą może być też wykonywana przez praktyki zawodowe (indywidualne lub grupowe) – lekarzy, lekarzy dentyistów oraz pielęgniarów lub położnych (do 2011 r. regulowane odrębnymi ustawami);

- 2) ustawa z dnia 15 VII 2011 r. o zawodach pielęgniarów i położnych (tekst jednolity Dz. U. 2016, poz. 1251);
- 3) ustawa z dnia 5 XII 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentyisty (tekst jednolity Dz. U. 2015, poz. 464);
- 4) ustawa z dnia 27 VIII 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (tekst jednolity Dz. U. 2015, poz. 581), która reguluje warunki udzielania i zakres świadczeń zdrowotnych, zasady i tryb ich finansowania oraz działalność Narodowego Funduszu Zdrowia;
- 5) ustawa z dnia 28 VII 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych (tekst jednolity Dz. U. 2016, poz. 897);

General notes

1. The data concerning health care – unless otherwise stated – are given including health care units subordinated to the Ministry of National Defence, the Ministry of the Interior and Administration and until 2011 – the Internal Security Agency; excluding health care in prisons.

2. The basis of data presented in this chapter of the health care are provided by:

1) the Law on Health Care Activities, dated 15 IV 2011 (uniform text Journal of Laws 2015, item 618) with later amendments, replacing the Law on Care Health Facilities – specifies, among others, the rules of performing health care activities and of the functioning of health care units.

Presented in the section data (for 2011 – health care institutions) performing medical activities in the following areas:

- a) out-patient health care (out-patients departments including health centres, clinics, ambulatory departments and infirmaries, diagnostic facilities and medical diagnostic laboratories),
- b) in-patient health care (hospitals – general, mental and health resorts, chronic medical care homes, nursing homes, hospices, detoxification centres addiction recovery centres, regional centres of forensic psychiatry, palliative care wards, palliative care wards and sanatoria).

Under that law, medical activity can be carried out also by professional practices (individual or group) – doctors, dentists and nurses or midwives (until 2011 governed by separate laws);

- 2) the Law on the Nursing and Midwiving Professions, dated 15 VII 2011 (uniform text Journal of Laws 2016, item 1251);
- 3) the Law on the Occupations of Doctor and Dentist, dated 5 XII 1996 (uniform text Journal of Laws 2015, item 464);
- 4) the Law on Health Care Services Financed from Public Funds, dated 27 VIII 2004 (uniform text Journal of Laws 2015, item 581), governing the provision conditions and the scope of health services, the rules and the method of their financing and the activities of the National Health Fund;
- 5) the Law on Health Resort Treatment, Health Resorts and the Areas of Health Resort Protection as well as Health Resort Gminas, dated 28 VII 2005 (uniform text Journal of Laws 2016, item 879);

6) ustawa z dnia 8 IX 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym (jednolity tekst Dz.U. 2017, poz. 2195, z późn. zm.), która określa zasady organizacji, funkcjonowania i finansowania systemu „Państwowe Ratownictwo Medyczne;

7) ustawa z dnia 6 IX 2001 r. prawo farmaceutyczne (tekst jednolity Dz. U. 2008 Nr 45, poz. 271, z późn. zm.).

Dane o praktykach lekarskich wykazywane są łącznie z praktykami lekarskimi przeprowadzającymi badania profilaktyczne w zakresie służby medycyny pracy.

3. Informacje o pracownikach medycznych dotyczą pracujących w: placówkach wykonujących działalność leczniczą, praktykach zawodowych – od 2006 r., aptekach oraz domach pomocy społecznej, żłobkach i klubach dziecięcych.

Dane dotyczą pracujących bezpośrednio z pacjentem, tj. bez osób, dla których głównym miejscem pracy jest uczelnia, jednostka administracji państwowej, samorządu terytorialnego lub NFZ.

Dane obejmują osoby pracujące w wymiarze pełnego etatu, w wymiarze godzin przekraczającym pełny etat oraz w niepełnym wymiarze godzin w stosunku do czasu pracy określonego obowiązującymi przepisami dla danego rodzaju pracy, w przypadku jeśli ta praca ma dla nich charakter podstawowy, łącznie z osobami odbywającymi staż. Osoby te niezależnie od wymiaru czasu pracy są liczone raz.

Dane o osobach **posiadających prawo wykonywania zawodu medycznego** podaje się na podstawie centralnych rejestrów osób posiadających prawo wykonywania zawodu medycznego prowadzonych przez naczelne rady samorządów zawodowych: lekarzy i lekarzy dentystów, pielęgniarek i położnych, farmaceutów oraz diagnostów laboratoryjnych

4. Dane o specjalistach dotyczą lekarzy i lekarzy dentystów ze specjalizacją II stopnia oraz od 2005 r. posiadających tytuł specjalisty w odpowiedniej dziedzinie medycyny, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 2 I 2013 r. w sprawie specjalizacji lekarskich i lekarzy dentystów (Dz. U. 2013, poz. 332, z późn. zm.).

5. Porady udzielone przez lekarzy i lekarzy dentystów w zakresie ambulatoryjnej opieki zdrowotnej podano łącznie z badaniami profilaktycznymi (z wyjątkiem porad udzielonych przez lekarza orzecznika) i orzeczeniami wojskowych komisji lekarskich.

Porady z zakresu ambulatoryjnej opieki zdrowotnej obejmują również porady lekarskie udzielone w izbach przyjęć szpitali ogólnych pacjentom niehospitalizowanym.

6. Dane o szpitalach obejmują placówki medyczne, które do 2011 r. były traktowane jako filie.

W 2014 r. dane dotyczące stacjonarnej opieki zdrowotnej nie obejmują opieki dziennej.

6) the Law on the State Emergency Medical Services, dated 8 IX 2006 (uniform text Journal of Laws 2017, item 2195 with later amendments), specifying the organisational rules, the functioning and financing of the “State Emergency Medic;

7) the Pharmaceutical Law, dated 6 IX 2001 (uniform text Journal of Laws No. 45, item 271, with later amendments).

Presented data concerning medical practices include medical practices conducted within the framework of workplace medical service.

3. Information regarding medical personnel concerns persons employed: in units engaged in medical activities, professional practices – since 2006, pharmacies and social welfare homes and facilities, nurseries and children's clubs.

Data concern working directly with a patient, i.e., excluding persons for whom the primary workplace is university, units of state or local self-government administration and National Health Fund.

Data includes persons working full-time, over-time as well as part-time in relation to work time defined in the obligatory regulations for a given type of work, when this work has a basic character, including persons undergoing internships. These people regardless of their working hours are counted once.

Data about **persons with the right to practise medical profession** are quoted on the basis of central registries of persons entitled to practice medical profession conducted by supreme councils of the following professional self-governments: doctors and dentists, nurses and midwives, pharmacists and laboratory diagnosticians.

4. Data on doctor specialists and dental specialists concerns doctors with grade II specialisation and since 2005 with specialists title in proper medicine domains in accordance with the decree of the Minister of Health, dated 2 I 2013 on Doctors and Dentist Specialisations (Journal of Laws 2013, item 332, with later amendments).

5. Consultations provided by doctors and dentists are presented together with preventive examinations (excluding consultations provided by medical expert) and with the opinions of military medical commissions.

Tips from the scope of ambulatory health care include medical advice given in the emergency rooms of general hospital not hospitalised patients.

6. Data on hospitals comprises health care units, which until 2011 were treated as hospital branches.

In 2014 data concerning in-patient health care do not include day-care.

7. Dane o **łóżkach** w placówkach stacjonarnej opieki zdrowotnej dotyczą łóżek znajdujących się stale w salach dla chorych (z pełnym wyposażeniem), zajętych przez chorych lub przygotowanych na ich przyjęcie.

Dane o **łóżkach w szpitalach ogólnych** nie obejmują miejsc dziennych na oddziałach szpitalnych oraz do 2007 r. miejsc (łóżek i inkubatorów) dla noworodków.

Dane o łóżkach na oddziałach:

- chirurgicznych obejmują chirurgię ogólną, dziecięcą, szczękową, urazowo-ortopedyczną, neurochirurgię, kardiochirurgię, a także urologię;
- zakaźnych obejmują łóżka na oddziałach obserwacyjno-zakaźnych;
- psychiatrycznych – łóżka na oddziałach leczenia uzależnień;
- gruźlicy i chorób płuc – łóżka na oddziałach pulmonologicznych.

8. W szpitalach ogólnych (tabl. 5) rodzaje oddziałów podano zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 17 V 2012 r. (Dz. U. 2012, poz. 594). Do **oddziałów chirurgicznych** zaliczono: chirurgię ogólną, dziecięcą, urazowo-ortopedyczną, szczękową, neurochirurgię, kardiochirurgię, urologię oraz inne o charakterze chirurgicznym; do **oddziałów zakaźnych** – oddziały obserwacyjno-zakaźne; do **oddziałów gruźlicy i chorób płuc** – oddziały pulmonologiczne.

9. Dane dotyczące **ratownictwa medycznego i pomocy doraźnej** obejmują działalność jednostek zgłoszonych do systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne (zespoły ratownictwa medycznego, szpitalne oddziały ratunkowe, lotnicze pogotowie ratunkowe, izby przyjęć).

10. **Zakłady opiekuńczo-lecznicze i zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze** udzielają całodobowych świadczeń zdrowotnych w zakresie pielęgnacji i rehabilitacji osób niewymagających hospitalizacji oraz zapewniają im środki farmaceutyczne i materiały medyczne.

11. **Lecznictwo uzdrowiskowe** obejmuje szpitale i sanatoria wykorzystujące w leczeniu, rehabilitacji i profilaktyce przede wszystkim naturalne surowce i właściwości lecznicze klimatu na terenach, na których są położone.

12. Działalność **aptek i punktów aptecznych** unormowana jest ustawą z dnia 6 IX 2001 r. Prawo farmaceutyczne (tekst jednolity Dz. U. 2008, Nr 45, poz. 271, z późn. zm.). Punkty apteczne tworzone po dniu wejścia w życie ustawy mogą być usytuowane jedynie na terenach wiejskich.

Dane o **aptekach ogólnodostępnych** nie obejmują aptek w stacjonarnych zakładach opieki zdrowotnej (np. w szpitalach, w sanatoriach), które działają na potrzeby tych zakładów.

7. Data regarding **beds** in in-patient health care facilities concern permanent beds in patient wards (fully equipped), either occupied or prepared to receive patients.

Data regarding **beds in general hospitals** do not include day-time places in hospital wards and until 2007 - places (beds and incubators) for newborns.

Data regarding beds in hospitals wards:

- surgical wards are given together with general surgery, paediatric surgery, orthopaedic trauma surgery, neurosurgery, maxillo-facial, cardiosurgery and urology;
- infectious disease wards are given together with beds in communicable disease wards;
- psychiatric wards are given together with beds in addiction recovery wards;
- tubercular wards are given together with beds in pulmonology wards.

8. In general hospitals (table 5), types of wards are given in accordance with the decree of the Minister of Health, dated 17 V 2012 (Journal of Laws 2012, item 594). **Surgical wards** included: general surgery, paediatric surgery, orthopaedic trauma surgery, neurosurgery, urology, maxillo-facial and cardiosurgery as well as other surgical wards; in **communicable diseases wards** – observation communicable diseases wards; in **tubercular and pulmonary wards** – pulmonology wards

9. Data concerning **emergency medical services and first-aid** includes units covered by the State Emergency Medical Services system (ambulance emergency rescue teams, hospital emergency wards, medical air rescue, admission rooms)

10. **Chronic medical care home and nursing homes** provide 24-hour health services within the scope of nursing and rehabilitating persons not requiring hospitalization as well as assure them pharmaceutical agents and medical materials.

11. **Health resort treatment** includes services rendered by hospitals and sanatoria using in the rehabilitation and preventive therapy primarily natural materials and the healing properties of the climate where the facility is located.

12. The **activity of pharmacies and pharmaceutical outlets** is normalized by pharmaceutical Law (uniform text Journal of Laws 2008 No. 45, item 271 with later amendments). Pharmaceutical outlets established after the pharmaceutical Law came into force, may be located only on rural areas.

The data concerning **public pharmacies** do not include pharmacies in stationary health care institutions (e.g. in hospitals and sanatoria) which operate for the needs of these institutions.

Punkty apteczne są to ogólnodostępne punkty sprzedaży leków gotowych, których asortyment jest ściśle określony. Za prowadzenie punktu aptecznego jest odpowiedzialny kierownik, którym może być farmaceuta z rocznym stażem lub technik farmaceutyczny, posiadający trzyletni staż pracy w aptekach ogólnodostępnych.

13. Dane o zachorowaniach podaje się zgodnie z „Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych” obowiązującą od dnia 1 I 1997 r. (X Rewizja).

14. Dane opracowano na podstawie wyników badań reprezentacyjnych, zgodnych z zaleceniami Eurostatu, „Europejskie Ankietowe Badanie Zdrowia”, którymi objęto w 2014 r. 28,8 tys. osób zamieszkających w 12,2 tys. gospodarstwach domowych, w 2009 r. – 41,8 tys. osób w 16,3 tys. gospodarstwach domowych.

Wyniki badań zostały uogólnione na ludność zamieszkałą w gospodarstwach domowych według stanu w dniu 31 XII.

15. Zgodnie z ustawą z dnia 4 II 2011 r. o opiece nad dziećmi do lat 3 (tekst jednolity Dz. U. 2015, poz. 1217) opieka może być organizowana w formie żłobka oraz od 2011 r. – klubu dziecięcego, sprawowana przez dziennego opiekuna oraz nianię.

16. Karta Dużej Rodziny na mocy ustawy z dnia 5 XII 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (tekst jednolity Dz. U. 2016, poz. 785) przysługuje, niezależnie od dochodów, rodzinom z co najmniej trójką dzieci:

- 1) poniżej 18 lat,
- 2) poniżej 25 lat, w przypadku gdy dziecko uczy się w szkole lub w szkole wyższej,
- 3) bez ograniczeń wiekowych w przypadku dziecka posiadającego orzeczenie o niepełnosprawności.

Karta wydawana jest bezpłatnie każdemu członkowi rodziny (również rodziny zastępczej i rodzinnego domu dziecka) spełniającej wymienione warunki. Posiadacze karty mają zapewnione zniżki, przede wszystkim, przy zakupie towarów i usług konsumpcyjnych.

17. Dane dotyczące wspierania rodziny oraz pieczy zastępczej prezentowane są zgodnie z ustawą z dnia 9 VI 2011 r. o wspieraniu rodziny oraz systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity Dz. U. 2016, poz. 575).

18. Dane o świadczeniach i dodatkach z programu „Rodzina 500+” prezentowane są na podstawie ustawy z dnia 11 II 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (tekst jednolity Dz. U. 2016, poz. 195).

Świadczenie finansowane jest z budżetu państwa.

19. Placówka wsparcia dziennego – działająca w najbliższym środowisku dziecka, wspierająca funkcje opiekuńczo-wychowawcze rodziny, świadcząc opiekę dzienną i zapewniając dziecku: pomoc w nauce, organizację czasu wolnego, rozwój zainteresowań, organizację zabaw i zajęć sportowych, stałą pracę z rodziną dziecka.

Pharmaceutical outlets are public sales outlets for selling prepared medicines. The assortment of medicines available in pharmaceutical outlets is precisely defined. The manager of pharmaceutical outlet is responsible for running the outlet. The manager may be a pharmacist with a 1-year service or pharmaceutical technician with a 3-year service in public pharmacies.

13. Data regarding **disease incidence** is given in accordance with the “International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems” valid since 1 I 1997 (ICD-10 Revision).

14. Data was prepared on the basis of sample surveys according to Eurostat guidelines “The European Health Interview Survey”, which in 2014 included 28,8 thous. persons living in 12,2 thous. households and in 2009 – 41,8 thous. persons in 16,3 thous. households.

The results of survey were generalised to the population living in households as of 31 XII.

15. According to the Law on Childcare for children younger than 3 years, dated 4 II 2011 (uniform text Journal of Laws 2015, item 1217) care can be organized in nurseries as well as since 2011 – children's clubs, provided by day carer and nanny.

16. Large Family Card basis on the law dated 5 XII 2014 of Large Family Card (uniform text Journal of Laws 2016, item 785). The card can be obtained, regardless of the received income, by families with at least three children:

- 1) up to the age of 18,
- 2) up to the age of 25 in case when children learn at school or higher education institution,
- 3) without age limits in the case of children with a certificate of disability.

The Card is issued free of charge to each member of the family (including foster family and foster home) meeting the conditions specified. The holders of the Card can take advantage of discounts while purchasing consumer goods and services.

17. Data concerning **family support** and **foster care** are presented according to the Law on Family Support and Foster Care System, dated 9 VI 2011 (uniform text Journal of Laws 2016, item 575).

18. Data on benefits and supplements under “Family 500+” programme are presented according to the Law on State Aid in Raising Children dated 11 II 2016 (uniform text Journal of Laws 2016, item 195).

Benefit is financed from the state budget.

19. day-support centres – operating in the immediate vicinity of the child, supporting childcare and educational functions of the family providing daytime care and providing a child with: help with schoolwork, organisation of leisure time, development of interests, organisation of games and sports, regular work with child's family.

Może być prowadzona w formie:

- **opiekuńczej**, w tym kół zainteresowań, świetlic, klubów, ognisk wychowawczych, które pomagają dzieciom w pokonywaniu trudności szkolnych i organizowaniu czasu wolnego;
- **specjalistycznej** – organizuje zajęcia socjoterapeutyczne, terapeutyczne, korekcyjne, kompensacyjne oraz logopedyczne; realizuje indywidualny program korekcyjny, program psychokorekcyjny lub psychoprofilaktyczny, w szczególności terapię pedagogiczną, psychologiczną i socjoterapię;
- **pracy podwórkowej** – realizującej przez wychowawcę, polegającej na działaniach animacyjnych i socjoterapeutycznych;
- **w połączonych formach** tj. łączących zadania placówek opiekuńczych, specjalistycznych i pracy podwórkowej.

20. Rodzinna piecza zastępcza jest sprawowana w przypadku niemożności zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców. Zapewnia pracę z rodziną umożliwiającą powrót dziecka do rodziny lub gdy jest to niemożliwe – dążenie do przysposobienia dziecka, przygotowanie dziecka do samodzielnego i odpowiedzialnego życia, zaspokojenie potrzeb emocjonalnych dzieci ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb bytowych, zdrowotnych, edukacyjnych, kulturalno-rekreacyjnych i religijnych.

Formami rodzinnej pieczy zastępczej są:

1) rodziny zastępcze:

- a) spokrewnione;
- b) niezawodowe, umieszcza się w tym samym czasie nie więcej niż 3 dzieci (z wyjątkiem liczego rodzeństwa);
- c) zawodowe – umieszcza się w tym samym czasie nie więcej niż 3 dzieci (z wyjątkiem liczego rodzeństwa), w tym:
 - zawodowe specjalistyczne – umieszcza się w niej w szczególności: dzieci legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, dzieci na podstawie ustawy z dnia 26 X 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (tekst jednolity Dz. U. 2014, poz. 382, z późn. zm.), małoletnie matki z dziećmi,
 - zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego – przyjmuje dziecko na podstawie orzeczenia sądu w przypadku gdy dziecko zostało doprowadzone przez Policję lub Straż Graniczną, na wniosek rodziców, dziecka lub innej osoby w przypadku o którym mowa w art. 12a ustawy z dnia 29 VII 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tekst jednolity Dz. U. 2015, poz. 1390, z późn. zm.);

2) rodzinne domy dziecka – w tym samym czasie może w nim przebywać łącznie nie więcej niż 8 dzieci (z wyjątkiem liczego rodzeństwa).

It may be operated in the form of:

- **care** – in the form of extracurricular activities, afterschool clubs, clubs, childcare centres, assisting children in overcoming difficulties at school and organizing their spare time;
- **specialised** – organises socio-therapeutic, therapeutic, corrective, compensating and speech therapy classes, implement an individual corrective programme, a psychocorrective or psychopreventive programme, in particular pedagogic, psychological and sociotherapy;
- **street work** – carries out motivating and sociotherapeutic activities, conducted by a streetworker;
- **in a combination of the forms** i.e. combining tasks of the general care, specialised and street work centres.

20. Family foster care shall be exercised in case when it is impossible for the parents to provide care and education for a child. It guarantees a work with a family to make possibility for a child to return to its family, or when it is impossible – efforts aimed at child's adoption; preparation of a child to live an independent and responsible life; satisfaction of children's emotional needs, in particular the needs related to welfare, healthcare, education, culture, recreation and religious.

The forms of family foster care are the following:

1) foster family:

- a) related;
- b) non-professional – placed in it may be not more than 3 children (except for numerous siblings);
- c) professional – placed in it may be not more than 3 children (except for numerous siblings), including:
 - professional specialist shall receive in particular: children with a disability certificate or a certificate of high or moderate level of disability, children on the basis of the Law on Proceedings Involving Juveniles, dated 26 X 1982 (uniform text Journal of Laws 2014, item 382, with later amendments), underage mothers with children,
 - professional that performs the function of a family emergency house shall receive a child on the basis of a court ruling, case when a child was escorted by Police or Border Guard, upon consent of parents, child or another person in the case referred to in Article 12a of the Law on Counteracting Domestic Violence, dated 29 VII 2005 (uniform text Journal of Laws 2015, item 1390, with later amendments);

2) foster homes – placed in it may be not more than 8 children (except for numerous siblings).

21. Instytucjonalna piecza zastępcza jest sprawowana w formie:

- 1) placówki opiekuńczo-wychowawczej, która jest prowadzona jako placówka typu:
 - a) **interwencyjnego** – zapewnia doraźną opiekę nad dzieckiem w czasie trwania sytuacji kryzysowej, w szczególności placówka jest obowiązana przyjąć dziecko w przypadkach wymagających natychmiastowego zapewnienia mu opieki;
 - b) **rodzinnego** – wychowuje dzieci w różnym wieku, w tym dorastające i usamodzielniające się; umożliwia wspólne wychowanie i opiekę licznemu rodzeństwu, współpracuje z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej i asystentem rodziny;
 - c) **socjalizacyjnego** – zapewnia dziecku całodobową opiekę i wychowanie oraz zaspokaja jego niezbędne potrzeby, w szczególności emocjonalne, rozwojowe, zdrowotne, bytowe, społeczne i religijne; realizuje przygotowany we współpracy z asystentem rodziny plan pomocy dziecku; umożliwia kontakt dziecka z rodzicami i innymi osobami bliskimi, podejmuje działania w celu powrotu dziecka do rodziny; zapewnia dziecku dostęp do kształcenia dostosowanego do jego wieku i możliwości rozwojowych; obejmuje dziecko działaniami terapeutycznymi, zapewnia korzystanie z przysługujących świadczeń zdrowotnych;
 - d) **specjalistyczno-terapeutycznego** – sprawuje opiekę nad dzieckiem o indywidualnych potrzebach, w szczególności: legitymującym się orzeczeniem o niepełnosprawności albo orzeczeniem o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności; wymagającym stosowania specjalnych metod wychowawczych i specjalistycznej terapii; wymagającym wyrównywania opóźnień rozwojowych i edukacyjnych. Placówka, zapewnia zajęcia wychowawcze, socjoterapeutyczne, korekcyjne, kompensacyjne, logopedyczne, terapeutyczne, rekompensujące braki w wychowaniu w rodzinie i przygotowujące do życia społecznego, a dzieciom niepełnosprawnym także odpowiednią rehabilitację i zajęcia rewalidacyjne.
- 2) **regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej** – umieszczane są w niej dzieci, które ze względu na stan zdrowia wymagają stosowania specjalistycznej opieki i rehabilitacji i nie mogą zostać umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej lub w placówce opiekuńczo-wychowawczej. W tym samym czasie można w niej umieścić nie więcej niż 30 dzieci;
- 3) **interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego** – umieszcza się w nim dzieci do ukończenia pierwszego roku życia, które wymagają specjalistycznej opieki i w okresie oczekiwania na przysposobienie nie mogą zostać umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej. W ośrodku w tym samym czasie można umieścić nie więcej niż 20 dzieci.

21 **Insitutional foster care** shall be exercised in the form of:

- 1) care and education centre shall be run as:
 - a) **an intervention** – provides immediate care for a child in the crisis situation, especially if it is required for the centre to place the child under immediate care;
 - b) **a family** – educates children of various age groups, including adolescents and those becoming independent; enables common education and care for numerous siblings; cooperate with a family foster care coordinator and a family assistant;
 - c) **a socialization** – provides a child with full-time care and education, and fulfil its needs, especially emotional, development, health, living, social and religious needs, implements a child assistance plan prepared in cooperation with a family assistant, enables contacts with parents and other close persons, unless otherwise decided by a court, takes actions aimed at the child's return to a family, provides a child with access to education adjusted to his/her age and development skills, provides a child with therapeutic actions, provides access to eligible healthcare services;
 - d) **a specialist therapy** – provides care for a child with individual needs, in particular: a child with a disability certificate or a certificate of high or moderate level of disability, a child requiring the application of special education methods and specialist therapy, a child requiring dealing with their developmental and emotional retardation. The centre provides educational, socio-therapeutic, corrective, compensating, speech therapy, and therapeutic activities compensating for lacks in upbringing in a family and preparing for social life, as well as proper rehabilitation for disabled children.
- 2) **regional care and therapy centre** – a centre where children shall be placed, due to their health condition requiring specialist care and rehabilitation and cannot be placed in family foster care or a care and education centre. The total number of 30 children at most may be placed in a regional care and therapy centre at the same time;
- 3) **pre-adoptive intervention centre** – a centre where shall be placed children up to the 1 year old, requiring special care who, waiting for adoption, cannot be covered by family foster care. The total number of 20 children at most may be placed in a pre-adoptive intervention centre at the same time.

22. Dane o domach i zakładach pomocy społecznej dotyczą placówek stacjonarnych, dla których organami założycielskimi i podmiotami prowadzącymi są: jednostki samorządu terytorialnego, stowarzyszenia, organizacje społeczne, kościoły i związki wyznaniowe, fundacje, osoby fizyczne i prawne. Rodzaje domów i zakładów pomocy społecznej prezentuje się zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 III 2004 r. (tekst jednolity Dz. U. 2016, poz. 930).

23. Dane o świadczeniach pomocy społecznej prezentuje się zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 III 2004 r.

Dane o **zasiłkach pieniężnych i pomocy niepieniężnej** dotyczą zadań zleconych gminom, zadań własnych gmin oraz zadań realizowanych przez powiatowe centra pomocy rodzinie łącznie z zadaniami z zakresu administracji rządowej. Nie obejmują zasiłków wypłacanych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych oraz zapomóg wypłacanych przez zakłady pracy, związki zawodowe itp.

Pomoc pieniężna obejmuje m.in. zasiłki pieniężne: stałe, okresowe, celowe, pomoc dla rodzin zastępczych, pomoc pieniężną na usamodzielnienie i kontynuowanie nauki dla osób opuszczających: rodziny zastępcze, placówki opiekuńczo-wychowawcze, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, młodzieżowe ośrodki wychowawcze oraz zakłady poprawcze.

Zasiłek stały wypłacany jest z tytułu całkowitej niezdolności do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności.

Zasiłek okresowy przysługuje osobie lub rodzinie ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego.

Zasiłek celowy przyznawany jest w celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, pokrycia części lub całości wydatków na świadczenia zdrowotne, zakupu żywności, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, wykonania drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, pokrycia kosztów pogrzebu. Może być przyznany osobie lub rodzinie, które poniosły straty w wyniku zdarzenia losowego, klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Pomoc niepieniężna dotyczy m.in. usług opiekuńczych, specjalistycznych opiekuńczych oraz sprawienia pogrzebu.

22. Data concerning social welfare homes and facilities are related to the stationary institutions, for which the founding bodies are: local self-government entities, associations, social organisations, churches and religious associations, foundations, natural and legal persons. Types of social welfare homes and facilities are presented in accordance with the Act on Social Welfare of 12 III 2004 (uniform text Journal of Laws 2016, item 930).

23. Data on social benefits are presented according to the Law on Social Assistance, dated 12 III 2004.

Data regarding **monetary benefits and assistance in kind** concern tasks commissioned to gminas, gminas own tasks, and tasks realized by powiat family assistance centres with central administration tasks. Data do not include benefits paid by the Social Insurance Office as well as financial aid paid by workplaces, trade unions, etc.

Monetary assistance includes, e.g. permanent, temporary and appropriated benefits, assistance for foster families, monetary assistance for independency and continuation of education for persons leaving foster families, care and education centres, special educational centres, youth educational centres and correctional facilities.

Permanent benefit paid in respect of complete inability to work because of age or disability.

A person or a family is entitled to a **temporary benefit** because of long illness, disability, unemployment, perspective of remaining or becoming entitled to benefits from other systems of social security.

Appropriated benefit is offered in order to fulfil a necessary livelihood need, covering part or whole of expenditures on health treatment, purchase of food, liquid and solid fuels, clothes, goods necessary for routine household maintenance, making small repairs in the dwelling, covering burial costs. May be given to a person or a family that incurred losses in result of fortuitous event, or natural or ecological disaster.

Non-monetary assistance involves care and specialised care as well as arranging funerals.

TABL. 1/158/. **PRACOWNICY MEDYCZNI^a**
Stan w dniu 31 XII
MEDICAL PERSONNEL^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2016	2017	SPECIFICATION
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers			
Lekarze	4116	4185	4235	Doctors
w tym kobiety	2180	2445	2268	of which women
Lekarze dentyści	661	671	813	Dentists
w tym kobiety	508	505	616	of which women
Farmaceuci.	983	1015	1023	Pharmacists
w tym kobiety	746	781	788	of which women
Pielęgniarki	7751	7797 ^b	7564 ^b	Nurses
Położne	842	901 ^c	915 ^c	Midwives
Fizjoterapeuci	1172	1133 ^d	1088 ^d	Physiotherapists and rehabilitants
Diagności laboratorvini ^e	275	323	433	Laboratory diagnosticians ^e

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 220; dane dotyczą pracujących bezpośrednio z pacjentem, tj. bez osób, dla których głównym miejscem pracy jest uczelnia, jednostka administracji państwowej lub samorządu terytorialnego albo NFZ. *b-d* W tym magistrzy: *b* – pielęgniarstwa – 877, *c* – położnictwa – 71, *d* – fizjoterapii i rehabilitacji – 782. *e* Analitycy medyczni i inni pracownicy z wyższym wykształceniem, np. chemicy, fizycy, mikrobiolodzy.

Źródło: dane ze sprawozdawczości Ministerstwa Zdrowia, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, GUS-u, aptek i punktów aptecznych.

^a See general notes, item 3 on page 220; data concern working directly with a patient, i.e., excluding persons for whom the primary workplace is university, units of state of local self-government administration and National Health Fund. *b-d* Of which masters: *b* – of nursing – 877, *c* – of midwifery – 71, *d* – of physiotherapy and rehabilitation – 782. *e* Medical analysts and other employees by tertiary education, i.e. chemists, physicists, microbiologists.

Source: data of the Ministry of Health, the Ministry of Interior and Administration, and regard to pharmacists – only in the scope of the pharmacists employed with hospital's pharmacies.

TABL. 2/159/. **LEKARZE SPECJALIŚCI^a**
Stan w dniu 31 XII
DOCTORS SPECIALISTS^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total			SPECIFICATION
	2015	2016	2017	
LEKARZE OGÓŁEM	2682	2786	2868	TOTAL
w tym specjaliści w zakresie:				of which specialists in the field of:
Anestezjologii i intensywnej terapii	171	181	181	Anesthesiology and intensive therapy
Chirurgii ^b	392	400	391	Surgery ^b
Chorób płuc	71	64	58	Respiratory diseases
Chorób wewnętrznych	230	240	246	Internal diseases
Dermatologii ^c i wenerologii	45	58	61	Dermatology ^c and venereology
Kardiologii ^c	108	106	105	Cardiology ^c
Medycyny rodzinnej	323	321	335	General practitioners
Medycyny pracy ^d	35	42	41	Occupational medicine ^d
Neurologii ^{ee}	81	85	82	Neurology ^{ee}
Okulistyki	110	118	119	Ophthalmology
Onkologii ^f	25	24	22	Oncology ^f
Otolaryngologii ^{gg}	62	70	80	Otolaryngology ^{gg}

^a Ze specjalizacją II stopnia i z tytułem specjalisty. *b* Chirurgii ogólnej, dziecięcej, klatki piersiowej, ortopedii i traumatologii, ortopedii i traumatologii narządu ruchu, neurochirurgii, chirurgii onkologicznej, plastycznej i szczękowej, kardiochirurgii oraz urologii i chirurgii naczyniowej. *c* Łącznie ze specjalistami dziecięcymi. *d* Razem z lekarzami medycyny przemysłowej, medycyny lotniczej, medycyny kolejowej, medycyny morskiej i tropikalnej oraz medycyny transportu. *e-g* Także: *e* – neuropatologii, *f* – patologii onkologicznej oraz onkologii i hematologii dziecięcej, *g* – otorynolaryngologii.

^a With grade II specialisation or with title of specialist. *b* General, pediatric and thoracic surgery, orthopaedics and traumatology, orthopaedics and traumatology of locomotor system, neurosurgery, oncological, plastic and maxillofacial surgery, cardiosurgery as well as urology and vascular surgery. *c* Including children's specialists. *d* Including physicians of occupational medicine, aerospace medicine, railway medicine, marine and tropical medicine and transport medicine. *e-g* Also: *e* – neuropathology, *f* – oncological pathology, children's oncology and haematology, *g* – otorynolaryngology.

TABL. 2 /159/. **LEKARZE SPECJALIŚCI ^a** (dok.)
Stan w dniu 31 XII
DOCTORS SPECIALISTS ^a (cont.)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total			SPECIFICATION
	2015	2016	2017	
LEKARZE OGÓŁEM (dok.)				TOTAL (cont.)
Pediatrici	134	138	148	Paediatrics
Położnictwa i ginekologii	202	223	208	Obstetrics and gynecology
Psychiatrici ^b	96	99	97	Psychiatry ^b
Radiologii i diagnostyki obrazowej ^c	118	99	108	Radiology and diagnostic imaging ^c
LEKARZE SPECJALIŚCI (w % ogółu lekarzy)	65,2	66,6	67,7	SPECIALISTS (in % of total doctors)
LEKARZE DENTYŚCI OGÓŁEM	141	139	161	DENTISTS OF TOTAL
w tym lekarze dentyści ze specjalizacją:				of which dentists with specialisation
Chirurgii stomatologicznej	21	24	29	Oral surgery
Chirurgii szczękowo-twarzowej	6	9	7	Maxillo-facial surgery
Ortodoncji	31	30	36	Orthodontics
Periodontologii (paradontologii)	15	5	7	Periodontology (paradontics)
Protetyki stomatologicznej	37	35	43	Dental prosthetics
Stomatologii dziecięcej	7	6	11	Children's dentistry
Stomatologii zachowawczej	23	29	27	Restorative dentistry
LEKARZE DENTYŚCI ZE SPECJALIZACJĄ (w % ogółu lekarzy dentyistów)	21,3	20,7	19,8	DENTAL SPECIALISTS (in % of total dentist)

^a Ze specjalizacją II stopnia i z tytułem specjalisty. ^b Łącznie ze specjalistami dziecięcymi. ^c Także radiologii i diagnostyki obrazowej, radioterapii onkologicznej i radiologii dziecięcej.

Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia oraz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji.

^a With grade II specialisation or with title of specialist. ^b Including children's specialists. ^c Also radiology and imaging diagnostics, oncological radiotherapy and pediatric radiology.

Source: data of the Ministry of Health and the Ministry of Interior and Administration.

Tabl. 3 /160/. **AMBULATORYJNA OPIEKA ZDROWOTNA ^a**
OUT-PATIENT HEALTH CARE ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total			SPECIFICATION
	2015	2016	2017	
Przychodnie (stan w dniu 31 XII)	931	973	973	Out-patients departments (as of 31 XII)
miasta	797	845	849	urban areas
wieś	134	128	124	rural areas
Praktyki lekarskie ^b (stan w dniu 31 XII)	321	304	296	Medical practices ^b (as of 31 XII)
miasta	287	269	263	urban areas
wieś	34	35	33	rural areas
Porady udzielone ^c w tys.	14578,9	14453,5	14309,2	Consultations provided ^c in thous.
lekarskie ^d	12863,3	12565,4	12703,0	doctors ^d
w tym specjalistyczne	4490,8	4507,1	4426,6	of which specialised
stomatologiczne	1715,6	1625,2	1606,1	dental

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 1 na str. 219. ^b Dane obejmują praktyki, które podpisały kontrakty z NFZ lub z przychodnią. ^c Łącznie z poradami finansowanymi przez pacjentów (środki niepubliczne). ^d Łącznie z poradami udzielonymi w izbach przyjęć szpitali ogólnych.

Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Głównego Urzędu Statystycznego.

^a See general notes, item 1 on page 219. ^b Data concern medical practices that have signed contract with National Health Fund or with out-patients departments. ^c Including consultations paid by patients (non-public funds). ^d Including consultations provided by doctors in admission rooms in general hospitals.

Source: data of the Ministry of Health, the Ministry of Interior and Administration and the Central Statistical Office.

Tabl. 4 /161/. **STACJONARNA OPIEKA ZDROWOTNA ^a**
IN-PATIENT HEALTH CARE ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total			SPECIFICATION
	2015	2016	2017	
ZAKŁADY – stan w dniu 31 XII FACILITIES – as of 31 XII				
Szpitala ogólne ^b	48	46	44	General hospitals ^b
Ośrodki leczenia odwykowego	2	2	2	Detoxication centres
Ośrodki rehabilitacyjne dla narkomanów	6	6	6	Addiction recovery centres
Zakłady opiekuńczo-lecznicze ^c	10	10	10	Chronic medical care homes ^c
Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze ^c	13	12	12	Nursing homes ^c
Hospicja	3	3	3	Hospice
Oddziały opieki paliatywnej	1	1	1	palliative care wards
Stacjonarne zakłady rehabilitacji leczniczej	9	9	12	Inpatient therapeutic rehabilitation facilities
Lecznictwo uzdrowiskowe:				Health resort treatment:
sanatoria	38	36	34	sanatoria
szpitale	5	5	5	hospitals
ŁÓŻKA W ZAKŁADACH – stan w dniu 31 XII BEDS IN FACILITIES – as of 31 XII				
Szpitala ogólne ^d	8268	8173	7895	General hospitals ^d
Ośrodki leczenia odwykowego	116	107	107	Detoxication centres
Ośrodki rehabilitacyjne dla narkomanów	247	260	248	Addiction recovery centres
Zakłady opiekuńczo-lecznicze ^c	458	478	476	Chronic medical care homes ^c
Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze ^c	515	441	445	Nursing homes ^c
Hospicja	46	53	53	Hospice
Oddziały opieki paliatywnej	5	5	6	palliative care wards
Stacjonarne zakłady rehabilitacji leczniczej	1345	1345	1738	Inpatient therapeutic rehabilitation facilities
Lecznictwo uzdrowiskowe:				Health resort treatment:
sanatoria	10100	9883	9760	sanatoria
szpitale	757	737	652	hospitals
LECZENI IN-PATIENTS				
Szpitala ogólne ^e	347143	356861	363474	General hospitals ^e
Ośrodki leczenia odwykowego	1065	979	1145	Detoxication centres
Ośrodki rehabilitacyjne dla narkomanów	817	854	771	Addiction recovery centres
Zakłady opiekuńczo-lecznicze ^c	1060	1683	1147	Chronic medical care homes ^c
Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze ^c	1127	964	1037	Nursing homes ^c
Hospicja	903	933	812	Hospice
Oddziały opieki paliatywnej	93	76	89	palliative care wards
Stacjonarne zakłady rehabilitacji leczniczej	15268	17521	2120	Inpatient therapeutic rehabilitation facilities
Lecznictwo uzdrowiskowe – kuracjusze ^f :				Health resort treatment patients ^f :
w sanatoriach	183209	177772	176080	in sanatoria
w szpitalach	10293	9605	8712	in hospitals

^a Patrz uwagi ogólne ust. 2 na str. 219. ^b Patrz uwagi ogólne ust. 6 na str. 220. ^c Łącznie z zakładami typu psychiatrycznego. ^d Łącznie z łózkami i inkubatorami dla noworodków. ^e Bez międzyoddziałowego ruchu chorych. ^f Ponadto 1896 kuracjuszy leczonych było w systemie ambulatoryjnym.

Źródło: w zakresie szpitali ogólnych – dane Ministerstwa Zdrowia oraz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, w zakresie zakładów opieki długoterminowej – dane Ministerstwa Zdrowia i Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, w zakresie zakładów psychiatrycznych – dane Instytutu Psychiatrii i Neurologii.

^a See general notes, item 2 on page 219. ^b See general notes, item 6 on page 220. ^c Including psychiatric types facilities. ^d Including beds and incubator for newborns. ^e Excluding inter-ward patient transfer. ^f Moreover 1896 health resort patients were treated as out-patient.

Source: in regard to general hospitals – data of the Ministry of Health and the Ministry of Interior, in regard to long-term facilities – data of the Ministry of Health and the Ministry of Interior; in regard to psychiatric facilities – data of the Institute of Psychiatry and Neurology.

Tabl. 5 /162/.

SZPITALE OGÓLNE ^a
GENERAL HOSPITALS ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total			SPECIFICATION
	2015	2016	2017	
Szpital (stan w dniu 31 XII)	48	46	44	Hospitals (as of 31 XII)
Łóżka ^a (stan w dniu 31 XII)	8268	8173	7898	Beds ^a (as of 31 XII)
na 10 tys. ludności	48,3	47,8	46,3	per 10 thous. population
w tym na oddziałach:				of which in specified wards:
Chorób wewnętrznych	1047	1015	952	Internal diseases
Kardiologicznych ^b	300	243	254	Cardiological ^b
Chirurgicznych	1820	1793	1789	Surgical
Pediatrycznych	509	503	512	Pediatric
Ginekologiczno-położniczych	816	807	779	Gynecological-obstetric
Onkologicznych	254	281	281	Oncological
Intensywnej terapii	182	186	184	Intensive therapy
Zakaźnych	149	144	144	Communicable
Gruźlicy i chorób płuc	250	238	238	Tubercular and pulmonary
Dermatologicznych	77	77	77	Dermatology
Neurologicznych	272	284	278	Neurological
Psychiatrycznych	490	508	420	Psychiatric
Leczeni w tys.	371,1	376,5	403,1	In-patients in thous.
w tym na oddziałach:				of which in specified wards:
chorób wewnętrznych	44,7	42,9	40,9	internal diseases
kardiologicznych ^b	20,1	19,6	19,6	cardiological ^b
chirurgicznych	93,1	94,6	94,3	surgical
pediatrycznych	27,4	27,3	27,0	paediatric
ginekologiczno-położniczych	51,3	51,2	50,6	gynaecological-obstetric
onkologicznych	15,4	19,1	17,1	oncological
intensywnej terapii	4,0	4,2	5,4	intensive therapy
zakaźnych	4,4	4,0	3,9	communicable
gruźlicy i chorób płuc	6,5	8,1	7,4	tubercular and pulmonary
dermatologicznych	3,3	3,5	3,5	dermatological
neurologicznych	9,4	9,3	9,7	neurological
psychiatrycznych	7,1	6,7	6,4	psychiatric
Wypisani w tys.	335,8	344,9	359,9	Discharges in thous.
Zmarli w tys.	7,8	7,8	8,3	Deaths in thous.
Leczeni na: 10 tys. ludności	2165,6	2203,0	2363,5	In-patients per: 10 thous. population
1 łóżko ^c	42,9	47,1	56,6	bed ^c
Przeciętny pobyt chorego ^b w dniach	5,3	5,3	4,9	Average patient stay ^b in days
Przeciętne wykorzystanie łóżka w dniach . .	240,4	245,2	250,6	Average bed use in days

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 7 i 8 na str. 221. ^b Łącznie z oddziałami intensywnej nadzoru kardiologicznego. ^c Bez łóżek i inkubatorów dla noworodków na oddziałach neonatologicznych.

Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia oraz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

^a See general notes, items 7 and 8 on page 221. ^b Including intensive cardiological care wards including. ^c Excluding beds and incubators for newborns on neonatology wards.

Source: data of the Ministry of Health and the Ministry of Interior.

Tabl. 6 /163/.

RATOWNICTWO MEDYCZNE I POMOC DORAŻNA^a

Stan w dniu 31 XII

EMERGENCY MEDICAL SERVICES AND FIRST AID^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	2017	SPECIFICATION
Zespoły ratownictwa medycznego	82	82	82	82	Ambulance emergency rescue teams
podstawowe	50	51	53	56	basic
specjalistyczne	32	31	29	26	specialisation
Szpitalne oddziały ratunkowe	10	8	7	8	Hospital emergency wards
Izby przyjęć ^b	6	8	8	7	Admission rooms ^b
Lotnicze pogotowie ratunkowe ^c	1	1	1	1	Medical air rescue ^c
Wyjazdy na miejsce zdarzenia ^d :					Calls to the occurrence places ^d :
w tysiącach	142,4	174,5	176,1	177,1	in thousands
na 1000 ludności	82,6	101,8	103,1	103,8	per 1000 population
Osoby, którym udzielono świadczenia zdrowotnego w miejscu zdarzenia ^d :					Person who received health care benefits in the place of occurrence ^d :
w tysiącach	147,3	176,5	177,1	178,6	in thousands
w tym:					of which
dzieci i młodzież w wieku do 18 lat.	9,4	11,8	12,3	12,3	children and up to 18 years of age
w wieku 65 lat i więcej	53,8	70,4	72,0	77,1	aged 65 and more
na 1000 ludności	85,4	103,4	103,6	104,6	per 1000 population

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 9 na str. 221. ^b Komórki organizacyjne szpitali zgłoszone do współpracy z ratownictwem medycznym. ^c Samolot lub śmigłowiec wraz z załogą, tj. pilotem i osobami udzielającymi pierwszej pomocy lub podejmującymi medyczne działania ratunkowe. ^d W ciągu roku.

^a See general notes, item 9 on page 221. ^b Organisational cells of hospitals applied to co-operate with emergency medical system. ^c Airplane or helicopter, including crew, i.e. pilot and people giving first aid or acting as medical rescue. ^d During the year.

Tabl. 7 /164/.

APTEKI OGÓLNODOSTĘPNE I PUNKTY APTECZNE^a

Stan w dniu 31 XII

GENERALLY AVAILABLE PHARMACIES AND PHARMACEUTICAL OUTLETS^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	2017	SPECIFICATION
Apteki	481	560	575	588	Pharmacies
w tym prywatne	478	559	574	587	of which private
w tym na wsi.	40	31	31	36	of which in rural areas
Punkty apteczne	44	44	45	44	Pharmaceutical outlets
w tym na wsi.	40	41	43	40	of which in rural areas
Liczba ludności na:					Population per:
1 aptekę i punkt apteczny	3283	2832	2752	2699	pharmacy and pharmaceutical outlet
w tym na wsi	6689	7468	7262	7044	of which in rural areas
1 aptekę	3584	3054	2971	2901	pharmacy
w tym na wsi	13378	17346	17334	14870	of which in rural areas
Farmaceuci pracujący w aptekach i w punktach aptecznych.	760	922	940	968	Pharmacists employed in pharmacies and pharmaceutical outlets

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 12 na str. 221.

^a See general notes, item 12 on page 221.

Tabl. 8 /165/.

KRWIODAWSTWO^a

Stan w dniu 31 XII

BLOOD DONATION^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	2017	SPECIFICATION
Regionalne centra (stan w dniu 31 XII)	1	1	1	1	Regional centres (as of 31 XII)
Oddziały terenowe (stan w dniu 31 XII)	12	7	7	7	Local branches (as of 31 XII)
Krwiodawcy w tys.	24,6	25,5	25,2	24,9	Blood donors In thous.
w tym honorowi	24,6	25,5	25,2	24,9	of which honorary blood donors
Liczba donacji ^b krwi pełnej w tys.	52,0	52,3	52,0	52,5	Number of collected donations ^b of whole blood in thous.
Wyprodukowana liczba jednostek świeżo mrożonego osocza (FFP) ^c w tys.	59,3	56,9	57,6	55,9	Number of prepared units of freshly frozen plasma (FFP) ^c in thous.

^a Bez danych Ministerstwa Obrony Narodowej i Ministerstwa Spraw Wewnętrznych. ^b Donacja jest to pobranie krwi lub jej składnika do celów klinicznych, diagnostycznych lub produkcyjnych. ^c Jedna jednostka świeżo mrożonego osocza równa się 200 ml, jeden litr osocza równa się 5 jednostkom.

Źródło: dane Narodowego Centrum Krwi.

^a Excluding data of the Ministry of National Defence and the Ministry of Interior. ^b Donation is collection of blood components for clinical, diagnostic or manufacturing purposes. ^c One unit of freshly frozen plasma equals 200 ml, one litre of plasma equals 5 units.

Source: data of the National Blood Centre.

Tabl. 9 /166/.

ZACHOROWANIA NA NIEKTÓRE CHOROBY ZAKAŻNE I ZATRUCIA**INCIDENCE OF INFECTIOUS DISEASES AND POISONINGS**

CHOROBY	2010	2105	2016	2017	2010	2105	2016	2017	DISEASES
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers				na 100 tys. ludności per 100 thous. population				
Gruźlica	261	235	211	185	15,1	13,7	12,3	10,8	Tuberculosis
Tężec	1	1	1	–	0,1	0,1	0,1	–	Tetanus
Krztusiec	12	131	135	63	0,7	7,6	7,9	3,7	Whooping cough
Odra	–	11	1	2	–	0,6	0,1	0,1	Measles
Wirusowe zapalenie wątrobv:									Viral hepatitis:
typu A	5	–	4	112	0,3	–	0,2	6,6	type A
typu B	30	161	183	144	1,7	9,4	10,7	8,4	type B
typu C	49	214	236	215	2,8	12,5	13,8	12,6	type C
Różyczka	178	145	61	25	10,3	8,5	3,6	1,5	Rubella
AIDS ^a	9	9	5	9	0,5	0,5	0,3	0,5	AIDS ^a

^a Dane nieostateczne z uwagi na specyfikę choroby.

^a Preliminary data because of specific features of the disease.

Tabl. 9 /166/.

ZACHOROWANIA NA NIEKTÓRE CHOROBY ZAKAŻNE I ZATRUCIA (dok.)

INCIDENCE OF INFECTIOUS DISEASES AND POISONINGS (cont.)

CHOROBY	2010	2105	2016	2017	2010	2105	2016	2017	DISEASES
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers				na 100 tys. ludności per 100 thous. population				
Salmonellozy	381	236	351	252	22,1	13,8	20,5	14,8	Salmonella infections
Czerwonka bakteryjna	–	–	–	–	–	–	–	–	Shigellosis
Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe	218	72	7	2	12,6	4,2	0,4	0,1	Other bacterial food borne intoxications
Biegunki u dzieci do lat 2 ^a	829	1800	1646	1401	223,9	587,5	541,5	301,5	Acute diarrhoea in children under 2 years ^a
Szkarlatyna (płonica)	639	1416	792	757	37,1	82,6	46,3	44,4	Scarlet fever
Wirusowe zapalenie opon mózgowych . .	50	64	27	47	2,9	3,7	1,6	2,8	Viral meningitis and/or encephalitis
Wirusowe zapalenie mózgu	12	10	7	8	0,7	0,6	0,4	0,5	Viral encephalitis
Świnka (zapalenie przyusznicy nagminne)	105	135	83	86	6,1	7,9	4,9	5,0	Mumps
Włośnica	–	–	–	1	–	–	–	0,1	Trichinellosis
Grypa ^b	12401	73601	76051	101255	719,2	4294,5	4450,3	5933,2	Influenza ^b
Choroby weneryczne	49	40	34	62	2,8	2,3	2,0	3,6	Veneral diseases
Szczepieni przeciw wścieklźnie	341	372	414	391	19,8	21,7	24,2	22,9	Rabies vaccinations

^a Wskaźnik obliczono na 10 tys. dzieci w wieku do lat 2. ^b Łącznie z podejrzeniami zachorowań.

Źródło: dane Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego – PZH (na podstawie rejestru chorób zakaźnych prowadzonego przez stacje sanitarno-epidemiologiczne), Instytutu Gruźlicy i Chorób Płuc oraz Instytutu Wenerologii Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego.

^a Ratio calculated per 10 thous. children up to the age of 2. ^b Including influenza-like illness.

Source: data of the National Institute of Public Health – NIH (on the ground of register of infectious diseases kept by sanitary and epidemiological stations), the Tuberculosis and Lung Diseases Institute and the Institute of Venereology of the Medical University of Warsaw.

Tabl. 10 /167/.

ŻŁOBKI I KLUBY DZIECIĘCE

Stan w dniu 31 XII

NURSERIES AND CHILDREN'S CLUBS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	2017	SPECIFICATION
Żłobki	16	89	105	111	Nurseries
w tym publiczne	16	25	27	35	of which public
Oddziały żłobkowe przy przedszkolach	9	7	4	4	Nursery wards of nursery schools
Kluby dziecięce	.	15	20	21	Children's clubs
w tym publiczne	.	–	–	–	of which public
Miejsca					Places
w żłobkach	1789	3969	4259	4592	in nurseries
w klubach dziecięcych	.	215	318	347	in children's clubs

Tabl. 10 /167/. **ŻŁOBKI I KLUBY DZIECIĘCE** (dok.)
Stan w dniu 31 XII
NURSERIES AND CHILDREN'S CLUBS (cont.)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	2017	SPECIFICATION
Dzieci przebywające (w ciągu roku)					Children staying (during the year)
w żłobkach.	3092	6007	6220	6926	in nurseries
w klubach dziecięcych.	.	260	393	537	in children's clubs
Miejsca w żłobkach i klubach dziecięcych na 1000 dzieci w wieku do lat 3 w miastach	49,8	139,5	151,6	157,3	Places in nurseries and children's clubs per 1000 children up to the age of 3 in urban areas
Dzieci przebywające w żłobkach i klubach dziecięcych:					Children staying in nurseries and children's clubs:
na 1000 dzieci w wieku do lat 3	32,6	85,8	93,6	99,6	per 1000 children up to the age of 3
na 100 miejsc	172,8	93,9	93,9	94,5	per 100 places

Tabl. 11 /168/. **WSPIERANIE RODZINY W 2017 R.**
FAMILY SUPPORT IN 2017

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	SPECIFICATION
Świadczenie wychowawcze ^a :		Child-raising benefit ^a :
przeciętna miesięczna liczba rodzin otrzymujących świadczenie	101403	average monthly numer of families receiving benefit
przeciętna miesięczna liczba dzieci, na które rodziny otrzymują świadczenie	149295	average monthly numer of children to which families receive benefits
wypłaty świadczenia w tys. zł	906913,9	benefit payments in thous. zł
Dodatek wychowawczy ^a :		Child-rising supplement ^a :
przeciętna miesięczna liczba dzieci, na które rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka otrzymują dodatek	3188	average monthly numer of children to which foster families and foster homes receive benefits
wypłaty świadczenia w tys. zł	19110,0	benefit payments in thous. zł
Dodatek do zryczałtowanej kwoty ^a :		Lump sum supplement ^a :
przeciętna miesięczna liczba dzieci, na które placówki opiekuńczo-wychowawcze typu rodzinnego otrzymują dodatek	109	average monthly numer of children to which family care and education centres receive benefits
wypłaty świadczenia w tys. zł	561	benefit payments in thous. zł
Rodziny posiadające Kartę Dużej Rodziny.	13057	Family Large Family Card holder

^a W ramach programu „Rodzina 500+”; dane dotyczą okresu od 1 IV do 31 XII.

^a Within the “Family 500+” programme; data concern the period – 1 IV-31 XII.

Tabl. 12 /169/.

PLACÓWKI WSPARCIA DZIENNEGO
 DAY-SUPPORT CENTRES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	2017	2010	2015	2016	2017	SPECIFICATION
	placówki centres				wychowankowie residents				
	stan w dniu 31 XII as of 31 XII								
OGÓŁEM	317	326	322	318	7696	6927	6355	6637	TOTAL
Opiekuńcze	312	266	264	267	7526	5750	5233	5485	General care
Specjalistyczne	5	22	23	27	170	519	532	677	Specialised
Praca podwórkowa . . .	x	8	7	8	x	126	97	158	Street works
W połączonych formach	x	30	28	16	x	532	493	317	In a combination of the forms

Tabl. 13 /170/.

RODZINNA PIECZA ZASTĘPCZA
 Stan w dniu 31 XII
 FAMILY FOSTER CARE
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015 ^a	2016 ^a	2017 ^a	SPECIFICATION
Rodziny zastępcze	2455	2386	2444	2425	Foster families
Spokrewnione	2031	1646	1683	1687	Related
dzieci ^b	2675	2114	2165	2140	children ^b
Niezawodowe	315	613	637	617	Non-professional
dzieci ^b	477	832	854	826	children ^b
Zawodowe ^c	109	127	124	121	Professional ^c
dzieci ^b	460	462	464	416	children ^b
Rodzinne domy dziecka	x	44	54	57	Foster homes
dzieci ^d	x	320	360	409	children ^d

^a Niektóre dane nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie z powodu zmiany przepisów prawnych.
^b Do 2011 r. – w wieku do 18 lat, w latach 2015, 2016 i 2017 – w wieku do 25 lat. ^c Do 2011 r. rodziny zastępcze zawodowe niepokrewnione z dzieckiem. ^d W wieku do 25 lat.

^a Some data are not fully comparable with data for previous years due to changes of the provisions of the law. ^b Until 2011 – up to the age of 18, in 2015, 2016 and 2017 – up to the age of 25. ^c Until 2011 professional, not related to the child foster families. ^d Up to the age of 25.

Tabl. 14 /171/.

INSTYTUCJONALNA PIECZA ZASTĘPCZA ^a
 INSTITUTIONAL FOSTER CARE ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	2017	2010	2015	2016	2017	2010	2015	2016	2017	SPECIFICATION
	placówki centres				wychowankowie residents				wolontariusze volunteers				
	stan w dniu 31 XII as of 31 XII												
Placówki opiekuńczo-wychowawcze	36	59	66	66	1120	1029	943	862	24	26	25	44	Care and education centres
interwencyjne	–	2	1	1	–	66	35	32	–	4	–	–	intervention
rodzinne	16	11	19	15	165	137	126	101	10	5	5	4	family
socjalizacyjne	12	32	24	20	409	560	408	305	14	–	2	–	socialization
specjalistyczno-terapeutyczne	–	2	3	3	–	40	55	53	–	2	6	–	specialist therapy
łączące zadania placówek ^c	8	12	19	22	546	226	319	371	–	15	12	40	combining tasks of the centres ^c
Regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne	–	1	1	1	–	30	39	42	–	–	–	6	Regional care and therapy centres
Interwencyjne ośrodki preadopcyjne	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	Pre-adoptive intervention centres

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 21 na str. 224. ^b W tym 37 wychowanków w wieku 0–3 lata i 66 w wieku 4–6 lat oraz 24 sieroty i 109 niepełnosprawnych. ^c Łączące zadania placówek interwencyjnych, socjalizacyjnych i specjalistyczno-terapeutycznych; do 2011 r. – placówki wielofunkcyjne.

^a See general notes, item 21 on page 224. ^b Of which 37 residents at age 0–3 and 66 at age 4–6, 24 orphans and 109 disabled. ^c Combining tasks of the intervention, socialization and specialist therapy centres; until 2011 – multifunctional centres.

Tabl. 15 /172/. **POMOC SPOŁECZNA STACJONARNA ^a**
Stan w dniu 31 XII
STATIONARY SOCIAL WELFARE ^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	2016	SPECIFICATION
Domy i zakłady (bez filii)	63	75	77	79	Homes and facilities (excluding branches)
Miejsca ^b					Places ^b
ogółem	5167	5570	5678	5613	total
na 10 tys. ludności	30,0	32,6	33,2	32,9	per 10 thous. population
Mieszkańcy ^b :					Residents ^b :
ogółem	5286	5188	5375	5245	total
w tym kobiety	2240	2149	2216	2206	of which women
w tym do lat 18	251	143	96	89	of which up to age18
w tym umieszczeni w ciągu roku	1938	2054	1868	1722	of which placed within during the year
na 10 tys. ludności	30,7	30,3	31,5	30,8	per 10 thous. population
Osoby oczekujące na umieszczenie	761	385	486	520	Persons awaiting a place

^a Łącznie ze środowiskowymi domami samopomocy. ^b Łącznie z filiami.
^a Including community self-help homes. ^b Including branches.

Tabl. 16 /173/. **PLACÓWKI STACJONARNEJ POMOCY SPOŁECZNEJ ^a WEDŁUG GRUP MIESZKAŃCÓW**
Stan w dniu 31 XII
STATIONARY SOCIAL WELFARE FACILITIES ^a BY GROUPS OF RESIDENTS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	2017	SPECIFICATION
Domy i zakłady (bez filii) ^b	63	75	77	79	Homes and facilities (excluding branches) ^b
w których mogą przebywać:					in which may be:
Osoby w podeszłym wieku	12	16	16	18	Aged persons
Przewlekłe somatycznie chorzy	20	16	19	19	Chronically ill with somatic disorders
Dorośli niepełnosprawni intelektualnie	9	9	9	9	Mentally retarded
Dzieci i młodzież niepełnosprawna intelektualnie	3	3	3	3	Children and young mentally retarded
Przewlekłe psychicznie chorzy	7	7	7	7	Chronically mentally ill
Niepełnosprawni fizycznie	3	.	–	–	Physically handicapped
Matki z małoletnimi dziećmi i kobiety w ciąży	6	5	5	5	Mothers with dependent children and pregnant women
Bezdomni	21	28	28	28	Homeless
Inne osoby	1	2	2	2	Other persons
Mieszkańcy w domach i zakładach ^c	5286	5188	5375	5245	Residents in homes and facilities ^c
dla:					for:
osób w podeszłym wieku	769	669	773	767	aged persons
przewlekłe somatycznie chorych	1580	1429	1554	1569	chronically ill with somatic disorders
dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie	696	869	866	893	mentally retarded
dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie	216	109	112	110	children and young mentally retarded
przewlekłe psychicznie chorych	876	812	820	788	chronically mentally ill
niepełnosprawnych fizycznie	18	.	–	–	physically handicapped
matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży	168	91	93	95	mothers with dependent children and pregnant women
bezdomnych	954	1188	1145	1020	homeless
innych osób	9	21	12	3	other persons

^a Łącznie ze środowiskowymi domami samopomocy. ^b W dalszym podziale placówki mogą być wykazane kilkakrotnie, gdyż jedna placówka może być przeznaczona dla kilku grup mieszkańców. ^c Łącznie z filiami.

^a Including community self-help homes. ^b In the division facilities may be shown several times, because one facility may be designed for few group of residents. ^c Including branches.

Tabl. 17 /174/. **ŚWIADCZENIA POMOCY SPOŁECZNEJ ^a**
SOCIAL ASSISTANCE BENEFITS ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	Korzystający ^b Beneficiaries ^b	Udzielone świadczenia w tys. zł Benefits granted in thous. zł	SPECIFICATION
OGÓŁEM 2010	112706	219320,9	TOTAL
2015	126275	199513,2	
2016	113951	197416,1	
2017	100011	491494,8	
Pomoc pieniężna	68214	131150,0	Monetary assistance
w tym:			of which:
Zasilek stały	11391	56472,4	Permanent benefit
Zasilek okresowy	21416	37227,3	Temporary benefit
Zasilek celowy	35078	35773,3	Appropriated benefit
Pomoc na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki	104	417,1	Assistance to reach self-dependence and to continue education
Pomoc niepieniężna	31797	60344,8	Non-monetary assistance
w tym:			of which:
Schronienie	701	2059,9	Shelter
Posilek	24285	19147,0	Meals
Ubranie	201	11,8	Clothing
Sprawienie pogrzebu	242	535,3	Burial
Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	5801	34686,4	Attendance services and specialised attendance services
Pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, zatrudnienia i na zago- spodarowanie	22	62,2	Assistance in gaining adequate housing conditions, gaining employment and for running one's own household

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 23 na str. 225. ^b W podziale według form świadczeń korzystający mogą być wykazani kilkakrotnie.
Źródło: dane Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

^a See general notes, item 23 on page 225. ^b Under the item benefits, recipients may be shown several times.
Source: data of Ministry of Family, Labour and Social Policy.

Uwagi ogólne

Kultura

1. **Książka** jest to wydawnictwo zwarte o objętości powyżej 48 stron, **broszura** – o objętości od 5 do 48 stron. Wydawnictwa te zaliczane są do wydawnictw nieperiodycznych.

2. Gazety i czasopisma są to wydawnictwa periodyczne. **Gazety** (periodyki informacji ogólnej) są to wydawnictwa będące przede wszystkim źródłem informacji o bieżących wydarzeniach krajowych i zagranicznych. **Czasopisma** (inne periodyki) są to wydawnictwa omawiające problemowo zagadnienia społeczne, polityczne i gospodarcze, specjalistyczne – fachowe i naukowe, a także wydawnictwa urzędowe.

3. Do **księgozbioru** bibliotek publicznych zaliczono książki i broszury oraz gazety i czasopisma.

Czytelnik (użytkownik aktywnie wypożyczający) – to użytkownik zarejestrowany, który wypożyczył na zewnątrz co najmniej jedną pozycję w ciągu roku.

4. Informacje dotyczące **galerii sztuki** obejmują jednostki, których podstawowym rodzajem działalności jest wystawiennictwo.

5. **Muzeum** – jednostka organizacyjna, nienastawiona na osiąganie zysku, której celem jest gromadzenie i trwała ochrona dóbr naturalnego i kulturalnego dziedzictwa ludzkości o charakterze materialnym i niematerialnym, informowanie o wartościach i treściach gromadzonych zbiorów, upowszechnianie podstawowych wartości historii, nauki i kultury polskiej oraz światowej, kształtowanie wrażliwości poznawczej i estetycznej oraz umożliwianie korzystania ze zgromadzonych zbiorów (Ustawa z dnia 21 XI 1996 r. o muzeach, Dz. U. 1997, Nr 5 poz. 24, z późn. zm.).

6. Informacje o **teatrach i instytucjach muzycznych** oraz **przedsiębiorstwach estradowych** dotyczą profesjonalnych jednostek artystycznych i rozrywkowych prowadzących regularną działalność sceniczną.

W liczbie teatrów uwzględniono jednostki wyodrębnione pod względem prawnym, organizacyjnym i ekonomiczno-finansowym, prowadzące jednorodną działalność sceniczną, niezależnie od liczby posiadanych scen.

General notes

Culture

1. **A book** is understood as a publication containing more than 48 pages, while a **pamphlet** contains from 5 to 48 pages. These publications are considered to be non-periodic publications.

2. Newspapers and magazines are periodic publications. **Newspapers** (general information periodicals) are publications being primarily a source of information regarding current domestic and foreign events. **Magazines** (other periodicals) are publications addressing social, political and economic, specialised and scientific issues as well as government publications.

3. Books and pamphlets as well as newspapers and magazines constitute the **collection** of public libraries.

A reader/borrower (user actively borrowing books) – a person registered in the library, who borrowed at least one volume in reported year.

4. Information concerning **art galleries** includes entities, in which exhibiting is the basic type of activity.

5. **Museums** are organisational units without the intention of making a profit aiming at gathering and sustainably conserving tangible and intangible goods of natural and cultural heritage of humanity, informing about values and contents of gathered collections, popularising basic values of Polish and international history, science and culture, forming cognitive and aesthetic sensitivity and enabling contact with collections (the Act on Museums of 21 XI 1996, Journal of Laws of 1997 No. 5, item 24, with later amendments).

6. Information regarding **theatres and music institutions, entertainment enterprises** concerns professional, artistic and entertainment entities conducting regular performances.

Theatres include entities, independent in regard to their legal, organisational, economic and financial status, conducting uniform performing activity, regardless of the number of stages possessed.

Jednostki pogrupowano wyodrębniając:

- działalność **teatrów dramatycznych i lalkowych**,
- działalność **teatrów muzycznych**, obejmującą działalność sceniczną oper, operetek, musicali i baletów (przedstawienia baletowe i musicalowe podano łącznie z operetkowymi),
- działalność koncertową **filharmonii, orkiestr i chórów**,
- działalność sceniczną **zespołów pieśni i tańca**.

W tabl. 7 wykazano wszystkie przedstawienia i koncerty, które odbyły się na terenie województwa, wykonane przez instytucje artystyczne i rozrywkowe własne, jak również występy gościnne teatrów, instytucji muzycznych i rozrywkowych z innych województw.

7. Informacje o **kinach** dotyczą działalności kin ogólnie dostępnych, tj. powołanych do publicznego udostępniania filmów w formie projekcji na seansach filmowych, bez względu na rodzaj stosowanego nośnika filmu (taśma światłoczuła, taśma magnetyczna eksploatowana w technice wideo, nośnik cyfrowy). Wśród kin stałych wyróżnia się: miniplexy posiadające od 3 do 7 sal i multiplexy posiadające 8 sal i więcej.

8. Dane o **abonentach radiowych i telewizyjnych** dotyczą osób i instytucji, które uiściły opłaty abonamentowe uprawniające do korzystania z urządzeń odbiorczych radiofonii bezprzewodowej oraz z odbiorczych urządzeń telewizyjnych. Dane dotyczą także osób korzystających – na mocy szczególnych przepisów – z prawa do bezpłatnego korzystania z urządzeń odbiorczych (np. inwalidów wojennych i wojskowych).

Dane obejmują również instytucje opłacające abonament za korzystanie z odbiorników radiowych i telewizyjnych w samochodach.

Entities are grouped comprising:

- activities of **dramatic and puppet theatres**,
- the activity of **music theatres**, including opera, operetta, musical and ballet performances (ballet and musical performances are presented together with operettas),
- the concert activity of **philharmonic orchestras, orchestras and choirs**,
- the performing activities of **song and dance ensembles**.

In table 7 comprise all performances and concerts, which took place in voivodship area, performed by own artistic and entertainment institutions as well as guest performances of theatres, music and entertainment institutions from other voivodships.

7. Information regarding **cinemas** concerns the activity of public cinemas, i.e. established for the purpose of public film screenings, regardless of the film carrier used (light-sensitive and magnetic tape, digital carrier). Among fixed cinemas one can distinguish miniplexes – equipped with 3 to 7 screens and multiplexes equipped with 8 screens and more.

8. Data regarding **radio and television subscribers** concern persons and institutions, which paid the subscription fee in order to use wireless radio and television receivers. The data also concern persons exempt, on the basis of special regulations, from paying the subscription fee (e.g. disabled war and military veterans).

Data also concern institutions paying the subscription for using radio and television receivers in vehicles.

Turystyka

1. Termin **turystyka** – zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 692/2011 obowiązującym od 2012 r., oznacza czynności odwiedzających, którzy podejmują podróż do głównego miejsca docelowego położonego poza ich zwykłym otoczeniem, na okres krótszy niż rok, w dowolnym głównym celu, w tym w celu służbowym, wypoczynkowym lub innym celu osobistym, innym niż zatrudnienie przez podmiot miejscowy dla odwiedzanego miejsca.

Wszystkie kategorie podróżnych, które mieszczą się w zakresie pojęcia "turystyka" są określane mianem odwiedzających. W grupie tej wyróżnia się:

Tourism

1. **Tourism**, in accordance with the Regulation (EU) No. 692/2011 of the European Parliament and of the Council in force since 2012, means the activity of visitors taking a trip to a main destination outside their usual environment, for less than a year, for any main purpose, including business, leisure or other personal purpose, other than to be employed by a resident entity in the place visited.

All categories of travellers which fall within the term "tourism" are defined as visitors. This group comprises:

- turystów, tj. osoby, które spędziły co najmniej jedną noc poza miejscem stałego zamieszkania;
- odwiedzających jednodniowych, tj. osoby, które nie nocują w miejscu odwiedzanym.

2. Baza noclegowa turystyki dotyczy turystycznych obiektów noclegowych, tj. obejmuje obiekty hotelowe i pozostałe obiekty (od 2011 r. posiadające 10 i więcej miejsc noclegowych; do 2010 r. bez pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych).

Do obiektów hotelowych zaliczamy hotele, motele, pensjonaty i inne obiekty hotelowe (nie spełniając wymagań kategoryzacyjnych dla hoteli, moteli pensjonatów, ale świadczą usługi typowe dla hoteli, np. zajazdy, gościnie).

Pozostałe obiekty obejmują: domy wycieczkowe, schroniska, schroniska młodzieżowe, szkolne schroniska młodzieżowe, ośrodki wczasowe, ośrodki kolonijne, ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe, domy pracy twórczej, zespoły domków turystycznych, kempingi, pola biwakowe, hostele, zakłady uzdrowiskowe, pokoje gościnne, kwatery agroturystyczne i pozostałe niesklasyfikowane (np. domy studenckie, internaty, ośrodki rekreacyjno-sportowe itp.).

3. Informacje o obiektach i miejscach noclegowych wykazano według stanu w dniu 31 VII; dotyczą obiektów i miejsc całorocznych i sezonowych. W informacjach o obiektach i miejscach noclegowych nie uwzględnia się obiektów i miejsc w obiektach przejściowo nieczynnych z powodu przebudowy, remontu itp.

4. Turyści zagraniczni korzystający z obiektów noclegowych turystyki rejestrowani są według kraju stałego zamieszkania. Turysta zagraniczny może być wykazywany wielokrotnie, jeśli w czasie jednorazowego pobytu w Polsce korzysta z kilku obiektów noclegowych.

5. Placówki gastronomiczne w turystycznych obiektach noclegowych obejmują wszystkie zakłady i punkty gastronomiczne zlokalizowane na terenie danego obiektu. Do barów zaliczono także: winiarnie, kawiarnie, piwiarnie, jadalnie itp.; do punktów gastronomicznych – smażalnie, pijalnie, lodziarnie, bufety itp.

6. Stopień wykorzystania miejsc noclegowych lub **pokoi** jest to stosunek liczby udzielonych noclegów lub wynajętych pokoi w danym roku do nominalnej liczby miejsc noclegowych lub pokoi w danym roku. Przez nominalną liczbę miejsc noclegowych lub pokoi rozumie się sumę miejsc noclegowych lub pokoi przygotowanych dla turystów w każdym dniu działalności obiektu.

- tourists, i.e., persons who spent at least one night away from their place of permanent residence;
- one-day visitors, i.e., persons who do not spend the night at the place visited.

2. Tourist accommodation establishments include hotels and similar facilities and other facilities (since 2011 with 10 and more bed places; until 2010 excluding rooms for rent and agrotourism lodgings).

Hotels and similar facilities covers hotels, motels, boarding houses and other hotel facilities (which do not meet requirements for hotels, motels and boarding houses, but which provide hotel services, e.g. road houses, inns).

Other facilities covers: excursion hotels, shelters, youth hostels, school youth hostels, holiday centres, holiday youth centres, training-recreational centres, creative arts centres, complexes of tourist cottages, camping sites, tent camp sites, hostels, health establishments, rooms for rent, agrotourism lodgings and other non-classified (eg. student dormitories, boarding schools and recreational centres etc.).

3. Data on accommodation and number of beds are presented as of 31 VII; these data concern whole year's and seasonal places. In data regarding facilities and the number of beds for tourists, facilities and places in temporarily inactive facilities due to expansion, renovation, etc. are not included.

4. Foreign tourists using tourist accommodation establishments are registered by country of permanent residence. A foreign tourist may be indicated more than once if during a single stay in Poland he/she uses more than one accommodation facility.

5. Catering establishments in tourists accommodation establishments include all catering facilities and outlets located on the premises of a given tourist accommodation establishment. Catering facilities also include: cafes, wine houses, beer halls, canteens, etc.; catering outlets also include fry houses, drink bars, ice-cream parlours, snack bars (including serving breakfasts).

6. Occupancy rate of bed places or rooms is a relation of the number of overnight stays or rooms rented in a given year to the nominal number of bed places or rooms in a given year. The nominal number of bed places or rooms shall mean total bed places or rooms prepared for tourists each day of a facility's operation.

Sport

1. Dane o **organizacjach kultury fizycznej** obejmują wybrane organizacje o ogólnokrajowym zasięgu działania (Akademicki Związek Sportowy, Polski Związek Sportu Niepełnosprawnych „Start”, Towarzystwo Krzewienia Kultury Fizycznej, Zrzeszenie „Ludowe Zespoły Sportowe”) i dotyczą głównie rekreacji ruchowej, a w przypadku PZSN „Start” – rehabilitacji ruchowej w środowisku niepełnosprawnych.

2. W liczbie ćwiczących, trenerów i instruktorów sportowych w klubach sportowych (tabl. 18) osoba uprawiająca bądź prowadząca zajęcia w kilku rodzajach sportów jest wykazywana jednokrotnie. Natomiast w kategorii ćwiczących w wybranych organizacjach kultury fizycznej (tabl. 17) jedna osoba może być wykazywana wielokrotnie, jeśli uprawia kilka rodzajów sportu.

3. W statystyce obiektów sportowych przyjęto następujące rozwiązania:

- boiska znajdujące się w płycie głównej stadionu nie są wykazywane ponownie jako boiska do gier wielkich;
- boiska, na których można przeprowadzić kilka różnych gier (np. koszykówkę, siatkówkę, piłkę ręczną) wykazywane są raz, jako boiska uniwersalne-wielozadaniowe;
- boiska kryte, znajdujące się w halach sportowych lub salach gimnastycznych nie są wykazywane oddzielnie, lecz traktowane jako hale sportowe lub sale gimnastyczne w zależności od typu obiektu, w którym się znajdują.

4. Dane dotyczące ścieżek rowerowych obejmują ścieżki rowerowe służące głównie do celów komunikacyjnych, a nie turystycznych, tzw. szlaków rowerowych (np. położonych w lesie) czyli: samodzielnych dróg dla rowerów (położonych w pasie drogi); dróg wydzielonych z jezdni; dróg wydzielonych z chodnika; dróg zawartych w ciągach pieszo-rowerowych. Uwzględniają one łączną długość ścieżek rowerowych będących w obszarze właściwości gminy, starostwa i urzędu marszałkowskiego.

5. Informacje o obiektach dostosowanych dla osób niepełnosprawnych uwzględniają obiekty dostosowane dla osób niepełnosprawnych ruchowo lub o innym niż ruchowy rodzaj niepełnosprawności (np. głusi, niewidomi).

Sport

1. Data regarding **physical education organisations** include selected organisations with a national scope of activity (Student Sports Association in Poland, Polish Sports Association for Disabled “Start”, Society for Promotion of Physical Culture, Association of “Rural Sports Clubs”) and primarily concern recreational activity, and in the case of the Polish Sports Association for Disabled “Start” rehabilitation activity for the people with disabilities.

2. In the number of persons practising sports, coaches and sports instructors in sports clubs (table 18) a person practising or conducting trainings in several kinds of sports is listed once. However in the category of person practising sports in physical education organisations (table 17) one person may be indicated more than once, depending upon the number of sports practised.

3. In the sports facilities statistics, the following solutions were adopted:

- sports fields located on the main surface of the stadium are not recognized again as sports fields for big games;
- sports fields on which several different games can be played (e.g. basketball, volleyball, handball) are recognized once as universal and multi-purpose sports fields;
- indoor sports fields located in sports halls or gyms are not recognized separately but treated as sports halls or gyms, depending on the type of facility where they are located.

4. Data concerning cycle paths include bike paths mainly used for communication purposes, without tourist bike trails (e.g. located in the forest), namely: self-roads for bicycles (located on the waysides); paths separated from the roadway; roads separated from the sidewalk; roads included in passageways for pedestrians and cyclists. The total length of cycle paths which are respectively in the area of competence of gminas, powiats and the marshal's office is taken into account.

5. Information about facilities adapted for disabled guests include facilities adapted for people with reduced mobility or other than motor disability (e.g. the deaf or the blind).

Kultura Culture

Tabl. 1 /175/.

KSIĄŻKI I BROSZURY WYDANE ^a BOOKS AND PAMPHLETS PUBLISHED ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Grand total	Wydawnictwa naukowe Scientific publications	Podręczniki dla szkół wyższych University text books	Wydawnictwa zawodowe Professional publications	Podręczniki szkolne School text books	Wydawnictwa popularne Popular science	Literatura piękna Belles-lettres		SPECIFICATION
							razem total	w tym dla dzieci i młodzieży of which for children and youth	
Tytuły. 2010	551	273	42	18	6	127	80	5	Titles
2015	602	237	19	31	1	144	153	17	
2016	731	267	13	11	7	126	307	19	
2017	585	227	24	13	1	108	187	25	

^a Według miejsca wydania.

Źródło: Biblioteka Narodowa.

^a According to published place.

Source: the National Library.

Tabl. 2 /176/.

GAZETY I CZASOPISMA WYDANE ^a NEWSPAPERS AND MAGAZINES PUBLISHED ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	Ukazujące się Published as specified								SPECIFICATION	
		w tygodniu weekly		w miesiącu monthly		1 raz once					nieregularnie irregularly
		6–2 razy times	1 raz once	3–2 razy times	1 raz once	na 2 miesiące bimonthly	w kwartale quarterly	w półroczu half-yearly	w roku yearly		
Tytuły. 2010	189	5	21	11	33	16	39	9	17	38	Titles
2015	188	7	22	7	32	11	43	8	22	36	
2016	192	8	24	7	38	9	52	11	17	26	
2017	193	8	21	7	41	9	45	9	21	32	

^a Według miejsca wydania.

Źródło: dane Biblioteki Narodowej.

^a According to published place.

Source: data of the National Library.

Tabl. 3 /177/.

BIBLIOTEKI PUBLICZNE (z filiami) PUBLIC LIBRARIES (with branches)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	2017	SPECIFICATION
Biblioteki (stan w dniu 31 XII)	378	368	361	361	Libraries (as of 31 XII)
w tym na wsi	240	230	225	224	of which in rural areas
Punkty biblioteczne (stan w dniu 31 XII)	92	120	121	109	Library service points (as of 31 XII)
w tym na wsi	70	–	–	43	of which in rural areas
Księgozbiór (stan w dniu 31 XII) w tys. wol.	7060,4	6672,5	6452,9	6379,0	Collection (as of 31 XII) in thous. vol.
w tym na wsi	2187,1	1891,7	1756,3	1694,7	of which in rural areas
Czytelnicy ^a w tys.	278,4	248,1	234,1	230,7	Borrowers ^a in thous.
w tym na wsi	50,9	45,4	43,6	40,3	of which in rural areas

^a Łącznie z punktami bibliotecznymi, które w 2015 r. przyporządkowano w podziale na miasta i wieś według siedziby jednostki macierzystej.^a Including library service points which in 2015 are assigned with division into urban areas and rural areas according to the parent entity's registered office.

Tabl. 3 /177/. **BIBLIOTEKI PUBLICZNE (z filiami) (dok.)**
PUBLIC LIBRARIES (with branches) (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	2017	SPECIFICATION
Wypożyczenia ^{ab} :					Loans ^{ab} :
w tysiącach wol.	4856,1	4315,7	4108,7	3899,0	in thousand vol.
w tym na wsi	1081,5	844,1	787,3	678,07	of which in rural areas
na 1 czytelnika w wol.	17,8	17,4	17,5	16,9	per borrower in vol.
w tym na wsi	21,2	18,6	18,0	16,8	of which in rural areas

^a Łącznie z punktami bibliotecznymi, które w 2015 r. przyporządkowano w podziale na miasta i wieś według siedziby jednostki macierzystej. ^b W 2010 r. bez wypożyczeń międzybibliotecznych.

^a Including library service points which in 2015 are assigned with division into urban areas and rural areas according to the parent entity's registered office. ^b In 2010 excluding interlibrary lending.

Tabl. 4 /178/. **MUZEA**
MUSEUMS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	2017	SPECIFICATION
Muzea i oddziały muzealne ^a	27	30	31	33	Museums with branches ^a
Muzealia ^a w tys.	218,8	243,8	258,4	234,0	Museum exhibits ^a in thous.
Wystawy czasowe:					Temporary exhibitions:
własne ^b	67	75	90	101	own ^b
obce ^c	47	69	76	51	exterior ^c
Zwiedzający muzea i wystawy w tys.	445,4	613,1	743,4	619,8	Museum and exhibition visitors in thous.
w tym młodzież szkolna ^d	141,3	99,3	119,4	109,1	of which primary and secondary school students ^d

^a Stan w dniu 31 XII. ^b W kraju. ^c Krajowe i z zagranicy. ^d Zwiedzająca muzea w zorganizowanych grupach.

^a As of 31 XII. ^b In Poland. ^c Domestic and foreign. ^d Visiting museums in organized groups.

Tabl. 5 /179/. **INSTYTUCJE PARAMUZEALNE**
MUSEUM RELATED INSTITUTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	2017	SPECIFICATION
Instytucje (stan w dniu 31 XII)	5	4	4	5	Institutions (as of 31 XII)
ogród botaniczny	2	2	2	2	botanical garden
rezerwat	1	–	–	–	reserves
inne	2	2	2	3	others
Zwiedzający w tys.	204,4	237,3	293,0	287,8	Visitors in thous.
w tym młodzież szkolna w zorganizowanych grupach	51,6	26,5	22,8	22,7	of which primary and secondary schools students visiting in groups
ogród botaniczny	53,9	37,9	38,8	37,7	botanical garden
rezerwat	5,7	–	–	–	reserves
inne	144,8	199,4	254,2	250,1	others

Tabl. 6 /180/. **GALERIE SZTUKI**
ART GALLERIES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	2017			SPECIFICATION
				ogółem total	sektor publiczny public sector	sektor prywatny private sector	
Galerie (stan w dniu 31 XII)	13	13	14	15	9	6	Galleries (as of 31 XII)
Wystawy ^a	170	136	156	176	142	34	Exhibitions ^a
w tym z zagranicy	21	5	7	13	13	–	of which foreign
Ekspozycje ^a	174	140	159	202	168	34	Expositions ^a
Zwiedzający w tys.	321,2	94,3	125,9	105,9	102,3	3,6	Visitors in thous.

^a W kraju.

^a In Poland.

Tabl. 7 /181/.

TEATRY, INSTYTUCJE MUZYCZNE, PRZEDSIĘBIORSTWA ESTRADOWE
THEATRES, MUSIC INSTITUTIONS, ENTERTAINMENT ENTERPRISES

WYSZCZEGÓLNIENIE		Instytucje ^a Institutions ^a	Miejsca na widowni w stałej sali ^a Seating in fixed halls ^a	Przedsta- wienia i koncerty ^b Performa- nces and concerts ^b	Widzowie i słuchacze ^b w tys. Audience ^b in thous.	SPECIFICATION
Teatry i instytucje muzyczne	2010	12	3238	2089	397,1	Theatres and music institu- tions
	2015	9	4216	2531	575,6	
	2016	9	3845	2229	500,0	
	2017	8	4041	2445	500,9	
Teatry		5	2035	1777	288,2	Theatres
dramatyczne		4	1631	1449	219,2	dramatic
lalkowe		1	404	328	69,0	puppet
Teatry muzyczne		1	539	193	48,1	Musical theatres
Filharmonie		2	1467	455	152,9	Philharmonic halls
Orkiestry symfoniczne i kame- ralne chóry		—	—	29	17,6	Symphonic and chamber orches- tras choirs
Zespoły pieśni i tańca		—	—	—	—	Song and dance ensembles
Przedsiębiorstwa estradowe	2010	3	x	458	379,0	Entertainment enterprises
	2015	5	x	389	245,8	
	2016	5	x	578	247,3	
	2017	4	x	718	2846,3	

^a Stan w dniu 31 XII. ^b Dane dotyczą działalności prowadzonej na terenie województwa, łącznie z imprezami organizowa-
nymi w plenerze.

^a As of 31 XII. ^b Data concern activity performed in voivodship area, including outdoor events.

Tabl. 8 /182/.

CENTRA KULTURY^a DOMY I OŚRODKI KULTURY, KLUBY, ŚWIETLICE
Stan w dniu 31 XII

CENTRES OF CULTURE^a, CULTURAL CENTRES AND ESTABLISHMENT, CLUBS
AND COMMUNITY CENTRES
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2009	2015	2016	2017			SPECIFICATION
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Instytucje	321	350	358	342	96	246	Institutions
Centra kultury		16	17	21	14	7	Centres of culture
domy kultury	29	26	24	26	23	3	cultural establishments
ośrodki kultury	63	51	51	48	34	14	cultural centres
kluby	28	25	24	24	16	8	clubs
światlice	201	232	242	223	9	214	community centres
Pracownie specjalistyczne	278	409	453	474	307	167	Specialised workshops
Imprezy (w ciągu roku)	15913	12973	16882	16375	8258	8117	Events (during the year)
Uczestnicy imprez (w ciągu roku) w tys.	2000,7	1693,4	1750,2	1983,5	1754	229,6	Event participants (during the year) in thous.
Kursy (w ciągu roku)	179	213	205	130	101	29	Courses (during the year)
Absolwenci kursów (w ciągu roku)	2521	2590	2917	1656	1272	384	Course graduates (during the year) of which primary and secondary school students
w tym dzieci i młodzież szkolna	1149 ^b	1548	2132	690	575	115	
Grupy (zespoły) artystyczne . . .	787	821	761	711	595	116	Artistic groups (ensembles)
Członkowie grup (zespółów) artystycznych	11087	12439	11609	10484	9191	1293	Members of artistic ensembles groups (ensembles)
w tym dzieci i młodzież szkolna	5909 ^b	8671	7988	6823	5972	851	of which primary and secondary school students
Koła (kluby/sekcje)	511	944	932	947	756	191	Groups (clubs/sections)
Członkowie kół (klubów/sekcji)	10854	21963	21589	20618	17492	3126	Members of groups (clubs/ sections)
w tym dzieci i młodzież szkolna	4707 ^b	10798	10540	10114	8381	1733	of which primary and secondary school students

^a W 2009 r. ujmowane w grupie domów kultury lub ośrodków kultury. ^b W wieku poniżej 15 lat.

^a In 2009 presented among cultural establishments or cultural centres. ^b Children and youth below the age of 15.

Tabl. 9 /183/.

KINA STALE
FIXED CINEMAS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	2017	SPECIFICATION
Kina (stan w dniu 31 XII)	21	24 ^a	26 ^a	28 ^a	Cinemas (as of 31 XII)
w tym miasta	19	23	24	26	of which in urban areas
w tym multiplexy	1	1	1	1	of which multiplexes
Sale projekcyjne (stan w dniu 31 XII)	39	51	53	55	Screens in fixed cinemas (as of 31 XII)
w tym miasta	37	49	51	53	of which in urban areas
w tym multiplexy	9	9	9	9	of which multiplexes
Miejsca na widowni (stan w dniu 31 XII) w tys.	8875	10933	10937	11257	Seats in fixed cinemas (as of 31 XII) in thous.
w tym miasta	8485	10635	10639	10959	of which in urban areas
w tym multiplexy	2200	2120	2070	2070	of which multiplexes
Seanse	45336	65912	76517	79263	Screenings
w tym miasta	45019	65529	75994	78629	of which in urban areas
w tym multiplexy	16834	15708	15999	16080	of which multiplexes
na 1 kino	2159	2746	2943	2831	per cinema
Widzowie	1568263	1911910	2203779	2298004	Audience
w tym miasta	1563061	1906506	2197104	2290958	of which in urban areas
w tym multiplexy	672541	537037	586418	597503	of which multiplexes
na 1 kino	74679	79663	84761	82072	per cinema
na 1 seans	35	29	29	29	per screening

^a W tym 4 miniplexy.^a Of which 4 miniplexes.

Tabl. 10 /184/.

ABONENCI TELEWIZJI KABLOWEJ

Stan w dniu 31 XII

CABLE TELEVISION SUBSCRIBERS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	2017	SPECIFICATION
OGÓŁEM	284655	273183	236457	231345	TOTAL
Na 1000 ludności	168	160	138	136	Per 1000 population

Źródło: dane Urzędu Komunikacji Elektronicznej.

Source: data of the Office of Electronic Communications.

Tabl. 11 /185/.

ABONENCI RADIOWI I TELEWIZYJNI

Stan w dniu 31 XII

RADIO AND TELEVISION SUBSCRIBERS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	2017	2010	2015	2016	2017	SPECIFICATION
	w tys. in thous.				na 1000 ludności per 1000 population				
Abonenci radiowi . . .	330,9	332,3	330,7	331,0	192	194	194	194	Radio subscribers
miasta	255,0	256,1	254,5	254,5	214	218	217	217	urban areas
wieś	75,9	76,2	76,2	76,5	142	142	142	143	rural areas
Abonenci telewizyjni	321,2	319,4	317,6	318,0	186	187	186	186	Television subscribers
miasta	246,5	244,7	243,0	243,0	207	209	208	208	urban areas
wieś	74,8	74,7	74,6	75,0	140	139	139	140	rural areas

Źródło: dane Centralnego Zarządu Poczty Polskiej.

Source: data of the Polish Post Headquarters.

Turystyka

Tourism

Uwaga do tablic 12 – 16

Począwszy od 2016 r. dane opracowano z uwzględnieniem imputacji dla jednostek, które odmówiły udziału w badaniu.

Note to tables 12 – 16

Since 2016 data were compiled with consideration imputation for units, which refused to participate in the survey.

Tabl. 12 /186/.

BAZA NOCLEGOWA TURYSTYKI ^a

TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	2017	SPECIFICATION
Obiekty (stan w dniu 31 VII)	816	1299	1344	1449	Facilities (as of 31 VII)
w tym całoroczne	402	462	482	498	of which open all year
Obiekty hotelowe	206	253	267	281	Hotels and similar facilities
hotele	92	124	120	127	hotels
motele	6	5	6	5	motels
pensjonaty	26	37	38	40	boarding houses
inne obiekty hotelowe	82	87	103	109	other hotel facilities
Pozostałe obiekty	610	1046	1077	1168	Other facilities
domy wycieczkowe	1	1	–	–	excursion hostels
schroniska	.	1	1	1	shelters
schroniska młodzieżowe	23	22	19	23	youth hostels
w tym szkolne schroniska					
młodzieżowe	20	21	17	20	of which school youth hostels
kempingi	18	29	29	29	camping sites
pola biwakowe	26	28	24	22	tent camp sites
ośrodki wczasowe	318	309	330	357	holiday centres
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	37	45	44	43	training-recreational centres
domy pracy twórczej	1	1	1	2	creative arts centres
zespoły domków turystycznych	44	73	78	102	complexes of tourist cottages
hostele	3	3	6	5	hostels
pokoje gościnne	.	379	397	442	rooms for rent
kwatery agroturystyczne	.	35	35	34	agrotourism lodgings
inne obiekty	139	120	113	108	miscellaneous facilities
Miejsca noclegowe (stan w dniu 31 VII)	106483	120603	124091	132585	Number of beds (as of 31 VII)
w tym całoroczne	46781	51968	54764	57379	of which open all year
Obiekty hotelowe	17557	24363	26096	27104	Hotels and similar facilities
hotele	11534	16454	16666	17356	hotels
motele	307	176	256	225	motels
pensjonaty	1222	1482	1765	1908	boarding houses
inne obiekty hotelowe	4494	6251	7409	7615	other hotel facilities
Pozostałe obiekty	88926 ^b	96240	97995	105481	Other facilities
domy wycieczkowe	116	116	–	x	excursion hostels
schroniska	.	34	34	33	shelters
schroniska młodzieżowe	1697	1779	1656	1862	youth hostels
w tym szkolne schroniska					
młodzieżowe	1537	1704	1521	1685	of which school youth hostels
kempingi	4456	5275	6146	6525	camping sites
pola biwakowe	4124	4138	3087	2538	tent camp sites
ośrodki wczasowe	47132	44683	46654	50832	holiday centres
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	5232	6617	6819	6139	training-recreational centres
domy pracy twórczej	55	55	55	86	creative arts centres
zespoły domków turystycznych ^b	2516	4290	4152	5574	complexes of tourist cottages ^b
hostele	131	366	450	427	hostels
pokoje gościnne	.	8970	9609	10808	rooms for rent
kwatery agroturystyczne	.	595	607	601	agrotourism lodgings
inne obiekty	23467	19322	18726	20056	miscellaneous facilities

^a W 2010 r. bez pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych; w latach 2015-2017 dane dotyczą obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych.

^a In 2010 excluding rooms for rent and agrotourism lodgings; in 2015-2017 data concern establishments possessing 10 and more bed places.

Tabl. 12 /186/. **BAZA NOCLEGOWA TURYSTYKI** ^a (dok.)
TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS ^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	2017	SPECIFICATION
Korzystający z noclegów	1746810	2377156	2564702	2759738	Tourists accommodated
w tym turyści zagraniczni	377939	577099	637962	711527	of which foreign tourists
Obiekty hotelowe	810380	1221193	1304692	1422185	Hotels and similar facilities
hotele	609155	974070	1021275	1124364	hotels
motele	26406	12146	14210	11293	motels
pensjonaty	22826	27490	27319	31188	boarding houses
inne obiekty hotelowe	151993	207487	241888	255340	other hotel facilities
Pozostałe obiekty	936430	1155963	1260010	1337553	Other facilities
domy wycieczkowe	4770	#	# ^b	x	excursion hostels
schroniska	–	#	#	#	shelters
schroniska młodzieżowe	32639	#	31099	31920	youth hostels
w tym szkolne schroniska młodzieżowe	26998	25265	24220	23912	of which school youth hostels
kempingi	40334	73075	69264	67769	camping sites
poli biwakowe	17052	25298	21765	19860	tent camp sites
ośrodki wczasowe	451433	493595	562426	608567	holiday centres
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	61962	106241	113525	100252	training-recreational centres
domy pracy twórczej	636	#	#	#	creative arts centres
zespoły domków turystycznych	20499	33488	42307	51114	complexes of tourist cottages
hostele	6531	8906	11546	11929	hostels
pokoje gościnne	.	76807	94499	101546	rooms for rent
kwatery agroturystyczne	.	5383	6603	6749	agrotourism lodgings
inne obiekty	300522	292464	301669	330540	miscellaneous facilities
Udzielone noclegi	9445058	12330057	13383221	14057523	Nights spent (overnight stay)
w tym turystom zagranicznym	2008067	2961636	3263912	3461521	of which foreign tourists
Obiekty hotelowe	2230911	3856451	4296132	4549905	Hotels and similar facilities
hotele	1496558	2950574	3198206	3380457	hotels
motele	40199	19862	36666	26638	motels
pensjonaty	117903	106815	120499	127845	boarding houses
inne obiekty hotelowe	576251	779200	940761	1014965	other hotel facilities
Pozostałe obiekty	7214147	8473606	9087089	9507618	Other facilities
domy wycieczkowe	17212	#	# ^b	x	excursion hostels
schroniska	–	#	#	#	shelters
schroniska młodzieżowe	95952	#	107645	107231	youth hostels
w tym szkolne schroniska młodzieżowe	79607	81585	88853	85113	of which school youth hostels
kempingi	146190	233079	267205	263108	camping sites
poli biwakowe	60365	76849	73181	68723	tent camp sites
ośrodki wczasowe	3311976	3667303	4092840	4302658	holiday centres
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	423706	655541	684065	609902	training-recreational centres
domy pracy twórczej	5228	#	#	#	creative arts centres
zespoły domków turystycznych ^c	118679	194691	208174	232661	complexes of tourist cottages ^c
hostele	29414	105820	116261	115929	hostels
pokoje gościnne	.	361837	418511	476872	rooms for rent
kwatery agroturystyczne	.	20721	28179	26342	agrotourism lodgings
inne obiekty	3005256	3033390	3082165	3294036	miscellaneous facilities

^a W 2010 r. bez pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych; w latach 2015-2017 dane dotyczą obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. ^b Odnotowano tylko styczniu.

^a In 2010 excluding rooms for rent and agrotourism lodgings; in 2015-2017 data concern establishments possessing 10 and more bed places. ^b Was recorded only in January.

Tabl. 13 /187/.

TURYŚCI ZAGRANICZNI ^a KORZYSTAJĄCY Z BAZY NOCLEGOWEJ TURYSTYKI
FOREIGN TOURISTS ^a ACCOMMODATED IN TOURISTS ACCOMMODATION
ESTABLISHMENTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	2017	SPECIFICATION
Korzystający z noclegów	377939	577099	637962	711527	Tourists accommodated
Obiekty hotelowe	251453	418335	467870	518089	Hotels and similar facilities
hotele	212871	357712	390438	428390	hotels
motele	372	300	417	224	motels
pensjonaty	5186	4769	5934	7628	boarding houses
inne obiekty hotelowe	33024	55554	71081	81847	other hotel facilities
Pozostałe obiekty	126486 ^b	158764	170092	193438	Other facilities
domy wycieczkowe	170	#	# ^b	x	excursion hostels
schroniska	–	#	#	#	shelters
schroniska młodzieżowe	2629	#	3402	3925	youth hostels
w tym szkolne schroniska młodzieżowe	2629	2351	3151	2888	of which school youth hostels
kempingi	13545	29657	29038	29512	camping sites
pola biwakowe	2439	5462	4563	6184	tent camp sites
ośrodki wczasowe	45513	55916	61553	68152	holiday centres
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	3639	18051	20041	9464	training-recreational centres
domy pracy twórczej	–	#	–	#	creative arts centres
zespoły domków turystycznych	808	2075	2059	5850	complexes of tourist cottages
hostele	126	795	1435	2438	hostels
pokoje gościnne	.	8660	10159	11846	rooms for rent
kwatery agroturystyczne	.	315	250	198	agrotourism lodging
inne obiekty	57617	35256	37573	55424	other facilities
Udzielone noclegi	2008067	2961636	3263912	3461521	Nights spent (overnight stay)
Obiekty hotelowe	1016508	1852726	2127912	2217207	Hotels and similar facilities
hotele	729898	1467053	1641080	1670386	hotels
motele	714	624	836	452	motels
pensjonaty	47826	30754	31317	32346	boarding houses
inne obiekty hotelowe	238070	354295	454679	514023	other hotel facilities
Pozostałe obiekty	991559	1108910	113600	1244314	Other facilities
domy wycieczkowe	365	#	# ^b	x	excursion hostels
schroniska	–	#	#	#	shelters
schroniska młodzieżowe	6161	#	11468	14233	youth hostels
w tym szkolne schroniska młodzieżowe	6161	5983	10861	10930	of which school youth hostels
kempingi	39965	91281	100134	98268	camping sites
pola biwakowe	5904	13585	12890	17072	tent camp sites
ośrodki wczasowe	312720	455647	446786	456216	holiday centres
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	26654	132366	135758	55350	training-recreational centres
domy pracy twórczej	–	#	–	#	creative arts centres
zespoły domków turystycznych ^b	2868	9776	9188	28207	complexes of tourist cottages ^b
hostele	272	6175	23432	37554	hostels
pokoje gościnne	.	39023	39705	45074	rooms for rent
kwatery agroturystyczne	.	2204	1806	2301	agrotourism lodging
inne obiekty	596650	351787	354570	488805	other facilities

^a W 2010 r. bez pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych; w latach 2015–2017 dane dotyczą obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. ^b Odnotowano tylko w styczniu.

^a In 2010 excluding rooms for rent and agrotourism lodgings; in 2015–2017 data concern establishments possessing 10 and more bed places. ^b Was recorded only in January.

Tabl. 14 /188/.

WYKORZYSTANIE BAZY NOCLEGOWEJ TURYSTYKI ^a**OCCUPANCY IN TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS ^a**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	2017	2010	2015	2016	2017	SPECIFICATION
	stopień wykorzystania miejsc noclegowych occupancy rate of bed places				stopień wykorzystania pokoi occupancy rate of rooms				
Obiekty hotelowe	36,3	47,7	49,6	50,9	42,8	56,3	57,8	58,3	Hotels and similar facilities
hotele	36,7	52,3	54,1	56,0	43,3	60,6	62,1	63,1	hotels
motele	35,1	24,8	41,2	32,7	45,1	30,3	44,9	36,1	motels
pensjonaty	35,6	31,1	34,1	34,5	39,9	36,3	36,7	37,6	boarding houses
inne obiekty hotelowe	35,6	38,6	40,7	41,3	41,7	47,2	48,7	48,9	other hotel facilities
Pozostałe obiekty	47,6	48,6	49,9	51,1	x	x	x	x	Other facilities

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 6 na str. 239.ª See general notes, item 6 on page 239.

Tabl. 15 /189/.

PLACÓWKI GASTRONOMICZNE W BAZIE NOCLEGOWEJ TURYSTYKI ^a

Stan w dniu 31 VII

CATERING ESTABLISHMENTS IN TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS ^a

As of 31 VII

WYSZCZEGÓLNIENIE		Restauracje Restaurants	Bary i kawiarnie Bars and coffee shops	Stołówki Canteens	Punkty gastronomiczne Food stands	SPECIFICATION
OGÓŁEM	2010	156	255	316	49	TOTAL
	2015	219	261	273	46	
	2016	217	255	266	35	
	2017	224	270	334	55	
Obiekty hotelowe		169	121	58	21	Hotel facilities
hotele		118	85	18	7	hotels
motele		3	1	1	2	motels
pensjonaty		9	7	11	1	boarding houses
inne obiekty hotelowe		39	28	28	11	other hotel facilities
Pozostałe obiekty		55	149	276	34	Other facilities
domy wycieczkowe		—	—	—	—	excursion hostels
schroniska		—	—	—	—	shelters
schroniska młodzieżowe		—	—	10	1	youth hostess
w tym szkolne schroniska młodzieżowe		—	—	9	1	of which school youth hostels
kempingi		2	10	1	1	camping sites
ośrodki wczasowe		19	80	174	10	holiday centres
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe		6	9	21	4	training-recreational centres
domy pracy twórczej		—	—	—	—	creative arts centres
zespoły domków turystycznych		1	4	2	1	complexes of tourist cottages
hostele		—	1	—	—	hostels
pokoje gościnne		6	9	8	5	rooms for rent
kwatery agroturystyczne		—	—	5	—	agrotourism lodgings
inne obiekty		21	36	55	12	miscellaneous facilities

^a W 2010 r. bez pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych; w latach 2015-2017 dane dotyczą obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych.^a In 2010 excluding rooms for rent and agrotourism lodgings; in 2015-2017 data concern establishments possessing 10 and more bed places.

Tabl. 16 /190/.

HOTELE WEDŁUG KATEGORII
HOTELS BY CATEGORY

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	Kategorie Categories					w trakcie kategory- zacji in the process of the categorisa- tion
			*****	****	***	**	*	
OGÓŁEM ^a	2010	92	1	14	38	22	12	5
TOTAL ^a	2015	124	3	22	54	25	13	7
	2016	120	3	26	53	22	13	3
	2017	127	3	27	56	23	13	5
Pokoje ^a	2010	5786	207	1388	2511	812	630	238
Rooms ^a	2015	8128	589	2696	3031	836	686	290
	2016	8123	590	2984	2995	777	651	126
	2017	8421	590	3085	3101	818	624	203
Miejsca noclegowe ^a	2010	11534	414	2695	4836	1739	1314	536
Bed places ^a	2015	16454	1395	5270	6091	1690	1415	593
	2016	16666	1403	6098	6011	1558	1368	228
	2017	17356	1386	6196	6504	1656	1216	398
Korzystający z noclegów w tys.	2010	609,2	10,6	156,6	245,2	98,8	81,6	16,4
Tourists accommodated in thous.	2015	974,1	75,0	309,9	366,6	111,7	97,1	13,8
	2016	1021,3	78,4	352,9	408,8	104,2	71,3	5,7
	2017	1124,4	159,2	360,9	410,6	109,9	73,5	10,3
w tym turyści zagraniczni of which foreign tourists	2010	212,9	2,2	71,5	93,0	26,2	13,3	6,6
	2015	357,7	25,1	136,5	140,6	32,3	15,8	7,4
	2016	390,4	28,0	160,4	158,3	27,6	12,8	3,3
	2017	428,4	58,5	163,3	154,5	30,1	17,5	4,5
Stopień wykorzystania w %: Occupancy rate in %:								
miejsc noclegowych	2010	36,7	39,2	39,2	35,3	38,9	34,1	35,5
bed places	2015	52,3	52,7	61,9	50,4	39,2	40,7	41,8
	2016	54,1	55,6	62,1	53,8	39,2	39,5	33,9
	2017	56,0	60,0	64,7	52,7	43,8	45,9	33,9
pokoje	2010	43,3	46,0	46,5	41,0	45,5	43,2	41,3
rooms	2015	60,6	62,7	69,0	58,4	49,2	50,4	50,5
	2016	62,1	64,1	68,8	61,3	48,3	53,9	42,5
	2017	63,1	66,2	70,7	60,0	51,3	58,2	38,3

^a Stan w dniu 31 VII.^a As of 31 VII.
Sport
Sport

Tabl. 17 /191/.

ORGANIZACJE KULTURY FIZYCZNEJ I KLUBY SPORTOWE

Stan w dniu 31 XII

PHYSICAL EDUCATION ORGANISATION AND SPORTS CLUBS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2012	2014	2016	SPECIFICATION
ORGANIZACJE KULTURY FIZYCZNEJ ^a PHYSICAL EDUCATION ORGANISATIONS ^a					
Jednostki organizacyjne	242	251	110 ^b	244	Organisational entities
Członkowie	34532	36524	4830 ^b	35799	Members
Ćwiczący	14564	14722	4806 ^b	14198	Exercisers

^a Bez uczniowskich i wyznaniowych klubów sportowych. ^b Bez Towarzystwa Krzewienia Kultury Fizycznej.

U w a g a. Dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co dwa lata.

^a Excluding pupil and religious sports clubs. ^b Excluding the Society for the Promotion of Sport and Physical Activity.

Note. Data on the basis of periodic surveys conducted two years.

Tabl. 17 /191/.

ORGANIZACJE KULTURY FIZYCZNEJ I KLUBY SPORTOWE (dok.)

Stan w dniu 31 XII

PHYSICAL EDUCATION ORGANISATION AND SPORTS CLUBS (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2012	2014	2016	SPECIFICATION
KLUBY SPORTOWE SPORT CLUBS					
Jednostki organizacyjne	701	709	714	714	Organisational entities
Członkowie	46264	46147	46206	47593	Members
Ćwiczący	46835	44164	45431	47581	Exercisers
mężczyźni	35648	33516	34116	35496	males
kobiety	11187	10648	11315	12085	females
w wieku do 18 lat	32621	31872	32090	34239	aged up to 18
Sekcje sportowe	1214	1091	1112	1093	Sports sections
Trenerzy	626	660	734	1117	Coaches
Instruktorzy sportowi	1249	1156	1211	985	Sports instructors
Inne osoby prowadzące zajęcia sportowe	596	465	388	375	Other persons conducting sports activities

U w a g a . Dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co dwa lata.

Note. Data on the basis of periodic surveys conducted two years.

DZIAŁ XIII NAUKA I TECHNIKA. SPOŁECZEŃSTWO INFORMACYJNE

CHAPTER XIII SCIENCE AND TECHNOLOGY. INFORMATION SOCIETY

Uwagi ogólne

General notes

Nauka i technika

Działalność badawcza i rozwojowa (B+R) to ogół działań polegających na prowadzeniu i wspieraniu badań naukowych i prac rozwojowych. Jest to praca twórcza, prowadzona w sposób metodyczny, podejmowana w celu zwiększenia zasobów wiedzy, w tym wiedzy o człowieku, kulturze i społeczeństwie oraz w celu tworzenia nowych zastosowań dla wiedzy istniejącej.

Działalność badawcza i rozwojowa (B+R) obejmuje:

- **badania podstawowe**, tj. oryginalne prace badawcze eksperymentalne lub teoretyczne podejmowane przede wszystkim w celu zdobywania nowej wiedzy o podstawach zjawisk i obserwowalnych faktach bez nastawienia na bezpośrednie zastosowanie komercyjne;
- **badania stosowane** (w tym badania przemysłowe), tj. prace badawcze podejmowane w celu zdobycia nowej wiedzy zorientowane przede wszystkim na zastosowanie w praktyce. Prowadzone są w celu opracowywania nowych produktów, procesów i usług lub wprowadzania znaczących ulepszeń do istniejących produktów, procesów i usług. Badania te uwzględniają tworzenie elementów składowych systemów złożonych, budowę prototypów w środowisku laboratoryjnym lub w środowisku symulującym istniejące systemy;
- **prace rozwojowe**, tj. nabywanie, łączenie, kształtowanie i wykorzystywanie dostępnej aktualnie wiedzy i umiejętności z dziedziny nauki, technologii i działalności gospodarczej oraz innej wiedzy i umiejętności do planowania produkcji oraz tworzenia i projektowania nowych, zmienionych lub ulepszonych produktów, procesów i usług.

Dane dotyczące działalności badawczej i rozwojowej na poziomie regionalnym w roku 2012 zostały opracowane na podstawie danych jednostek lokalnych. Dane dotyczące podmiotów w tabl. 1 opracowano metodą przedsiębiorstw.

Science and technology

Research and development (R&D) comprise all activities consisting in conducting and supporting scientific research and experimental development. It is creative work, conducted in methodological manner, undertaken to increase the stock of knowledge including knowledge of humankind, culture and society, and to devise new applications of available knowledge. Research and development (R&D) includes:

Research and development (R&D) includes:

- **basic research**, i.e. original experimental or theoretical work undertaken primarily to acquire new knowledge of the underlying foundation of phenomena and observable facts, without any direct commercial application or use in view;
- **applied research** (of which industrial research), i.e. research undertaken in order to acquire new knowledge, directed primarily towards application or use in practice. It is conducted to develop new products, processes and services. This type of research comprises the creation of components in laboratory environment or in environment simulating existing systems;
- **experimental development**, i.e. acquiring, combining, shaping and using existing scientific, technological, business and other relevant knowledge and skills for the purpose of producing plans and arrangements or designs for new, altered or improved products, processes and services.

Data on research and development at regional level since 2012 have been compiled on the basis of local units data. Data on entities in table 1 were compiled using an enterprise method.

1. Dane z zakresu działalności badawczej i rozwojowej prezentuje się, zgodnie z metodologią stosowaną przez Eurostat w układzie **Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007)** oraz w układzie **sektorów instytucjonalnych**. Obok tych dwóch układów wyróżnia się **podmioty wyspecjalizowane badawczo**, tj. podmioty, których głównym (statutowym) celem działalności jest prowadzenie badań naukowych i prac rozwojowych bądź ich bezpośrednie wsparcie; są to: a) instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk; działające na podstawie ustawy z dnia 30 IV 2010 r. o Polskiej Akademii Nauk (tekst jednolity Dz. U. z 2018 r., poz. 1475, z późn. zm.), b) instytuty badawcze działające na podstawie ustawy z dnia 30 IV 2010 r. o instytutach badawczych (tekst jednolity Dz. U. z 2018 r., poz. 736), c) szkoły wyższe d) pozostałe, tj. pozostałe podmioty zaklasyfikowane według PKD 2007 do działu 72 „Badania naukowe i prace badawczo-rozwojowe” oraz inne powiązane z nimi instytucjonalnie jednostki pomocnicze lub nadzorujące, zaklasyfikowane bądź niezaklasyfikowane według PKD 2007 do działu 72 „Badania naukowe i prace rozwojowe”;

2. Do **pracujących** (do 2015 r. zatrudnionych) w działalności badawczej i rozwojowej zaliczono:

- 1) w kategorii **pracowników naukowo-badawczych** a) pracowników naukowych, naukowo-dydaktycznych, badawczo-technicznych, inżynierskich i technicznych w jednostkach wyspecjalizowanych badawczo oraz uczestników studiów doktoranckich prowadzących prace badawczo-rozwojowe, b) pracowników naukowych i innych pracujących w działalności badawczej i rozwojowej w podmiotach gospodarczych prowadzących prace badawcze i rozwojowe;
- 2) w kategorii **techników i pracowników równorzędnych** – pracowników, którzy uczestniczą w działalności badawczej i rozwojowej wykonując zadania naukowe i techniczne zazwyczaj pod kierunkiem pracowników naukowo-badawczych;
- 3) w kategorii **pozostały personel** – pracowników na stanowiskach robotniczych oraz administracyjno-ekonomicznych uczestniczących w realizacji prac badawczo-rozwojowych lub bezpośrednio z nimi związanych.

3. Dane o **pracujących** (do 2015 r. zatrudnionych) dotyczą osób bezpośrednio zaangażowanych w prace B+R; podawane są w dwóch ujęciach, tj. w osobach (tabl. 2) i tzw. ekwiwalentach pełnego czasu pracy (tabl. 1).

Ekwiwalenty pełnego czasu pracy (EPC) są to jednostki przeliczeniowe służące do ustalenia liczby faktycznie pracujących w działalności badawczej i rozwojowej. Jeden ekwiwalent pełnego czasu pracy oznacza jeden osoborok poświęcony wyłącznie na działalność badawczą i rozwojową.

Dane o **pracujących (personelu wewnętrznym)** w osobach i tzw. ekwiwalentach pełnego czasu pracy od 2016 r. obejmują pracujących w danej jednostce w ramach etatowego i pozaetatowego czasu pracy. Dane do 2015 r. prezentowane:

- 1) w osobach obejmowały wyłącznie zatrudnionych w ramach etatowego czasu pracy,

1. Data on research and development are presented, in accordance with methodology applied by Eurostat, in breakdown by **Statistical Classification of Economic Activities in the European Community (NACE Rev. 2)** and by **institutional sectors**. Beside both of the groups **dedicated research entities**, i.e. entities whose main (statutory aim is conducting scientific research and experimental development or their direct support; they include: a) scientific institutes of the Polish Academy of Sciences operating on the basis of the Law on the Polish Academy of Sciences, dated 30 IV 2010 (uniform text Journal of Laws 2018, item 1475, with later amendments), b) research institutes operating on the basis of the Law on the Research Institutes, dated 30 IV 2010 (uniform text Journal of Laws 2018, item 736), c) higher education institutions, d) others, i.e. other entities classified into NACE Rev. 2 division 72 “Scientific research and development” or other institutionally linked auxiliary or supervising units, classified or unclassified into NACE Rev. 2 division 72 “Scientific research and development”;

2. **Employed persons** (up to 2015 employees) in R&D include:

- 1) **researchers (RSE)**: a) researchers, academics, research and technical assistants, engineering and technical assistants employed in dedicated research assistants employed in dedicated of doctoral studies conducting R&D, b) researchers and other staff employed in R&D in economic entities conducting R&D;
- 2) **technicians and equivalent staff** are persons who participate in R&D by performing scientific and technical tasks, normally under the supervision of researchers;
- 3) **other supporting staff** include skilled and unskilled craftsmen, secretarial and clerical staff participating in R&D projects or directly associated with such projects.

3. Data on **employed person** (up to 2015 employees) cover personnel directly engaged in R&D; data are presented in two approaches, i.e. in persons (table 2) and full-time equivalents (tables 1).

Full-time equivalent (FTE) is a conversion unit used to determine the number of person actually employed in research and development. One FTE equals one person-year spent exclusively on R&D.

Data on **employed persons (internal personnel)** in persons and full-time equivalents since 2016 covered persons employed in a given entity under employment contracts and civil law contracts. Data up to 2015 presented in:

- 1) persons covered only paid employees under employment contracts,

- 2) w tzw. ekwiwalentach pełnego czasu pracy obejmowały zatrudnionych w ramach etatowego i pozaetatowego czasu pracy oraz niezatrudnionych w danej jednostce, a wykonujących na jej rzecz prace B+R na podstawie umów cywilnoprawnych.

Od 2016 r. osoby niezatrudnione w danej jednostce, a wykonujące na jej rzecz prace B+R w ramach umów cywilnoprawnych lub nieodpłatnie (na zasadzie wolontariatu), zaliczane są do **personelu zewnętrznego**.

4. Nakłady na działalność badawczą i rozwojową obejmują **nakłady wewnętrzne**, ujmujące wartość prac badawczych i rozwojowych danej jednostki wykonanych przez własne zaplecze badawcze, niezależnie od źródeł ich finansowania, a w przypadku nakładów na działalność innowacyjną w przemyśle obejmują również **nakłady zewnętrzne**, ujmujące wartość prac badawczych i rozwojowych w danej jednostce nabytych od innych jednostek (krajowych i zagranicznych).

Nakłady inwestycyjne na działalność B+R obejmują nakłady poniesione na środki trwałe łącznie z kosztami zakupu lub wytworzenia aparatury naukowo-badawczej, niezbędnej do wykonania określonych prac B+R, spełniającej kryteria zaliczania do środków trwałych, lecz do czasu zakończenia tych prac nieujętej w ewidencji środków trwałych. Od 2016 r. zawierają także m.in. nakłady poniesione na wartości niematerialne i prawne oraz oprogramowanie komputerowe, które do 2015 r. zaliczano do nakładów bieżących.

5. Dane o nakładach na działalność badawczą i rozwojową prezentuje się w układzie **sektorów instytucjonalnych**, według kryteriów zbieżnych ze stosowanymi w systemie rachunków narodowych. Dodatkowo wyodrębniono sektor szkolnictwa wyższego. Sektory instytucjonalne występują zarówno jako **sektory wykonawcze**, obejmujące krajowe grupy podmiotów prowadzące badania naukowe i prace rozwojowe, wydające środki na tę działalność, jak i **sektory finansujące**, z których środki te pochodzą. Wyróżnia się następujące sektory instytucjonalne:

- 1) **sektor rządowy** – podmioty sektora instytucji rządowych i samorządowych w systemie rachunków narodowych z wyłączeniem publicznych szkół wyższych;
- 2) **sektor przedsiębiorstw** – krajowe podmioty gospodarcze, klasyfikowane w systemie rachunków narodowych do sektorów przedsiębiorstw niefinansowych, instytucji finansowych oraz gospodarstw domowych, z wyłączeniem prywatnych szkół wyższych;
- 3) **sektor szkolnictwa wyższego** – krajowe szkoły wyższe: publiczne i prywatne (w tym organizacji wyznaniowych) oraz podległe im instytuty, centra badawcze i kliniki. Od 2016 r. do tego sektora zaliczane są również instytuty naukowe PAN oraz instytuty badawcze prowadzące studia doktoranckie;

- 2) full-time equivalents covered paid employees under employment contracts and civil law contracts as well as persons not employed in a given entity but performing R&D for it under of civil law contracts.

Since 2016 persons not employed in a given entity but performing R&D for it under civil law contracts or without remuneration (voluntary work) were included in **external personnel**.

4. Expenditures on research and development include **internal expenditures**, including the value of research and development works of a given entity carried out by their own research facilities, regardless of their sources of financing, as well as in case of expenditures on innovation activities in industry include **external expenditures**, including the value of research and development works of a given entity purchased from other (national and foreign) entities.

Capital R&D expenditures include expenditure on fixed assets together with costs of purchasing or manufacturing research equipment necessary for performing particular R&D projects, meeting the criteria for inclusion in fixed assets, but not included in records of fixed assets until completion of the project. Since 2016 they included also i.a. expenditures on in tangible assets and computer software which up to 2015 were included in currents expenditures.

5. Data on expenditures on research and development are presented in a breakdown by **institutional sectors**, on the basis of criteria coinciding with the ones used in the system of national accounts. Additionally, higher education sector was distinguished. Institutional sectors are distinguished as **performance sectors** covering national groups of entities conducting R&D, spending funds on this activity and **financing sectors** which provide outlays on research and development. The following institutional sectors can be distinguished:

- 1) **government sector** – entities of general government sector in the system of national accounts; excluding public higher education institutions;
- 2) **business enterprise sector** – national economic entities classified in the system of national accounts into non-financial corporations, financial corporations or households sectors; excluding private higher education institutions;
- 3) **higher education sector** – national higher institutions: public and private (of which of religious organisation) and institutes, research centres or clinics supervised by them. Since 2016 this sector had included scientific institutes of the Polish Academy of Sciences and research institutes offering doctoral studies;

4) **sektor prywatnych instytucji niekomercyjnych** – krajowe podmioty klasyfikowane w systemie rachunków narodowych do sektora instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych, z wyłączeniem szkół wyższych organizacji wyznaniowych;

5) **zagranica** – występuje wyłącznie wśród sektorów finansujących i obejmuje jednostki będące nierezydentami, które dokonują transakcji z jednostkami instytucjonalnymi będącymi rezydentami lub mającymi inne powiązania gospodarcze z rezydentami. Włączone są tu instytucje i organy Unii Europejskiej oraz organizacje międzynarodowe i ponadnarodowe.

6. W tablicach działu wyodrębniono sześć podstawowych dziedzin nauk zgodnie z Klasyfikacją Dziejzin Nauki i Techniki OECD, tj. nauki: przyrodnicze, inżynieryjne i techniczne, medyczne i nauki o zdrowiu, rolnicze i weterynaryjne, społeczne oraz humanistyczne łącznie ze sztuką.

7. **Działalność innowacyjna** obejmuje szereg działań o charakterze badawczym (naukowym), technicznym, organizacyjnym, finansowym i handlowym, których celem jest opracowanie i wdrożenie innowacji. Prezentowane w dziale dane obejmują działalność innowacyjną w przemyśle i dotyczą opracowywania i wdrażania (wprowadzania na rynek) nowych lub istotnie ulepszonych, w zakresie swoich cech i zastosowań, produktów (wytworów, usług) – **innowacja produktowa** oraz zastosowania nowych lub istotnie ulepszonych metod produkcji, a także z zakresu logistyki, zaopatrzenia, dystrybucji i wspierających procesy w przedsiębiorstwie – **innowacja procesowa**, przy czym produkty te i procesy są nowe przynajmniej z punktu widzenia wprowadzającego je przedsiębiorstwa.

Nakłady na działalność innowacyjną obejmują nakłady na: badania naukowe i prace rozwojowe (B+R), zakup wiedzy ze źródeł zewnętrznych (gotowej technologii w postaci dokumentacji praw – patenty, wynalazki nieopatentowane, licencje, ujawnienia know-how, znaki towarowe itp.), zakup oprogramowania komputerowego, nakłady inwestycyjne na środki trwałe niezbędne do wprowadzenia innowacji (maszyny, urządzenia techniczne, narzędzia, środki transportu, budynki, budowle oraz grunty), szkolenie personelu związane z działalnością innowacyjną, marketing dotyczący nowych lub istotnie ulepszonych produktów oraz pozostałe przygotowania do wprowadzenia innowacji produktowych i procesowych.

Produkt nowy jest to produkt (wyrób lub usługa), który różni się znacząco swoimi cechami lub przeznaczeniem od produktów dotychczasowych.

Produkt istotnie ulepszony jest to produkt (wyrób lub usługa) już istniejący, który został znacząco udoskonalony poprzez zastosowanie nowych materiałów, komponentów oraz innych cech zapewniających lepsze działanie produktu.

8. **Wynalazek podlegający opatentowaniu** – bez względu na dziedzinę techniki – jest to nowe rozwiązanie, posiadające poziom wynalazczy, tzn. niewynikające dla znawcy w sposób oczywisty ze stanu techniki, nadające się do przemysłowego stosowania.

4) **private non-profit sector** – national entities classified in the system of national accounts into non-profit institutions serving households; excluding higher education institutions of religious organisations;

5) **abroad** – only distinguished among financing sectors and covers non-resident units carrying out transactions with resident institutional units or units which have other economic connections with residents. European Union institutions and bodies as well as international and transnational organisations are included.

6. Six main fields of science were listed in the chapter tables according to Fields of Science and Technology Classification of OECD, i.e. natural sciences, engineering and technology, medical and health sciences, agricultural and veterinary sciences, social sciences as well as humanities including arts.

7. **Innovation activity** comprises many different scientific, technological, organisational, financial and commercial actions aimed at developing and implementing innovations. Data presented in the chapter include innovation activity in industry and concern the development and implementation (introduction on the market) of new or significantly improved products (goods and services) with regard to their features and applications – **product innovation** and applications of new or significantly improved production methods and those in the area of logistics, supply, distribution and methods supporting processes in enterprises – **process innovation** in which this products and processes are novel at least for the enterprise.

Expenditures on innovation activity include expenditures on: R&D, acquisition of knowledge from external sources (complete technology in the form of documentation and rights – patents, non-patented inventions, licences, disclosures of know-how, trade-marks etc.), acquisition of computer software, capital expenditures on fixed assets required for introduction of innovations (machinery, technical equipment, tools, transport equipment, buildings, structures and land), personnel training connected with innovation activity, marketing connected with new or significantly improved products and other preparations for the implementation of product and process innovations.

A **new product** is a product (good or service) that differs significantly in its characteristics or intended uses from the previous products.

A **significantly improved product** is an existing product (good or service) which has been significantly improved through the use of new materials, components and other characteristics that enhance the performance of this product.

8. A **patentable invention** – regardless of the field of technology – is any new solution which involves an inventive step, i.e. which for an expert does not obviously result from the state of the art and which is capable of industrial application.

9. Wzór użytkowy podlegający ochronie jest to nowe i użyteczne rozwiązanie o charakterze technicznym dotyczące kształtu, budowy lub zestawienia przedmiotu o trwałej postaci.

Społeczeństwo informacyjne

1. Prezentowane informacje opracowano na podstawie uogólnionych wyników badań dotyczących wykorzystania technologii informacyjno-komunikacyjnych, przeprowadzonych metodą reprezentatywną według zharmonizowanej metodologii stosowanej w krajach Unii Europejskiej.

2. Dane o **przedsiębiorstwach** dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i zaliczanych, według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007), do wybranych sekcji: „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych”, „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”, „Budownictwo”, „Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle”, „Transport i gospodarka magazynowa”, „Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi”, „Informacja i komunikacja”, „Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości”, „Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna” (z wyłączeniem działalności weterynaryjnej), „Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca”, „Pozostała działalność usługowa” (w zakresie naprawy i konserwacji komputerów i sprzętu komunikacyjnego). W 2016 r. w kraju badaniem objęto 17,7 tys. przedsiębiorstw (tj. 18,3% ich ogólnej liczby).

3. Handel elektroniczny prowadzony przez przedsiębiorstwa polega na składaniu zamówienia (zakup) lub przyjmowaniu przez przedsiębiorstwo zamówienia (sprzedaż) za pośrednictwem sklepu internetowego, formularzy elektronicznych na stronie internetowej przedsiębiorstwa, sieci extranet innego przedsiębiorstwa lub wiadomości typu EDI (wiadomości w uzgodnionym formacie, np. EDIFACT, XML posiadające strukturę umożliwiającą ich automatyczne przetwarzanie). Nie uwzględnia się zamówień przyjmowanych lub składanych za pośrednictwem poczty elektronicznej.

9. An utility model eligible for protection – a new and useful solution of a technical character related to the shape, structure or assembly of an object permanent form.

Information society

1. The information presented has been compiled on the basis of the generalized results of representative surveys on the ICT (Information and Communication Technologies) usage conducted in the European Union according to a harmonized methodology.

2. Data on **enterprises** concern economic entities employing more than 9 persons and included in the selected sections according to the NACE Rev. 2: “Manufacturing”, “Electricity, gas, steam and air conditioning supply”, “Water supply; sewerage and waste management and remediation activities”, “Construction”, “Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles”, “Transportation and storage”, “Accommodation and food service activities”, “Information and communication”, “Real estate activities”, “Professional, scientific and technical activities” (excluding veterinary activities), “Administrative and support service activities”, “Other service activities” (repair of computers and communication equipment). In 2016 the survey in country covered 17,7 thous. enterprises (i.e. 18,3% of total enterprises).

3. E-commerce conducted by enterprise type of trade where orders are received or sent via web shop, web forms on a enterprises website, an extranet of another enterprise or via EDI-type messages (which means messages in an agreed format, e.g. EDIFACT, XML allowing their automatic processing), without the e-mail messages typed manually.

Nauka i technika

Science and technology

Tabl. 1 /192/.

PODMIOTY ORAZ PRACUJĄCY ^a (PERSONEL WEWNĘTRZNY) W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ

ENTITIES AND INTERNAL PERSONNEL ^a IN RESEARCH AND DEVELOPMENT

A. PODMIOTY ^b

A. ENTITIES ^b

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	2017	SPECIFICATION
OGÓŁEM	44	88	101	104	TOTAL
w tym podmioty wyspecjalizowane badawczo	19	26	25	21	of which R&D dedicated entities
szkoły wyższe	9	10	9	9	higher education institutions
pozostałe	10	#	#	12	others
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	–	#	#	#	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	#	#	48	54	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe	13	40	46	54	of which manufacturing
Budownictwo	#	–	#	#	Construction
Usługi ^c	28	45	49	46	Services ^c

B. PRACUJĄCY ^d (PERSONEL WEWNĘTRZNY)

B. INTERNAL PERSONNEL ^d

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	2017			SPECIFICATION	
	ogółem total			pracy- nicy nauko- wo- -bada- wczy researchers	technicy i pra- cownicy równor- zędni techni- cians and equi- valent staff	pozostały perso- nel other sup- porting staff		
OGÓŁEM	#	2235,3	2086,2	2354,9	2007,4	237,8	109,7	TOTAL
w tym podmioty wyspecjalizo- wane badawczo	1533,9	1871,8	1708,7	1806,7	1592,8	155,2	58,7	of which R&D dedicated entities
szkoły wyższe	1528,3	1790,9	1638,1	1692,4	1519,6	143,6	29,2	higher education institu- tions
pozostałe	#	#	#	#	#	#	#	others
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	—	#	#	#	#	#	#	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	#	#	259,6	#	285,2	61,8	#	Industry
w tym przetwórstwo przemy- słowe	67,8	253,9	258,6	374,2	285,1	61,8	27,3	of which manufacturing
Budownictwo	#	—	#	#	#	#	#	Construction
Usługi ^a	1574,3	1978,4	1820	1963	1715,8	167,1	80,1	Services ^a

^a W latach 2010 i 2015 – zatrudnieni, patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 252. ^b Stan w dniu 31 XII. ^c Obejmują pozostałe rodzaje działalności (sekcje G-U). ^d W tzw. ekwiwalentach pełnego czasu pracy (EPC).

U w a g a. Ponadto w 2017 r. w działalność badawczą i rozwojową zaangażowany był personel zewnętrzny, który liczył 698 EPC.

a In 2010 and 2015 – paid employees, see general notes, item 3 on page 252. b As of 31 XII. c Concern other sections of activity (G-U). d In full-time equivalents (FTE).

N o t e. Moreover, in 2017 external personnel was engaged in research and development, which amounted to 698 FTE.

Tabl. 2 /193/.

PRACUJĄCY ^a (PERSONEL WEWNĘTRZNY) W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA

Stan w dniu 31 XII

INTERNAL PERSONNEL ^a IN RESEARCH AND DEVELOPMENT BY EDUCATIONAL LEVEL
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	Z wykształceniem Education				pozostałym others
			wyższym higher			innym others	
			z tytułem naukowym profesora with title of professor	ze stopniem naukowym with scientific degree of			
				doktora habilitowa- nego habilitated doctor ^b (HD)	doktora doctor (PhD)		
OGÓŁEM	2010	#	#	#	#	593	92
TOTAL	2015	3823	407	710	1480	949	277
	2016	3889	406	738	1467	974	304
	2017	4275	383	757	1507	1185	443
w tym podmioty wyspecjalizowane badawczo		3364	378	755	1476	638	117
of which R&D dedicated entities							
szkoły wyższe		3240	375	#	1462	557	#
higher education institutions							
pozostałe		#	3	#	#	#	#
others							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo . Agriculture, forestry and fishing		#	–	–	#	–	–
Przemysł		560	#	#	18	#	#
Industry							
w tym przetwórstwo przemysłowe		#	#	#	#	318	217
of which manufacturing							
Budownictwo		#	–	–	#	#	#
Construction							
Usługi ^c		3673	#	#	1486	834	218
Services ^c							

^a W latach 2010 i 2015 – zatrudnieni, patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 252. ^c Obejmują pozostałe rodzaje działalności (sekcje G-U).

^a In 2010 and 2015 – paid employees, see general notes, item 3 on page 252. ^b The habilitated doctor's degree (HD), which is higher than a doctorate (second doctorate), is peculiar to Poland. The degree is awarded on the basis of an appropriate dissertation and is necessary for obtaining the title of professor and a professorial post in scientific institutions. ^c Concern other sections of activity (G-U).

TABL. 3 /194/.

STOPIEŃ ŻUŻYCIA APARATURY NAUKOWO-BADAWCZEJ W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ

Stan w dniu 31 XII

DEGREE OF CONSUMPTION OF RESEARCH EQUIPMENT IN RESEARCH
AND DEVELOPMENT
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	2017	SPECIFICATION
		w %	in %		
OGÓŁEM	75,7	84,1	89,6	89,9	TOTAL
w tym podmioty wyspecjalizowane badawczo	76,1	88,2	90,5	92,1	of which R&D dedicated entities
szkoły wyższe	76,7	91,3	90,5	92,5	higher education institutions
pozostałe	11,9	30,8	#	44,3	others
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo .	—	#	#	#	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	#	21,5	36,9	30,2	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe	#	21,6	36,5	30,8	of which manufacturing
Budownictwo	#	—	#	—	Construction
Usługi ^a	76,1	87,8	90,0	91,5	Services ^a

^a Obejmują pozostałe rodzaje działalności (sekcje G-U).

^a Concern other sections of activity (G-U).

Tabl. 4 /195/.

NAKŁADY ^a NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ (ceny bieżące)GROSS DOMESTIC EXPENDITURES ^a ON RESEARCH AND DEVELOPMENT (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2015	2016	2017				
	ogółem grand total				Bieżące Current expenditures		Inwestycyjne ^b Capital expenditures ^b	
					razem total	w tym osobowe of which labour costs	razem total	w tym maszyny, urządzenia technicz- ne ^c of which machinery, technical equip- ment ^c
					w mln zł		in mln zł	
OGÓŁEM TOTAL	173,8	222,5	188,7	329,0	259,8	135,1	69,2	41,4
w tym podmioty wyspecjalizo- wane badawczo of which R&D dedicated entities	#	143,3	96,4	178,7	164,2	93,8	14,5	12,3
szkoły wyższe higher education institutions	139,5	134,2	88,2	162,2	150,5	87,1	11,7	11,5
pozostałe others	#	#	#	#	#	#	#	#
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing	—	#	#	#	#	#	#	#
Przemysł Industry	#	#	75,6	128,3	77,1	27,1	51,3	27,7
w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing	19,1	61,7	72,7	#	#	#	#	#
Budownictwo Construction	#	—	#	#	#	#	#	—
Usługi ^d Services ^d	152,4	156,4	112,9	197,8	180,6	106,7	17,2	#

^a Wewnętrzne, bez amortyzacji środków trwałych. ^b Patrz uwagi ogólne, ust. 4 na str. 253. ^c Dotyczy „maszyn, urządzeń technicznych i narzędzi” oraz „środków transportu”. ^d Obejmują pozostałe rodzaje działalności (sekcje G-U).

^a Internal, excluding depreciation of fixed assets. ^b See general notes, item 4 on page 253. ^c Concerns "machinery, technical equipment and tools" as well as "transport equipment". ^d Concern other sections of activity (G-U).

Tabl. 5 /196/.

NAKŁADY ^a W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ WEDŁUG DZIEDZIN B+RGROSS DOMESTIC EXPENDITURES ^a IN RESEARCH AND DEVELOPMENT
BY FIELD OF R&D

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2016	2017	SPECIFICATION
	w mln zł		in mln zł	
OGÓŁEM	222,5	188,7	329,0	TOTAL
Nauki przyrodnicze	26,8	21,8	#	Natural sciences
Nauki inżynieryjne i techniczne	112,1	115,0	190,9	Engineering and technology
Nauki medyczne i nauki o zdrowiu . . .	31,7	26,6	70,1	Medical and health sciences
Nauki rolnicze i weterynaryjne	11,6	10,6	#	Agricultural and veterinary sciences
Nauki społeczne	8,7	6,6	11,6	Social sciences
Nauki humanistyczne i sztuki	31,6	8,3	10,8	Humanities and the arts

^a Wewnętrzne, w cenach bieżących, bez amortyzacji środków trwałych.

^a Internal, in current prices, excluding depreciation of fixed assets.

Tabl. 6 /197/.

NAKŁADY ^a NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ WEDŁUG SEKTORÓW INSTYTUCJONALNYCH (ceny bieżące)GROSS DOMESTIC EXPENDITURES ^a ON RESEARCH AND DEVELOPMENT BY INSTITUTIONAL SECTORS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2016	2017	SPECIFICATION
	w mln zł in mln zł			
OGÓŁEM	222,5	188,7	329,0	TOTAL
sektor:				sector:
Rządowy	97,2	80,0	137,5	Government
Przedsiębiorstw	78,6	88,0	162,3	Business enterprise
Szkolnictwa wyższego	14,9	12,7	#	Higher education
Prywatnych instytucji niekomercyjnych	0,5	0,5	#	Private non-profit
Zagranica	31,3	7,5	19,6	Abroad

^a Wewnętrzne, bez amortyzacji środków trwałych.^a Internal, excluding depreciation of fixed assets.

Tabl. 7 /198/.

NAKŁADY BIEŻĄCE ^a NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ WEDŁUG RODZAJÓW BADAŃ (ceny bieżące)CURRENT EXPENDITURES ^a ON RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY BY TYPE OF ACTIVITY (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	Badania Research		Prace rozwojowe	SPECIFICATION	
		podsta- wowe basic	stoso- wane ^b applied ^b	Experimen- tal devel- opment		
		w mln zł		in mln zł		
OGÓŁEM	2010	94,0	#	#	22,4	TOTAL
	2015	175,0	50,5	42,5	38,5	
	2016	152,9	45,7	36,5	70,6	
	2017	259,8	114,5	27,5	117,8	
w tym podmioty wyspecjalizowane badawczo		164,2	110,1	21,3	32,8	of which R&D dedicated entities
szkoły wyższe		#	#	21,0	20,8	higher education institutions
pozostałe		13,5	#	#	#	others
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		#	#	#	#	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł		#	#	3,1	72,9	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe		77,0	#	#	72,9	of which manufacturing
Budownictwo		#	#	#	#	Construction
Usługi ^b		#	113,2	#	44,8	Services ^b

^a Wewnętrzne, bez amortyzacji środków trwałych. ^b Obejmują pozostałe rodzaje działalności (sekcje G-U).^a Internal, excluding depreciation of fixed assets. ^b Concern other sections of activity (G-U).

Tabl. 8 /199/.

UDZIAŁ PRZYCHODÓW NETTO ZE SPRZEDAŻY PRODUKTÓW NOWYCH LUB ISTOTNIE ULEPSZONYCH W PRZYCHODACH ZE SPRZEDAŻY OGÓŁEM W PRZEMYSŁE ^a W 2017 R.
SHARE OF NET REVENUES FROM SALES OF NEW OR SIGNIFICANTLY IMPROVED PRODUCTS IN REVENUES FROM SALES IN INDUSTRY ^a IN 2017

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Produkty – w % – wprowadzone na rynek w latach 2015-2017 Products – in % – introduced into the market during 2015-2017			
	ogółem total	z tego produkty nowe lub istotnie ulepszone of which new or significantly improved products		w tym eksport ogółem of which export total
		dla rynku to the market	tylko dla przedsię- biorstwa only to the enterprise	
OGÓŁEM TOTAL	6,5	2,0	4,5	2,9
sektor publiczny public sector	0,3	–	0,3	–
sektor prywatny. private sector	6,8	2,1	4,7	3,0
W tym przetwórstwo przemysłowe. Of which manufacturing	6,9	2,1	4,8	3,1
w tym: of which:				
Produkcja artykułów spożywczych Manufacture of food products	8,5	–	8,5	0,0
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych Manufacture of chemicals and chemical products	4,4	2,8	1,7	0,5
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych Manufacture of rubber and plastic products	2,2	0,1	2,0	0,4
Produkcja papieru i wyrobów z papieru Manufacture of paper and paper products	13,2	–	13,2	8,2
Produkcja wyrobów z metali ^Δ Manufacture of metal products ^Δ	18,7	5,7	13,0	18,3
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ Manufacture of machinery and equipment n.e.c.	7,7	7,0	0,6	4,8
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ . . . Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers	14,3	0,1	14,2	0,1

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób; wartość produkcji sprzedanej przyjęto w cenach producenta, dotyczy produktów wprowadzonych na rynek w latach 2014-2016.

^a Data concern economic entities employing more than 49 persons; value of sold production is given in producer's prices apply to products introduced into the market during 2014-2016.

TABL. 9 /200/.

PRZEDSIĘBIORSTWA INNOWACYJNE W PRZEMYSŁE ^a WEDŁUG RODZAJÓW WPROWADZONYCH INNOWACJI W LATACH 2015-2017INNOVATIVE ENTERPRISES IN INDUSTRY ^a BY TYPE OF INTRODUCED INNOVATION DURING 2015-2017

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Przedsiębiorstwa przemysłowe, które wprowadziły innowacje produktowe lub procesowe w % ogółu przedsiębiorstw w latach 2015-2017 Industrial enterprises, which introduced product or process innovation in % of total enterprises during 2015-2017			
	ogółem grand total	nowe lub istotnie ulepszone produkty new or significantly improved products		nowe lub istotnie ulepszone procesy new or significantly improved processes
		razem total	w tym nowe dla rynku of which new to the market	
OGÓŁEM TOTAL	31,6	20,2	7,4	26,6
sektor publiczny public sector	29,3	9,8	–	24,4
sektor prywatny. private sector	31,9	21,5	8,4	26,6
W tym przetwórstwo przemysłowe. Of which manufacturing	31,7	22,0	8,5	26,5
w tym: of which:				
Produkcja artykułów spożywczych Manufacture of food products	22,6	9,7	–	21,0
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych Manufacture of chemicals and chemical products	55,6	44,4	5,6	27,8
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych Manufacture of rubber and plastic products	40,5	27,0	16,2	40,5
Produkcja papieru i wyrobów z papieru Manufacture of paper and paper products	66,7	25,0	–	50,0
Produkcja wyrobów z metali ^Δ Manufacture of metal products ^Δ	25,0	20,8	6,3	25,0
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych Manufacture of computer, electronic and optical products	25,0	25,0	–	25,0
Produkcja urządzeń elektrycznych Manufacture of electrical equipment	46,2	30,8	23,1	38,5
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ Manufacture of machinery and equipment n.e.c.	52,9	52,9	41,2	29,4
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ . . . Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers	70,0	40,0	10,0	70,0

^a W zakresie innowacji produktowych i procesowych; dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

^a For product and proces innovations; data concern economic entities employing more than 49 persons.

TABL. 10 /201/. **NAKŁADY NA DZIAŁALNOŚĆ INNOWACYJNĄ W PRZEMYSŁE ^a (ceny bieżące)**
 EXPENDITURES ON INNOVATION ACTIVITIES IN INDUSTRY ^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	W tym nakłady Of which expenditures					
			na działalność badawczą i rozwo- jową ^b on research and development activity ^b	na zakup on the acquisition		inwesty- cyjne na maszyny i urzą- dzenia techniczne i narzędzia oraz środki transportu ^c capital on the acquisition of machin- ery and technical equipment, tools and transport equip- ment ^c	na szkolenie personelu związane z działal- nością innowa- cyjną on staff training connected with in- novation activity	na marketing dotyczący nowych lub istotnie ulepszo- nych produktów on the marketing for new or sig- nificantly improved products
				wiedzy ze źródeł ze- wnętrzych (gotowej technologii w postaci dokumen- tacji i praw) of knowl- edge from external sources (complete technology in the form of docu- menta- tion and rights)	opro- gramo- wa- nia of the softwere			
w tys. zł in thous. zł								
OGÓŁEM	2010	482062	21403	2780	1782	374799	1280	2905
TOTAL	2015	1310561	47961	28965	4194	#	1503	#
	2016	628657	71787	#	10151	377452	2283	#
	2017	541216	99499	#	4687	#	473	5177
W tym przetwórstwo przemysłowe . . .		333712	99499	#	3605	172846	403	5177
Of which manufacturing								
w tym: of which:								
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ		48221	27675	—	—	#	#	—
Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker ^Δ								
Produkcja papieru i wyrobów z papieru . .		9026	—	—	#	#	—	—
Manufacture of paper and paper product								
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych		24009	13965	—	#	#	#	#
Manufacture of rubber and plastic product								
Produkcja wyrobów z metali ^Δ		35569	3987	—	#	24672	32	#
Manufacture of metal products ^Δ								
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ		35180	14761	—	1582	9751	#	#
Manufacture of machinery and equipment n.e.c. ^Δ								
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ		13512	#	—	121	#	#	—
Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers								
Dostawa wody; gospodarowanie ścieka- mi i odpadami; rekultywacja ^Δ		#	—	#	#	2850	#	—
Water supply; sewerage, waste manage- ment and remediation activities ^Δ								

^a W zakresie innowacji produktowych i procesowych; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. ^b Nakłady wewnętrzne i zewnętrzne. ^c Dane łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem.

^a For product and process innovations; data concern entities employing more than 49 persons. ^b Internal and external expenditures. ^c Including instruments, movables and endowments.

TABL. 11 /202/. **NAKŁADY NA DZIAŁALNOŚĆ INNOWACYJNĄ^a W PRZEMYŚLE WEDŁUG ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA (ceny bieżące)**
EXPENDITURES ON INNOVATION ACTIVITIES IN INDUSTRY^a BY SOURCE OF FUNDS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	Z tego środki Of which funds			
			własne own	pozyskane z zagranicy (bezzwrotne) received from abroad (not re- payable)	kredyty bankowe bank credits	pozostałe ^b <i>others^b</i>
		w tys. zł in thous. zł				
OGÓŁEM	2010	482062	450295	11762	#	#
TOTAL	2015	1310561	516402	#	82225	#
	2016	628657	396168	#	#	40528
	2017	541216	#	14593	23633	#
W tym przetwórstwo przemysłowe.		333712	266989	#	23633	21021
Of which manufacturing						
w tym:						
of which:						
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ		48221	41092	#	—	—
Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker ^Δ						
Produkcja papieru i wyrobów z papieru		9026	2312	#	#	#
Manufacture of paper and paper product						
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych		24009	8788	#	11886	—
Manufacture of rubber and plastic product						
Produkcja wyrobów z metali ^Δ		35569	28087	#	#	#
Manufacture of metal products ^Δ						
Produkcja urządzeń elektrycznych		#	#	—	—	—
Manufacture of electrical equipment						
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ		35180	28792	—	#	#
Manufacture of machinery and equipment n.e.c. ^Δ						
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ		13512	#	#	—	—
Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers ^Δ						
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ		#	#	#	—	#
Water supply; sewerage, waste management and remediation activities ^Δ						

^a W zakresie innowacji produktowych i procesowych; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. ^b Na pozostałe nakłady składają się: nakłady budżetowe, nakłady pochodzące z funduszy kapitału ryzyka i pozostałe środki.

^a For product and process innovations; data concern entities employing more than 49 persons. ^b The others consist budget funds, funds from venture capital and other resources.

TABL. 12 /203/. **WYNAŁAZKI I WZORY UŻYTKOWE KRAJOWE^a**
RESIDENT INVENTIONS AND UTILITY MODELS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	2017	SPECIFICATION
Wynalazki:					Inventions:
zgłoszenia	116	211	207	190	patent applications
udzielone patenty	35	128	103	137	patents granted
Wzory użytkowe:					Utility models:
zgłoszenia	18	23	46	54	utility model applications
udzielone prawa ochronne	10	7	16	19	rights of protection granted

^a Zgłoszenia w Urzędzie Patentowym Rzeczypospolitej Polskiej.

Źródło: dane Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej.

^a Filed at the Patent Office of the Republic of Poland.

Source: data of the Patent Office of the Republic of Poland.

Społeczeństwo informacyjne

Information society

Tabl. 13 /204/.

PRZEDSIĘBIORSTWA ^a WYKORZYSTUJĄCE WYBRANE TECHNOLOGIE INFORMACYJNO-KOMUNIKACYJNE

ENTERPRISES ^a USING SELECTED INFORMATION AND COMMUNICATION TECHNOLOGIES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	2017	SPECIFICATION
	w % ogółu przedsiębiorstw in percent of total enterprises				
Komputery ^b	98,2	89,3	93,7	96,6	Computers ^b
Dostęp do Internetu	97,6	86,7	92,6	95,8	Internet access
Dostęp do Internetu przez łącze szerokopasmowe ^c	64,2	86,7	90,3	95,8	Internet access via broadband con- nection ^c
w tym mobilne łącze szerokopasmowe	18,4	58,8	57,6	70,3	of which mobile broadband
Własna strona internetowa	60,6	59,3	66,5	64,6	Own Website

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; do 2013 r. stan w styczniu. ^b Stacjonarne i przenośne, np. laptopy (notebooki); od 2011 r. również smartfony i nettopy; dane nie obejmują komputerów zintegrowanych z innymi urządzeniami na jednej płycie montażowej, komputerów służących do sterowania i regulacji procesów technologicznych. ^c Obejmuje mobilne łącze w technologii 3G.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; until 2013 as of January. ^b Desktop and portable computers e.g. laptops (notebooks); since 2011 including smartphones and nettops; data do not include computers integrated to other machines or devices on the same assembly board, computers used for the control and regulation of technological processes. ^c Includes mobile connection via 3G technology.

Tabl. 14 /205/.

CELE WYKORZYSTANIA INTERNETU W PRZEDSIĘBIORSTWACH ^a

PURPOSE OF USING THE INTERNET BY ENTERPRISES ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	2017	SPECIFICATION
	w % ogółu przedsiębiorstw in percent of total enterprises				
Przedsiębiorstwa wykorzystujące Internet w kontaktach z administracją publiczną	94,3	92,6	95,8	98,2	Enterprises using Internet in their con- tacts with public administration
Przedsiębiorstwa prowadzące sprzedaż przez sieci komputerowe	8,3	10,1	7,9	13,0	Enterprises which received orders via computer networks
Przedsiębiorstwa dokonujące zakupów przez sieci komputerowe	14,7	31,2	30,6	37,5	Enterprises which sent orders via com- puter networks

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concerns enterprises with more than 9 persons employed.

Uwagi ogólne

1. Podstawę do opracowania **wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych** stanowi obserwacja cen ok. 1400 – 1600 reprezentantów towarów i usług.

Wskaźniki cen obliczono przy przyjęciu systemu wag opracowanego na podstawie struktury wydatków (bez spożycia naturalnego) poszczególnych grup gospodarstw domowych na zakup towarów i usług konsumpcyjnych z roku poprzedzającego rok badany, uzyskanej z badania budżetów gospodarstw domowych.

Grupowania towarów i usług konsumpcyjnych dokonano na podstawie Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP do 2013 r. – COICOP/HICP).

2. Źródłem informacji o **cenach detalicznych** prezentowanych towarów i usług były notowania cen prowadzone przez ankierów w wybranych punktach sprzedaży, w wytypowanych rejonach badania cen. Ceny towarów i usług notowane były raz w miesiącu, z wyjątkiem owoców i warzyw, w zakresie których notowania cen prowadzone były dwa razy w miesiącu (do 2010 r. – trzy razy w miesiącu).

Ceny roczne obliczono jako średnie arytmetyczne przeciętnych cen w poszczególnych miesiącach, z wyjątkiem rocznych cen ziemniaków, które obliczono przy zastosowaniu współczynników wyrażających udział zakupów dokonywanych przez ludność w poszczególnych miesiącach roku.

3. Dane o **cenach skupu** dotyczą cen płaconych przez podmioty gospodarcze skupujące produkty rolne bezpośrednio od ich producentów. Przeciętne ceny roczne obliczono jako iloraz wartości (bez podatku od towarów i usług) i ilości poszczególnych produktów rolnych.

4. Źródłem informacji o **cenach produktów rolnych i zwierząt gospodarskich uzyskiwanych przez rolników na targowiskach** są notowania cen dokonane przez stałych ankierów na celowo wytypowanych targowiskach. Przeciętne ceny roczne obliczono jako średnie arytmetyczne z przeciętnych cen w poszczególnych miesiącach.

General notes

1. The basis for compiling the **price indices of consumer goods and services** is price observation of about 1400 – 1600 representatives of goods and services.

The consumer price indices have been calculated applying the weights system based on the structure of expenditure (excluding own consumption) of particular groups of households on purchasing consumer goods and services from the year preceding the surveyed year, derived from the household budget survey.

The grouping of consumer goods and services is presented on the basis of the Classification of Individual Consumption by Purpose adapted to the needs of the Harmonized Indices of Consumer Prices (COICOP until 2013 – COICOP/HICP).

2. The source of information on **retail prices** of presented goods and services were quotations conducted by price collectors in selected sales outlets, in selected price survey regions. Prices of goods and services were collected once a month, with the exception of fruit and vegetables, for which the quotations were conducted two times a month (until 2010 – three times a month).

Annual prices have been computed as the arithmetic means of the average monthly prices apart from annual prices of potatoes, which have been calculated with the use of coefficients expressing monthly shares of purchases made by consumers in particular months of a year.

3. Data on **procurement prices** concern prices paid by economic entities purchasing agricultural products directly from their producers. Average annual prices were calculated as a quotient of value (without value added tax – VAT) and quantity of each agricultural product.

4. The information on prices of **agricultural products and livestock received by farmers on marketplaces** comes from price quotations of agricultural products, provided by a network of interviewers collecting it on selected marketplaces. Average annual prices were calculated as arithmetic mean of average monthly prices.

Tabl. 1 /206/.

WSKAŹNIKI CEN TOWARÓW I USŁUG KONSUMPCYJNYCH
PRICE INDICES OF CONSUMER GOODS AND SERVICES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	2017	SPECIFICATION
	rok poprzedni = 100 previous year = 100				
OGÓŁEM	102,7	99,7	99,1	101,4	TOTAL
w tym:					of which:
Żywność i napoje bezalkoholowe	102,6	99,4	101,3	103,8	Food and non-alcoholic beverages
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	105,0	101,8	99,8	100,2	Alcoholic beverages, tobacco
Odzież i obuwie	97,7	95,0	94,7	94,0	Clothing and footwear
Mieszkanie	103,8	101,0	99,0	100,6	Dwelling
Zdrowie	102,3	102,7	99,0	100,9	Health
Transport	106,0	91,4	95,3	103,1	Transport
Rekreacja i kultura	100,5	100,8	96,0	101,0	Recreation and culture
Edukacja	102,2	101,2	100,5	100,9	Education

Tabl. 2 /207/.

CENY DETALICZNE WYBRANYCH TOWARÓW I USŁUG
RETAIL PRICES OF SELECTED GOODS AND SERVICES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	2017	SPECIFICATION
	w zł in zł				
Ryż – za 1 kg	4,36	3,65	3,71	3,75	Rice – per kg
Chleb pszenno-żytni – za 0,5 kg . .	1,99	2,21	2,28	3,21	Wheat-rye bread – per 0,5 kg
Makaron jajeczny – za 400 g	3,81	4,15	4,27	4,40	Egg pasta – per 400 g
Mąka pszenna – za 1 kg	1,91	2,37	2,50	2,48	Wheat flour – per kg
Mięso wołowe z kością (rostbef) – za 1 kg	20,89	27,08	28,25	29,17	Beef meat, bone-in (roast beef) – per kg
Mięso wieprzowe z kością (schab środkowy) – za 1 kg	13,34	13,89	13,86	17,78	Pork meat, bone – in (centre loin) – per kg
Kurczęta patroszone – za 1 kg . . .	6,23	6,87	6,83	6,96	Disembowelled chicken – per kg
Szynka wieprzowa gotowana – za 1 kg	24,04	26,25	27,47	28,86	Pork ham, boiled – per kg
Kielbasa wędzona – za 1 kg	15,04	15,37	15,68	17,52	Smoked sausage – per kg
Filety z morskczuka mrożone – za 1 kg	17,17	23,12	24,90	26,90	Fillets of hake, frozen – per kg
Karp świeży – za 1 kg	13,88	15,12	14,46	16,63	Fresh carp – per kg
Śledź solony odgłowiony – za 1 kg	9,44	13,29	13,50	14,18	Salted herring, headless – per kg
Mleko krowie spożywcze o zawartości tłuszczu 3–3,5%, sterylizowane – za 1 l	2,67	2,79	2,64	2,65	Cows' milk, fat content 3–3,5%, sterilized – per l
Śmietana o zawartości tłuszczu 18% – za 200 g ^a	1,84	1,95	1,83	1,87	Sour cream, fat content 18% – per 200 g ^a
Ser twarogowy półtłusty – za 1 kg	11,95	12,79	13,21	12,77	Semi-fat cottage cheese – per kg
Ser dojrzewający – za 1 kg	17,63	19,73	19,05	21,78	Ripening cheese – per kg
Jaja kurze świeże – za 1 szt.	0,46	0,52	0,47	0,54	Hen eggs, fresh – per piece
Masło świeże o zawartości tłuszczu 82,5% – za 200 g	4,30	4,13	4,26	6,20	Fresh butter, fat content about 82,5% – per 200 g
Olej rzepakowy produkcji krajowej – za 1 l	5,66	5,86	5,92	5,93	Rape-oil, domestic production – per l
Pomarańcze – za 1 kg	5,63	4,83	4,99	5,42	Oranges – per kg
Jabłka ^b – za 1 kg	2,57	2,79	2,85	3,21	Apples ^b – per kg
Buraki ^b – za 1 kg	1,75	1,90	2,07	2,09	Beetroots ^b – per kg

^a W latach 2010 i 2014 – za 200 ml. ^b Średnie ceny roczne obliczono przy zastosowaniu współczynników wyrażających udział zakupów dokonanych przez ludność w poszczególnych miesiącach roku.

^a In 2010 and 2014 – per 200 ml. ^b Annual average prices were calculated with the use of coefficients expressing monthly shares of purchases made by consumers in particular months of a year.

Tabl. 2 / 207/.

CENY DETALICZNE WYBRANYCH TOWARÓW I USŁUG (dok.)**RETAIL PRICES OF SELECTED GOODS AND SERVICES (cont.)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	2017	SPECIFICATION
	w zł in zł				
Marchew ^a – za 1 kg	2,00	2,49	2,32	2,04	Carrots ^a – per kg
Ziemniaki ^a – za 1 kg	1,37	1,13	1,35	1,38	Potatoes ^a – per kg
Cukier biały kryształ – za 1 kg	2,81	2,31	2,99	3,11	White sugar, crystallized – per kg
Kawa naturalna mielona – za 250 g	5,90	6,86	7,19	7,16	Natural coffee, ground – per 250 g
Herbata czarna liściasta – za 100 g	3,38	3,71	4,03	4,06	Black tea, leaf – per 100 g
Wódka czysta 40% – za 0,5 l	19,66	24,58 ^b	24,21	23,93	Pure vodka 40% – per 0,5 l
Papierosy – za 20 szt.	9,01	12,80	13,54	13,85	Cigarettes – per 20 pcs
Garnitur męski 2-częściowy, z tkaniny z udziałem wełny – za 1 kpl	426,54	583,85 ^b	638,18	652,34	Men's suit, fabric of wool – per set
Półbuty męskie skórzane, na podszwie nieskórzanej – za 1 parę	157,92	186,64	191,65	205,24	Men's low leather shoes with non-leather sole – per pair
Półbuty damskie skórzane, na podszwie nieskórzanej – za 1 parę	158,49	192,71	193,11	196,17	Women's low leather shoes with non-leather sole – per pair
Podzelowanie obuwia męskiego – za 1 parę	33,74	40,99	41,70	47,36	Resoling men's shoes – per pair
Zimna woda z miejskiej sieci wodociągowej – za 1 m ³	2,85	3,84	3,93	4,04	Cold water by municipal water-system – per 1 m ³
Energia elektryczna dla gospodarstw domowych (taryfa całodobowa) ^c – za 1 kWh	0,58	0,65	0,65	0,65	Electricity for households (all-day tariff) ^c – per kWh
Gaz ziemny wysokometanowy z sieci dla gospodarstw domowych – za 1 kWh ^{cd}	2,43	0,24	0,22	0,21	Natural net-gas, high-methanated for households – per kWh ^{cd}
Węgiel kamienny – za 1 t	766,85	823,47	802,83	821,49	Hard coal – per t
Ciepła woda – za 1 m ³	20,80	24,66	25,73	23,01	Hot water – per 1 m ³
Centralne ogrzewanie lokali mieszkalnych – za 1m ² p u	4,28	4,98	4,68	4,29	Heating of dwellings – per m ² of usable floor space
Chłodziarko-zamrażarka typu domowego, poj. ok. 340 l ^e	1100,35	1089,69	1086,61	1650,67	Fridge-freezer, capacity about 340 l ^e
Pralka automatyczna typu domowego, na 5-7 kg suchej białizny ^f	1150,91	1183,50	1294,33	1342,64	Automatic washing machine, dry-lin-e capacity not exceeding 5-7 kg ^f
Odkurzacze typu domowego	373,16	401,57	418,91	434,79	Vacuum cleaner
Żelazko z nawilżaczem	190,19	212,97	238,22	237,33	Iron with duschsystem
Proszek do prania – za 300 g ^g	4,28	5,65	5,64	5,68	Washing powder – per 300 g ^g
Benzyna silnikowa bezołowiowa 95-oktanowa – za 1 l	4,62	4,73	4,41	4,66	Unleaded 95 octane motor petrol – per l
Bilet normalny na przejazd autobusem miejskim, jednorazowy	2,01	2,50	2,50	2,53	Regular ticket for travelling by intra-urban bus
Przejazd taksówka osobową, taryfa dzienna – za 5 km	15,22	15,52	15,56	15,26	Taxi daily fare – for 5 km distance
Bilet normalny do kina	14,95	17,49	18,43	19,32	Regular cinema ticket
Ondulacja na zimno włosów damskich	70,00	82,08	84,79	83,55	Women's cold wave
Ciągnik rolniczy	76892,00	176678,33	172881,25	180922,42	Farm tractor
Kopaczka do ziemniaków ciągnikowa 2-rzędowa, zawieszana	12332,68	23657,00	23247,00	20571,75	Tractor potato elevator digger 2-row, mounted
Mocznik nawozowy 46% N – za 25 kg	29,81	42,41	38,34	39,39	Urea, nutritive content 46% N – per 25 kg
Badanie kliniczne krowy	22,81	31,33	30,58	30,00	Cow's clinical examination

^a Średnie ceny roczne obliczono przy zastosowaniu współczynników wyrażających udział zakupów dokonanych przez ludność w poszczególnych miesiącach roku. ^b Z uwagi na zmianę reprezentanta objętego badaniem cen dane nie w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie. ^c Łącznie z opłatami stałymi i zmiennymi. ^d W latach 2010 i 2014 – za 1 m³. ^e W latach 2010 i 2014 – pojemność ok. 300 l. ^f W 2010 r. – na 5 kg suchej białizny. ^g W latach 2010, 2014 – za 400 g, w 2015 r. – za 280 g.

^a Annual average prices were calculated with the use of coefficients expressing monthly shares of purchases made by consumers in particular months of a year. ^b Due to the changes of representative item covered by the price survey data not fully comparable to those published in the previous Yearbook. ^c Including standing and variable charges. ^d In 2010 and 2014 – per 1 m³. ^e In 2010 and 2014 – capacity about 300 l. ^f In 2010 – dry-lined capacity not exceeding 5 kg. ^g In 2010 and 2014 – per 400 g, in 2015 – per 280 g.

Tabl. 3 /208/.

PRZECIĘTNE CENY SKUPU WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH

AVERAGE PROCUREMENT PRICES OF MAJOR AGRICULTURAL PRODUCTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	2017	SPECIFICATION
	w zł in zł				
Ziarno zbóż (bez siewnego) – za 1 dt:					Cereal grain (excluding sowing seed) – per dt:
pszenicy	58,39	69,97	64,37	66,19	wheat
żyta	43,35	53,31	52,68	54,20	rye
jęczmienia	46,99	59,42	54,60	57,17	barley
owsa i mieszanek zbożowych	34,11	50,25	49,87	51,07	oats and mixed cereal
pszenżyta	46,05	59,36	58,65	59,14	triticale
Ziemniaki – za 1 dt	24,69	28,77	27,88	29,40	Potatoes – per dt
w tym jadalne (bez wczesnych)	67,57	48,9	63,62	61,49	of which edible (excluding early kinds)
Buraki cukrowe – za 1 dt	11,60	11,98	11,85	11,12	Sugar beets – per dt
Rzepak i rzepik przemysłowy – za 1 dt	123,94	149,86	162,56	158,28	Industrial rape and agrimony – per dt
Żywiec rzeźny – za 1 kg:					Animals for slaughter – per kg:
bydło (bez cieląt)	4,65	5,78	6,00	6,67	cattle (excluding calves)
cielęta	8,99	9,41	8,85	7,26	calves
trzoda chlewna	3,91	4,48	4,83	5,16	pigs
Mleko krowie – za 1 l	1,10	1,15	1,09	1,40	Cows' milk – per l
Jaja kurze spożywcze – za 1 szt.	0,29	0,31	0,32	0,44	Hen eggs – per piece

Tabl. 4 /209/.

PRZECIĘTNE CENY UZYSKIWANE PRZEZ ROLNIKÓW NA TARGOWISKACH

AVERAGE MARKET-PLACE PRICES RECEIVED BY FARMERS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	2017	SPECIFICATION
	w zł in zł				
Ziarno zbóż: pszenicy	64,84	80,08	79,22	94,05	Cereal grain of: wheat
żyta	49,29	72,78	67,47	.	rye
jęczmienia	47,92	67,21	62,81	.	barley
owsa	43,83	63,24	60,91	.	oats
Ziemniaki (bez jadalnych wczesnych) – za 1 dt	101,61	93,83	106,17	105,81	Potatoes (excluding edible early kinds) – per dt
Prosię na chów	125,27	.	.	.	Piglet for breeding
Trzoda chlewna	3,07	.	.	.	Pigs

Uwagi ogólne

Rolnictwo

1. Prezentowane informacje opracowano **metodą rodzaju działalności** i dotyczą działalności rolniczej w zakresie produkcji roślinnej i zwierzęcej prowadzonej przez podmioty gospodarcze niezależnie od sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności, do której są zaliczane.

2. **Gospodarstwo rolne** to jednostka wyodrębniona pod względem technicznym i ekonomicznym, posiadająca odrębne kierownictwo (użytkownik lub zarządzający) i **prowadząca działalność rolniczą**.

Gospodarstwo indywidualne to gospodarstwo rolne użytkowane przez osobę fizyczną.

Gospodarstwa indywidualne obejmują:

- 1) gospodarstwa o powierzchni 1 ha i więcej użytków rolnych;
- 2) gospodarstwa o powierzchni poniżej 1 ha użytków rolnych (w tym nieposiadające użytków rolnych) prowadzące produkcję rolną (roślinną i zwierzęcą) o znaczącej (określonej odpowiednimi progami) skali, w tym działy specjalne produkcji rolnej.

Do **działalności rolniczej** zaliczamy działalność związaną z uprawą roślin, która obejmuje: wszystkie uprawy rolne (w tym grzyby jadalne), warzywnictwo i ogrodnictwo, szkółkarstwo, hodowlę i nasiennictwo roślin rolniczych i ogrodniczych oraz chów i hodowlę zwierząt gospodarskich, tj. bydła, owiec, kóz, koni, trzody chlewnej, drobiu, królików, pozostałych zwierząt futerkowych, dzikich zwierząt utrzymywanych w gospodarstwie dla produkcji mięsa (np. dziki, sarny, danielę) i pszczół, a także działalność polegającą na utrzymaniu użytków rolnych według zasad dobrej kultury rolnej (zgodnie z normami).

3. Zgodnie z definicjami w ust. 2, od 2010 r. w badaniach rolniczych nie ujmuje się posiadaczy użytków rolnych nieprowadzących działalności rolniczej oraz posiadaczy poniżej 1 ha użytków rolnych prowadzących działalność rolniczą o małej skali (poniżej określonych progów).

4. **Powierzchnia użytków rolnych** obejmuje powierzchnię użytków rolnych w dobrej kulturze i użytków rolnych pozostałych.

General notes

Agriculture

1. The presented information was compiled using the **kind-of-activity method** and concerns agricultural activity in the area of crop and animal production conducted by economic entities regardless of the section of the NACE in which they are included.

2. **An agricultural holding** is understood as a single unit, both technically and economically, which has a single management (holder or manager) and which **conducts agricultural activity**.

Private farm is understood as an agricultural holding used by a natural person.

Private farms include:

- 1) holdings with an area of 1 ha or more of agricultural land;
- 2) holdings with an area of less than 1 ha of agricultural land (including holdings without agricultural land) conducting agricultural production (crop and animal output) of significant (determined by the appropriate thresholds) scale, of which special branches of agricultural activities.

An agricultural activity includes activity related to the cultivation of plants, which covers: all field crops (including mushrooms), vegetable gardening and horticulture, nursery, cultivation and seed production of agricultural and horticultural crops as well as activity related to rearing and breeding of livestock, such as cattle, sheep, goats, horses, pigs, poultry, rabbits, other fur-covered animals, wild animals kept for slaughter (such as wild boar, roe deer, fallow deer) and bees, as well as activity of maintaining agricultural land in accordance with cultivation principles with respects for environment protection requirements (according to the norms).

3. According to the definitions in item 2, since 2010 agricultural surveys have not included owners of agricultural land who do not conduct agricultural activities, and owners of less than 1 ha of agricultural land who conduct agricultural activities on a small scale (below the specified thresholds).

4. **The agricultural land area** includes area of agricultural land in a good agricultural condition and other agricultural land.

Użytki rolne w dobrej kulturze rolnej – utrzymywane zgodnie z normami spełniającymi wymogi Ustawy z dnia 5 II 2015 r. o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego (tekst jednolity Dz. U. 2015, poz. 1551) – prezentuje się w podziale na: powierzchnię pod zasiewami, grunty ugorowane, uprawy trwałe (w tym sady), ogrody przydomowe, łąki trwałe i pastwiska trwałe.

Użytki rolne pozostałe to użytki rolne nieużytkowane i nieutrzymywane w dobrej kulturze.

Powierzchnia zasiewów to powierzchnia wszystkich upraw zasianych i zasadzonych w gospodarstwie rolnym, z wyłączeniem od 2010 r. powierzchni upraw zaliczanych do upraw trwałych, a także powierzchni ogrodów przydomowych i upraw na przyoranie uprawianych jako plon główny.

Dane o powierzchni i produkcji warzyw oraz truskawek uwzględniają ich uprawę w ogrodach przydomowych. Od 2013 r. dane dotyczące truskawek obejmują także uprawy ekologiczne.

Dane dotyczące drzew i krzewów owocowych do 2014 r. uwzględniały ich uprawę poza sadami. W 2015 r. dane o powierzchni uprawy drzew i krzewów owocowych dotyczyły wyłącznie sadów, ale dane o zbiorach, z tego okresu obejmowały produkcję owoców zarówno w sadach, jak i poza sadami. Od 2016 r. dane dotyczące powierzchni i zbiorów owoców z drzew i krzewów odnoszą się jedynie do ich uprawy w sadach.

Od 2014 r. powierzchnie upraw warzywniczych, sadowniczych oraz truskawek są szacowane łącznie według położenia gruntów.

Grunty ugorowane to grunty orne niewykorzystywane do celów produkcyjnych, ale utrzymane według zasad dobrej kultury rolnej, przy zachowaniu wymogów ochrony środowiska, łącznie z powierzchnią upraw na przyoranie uprawianych jako plon główny (nawozy zielone).

Uprawy trwałe to łączna powierzchnia plantacji drzew i krzewów owocowych oraz ich szkółek, (**sady**), szkółek drzew i krzewów ozdobnych, szkółek drzew leśnych do celów handlowych, innych upraw trwałych, w tym wikliny oraz drzew i krzewów owocowych rosnących poza plantacjami, a także upraw trwałych pod osłonami.

Ogrody przydomowe to powierzchnia upraw przeznaczonych przede wszystkim na samozaopatrzenie. Do ogrodów przydomowych nie zalicza się powierzchni trawników i ogrodów ozdobnych oraz powierzchni przeznaczonej na rekreację.

Łąki i pastwiska są to łąki i pastwiska trwałe, do których nie zalicza się gruntów ornych obsianych trawami w ramach płodozmianu.

5. Globalna produkcja rolnicza obejmuje:

1) **produkcję roślinną**, tj. surowe (nieprzetworzone) produkty pochodzenia roślinnego (zbiory danego roku);

Agricultural land in a good agricultural condition – maintained in accordance with norms meeting requirements of the Law of 5 II 2015 on payments under direct support schemes (uniform text Journal of Laws 2015, item 1551, with later amendments) – is presented on the basis of a division into sown area, fallow land, permanent crops (including orchards), kitchen gardens, permanent meadows and permanent pastures.

Other agricultural land is agricultural land which is not used and maintained in a good condition.

Sown area is the area of all crops sown and planted in the agricultural holding, except for the area of crops which in 2010 were included to permanent crops, as well as the area of kitchen gardens and crop area intended for ploughing, cultivated as major crops.

Data on the area and production of vegetables and strawberries include their cultivation in the kitchen gardens. Since 2013 data on strawberries have included also organic plantations.

Data on fruit trees and bushes up to 2014 included their cultivation out of plantations. In 2015 area of fruit trees and bushes concerned only orchards but data on fruit production concerned the production from orchards, as well as outside plantations. Since 2016 data on area and fruit production from fruit trees and bushes have related to orchards only.

Since 2014 data on area of vegetables, fruit from fruit trees and bushes and strawberries for the voivodship level, have been estimated according to field location only.

Fallow land is the arable land not used for production purposes but maintained in a good agricultural condition, in compliance with the environmental protection requirements, as well as the crop area intended for ploughing of plants cultivated as major crops (green fertilizers).

Permanent crops stand for the total plantation area of fruit-bearing trees and shrubs, and their nurseries (**orchards**), nurseries of ornamental trees and shrubs, and nurseries of forest trees for commercial purposes, as well as other permanent crops, of which wicker, fruit-bearing trees and shrubs grown outside plantations, as well as other permanent crops cultivated under covers.

Kitchen gardens stand for the area of crops which mainly serve as self-supplies. The area of lawns and ornamental gardens, as well as recreation area, should not be treated as part of kitchen gardens.

Meadows and pastures are understood as permanent meadows and pastures, and do not include arable land sown with grass as part of crop rotation.

5. Gross agricultural output includes:

1) **crop output**, i.e., raw (not processed) products of plant origin (production for a given year);

- 2) **produkcję zwierzęcą**, tj. produkcję żywca rzeźnego oraz surowych (nieprzetworzonych) produktów pochodzenia zwierzęcego i przyrost pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego – stada podstawowego i obrotowego), do którego zaliczono: bydło, trzodę chlewną, owce, konie i drób.

Końcowa produkcja rolnicza stanowi sumę wartości: produkcji towarowej, spożycia naturalnego produktów rolnych pochodzących z własnej produkcji, przyrostu zapasów produktów roślinnych i zwierzęcych oraz przyrostu wartości pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego – stada podstawowego i obrotowego). Produkcja końcowa, w odróżnieniu od produkcji globalnej, nie obejmuje tych produktów pochodzących z własnej produkcji, które zostały zużyte na cele produkcyjne, np. pasz, materiału siewnego, obornika.

Towarowa produkcja rolnicza stanowi sumę sprzedaży produktów rolnych do skupu oraz na targowiskach.

W produkcji rolniczej (globalnej, końcowej i towarowej) prezentowane dane nie uwzględniają płatności uzupełniających do powierzchni upraw (m.in. chmielu, tytoniu, zbóż, oleistych, strączkowych i roślin przeznaczonych na nasiona oraz na paszę).

6. Przy ustalaniu produkcji rolniczej w cenach stałych przyjęto średnie krajowe ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany (dla sprzedaży targowiskowej – ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach, dla pozostałych elementów produkcji – średnie ceny skupu), z wyjątkiem ziemniaków, warzyw i owoców, w przypadku których przyjmuje się średnie ceny z dwóch kolejnych lat, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego.

7. Dane o **zbiorach i plonach** zbóż dotyczą ziarna zbóż. Dane dotyczące **zbóż** obejmują: zboża podstawowe, mieszanki zbożowe, kukurydzę na ziarno, grykę, proso i inne zbożowe. Dane dotyczące **zbóż podstawowych**, tj. pszenicy, żyta, jęczmienia, owsa i pszenżyta – jeśli nie zaznaczono inaczej – nie obejmują mieszanek zbożowych.

Strączkowe na ziarno obejmują: konsumpcyjne (groch, fasola, bób oraz pozostałe) i pastewne (peluszką, wyka, łubin, bobik oraz pozostałe, np. mieszanki strączkowe).

Do upraw **przemysłowych** zalicza się: buraki cukrowe, uprawy roślin oleistych (rzepak, rzepik, mak, słonecznik, soja, gorczyca i len oleisty), włókniстых (len, konopie) i innych przemysłowych (tj. tytoń, chmiel, cykorię). Uprawy **pastewne** obejmują: strączkowe pastewne, motylkowe drobnonasienne (w tym wieloletnie, tj. koniczyna, lucerna i esparceta) z innymi pastewnymi i trawami, a także okopowe pastewne (buraki pastewne, brukiew, marchew pastewna, kapusta pastewna, rzepa itp.) oraz kukurydzę na zielonkę.

8. Dane o **ciągnikach rolniczych** dotyczą ciągników 4-kołowych i gąsienicowych.

- 2) **animal output**, i.e., production of animals for slaughter, raw (not processed) products of animal origin as well as the increase in farm animal stocks (livestock – the basic and working herd), which include: cattle, pigs, sheep, horses and poultry.

Final agricultural output is the sum of the following values: market output, own consumption of agricultural products from own output, increases in inventories products of plant and animal origin and the increase in farm animal stocks (livestock – the basic and working herd). Final output, as opposed to gross output, does not include those products from own output that were utilized for production purposes, e.g., feed, sown material, manure.

Agricultural market output is the sum of agricultural product sales at procurement centres and on marketplaces.

Agricultural output (gross, final and market) the presented data are not include supplementary area payments calculated for particular year (among others: hop, tobacco, cereals, oilseeds crops, pulses and plants intended for seeds and feed).

6. The average national current prices for the year preceding the surveyed year were assumed in calculating agricultural output in constant prices (for market sales – prices received by farmers at marketplaces, for other elements of production – average procurement prices), excluding potatoes, vegetables and fruit, for which the average prices for two consecutive years adopted i.e. from the year preceding the surveyed year and from the surveyed year.

7. Data regarding **crop production and cereal yields** concerns grains. Data concerning **cereals** include: basic cereals, cereal mixed, maize for grain, buckwheat, millet and other cereals. Data regarding **basic cereals**, i.e., wheat, rye, barley, oats and triticale, unless otherwise stated, do not include cereal mixed.

Pulses for grain include: consumer pulses (peas, beans, broad beans and others) and feed pulses (field peas, vetch, lupine, field beans and others, e.g., pulses mixed).

Industrial crops include: sugar beets, oilseeds crops (rape, turnip rape, poppy, sunflower, soya, mustard and oil-flax), fibrous plants (flax, hemp) and other industrial plants (i.e. tobacco, hop, chicory). **Feed plants** include: pulses, legumes (of which perennial legumes: clover, lucerne and sainfoin) with other feed plants and field grasses, as well as root plants (fodder beet, rutabaga, fodder carrot, fodder cabbage, turnip) and maize for green feed.

8. Data regarding **agricultural tractors** concern 4-wheeled and tracked tractors.

9. Skup produktów rolnych dotyczy ilości i wartości produktów rolnych (roślinnych i zwierzęcych) skupionych przez podmioty gospodarcze bezpośrednio od producentów.

10. Lata gospodarcze obejmują okres od 1 VII do 30 VI (np. rok gospodarczy 2015/16 oznacza okres od 1 VII 2015 r. do 30 VI 2016 r.).

11. Do wyliczeń wskaźników natężenia przy-
jęto – jeśli nie zaznaczono inaczej – użytki rolne, powierzchnię zasiewów i zwierzęta gospodarskie według stanu w czerwcu, a w 2010 r. na podstawie Powszechnego Spisu Rolnego przeprowadzonego we wrześniu 2010 r. według stanu w dniu 30 VI.

12. Dane o użytkowaniu gruntów, powierzchni zasiewów, zbiorach i plonach ziemiopłodów, zwierzętach gospodarskich i produkcji zwierzęcej oraz o ciągnikach opracowano na podstawie sprawozdawczości, wyników badań reprezentacyjnych, wyników spisów rolniczych i szacunków.

13. Dane za 2010 r. w zakresie użytkowania gruntów, powierzchni zasiewów, pogłowia zwierząt gospodarskich, ciągników, zużycia nawozów mineralnych lub chemicznych oraz wapniowych opracowano na podstawie wyników Powszechnego Spisu Rolnego. Powszechny Spis Rolny przeprowadzony został we wrześniu 2010 r. według stanu w dniu 30 VI.

14. Dane – jeśli nie zaznaczono inaczej – prezentuje się według siedziby użytkownika gospodarstwa.

Leśnictwo

1. Informacje w zakresie leśnictwa dotyczą:

1) **lasów publicznych** stanowiących własność:

- a) Skarbu Państwa – zarządzanych oraz użytkowanych czasowo lub wieczystie przez:
 - Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe (w skrócie „Lasy Państwowe”), nadzorowane przez Ministra Środowiska;
 - jednostki ochrony przyrody (parki narodowe);
 - jednostki organizacyjne innych ministrów, wojewodów, gmin lub związków komunalnych i Agencję Nieruchomości Rolnych;
- b) gmin (w tym gmin mających również status miasta na prawach powiatu);
- c) innych jednostek publicznych, np. szkół wyższych, instytucji naukowych itp.;

2) **lasów prywatnych** stanowiących własność:

- a) osób fizycznych;
- b) wspólnot gruntowych będących własnością wszystkich lub części mieszkańców wsi;
- c) spółdzielni produkcji rolnej;
- d) innych osób prawnych.

2. Powierzchnia gruntów leśnych obejmuje powierzchnię lasów oraz gruntów związanych z gospodarką leśną.

9. Procurement of agricultural products includes the quantity and value of agricultural products (crop and animal origin) purchased by economic entities directly from producers.

10. Farming years cover the period from 1 VII to 30 VI (e.g. the 2015/16 farming year covers the period from 1 VII 2015 to 30 VI 2016).

11. Intensity ratios were calculated on the basis of agricultural land, sown area and livestock, as of June unless otherwise indicated in 2010 on the basis of the Agricultural Census conducted in September 2010 – as of 30 VI.

12. Data regarding land use, sown area, crop production and yields, livestock and animal-based production, as well as tractors were compiled on the basis of reports, results of sample surveys, agricultural census results and estimates.

13. Data for 2010 in terms of land use, sown area, livestock, tractors, consumption of mineral or chemical and lime fertilizers were compiled on the basis of the results of the Agricultural Census. The Agricultural Census was conducted in September 2010 – as of 30 VI.

14. Data – unless otherwise stated – are presented by the official residence of the land user.

Forestry

1. Information within the scope of forestry concerns:

1) **public forests** owned by:

- a) the State Treasury – managed and utilized temporarily or perpetually by:
 - the State Forests National Forest Holding (abbreviated as "State Forests") supervised by the Minister of Environment;
 - nature protection units (national parks);
 - organisational units supervised by different ministers, voivods, gminas or municipal associations and the Agricultural Property Agency;
- b) gminas (of which gminas which are also cities with powiat status);
- c) other public units, e.g. higher education institutions, science institutions etc.;

2) **private forests** owned by:

- a) natural persons;
- b) land held in common by all or part of the residents of a village;
- c) agricultural production cooperatives;
- d) other legal persons.

2. Forest land includes areas of forest as well as land connected with silviculture.

Do **powierzchni lasów** zalicza się grunty o zwartej powierzchni co najmniej 0,1 ha:

- pokryte roślinnością leśną (powierzchnia zalesiona);
- przejściowo pozbawione roślinności leśnej (zręby, halizny, płazowiny, plantacje choinek i krzewów oraz poletka łowieckie);

Są to grunty przeznaczone do produkcji leśnej lub wchodzące w skład rezerwatów przyrody i parków narodowych albo wpisane do rejestrów zabytków.

Do **gruntów związanych z gospodarką leśną** zalicza się grunty zajęte pod wykorzystywane dla potrzeb gospodarki leśnej: budynki i budowle, linie podziału przestrzennego lasu, drogi leśne, szkółki leśne, miejsca składowania drewna itp.

Powierzchnia zalesiona obejmuje grunty pokryte uprawami, młodnikami i starszymi drzewostanami oraz plantacjami: topoli, nasiennymi i drzew szybkorosnących.

Powierzchnia niezalesiona obejmuje grunty:

- znajdujące się w produkcji ubocznej (tj. plantacje choinek, krzewów, poletka łowieckie na gruntach leśnych); przejściowo pozbawione drzewostanu i przewidywane do odnowienia w najbliższych latach (tj. zręby, halizny, płazowiny);
- przewidziane do objęcia ochroną prawną (np. zaliczane do lasów śródleśne „oczka”, nieużytkowane płaty roślinności – hale i poloniny);
- przeznaczone do wyłączenia z produkcji grunty leśne wylesione (np. zalewiska i zapadliska na obszarze szkód górniczych).

Zręby są to grunty przejściowo pozbawione drzewostanu w ciągu ostatnich 5 lat i przewidywane do odnowienia w najbliższych latach.

Halizny są to grunty przejściowo pozbawione drzewostanu dłużej niż 5 lat oraz uprawy i młodniki I klasy wieku (1-20 lat) o zadrzewieniu niższym niż 0,5 (pełne zadrzewienie – 1,0), przewidywane do odnowienia w najbliższych latach.

Płazowiny są to grunty porośnięte drzewami II klasy wieku (21-40 lat) o zadrzewieniu do 0,3 włącznie albo drzewami III i wyższych klas wieku (41 lat i więcej) o zadrzewieniu do 0,2 włącznie, z wyjątkiem drzewostanów w klasie odnowienia i do odnowienia.

Drzewostany w klasie odnowienia są to drzewostany rębne i przesztorębne podlegające jednocześnie użytkowaniu i odnowieniu (pod osłoną), w których co najmniej 50% powierzchni (w drzewostanach użytkowanych rębiami gniazdowymi co najmniej 30% powierzchni) zostało odnowione naturalnie lub sztucznie oraz drzewostany młodszych klas wieku wymagające przebudowy za pomocą rębni złożonych, z uwagi na złe efekty produkcyjne.

Forest areas include land with a homogeneous area of at least 0.1 ha:

- covered by forest vegetation (wooded area);
- temporarily devoid of forest vegetation (felling sites, blanks, irregularly stocked open stands, coniferous tree and bush plantations, hunting grounds).

These areas are designated for silviculture production, comprising portions of nature reserves and national parks or are registered as nature monuments;

Land connected with silviculture includes land used for purposes of forest management: buildings and structures, spatial division lines in forests, forest roads, forest nurseries, wood stockpiling areas, etc.

Wooded area includes any land covered with crops, greenwoods and older wood stands, as well as poplars, seed plantations and fast-growing tree species.

Non-wooded area includes:

- land utilised for by-production (such as: plantations of coniferous trees and bushes, and hunting fields within forest area); temporarily devoid of tree stands and designated for renewal in the nearest future (such as: felling sites, blanks, irregularly stocked open stands);
- land designated to be covered by legal protection (e.g. forest ponds, plants wasteland – mountain meadows and pastures);
- deforested forest land designated to be excluded from production (e.g. marshes and hollows in the area of mining damage).

Felling sites are areas temporarily devoid of forest stands within the past 5 years and designated for renewal in coming years.

Blanks are areas temporarily devoid of forest stands for longer than 5 years as well as crops and greenwoods in the age I category (1-20 years) with plantings of up to 0,5 (full plantings at 1,0), designated for renewal in coming years.

Irregularly stocked open stands are areas planted with trees in the age II category (21-40 years) with plantings of up to 0,3 inclusive, or planted with trees in the age III category (41 years and more) with plantings of up to 0,2 inclusive, excluding tree stands in the class for restocking and in the restocking class.

Tree stands in the restocking class are tree stands which have reached or passed felling maturity, being simultaneously utilised and renewed (under cover), in which at least 50% of the area (in tree stands utilised through nested fellings – at least 30% of the area) was renewed naturally or artificially, as well as tree stands in the lower age categories requiring reconstruction through complex fellings in view of poor production results.

Drzewostany w klasie do odnowienia obejmują drzewostany rębne i przeszlębne użytkowane rębniami złożonymi, które wymagają uprzedniego odnowienia jako bezwzględnie warunku kontynuacji cięć tymi rębniami.

Drzewostany o budowie przerębowej są to drzewostany składające się z grup i kęp drzew w różnym wieku i wysokości, przenikające się nawzajem na całej powierzchni, w których prowadzone są jednocześnie zabiegi związane z użytkowaniem, odnowieniem i pielęgnowaniem lasu.

Przez **odnowienia** rozumie się powstawanie młodego drzewostanu w miejsce drzewostanu usuniętego:

- 1) odnowienia sztuczne są to uprawy leśne zakładane przez sadzenie lub siew;
- 2) odnowienia naturalne są to uprawy leśne powstałe na powierzchni lasów z samosiewu i odrośli, uznane za pełnowartościowe i pokrywające co najmniej 50% terenu.

Zalesienia polegają na zakładaniu upraw leśnych na gruntach pozostających poprzednio poza uprawą leśną (niezaliczonych do powierzchni lasów).

Poprawki i uzupełnienia są to prace hodowlane mające na celu poprawę jakości hodowlanej oraz wzmoczenie potencjału produkcyjnego upraw i młodników, w których z różnych przyczyn powstały wypadki, luki i przerzedzenia wpływające na obniżenie w przyszłości masy drzewnej drzewostanów. Do poprawek zalicza się czynności związane z dodatkowym wprowadzaniem sadzonek w uprawach sztucznego pochodzenia w wieku do 5 lat zakładanych na powierzchniach otwartych. Uzupełnienia polegają na dodatkowym wprowadzeniu sadzonek w starszych uprawach (ponad 5 lat) i młodnikach sztucznego pochodzenia w wieku do 20 lat.

Pielęgnowanie lasu obejmuje zespół czynności gospodarczych związanych z pielęgnowaniem gleby i drzewostanu, tj. spulchnianie gleby, niszczenie chwastów w uprawach, wprowadzanie podszytów, cięcia pielęgnacyjne i poprawianie formy poszczególnych drzew (podkrzesywanie itp.), utrzymanie gleby w czarnym ugorze w plantacjach drzew szybko rosnących.

Nazwą **uprawy** określa się drzewostan od momentu powstania do osiągnięcia zwarcia (zazwyczaj w wieku 10 lat). Prace pielęgnacyjne właściwe dla upraw to: spulchnianie gleby, odchwaszczanie, usuwanie zbędnych sadzonek (czyszczenia wcześnie) oraz poprawianie formy drzewek.

Pod pojęciem **młodnika** rozumie się drzewostan w okresie od momentu osiągnięcia zwarcia do rozpoczęcia procesu naturalnego wydzielania się drzew i oczyszczania strzał (zazwyczaj w wieku od 10 do 20 lat). Prace pielęgnacyjne właściwe dla młodników to usuwanie lub hamowanie wzrostu zbędnych, wadliwych lub przeszkadzających drzew (czyszczenia późne), formowanie strzał i koron drzew. Wprowadzanie podszytów jest to sadzenie drzew lub krzewów, które powinny znajdować się stale w dolnej warstwie drzewostanu, spełniając w stosunku do gleby i drzewostanu główną rolę.

Tree stands in the class for restocking include tree stands that have reached or passed felling maturity, that are utilised through complex fellings and that require prior renewal as the necessary condition for continuation of these fellings.

Tree stands with a selection structure are tree stands consisting of groups and clumps of trees of various ages and heights, intermingled throughout the entire stand, in which activities connected with the utilisation, renewal and tending of the forest are conducted simultaneously.

Renewals are understood as new tree stands formed in place of removed stands:

- 1) artificial renewals are tree crops established through planting or sowing;
- 2) natural renewals are tree crops formed in woodland areas through self-seeding and offshoots, considered full-value and covering at least 50% of the area.

Afforestation consists in establishing woodland crops on land previously outside silviculture (not included in forest area).

Corrections and supplements are the breeding works aimed at improving the breeding quality and at increasing the production potential of crops and greenwoods, in which various gaps and thinnings have been created for various reasons, having an impact on the future decrease in the tree stand timber corrections cover any activities connected with additional planting of seedlings in the crops of artificial origin, aged up to 5, established on open areas. Supplements consist of additional planting seedlings of older crops (aged more than 5), and greenwoods of artificial origin, aged up to 20.

Forest tending covers a wide range of forest management activities connected with soil and tree-stand tending, such as soil loosening, weed removal in crops, brushwood planting, performing tending cuts and improving the conditions individual trees (removing lower branches or dead knots, etc.), and maintaining soil in black fallow in fast-growing tree plantations.

Crops are understood as tree stands from the moment of their formation to the point of achieving density (usually at the age of 10). Tending works specific to crops include the following: soil loosening, weed removal, removal of redundant seedlings (early cleaning), and improving the condition of young trees.

Greenwoods are understood as tree stands from the point of achieving density to the initiation of the natural tree separation and trunk-cleaning process (usually between 10 – 20 years of age). Tending works specific to greenwoods include the following: removal or growth inhibition of redundant, faulty or thinning trees (later cleaning), and trunk and treetop formation. Brushwood planting consists in planting trees and bushes which should permanently belong to the upper layer of tree stands, serving the protection function for both the soil and the main tree stand. The data on forest tending relates to the areas(defi-

pielęgnacyjną. Dane dotyczące pielęgnowania lasu obejmują powierzchnie (określone szacunkowo), na których dokonywano wszystkich czynności związanych z pielęgnowaniem upraw i młodników, wprowadzaniem podszytów, formowaniem strzał i koron itp. Dane te nie obejmują powierzchni lasów, na której wykonano trzebieże (cięcia pielęgnacyjne prowadzone w drzewostanach z reguły w wieku powyżej 20 lat).

Melioracje, do których zalicza się agromelioracje i melioracje wodne, są to zabiegi mające na celu oczyszczenie powierzchni przed odnowieniem i zalesieniem, likwidację warstwy rudawca, ustalanie gleby podlegającej erozji oraz polepszenie produktywności gleby przez wprowadzanie pewnych gatunków roślin, nawożenie, odwadnianie, nawadnianie itp. Melioracje, o których mowa mają charakter lokalny i stwarzają warunki do odnowień i zalesień.

Zadrzewienia są to produkcyjne i ochronne skupiska drzew i krzewów na terenach poza lasami. Występują wzdłuż tras komunikacyjnych i cieków wodnych, wśród upraw rolnych, przy domach i budynkach gospodarczych oraz w obrębie i przy zakładach przemysłowych. Do zadrzewień nie zalicza się: sadów, plantacji, szkółek drzew i krzewów, cmentarzy, urządzonej zieleni w miastach i wsiach, ogrodów działkowych, skupisk drzew otaczających obiekty zabytkowe.

3. Wskaźnik lesistości (lesistość) obliczono jako stosunek procentowy powierzchni lasów do ogólnej powierzchni województwa.

Udział powierzchni gruntów leśnych w powierzchni lądowej województwa obliczono jako stosunek powierzchni lasów i gruntów związanych z gospodarką leśną do powierzchni ogólnej województwa pomniejszonej o grunty pod wodami (obejmujące morskie wody wewnętrzne, powierzchniowe wody płynące oraz stojące); od 2002 r. – zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 29 III 2001 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (tekst jednolity Dz. U. 2016, poz. 1034) – do powierzchni lądowej województwa zalicza się grunty pod stawami oraz rowy użytkowane rolniczo.

4. Na miąższość pozyskanego drewna składa się miąższość grubizny, drewna małowymiarowego (drobnicy) i karpiny.

Do **grubizny** zalicza się drewno okrągłe wielkowieńcowe i średniowieńcowe.

Drewno wielkowieńcowe (W) jest to drewno o średnicy górnej od 14 cm (bez kory) mierzone w pojedynczych sztukach. W zależności od jakości i wymiarów drewno wielkowieńcowe dzieli się na cztery klasy: A, B, C, D oraz dwie podklasy: drewno ogólnego przeznaczenia i drewno specjalne.

ned on the basis of estimates), on which all the activities connected with crop and greenwood tending, brushwood planting, trunk and treetop formation, etc. have been performed. The forest area on which clearings have been performed (tending cuts conducted in tree stands, in principle aged more than 20), have not been covered by the above mentioned data.

Drainage, including agro-drainage and water drainage, covers any activities aimed at clearing the surface before its renewal and planting, as well as removing the hardpan layer and eroded soil, and improving the productivity of the soil by planting certain plant species, fertilising, draining, watering, etc. Such drainage is of a local nature, and creates appropriate conditions for renewals and plantings.

Plantings are productive and protective clusters of trees and shrubs outside the forest. The term includes trees along roads, rivers, canals and among agricultural crops, on farmlands and within industrial plants area. The term excludes orchards, plantations, forest and shrub nurseries, cemeteries and estate green belts within cities and rural, home gardens and allotments, trees and shrubs surrounding monumental places.

3. The forest cover indicator (forest cover) was calculated as the percentage ratio of forest area to the total area of the voivodship.

Share of forest land in land area of the voivodship is calculated as the percentage ratio of forest area (including land connected with silviculture) to the total area of the voivodship without lands under waters (i.e. internal marine water, surface flowing waters and surface standing waters). According to the decree of the Minister of Regional Development and Construction dated 29 III 2001 in regard to the registration of land and buildings (uniform text Journal of Laws 2015, item 1034) – since 2002 land under ponds as well as ditches used for agricultural purposes have been calculated to land area.

4. Total thickness of the removed wood is composed of: merchantable timber (large timber), slash (lumber) and stump wood.

The **timber** includes large-size and medium-size round wood.

Large-size wood (L) – wood with the upper diameter of 14 cm (excluding bark), calculated in single pieces. In respect of the quality and size, the large-size wood is divided into four classes: A, B, C, D and into 2 sub-classes: general purpose wood and special purpose wood.

Drewno średniowymiarowe (S) jest to drewno o średnicy górnej (mierzonej bez kory) od 5 cm wzwyż i dolnej do 24 cm, mierzone w pojedynczych sztukach, w sztukach grupowo i stosach. W zależności od jakości i wymiarów drewno średniowymiarowe dzieli się na cztery grupy:

- S1 – drewno dłużycowe;
- S2 – drewno do przerobu przemysłowego stosowe;
- S3 – drewno do przerobu przemysłowego okrągłe;
- S4 – drewno opałowe.

Drewno małowymiarowe (drobnica; M) jest to drewno okrągłe o średnicy dolnej do 5 cm (bez kory), mierzone w sztukach grupowo lub w stosach. W zależności od jakości drewno małowymiarowe dzieli się na dwie grupy:

- M1 – drewno do przerobu przemysłowego;
- M2 – drewno opałowe.

Medium-size wood (M) – wood with the upper diameter of 5 cm and more, and with the lower diameter of up to 24 cm, calculated in single pieces, in pieces as groups, and in stakes. In respect of the quality and size, the medium-size wood is divided into four groups:

- S1 – timber wood;
- S2 – stake wood for industrial processing;
- S3 – round wood for industrial processing;
- S4 – firewood.

Slash (S) – round wood with the lower diameter of up to 5 cm (excluding bark), calculated in pieces as groups, or in stakes. In terms of quality, slash is divided into two groups:

- M1 – slash used for industrial processing;
- M2 – firewood.

Rolnictwo Agriculture

Tabl. 1 /210/.

UWARUNKOWANIA I WAŻNIEJSZE WYNIKI EKONOMICZNO-PRODUKCYJNE W ROLNICTWIE ^a

TRENDS AND MAJOR ECONOMIC AND PRODUCTION RESULTS IN AGRICULTURE ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	2017	SPECIFICATION
Gospodarstwa rolne ^b w tys.	30,5	29,7	29,6	29,4	Agricultural holdings ^b in thous.
w tym gospodarstwa indywidualne . .	30,1	29,3	29,1	29,0	of which private farms
Powierzchnia użytków rolnych (stan w czerwcu) ^b w tys. ha	909,8	837,1	839,0	812,9	Agricultural land area (as of June) ^b in thous. ha
w tym gospodarstwa indywidualne . .	619,2	637,2	659,8	629,9	of which private farms
Udział w ogólnej powierzchni zasiewów (stan w czerwcu) ^b w %:					Share in total sown area (as of June) ^b in %:
zbóż podstawowych.	59,6	55,2	57,0	60,0	basic cereals
w tym gospodarstwa indywidualne	63,7	54,6	56,7	61,8	of which private farms
ziemniaków ^c	2,3	1,8	2,3	1,7	potatoes ^c
w tym gospodarstwa indywidualne	2,9	2,3	2,8	1,9	of which private farms
roślin przemysłowych.	19,8	19,6	17,0	19,2	industrial plants
w tym gospodarstwa indywidualne	16,1	15,7	13,3	15,5	of which private farms
Plony z 1 ha w dt:					Yields per 1 ha in dt:
zbóż podstawowych.	45,0	49,1	43,8	44,8	of basic cereals
w tym gospodarstwa indywidualne	38,8	43,4	41,0	40,5	of which private farms
ziemniaków ^c	236	306	340	301	potatoes ^c
w tym gospodarstwa indywidualne	225	304	342	305	of which private farms
rzepaku i rzepiku	25,7	30,1	24,3	25,9	of rape and turnip rape
w tym gospodarstwa indywidualne	25,2	24,9	23,6	25,1	of which private farms
Bydło, trzoda chlewna, owce i konie w przeliczeniowych sztukach dużych (stan w czerwcu) ^{bde}	149726	132318	124450	129024	Cattle, pigs, sheep and horses in terms of large heads (as of June) ^{bde} per 100 ha of agricultural land
na 100 ha użytków rolnych	16,5	15,8	14,6	15,9	per 100 ha of agricultural land
w tym gospodarstwa indywidualne	16,4	13,3	11,8	13,3	of which private farms

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 269. ^b W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. ^c Bez ogrodów przydomowych. ^d Patrz uwaga do tabl. 11 /220/ na str. 286. ^e W 2015 r. – stan trzody chlewnej w końcu lipca.

^a See general notes, item 3 on page 269. ^b In 2010 data of the Agricultural Census. ^c Excluding kitchen gardeens. ^d See note to the table 11 /220/ on page 286. ^e In 2015 – pigs as of the end of July.

Tabl. 1 /210/.

**UWARUNKOWANIA I WAŻNIEJSZE WYNIKI EKONOMICZNO-PRODUKCYJNE
W ROLNICTWIE ^a (dok.)**TRENDS AND MAJOR ECONOMIC AND PRODUCTION RESULTS IN AGRICULTURE ^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	2017	SPECIFICATION
Udział loch w pogłowie trzody chlewnej (stan w końcu lipca) ^{bc} w %	10,3	9,4	10,1	10,0	Share of sows in pig stocks (as of the end of July) ^{bc} in %
w tym gospodarstwa indywidualne	8,1	5,0	5,0	4,9	of which private farms
Udział krów w pogłowie bydła (stan w czerwcu) ^b w %	41,4	39,4	40,0	38,4	Share of cows in cattle stocks (as of the end of June) ^b in %
w tym gospodarstwa indywidualne	41,1	38,4	38,8	37,9	of which private farms
Produkcja żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i podrobami) ^d na 1 ha użytków rolnych w kg	185,6	207,3	203,0	207,4	Production of animals for slaughter in terms of meat (including fats and pluck) ^d per 1 ha of agricultural land in kg
Produkcja mleka krowiego w l:					Production of cows' milk in l:
na 1 ha użytków rolnych	192	206	173	167	per 1 ha of agricultural land
w tym gospodarstwa indywidualne	192	162	142	142	of which private farms
na 1 krowę	4575	4376	3831	3540	per cow
w tym gospodarstwa indywidualne	4223	3667	3362	3063	of which private farms
Ciągniki rolnicze (stan w czerwcu) ^b na 100 ha użytków rolnych w szt.	3,5	.	3,9	.	Agricultural tractors (as of June) ^b per 100 ha of agricultural land in units
w tym gospodarstwa indywidualne	4,8	.	4,7	.	of which private farms
Zużycie nawozów mineralnych lub chemicznych (łącznie z wieloskładnikowymi) w przeliczeniu na czysty składnik ^{be} na 1 ha użytków rolnych w kg	129,1	110,4	131,9	134,5	Consumption of mineral or chemical fertilizers (including mixed fertilizers) in terms of pure ingredient ^{be} per 1 ha of agricultural land in kg
w tym gospodarstwa indywidualne	105,6	94,6	121,7	122,6	of which private farms

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 271. ^b W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. ^c W 2015 r. – stan trzody chlewnej w końcu lipca. ^d Dotyczy mięsa: wołowego, cielęcego, wieprzowego, baraniego, końskiego, drobiowego, koziego, króliczego i dziczyzny; w wadze poubojowej ciepłej. ^e Dotyczy odpowiednio lat gospodarczych: 2009/10, 2013/14, 2014/15.

^a See general notes, item 3 on page 271. ^b In 2010 data of the Agricultural Census. ^c In 2015 – pigs as of the end of July. ^d Concerns meat: beef, veal, pork, mutton, horsesh, poultry, goat, rabbit, game; in post-slaughter warm weight.

^e Concerns respectively: 2009/10, 2013/14, 2014/15.

Tabl. 2 /211/.

POWIERZCHNIA UŻYTKÓW ROLNYCH WEDŁUG RODZAJÓW UŻYTKÓW ^a

Stan w czerwcu

AGRICULTURAL LAND AREA BY LAND TYPE ^a

As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem Total	W tym gospodarstwa indywidualne Of which private farms	SPECIFICATION
		w ha	in ha	
OGÓŁEM	2010 ^b	909843	619199	TOTAL
	2015	837144	637206	
	2016	850394	659788	
	2017	812920	629891	
W dobrej kulturze rolnej		802591	622572	In good agricultural condition
Pod zasiewami		626248	469063	Sown area
Grunty ugorowane		14597	12006	Fallow land
Uprawy trwałe		14597	9143	Permanent crops
Ogrody przydomowe		655	655	Kitchen gardens
Łąki trwałe		132556	116103	Permanent meadows
Pastwiska trwałe		18504	15601	Permanent pastures
Pozostałe		10329	7319	Other

^a Według siedziby użytkownika. ^b Dane Powszechnego Spisu Rolnego 2010.^a By residence of the holder. ^b Data of the Agricultural Census 2010.

Tabl. 3 /212/.

GOSPODARSTWA ROLNE WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH ^a

Stan w czerwcu

FARMS BY AREA GROUPS ^a

As of June

LATA YEARS	w tys. in thous.	Gospodarstwa Farms								Przeciętna powierzchnia ogólna gospodar- stwa w ha Average total farm area in ha	
		o powierzchni użytków rolnych – w odsetkach with agricultural land area of – in percent								ogółem total	w tym użytki rolne of which agricul- tural land
		do 1,00 ha up to	1,01– –1,99	2,00– –4,99	5,00– –9,99	10,00– –14,99	15,00– –19,99	20,00– –49,99	50,00 ha i więcej and more		

OGÓŁEM TOTAL

2010 . . .	30,5	1,9	15,1	22,7	17,8	12,1	6,8	13,4	10,2	33,04	29,81
2016 . . .	29,6	0,6	3,8	6,5	5,7	3,3	2,3	3,7	3,6	30,24	28,68
2017 . . .	29,4	0,3	4,1	7,0	4,8	4,3	1,8	3,6	3,5	29,37	27,61

**w tym GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE
of which PRIVATE FARMS**

2010 . . .	30,1	1,9	15,3	23,0	18,1	12,2	6,9	13,5	9,1	22,07	20,59
2016 . . .	29,2	0,6	3,8	6,5	5,7	3,2	2,3	3,7	3,3	23,82	22,60
2017 . . .	29,0	0,3	4,1	7,0	4,8	4,3	1,7	3,6	3,2	23,11	21,71

^a Patrz uwagi ogólne, ust 2 na str. 269; w 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego.

U w a g a. Od 2013 r. dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co trzy lata.

^a See general notes, item 2 on page 269; in 2010 data of the Agricultural Census.

N o t e. Since 2013 data on the basis of period survey conducted every three years.

Tabl. 4 /213/.

DYNAMIKA GLOBALNEJ, KOŃCOWEJ I TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ (ceny stałe ^a)INDICES OF GROSS, FINAL AND MARKET AGRICULTURAL OUTPUT (constant prices ^a)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	ogółem total			w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms			
	rok poprzedni = 100			previous year = 100			
Produkcja globalna	95,7	96,5	96,2	94,7	98,3	99,9	Gross output
roślinna	85,3	96,0	97,2	80,6	98,8	106,7	crop
zwierzęca	116,0	97,3	94,5	120,4	97,4	87,8	animal
Produkcja końcowa	93,2	94,8	95,8	92,1	97,3	99,8	Final output
roślinna	77,2	93,0	96,6	70,0	97,3	108,6	crop
zwierzęca	116,5	97,3	94,8	120,9	97,4	87,8	animal
Produkcja towarowa	93,8	94,4	105,1	92,7	97,5	109,9	Market output
roślinna	82,5	91,8	108,3	78,0	95,0	127,1	crop
zwierzęca	108,9	97,8	101,0	109,3	100,4	90,3	animal

^a Patrz uwagi ogólne do *Rocznika*, ust. 11, na str. 23.ª See general notes to *the Yearbook*, item 11 on page 23.

Tabl. 5 /214/.

STRUKTURA GLOBALNEJ I TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ (ceny stałe ^a)STRUCTURE OF GROSS AND MARKET AGRICULTURAL OUTPUT (constant prices ^a)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	w odsetkach in percent			
PRODUKCJA GLOBALNA GROSS OUTPUT				
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0	TOTAL
Produkcja roślinna	59,0	63,8	66,0	Crop output
Zboża	25,8	29,4	28,8	Cereals
w tym zboża podstawowe	24,4	27,9	26,9	of which basic cereals
w tym: pszenica	14,0	16,2	14,6	of which: wheat
żyto	2,6	2,9	3,1	rye
jęczmień	3,5	3,4	3,9	barley
Ziemniaki	4,9	4,8	7,4	Potatoes
Przemysłowe	12,8	13,1	12,5	Industrial
w tym buraki cukrowe	2,1	1,7	2,5	of which sugar beets
Warzywa	3,1	2,9	3,0	Vegetables
Owoce	2,0	3,0	3,9	Fruit
Siano łąkowe	2,3	1,8	1,9	Meadow hay
Pozostałe	8,1	8,8	8,5	Other

^a Patrz uwagi ogólne do *Rocznika*, ust. 11 na str. 23.ª See general notes to *the Yearbook*, item 11 on page 23.

Tabl. 5 /214/.

STRUKTURA GLOBALNEJ I TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ (ceny stałe ^{a)}) (dok.)STRUCTURE OF GROSS AND MARKET AGRICULTURAL OUTPUT (constant prices ^{a)}) (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	w odsetkach in percent			
PRODUKCJA GLOBALNA (dok.) GROSS OUTPUT (cont.)				
Produkcja zwierzęca	41,0	36,2	34,0	Animal output
Żywiec rzeźny ^b	29,2	25,0	25,1	Animals for slaughter ^b
w tym:				of which
bydło (bez cieląt)	1,8	1,5	1,6	cattle (excluding calves)
cielęta	0,1	0,1	0,1	calves
trzoda chlewna	12,0	6,2	6,0	pigs
owce	0,0	0,0	0,0	sheep
drób	15,3	17,1	17,5	poultry
Przyrost stada (podstawowego i obrotowego)	0,2	0,6	-1,3	Increase in herd (basic and working)
Mleko krowie	5,4	6,2	4,6	Cows' milk
Jaja kurze	5,4	3,6	4,3	Hen eggs
Obornik	0,6	0,4	0,4	Manure
Pozostałe	0,2	0,4	0,9	Other
PRODUKCJA TOWAROWA MARKET OUTPUT				
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0	TOTAL
Produkcja roślinna	50,2	53,7	57,3	Crop output
Zboża	23,9	29,4	32,0	Cereals
w tym zboża podstawowe	23,0	27,9	30,2	of which basic cereals
w tym: pszenica	14,5	15,4	18,6	of which: wheat
żyto	2,6	3,8	3,4	rye
jęczmień	3,4	3,7	3,7	barley
Ziemniaki	4,2	4,2	6,0	Potatoes
Przemysłowe	15,8	11,4	9,8	Industrial
w tym buraki cukrowe	2,4	2,6	3,1	of which sugar beets
Warzywa	2,9	3,0	2,7	Vegetables
Owoce	2,1	3,3	4,0	Fruit
Pozostałe	1,3	2,4	2,8	Other
Produkcja zwierzęca	49,8	46,3	42,7	Animal output
Żywiec rzeźny ^b	37,4	33,7	31,2	Animals for slaughter ^b
w tym:				of which:
bydło (bez cieląt)	2,3	2,0	1,9	cattle (excluding calves)
cielęta	0,1	0,1	0,1	calves
trzoda chlewna	15,1	8,3	7,4	pigs
owce	0,0	0,0	0,0	sheep
drób	19,9	23,2	21,8	poultry
Mleko krowie	6,5	7,7	5,7	Cows' milk
Jaja kurze	5,7	4,3	4,8	Hen eggs
Pozostałe	0,2	0,6	1,0	Other

^a Patrz uwagi ogólne do *Rocznika*, ust. 11 na str. 23. ^b Bydło, cielęta, trzoda chlewna, owce, konie, drób, kozy i króliki.^a See general notes to *the Yearbook*, item 11 on page 23. ^b Cattle, calves, pigs, sheep, horses, poultry, goats and rabbits.

Tabl. 6 /215/.

POWIERZCHNIA ZASIEWÓW ^a

Stan w czerwcu

SOWN AREA ^a

As of June

ZIEMIOPŁODY	2010	2015	2016	2017		CROPS
				ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	
w hektarach in hectares						
OGÓŁEM	660873	640067	653029	626248	469063	TOTAL
Zboża	425226	381565	400046	408355	317122	Cereals
zboża podstawowe	394119	353203	372108	375775	289817	basic cereals
pszenica	166762	164111	166352	176430	117000	wheat
żyto	69403	51966	61122	64692	57806	rye
jęczmień	60471	46280	57720	45895	34644	barley
owies	39469	21122	24981	26471	25093	oats
pszenżyto	58014	69724	61933	62287	55274	triticale
mieszkanki zbożowe	14678	7099	6976	7513	7513	cereal mixed
gryka, proso i pozostałe zbożowe	11665	12863	13873	14988	14077	buckwheat and millet
kukurydza na ziarno	4765	8399	7089	10079	5715	maize for grain
Strączkowe	12413	48780	32834	21795	17276	Pulses
konsumpcyjne	875	5707	9015	4739	3969	edible
pastewne ^b	11538	43073	23819	16251	12690	feed ^b
Ziemniaki	14899	11661	14766	10503	8834	Potatoes
Przemysłowe	130939	125332	110808	120336	72604	Industrial
w tym:						of which:
buraki cukrowe	12102	9448	9760	13491	8644	sugar beets
oleiste	118789	115699	100827	106845	63960	oil-bearing
w tym rzepak i rzepik . .	116498	113302	99016	104775	61925	of which rape and agrimony
Pastewne	42853	60313	62424	44422	33658	Feed
w tym:						of which:
okopowe	297	337	84	239	239	root plants
kukurydza na paszę	9234	10732	11791	11666	4300	maize for feeds
Pozostałe uprawy ^c	34543	12416	32152	20837	19569	Other crops ^c

^a W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. ^b Łącznie z mieszkankami zbożowo-strączkowymi na ziarno. ^c Warzywa, truskawki, wysadki okopowych itp.

^a In 2010 data of the Agricultural Census. ^b Including cereal and pulse mixed for grain. ^c Vegetables, strawberries, root plant planting etc.

Tabl. 7 /216/.

ZBIORY I PLONY WYBRANYCH ZIEMIOPŁODÓW
SELECTED CROP PRODUCTION AND YIELDS

ZIEMIOPŁODY	2010	2015	2016	2017		CROPS
				ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	
ZBIORY w tonach PRODUCTION in tonnes						
Zboża	1861031	1817660	1718925	1782080	1242413	Cereals
w tym:						of which:
zboża podstawowe	1771728	1735066	1630462	1685162	1173573	basic cereals
pszenica	908210	943030	805530	918275	547612	wheat
żyto	233487	211275	221457	228029	195384	rye
jęczmień	257661	210713	238561	202940	137063	barley
owies	133714	71012	90737	79152	74024	oats
pszenżyto	238657	299035	274177	256766	219489	triticale
mieszanek zbożowe	48528	23621	22728	23034	23034	cereal mixed
Ziemniaki	351671	357188	501651	315902	269437	Potatoes
Buraki cukrowe	555601	546339	779522	855667	561860	Sugar beets
Rzepak i rzepik	299937	341187	240877	271328	155388	Rape and agrimony
Siano łąkowe	427565	564290	530991	559337	518551	Meadow hay
PLONY z 1 ha w dt YIELDS per 1 ha in dt						
Zboża	43,8	47,6	43,0	43,6	39,2	Cereals
w tym:						of which:
zboża podstawowe	45,0	49,1	43,8	44,8	40,5	basic cereals
pszenica	54,5	57,5	48,4	52,0	46,8	wheat
żyto	33,6	40,7	36,2	35,2	33,8	rye
jęczmień	42,6	45,5	41,3	44,2	39,6	barley
owies	33,9	33,6	36,3	29,9	29,5	oats
pszenżyto	41,1	42,9	44,3	41,2	39,7	triticale
mieszanek zbożowe	33,1	33,3	32,6	30,7	30,7	cereal mixed
Ziemniaki	236	306	340	301	305	Potatoes
Buraki cukrowe	459	578	799	634	650	Sugar beets
Rzepak i rzepik	25,7	30,1	24,3	25,9	25,1	Rape and agrimony
Siano łąkowe	36,4	43,5	42,5	42,2	44,7	Meadow hay

a Przeciętne roczne.

a Annual averages.

Tabl. 8 /217/.

POWIERZCHNIA, ZBIORY I PLONY WARZYW GRUNTOWYCH ^aAREA, PRODUCTION AND YIELDS OF GROUND VEGETABLES ^a

WARZYWA	2010	2015	2016	2017		VEGETABLES
				ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	
POWIERZCHNIA ^b w ha – stan w czerwcu AREA ^b in ha – as of June						
OGÓŁEM	2921	2873	2828	2856	2465	TOTAL
Kapusta	579	589	481	456	455	Cabbages
Kalafiory	136	128	86	86	85	Cauliflowers
Cebula	173	302	302	269	268	Onions
Marchew jadalna . . .	534	576	573	553	546	Carrots
Buraki ćwikłowe . . .	234	297	265	255	248	Beetroots
Ogórki	216	231	229	219	218	Cucumbers
Pomidory	64	22	144	41	41	Tomatoes
Pozostałe ^c	984	728	748	977	603	Other ^c
ZBIORY w tonach PRODUCTION in tonnes						
OGÓŁEM	83721	69782	79332	70879	69645	TOTAL
Kapusta	32630	22530	25580	22023	21980	Cabbages
Kalafiory	2213	1844	2131	1892	1892	Cauliflowers
Cebula	3967	6104	7011	5382	5382	Onions
Marchew jadalna . . .	18805	17534	19927	17866	17769	Carrots
Buraki ćwikłowe . . .	8769	8745	9487	9216	9145	Beetroots
Ogórki	3382	3861	4448	3857	3857	Cucumbers
Pomidory	1026	401	1070	778	778	Tomatoes
Pozostałe ^c	12929	8765	9678	9864	8842	Other ^c
PLONY z 1 ha w dt YIELDS per 1 ha in dt						
Kapusta	564	382	532	483	484	Cabbages
Kalafiory	162	145	247	221	222	Cauliflowers
Cebula	230	202	232	200	201	Onions
Marchew jadalna . . .	352	304	348	323	325	Carrots
Buraki ćwikłowe . . .	374	295	358	361	369	Beetroots
Ogórki	157	167	194	176	177	Cucumbers
Pomidory	160	185	74	191	191	Tomatoes
Pozostałe ^c	131	120	129	101	147	Other ^c

^a Łącznie z ogrodami przydomowymi; od 2014 r. według położenia gruntów. ^b W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego, w pozostałych latach dane według szacunków. ^c Pietruszka, pory, selery, rzodkiewka, sałata, rabarbar itp.

^a Including kitchen gardens; since 2014 by location of lands. ^b In 2010 data of the Agricultural Census, in other years data based on estimation. ^c Parsley, leeks, celeries, radish, salad, rhubarb etc.

Tabl. 9 /218/.

POWIERZCHNIA I ZBIORY OWOCÓW Z DRZEW ^a**AREA AND PRODUCTION OF TREE FRUIT ^a**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	2017		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	
POWIERZCHNIA ^b w ha – stan w czerwcu AREA ^b in ha – as of june						
OGÓŁEM	19806	11044	10379	10171	9982	TOTAL
Jabłonie	7424	9531	8573	8468	8310	Apples
Grusze	266	171	172	169	163	Pears
Śliwy	317	213	212	210	209	Plums
Wiśnie	442	375	362	351	350	Cherries
Czereśnie	866	643	686	616	593	Sweet cherries
Pozostałe ^c	10490	110	374	357	357	Others ^c
ZBIORY ^d w t PRODUCTION ^d in t						
OGÓŁEM	18094	34025	38997	25841	24971	TOTAL
Jabłka	15972	30439	34641	23165	22311	Apples
Gruszki	542	590	575	397	388	Pears
Śliwki	379	573	632	402	401	Plums
Wiśnie	434	764	792	386	382	Cherries
Czereśnie	684	1498	1173	555	553	Sweet cherries
Pozostałe ^c	84	161	1186	936	936	Others ^c

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 4 na str. 269. ^b W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego, w pozostałych latach dane według szacunków; do 2014 r. łącznie z ogrodami przydomowymi; od 2015 r. jedynie uprawy w sadach. ^c Brzoskwinie, morele, orzechy włoskie. ^d Od 2016 r. jedynie owoce zebrane w sadach.

^a See general notes, item 4 on page 269. ^b In 2010 data of the Agricultural Census, in other years data based on estimation; up to 2014 including kitchen gardens; since 2015 orchard only. ^c Peaches, apricots, walnuts. ^d Since 2016 fruit harvested in orchards only.

Tabl. 10 /219/.

POWIERZCHNIA I ZBIORY OWOCÓW Z KRZEWÓW OWOCOWYCH I PLANTACJI JAGODOWYCH ^a**AREA AND PRODUCTION OF BERRY FRUIT ^a**

OWOCE	2010	2015	2016	2017		FRUIT
				ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	
POWIERZCHNIA ^b w ha – stan w czerwcu AREA ^b in ha – as of June						
Truskawki ^c	1252	2035	1993	2010	1985	Strawberries ^c
Maliny ^d	1755	1461	1481	1496	1481	Raspberries ^d
Porzeczki	2174	1667	1620	1617	1616	Currants
Agrest	189	89	89	89	89	Gooseberries
Pozostałe ^e	1120	755	1505	1519	1129	Others ^e

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 4 na str. 269. ^b W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego, w pozostałych latach dane według szacunków; do 2014 r. łącznie z ogrodami przydomowymi; od 2015 r. dla krzewów jedynie uprawy w sadach, dla truskawek nadal łącznie z uprawą w ogrodach przydomowych. ^c Od 2010 r. łącznie z poziomkami; do 2009 r. poziomki uwzględniano w pozycji „pozostałe”. ^d Łącznie z jeżyną bezkolcową. ^e Aronia, borówka wysoka, winorośl, leszczyna i inne.

^a See general notes, item 4, on page 269. ^b In 2010 data of the Agricultural Census in other years data based on estimation; up to 2014 including kitchen gardens; since 2015 for fruit bushes in orchard only, in case of strawberries area of cultivation in kitchen gardens is still included. ^c Since 2010 including wild strawberries; until 2009 wild strawberries was included in item "others". ^d Including thornless blackberry. ^e Chokeberry, highbush blueberry, vine, hazel and others.

Tabl. 10 /219/.

POWIERZCHNIA I ZBIORY OWOCÓW Z KRZEWÓW OWOCOWYCH I PLANTACJI JAGODOWYCH ^a (dok.)AREA AND PRODUCTION OF BERRY FRUIT ^a (cont.)

OWOCE	2010	2015	2016	2017		FRUIT
				ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	
ZBIORY ^b W TONACH PRODUCTION ^b IN TONNES						
OGÓŁEM	14121	17548	19339	17562	15161	TOTAL
Truskawki ^c	4057	4560	4528	4035	3953	Strawberries ^c
Maliny ^d	2147	2986	3704	3172	3163	Raspberries ^d
Porzeczki	5187	5840	5702	4858	4858	Currants
Agrest	830	311	293	246	246	Gooseberries
Pozostałe ^e	1901	3851	5113	5251	3397	Others ^e

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 4, na str. 269. ^b Od 2016 r. jedynie owoce zebrane w sadach. ^c Od 2010 r. łącznie z poziomkami; do 2009 r. poziomki uwzględniano w pozycji „pozostałe”. ^d Łącznie z jeżyną bezkolcową. ^e Aronia, borówka wysoka, winorośl, leszczyna i inne.

^a See general notes, item 4, on page 269. ^b Since 2016 fruit harvested in orchards only. ^c Since 2010 including wild strawberries; until 2009 wild strawberries was included in item "others". ^d Including thornless blackberry. ^e Chokeberry, highbush blueberry, vine, hazel and others.

Tabl. 11 /220/.

BYDŁO, TRZODA CHLEWNA, OWCE I KONIE ^a

Stan w czerwcu

CATTLE, PIGS, SHEEP AND HORSES ^a

As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	2017	2010	2015	2016	2017	SPECIFICATION
	ogółem total				w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms				
W SZTUKACH IN HEADS									
Bydło	104289	102005	97251	101157	74859	74888	71321	79095	Cattle
w tym krowy . . .	43197	40214	38932	38880	30733	28751	27681	29979	of which cows
Trzoda chlewna	380653	294722	274478	284147	223128	126149	104580	103249	Pigs
w tym lochy . . .	39258	27686	27592	28444	17756	6264	5237	5015	of which sows
Owce	7696	4644	4898	4894	5998	3196	3269	3317	Sheep
w tym maciorki . .	4864	2553	2843	2864	4032	1473	1674	1792	of which ewes
Konie ^b	8581	.	5085	.	7816	.	4684	.	Horses ^b
W przeliczeniowych sztukach dużych (bydło, trzoda chlewna, owce i konie)	149726	132318 ^c	124450	129024 ^d	101652	84793 ^c	77690	83713 ^d	In terms of large heads (cattle, pigs, sheep and horses)

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 269; w 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. ^b Dane szacunkowe; od 2013 r. dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co trzy lata. ^c Do obliczeń przyjęto stan koni z 2013 r. ^d Do obliczeń przyjęto stan koni z 2016 r.

^a See general notes, item 3 on page 269; in 2010 data of the Agricultural Census. ^b Estimated data; since 2013 data on the basis of period survey conducted every three years. ^c For the calculation we use the horse stocks of 2013. ^d For the calculation we use the horse stocks of 2016.

Tabl. 11 /220/. **BYDŁO, TRZODA CHLEWNA, OWCE I KONIE ^a** (dok.)
Stan w czerwcu
CATTLE, PIGS, SHEEP AND HORSES ^a (cont.)
As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	2017	2010	2015	2016	2017	SPECIFICATION
	ogółem total				w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms				
NA 100 HA UŻYTKÓW ROLNYCH W SZT. PER 100 HA OF AGRICULTURAL LAND IN HEADS									
Bydło	11,5	12,2	11,4	12,4	12,1	11,8	10,8	12,6	Cattle
w tym krowy . . .	4,7	4,8	4,6	4,8	5,0	4,5	4,2	4,8	of which cows
Trzoda chlewna	41,8	35,2	32,3	35,0	36,0	19,8	15,9	16,4	Pigs
w tym lochy . . .	4,3	3,3	3,2	3,5	2,9	1,0	0,8	0,8	of which sows
Owce	0,8	0,6	0,6	0,6	1,0	0,5	0,5	0,5	Sheep
w tym maciorki	0,5	0,3	0,3	0,4	0,7	0,2	0,3	0,3	of which ewes
Konie ^b	0,9	x	0,6	x	1,3	x	0,7	x	Horses ^b
W przeliczeniowych sztukach dużych (bydło, trzoda chlewna, owce i konie)	16,5	15,8 ^c	14,6	15,9 ^d	16,4	13,3 ^c	11,8	13,3 ^d	In terms of large heads (cattle, pigs, sheep and horses)

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 269; w 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. ^b Dane szacunkowe; od 2013 r. dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co trzy lata. ^c Do obliczeń przyjęto stan koni z 2013 r. ^d Do obliczeń przyjęto stan koni z 2016 r.

U w a g a. Przeliczenia pogłowia zwierząt ze sztuk fizycznych na przeliczeniowe sztuki duże dokonuje się przy przyjęciu współczynników (mnożników): dla bydła – 0,8, dla trzody chlewnej – 0,15, dla owiec – 0,08, dla koni – 1,0.

^a See general notes, item 3 on page 269; in 2010 data of the Agricultural Census. ^b Estimated data; since 2013 data on the basis of period survey conducted every three years. ^c For the calculation we use the horse stocks of 2013. ^d For the calculation we use the horse stocks of 2016.

N o t e. The following ratios (multipliers) are used in calculating livestock in physical units per head in terms of large heads: for cattle – 0,8, for pigs – 0,15, for sheep – 0,08, for horses – 1,0.

Tabl. 12 /221/. **DRÓB ^a**
Stan w czerwcu
POULTRY ^a
As June

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	2017		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	
Kury w tys. szt.	9994,8	5189,9	10036,9	11828,1	6014,6	Hens in thous. heads
w tym nioski	1895,7	1409,5	1457,8	1431,8	1154,8	of which laying hens
Gęsi w tys. szt.	42,8	21,6	33,6	38,1	28,0	Geese in thous. heads
Indyki w tys. szt.	179,9	78,0	118,1	194,8	127,5	Turkeys in thous. heads
Kaczki ^b w tys. szt.	124,8	88,3	44,3	74,1	54,0	Ducks ^b in thous. heads
Kury na 100 ha użytków rolnych ^c w szt.	1098,5	620,0	1180,2	1455,0	954,9	Hens per 100 ha of agricultural land ^c in heads
w tym nioski	208,4	168,4	171,4	176,1	183,3	of which laying hens

^a W latach 2010 i 2015 w wieku powyżej 2 tygodni. ^b Łącznie z drobiem pozostałym. ^c Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 269.

^a In 2010 and 2015 more than 2 weeks. ^b Including other poultry. ^c See general notes, item 3 on page 269.

Tabl. 13 /222/.

PRODUKCJA ŻYWCA RZEŻNEGO ^a**PRODUCTION OF ANIMALS FOR SLAUGHTER ^a**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	2017		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	
W TYSIĄCACH SZTUK IN THOUSAND HEADS						
Bydło (bez cieląt) . . .	21,6	16,8	16,2	13,8	8,9	Cattle (excluding calves)
Cielęta	3,4	2,9	2,0	0,3	0,2	Calves
Trzoda chlewna	662,9	342,8	348,7	350,9	164,7	Pigs
Owce	1,4	2,0	1,4	#	#	Sheep
Konie	0,1	0,2	0,1	#	#	Horses
W TYSIĄCACH TON ŻYWEJ WAGI IN THOUSAND TONNES OF LIVE WEIGHT						
Bydło (bez cieląt) . . .	12,1	10,2	9,9	9,2	6,2	Cattle (excluding calves)
Cielęta	0,3	0,3	0,3	0,1	0,0	Calves
Trzoda chlewna	80,8	50,4	51,2	53,8	33,6	Pigs
Owce	0,1	0,1	0,0	#	#	Sheep
Konie	0,1	0,1	0,1	#	#	Horses
Drób	127,0	165,7	163,4	155,9	97,6	Poultry
Kozy i króliki	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	Goats and rabbits

^a Dane obejmują skup zwierząt rzeźnych (pomniejszony o zwierzęta wyselekcjonowane do dalszego chowu), sprzedaż targowiskową oraz ubój z przeznaczeniem na spożycie naturalne.

^a Data include purchase of animals for slaughter (excluding animals selected for further breeding), market sales and slaughter intended for own consumption.

Tabl. 14 /223/.

PRODUKCJA MIĘSA, TŁUSZCZÓW I PODROBÓW ^a**PRODUCTION OF MEAT, FATS AND PLUCK ^a**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	2017	SPECIFICATION
W TYSIĄCACH TON IN THOUSAND TONNES					
Produkcja żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i podrobami)	185,6	173,6	172,6	168,6	Production of animals for slaughter in terms of meat (including fats and pluck)
mięso i tłuszcze	164,3	164,6	163,8	160,1	meat and fats
wołowe	5,6	5,2	5,1	4,8	beef
cielęce	0,4	0,2	0,2	0,0	veal
wieprzowe	62,2	39,3	40,0	41,9	pork
baranie	0,0	0,0	0,0	#	mutton
końskie	0,0	0,0	0,0	#	horseflesh
drobiowe	92,7	116,0	114,4	109,1	poultry
kozie i królicze ^b	3,4	3,8	4,1	4,2	goat and rabbit ^b
podroby	8,5	8,9	8,8	8,5	pluck

NA 1 HA UŻYTKÓW ROLNYCH ^c w kg PER 1 HA OF AGRICULTURAL LAND ^c in kg

OGÓŁEM | 199,3 | 207,3 | 203,0 | 207,4 | TOTAL

^a W wadze poubojowej ciepłej. Dane obejmują skup zwierząt rzeźnych (pomniejszony o zwierzęta wyselekcjonowane do dalszego chowu), sprzedaż targowiskową oraz ubój z przeznaczeniem na spożycie naturalne. ^b Łącznie z dziczyzną.

^c Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 269.

^a In post-slaughter warm weight. Data include purchase of animals for slaughter (excluding animals selected for further breeding), market sales and slaughter intended for own consumption. ^b Including game. ^c See general notes, item 3 on page 269.

Tabl. 15 /224/.

PRODUKCJA MLEKA KROWIEGO I JAJ KURZYCH**PRODUCTION OF COWS' MILK AND HEN EGGS**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	2017		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym gospodar- stwa indywidu- alne of which private farms	
Produkcja mleka:						Milk production:
w milionach litrów	174,3	172,1	147,1	135,5	89,6	in million litres
na 100 ha użytków rolnych ^a						per 100 ha agricultural land ^a
w tys. l	19,2	20,6	17,3	16,7	14,2	in thous. l
Przeciętny roczny udój mleka						Average annual quantity of milk
od 1 krowy w l	4575	4376	3831	3540	3063	per cow in l
Produkcja jaj w milionach sztuk	411,1	284,8	320,4	305,9	235,0	Eggs production in million units
Przeciętna roczna liczba jaj						Average annual number of
od 1 kury nioski w szt.	232	206	246	241	241	eggs per laying-hen in units

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 269.ª See general notes, item 3 on page 269.

Tabl. 16 /225/.

CIĄGNIKI ROLNICZE

Stan w czerwcu

AGRICULTURAL TRACTORS

As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	W tym gospodarstwa indywidualne Of which private farms	SPECIFICATION
W sztukach 2010 ^a	31021	28899	In units
2016	32835	31238	
2017	.	.	
Powierzchnia użytków rolnych ^b 2010 ^a	29,3	22,7	Agricultural land area ^b
na 1 ciągnik w ha 2016	25,9	21,1	per tractor in ha
2017	.	.	

^a Dane Powszechnego Spisu Rolnego. ^b Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 269.

U w a g a . Od 2010 r. dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co trzy lata.

^a Data of the Agricultural Census. ^b See general notes, item 3 on page 269.

N o t e . Since 2010 data on the basis of periodic surveys conducted every three years.

Tabl. 17 /226/.

**ZUŻYCIENIE NAWOZÓW MINERALNYCH LUB CHEMICZNYCH ORAZ WAPNIOWYCH
W PRZELICZENIU NA CZYSTY SKŁADNIK****CONSUMPTION OF MINERAL OR CHEMICAL AND LIME FERTILIZERS
IN TERMS OF PURE INGREDIENT**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2009/10 ^a	2014/15	2015/2016	2016/2017		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	

W TONACH IN TONNES

Nawozy mineralne lub chemiczne ^b	117443	92416	112142	109312	77196	Mineral or chemical fertilizers ^b
azotowe	68870	54747	66201	64547	43992	nitrogenous
fosforowe	21580	14124	17508	16466	12460	phosphatic
potasowe	26993	23546	28433	28300	20744	potassic
Nawozy wapniowe ^c	63000	49627	55168	62361	47159	Lime fertilizers ^c

^a Dane Powszechnego Spisu Rolnego 2010. ^b Łącznie z wieloskładnikowymi. ^c Przeważnie w postaci wapna palonego; łącznie z wapnem defekacyjnym.^a Data of the Agricultural Census 2010. ^b Including mixed fertilizers. ^c Most frequently in the form of quicklime; including defecated lime.

Tabl. 17 /226/.

**ZUŻYCIE NAWOZÓW MINERALNYCH LUB CHEMICZNYCH ORAZ WAPNIOWYCH (dok.)
W PRZELICZENIU NA CZYSTY SKŁADNIK**CONSUMPTION OF MINERAL OR CHEMICAL AND LIME FERTILIZERS
IN TERMS OF PURE INGREDIENT (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2009/10 ^a	2014/15	2015/2016	2016/2017		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	

NA 1 ha UŻYTKÓW ROLNYCH ^d w kg PER 1 ha OF AGRICULTURAL LAND ^d in kg

Nawozy mineralne lub chemiczne ^b	129,1	110,4	131,9	134,5	122,6	Mineral or chemical fertilizers ^b
azotowe	75,7	65,4	77,8	79,4	69,8	nitrogenous
fosforowe	23,7	16,9	20,6	20,3	19,8	phosphatic
potasowe	29,7	28,1	33,4	34,8	32,9	potassic
Nawozy wapniowe ^c	69,2	59,3	64,9	76,7	74,9	Lime fertilizers ^c

^a Dane Powszechnego Spisu Rolnego 2010. ^b Łącznie z wieloskładnikowymi. ^c Przeważnie w postaci wapna palonego; łącznie z wapnem defekacyjnym. ^d Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 269.

^a Data of the Agricultural Census 2010. ^b Including mixed fertilizers. ^c Most frequently in the form of quicklime; including defecated lime. ^d See general notes, item 3 on page 269.

Tabl. 18 /227/.

**WARTOŚĆ SKUPU PRODUKTÓW ROLNYCH
(ceny bieżące ^a)**VALUE OF AGRICULTURAL PRODUCTS PROCUREMENT
(current prices ^a)

PRODUKTY ROLNE	2010	2015	2016	2017		AGRICULTURAL PRODUCTS
				ogółem grand total	w tym od gospodarstw indywidualnych of which from private farms	

W TYSIĄCACH ZŁOTYCH IN THOUSAND ZLOTYS

OGÓŁEM	2008,7	2250,2	2258,3	2217,2	1594,3	TOTAL
Produkty roślinne . .	1039,0	1194,4	1259,9	1159,8	850,5	Products crop
w tym:						of which:
Zboża	551262	723726	833601	792186	605791	Cereals
w tym zboża podsta- wowe	542267	698279	800977	765579	585099	of which basic cereals
pszenica	369666	382339	522952	500304	370812	wheat
żyto	61777	105332	101481	92112	77907	rye
jęczmień	55367	70508	48711	53119	34905	barley
owies i mieszanki zbożowe	8467	13762	14623	18194	17062	oats and cereal mixed
pszenżyto	46991	126338	113210	101850	84413	triticale
w tym zboża konsum- pcyjne i paszowe	550560	713644	832661	789720	604814	of which consumer and for feeds ce- reals
w tym zboża podsta- wowe	541566	688211	800060	763135	584123	of which basic cereals
pszenica	369491	380955	522403	499722	370561	wheat
żyto	61452	102476	101470	91568	77826	rye
jęczmień	55280	68545	48705	52816	34905	barley
owies i mieszanki zbożowe	8422	12715	14582	18048	16990	oats and cereal mixed
pszenżyto	46921	123519	112900	100981	83841	triticale

^a Płacone dostawcom; bez podatku VAT.^a Paid to suppliers; excluding VAT.

Tabl. 18 /227/.

WARTOŚĆ SKUPU PRODUKTÓW ROLNYCH
(ceny bieżące ^{a)}) (dok.)VALUE OF AGRICULTURAL PRODUCTS PROCUREMENT
(current prices ^{a)}) (cont.)

PRODUKTY ROLNE	2010	2015	2016	2017		AGRICULTURAL PRODUCTS
				ogółem grand total	w tym od gospodarstw indywidualnych of which from private farms	
Strączkowe konsumpcyjne ^b	—	—	33	754	426	Edible pulses ^b
Ziemniaki	28462	33742	43826	42770	22168	Potatoes
Buraki cukrowe	57871	73629	92348	92685	52219	Sugar beets
Rzepak i rzepik	355031	285819	214368	157119	109543	Rape and turnip rape
Warzywa	8933	5568	9519	11092	10768	Vegetables
Owoce	23624	42490	41793	36610	32205	Fruit
Produkty zwierzęce	969,7	1055,8	998,5	1057,4	743,8	Animal products
w tym:						of which:
Żywiec rzeźny ^c	720207	857093	820086	832276	599725	Animals for slaughter ^c
bydło (bez cieląt)	46504	51963	45279	47388	35506	cattle (excluding calves)
cielęta	1574	1712	2176	901	901	calves
trzoda chlewna	276822	223714	235463	244725	153173	pigs
owce	19	11	43	115	115	sheep
konie	115	636	371	7	—	horses
drób	395174	579058	536753	539141	410030	poultry
Mleko krowie	163653	176030	158355	186605	125479	Cow milk
Jaja kurze konsumpcyjne	12708	14432	13719	20151	328	Consumer hen's eggs

NA 1 HA UŻYTKÓW ROLNYCH ^d w zł PER 1 HA OF AGRICULTURAL LAND ^d in zł

OGÓŁEM	2208	2688	2656	2727	2531	TOTAL
Produkty: roślinne	1142	1427	1481	1427	1350	Products: crop
zwierzęce	1066	1261	1174	1301	1181	animal

^a Płacone dostawcom; bez podatku VAT. ^b Bez materiału siewnego. ^c W wadze żywej. ^d Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 269.

^a Paid to suppliers; excluding VAT. ^b Excluding sowing. ^c In live weight. ^d See general notes, item 3 on page 269.

Tabl. 19 /228/.

SKUP WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH

PROCUREMENT OF MAJOR AGRICULTURAL PRODUCTS

PRODUKTY ROLNE	2010	2015	2016	2017		AGRICULTURAL PRODUCTS
				ogółem total	w tym od gospodarstw indywidualnych of which from private farms	
Zboża w t	1032167	1147504	1370517	1277414	988009	Cereals in t
w tym zboża podstawowe	1019677	1103698	1316304	1225078	948431	of which basic cereals
pszenica	633058	546485	812197	755587	566940	wheat
żyto	142071	197943	192633	169150	144262	rye
jęczmień	117769	118760	89207	92812	61496	barley
owies i mieszanki zbożowe	24825	27358	29289	35564	33291	oats and cereal mixed
pszenżyto	101954	213152	192978	171965	142442	triticale

Tabl. 19 /228/.

SKUP WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH (dok.)

PROCUREMENT OF MAJOR AGRICULTURAL PRODUCTS (cont.)

PRODUKTY ROLNE	2010	2015	2016	2017		AGRICULTURAL PRODUCTS
				ogółem total	w tym od gospodarstw indywidualnych of which from private farms	
Zboża w t (dok.)						Cereals in t (cont.)
w tym zboża konsumpcyjne i paszowe	1031315	1129268	1369331	1274770	986597	of which consumer and for feeds cereals
w tym zboża podstawowe	1018825	1085477	1315127	1222435	947019	of which basic cereals
pszenica	632846	544473	811557	755017	566604	wheat
żyto	141753	192246	192625	168940	144140	rye
jęczmień	117639	115356	89203	92391	61496	barley
owies i mieszanki zbożowe.	24692	25305	29240	35341	33173	oats and cereal mixed
pszenżyto	101895	208097	192502	170746	141606	triticale
Strączkowe konsumpcyjne ^a w t	—	—	40	947	574	Edible pulses ^a in t
Ziemniaki w t.	115287	117266	157180	145501	68807	Potatoes in t
Buraki cukrowe w t	498723	614613	779522	833598	473173	Sugar beets in t
Rzepak i rzepik w t	286452	190726	131874	99145	69553	Rape and agrimony in t
Warzywa w t	8636	4581	6848	8568	8398	Vegetables in t
Owoce w t	9388	9472	7985	6777	6552	Fruit in t
Żywiec rzeźny ^b w t	200683	223896	216733	210097	152368	Animals for slaughter ^b in t
bydło (bez cieląt)	10005	8990	7545	7107	5552	cattle (excluding calves)
cielęta	175	182	246	124	124	calves
trzoda chlewna	70734	49975	48732	47386	29536	pigs
owce	4	1	8	19	19	sheep
konie	21	91	49	1	—	horses
drób	119744	164657	160153	155460	117137	poultry
Żywiec rzeźny w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami) ^c w t	144345	159006	154178	149533	107937	Animals for slaughter in terms of meat (including fats) ^c in t
Mleko krowie w tys. l	148164	153203	145562	133090	89330	Cow milk in thous. l
Jaja kurze konsumpcyjne w tys. szt.	44500	46040	42262	45578	999	Consumer hen's eggs in thous. units

^a Bez materiału siewnego. ^b W wadze żywej. ^c Wołowe, cielęce, wieprzowe, baranie, końskie i drobiowe; w wadze poubojowej ciepłej.

^a Excluding sowing. ^b In live weight. ^c Beef, veal, pork, mutton, horseflesh and poultry; in post-slaughter warm weight.

Tabl. 20 /229/.

EKOLOGICZNE GOSPODARSTWA ROLNE
ORGANOC FARMS

LATA YEARS	Z certyfikatem Certified		W okresie przestawiania Under conversion	
	gospodarstwa farms	powierzchnia ekolo- gicznych użytków rolnych w ha organic agricultural land in ha	gospodarstwa farms	powierzchnia ekolo- gicznych użytków rolnych w ha organic agricultural land in ha
2010	1312	61491	1061	36532
2015	2843	103698	200	11189
2016	2266	81263	307	19307
2017	1746	66568	419	21052

Źródło: dane Głównego Inspektoratu Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych.
 Source: data of the Main Inspectorate of Agricultural and Food Quality.

Łowiectwo
Hunting

Tabl. 21 /230/.

WAŻNIEJSZE ZWIERZĘTA ŁOWNE ^a
 Stan w dniu 10 III
MAJOR GAME SPECIES ^a
 As of 10 III

ZWIERZĘTA ŁOWNE	2010	2015	2016	2017	GAME SPECIES
W SZTUKACH IN HEADS					
Łosie	14	57	61	81	Moose
Daniele	2185	3100	3154	3128	Fallow deer
Muflony	24	194	195	168	Mouflons
W TYSIĄCACH SZTUK IN THOUSANDS HEADS					
Jelenie	23,3	31,5	34,2	48,8	Deer
Sarny	85,5	94,6	97,1	96,4	Roe deer
Dziki	34,6	36,3	36,1	26,5	Wild boars
Lisy	12,9	15,5	15,6	15,3	Foxes
Zające	14,9	19,6	19,4	19,6	Hares
Bażanty	12,2	9,1	8,6	8,7	Pheasants
Kuropatwy	11,1	8,4	8,0	6,8	Partridges

^a Dane szacunkowe; do 2011 r. nie obejmują ośrodków hodowli zwierzyny zarządzanych przez Lasy Państwowe.

Źródło: dane Agencji Nieruchomości Rolnych, Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych i Polskiego Związku Łowieckiego.

^a Estimated data; until 2011 excluding centres of game breeding managed by the State Forests.

Source: data of the Agricultural Property Agency, the Directorate General of the State Forests and the Polish Hunting Association.

Tabl. 22 /231/.

ODSTRZAŁ WAŻNIEJSZYCH ZWIERZĄT ŁOWNYCH ^a
SHOOT OF MAIN GAME SPECIES ^a

ZWIERZĘTA ŁOWNE	2010/11 ^b	2015/16	2016/17	2017/18	GAME SPECIES
Jelenie	8115	16428	17883	18494	Deer
Daniele	546	951	951	975	Fallow deer
Sarny	19705	21573	21583	20750	Roe deer

^a Dane dotyczą łowieckiego roku gospodarczego liczonego od 1 IV danego roku do 31 III roku następnego. ^b Dane nie obejmują ośrodków hodowli zwierzyny zarządzanych przez Lasy Państwowe.

^a Data concern the hunting economic year defined from 1 IV of a given year to 31 III of the following year. ^b Data excluding centres of game breeding managed by the State Forests.

Tabl. 22 /231/. **ODSTRZAŁ WAŻNIEJSZYCH ZWIERZĄT ŁOWNYCH ^a** (dok.)
SHOOT OF MAIN GAME SPECIES ^a (cont.)

ZWIERZĘTA ŁOWNE	2010/11 ^b	2015/16	2016/17	2017/18	GAME SPECIES
Dziki	36895	48733	45193	51819	Wild boars
Lisy	8557	9980	8955	9282	Foxes
Zające	9	4	–	2	Hares
Bażanty	1154	508	758	910	Pheasants
Kuropatwy	50	10	–	–	Partridges

^a Dane dotyczą łowieckiego roku gospodarczego liczonego od 1 IV danego roku do 31 III roku następnego. ^b Dane nie obejmują ośrodków hodowli zwierzyny zarządzanych przez Lasy Państwowe.

Źródło: dane Agencji Nieruchomości Rolnych (do roku łowieckiego 2011/12), Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych i Polskiego Związku Łowieckiego.

^a Data concern the hunting economic year defined from 1 IV of a given year to 31 III of the following year. ^b Data excluding centres of game breeding managed by the State Forests.

Source: data of the Agricultural Property Agency (until the hunting year 2011/12), the Directorate General of the State Forests and the Polish Hunting Association. d Data grouped according to the seat of member of hunting club.

Tabl. 23 /232/. **KOŁA I CZŁONKOWIE POLSKIEGO ZWIĄZKU ŁOWIECKIEGO ORAZ OBWODY ŁOWIECKIE**
Stan w dniu 10 III
CLUBS AND MEMBERS OF THE POLISH HUNTING ASSOCIATION AND HUNTING DISTRICTS
As of 10 III

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	2017	SPECIFICATION
Koła łowieckie:					Hunting clubs:
liczba ^a	143	149	150	149	number ^a
członkowie ^b	5535	8359	8437	8528	members ^b
Obwody łowieckie:					Hunting districts:
liczba	264	268	268	268	number
powierzchnia w tys. ha . . .	1827,9	1885,8	1882,5	1886,2	area in thous. ha
w tym na gruntach leśnych	683,5	730	740,5	743,0	of which on forest land

^a Dane grupowane według siedziby koła łowieckiego. ^b Dane grupowane według siedziby zamieszkania członka koła.

Źródło: dane Polskiego Związku Łowieckiego.

^a Data grouped using according to the seat of hunting club. ^b Data grouped using according to the seat of member of hunting club.

Source: data of the Polish Hunting Association.

Leśnictwo Forestry

Tabl. 24 /233/. **POWIERZCHNIA GRUNTÓW LEŚNYCH**

Stan w dniu 31 XII

FOREST LAND

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	2017	SPECIFICATION
OGÓŁEM w ha	828686	837561	838634	839382	TOTAL in ha
Lasy	804725	813848	815048	815822	Forests
Publiczne	789665	793471	794208	794185	Public
zalesione	781273	783312	783435	782981	wooded
niezalesione	8392	10159	10774	11205	non-wooded
własność Skarbu Państwa . .	785203	788879	789571	789592	owned by the State Treasury
zalesione	776865	778765	778846	778438	wooded
niezalesione	8338	10114	10725	11154	non-wooded
w tym:					of which:
w zarządzie Lasów Państwowych	765757	770694	771280	771479	managed by the State Forests
zalesione	757632	760782	760756	760436	wooded
niezalesione	8125	9912	10524	11043	non-wooded
parki narodowe	8867	8871	8871	8871	national parks
zalesione	8825	8829	8829	8829	wooded
niezalesione	42	42	42	42	non-wooded
własność gmin ^a	4462	4450	4476	4432	owned by gmina ^a
zalesione	4408	4406	4428	4381	wooded
niezalesione	54	45	48	50	non-wooded
Prywatne	15060	20377	20840	21637	Private
zalesione	14653	19864	20325	21051	wooded
niezalesione	407	513	515	586	non-wooded
Grunty związane z gospodarką leśną	23961	23713	23585	23560	Land connected with silviculture
LESISTOŚĆ w %	35,2	35,6	35,6	35,6	FOREST COVER in %
UDZIAŁ POWIERZCHNI GRUNTÓW LEŚNYCH W POWIERZCHNI ŁĄDOWEJ WOJEWÓDZTWA w %	38,2	38,6	38,7	38,7	SHARE OF FOREST LAND IN LAND AREA OF THE VOIVODSHIP in %

^a Dotyczy także gmin mających również status miasta na prawach powiatu.^a It is also concerning gminas which are also cities with powiat status.

Uwaga do tablic 25 i 26

Dane opracowano na podstawie wielkoobszarowej inwentaryzacji stanu lasów kraju przeprowadzonej w latach 2013-2017 przez Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej; dane nie są w pełni porównywalne z danymi publikowanymi w poprzednich edycjach rocznika.

Note to tables 25 and 26

Data prepared on the large-scale forest inventory in the country conducted in 2013-2017 by the Bureau for Forest Management and Geodesy; data are not strictly comparable with the data published in the previous editions of the Yearbook.

Tabl. 25 /234/.

POWIERZCHNIA LASÓW**FOREST AREAS****A. WEDŁUG WIEKU DRZEWOSTANU****BY AGE OF TREE STAND**

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem w ha Total in ha	W tym – w % ogółem – powierzchnia zalesione Of which wooded area in % of grand total area								
		razem total	drzewostany tree stands							w klasie odnowienia ^a i o budowie przerębowej in renewal class ^a with a troughfell construction
			w klasie wieku in age group							
			I (1–20 lat years)	II (21–40)	III (41–60)	IV (61–80)	V (81–100)	VI i wyższe (101 lat i więcej years and older)		
OGÓŁEM TOTAL	815048	97,7	14,3	16,2	26,4	16,1	12,4	9,9	2,4	
w tym w zarządzie Lasów Państwowych of which managed by the State Forests	771281	97,8	14,3	16,4	26,6	15,8	12,8	9,4	2,5	
Lasy prywatne. Private forests	20840	91,5	27,6	10,7	26,8	15,4	4,9	4,5	1,6	

B. WEDŁUG GATUNKÓW PANUJĄCYCH (PRZEWAŻAJĄCYCH) W DRZEWOSTANIE**BY DOMINANT SPECIES OF TREE STAND**

GATUNKI DRZEW	Ogółem Total		W tym Of which		SPECIES OF TREES
			w tym w zarządzie Lasów Państwowych of which managed by the State Forests	lasy prywatne Private forests	
			w ha	in ha	
OGÓŁEM	815048	100,0	100,0	100,0	TOTAL
Drzewa iglaste	537500	66,1	67,7	21,8	Coniferous trees
w tym:					of which:
sosna	479676	59,0	60,3	18,2	pine
świerk	42620	5,2	5,5	1,6	spruce
jodła	—	—	—	—	fir
Drzewa liściaste	277548	33,9	32,3	78,2	Broadleaved trees
w tym:					of which:
buk	74697	9,2	9,2	8,3	beech
dąb	56568	6,9	6,6	9,1	oak
grab	4924	0,6	0,5	3,1	hornbeam
brzoza	76861	9,4	9,4	17,1	birch
olsza	50783	6,2	5,5	24,1	alder
osika	3525	0,4	0,3	4,7	aspen

^a Łącznie z klasą do odnowienia.

Źródło: dane Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych.

^a Including regeneration class.

Source: data of the Directorate General of the State Forests.

Tabl. 26 /235/.

ZASOBY DRZEWNE NA PNIU**GROWING STOCK OF STANDING WOOD****A. WEDŁUG WIEKU DRZEWOSTANU****BY AGE OF TREE STAND**

WYSZCZEGÓL- NIENIE SPECIFICATION	Ogółem grubizna brutto ^a w tys. m ³ Gross ^a total timber in thous. m3	W tym – w % ogółem – powierzchnia zalesione Of which wooded area in % of grand total area								
		razem total	drzewostany tree stands						w klasie odnowie- nia ^c i o budowie przere- bowej ^b in rene- wal class ^c with a troughfell construc- tion	prze- stoje ^b hold- -over trees ^b
			w klasie wieku in age group							
			I (1–20 lat years)	II (21–40)	III (41–60)	IV (61–80)	V (81–100)	VI i wyższe and higher (101 lat i więcej years and older)		
OGÓŁEM TOTAL	239933,5	99,8	1,0	9,4	29,9	20,7	18,8	17,2	2,2	0,6
w tym w zarządzie Lasów Państwo- wych of which managed by the State Forests	227343,6	99,8	1,0	9,4	30,6	20,4	19,3	16,2	2,3	0,6
Lasy prywatne Private forests	3599,0	99,8	3,3	8,4	39,5	29,7	8,5	9,7	0,7	0,0

B. WEDŁUG GATUNKÓW PANUJĄCYCH (PRZEWAŻAJĄCYCH) W DRZEWOSTANIE**BY DOMINANT SPECIES OF TREE STAND**

GATUNKI DRZEW	Ogółem grubizna brutto ^a Gross ^a total timber		W tym Of which		SPECIES OF TREES
			w tym w zarządzie Lasów Państwowych of which managed by the State Forests	lasy prywatne private forests	
	w tys. m ³ in thous m ³	w odsetkach in percent			
OGÓŁEM	239933,5	100,0	100,0	100,0	TOTAL
Drzewa iglaste . . . w tym:	170724,2	71,1	73,1	20,1	Coniferous trees of which:
sosna	152432,0	63,5	65,1	19,7	pine
świerk	13961,9	5,8	6,1	0,4	spruce
jodła	–	–	–	–	fir
Drzewa liściaste . . w tym:	69209,4	28,9	26,9	79,9	Broadleaved trees of which:
buk	20493,9	8,5	8,3	4,8	beech
dąb	13824,4	5,8	5,3	0,2	oak
grab	1327,4	0,6	0,5	4,3	hornbeam
brzoza	15713,0	6,5	6,5	19,6	birch
olsza	14523,6	6,1	5,4	32,5	alder
osika	667,4	0,3	0,2	4,2	aspen

^a W korze. ^b Drzewa niewycięte w terminie przewidzianym kolejną rębnością. ^c Łącznie z klasą do odnowienia.

Źródło: dane Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych.

^a Overbark. ^b Trees not felled in the assumed throughfell order. ^c Including regeneration class.

Source: data of the Directorate General of the State Forests.

Tabl. 27 /236/.

ODNOWIENIA, ZALESIENIA I INNE PRACE HODOWLANE

RENEWALS, AFFORESTATIONS AND OTHER FOREST BREEDING WORK

WYSZCZEGÓL- NIENIE	2010	2015	2016	2017				SPECIFICATION
				ogółem grand total	lasy publiczne public forests		lasy prywatne ^a private forests ^a	
					razem total	w tym własność Skarbu Państwa of which owned by the State Treasury		
	w ha in ha							
Powierzchnia produk- cyjna szkółek leśnych (stan w dniu 31 XII)	291	220	217	215	215	215	–	Production area of forest nurseries (as of 31 XII)
Odnowienia i zale- sienia	4580	5720	5970	5982	5934	5933	48	Renewals and affor- estations
odnowienia	4239	5406	5639	5768	5734	5733	34	renewals
sztuczne	4339	5269	5564	5586	5538	5536	48	artificial
zrębów ^b	3954	4880	5128	5260	5249	5248	12	felling sites ^b
halizn i płazowin	45	75	105	111	89	88	22	blanks and irregularly stocked open stands
naturalne	241	451	406	396	396	396	–	natural
zalesienia ^c	341	314	331	214	200	200	14	afforestations ^c
Poprawki i uzupełnienia ^d . .	648	317	315	338	338	338	–	Corrections and supplements ^d
Pielęgnowanie ^e . . .	29066	36590	35987	35902	35842	35831	60	Tending ^e
w tym:								of which:
upraw ^f	19840	26885	26888	26757	26712	26701	45	crops ^f
młodników	9043	9632	8953	9125	9125	9125	–	greenwoods
wprowadzanie podszytów ^g	83	6	9	5	5	5	–	introduction of undergrowth ^g
Melioracje.	6570	8294	8110	8038	8038	8038	–	Drainage

^a Dane szacunkowe. ^b Łącznie z odnowieniami pod osłoną drzewostanów. ^c Użytków rolnych i nieużytków przeznaczonych do zalesienia w planie zagospodarowania przestrzennego. ^d Dodatkowe wprowadzanie sadzonek w uprawach i młodnikach, w powstałych lukach i przerzedzeniach. ^e Prace hodowlane związane z pielęgnowaniem gleby i drzewostanu w wieku do 20 lat. ^f W lasach prywatnych łącznie z pielęgnowaniem młodników. ^g Sadzenie krzewów lub drzew stale znajdujących się w dolnej warstwie drzewostanu, spełniających rolę pielęgnacyjną.

^a Estimated data. ^b Including renewals protected by tree stands. ^c Agricultural land and wasteland designated for afforestation in land development plan. ^d Additional introduction of seedlings into crops and greenwoods as well as into gaps and thinnings. ^e Forest breeding work connected with tending soils and tree stands aged up to 20 years. ^f In private forests including greenwoods tending. ^g Planting bushes or trees remaining in lower layers of a tree stand and serving a tending role.

Tabl. 28 /237/.

POZYSKANIE DREWNA ^a**REMOVALS ^a**

WYSZCZEGÓL- NIENIE	2010	2015	2016	2017				SPECIFICATION
				ogółem grand total	lasy publiczne public forests		lasy prywatne private forests	
					razem total	w tym własność Skarbu Państwa of which owned by the State Treasury		
OGÓŁEM w dam ³	3936,3	4653,5	4783,0	4818,4	4808,8	4806,3	9,6	TOTAL in dam ³
Grubizna	3639,9	4375,4	4524,9	4607,2	4597,6	4595,1	9,6	Timber
Grubizna iglasta . .	2630,6	3197,4	3312,5	3440,3	3435,1	3434,5	5,2	Coniferous
w tym drewno:								of which:
wielkowymiarowe	1072,9	1328,7	1312,1	1390,0	1388,0	1387,6	2,0	large-size wood
średniowymiarowe do przerobu prze- mysłowego . . .	1437,5	1726,0	1875,7	1938,6	1936,7	1936,6	1,9	medium-size wood for industrial uses
Grubizna liściasta . .	1009,2	1178,0	1212,4	1166,9	1162,5	1160,7	4,4	Non-coniferous
w tym drewno:								of which:
wielkowymiarowe	297,3	313,3	315,8	304,2	303,4	302,3	0,8	large-size wood
średniowymiarowe do przerobu prze- mysłowego . . .	593,9	680,0	699,1	667,6	666,1	665,7	1,5	medium-size wood for industrial uses
Drewno małowymia- rowe ^b	296,5	278,1	258,1	211,2	211,2	211,2	–	Slash ^b
Do przerobu przem- ysłowego	107,6	65,5	60,6	56,0	56,0	56,0	–	Slash for industrial uses
Opałowe	188,9	212,6	197,5	155,2	155,2	155,2	–	Slash for fuel
Grubizna na 100 ha powierzchni lasów w m ³	452,3	537,6	555,2	548,9	578,9	582,0	44,7	Timber per 100 ha of forest areas in m ³

^a Bez pozyskania drewna (grubizny) z zadrzewień. ^b Wyłącznie w lasach publicznych.
U w a g a . Dla prezentowanych lat nie pozyskano karpiny.

^a Excluding logging (large timber) from plantings. ^b Exclusively in public forests.

N o t e . For presented years the stump wood wasn't gained.

Tabl. 29 /238/.

ZADRZEWIENIA I POZYSKANIE DREWNA Z ZADRZEWIEN**TREES AND SHRUPS OUTSIDE THE FOREST AND REMOVALS**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	2017		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym na gruntach prywatnych of which on private land	
Sadzenie w sz.: drzew . .	30996	67789	11319	16339	1672	Plantings in units of: trees
krzewów	46360	22169	25608	7614	1100	bushes
Pozyskanie drewna (grubi- zny) ^a w m ³						Removals (timber) ^a in m ³
grubizna iglasta	5367	21106	46149	13969	2231	coniferous
w tym drewno wielko- wymiarowe ogólnego przeznaczenia	3925	11442	25132	5282	1227	of which large-size general purpose wood
grubizna liściasta	108634	46382	49840	41266	6352	non-coniferous
w tym drewno wielko- wymiarowe ogólnego przeznaczenia	49856	16800	15409	16029	2223	of which large-size general purpose wood

^a Dane szacunkowe; nie uwzględniono w danych o ogólnym pozyskaniu drewna (grubizny).

^a Estimated data; excluded from data on total removals (timber).

Tabl. 30 /239/. **POŻARY W LASACH ^a**
FOREST FIRES ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	2017	SPECIFICATION
Pożary	235	346	259	67	<i>Number of fires</i>
w tym: podpalenia	115	147	108	31	<i>of which: arsonists</i>
nieostrożność dorosłych	60	68	50	16	<i>negligence adults</i>
Powierzchnia lasów dotkniętych pożarami w ha	89,0	47,7	50,9	8,7	<i>Area of forest burned in ha</i>
w tym: podpalenia	48,6	16,6	32,0	4,2	<i>of which: arsonists</i>
nieostrożność dorosłych	29,8	7,5	4,1	2,5	<i>negligence adults</i>
Przeciętna powierzchnia lasu objęta jednym pożarem w ha	0,4	0,2	0,2	0,3	<i>Average forest areas burned by fire in ha</i>

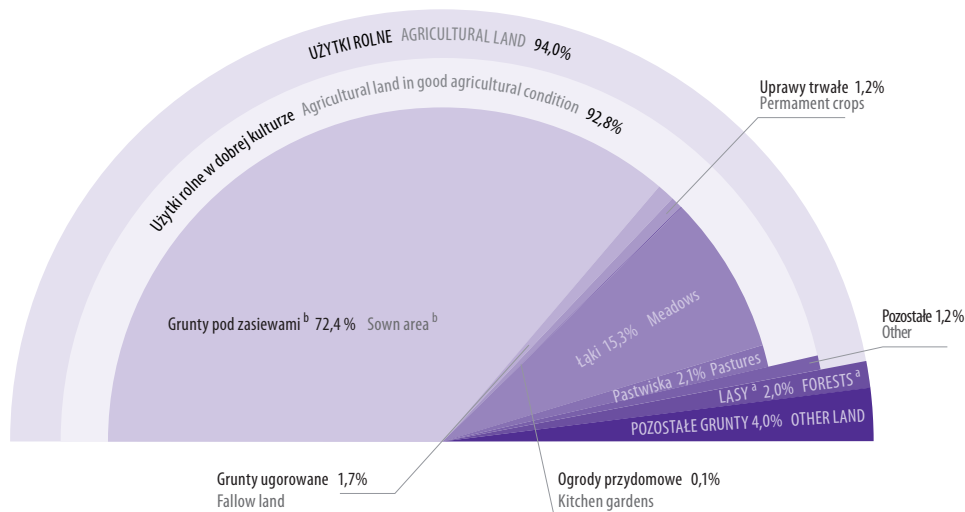
^a Łącznie z pożarami ugaszonymi bez udziału jednostek straży pożarnej.

Źródło: dane Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej i Instytutu Badawczego Leśnictwa.

^a Including fires extinguished without the participation of fire service units.

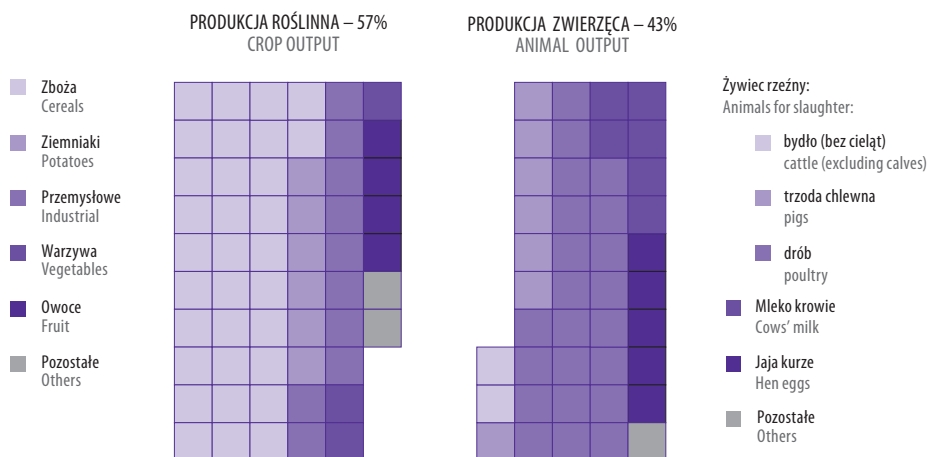
Source: data of the Main Office of the State Fire Service and the Forest Research Institute.

UŻYTKOWANIE GRUNTÓW W GOSPODARSTWACH ROLNYCH W 2017 R.
Stan w czerwcu
LAND USE IN AGRICULTURAL HOLDINGS IN 2017
As of June

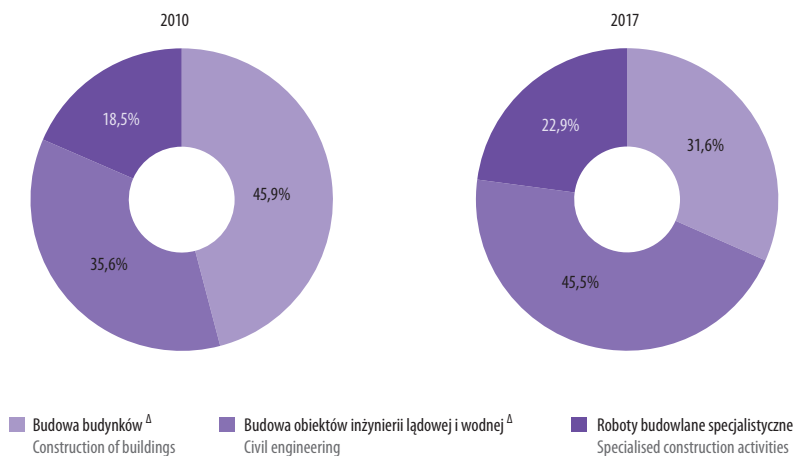
a łącznie z gruntami związanymi z gospodarką leśną. b Bez powierzchni upraw trwałych, ogrodów przydomowych oraz upraw na przyoranie (nawozy zielone).
a Including land connected with silviculture. b Excluding permanent crops, kitchen gardens as well as area intended for ploughing (green fertilizers).

STRUKTURA TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ W 2016 R. (ceny stałe 2015 r.)
STRUCTURE OF MARKET AGRICULTURAL OUTPUT IN 2016 (constant prices 2015)

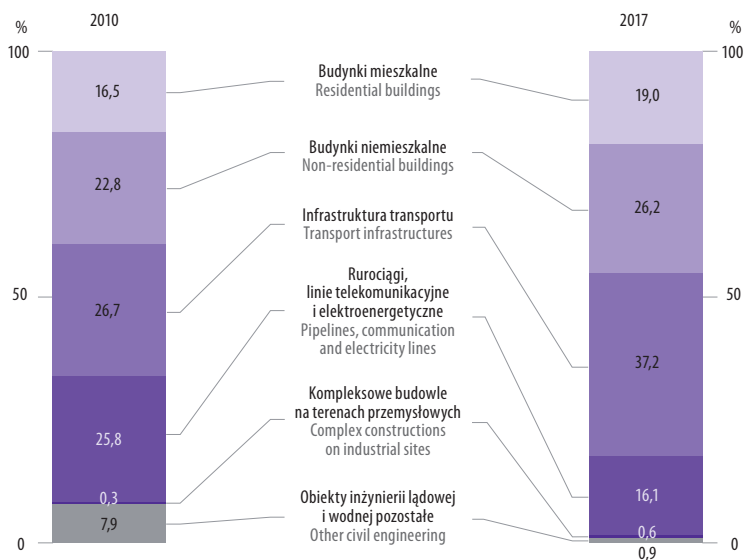

STRUKTURA PRODUKCJI BUDOWLANO-MONTAŻOWEJ ^a (ceny bieżące)
 STRUCTURE OF CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION ^a (current prices)

WEDŁUG DZIAŁÓW BY DIVISIONS

WEDŁUG RODZAJÓW OBIEKTÓW BUDOWLANYCH
 BY TYPE OF CONSTRUCTIONS

^a Wykonanej przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa zachodniopomorskiego, siłami własnymi bez podwykonawców. Dotyczy podmiotów o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

^a Realized by enterprises which have a seat of board in the Zachodniopomorskie Voivodship without subcontractors participation. Data concern economic entities employing more than 9 persons.

Uwagi ogólne

Przemysł

1. Informacje w zakresie **przemysłu** dotyczą podmiotów gospodarczych zaliczonych, według PKD 2007, do sekcji: "Górnictwo i wydobywanie", "Przetwórstwo przemysłowe", "Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych" oraz "Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją".

W tabl. 3 /242/ uwzględniono jednostki i zakłady budżetowe oraz do 2010 r. gospodarstwa pomocnicze jednostek budżetowych zaliczonych do wyżej wymienionych sekcji. Ponadto we wspomnianej tablicy dane o produkcji wyrobów dotyczą podmiotów produkujących wyroby przemysłowe, niezależnie od rodzaju prowadzonej działalności sklasyfikowanej według PKD 2007.

2. Dane według sekcji i działów PKD 2007 opracowano **metodą przedsiębiorstw**, z wyjątkiem informacji o ilości produkcji wyrobów, które opracowano metodą zakładową, tj. według rzeczywistej lokalizacji produkcji, a nie według miejsca siedziby przedsiębiorstwa. Definicję metody przedsiębiorstw podano w uwagach ogólnych do *Rocznika*, ust. 6 na str. 22.

3. Przedstawione w tabl. 3 /242/ wyroby prezentuje się zgodnie z Polską Klasyfikacją Wyrobów i Usług – PKWiU 2008 i Listą PRODCOM, rekomendowaną przez EUROSTAT do badań produktowych w krajach członkowskich UE.

W niektórych przypadkach wyroby prezentuje się według dodatkowych grupowań stanowiących:

- sumę niektórych pozycji PKWiU, PRODCOM-u lub ich części,
- pozycję zbiorczą utworzoną w oparciu o kryteria inne niż występujące w PKWiU i PRODCOM-ie.

Ponadto w niektórych wyrobach zastosowano również skrócone nazwy.

4. **Produkcja sprzedana** dotyczy całokształtu działalności podmiotu gospodarczego, tj. zarówno działalności przemysłowej, jak i nieprzemysłowej.

General notes

Industry

1. Information within the scope of **industry** concerns economic entities included, in accordance with NACE Rev. 2, in the sections: "Mining and quarrying", "Manufacturing", "Electricity, gas, steam and air conditioning supply" and "Water supply; sewerage, waste management and remediation activities".

In tables 3 /242/ were included budgetary entities and establishments as well as until 2010 auxiliary units of budgetary entities included in the above mentioned sections. Moreover, data in the mentioned show industrial products manufactured by entities, irrespective of their kind of activity as classified according to NACE Rev. 2.

2. Data according to NACE Rev. 2 sections and divisions were compiled using **the enterprise method**, excluding information concerning the quantity of production of goods, which were compiled using the company method, i.e. by reallocation of production, not by the seat of enterprise. The definition of the enterprise method is presented in the general notes to the *Yearbook*, item 6 on page 22.

3. Products in table 3 /242/ are presented according to the Polish Classification of Products and Services – PKWiU 2008 and PRODCOM List, recommended by the EUROSTAT for product surveys in EU member states.

In some cases products are presented according to additional groupings, comprising:

- the sum of some PKWiU, PRODCOM positions or the sum of their parts,
- collective item based on other criteria than the ones which are in PKWiU and PRODCOM.

Moreover, abbreviated names were used for some products.

4. **Sold production** concerns the total activity of an economic entity, i.e., both industrial and non-industrial production.

Produkcja sprzedana przemysłu obejmuje:

- 1) wartość sprzedanych wyrobów gotowych (niezależnie od tego, czy otrzymano za nie należne opłaty), półfabrykatów i części własnej produkcji;
- 2) wartość robót i usług świadczonych odpłatnie, tj. zarówno przemysłowych, jak i nieprzemysłowych;
- 3) zryczałtowaną odpłatność agenta w przypadku zawarcia umowy na warunkach zlecenia lub pełne przychody agenta w przypadku zawarcia umowy agencyjnej;
- 4) wartość produktów w formie rozliczeń w naturze;
- 5) produkty przeznaczone na powiększenie wartości własnych środków trwałych.

Produkcję sprzedaną przemysłu prezentuje się w cenach bazowych. Definicję **ceny bazowej** podano w uwagach ogólnych do *Rocznika*, ust. 10 na str. 24.

Jako **cenę stałą** w 2010 r. przyjęto cenę stałą 2005 r. (średnie ceny bieżące 2005 r.), w latach 2011-2015 r. – cenę stałą 2010 r. (średnie ceny bieżące 2010 r.), a od 2016 r. – cenę stałą 2015 r. (średnie ceny bieżące 2015 r.).

5. W danych dotyczących produkcji uwzględniono wartość pracy nakładczej.

Praca nakładcza w przemyśle jest to zarobkowe wykonywanie przez osoby fizyczne – na zlecenie i na rachunek podmiotów gospodarczych (nakładców) – czynności polegających na wytwarzaniu wyrobów lub ich części z materiałów powierzonych przez nakładców oraz z surowców własnych lokalnego pochodzenia, np. słoma, włókna, trzcina, glina, a także na wykończaniu, uszlachetnianiu, naprawie i konserwacji wyrobów lub ich części oraz świadczeniu innych usług zleconych przez nakładców.

6. Dane o **przeciętnym zatrudnieniu i przeciętnych miesięcznych wynagrodzeniach brutto** dotyczą pracowników najemnych, tj. osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy i obejmują pracowników pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

Budownictwo

1. Informacje w dziale dotyczą działalności podmiotów gospodarczych zaliczonych zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności (PKD 2007) do sekcji „Budownictwo”.

2. Dane według grup PKD opracowano **metodą przedsiębiorstw**. Definicję metody przedsiębiorstw podano w uwagach ogólnych do *Rocznika* ust. 6 na str. 22.

3. **Sprzedaż produkcji budowlano-montażowej** dotyczy działalności realizowanej na terenie kraju i obejmuje roboty budowlane o charakterze inwestycyjnym, remontowym i konserwacyjnym oraz budownictwo tymczasowe na placach budów – wykonane siłami własnymi systemem zleceń i wykonanie przez podmioty budowlane na rzecz obcych zleceń i podwykonawców.

Sold production of industry includes:

- 1) the value of finished products sold (regardless of whether or not payments due were received for them), semi-finished products and parts of own production;
- 2) the value of paid work and services rendered, i.e., both industrial and non-industrial;
- 3) lump sum agent fees in the case of concluding an agreement on commission terms and full agent fees in the case of concluding an agency agreement;
- 4) the value of products in the form of settlements in kind;
- 5) products designated for increasing the value of own fixed assets.

Sold production of industry is presented in basic prices. The definition of **basic price** is given in the general notes to *the Yearbook*, item 10 on page 24.

As **constant prices** in 2010 were adopted – 2005 constant prices (2005 average current prices), in the years 2011-2015 – 2010 constant prices (2010 average current prices), and since 2016 – 2015 constant prices (2015 average current prices).

5. In data concerning production, the value of outwork is included

Outwork in industry is the paid execution, by natural persons – on the order of and for the benefit of economic entities (outworkers) – of activities consisting in the manufacturing of products or their parts from materials supplied by the work provider as well as from raw materials of local origin, e.g.: straw, wicker, reed, clay, and in finishing, refining, repairing and conserving products or their parts as well as in the rendering of other services ordered by the work provider.

6. Data regarding **average employment and average monthly gross wages and salaries** concern hired employees, i.e. persons employed on the basis of a work agreement and includes full-time and part-time paid employees in terms of full-time employees.

Construction

1. Information in the chapter concerns activities of economic entities included, in accordance with NACE rev. 2, in the section “Construction”.

2. Data according to NACE rev. 1 groups were compiled using **the enterprise method**. The definition of the enterprise method is presented in the general notes to *the Yearbook*, item 6 on page 22.

3. **Sale of construction and assembly production** concerns activity realized domestically and includes construction works with an investment and a restoration – conservation character as well as temporary construction on construction sites realized by construction entities on the basis of the contracts system for outside clients.

4. Podziału produkcji budowlano-montażowej według rodzajów obiektów budowlanych oraz podziału budynków oddanych do użytkowania według rodzajów budynków dokonano na podstawie Polskiej Klasyfikacji Obiektów Budowlanych (PKOB).

5. Dane o produkcji budowlano-montażowej prezentuje się w **cenach producenta**, ze względu na niewystępowanie dotacji do produktów oraz podatku akcyzowego.

6. Dane o **budynkach oddanych do użytkowania** dotyczą: w zakresie liczby budynków – budynków nowo wybudowanych, w zakresie kubatury budynków – budynków nowo wybudowanych i rozbudowanych (tylko w części dotyczącej rozbudowy) oddanych do użytkowania w okresie od 1 I do 31 XII.

7. Dane o **przeciętnym zatrudnieniu i przeciętnym wynagrodzeniu miesięcznym** dotyczą pracowników najemnych, tj. osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, mianowanie lub wybór) i obejmują pracowników pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych – na terenie kraju – w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

4. The division of construction and assembly production by type of construction as well as the division of buildings completed by type of buildings was made on the basis of the Polish Classification of Construction Objects (PKOB).

5. Data concerning construction and assembly production are presented in **producer's prices** due to the lack of subsidies for products as well as the excise tax.

6. Data regarding **buildings completed** concerns: within the scope of the number of buildings – newly built buildings, within the scope of the cubic volume of buildings – newly built and expanded buildings (only concerning the expanded portion) completed in the period from 1 I to 31 XII.

7. Data regarding **average employment and average monthly wages and salaries** concerns hired employees, i.e. persons employed on the basis of a work agreement (labour contract, appointment, promotion or selection) and includes full-time and part-time paid employees, within the country, calculated as full-time employment.

Przemysł Industry

Tabl. 1 /240/.

PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU ^a SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2015	2016	2017		
	w mln zł in mln zł				w odsetkach in percent	2016 = 100 (ceny stałe) (constant prices)
	ceny bieżące current prices					
OGÓŁEM TOTAL	23534,8	35113,2	35275,2	37484,1	100,0	106,1
sektor publiczny public sector	3405,0	1430,5	1632,9	1926,2	10,1	x
sektor prywatny private sector	20129,8	33682,7	33642,4	3555,8	89,9	x
Górnictwo i wydobywanie Mining and quarrying	187,0	219,1	168,9	209,4	0,6	123,6
Przetwórstwo przemysłowe Manufacturing	22045,5	33249,8	33223,7	35196,1	93,9	105,7
w tym: of which:						
Produkcja artykułów spożywczych . . . Manufacture of food products	5593,9	4881,9	5252,1	5731,9	15,3	111,9
Produkcja wyrobów tekstylnych Manufacture of textiles	136,7	143,7	176,5	163,8	0,4	92,8
Produkcja odzieży Manufacture of wearing apparel	177,0	208,9	206,4	231,9	0,6	116,3
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker ^Δ	2819,8	3986,9	4014,9	4365,9	11,6	107,3
Produkcja papieru i wyrobów z papieru Manufacture of paper and paper prod- ucts	298,0	567,8	576,9	642,2	1,7	110,8
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji Printing and reproduction of recorded media	77,3	188,0	216,7	253,8	0,7	116,8
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych Manufacture of chemicals and chemical products	2743,2	3906,9	3646,3	3968,7	10,6	105,5
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych Manufacture of rubber and plastic products	967,4	2149,0	2445,3	2646,6	7,1	107,6
Produkcja wyrobów z pozostałych mi- neralnych surowców niemetalicznych Manufacture of other non-metallic mineral products	637,5	868,2	826,2	872,5	2,3	110,7

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

Tabl. 1 /240/.

PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU ^a (dok.)**SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY ^a (cont.)**

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2015	2016	2017		
	w mln zł in mln zł			w odsetkach in percent	2016 = 100 (ceny stałe) (constant prices)	
	ceny bieżące current prices					
Przetwórstwo przemysłowe (dok.) Manufacturing (cont.)						
Produkcja metali Manufacture of basic metals	73,6	123,3	150,0	136,5	0,4	89,7
Produkcja wyrobów z metali ^A Manufacture of metal products ^A	1681,4	2897,0	3447,2	3545,4	9,5	100,6
Produkcja komputerów, wyrobów elek- tronicznych i optycznych Manufacture of computer, electronic and optical products	203,6	210,8	224,5	230,4	0,6	101,6
Produkcja urządzeń elektrycznych Manufacture of electrical equipment	334,1	563,7	591,4	659,0	1,8	111,6
Produkcja maszyn i urządzeń ^A Manufacture of machinery and equip- ment n.e.c.	648,5	1744,6	2125,3	2603,3	6,9	115,8
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^A Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers	244,7	712,7	827,0	910,8	2,4	115,1
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego Manufacture of other transport equipment	273,9	397,4	486,9	472,0	1,3	97,4
Pozostała produkcja wyrobów Other manufacturing	189,3	329,0	341,7	399,7	1,1	118,5
Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń Repair and installation of machinery and equipment	908,8	4287,3	1972,2	1716,0	4,6	86,4
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę^A Electricity, gas, steam and air conditioning supply	414,3	547,1	699,7	808,1	2,2	116,0
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja^A Water supply; sewerage, waste management and remediation activities	888,0	1097,2	1183,0	1270,5	3,4	107,6
w tym: of which:						
Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody Water collection, treatment and supply	329,5	431,6	452,2	449,5	1,2	100,2
Gospodarka odpadami; odzysk surowców ^A Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery	338,9	406,2	467,7	547,1	1,5	117,2

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.^a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

Tabl. 2 /241/.

**PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU WEDŁUG LICZBY ZATRUDNIONYCH
W PODMIOTACH GOSPODARCZYCH W PRZEMYSŁE ^a (ceny bieżące)**SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY BY NUMBER OF PAID EMPLOYEES
IN ECONOMIC ENTITIES IN INDUSTRY ^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	2017	SPECIFICATION
	w mln zł		in mln zł		
OGÓŁEM	23534,8	35113,2	35275,2	37484,1	TOTAL
podmioty o liczbie zatrudnionych:					entities with following number of paid employees:
49 osób i mniej.	3888,8	5470,4	5350,8	5425,4	49 persons and less
50-249	7042,7	13347,9	12533,9	12195,3	50-249
250-499	2805,0	1951,0	2758,0	3300,3	250-499
500-999	2544,5	5427,9	5662,1	5140,6	500-999
1000 osób i więcej]	7050,2	7253,8	8916,0	11422,5	1000 persons and more

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.^a Data concern economics entities employing more than 9 persons.

Tabl. 3 /242/.

PRODUKCJA WYBRANYCH WYROBÓW ^aPRODUCTION OF SELECTED PRODUCTS ^a

WYROBY	2010	2015	2016	2017		PRODUCTS
				ogółem total	udział w kraju w % share in country in %	
Produkty uboju ^b wliczane do wydajności poubojowej w tys. t:						Slaughter products ^b included in slaughter capacity in thous. t
bydła i cieląt	0,7	0,4	0,4	0,4	0,2	cattle and calves
trzody chlewnej	94,3	129,9	136,4	139,2	10,5	pigs
Wędliny ^c w tys. t	73,0	43,9	36,5	49,3	5,9	Cured meat products ^c in thous. t
Mleko płynne przetworzone ^d w tys. hl	97,2	132,0	95,3	96,7	0,3	Processed liquid milk ^d in thous. hl
Okrycia i ubiory w tys. szt.:						Clothes and garments in thous. units:
Sukienki, spódnice i spódnico- -spodnie, damskie lub dziewczęce (inne niż z dzianin)	#	161,0	111,8	98,5	2,3	Women's or girls' dresses, skirts and culottes (other than knitted fabric)
Spodnie, ogrodniczki, bryczesy i szorty, damskie lub dziewczęce (inne niż z dzianin)	229,3	126,5	114,2	143,8	5,7	Women's or girls' trousers, overalls, breeches and shorts (other than knitted fabric)
Bluzki, koszule i bluzy koszulowe, z dzianin, damskie lub dziewczęce	562,0	293,0	103,0	140,0	2,6	Women's or girls' blouses, shirts and shirt-blouses,
Tarcica w dam ³	882,2	1035,6	1090,0	1211,9	24,3	Sawnwood in dam ³
Tarcica iglasta	762,6	930,9	970,5	1063,3	24,1	Coniferous sawnwood
Tarcica liściasta	119,6	104,6	119,5	148,6	25,8	Leafy sawnwood
Okna i drzwi, ościeżnice i progi, z drewna w tys. m ²	24,4	44,1	51,6	49,8	0,3	Windows and doors, casings and wooden thresholds in thous. m ²
Kontenery ^f w tys. szt.	3,0	2,7	2,9	3,6	5,9	Containers ^f in thous. units

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Obejmują mięso, tłuszcze, podroby oraz części niejadalne (odpady); ubój przemysłowy; w wadze poubojowej ciepłej. ^c Bez drobiowych. ^d Łącznie z mlekiem przerzutowym do dalszej produkcji. ^e Łącznie z serem serwatkowym i twarogiem. ^f Włączając do przewozu płynów lub gazu przystosowane do przewozu jednym lub więcej środkami transport.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons. ^b Including meat, fats, offal and animal parts unfit for human consumption; industrial slaughter; in post-slaughter warm weight. ^c Excluding cured poultry meat. ^d Including milk for further processing. ^e Including whey cheese and curd. ^f Including the transport of liquids or gas for the carriage of one or more modes of transport.

Tabl. 4 /243/.

PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE W PRZEMYSŁE ^a**AVERAGE PAID EMPLOYMENT IN INDUSTRY ^a**

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2015	2016	2017
OGÓŁEM TOTAL	79148	85466	88777	92681
sektor publiczny public sector	11411	6828	7099	7435
sektor prywatny. private sector	67737	78638	81678	85246
Górnictwo i wydobywanie Mining and quarrying	635	540	480	485
Przetwórstwo przemysłowe Manufacturing	71666	77952	81114	84788
w tym: of which:				
Produkcja artykułów spożywczych Manufacture of food products	15462	12686	12550	12284
Produkcja napojów. Manufacture of beverages	201	183	192	167
Produkcja wyrobów tekstylnych Manufacture of textiles	849	895	986	945
Produkcja odzieży Manufacture of wearing apparel	2803	2221	2128	2215
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker ^Δ	7929	7550	7698	8008
Produkcja papieru i wyrobów z papieru Manufacture of paper and paper products	1371	1562	1399	1515
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji Printing and reproduction of recorded media	522	754	877	967
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych Manufacture of chemicals and chemical products	4076	4277	4395	4802
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych Manufacture of rubber and plastic products	4044	5674	6281	6664
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych Manufacture of other non-metallic mineral products	2286	2707	2808	2848
Produkcja metali Manufacture of basic metals	463	463	562	442
Produkcja wyrobów z metali ^Δ Manufacture of metal products ^Δ	7252	10425	11065	11532
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych Manufacture of computer, electronic and optical products	1389	949	1088	1196
Produkcja urządzeń elektrycznych Manufacture of electrical equipment	2464	2727	2906	3250
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ Manufacture of machinery and equipment n.e.c.	2245	2627	3109	3708
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers	1318	3608	4074	3955
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego. Manufacture of other transport equipment	1115	1435	1550	1620
Pozostała produkcja wyrobów Other manufacturing	970	1252	1247	1444

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez zatrudnionych za granicą.^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.

Tabl. 4 /243/. **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE W PRZEMYSŁE ^a** (dok.)
AVERAGE PAID EMPLOYMENT IN INDUSTRY ^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2015	2016	2017
Przetwórstwo przemysłowe (dok.) Manufacturing (cont.)				
Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń Repair and installation of machinery and equipment	3894	3305	3708	4215
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ Electricity, gas, steam and air conditioning supply	1602	1488	1489	1401
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ Water supply; sewerage, waste management and remediation activities	5246	5486	5694	6008
w tym: of which:				
Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody Water collection, treatment and supply	2007	2032	2113	2077
Gospodarka odpadami; odzysk surowców ^Δ Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery	1575	2119	2247	2576

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez zatrudnionych za granicą.
^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.

Tabl. 5 /244/. **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO W PRZEMYSŁE ^a**
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES IN INDUSTRY ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2015	2016	2017
	w zł in zł			
OGÓŁEM TOTAL	2893,23	3606,30	3858,19	4127,38
sektor publiczny public sector	3903,70	4572,00	4600,07	4753,38
sektor prywatny private sector	2723,01	3522,45	3785,67	4066,87
Górnictwo i wydobywanie Mining and quarrying	3593,11	4333,12	4388,40	4953,87
Przetwórstwo przemysłowe Manufacturing	2818,61	3526,54	3793,36	4078,31
w tym: of which:				
Produkcja artykułów spożywczych Manufacture of food products	2375,22	2893,26	3090,59	3308,21
Produkcja napojów. Manufacture of beverages	2177,11	2891,12	3032,51	2922,55
Produkcja wyrobów tekstylnych Manufacture of textiles	2316,36	2818,54	2994,66	3202,79
Produkcja odzieży Manufacture of wearing apparel	1655,25	2110,27	2273,59	2540,26
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ . . . Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker ^Δ	2485,63	3078,89	3195,43	3415,83

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez zatrudnionych za granicą.
^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.

Tabl. 5 /244/.

PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO W PRZEMYSŁE ^a (dok.)
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES IN INDUSTRY ^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2015	2016	2017
	w zł in zł			
Przetwórstwo przemysłowe (dok.) Manufacturing (cont.)				
Produkcja papieru i wyrobów z papieru Manufacture of paper and paper products	2587,52	3179,91	3382,12	3682,05
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji Printing and reproduction of recorded media	2541,14	3334,42	3427,23	3818,74
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych Manufacture of chemicals and chemical products	4132,51	5374,38	5712,64	5705,66
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych Manufacture of rubber and plastic products	2818,78	3705,43	4054,09	4262,78
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych Manufacture of other non-metallic mineral products	3350,55	3491,63	3878,25	4093,39
Produkcja metali Manufacture of basic metals	2763,01	3275,83	4161,00	4488,03
Produkcja wyrobów z metali ^Δ Manufacture of metal products ^Δ	2875,65	3474,30	3858,54	4192,27
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych Manufacture of computer, electronic and optical products	3191,29	3968,96	3950,84	4321,06
Produkcja urządzeń elektrycznych Manufacture of electrical equipment	2657,08	3929,12	4114,89	4383,75
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ Manufacture of machinery and equipment n.e.c.	3206,75	4458,40	4607,09	4805,96
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers	2635,52	2794,08	2972,33	3296,90
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego. Manufacture of other transport equipment	3269,02	4225,16	4300,57	4594,27
Pozostała produkcja wyrobów Other manufacturing	2176,62	3470,80	3586,79	3844,16
Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń Repair and installation of machinery and equipment	4004,21	5221,65	5484,96	5476,78
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ. Electricity, gas, steam and air conditioning supply	4290,98	5969,05	6300,10	6354,65
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ. Water supply; sewerage, waste management and remediation activities	3400,61	4027,25	4062,30	4218,61
w tym: of which:				
Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody Water collection, treatment and supply	3860,98b	4456,52	4404,11	4608,15
Gospodarka odpadami; odzysk surowców ^Δ Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery	3215,93	3625,42	3717,93	3888,01

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez zatrudnionych za granicą.
^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.

Budownictwo Construction

Tabl. 6 /245/.

PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA ^a (ceny bieżące)

CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION ^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	2017		SPECIFICATION
	w mln zł in mln zł			w odset- kach in percent		
OGÓŁEM	6607,6	8400,9	8480,5	7234,0	100,0	TOTAL
W tym:						of which:
Podmioty o liczbie pracujących powyżej 9 osób	3192,0	3445,2	2271,0	2597,0	35,9	Entities employing more than 9 persons
Budowa budynków ^Δ	1464,8	1116,1	775,1	821,5	11,4	Construction of buildings
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej	1135,8	1576,5	1011,8	1181,3	16,3	Civil engineering works
Roboty budowlane specjalistyczne	591,4	752,6	484,2	594,1	8,2	Specialised construction activities

^a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa zachodniopomorskiego, siłami własnymi (bez podwykonawców).

^a Realized by enterprises which have a seat of board in the zachodniopomorskie voivodship without subcontractors participation.

Tabl. 7 /246/.

PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA ^a WEDŁUG RODZAJÓW OBIEKTÓW BUDOWLANYCH (ceny bieżące)

CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION ^a BY TYPE OF CONSTRUCTIONS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	Roboty o charakte- rze inwe- stycyjnym Works with an investment character	Roboty o charakte- rze remon- towym Works with a renovation (restoration) character	SPECIFICATION
	w mln zł in mln zł			
OGÓŁEM 2010	3192,0	2208,1	983,9	TOTAL
2015	3445,2	3236,9	208,3	
2016	2271,0	1929,5	341,5	
2017	2597,0	2227,0	370,0	
Budynki	1172,5	965,3	207,1	Buildings
Budynki mieszkalne	493,0	406,6	86,4	Residential buildings
budynki mieszkalne jednorodzinne . . .	56,3	45,9	10,4	one-dwelling buildings
budynki o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe	396,3	344,2	52,1	two-and more dwelling buildings
budynki zbiorowego zamieszkania . . .	40,3	16,4	23,9	residences for communities
Budynki niemieszkalne	679,5	558,8	120,7	Non-residential buildings
hotele i budynki zakwaterowania turystycznego	155,2	149,0	6,3	hotels and similar buildings
budynki biurowe	30,0	21,4	8,6	office buildings

^a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa zachodniopomorskiego, siłami własnymi bez podwykonawców; dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Realized by enterprises which have a seat of board in the zachodniopomorskie voivodship without subcontractors participation; data concern economic entities employing more than 9 persons.

Tabl. 7 /246/.

PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA ^a WEDŁUG RODZAJÓW OBIEKTÓW BUDOWLANYCH (ceny bieżące) (dok.)CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION ^a BY TYPE OF CONSTRUCTIONS (current prices) (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	Roboty o charakte- rze inwe- stycyjnym Works with an investment character	Roboty o charakte- rze remon- towym Works with a renovation (restoration) character	SPECIFICATION
	w mln zł in mln zł			
Budynki niemieszkalne (dok.)				Non-residential buildings (cont.)
budynki handlowo-usługowe	97,2	72,6	24,7	wholesale and retail trade buildings
budynki transportu i łączności	7,2	6,0	1,6	traffic and communication buildings
budynki przemysłowe i magazynowe	241,6	209,6	32,1	industrial buildings and warehouses
ogólnodostępne obiekty kulturalne, budynki o charakterze edukacyjnym, budynki szpitali i zakładów opieki medycznej oraz budynki kultury fizycznej	65,8	42,8	22,9	public entertainment, education, hospital or institutional care build- ings
pozostałe budynki niemieszkalne	82,1	57,5	24,6	other non-residential buildings
Obiekty inżynierii lądowej i wodnej . .	1424,5	1261,8	162,7	Civil engineering works
Infrastruktura transportu	967,3	922,4	44,9	Transport infrastructures
autostrady, drogi ekspresowe, ulice i drogi pozostałe	812,1	777,9	34,2	highways, streets and roads
drogi szynowe, drogi kolei napowietrz- nych lub podwieszanych	48,7	44,7	4,0	railways, suspension and elevated railways
drogi lotniskowe	0,0	0,0	–	airfield runways
mosty, wiadukty, estakady, tunele i przejścia nadziemne i podziemne	60,5	57,0	3,5	bridges, elevated highways, tunnels and subways
budowle wodne	45,9	42,8	3,1	harbours, waterways, dams and other waterworks
Rurociągi, linie telekomunikacyjne i elektroenergetyczne	418,6	316,2	102,5	Pipelines, communication and elec- tricity lines
rurociągi i linie telekomunikacyjne oraz linie elektroenergetyczne przesyłowe	174,3	158,3	16,0	long-distance pipelines, communi- cation and electricity power lines
rurociągi sieci rozdzielczej i linie kablowe rozdzielcze	244,3	157,8	86,5	local pipelines and cables
Kompleksowe budowle na terenach przemysłowych	16,3	7,3	9,0	Complex constructions on industrial sites
Obiekty inżynierii lądowej i wodnej pozostałe	22,3	15,9	6,4	Other civil engineering works
w tym budowle sportowe i rekreacyjne	10,1	9,0	1,2	of which sports and recreational buildings

^a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa zachodniopomorskiego, siłami własnymi (bez podwykonawców). Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Realized by enterprises which have a seat of board in the zachodniopomorskie voivodship without subcontractors participation. Data concern economic entities employing more than 9 persons.

Tabl. 8 /247/. **BUDYNKI ODDANE DO UŻYTKOWANIA^a**
BUILDINGS COMPLETED^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	2017	SPECIFICATION
Budynki^b	4031	4032	4224	4726	Buildings^b
w tym budynki mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch miesz- kaniach i wielomieszkaniowe ^c	2731	2579	2736	2741	of which one-dwelling as well as two-and more dwelling residen- tial buildings ^c
miasta	1732	979	1103	1207	urban areas
wieś	2299	1600	1633	1534	rural areas
W tym budynki indywidualne ^d	3355	3365	3511	3734	Of which private buildings ^d
miasta	1329	1150	1148	1271	urban areas
wieś	2026	2215	2363	2463	rural areas
w tym:					of which:
mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe ^c	2325	2345	2369	2379	one-dwelling as well as two-and more dwelling residential buildings ^c
niemieszkalne	690	882	1042	1271	non-residential
w tym gospodarstw rolnych	123	134	145	132	of which farm buildings
Kubatura^e w dam³	5280	6798	6251	9246	Cubic volume^e in dam³
w tym budynki mieszkalne jednorodzin- ne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe ^c	2731	2406	2866	3004	of which one-dwelling as well as two-and more dwelling residen- tial buildings ^c
miasta	3279	1312	1733	1207	urban areas
wieś	2001	1094	1132	1534	rural areas
W tym budynki indywidualne ^d	2478	3365	2688	2753	Of which private buildings ^d
miasta	1085	1150	1017	1127	urban areas
wieś	1393	2215	1672	1626	rural areas
w tym:					of which:
mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe ^c	1742	2345	1796	1800	one-dwelling as well as two-and more dwelling residential buildings ^c
niemieszkalne	665	882	844	897	non-residential
w tym gospodarstw rolnych	123	134	317	293	of which farm buildings

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 6 na str. 303. ^b Nowo wybudowane. ^c Bez domów letnich i domków wypoczynkowych oraz rezydencji wiejskich nieprzystosowanych do stałego zamieszkania (ujętych wyłącznie w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych). ^d Realizowane przez osoby fizyczne, kościoły i związki wyznaniowe, z przeznaczeniem na użytek własny inwestora lub na sprzedaż i wynajem. ^e Budynków nowo wybudowanych i rozbudowanych (tylko w części dotyczącej rozbudowy).

^a See general notes, item 6 on page 303. ^b Newly built. ^c Excluding summer homes and holiday cottages as well as rural residences not adapted for permanent residence (included exclusively in the total number of residential buildings). ^d Realized by natural persons, churches and religious associations, designed for the own use of the investor or for sale and rent. ^e Of newly built and expanded buildings (only concerning the expanded portion).

Tabl. 9 /248/. **BUDYNKI ODDANE DO UŻYTKOWANIA^a WEDŁUG RODZAJÓW BUDYNKÓW**
BUILDING COMPLETED^a BY TYPE OF BUILDINGS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	2017	SPECIFICATION
BUDYNKI^b BUILDINGS^b					
Budynki mieszkalne	3090	2720	2736	2828	Residential buildings
w tym:					of which:
Budynki jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe ^c	2731	2579	2632	2741	One-dwelling buildings as well as two-and more dwelling buildings ^c
w tym jednorodzinne	2495	2401	2502	2609	of which one-dwelling buildings
Budynki zbiorowego zamieszkania	3	4	1	6	Residences for communities

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 6 na str. 303. ^b Nowo wybudowane. ^c Bez domów letnich i domków wypoczynkowych oraz rezydencji wiejskich nieprzystosowanych do stałego zamieszkania (ujętych wyłącznie w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych).

^a See general notes, item 6 on page 303. ^b Newly built. ^c Excluding summer homes and holiday cottages as well as rural residences not adapted for permanent residence (included exclusively in the total number of residential buildings).

Tabl. 9 /248/.

BUDYNKI ODDANE DO UŻYTKOWANIA ^a WEDŁUG RODZAJÓW BUDYNKÓW (cd.)BUILDING COMPLETED ^a BY TYPE OF BUILDINGS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	2017	SPECIFICATION
BUDYNKI (dok.) ^b BUILDINGS (cont.) ^b					
Budynki niemieszkalne	941	1312	1488	1898	Non-residential buildings
w tym:					of which:
Hotele i budynki zakwaterowania turystycznego	140	556	742	1045	Hotels and similar buildings
Budynki biurowe	26	29	23	24	Office buildings
Budynki handlowo-usługowe	150	157	114	144	Wholesale and retail trade buildings
Budynki łączności, dworców i terminali	7	—	—	3	Communication buildings, stations, terminals and associated buildings
Budynki garaży	289	213	213	241	Garage buildings
Budynki przemysłowe	37	46	54	48	Industrial buildings
Zbiorniki, silosy i budynki magazynowe	82	125	123	136	Reservoirs, silos and warehouses
Ogólnodostępne obiekty kulturalne oraz budynki muzeów i bibliotek	25	9	4	19	Public entertainment buildings, museums and libraries
Budynki szkół i instytucji badawczych	9	2	3	5	School, university and research buildings
Budynki szpitali i zakładów opieki medycznej	6	6	4	6	Hospital or institutional care buildings
Budynki kultury fizycznej	25	13	14	3	Sport halls
Budynki gospodarstw rolnych.	137	142	170	175	Non-residential farm buildings
Budynki przeznaczone do sprawowania kultu religijnego i czynności religijnych	5	4	3	2	Buildings used as places of worship and for religious activities
KUBATURA ^c w dam³ CUBIC VOLUME ^c in dam³					
Budynki mieszkalne	2814	2491	2866	3063	Residential buildings
w tym:					of which:
Budynki jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe ^d	2731	2406	2813	3004	One-dwelling buildings as well as two-and more dwelling buildings ^d
w tym jednorodzinne	1771	1622	1702	1754	of which one-dwelling buildings
Budynki zbiorowego zamieszkania	10	36	1	3	Residences for communities
Budynki niemieszkalne	2466	4307	3385	6183	Non-residential buildings
w tym:					of which:
Hotele i budynki zakwaterowania turystycznego	193	431	292	394	Hotels and similar buildings
Budynki biurowe	133	138	79	119	Office buildings
Budynki handlowo-usługowe	336	474	487	622	Wholesale and retail trade buildings
Budynki łączności, dworców i terminali	17	9	13	0,3	Communication buildings, stations, terminals and associated buildings
Budynki garaży	51	39	39	45	Garage buildings
Budynki przemysłowe	357	1235	845	1438	Industrial buildings
Zbiorniki, silosy i budynki magazynowe	666	1492	957	2933	Reservoirs, silos and warehouses
Ogólnodostępne obiekty kulturalne oraz budynki muzeów i bibliotek	23	14	25	17	Public entertainment buildings, museums and libraries
Budynki szkół i instytucji badawczych	56	6	17	75	School, university and research buildings
Budynki szpitali i zakładów opieki medycznej	179	38	29	63	Hospital or institutional care buildings

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 6 na str. 303. ^b Nowo wybudowane. ^c Budynków nowo wybudowanych i rozbudowanych (tylko w części dotyczącej rozbudowy). ^d Bez domów letnich i domków wypoczynkowych oraz rezydencji wiejskich nieprzystosowanych do stałego zamieszkania (ujętych wyłącznie w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych).

^a See general notes, item 6 on page 303. ^b Newly built. ^c Of newly built and expanded buildings (only concerning the expanded portion). ^d Excluding summer homes and holiday cottages as well as rural residences not adapted for permanent residence (included exclusively in the total number of residential buildings).

Tabl. 9 /248/. **BUDYNKI ODDANE DO UŻYTKOWANIA ^a WEDŁUG RODZAJÓW BUDYNKÓW** (dok.)
BUILDING COMPLETED ^a BY TYPE OF BUILDINGS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	2017	SPECIFICATION
KUBATURA ^b w dam ³ (dok.) CUBIC VOLUME ^b in dam ³ (cont.)					
Budynki kultury fizycznej	246	145	143	36	Sport halls
Budynki gospodarstw rolnych. . . .	172	269	440	404	Non-residential farm buildings
Budynki przeznaczone do sprawo- wania kultu religijnego i czynności religijnych	38	10	11	13	Buildings used as places of worship and for religious activities

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 303. ^b Budynków nowo wybudowanych i rozbudowanych (tylko w części dotyczącej rozbudowy).

^a See general notes, item 5 on page 303. ^b Of newly built and expanded buildings (only concerning the expanded portion).

Tabl. 10 /249/. **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE I PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIA BRUTTO
W BUDOWNICTWIE ^a**
**AVERAGE PAID EMPLOYMENT AND AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES
IN CONSTRUCTION ^a**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	2017	SPECIFICATION
Przeciętne zatrudnienie	15501	11352	11315	11991	Average paid employment
sektor publiczny	391	246	347	658	public sector
sektor prywatny.	15110	11106	10968	11333	private sector
Budowa budynków ^A	7242	4588	4556	4878	Construction of buildings
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^A	4188	3940	3899	3994	Civil engineering works
Roboty budowlane specjalistyczne	4071	2824	2860	3119	Specialised construction activities
Przeciętne miesięczne wynagro- dzenia brutto w zł	2667,72	3255,11	3327,86	3659,85	Average monthly gross wages and salaries in zł
sektor publiczny	3156,31	4703,25	5387,06	4406,65	public sector
sektor prywatny.	2655,07	3223,03	3262,72	3616,49	private sector
Budowa budynków ^A	2485,22	2805,29	3003,80	3282,31	Construction of buildings
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^A	3124,63	3864,77	3892,06	4249,96	Civil engineering works
Roboty budowlane specjalistyczne	2522,31	3135,31	3074,93	3494,66	Specialised construction activities

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez zatrudnionych za granicą.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.

Uwagi ogólne

General notes

Transport

Transport

1. Dane dotyczące ogólnej długości **linii kolejowych eksploatowanych** w dniu 31 XII ustalono jako sumę długości budowlanych linii kolejowych normalnotorowych, wąskotorowych i szerokotorowych (dane o długości tych linii ujęto w długości linii normalnotorowych) czynnych w tym dniu. **Linia kolejowa** jest to element sieci kolejowej pomiędzy dwiema stacjami węzłowymi (lub krańcowymi).

2. **Drogi publiczne**, na podstawie przepisów ustawy z dnia 21 III 1985 r. o drogach publicznych (tekst jednolity Dz. U. 2017, poz. 2222 z późn. zm.) dzielą się na następujące kategorie: drogi krajowe, wojewódzkie, powiatowe i gminne.

Do **dróg krajowych** zalicza się:

- autostrady i drogi ekspresowe oraz drogi leżące w ich ciągu do czasu wybudowania autostrad i dróg ekspresowych,
- drogi międzynarodowe,
- drogi stanowiące inne połączenia zapewniające spójność sieci dróg krajowych,
- drogi dojazdowe do ogólnodostępnych przejść granicznych obsługujących ruch międzynarodowy osobowy i towarowy,
- drogi alternatywne dla autostrad płatnych,
- drogi stanowiące ciągi obwodnic dużych aglomeracji miejskich,
- drogi o znaczeniu obronnym.

Do **dróg wojewódzkich** zalicza się drogi inne niż podano wyżej, stanowiące połączenia między miastami, mające znaczenie dla województwa i drogi o znaczeniu obronnym niezaliczone do dróg krajowych.

Do **dróg powiatowych** zalicza się drogi inne niż podano wyżej, stanowiące połączenia miast będących siedzibami powiatów z siedzibami gmin i siedzib gmin między sobą.

Do **dróg gminnych** zalicza się drogi o znaczeniu lokalnym niezaliczone do innych kategorii, stanowiące uzupełniającą sieć dróg służących miejscowym potrzebom, z wyłączeniem dróg wewnętrznych.

1. Data concerning the total length of **railway lines operated** on 31 XII was established as the sum of the length of standard gauge, narrow gauge and wide gauge railway lines (data concerning the length of these lines is given in terms of standard gauge lines) operating on that day. The **railway line** is an element of the rail network between two junction stations (or terminal stations).

2. **Public roads** are under the modified provisions of the Law of 21 III 1985 on public (uniform text Journal Laws of 2017, item 2222 as amended) divided into the following categories: national, regional, district and communal.

National roads include:

- motorways and expressways as well as roads which are designated to become motorways and expressways,
- international roads,
- roads which are other links ensuring the efficiency of the national road network,
- approach roads to generally accessible border crossings servicing international passenger and freight traffic,
- roads which are an alternative to toll motorways,
- roads which are bypasses around large urban agglomerations,
- roads with a military significance.

Regional roads include roads other than those presented above, which are links between cities, have a large significance for the voivodship and roads with a military significance not included among national roads.

District roads include roads other than those mentioned above, which link powiat capital cities with gmina capital cities and gmina capital cities with other such cities.

Communal roads include roads with a local significance not included in the other categories, which supplement the network of roads servicing local needs, excluding internal roads.

Do dróg o nawierzchni twardej zalicza się drogi o nawierzchni twardej ulepszonej (z kostki kamiennej, klinkieru, betonu, z płyt kamienno-betonowych, bitumu) oraz drogi o nawierzchni nieulepszonej (o nawierzchni tłuczniowej i brukowej).

Do **dróg miejskich** zaliczono drogi (ulice) leżące w granicach administracyjnych miast.

Do **dróg zamiejskich** zaliczono drogi leżące poza granicami administracyjnymi miast.

3. Do 2001 r. informacje o pojazdach samochodowych i ciągnikach zarejestrowanych według stanu w dniu 31 XII prezentowane są według ewidencji prowadzonej przez wojewodów, w latach 2002-2008 przez starostów, prezydentów miast i burmistrzów, przy czym w latach 2004-2008 na podstawie danych organów rejestrujących pojazdy (tj. starostw powiatowych) ujętych w systemie „Pojazd”, a od 2009 r. według Centralnej Ewidencji Pojazdów (CE-PIK) prowadzonej przez Ministerstwo Cyfryzacji (do 26 XI 2015 r. – Ministerstwo Spraw Wewnętrznych). Dane nie obejmują pojazdów wyrejestrowanych, a do 2010 r. – również pojazdów posiadających pozwolenie czasowe wydawanego końca danego roku.

4. Informacje o **komunikacji miejskiej naziemnej** dotyczą **komunikacji autobusowej i tramwajowej** i obejmują działalność przedsiębiorstw i zakładów komunikacji miejskiej publicznych i prywatnych. W danych o komunikacji autobusowej uwzględniono również autobusy pospieszne i mikrobusy oraz obsługę ruchu podmiejskiego i międzymiastowego; dane nie obejmują działalności przedsiębiorstw prowadzących głównie komunikację zamieską, a świadczących również usługi komunikacji miejskiej w niektórych miastach oraz linii i tras komunikacyjnych obsługujących wyłącznie zakłady pracy.

Linia komunikacyjna jest to trasa łącząca krańcowe punkty przebiegu wozów oznaczonych numerem lub znakiem literowym. Jako długość linii komunikacyjnych przyjęto sumę długości wszystkich stałych dziennych linii autobusowych i tramwajowych, po których kursują wozy oznaczone odrębnymi numerami lub znakami literowymi.

5. **Linia autobusowa** jest stałym połączeniem drogowym dwóch krańcowych miejscowości oraz wybranych miejscowości pośrednich przy użyciu jednego lub kilku autobusów regularnie kursujących między tymi miejscowościami według ogłoszonego rozkładu.

Długość linii autobusowej jest to długość trasy w km pomiędzy dwiema krańcowymi miejscowościami niezależnie od ilości kursów autobusów odbywających się na tej linii.

6. **Transport samochodowy zarobkowy** obejmuje usługi świadczone odpłatnie przez podmioty, w których transport samochodowy stanowi podstawową działalność gospodarczą (przedsiębiorstwa transportu samochodowego) oraz od 2003 r. w zakresie przewozów ładunków również usługi wykonywane odpłatnie przez podmioty prowadzące podstawową działalność gospodarczą inną niż transport samochodowy (np. działalność przemysłową, budowlaną, handlową); dane o przewozach pasażerów nie obejmują przewozów taboru komunikacji miejskiej oraz dokonywanych przez podmioty o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

For hard surface road include roads with improved hard surface (cobble stone, clinker, concrete, stone and concrete, concrete, bitumen) and roads with unimproved surface (with macadam or paving).

Urban roads include roads (streets) located within the administrative boundaries of cities.

Non-urban roads include roads located outside the administrative boundaries of cities.

3. Until 2001, information on registered vehicles and tractors has been presented according to the evidence conducted by voivodes, in 2002-2008 according to the evidence conducted by starosts, presidents of cities and mayors and in 2004-2008 on the base of data of the registering bodies (i.e. powiat starosta offices) containing in “Pojazd” system, while since 2009 according to central vehicle register kept by the Ministry of Digital Affairs (until 26 XI 2015 – Ministry of Interior). Data does not include vehicles being devoid of car registration, and up to 2010 – also vehicles having temporary permission given by the ending of reference year.

4. Information regarding **urban ground transport** concerns **bus and tram communication** and includes the activity of public and private urban transport enterprises and companies. In the data regarding bus service, express buses and microbuses as well as suburban and inter-city service have been also included; data do not include the activity of enterprises providing non-urban transport but also rendering urban transport services in some cities as well as transport lines and routes exclusively servicing work places.

Transport line is understood as a route connecting the extreme points of the route of vehicles designated with a number or letter. The length of the transport lines is the sum of the length of all of the scheduled daytime bus and tram lines over which vehicles designated with separate numbers or letters travel.

5. **A bus line** is a permanent road link between two terminal locations as well as between selected intermediate locations which involves using one or several buses travelling between these locations on a regular basis according to a defined schedule.

The length of a bus line is the length of the route in km between the two terminal locations regardless of the number of trips made by buses on that line.

6. **Hire or reward road transport** includes services for consideration by entities in which road transport is the main economic activity (road transport companies) and since 2003 in the freight services are also carried out for consideration by operators of the basic economic activity other than road transport (e.g. industrial, commercial and construction activities); data on the transport of passengers do not include freight transport fleet and payments by entities working population sinks more than 9 people.

7. Dane Komendy Głównej Policji o wypadkach drogowych obejmują zdarzenia mające związek z ruchem pojazdów na drogach publicznych, w wyniku których nastąpiła śmierć lub uszkodzenie ciała osób.

Za śmiertelną ofiarę wypadku drogowego uznano osobę zmarłą (w wyniku doznanych obrażeń) na miejscu wypadku lub w ciągu 30 dni.

Za ranną ofiarę wypadku drogowego uznano osobę, która doznała obrażeń ciała i otrzymała pomoc lekarską.

7. Data of National Police regarding road traffic accidents cover events connected with the movement of vehicles on public roads as a result of which death or injury occurred.

A road traffic accident fatality is understood as a person who died (as a result of injuries incurred) at the scene of the accident or within the course of 30 days.

A road traffic accident injury is understood as a person who incurred injuries and received medical attention.

Telekomunikacja

1. Informacje o telekomunikacji w ujęciu rzeczowym dotyczą operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej, tj. sieci służącej do świadczenia usług telekomunikacyjnych (z wyłączeniem sieci wewnętrznej – sieci eksploatowanej przez podmioty wyłącznie na własne potrzeby lub założonej w budynkach niemieszkalnych usytuowanych na terenie jednej nieruchomości gruntowej).

2. Telefoniczne łącza główne obejmują standardowe łącza główne (odpowiada używanemu do 1999 r. pojęciu "abonent telefonii przewodowej" tj. podmiot, który jest stroną umowy o świadczenie usług telefonicznych z operatorem) powiększone o liczbę łączy w dostęпах ISDN, tj. telefoniczną sieć cyfrową z integracją usług umożliwiającą wykorzystanie tej samej sieci dla transmisji głosu, obrazu, faksów, danych.

3. Abonent radio/televizji – osoba uiszczająca opłatę abonamentową za odbiornik radiofoniczny (abonent radio) lub za odbiorniki radiofoniczny i telewizyjny (abonent telewizji) zarejestrowane w placówkach pocztowych operatora wyznaczonego, a także osoba zwolniona od opłat abonamentowych zgodnie z art. 4 Ustawy z dnia 21 kwietnia 2005 r. o opłatach abonamentowych (Dz. U. Nr 85, poz. 728, z późn. zm.).

Telecommunications

1. Information regarding telecommunications, in tangible terms, concerns operators of the public telecommunication network, i.e., the network used for rendering telecommunications services (excluding internal networks – networks used by entities exclusively for their own needs or installed in non-residential buildings located on a single piece of real estate).

2. Telephone main line includes standard main line (refers to the term used until 1999 of "fixed-line telephony subscriber" i.e., an entity being a party to an agreement with an operator for the rendering of telephone services) and accessible ISDN - Integrated Services Digital Network (line telephone subscribers), i.e. a digital phone network with integrated services making it possible to use the same network to transfer voice, image, fax and data.

3. Radio/TV subscriber – the person paying the subscription fee for radio receiver (radio subscriber) or radio and television receivers (TV subscriber) registered in post offices appointed operator as well as person being free of charge according to the Art. 4 of the Act of 21 April 2005 concerning the subscription fees (Journal of Laws No. 85, item 728, with later amendments).

Transport

Transport

Tabl. 1 /250/. **LINIE KOLEJOWE EKSPLOATOWANE ^a**
Stan w dniu 31 XII
RAILWAY LINES OPERATED ^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	2017	SPECIFICATION
	w km in km				
OGÓŁEM ^b	1203	1183	1148	1166	TOTAL ^b
Normalnotorowe	1203	1183	1148	1166	Standard gauge
w tym zelektryfikowane	754	750	737	737	of which electrified
jednotorowe	782	761	726	744	single track
dwu- i więcej torowe	421	422	442	422	double and more tracks
Wąskotorowe	—	—	—	—	Narrow gauge
Na 100 km ² powierzchni ogólnej	5.3	5.2	5.0	5.1	Per 100 km ² of total area

^a Dane dotyczą sieci PKP oraz innych podmiotów będących zarządcami sieci kolejowej. ^b Nie wystąpiły linie kolejowe szerokotorowe.

^a Data concern PKP network and entities managing railway network. ^b Broad gauge lines have not existed.

Tabl. 2 /251/. **DROGI PUBLICZNE O TWARDEJ NAWIERZCHNI**
Stan w dniu 31 XII
HARD SURFACE PUBLIC ROADS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	2017		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym o nawierzchni ulepszonej of which improved	
w km in km						
OGÓŁEM	13549	14022	13943	14014	12755	TOTAL
miejskie	2892	3088	2983	2969	2874	urban
zamiejskie	10657	10934	10960	11045	9881	non-urban
Krajowe	1148	1136	1136	1136	1136	National
miejskie	254	242	242	242	242	urban
zamiejskie	895	894	894	894	894	non-urban
Wojewódzkie	2115	2185	2133	2132	2130	Voivodship
miejskie	291	298	298	299	299	urban
zamiejskie	1824	1887	1835	1833	1831	non-urban
Powiatowe	7112	7033	7059	7074	6656	District
miejskie	753	814	817	812	795	urban
zamiejskie	6359	6218	6242	6262	5861	non-urban
Gminne	3173	3668	3615	3672	2833	Communal
miejskie	1594	1734	1626	1616	1538	urban
zamiejskie	1579	1935	1989	2056	1295	non-urban

Źródło: dane Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad.

Source: data of the General Directorate of National Roads and Motorways.

Tabl. 3 /252/. **POJAZDY SAMOCHODOWE I CIĄGNIKI ZAREJESTROWANE ^a**
Stan w dniu 31 XII
REGISTERED ROAD VEHICLES AND TRACTORS ^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	2017	SPECIFICATION
OGÓŁEM ^b	937571	1137114	1184144	1224806	TOTAL ^b
w tym:					of which:
Samochody osobowe	710603	873351	912079	945914	Passenger cars
Autobusy	4457	5260	5413	5649	Buses

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 316. ^b Bez trolejbusów.

^a See general notes, item 3 on page 316. ^b Excluding trolleybuses.

Tabl. 3 /252/. **POJAZDY SAMOCHODOWE I CIĄGNIKI ZAREJESTROWANE ^a** (dok.)
Stan w dniu 31 XII
REGISTERED ROAD VEHICLES AND TRACTORS ^a (cont.)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	2017	SPECIFICATION
Samochody ciężarowe i ciągniki siodłowe ^c	119754	141637	145789	149599	Lorries and road tractors ^c
Ciągniki balastowe i rolnicze	45369	48189	48933	49259	Balast and agricultural tractors
Motocykle	51143	61161	64050	66209	Motorcycles

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 316. ^b Bez trolejbusów. ^c Łącznie z samochodami ciężarowo-osobowymi.

^a See general notes, item 3 on page 316. ^b Excluding trolleybuses. ^c Including vans.

Tabl. 4 /253/. **LINIE REGULARNEJ KOMUNIKACJI AUTOBUSOWEJ ^a**
Stan w dniu 31 XII
REGULAR BUS TRANSPORT LINES ^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	2017	SPECIFICATION
Krajowe: liczba	1172	886	900	817	National: number
długość w km	70901	55361	51043	44105	length in km
dalekobieżne: liczba	40	35	26	18	long distance: number
długość w km	17506	16074	13161	10012	length in km
regionalne: liczba	270	230	224	175	regional: number
długość w km	22878	19653	16699	13374	length in km
podmiejskie: liczba	844	615	644	618	suburban: number
długość w km	30285	19583	21132	20668	length in km
miejskie: liczba	18	6	6	6	urban: number
długość w km	232	51	51	51	length in km
Międzynarodowe: liczba	9	5	3	3	International: number
długość w km	16147	2885	2633	2633	length in km

^a Przedsiębiorstwa o liczbie pracujących powyżej 9 osób prowadzących regularną komunikację w ruchu krajowym i międzynarodowym; bez przedsiębiorstw komunikacji miejskiej.

^a Entities employing more than 9 persons, providing regular national and international traffic; excluding municipal public transport services.

Tabl. 5 /254/. **TRANSPORT SAMOCHODOWY ZAROBKOWY ^a**
HIRE OR REWARD ROAD TRANSPORT ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	2017	SPECIFICATION
Komunikacja krajowa					Domestic communication
Przewozy ładunków w tys. t	2175,9	2374,6	2586,0	3063,9	Transport of goods in thous. t
Średnia odległość przewozu 1 t ładunku w km	103,2	210,3	173,6	234,0	Average transport distance per 1 t in km
Przewozy pasażerów w tys. osób ^b	24520,7	18100,4	19462,4	18893,9	Transport of passengers in thous. ^b
Średnia odległość przewozu 1 pasażera w km	27,6	26,5	39,5	37,5	Average transport distance per passenger in km
Komunikacja międzynarodowa					International communication
Przewozy ładunków w tys. t	4070,7	8887,3	10575,7	11045,9	Transport of goods in thous. t
Średnia odległość przewozu 1 t ładunku w km	1081,7	719,4	771,3	636,4	Average transport distance per 1 t in km
Przewozy pasażerów w tys. osób ^b	134,7	215,9	110,1	137,4	Transport of passengers in thous. ^b
Średnia odległość przewozu 1 pasażera w km	311,4	277,1	636,1	524,7	Average transport distance per passenger in km

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób. ^b Bez przedsiębiorstw komunikacji miejskiej.

^a Data concerns enterprises employing more than 9 persons. ^b Excluding transports by urban road transport fleet (of which by taxis).

Tabl. 6 /255/. **KOMUNIKACJA MIEJSKA ^a**
Stan w dniu 31 XII
URBAN TRANSPORT ^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	2017	SPECIFICATION
Sieć komunikacyjna – linie w km . . .	1617	1831	1852	1935	Transport network – lines in km
autobusowe	1515	1718	1734	1817	bus
tramwajowe	102	114	118	118	tram
Tabor:					Fleet of:
autobusy: w sztukach	466	450	456	455	buses: in units
liczba miejsc w tys.	54,6	50,8	56,2	51,0	number of seats in thous.
tramwaje: w sztukach	228	209	209	203	trams: in units
liczba miejsc w tys.	28,9	30,8	30,8	30,0	number of seats in thous.
Przewozy pasażerów ^b komunikacją naziemną (w ciągu roku) w mln . .	180,0	176,7	179,5	180,1	Transport of passengers ^b ground transport (during the year) in mln

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw i zakładów komunikacji miejskiej, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^b Dane szacunkowe.

^a Data concern urban transport enterprises and companies, employing more than 9 persons. ^b Estimated data.

Tabl. 7 /256/. **WYPADKI DROGOWE ^a I ICH OFIARY**
ROAD TRAFFIC ACCIDENTS ^a AND THEIR CASUALTIES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	2017	SPECIFICATION
Wypadki	1485	1298	1332	1232	Accidents
Na 10 tys. pojazdów samochodowych i ciągników zarejestrowanych ^b . .	15,8	11,4	14,6	10,1	Per 10 thous. registered motor vehicles and tractors ^b
Ofiary wypadków	1954	1595	1757	1555	Road traffic casualties
Śmiertelne	151	125	149	120	Fatalities
na 100 tys. ludności	8,8	7,3	8,7	7,0	per 100 thous. population
Ranni	1802	1470	1608	1435	Injured
na 100 tys. ludności	104,5	85,9	94,1	84,1	per 100 thous. population

^a Zarejestrowane przez Policję. ^b Pojazdy według stanu w dniu 31 XII; od 2011 r. łącznie z pojazdami posiadającymi po-
zwolenia czasowe wydane w końcu roku.

Źródło: dane Komendy Głównej Policji.

^a Registered by the Police. ^b Vehicles as of 31 XII; since 2011 including road vehicles having temporary permission given
at the end of the year.

Source: data of the National Police Headquarters.

Tabl. 8 /257/. **WYPADKI DROGOWE ^a WEDŁUG SPRAWCÓW WAŻNIEJSZYCH PRZYCZYN
I RODZAJÓW POJAZDÓW**
ROAD ACCIDENTS ^a BY CULPRITS MAJOR CAUSES AND TYPES OF VEHICLES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2016	2017	SPECIFICATION
Wypadki	1332	1232	Accidents
Z winy kierujących pojazdami	1111	1024	Guilt of drivers
w tym:			of which:
niedostosowanie prędkości do warunków ruchu	243	209	inappropriate speed for road conditions
nieprzestrzeganie pierwszeństwa przejazdu	266	227	non-compliance with vehicle right of way
nieprawidłowe wyprzedzanie	74	51	incorrectly overtaking
nieprawidłowe zachowanie wobec pieszego	196	214	incorrectly behaviour towards the pedestrian
niezachowanie bezpiecznej odległości między pojazdami	103	109	not keeping a safe distance between vehicles
Z winy pieszych	105	90	Guilt of pedestrians
w tym nieostrożne wejście na jezdnię	70	47	of which carelessly entering to the roadway
Pozostałe ^b	116	118	Others ^b

^a Zarejestrowane przez Policję. ^b Dane obejmują winę pasażerów, współwinę uczestników ruchu oraz inne przyczyny.

Źródło: dane Komendy Głównej Policji.

^a Registered by the police. ^b Data include guilt of passengers, complicity of traffic participants and other reasons.

Source: data of the National Police Headquarters.

Tabl. 8 /257/.

WYPADKI DROGOWE ^a WEDŁUG SPRAWCÓW WAŻNIEJSZYCH PRZYCZYN I RODZAJÓW POJAZDÓW (dok.)ROAD ACCIDENTS ^a BY CULPRITS MAJOR CAUSES AND TYPES OF VEHICLES (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2016	2017	SPECIFICATION
Pojazdy kierujących będących sprawcami wypadków.	1111	1024	Vehicles of drivers being accident culprits
Samochody osobowe	880	813	Passenger cars
Motocykle	38	28	Motorcycles
Rowery	52	37	Bicycles
Motorowery	27	22	Motor-bicycles
Samochody ciężarowe	72	70	Lorries
Inne pojazdy ^b	42	48	Other vehicles ^b
Wypadki z udziałem nietrzeźwych użytkowników dróg	116	81	Accidents involving intoxicated road users
w tym spowodowane przez nietrzeźwych:			of which caused by intoxicated:
Kierujących	56	58	Drivers
samochodami osobowymi	38	45	of passenger cars
motocyklami	1	4	of motorcycles
rowerami	6	1	of bicycles
motorowerami	3	6	of motor-bicycles
samochodami ciężarowymi	4	1	of lorries
innymi pojazdami	4	1	of other vehicles
Piesznych	21	23	Pedestrians

^a Zarejestrowane przez Policję. ^b Łącznie z pojazdami nieustalonymi.

Źródło: dane Komendy Głównej Policji.

^a Registered by the police. ^b Including unidentified vehicles.

Source: data of the National Police Headquarters.

Telekomunikacja

Telecommunications

Tabl. 9 /258/.

ABONENCI TELEFONICZNI I APARATY TELEFONICZNE ^a

Stan w dniu 31 XII

TELEPHONE SUBSCRIBERS AND TELEPHONE SETS ^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	2017	SPECIFICATION
Telefoniczne łącza główne w tys. . .	358,4	212,3	195,4	160,2	Telephone main line in thous.
w tym abonenci prywatni ^b	258,8	148,4	136,3	106,8	of which private subscribers ^b
miasta	315,1	185,7	169,9	140,2	urban areas
w tym abonenci prywatni ^b	225,3	128,3	114,0	92,7	of which private subscribers ^b
wieś	43,4	26,6	25,5	20,1	rural areas
w tym abonenci prywatni ^b	33,6	20,2	22,4	14,1	of which private subscribers ^b
w tym standardowe łącza główne (abonenci telefonii przewodowej)	309,5	184,3	169,4	136,7	of which standard main line (fixed line telephone subscribers)
miasta	270,0	159,8	146,0	118,5	urban areas
wieś	39,5	24,5	23,5	18,3	rural areas
Aparaty telefoniczne publiczne samoinkasujące	1932	370	283	158	Public pay telephones
miasta	1401	278	198	126	urban areas
wieś	531	92	85	32	rural areas

^a Dane dotyczą operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej. ^b Posiadający aparaty telefoniczne zainstalowane w mieszkaniach prywatnych.^a Data concerns operators of public telecommunication Network system. ^b Possessing telephones installed in private dwellings.

Uwagi ogólne

1. Dla statystycznego ujęcia poszczególnych elementów gospodarki morskiej jako całości (podmioty, pracujący, przeciętne zatrudnienie) za podstawę przyjęto rodzaje działalności wybrane z niżej wymienionych sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007):

- **sekcja A:** Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (rybołówstwo w wodach morskich),
- **sekcja C:** Przetwórstwo przemysłowe (produkcja statków i konstrukcji pływających, produkcja łodzi wycieczkowych i sportowych, naprawa konserwacja statków i łodzi, przetwarzanie konserwowanie ryb, skorupiaków i mięczaków),
- **sekcja G:** Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (sprzedaż hurtowa pozostałej żywności włączając ryby, skorupiaki i mięczaki; sprzedaż detaliczna ryb, skorupiaków i mięczaków prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach),
- **sekcja H:** Transport i gospodarka magazynowa (transport morski i przybrzeżny pasażerski i towarów, przeładunek towarów w portach morskich, magazynowanie i przechowywanie towarów w portach morskich, działalność usługowa wspomagająca transport morski, działalność morskich agencji transportowych),
- **sekcja I:** Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi (turystyka nadmorska)
- **sekcja L:** Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości (zarządy portów morskich),
- **sekcja M:** Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (badania naukowe i prace rozwojowe dla gospodarki morskiej),
- **sekcja N:** Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca (wynajem i dzierżawa środków transportu wodnego),
- **sekcja O:** Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne (kierowanie w zakresie efektywności gospodarowania – urzędy morskie),
- **sekcja P:** Edukacja (morska).

2. Dane o podmiotach gospodarki morskiej dotyczą podmiotów gospodarki narodowej zarejestrowanych w systemie REGON mających siedzibę na terenie województwa zachodniopomorskiego, bez względu na miejsce prowadzonej działalności.

General notes

1. In order to show particular elements of maritime economy (i.e. entities, employees, average employment) as a whole, selected types of activity from the mentioned below the Polish Classification of Activity (PKD 2007) were adopted:

- **A section:** Agriculture, forestry and fishing (sea fishing),
- **C section:** Manufacturing (building of ships and floating structures; building of pleasure and sport boats, repair and maintenance of ships and boats, processing and preserving fish, crustaceans and molluscs),
- **G section:** Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles including motorcycles (wholesale of other foods, including fish, crustaceans and molluscs; retail sale of fish, crustaceans and molluscs in specialized stores),
- **H section:** Transport and storage (sea and coastal passenger and freight water transport, cargo handling, storage of goods in seaports, services supporting maritime transport, activity of maritime transport agencies),
- **I section:** Accommodation and food service activities (tourism on coastal area)
- **L section:** Real estate, renting and business activities (seaports' authorities),
- **M section:** Professional, scientific and technical activities (research and development for maritime economy purposes),
- **N section:** Administrative and supportive activities (waterborne transport equipment renting),
- **O section:** Public administration and national defence; compulsory social security (management towards the effectiveness – maritime offices),
- **P section:** Education (maritime).

2. Data on maritime sector entities concern national economy units registered in the REGON system, having their seats in the Zachodniopomorskie voivodship, irrespective of place of the business they run.

3. Informacje o **pracujących** obejmują osoby pracujące w podmiotach gospodarki morskiej łącznie z ich jednostkami lokalnymi. Dane dotyczące pracujących opracowano na podstawie sprawozdawczości rocznej oraz szacunków.

4. Dane o pracujących i o zatrudnionych nie obejmują uczniów i osób pracujących na umowę zlecenie oraz osób skreślonych tymczasowo z ewidencji, z którymi nie rozwiązano umowy o pracę (np. korzystających z urlopów bezpłatnych powyżej 3 miesięcy).

5. **Obroty ładunkowe portu** jest to łączna ilość masy ładunkowej przemieszczonej przez port w danym okresie czasu. Dane przedstawione w tablicach dotyczą międzynarodowego i krajowego obrotu morskiego (kabotażu).

6. **Ładunki toczne/ro-ro** są to ładunki drobnicowe przeładowywane systemem roll-on, roll-off np. samochody ciężarowe z ładunkiem lub bez, wagony z ładunkiem lub bez, ładunki na roll-trailerach (podwoziach niskich).

Kryterium **klasyfikacji ładunków tocznych** do poszczególnych grup ładunkowych jest „najbardziej zewnętrzna” jednostka ładunkowa, np. kontener wjeżdżający na statek na wagonie kolejowym jest wykazywany jako wagon, a nie jako kontener. Wyjątkiem są kontenery załadowywane/wyładowywane na roll-trailerach (podwoziach niskich), które do 2009 r. wykazywano jako kontenery, a nie jako roll-trailery.

7. **Ładunki tranzytowe** są to ładunki pochodzące od nadawcy zagranicznego, dowieszone do polskiego portu morskiego i przeznaczone dla odbiorcy zagranicznego.

8. **Krajowy obrót morski (kabotaż)** obejmuje ładunki przewożone drogą morską w obrocie pomiędzy polskimi portami morskimi.

9. Dane dotyczące obrotów ładunkowych, ruchu pasażerów i statków w portach morskich pochodzą z badania statystycznego transportu morskiego opartego na **Dyrektywie 2009/42/WE**.

10. **Dane o ruchu statków w portach morskich** obejmują statki transportowe, do których zalicza się również barki morskie oraz statki nietransportowe pełniące funkcje transportowe.

Nie uwzględniają natomiast statków nie spełniających funkcji transportowych (np. statków szkolnych, holowników, łodolamaczy, statków nowozbudowanych wychodzących w morze na próby), statków o pojemności brutto (GT) poniżej 100.

11. **Pojemność brutto statku (GT)** zgodnie z Międzynarodową konwencją o pomierzaniu pojemności statków z 1969 r. jest to miara całkowitej pojemności zamkniętych pomieszczeń statku wewnątrz kadłuba i nadbudówek.

Podstawę do obliczenia pojemności statku według powyższej konwencji stanowi pomiar pojemności przeprowadzony w jednostkach układu miar SI (m^3), skorygowany następnie odpowiednim współczynnikiem.

3. Data regarding **employment** concern persons employed in entities of maritime economy including their local units. Data concerning employment were compiled out of annual reports or estimations.

4. Data regarding employees and employment do not include students and people employed on the basis of free for task agreement and persons temporarily struck off the list, with whom employment contracts remained in force (e.g. using the unpaid vacations for more than 3 months).

5. **Cargo traffic in ports** is a total commodity volume moved over the port during a particular period. Data presented in tables concern international and domestic sea-borne traffic (cabotage).

6. **Ro-ro cargo** – a wheeled general cargo, (un)/loaded with the roll-on/roll-off system, e.g. trucks with or without cargo, rail wagons with or without cargo, cargo on shipborne port-to-port trailers.

The “outermost package” (a cargo unit) is considered the criterion to classify the **ro-ro cargo** into relevant cargo categories, e.g. a container in a rail wagon loaded on board is reported as a rail wagon, not as a container, with the exception of containers on trailers reported as containers (until 2009), not as trailers.

7. **Transit cargo** is a cargo of a foreign shipper, carried to a Polish seaport assigned for a foreign consignee.

8. **Domestic maritime traffic (cabotage)** includes sea-borne cargo traffic between Polish seaports.

9. The data about cargo, passenger and ship traffic in seaports have been produced out of the maritime statistics survey according to the **Directive 2009/42/EC**.

10. **Statistics on ship traffic through seaports** include both cargo carrying ships including seaborne, barges and non-cargo-carrying ships performing transport activities.

The other hand, the following are excluded ships of miscellaneous, non-cargo carrying, activities (e.g. training ships, tugboats, icebreakers, new build ships that set off to perform sea trials), ships of gross tonnage (GT) below 100.

11. **Gross tonnage (GT)** – according to the International convention on the tonnage measurement of ships 1969, it is a measure of total capacity of closed ship rooms inside the hull and superstructures.

Ship's capacity expressed in the SI system of units (i.e. cubic meters) and adjusted with a relevant coefficient, is a basis to calculate the tonnage as per the above mentioned convention.

12. Pojemność netto (NT) – zgodnie z Międzynarodową konwencją o pomierzaniu pojemności statków z 1969 r. jest to miara pojemności użytkowej statku, tj. zamkniętych pomieszczeń przystosowanych do przewozu ładunków (w tym pasażerów), które zostały włączone do pojemności brutto.

13. Nośność (DWT) to ciężar, jaki statek może przyjąć zanurzając się do letniej linii ładunkowej w wodzie morskiej.

14. Dane o morskiej i przybrzeżnej flocie transportowej dotyczą statków o polskiej własności i współwłasności bez względu na podnoszoną banderę.

15. Do przewozów ładunków morską flotą transportową wykonanych w żegludze regularnej zalicza się przewozy wykonane statkami liniowymi, kursującymi według ustalonego i ogłoszonego rozkładu podróży na określonej z góry trasie i zawierającymi do portów określonych w rozkładzie podróży.

16. Do przewozów wykonanych w żegludze nie-regularnej zalicza się przewozy wykonane statkami transportowymi żeglugi nieregularnej, tj. statkami kursującymi bez ogłoszonego rozkładu podróży i kierowanymi zgodnie z aktualnymi potrzebami przewozowymi.

17. Żegluga bliskiego zasięgu obejmuje przewozy w zasięgu bałtyckim i europejskim, natomiast **żegluga dalekiego zasięgu** obejmuje przewozy w zasięgu oceanicznym.

18. Do przewozów w zasięgu bałtyckim zalicza się przewozy wykonane statkami kursującymi na trasach obejmujących porty Morza Bałtyckiego aż do linii Kristiansand (Norwegia) – Skagen (Dania).

19. Do przewozów w zasięgu europejskim zalicza się przewozy wykonane statkami kursującymi na trasach obejmujących porty europejskie (z wyjątkiem portów leżących w zasięgu bałtyckim), azjatyckie porty Morza Czarnego i Morza Śródziemnego oraz porty Afryki Północnej do szerokości portu Casablanca włącznie.

20. Do przewozów w zasięgu oceanicznym zalicza się przewozy wykonane statkami kursującymi na trasach wykraczających poza zasięg bałtycki i europejski.

21. Przewozy ładunków promami wykonane morską i przybrzeżną flotą transportową obejmują ciężar przewożonych samochodów oraz innych środków transportu nieprzewożących ładunków tzn. uwzględniony jest ciężar ładunku oraz ciężar środków transportu, na którym znajduje się ładunek.

22. Za ładunki polskiego handlu zagranicznego w gestii własnej uważa się ładunki będące w gestii przewozowej polskich eksporterów względnie importerów; w **gestii obcej** – będące w gestii przewozowej zagranicznych eksporterów względnie importerów.

23. Przewozy ładunków polskiego handlu zagranicznego i ładunków tranzytowych nie obejmują ciężaru samochodów i innych środków transportu, które są załadowane ładunkami polskiego handlu zagranicznego i przewożone promami.

12. Net tonnage (NT) – according to the International convention on the tonnage measurement of ships 1969, it is a measure of ship functional tonnage, i.e. closed rooms adapted for cargo transport (of which for passengers), included in gross tonnage (GT).

13. Deadweight (DWT) – the weight, that ship can strike immersing to the summer load – line in sea water.

14. Data on cargo carrying sea and coastal fleet concern ships of Polish property, joint ownership or share, whatever flag they hoist.

15. Liner shipping means the transport by liner ships operating according to time-tables. Such shipping is included in cargo transport by transport fleet.

16. Tramping refers to the transport by cargo carrying ships operating without any time-table and managed according to the current transport needs.

17. Short-sea shipping refers to the transport on the Baltic Sea and European routes, on the other hand **deep-sea shipping** refers to the transport on the ocean routes.

18. Baltic Sea range transport refers to the transport on the routes covering ports of the Baltic Sea up to Kristiansund (Norway) – Skagen (Denmark).

19. European range transport refers to the transport on the routes covering European ports (excluding those situated in the Baltic region), Asian ports of the Black and the Mediterranean Sea as well as ports of North Africa up to the port of Casablanca.

20. Ocean range transport refers to the transport on the routes beyond the Baltic and European range.

21. The weight of cargo transported by maritime and coastal ferries include the weight of vehicles and other means of transport, i.e. without cargo inside, i.e. both the weight of cargo and the weight of means of transport with cargo are included.

22. Polish foreign trade cargo under own management refers to freight managed by Polish exporters or importers (optionally); while cargo under **foreign management** refers to freight managed by foreign exporters or importers (optionally).

23. The weight of vehicles and other means of transport with Polish foreign trade cargo on board ferries, is excluded from Polish foreign trade and transit.

24. Dane o przewozach morską i przybrzeżną flotą transportową dotyczą przewozów w rejsach zakończonych w roku sprawozdawczym, statkami eksploatowanymi przez polskich armatorów lub operatorów, niezależnie od podnoszonej bandery. Nie obejmują przewoźników, którzy przenieśli siedzibę za granicę.

25. Żegluga przybrzeżna oznacza żeglugę w odległości nie większej niż 20 mil morskich od brzegu w rejonie Morza Bałtyckiego lub innego morza zamkniętego o podobnych warunkach żeglugowych.

26. Przemysł stoczniowy zawiera informacje o remontach i stanie portfela zamówień na morskie statki handlowe.

27. W tablicach zaprezentowano dane dotyczące **floty rybackiej** (w podziale na trawlerzy dalekomorskie, kutry i łodzie rybackie), **połowów ryb i produkcji przetworów rybnych**.

28. Informacje o hydrotechnicznym umocnieniu brzegów morskich przedstawiają nowopowstałe umocnienia bez rozbudowy, remontów i zabezpieczeń już istniejących.

24. Data on maritime transport and coastal transport concern transport in voyages finished in the reporting year, by ships operated by Polish shipowners or operators, whatever flag is hoisted. No information on operators who moved their head offices abroad is included.

25. Coastal shipping means the shipping in the distance not exceeding 20 nautical miles from the shore of the Baltic Sea or other closed sea with similar shipping conditions.

26. Shipbuilding and shiprepair activities comprise data on repairs, orderbooks for maritime merchant ships.

27. The tables show data on fishing fleet (are divided into these on deep-sea trawlers, cutters and fishing boats), **volume of fish**, and **fish processed foods**.

28. Information regarding hydrotechnical coast reinforcements presents new-made reinforcing structures without extensions, repairs and strengthening the already existing ones.

Tabl. 1 /259/.

WYBRANE DANE O GOSPODARCE MORSKIEJ

SELECTED DATA REGARDING MARITIME ECONOMY

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	2017	Polska= = 100 Poland= = 100	SPECIFICATION
Podmioty gospodarki morskiej ^a . . .	2791	3453	4205	4681	25,2	Entities of maritime economy ^a
Pracujący w podmiotach gospodarki morskiej ^a	20515	23726	25395	27099	24,1	Employed persons in entities of maritime economy ^a
Przeciętne zatrudnienie w podmiotach gospodarki morskiej ^b	14963	15049	16243	17295	23,1	Average employment in entities of maritime economy ^b
Przeciętne wynagrodzenie miesięczne brutto w podmiotach gospodarki morskiej ^b w zł	3518,15	4384,34	4571,21	4560,94	x	Average monthly gross wage and salary in entities of maritime economy ^b in zł
Nakłady inwestycyjne podmiotów gospodarki morskiej w mln zł ^{bc}	350,3	627,5	210,4	219,4	17,5	Investment outlays of maritime economy entities in mln zł ^{bc}
w tym nowe obiekty majątkowe i ulepszenie istniejących.	345,4	594,7	197,5	201,4	17,2	of which new asset items and improving of existing items
Wartość brutto środków trwałych podmiotów gospodarki morskiej ^{abd} w mln zł	4498,3	5923,4	4661,7	6756,7	24,9	Gross value of fixed assets of maritime economy entities ^{abd} in mln zł

^a Stan w dniu 31 XII. ^b Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^c Łącznie z nakładami na zakup używanych środków trwałych. ^d Bez wartości gruntów.

^a As of 31 XII. ^b Data concern economic entities employing more than 9 persons. ^c Including outlays on purchase of second-hand fixed assets. ^d Excluding land value.

Tabl. 2 /260/.

OBROTY ŁADUNKOWE W PORTACH MORSKICH

CARGO TRAFFIC IN SEAPORTS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2015	2016	2017	2010	2015	2016	2017
	w tys. t in thous. t				w odsetkach in percent			
OGÓŁEM TOTAL	20671,7	22243,8	23478,0	25656,7	100,0	100,0	100,0	100,0
WEDŁUG PORTÓW BY PORTS								
Szczecin	7969,2	8276,3	8911,0	8742,9	38,6	37,2	38,0	34,1
Świnoujście	10682,7	11759,2	12572,5	14708,8	51,7	52,9	53,5	57,3
Police	1829,0	1724,5	1739,5	1852,0	8,8	7,8	7,4	7,2
Kołobrzeg	147,2	118,3	141,6	214,5	0,7	0,5	0,6	0,4
Darłowo	43,6	331,8	90,8	107,4	0,2	1,5	0,4	0,8
Stepnica	–	33,4	22,7	31,2	–	0,2	0,1	0,1
Trzebież	–	0,4	–	–	–	0,0	–	–
WEDŁUG GRUP ŁADUNKÓW BY CARGO GROUPS								
Masowe ciekłe Liquid bulk	1988,2	3022,1	4023,8	5604,8	9,6	13,6	17,1	21,8
w tym produkty z ropy naftowej of which oil products	1398,1	1675,2	2645,9	3566,8	6,8	7,5	11,3	13,9
Masowe suche Dry bulk	12236,0	10743,6	10189,1	10313,4	59,2	48,3	43,4	40,2
w tym węgiel i koks of which coal and coke	6847,5	2507,6	2432,1	1921,0	33,1	11,3	10,4	7,5
Kontenery duże Large containers	464,2	515,8	498,5	524,8	2,2	2,3	2,1	2,0
Ładunki toczne Ro-ro units	3952,8	5552,8	5931,2	6315,3	19,1	25,0	25,3	24,6
Pozostałe ładunki drobnicowe (w tym małe kontenery <20') Other general cargo (including small containers <20')	2030,6	2409,6	2835,5	2898,5	9,8	10,8	12,1	11,3

Tabl. 3 /261/.

MIĘDZYNARODOWY OBRÓT MORSKI
INTERNATIONAL MARITIME TRAFFIC

GRUPY ŁADUNKÓW GROUPS OF CARGO	2010	2015	2016	2017	2010	2015	2016	2017
	ogółem total				w tym wyładunek of which unloading			
	w tys. t in thous. t							
OGÓŁEM TOTAL	20236,6	21544,0	22045,3	24040,5	11374,1	12611,2	12799,5	15353,3
w tym obrót ładunków transzytowych of which transit cargo traffic	3252,7	3076,7	3040,1	2977,7	1686,4	1909,7	1910,2	1876,6
Masowe ciekłe Liquid bulk	1649,1	2532,5	2771,4	4081,6	697,1	960,4	1610,3	2480,5
w tym produkty z ropy naftowej of which oil products	1068,3	1185,6	1393,6	2043,5	274,8	346,4	500,2	784,6
Masowe suche Dry bulk	12152,0	10537,4	10020,4	10231,8	7132,9	6902,5	5947,9	7380,6
w tym węgiel i koks of which coal and coke	6847,5	2507,6	2432,1	1915,0	3601,9	952,1	757,4	966,0
Kontenery duże Large containers	455,6	513,9	488,1	521,2	258,6	296,5	298,2	290,4
Ładunki toczne Ro-ro units	3952,8	5552,8	5931,2	6315,3	2109,9	2777,1	2923,9	3089,9
Pozostałe ładunki drobnicowe (w tym małe kontenery <20') Other general cargo (including small containers, <20')	2027,2	2407,5	2834,2	2890,6	1175,6	1674,7	2019,1	2112,0

Tabl. 4 /262/.

KONTENERY W MIĘDZYNARODOWYM OBROcie MORSKIM WEDŁUG KATEGORII
I GRUP ŁADUNKOWYCH ORAZ PORTÓW W 2017 R.
INTERNATIONAL MARITIME CONTAINER TRAFFIC BY CATEGORIES AND GROUPS
OF CARGO AND PORTS IN 2017

KATEGORIE I GRUPY ŁADUNKOWE CARGO CATEGORIES AND GROUPS	Jednostki ładunkowe Cargo units		
	ogółem total	z ładunkiem with load	puste empty
OGÓŁEM w sztukach TOTAL in units			
Kontenery duże Large containers	51682	35344	16338
kontenery 20' 20' freight units	15258	10298	4960
kontenery 40' 40' freight units	16754	12597	4157
kontenery >20'<40' >20'<40' freight units	27	27	—
kontenery >40' freight units >40'	19643	12422	7221

Tabl. 4 /262/.

KONTENERY W MIĘDZYNARODOWYM OBROTCIE MORSKIM WEDŁUG KATEGORII I GRUP ŁADUNKOWYCH ORAZ PORTÓW W 2017 R. (cd.)

INTERNATIONAL MARITIME CONTAINER TRAFFIC BY CATEGORIES AND GROUPS OF CARGO AND PORTS IN 2017 (cont.)

KATEGORIE I GRUPY ŁADUNKOWE CARGO CATEGORIES AND GROUPS	Jednostki ładunkowe Cargo units		
	ogółem total	z ładunkiem with load	puste empty

OGÓŁEM (dok.) TOTAL (cont.)
w TEU in TEU

Kontenery duże Large containers	93003	63482	29521
kontenery 20' 20' freight units	15258	10298	4960
kontenery 40' 40' freight units	33508	25194	8314
kontenery >20'<40' >20'<40' freight units	41	41	—
kontenery >40' freight units >40'	44197	27950	16247

SZCZECIN
w sztukach in units

Kontenery duże Large containers	46873	32702	14171
kontenery 20' 20' freight units	14563	10060	4503
kontenery 40' 40' freight units	12667	10220	2447
kontenery >40' freight units >40'	19643	12422	7221

w TEU in TEU

Kontenery duże Large containers	84094	58450	25644
kontenery 20' 20' freight units	14563	10060	4503
kontenery 40' 40' freight units	25334	20440	4894
kontenery >40' freight units >40'	44197	27950	16247

ŚWINOUJŚCIE
w sztukach in units

Kontenery duże Large containers	4809	2642	2167
kontenery 20' 20' freight units	695	238	457
kontenery 40' 40' freight units	4087	2377	1710
kontenery >20'<40' freight units >20'<40'	27	27	—

Tabl. 4 /262/.

KONTENERY W MIĘDZYNARODOWYM OBROcie MORSKIM WEDŁUG KATEGORII I GRUP ŁADUNKOWYCH ORAZ PORTÓW W 2017 R. (cd.)

INTERNATIONAL MARITIME CONTAINER TRAFFIC BY CATEGORIES AND GROUPS OF CARGO AND PORTS IN 2017 (cont.)

KATEGORIE I GRUPY ŁADUNKOWE CARGO CATEGORIES AND GROUPS	Jednostki ładunkowe Cargo units		
	ogółem total	z ładunkiem with load	puste empty

ŚWINOUJŚCIE (dok.) (cont.)
w TEU in TEU

Kontenery duże Large containers	8910	5033	3877
kontenery 20' 20' freight units	695	238	457
kontenery 40' 40' freight units	8174	4754	3420
kontenery >20'<40' freight units >20'<40'	41	41	—

W TYM WYŁADUNEK OF WHICH UNLOADING**OGÓŁEM TOTAL**
w sztukach in units

Kontenery duże Large containers	26276	17671	8605
kontenery 20' 20' freight units	7788	7786	2
kontenery >20'<40' freight units >20'<40'	885227	739427	1458
kontenery >40' freight units >40'	9609	2464	7145

w TEU in TEU

Kontenery duże Large containers	47153	28159	18994
kontenery 20' 20' freight units	7788	7786	2
kontenery >20'<40' freight units >20'<40'	1770441	1478841	2916
kontenery >40' freight units >40'	21620	5544	16076

SZCZECIN
w sztukach in units

Kontenery duże Large containers	23951	16609	7342
kontenery 20' 20' freight units	7549	7548	1
kontenery 40' 40' freight units	6793	6597	196
kontenery >40' freight units >40'	9609	2464	7145

Tabl. 4 /262/.

KONTENERY W MIĘDZYNARODOWYM OBROcie MORSKIM WEDŁUG KATEGORII I GRUP ŁADUNKOWYCH ORAZ PORTÓW W 2017 R. (dok.)

INTERNATIONAL MARITIME CONTAINER TRAFFIC BY CATEGORIES AND GROUPS OF CARGO AND PORTS IN 2017 (cont.)

KATEGORIE I GRUPY ŁADUNKOWE CARGO CATEGORIES AND GROUPS	Jednostki ładunkowe Cargo units		
	ogółem total	z ładunkiem with load	puste empty
SZCZECIN (dok.) (cont.) w TEU in TEU			
Kontenery duże Large containers	42755	26286	16469
kontenery 20' 20' freight units	7549	7548	1
kontenery 40' 40' freight units	13586	13194	392
kontenery >40' freight units >40'	21620	5544	16076
ŚWINOUJŚCIE w sztukach in units			
Kontenery duże Large containers	2325	1062	1263
kontenery 20' 20' freight units	239	238	1
kontenery 40' 40' freight units	2059	797	1262
kontenery >20'<40' freight units >20'<40'	27	27	–
w TEU in TEU			
Kontenery duże Large containers	4398	1873	2525
kontenery 20' 20' freight units	239	238	1
kontenery 40' 40' freight units	4118	1594	2524
kontenery >20'<40' freight units >20'<40'	41	41	–

Tabl. 5 /263/.

MIĘDZYNARODOWY RUCH PASAŻERÓW W PORTACH MORSKICH

INTERNATIONAL PASSENGER TRAFFIC IN SEAPORTS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2015	2016	2017		
	ogółem total			przejazdy arrivals	wyjazdy departures	
OGÓŁEM TOTAL	948829	1139072	1217174	1253137	622726	630411
Darłowo	3931	1024	–	–	–	–
Kołobrzeg	25926	27117	32480	29690	14798	14892
Międzyzdroje	49022	62467	66725	61437	30522	30915
Nowe Warpno	1937	–	–	–	–	–
Police	–	1	12	–	–	–
Szczecin	698	1229	896	1071	1001	70
Świnoujście	865963	1046407	1116291	1160156	576405	583751
Trzebież	1352	827	770	783	–	783

Tabl. 6 / 264/.

STATKI TRANSPORTOWE WCHODZĄCE DO PORTÓW MORSKICH WEDŁUG BANDER
CARGO-CARRYING SHIPS ENTERING SEAPORTS BY FLAGS

BANDERY ^a FLAGS ^a	2010		2015		2016		2017	
	liczba statków number of ships	pojemność netto (NT) w tys. net tonnage in thous.	liczba statków number of ships	pojemność netto (NT) w tys. net tonnage in thous.	liczba statków number of ships	pojemność netto (NT) w tys. net tonnage in thous.	liczba statków number of ships	pojemność netto (NT) w tys. net tonnage in thous.
OGÓŁEM TOTAL	9322	27600	9292	35790	9501	37356	9913	38594
Polska Poland	1655	1561	895	278	1063	541	1160	581
Obce Foreign	7667	26040	8397	35513	8438	36816	8753	38013
Antigua i Barbuda . . . Antigua and Barbuda	573	1008	517	935	514	866	418	629
Bahamy The Bahamas	2013	14915	2048	16731	2079	17439	2212	18715
Barbados Barbados	70	90	74	112	56	80	128	174
Belgia Belgium	45	50	40	44	74	110	60	86
Chiny – Specjalny Re- gion Administracyjny Hongkong China – Hong Kong Special Administrative Region	11	193	26	190	26	245	30	207
Cypr Cyprus	807	3510	1694	10294	1687	10343	1706	10608
Dania ^b Denmark ^b	223	597	76	141	73	89	68	164
Finlandia Finland	78	121	72	121	61	97	57	84
Gibraltar Gibraltar	181	334	182	314	137	270	95	203
Grecja Greece	2	6	1	27	4	114	4	80
Holandia Netherlands	373	700	624	1078	618	1060	602	999
Liberia Liberia	55	390	67	568	54	706	32	289
Malta Malta	180	575	163	701	192	531	315	798
Niemcy Germany	1699	383	1651	921	1750	956	1903	1166
Norwegia ^c Norway ^c	264	426	138	358	140	326	129	241
Panama Panama	86	690	68	768	81	829	76	1025
Portugalia Portugal	71	142	45	116	40	79	47	97
Rosja Russia	190	209	191	232	161	209	208	297
Singapur Singapore	35	95	20	158	20	217	38	382

^a Wyodrębniono bandery, dla których w 2017 r. łączna pojemność netto (NT) statków wchodzących wyniosła więcej niż 50 tys. ^b Łącznie ze statkami zarejestrowanymi w rejestrze otwartym DIS. ^c Łącznie ze statkami zarejestrowanymi w rejestrze otwartym NIS.

^a The selection of the flags presented in the table applies to calls by ships of net tonnage (NT) more than 50 thous. in 2017. ^b Including ships registered in the DIS open registry. ^c Including ships registered in the NIS open registry.

Tabl. 6 /264/.

STATKI TRANSPORTOWE WCHODZĄCE DO PORTÓW MORSKICH WEDŁUG BANDER (dok.)
CARGO-CARRYING SHIPS ENTERING SEAPORTS BY FLAGS (cont.)

BANDERY ^a FLAGS ^a	2010		2015		2016		2017	
	liczba statków number of ships	pojemność netto (NT) w tys. net tonnage in thous.	liczba statków number of ships	pojemność netto (NT) w tys. net tonnage in thous.	liczba statków number of ships	pojemność netto (NT) w tys. net tonnage in thous.	liczba statków number of ships	pojemność netto (NT) w tys. net tonnage in thous.
Obce (dok.) Foreign (cont.)								
St. Kits i Nevis St. Kits & Nevis	10	24	21	22	32	45	45	66
St. Vincent i Grenadyny Saint Vincent and the Grenadines	165	178	129	136	102	119	95	71
Szwecja Sweden	96	104	71	233	86	325	28	91
Wielka Brytania ^b . . . United Kingdom ^b	60	199	49	147	46	221	30	90
Wyspy Marshalla . . . Marshall Islands	18	298	32	490	40	660	71	857
Wyspy Owcze Faroe Islands	31	54	78	114	95	147	112	177
Pozostałe Others	331	748	320	561	270	732	244	833

^a Wyodrębniono bandery, dla których w 2017 r. łączna pojemność netto (NT) statków wchodzących wyniosła więcej niż 50 tys. ^b Statki zarejestrowane w rejestrach brytyjskich: Wielka Brytania (Wielka Brytania i Irlandia Północna), Wielka Brytania (Wyspy Man), Wielka Brytania (Wyspy Normandzkie).

^a The selection of the flags presented in the table applies to calls by ships of net tonnage (NT) more than 50 thous. in 2017. ^b Ships registered in the following British registers: United Kingdom (Great Britain & Northern Ireland), United Kingdom (Isle of Man), United Kingdom (Channel Islands).

Tabl. 7 /265/.

MORSKA FLOTA TRANSPORTOWA ^I

Stan w dniu 31 XII

CARGO CARRYING SEA FLEET ^I

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE		2010	2015	2016	2017	SPECIFICATION
a – liczba statków b – nośność (DWT) w tys. t c – pojemność brutto (GT) w tys. d – stan załogi statków						a – number of ships b – deadweight (DWT) in thous. t c – gross tonnage (GT) in thous. d – number of crew members
OGÓŁEM	a	101	74	68	69	TOTAL
	b	2651	2193	2045	2094	
	c	1855	1503	1410	1462	
	d	x	1584	1473	1525	
Statki do przewozu ładunków stałych	a	80	59	54	54	Dry cargo ships
	b	2531	2137	2004	2049	
	c	1589	1322	1241	1267	
	d	x	1112	1021	1025	
w tym masowce	a	68	55	51	51	of which bulk carriers
	b	2448	2127	1997	2041	
	c	1511	1314	1235	1262	
	d	x	1087	1002	1006	

^I Armatorów, których siedziba znajduje się na terenie województwa zachodniopomorskiego.

^I Shipowners, the seat of whom is situated in the zachodniopomorskie voivodship.

Tabl. 7 /265/. **MORSKA FLOTA TRANSPORTOWA** ¹ (dok.)
Stan w dniu 31 XII
CARGO CARRYING SEA FLEET ¹ (cont.)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE a – liczba statków b – nośność (DWT) w tys. t c – pojemność brutto (GT) w tys. d – stan załogi statków		2010	2015	2016	2017	SPECIFICATION a – number of ships b – deadweight (DWT) in thous. t c – gross tonnage (GT) in thous. d – number of crew members
Zbiornikowce	a	7	2	1	1	Tankers
	b	65	17	1	1	
	c	47	12	1	1	
	d	x	24	6	6	
Promy	a	11	7	7	8	Ferries
	b	55	39	39	44	
	c	219	168	168	193	
	d	x	424	422	470	
Statki pasażerskie	a	3	6	2	1	Passenger ships
	b	0	0	0	0	
	c	1	1	1	1	
	d	x	24	12	7	
Jachty morskie	a	x	x	4	5	Yachts
	b	x	x	0	0	
	c	x	x	0	0	
	d	x	x	12	17	

W TYM STATKI PŁYWAJĄCE POD BANDERĄ POLSKĄ OF WHICH SHIPS UNDER POLISH FLAG

RAZEM	a	10	11	7	7	TOTAL
	b	22	11	1	1	
	c	39	9	2	2	
	d	x	55	30	30	
Statki do przewozu ładunków stałych	a	6	4	–	–	Dry cargo ships
	b	18	10	–	–	
	c	24	7	–	–	
	d	x	25	–	–	
Zbiornikowce	a	–	1	1	1	Tankers
	b	–	1	1	1	
	c	–	1	1	1	
	d	x	6	6	6	
Statki pasażerskie	a	3	6	2	1	Passenger ships
	b	0	0	0	0	
	c	1	1	1	1	
	d	x	24	12	7	
Jachty morskie	a	x	x	4	5	Yachts
	b	x	x	0	0	
	c	x	x	0	0	
	d	x	x	12	17	

¹ Armatorów, których siedziba znajduje się na terenie województwa zachodniopomorskiego.

¹ Shipowners, the seat of whom is situated in the zachodniopomorskie voivodship.

Uwaga do tablic 8 – 10

Przewozy ładunków promami obejmują ciężar przewożonych samochodów oraz innych środków transportu nieprzewożących ładunków tzn. uwzględniony jest ciężar ładunku oraz ciężar środków transportu, na którym znajduje się ładunek.

Note to tables 8 – 10

The weight of cargo transported by maritime and coastal ferries include the weight of vehicles and other means of transport, i.e. without cargo inside, i.e. both the weight of cargo and the weight of means of transport with cargo are included.

Tabl. 8 /266/.

**PRZEWozy ŁADUNKÓW MORSKĄ FLOTĄ TRANSPORTOWĄ WEDŁUG RODZAJÓW
ŻEGLUGI I ZASIĘGÓW PŁYWANIA^a**
MARITIME CARGO TRANSPORT BY TYPES OF SHIPPING AND RANGE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	2017	SPECIFICATION
W TYSIĄCACH TON IN THOUSAND TONNES					
OGÓŁEM	7513	5790	6259	7078	TOTAL
Żegluga regularna	5529	5614	6188	6989	Liner shipping
dalekiego zasięgu	82	–	–	–	deep-sea service
bliskiego zasięgu	5447	5614	6188	6989	short-sea service
w tym zasięg bałtycki (promy)	5436	5614	6188	6989	of which Baltic range (ferries)
Żegluga nieregularna	1984	176	71	88	Tramping
w tym zbiornikowce	611	176	71	88	of which tankers
dalekiego zasięgu	309	–	–	–	deep-sea service
bliskiego zasięgu	1676	176	71	88	short-sea service
w tym zasięg bałtycki	611	62	71	88	of which Baltic range
PRACA PRZEWozOWA W MLN TONOKILOMETRÓW TRANSPORT IN MLN TONNE-KILOMETRES					
OGÓŁEM	9077	1299	1255	1418	TOTAL
Żegluga regularna	1793	1076	1196	1345	Liner shipping
dalekiego zasięgu	619	–	–	–	deep-sea service
bliskiego zasięgu	1174	1076	1196	1345	short-sea service
w tym zasięg bałtycki (promy)	1158	1076	1196	1345	of which Baltic range (ferries)
Żegluga nieregularna	7285	223	59	74	Tramping
w tym zbiornikowce	904	223	59	74	of which tankers
dalekiego zasięgu	2592	–	–	–	deep-sea service
bliskiego zasięgu	4693	223	59	74	short-sea service
w tym zasięg bałtycki	904	56	59	74	of which Baltic range

^a Statkami własnymi i dzierżawionymi; patrz uwagi ogólne, ust. 24 na str. 325.

^a Owned and chartered ships; see general notes, item 24 on page 325.

Tabl. 9 /267/.

PRZEWozy ŁADUNKÓW MORSKĄ FLOTĄ TRANSPORTOWĄ WEDŁUG RELACJI^a
MARITIME CARGO TRANSPORT BY RELATION^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	2017	SPECIFICATION
	w tys. t in thous. t				
OGÓŁEM	7513	5790	6259	7078	TOTAL
W relacji z portami polskimi . . .	6107	5734	6204	7002	Directed to/from Polish ports
wywóz z portów polskich . . .	2798	2940	3145	3569	from Polish ports
przywóz do portów polskich . .	3308	2794	3059	3433	to Polish ports
Pomiędzy portami obcymi	1407	56	—	—	Foreign ports transport
Pomiędzy portami polskimi . . .	—	—	55	75	Polish ports transport

^a Statkami własnymi i dzierżawionymi; patrz uwagi ogólne, ust. 24 na str. 325.

^a Owned and chartered ships; see general notes, item 24 on page 325.

Tabl. 10 /268/.

PRZEWOZY ŁADUNKÓW MORSKĄ FLOTĄ TRANSPORTOWĄ WEDŁUG GRUP ^a
MARITIME CARGO TRANSPORT BY GROUPS ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2015	2016	2017	2010	2015	2016	2017
	w tys. t in thous. t				w odsetkach in percent			
OGÓŁEM TOTAL	7513	5790	6259	7078	100,0	100,0	100,0	100,0
Masowe suche Dry bulk	1576	63	—	—	21,0	1,1	—	—
węgiel i koks coal and coke	516	—	—	—	6,9	—	—	—
rudny ore	50	—	—	—	0,7	—	—	—
zboże cereals	345	—	—	—	4,6	—	—	—
inne masowe other bulk	665	63	—	—	8,8	1,1	—	—
Masowe ciekłe Liquid cargo	409	112	71	88	5,4	1,9	1,1	1,2
w tym ropa i produkty naftowe of which crude oil and oil products	409	112	71	88	5,4	1,9	1,1	1,2
Drobnica General cargo	5529	5614	6188	6989	73,6	97,0	98,9	98,8
w tym: of which:								
ładunki toczne ro-ro units	4631	4531	4896	5427	61,6	78,3	78,2	76,7
pozostałe ładunki drobnicowe other genral cargo	887	1083	1292	1563	11,8	18,7	20,6	22,1

^a Statkami własnymi i dzierżawionymi; patrz uwagi ogólne, ust. 24 na str. 325.

^a Owned and chartered ships; see general notes, item 24 on page 325.

Tabl. 11 /269/.

**PRZEWOZY ŁADUNKÓW POLSKIEGO HANDLU ZAGRANICZNEGO I ŁADUNKÓW
TRANZYTOWYCH MORSKĄ FLOTĄ TRANSPORTOWĄ ^a**
**POLISH FOREIGN TRADE AND TRANSIT CARGO TRANSPORT BY CARGO CARRYING
SEA FLEET ^a**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	2017	SPECIFICATION
	w tys. t in thous. t				
Ładunki polskiego handlu zagranicznego ^b	1529	1059	1263	1498	Polish foreign trade ^b
w tym ładunki w gestii własnej	843	929	1077	1279	of which cargo under own management
eksport	568	473	591	730	exports
import	961	586	673	769	imports
Ładunki tranzytowe	109	43	50	64	Transit

^a Statkami własnymi i dzierżawionymi; patrz uwagi ogólne, ust. 24 na str. 325. ^b Przewozy polskiego handlu zagranicznego nie uwzględniają wagi kontenera i jednostek tocznych.

^a Owned and chartered ships; see general notes, item 24 on page 325. ^b The weight of containers and ro-ro cargo are not included in the Polish foreign trade transport.

Tabl. 12 /270/.

**PRZEWOZY PASAŻERÓW^a MORSKĄ FLOTĄ TRANSPORTOWĄ
W KOMUNIKACJI MIĘDZYNARODOWEJ****MARITIME PASSENGER TRANSPORT^a IN INTERNATIONAL TRAFFIC**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	2017	SPECIFICATION
LICZBA PASAŻERÓW NUMBER OF PASSENGERS					
OGÓŁEM	668789	591145	623200	622718	TOTAL
Promy	651872	577212	604985	606141	Ferries
Statki pasażerskie ^b (łącznie z jachtami morskimi)	16915	13933	18215	16577	Passenger ships ^b (including yachts)
PRACA PRZEWOZOWA W TYS. PASAŻEROKILOMETRÓW TRANSPORTATION VOLUME IN THOUS. OF PASSENGER-KILOMETRES					
OGÓŁEM	167811	138476	142734	142371	TOTAL
Promy	164250	135445	138756	138679	Ferries
Statki pasażerskie ^b (łącznie z jachtami morskimi)	3561	3031	3979	3691	Passenger ships ^b (including yachts)
ŚREDNIA ODLEGŁOŚĆ PRZEWOZU JEDNEGO PASAŻERA W KILOMETRACH AVERAGE VOYAGE DISTANCE PER PASSENGER TRANSPORT IN KILOMETRES					
OGÓŁEM	251	234	229	229	TOTAL
Promy	252	235	229	229	Ferries
Statki pasażerskie ^b (łącznie z jachtami morskimi)	211	218	218	223	Passenger ships ^b (including yachts)

^a Bez kierowców samochodów ciężarowych przewożonych promami. ^a Od 2016 r. pasażerowie na jachtach morskich.
^a Excluding truck drivers aboard ferries. ^a Since 2016 sea-going yacht passengers.

Tabl. 13 /271/.

STATKI PASAŻERSKIE I PRZEWOZY PASAŻERÓW PRZYBRZEŻNĄ FLOTĄ TRANSPORTOWĄ
PASSENGER SHIPS AND TRANSPORT OF PASSENGERS BY COASTAL TRANSPORT FLEET

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	2017	SPECIFICATION
Liczba statków (stan w dniu 31 XII) ..	12	8	8	7	Number of vessels (as of 31 XII)
Pojemność brutto (GT) (stan w dniu 31 XII)	1162	885	885	717	Gross tonnage (GT) (as of 31 XII)
Stan załogi statków (stan w dniu 31 XII)	x	35	36	32	Number of crew members (as of 31 XII)
Liczba miejsc pasażerskich (stan w dniu 31 XII)	1527	1256	1256	1026	Number of passengers seats (as of 31 XII)
Liczba przewiezionych pasażerów w tys.	274,6	245,2	265,3	245,4	Number of passengers carried in thous.
Praca przewozowa w tys. pasażerokilometrów	1113,4	994,2	1099,8	1302,8	Transport in thous. passenger – kilometres
Średnia odległość przewozu pasażera w kilometrach	4,1	4,1	4,2	5,3	Average voyage distance per passenger transport in kilometres

Tabl. 14 /272/.

REMONTY STATKÓW I PORTFEL ZAMÓWIEŃ**SHIP REPAIRS AND SHIP REPAIR ORDER BOOK**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2016	2017	Polska = 100 Poland = 100	SPECIFICATION
Portfel zamówień na remonty					Ship repair order book
w sztukach	2	39	15	15,2	in numbers
wartość w mln EUR	0,7	5,8	9,1	4,3	value, in mln EUR
Remonty statków					Ship repairs
w sztukach	218	185	200	37,0	in numbers
wartość w mln EUR	37,3	20,4	28,1	9,0	value, in mln EUR

Źródło: dane Centrum Techniki Okrętowej w Gdańsku.

Source: data of the Ship Design and Research Centre in Gdańsk.

Tabl. 15 /273/. **FLOTA RYBACKA**
Stan w dniu 31 XII
FISHING FLEET
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE a – jednostki pływające b – pojemność brutto (GT) w tys. c – moc w tys. kW		2010	2015	2016	2017	SPECIFICATION a – floating craft b – gross tonnage (GT) in thous. c – power in thous. kW
OGÓŁEM	a	322	356	339	336	TOTAL
	b	5,4	6,0	5,6	5,5	
	c	24,7	24,7	22,9	22,3	
Kutry	a	38	37	32	31	Cutters
	b	3,1	3,6	3,4	3,4	
	c	9,8	9,6	9,0	8,8	
Łodzie rybackie ¹	a	284	319	307	305	Fishing boats ¹
	b	2,2	2,4	2,2	2,1	
	c	14,9	15,1	13,9	13,5	
motorowe	a	278	290	278	277	motorboats
	b	2,2	2,4	2,2	2,1	
	c	14,9	15,1	13,9	13,5	
wiosłowe	a	6	29	29	28	rowboats
	b	0,0	0,0	0,0	0,0	

¹ Dane nie obejmują łodzi pomocniczych.

Źródło: dane Morskiego Instytutu Rybackiego – Państwowego Instytutu Badawczego w Gdyni.

¹ Data do not include auxiliary boats.

Source: data of National Marine Fisheries Research Institute, Gdynia.

Tabl. 16 /274/. **ŁODZIE RYBACKIE ^a WEDŁUG BAZ RYBACKICH**
Stan w dniu 31 XII
FISHING BOATS ^a BY FISHING BASES
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem Total	Wiosłowe Rowing boats	Motorowe Motor boats	
SPECIFICATION		w szt. in numbers		moc w kW	power in kW
OGÓŁEM	2010	284	6	278	14914
TOTAL	2015	319	29	290	15115
	2016	307	29	278	13939
	2017	305	28	277	13498
Chłopy		13	–	13	1018
Darłowo		43	22	21	1225
Dąbki		8	4	4	118
Dziwnów		15	–	15	899
Dźwirzyno		3	–	3	177
Jarosławiec		19	1	18	737
Kamień Pomorski		6	–	6	136
Kołobrzeg		33	–	33	3277
Lubin		8	–	8	206
Międzywodzie		4	–	4	29
Międzyzdroje		4	–	4	280
Mrzeżyno		4	–	4	380
Niechorze		5	–	5	265
Nowe Warpno		2	–	2	24
Rewal		7	–	7	265
Stepnica		10	–	10	199
Szczecin		10	–	10	188
Szczecin-Dąbie		7	1	6	138
Szczecin-Stołczyn		20	–	20	1450
Świnoujście		10	–	10	288
Świnoujście-Karsibór		4	–	4	170
Świnoujście-Przytór		35	–	35	858
Trzebież		13	–	13	636
Unieście		7	–	7	323
Ustronie Morskie		15	–	15	216
Wolin					

^a Bez nielicencjonowanych łodzi pomocniczych.

Źródło: dane Morskiego Instytutu Rybackiego – Państwowego Instytutu Badawczego w Gdyni.

^a Excluding unlicensed auxiliary boats.

Source: data of National Marine Fisheries Research Institute, Gdynia.

Tabl. 17 /275/.

KUTRY WEDŁUG PORTÓW MACIERZYSTYCH

Stan w dniu 31 XII

CUTTERS BY HOME PORTS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION a – kutry cutters b – moc w kW power in kW		2010	2015	2016	2017
OGÓŁEM	a	38	37	32	31
TOTAL	b	9760	9564	8971	8769
Darłowo	a	11	10	4	3
	b	1416	1291	472	270
Dziwnów	a	6	7	7	7
	b	1408	1541	1541	1541
Kołobrzeg	a	18	17	18	17
	b	5999	5950	6177	5736
Mrzeżyno	a	–	–	–	–
	b	–	–	–	–
Świnoujście	a	3	3	3	4
	b	937	781	781	1222

Źródło: dane Morskiego Instytutu Rybackiego – Państwowego Instytutu Badawczego w Gdyni.

Source: data of National Marine Fisheries Research Institute, Gdynia.

Tabl. 18 /276/.

POŁOWY RYB MORSKICH WEDŁUG GATUNKÓW

SEA FISH CATCHES BY SPECIES

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2016	2016	2017
	w t in t			
POŁOWY	43185	50240	53208	47296
CATCHES				
w tym: of which:				
Ryby dorszowate ^a	4436	5942	4766	3893
Codfishes ^a				
w tym dorsze	4347	5926	4564	3374
of which cods				
Szprot	16497	14826	14756	17908
Sprats				
Śledzie	12501	15804	15160	13710
Herrings				

^a Do ryb dorszowatych zaliczono: błętki, czarniaki, dorsze, mintaje, morszczuki i witlinki.

Źródło: dane Morskiego Instytutu Rybackiego – Państwowego Instytutu Badawczego w Gdyni.

^a Codfishes include: blue whittings, coalfishes, cods, pollocks, hakes and whittings.

Source: data of National Marine Fisheries Research Institute, Gdynia.

Tabl. 19 /277/. **PRODUKCJA WYTWORZONA PRZETWORÓW RYBNYCH ^a**
PRODUCTION OF FISH PRODUCTS ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2015	2016	2017
	w t in t			
Ryby morskie mrożone Frozen salt-water fish	28691	21848	26597	27423
Ryby i produkty rybne solone Salted fish and fish products	5656	7464	6967	7656
Ryby i przetwory rybne wędzone Smoked fish and fish products	37779	6331	6832	7036
Ryby i inne zwierzęta wodne marynowane . . . Pickled fish, other water creatures and fish products	13565	13502	12127	10598
Konserwy, prezerwy z ryb oraz innych surowców połowowych Tinned fish, preserved fish and fishery products	8438	12685	11998	13118

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

Tabl. 20 /278/. **HYDROTECHNICZNE UMOCNIECIA BRZEGÓW MORSKICH ^a**
HYDROTECHNICAL COAST REINFORCEMENTS ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Opaska brzegowa Sea-wall		Sztuczne zasilanie plaży Artificial beach nurishment	
	długość length	rzędne korony coping ordinate	długość length	objętość odłożonego refulatu w dam ³ volume of extracted silt in dam ³
	w m in m			
Darłowo 2017	–	–	500	30
Jarosławiec 2016	850	3,5	240	180
2017	620	3,5	–	–
Międzywodzie 2015	–	–	1000	114
Mrzeżyno 2010	–	–	1100	225
2016	–	–	1250	132
Niechorze 2016	1700	1,2	–	–
2017	–	–	1000	90
Rewal 2010	–	–	1600	271
2017	1140	4,2	500	53
Stara Świna 2010	639	1,0	–	–
Trzęsacz 2010	130	4,2	–	–
Ustronie Morskie 2015	392	3,5	1400	100
2016	162	3,5	–	–

^a Ukończone w danym roku.

Źródło: dane urzędów morskich w Słupsku i Szczecinie.

^a Completed in particular year.

Source: data of the Maritime Offices in Słupsk and Szczecin.

Uwagi ogólne

1. Informacje w dziale – jeśli nie zaznaczono inaczej – dotyczą wszystkich jednostek gospodarki narodowej prowadzących działalność handlową lub gastronomiczną.

Przez **przedsiębiorstwa handlowe** rozumie się podmioty gospodarcze, których podstawowym rodzajem działalności jest sprzedaż towarów, zaliczana zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności (PKD 2007) do sekcji „Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych włączając motocykle”.

2. Dane o **sprzedaży detalicznej** obejmują:

- 1) sprzedaż towarów konsumpcyjnych i niekonsumpcyjnych w:
 - punktach sprzedaży detalicznej,
 - hurtowniach oraz u producentów w ilościach wskazujących na zakup dla potrzeb indywidualnych nabywców;
- 2) sprzedaż towarów handlowych (konsumpcyjnych) oraz produkcji gastronomicznej w placówkach gastronomicznych.

W wartości sprzedaży detalicznej uwzględniono sprzedaż towarów zarówno ludności, jak i konsumentom zbiorowym, tj. urzędowi, instytucjom, żłobkom, przedszkolom itp., nie uwzględniono natomiast sprzedaży targowiskowej dokonanej przez sprzedawców uiszczających jedynie opłatę placową (np. sprzedaży produktów rolnych dokonanej przez producentów rolników, sprzedaży na giełdach samochodowych).

Dane dotyczące sprzedaży detalicznej prezentuje się w dostosowaniu do Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP); patrz uwagi ogólne do *Rocznika*, ust. 8, pkt 3) na str. 22.

3. Podziału towarów na **konsumpcyjne i niekonsumpcyjne** dokonano umownie, zaliczając do niekonsumpcyjnych te towary, których zużycie odbywa się głównie w sferze produkcji. Do towarów niekonsumpcyjnych zaliczono w szczególności towary przeznaczone do produkcji rolniczej (np. maszyny, narzędzia i urządzenia rolnicze, nasiona, pasze, środki ochrony roślin, nawozy sztuczne), materiały budowlane itp.

Podziału towarów konsumpcyjnych na żywność, napoje alkoholowe i towary nieżywnościowe dokonano szacunkowo.

General notes

1. Information in this chapter, unless otherwise noted, concerns all entities of the national economy conducting trade or catering activity.

Trade enterprises are understood as economic entities, the basic activity of which is the sale of commodities, classified in accordance with NACE rev. 2 PKD 2007 in the section “Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles, motorcycles”.

2. Data concerning **retail sales** include:

- 1) sales of consumer and non-consumer goods in:
 - retail sales outlets,
 - wholesalers as well as at producers in quantities indicating purchases for the individual need of the purchaser;
- 2) sales of trade commodities (consumer goods) as well as catering production in catering establishments.

Sales of goods both for the general public as well as for collective consumers, i.e. government offices, institutions, nurseries, nurseries schools etc. are included in the value of retail sales. Not included, however, are marketplace sales made by salesmen only paying a stall fee (e.g. sales of agricultural products conducted by farmer-producers, sales at automobile markets).

Data concerning retail sales are presented according to the Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP); see general notes to the *Yearbook*, item 8, point 3) on page 22.

3. The division of commodities into **consumer and non-consumer** goods was made on the following basis; non-consumer goods include those goods, the consumption of which occurs primarily in the sphere of production. In particular, goods designated for agricultural production (e.g. agricultural machinery, tools and equipment, seeds, animal feeding-stuffs, plant protection chemicals, artificial fertilizers), building materials, etc., were included in non-consumer goods.

The division of consumer goods into food, alcoholic beverages and non-foodstuff goods was made by estimation.

4. Dane o **sprzedaży hurtowej towarów** obejmują sprzedaż z magazynów handlowych własnych bądź użytkowanych, w których składowane towary stanowią własność przedsiębiorstwa handlowego. Do wartości sprzedaży hurtowej zalicza się również wartość sprzedaży zrealizowanej na zasadzie bezpośredniej płatności lub kontraktu (agencji, aukcjonerzy), jak również wartość sprzedaży zrealizowanej przez tranzyt rozliczany, polegający na przekazywaniu towarów bezpośrednio od dostawcy do odbiorcy z pominięciem magazynów, które tę dostawę realizują.

5. **Podziału sklepów według form organizacyjnych** dokonano na podstawie wielkości powierzchni sprzedażowej sklepów i rodzaju sprzedawanych w nich towarów.

Domy towarowe i handlowe są to sklepy wielodziałowe, prowadzące sprzedaż szerokiego i uniwersalnego asortymentu, głównie towarów nieżywnościowych, o powierzchni sal sprzedażowych: domy towarowe – 2000 m² i więcej, domy handlowe – od 600 do 1999 m².

Supermarkety są to sklepy o powierzchni sprzedażowej od 400 do 2499 m² prowadzące sprzedaż głównie w systemie samoobsługowym, oferujące szeroki asortyment artykułów żywnościowych oraz artykuły nieżywnościowe częstego zakupu.

Hipermarkety są to sklepy o powierzchni sprzedażowej od 2500 m² prowadzące sprzedaż głównie w systemie samoobsługowym, oferujące szeroki asortyment artykułów żywnościowych i nieżywnościowych częstego zakupu, zwykle z parkingiem samochodowym.

Sklepy powszechne są to sklepy prowadzące sprzedaż głównie towarów żywnościowych codziennego użytku, o powierzchni sal sprzedażowych od 120 do 399 m².

Sklepy wyspecjalizowane są to sklepy prowadzące sprzedaż szerokiego asortymentu artykułów do kompleksowego zaspokojenia określonych potrzeb, np. ubioru, wyposażenia mieszkań, sklepy motoryzacyjne, meblowe, sportowe itp.

Do innych sklepów zaliczono sklepy o powierzchni sal sprzedażowych do 119 m².

6. Sklepy podaje się łącznie z aptekami ogólnodostępnymi.

7. **Magazyny handlowe** (hurtu i rozdzielcze detalu) są jednostkami organizacyjno-funkcjonalnymi podmiotów gospodarczych zajmujących się obrotem towarów. Magazynem jest jednostka przeznaczona do magazynowania towarów, zajmująca wydrebnioną przestrzeń magazynową, wyposażona w środki techniczne i organizacyjne, dysponująca personelem do obsługi tych środków oraz prowadząca ewidencję stanu i ruchu zapasów.

8. Do **placówek gastronomicznych** zaliczono zakłady i punkty gastronomiczne stałe i sezonowe, których przedmiotem działalności jest przygotowanie oraz sprzedaż posiłków i napojów do spożycia na miejscu i na wynos. Sezonowe placówki gastronomiczne uruchamiane są okresowo i działają nie dłużej niż sześć miesięcy w roku kalendarzowym.

4. Data regarding the **wholesale sale of commodities** include sales from own or commercial warehouses in which the commodities stored account for the property of a trade enterprise. The value of wholesale sales also includes the value of sales realized on the basis of a direct payment or contract (agents, auctioneers), as well as the value of sales realized by settled transit consisting in the transfer of commodities directly from the supplier to the client, by-passing the warehouses which realize the delivery.

5. The division of **stores by organisational form** was made on the basis of the area of the sales floor and the types of goods sold.

Department stores and trade stores are stores with multiple departments, selling a broad and universal assortment, primarily non-foodstuff goods, with a sales floor area of 2000 m² and more for department stores and from 600 to 1999 m² for trade stores.

Supermarkets are stores with a sales floor from 400 to 2499 m², selling goods in a self-service system and offering a wide assortment of foodstuff goods and frequently bought non-foodstuff goods.

Hipermarkets are stores with a sales floor above 2500 m², selling goods in a self-service system and offering a wide assortment of foodstuff goods and frequently bought non-foodstuff goods, usually with a parking place.

Grocery stores are stores primarily selling foodstuff goods for daily consumption, with a sales floor from 120 to 399 m².

Specialised stores are stores selling a wide assortment of articles to fully meet specific needs, (e.g. clothing, home furnishings, car parts, furniture, sporting goods, etc.).

Other stores include stores with a sales floor up to 119 m².

6. Shops are presented together with public pharmacies.

7. **Trade warehouses** (wholesale and retail distribution) are organisational and functional units of economic entities engaged in the turnover of commodities. A warehouse is an entity designated for storing commodities, occupying separate storage area, equipped with the technical and organisational means as well as with the personnel to service these means and, in addition, registering amount and the changes in stocks.

8. **Catering establishments** include permanent and seasonal catering establishments and outlets, the scope of activity of which is the preparation and sale of meals and beverages for on-site and take-out consumption. Seasonal catering establishments are open for a certain period of time and operate not longer than six months in a calendar year.

Do placówek gastronomicznych nie zalicza się ruchomych punktów sprzedaży detalicznej i automatów sprzedażowych.

9. Dane o działalności handlowej i gastronomicznej opracowano na podstawie danych ze sprawozdawczości. Dane dla jednostek o liczbie pracujących do 9 osób uogólniono w oparciu o wyniki badania reprezentacyjnego przeprowadzonego na 5% próbie tych jednostek.

Informacje o sklepach i stacjach paliw opracowano na podstawie sprawozdawczości. Dla jednostek o liczbie pracujących do 9 osób dane uogólniono w oparciu o wyniki badania reprezentacyjnego prowadzonego od 2008 r. na 4% próbie tych jednostek (w przypadku sklepów i stacji paliw – od 2004 r.).

Dane dotyczące struktury asortymentowej sprzedaży detalicznej opracowano na podstawie badania reprezentacyjnego.

10. Targowiska są to wydzielone tereny i budowle (place, ulice, hale targowe) ze stałymi lub sezonowymi punktami sprzedaży drobnodetalicznej lub urządzeniami przeznaczonymi do prowadzenia handlu w wyznaczone dni tygodnia lub codziennie (bazaary).

Za **targowiska sezonowe** należy uznać te place i ulice, gdzie uruchamiane są na okres do 6 miesięcy punkty handlowe, w związku ze wzmożonym ruchem nabywców (np. nadmorski ruch urlopowy) i działalność ta jest ponawiana w kolejnych sezonach.

Portable retail sales points and vending machines are not treated as catering establishments.

9. Data regarding trade and catering activity are compiled on the basis of reporting data. For entities employing up to 9 persons, data are generalised on the basis of the result of a sample survey conducted on a 5% sample of these entities.

Information regarding shops and petrol stations are compiled on the basis of reporting. For entities employing up to 9 persons the data have been generalised on the basis of the results of a sample survey conducted since 2008 on a 4% sample of these entities (in case shops and petrol stations – since 2004).

Data concerning the assortment structure of retail sales are compiled on the basis of a sample survey.

10. Marketplaces are specific areas and structures (squares, streets, market halls) with permanent or seasonal outlets for small-scale retail sales or with facilities designated for conducting trade on specific days of the week or weekly (bazaars).

Seasonal marketplaces are those squares and streets where trade outlets conduct activity for a period of 6 months, in connection with increased demand from buyers (e.g. holiday seaside demand) and this activity is repeated in successive seasons.

Tabl. 1 /279/. **SPRZEDAŻ DETALICZNA TOWARÓW (ceny bieżące)**
RETAIL SALES (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	2017	SPECIFICATION
OGÓŁEM w mln zł	19534,0	23684,7	23570,6	23839,5	TOTAL in mln zł
w tym w przedsiębiorstwach handlowych ^a :					of which in trade enterprises ^a :
w milionach zł	4937,5	5594,6	6113,7	6671,7	in millions zł
w %	25,3	23,6	25,9	28	in %
NA 1 MIESZKAŃCA w zł	11329	13820	13793	13969	PER CAPITA in zł

^a Przedsiębiorstwa handlowe, w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

^a Trade enterprises employing more than 49 persons.

Tabl. 2 /280/. **SPRZEDAŻ DETALICZNA TOWARÓW WEDŁUG GRUP ^a (ceny bieżące)**
RETAIL SALES BY GROUPS ^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	2017	SPECIFICATION
W MILIONACH ZŁOTYCH IN MILLION ZLOTYS					
OGÓŁEM	10430,8	12409,4	12071,8	12581,2	TOTAL
W ODSETKACH IN PERCENT					
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0	100,00	TOTAL
Towary konsumpcyjne	76,7	84,6	88,5	86,5	Consumer goods
żywność i napoje bezalkoholowe	27,5	37,8	41,6	36,6	food and non-alcoholic beverages
napoje alkoholowe	4,1	4,5	5,1	4,9	alcoholic beverages
towary nieżywnościowe	45,1	42,3	41,8	45,0	non-foodstuffs
Towary niekonsumpcyjne	23,3	15,4	11,5	13,5	Non-consumer goods

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw prowadzących działalność handlową (bez placówek gastronomicznych), w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern trade enterprises (excluding catering establishments) employing more than 9 persons.

Tabl. 3 /281/. **SPRZEDAŻ HURTOWA TOWARÓW W PRZEDSIĘBIORSTWACH HANDLOWYCH ^a (ceny bieżące)**
WHOLESALE SALES IN TRADE ENTERPRISES ^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	2017	SPECIFICATION
W MILIONACH ZŁOTYCH IN MILLION ZLOTYS					
OGÓŁEM	7005,9	15686,5	13197,3	16632,0	TOTAL
W ODSETKACH IN PERCENT					
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0	100,00	TOTAL
Żywność i napoje bezalkoholowe	14,6	14,3	15,8	13,7	Food and non-alcoholic beverages
Napoje alkoholowe	4,0	1,4	0,3	1,0	Alcoholic beverages
Towary nieżywnościowe ^b	81,4	84,3	83,9	85,3	Non-foodstuffs goods ^b

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Konsumpcyjne i niekonsumpcyjne.

^a Data concern enterprises employing more than 9 persons. ^b Consumer and non-consumer goods.

Tabl. 4 /282/. **SKLEPY WEDŁUG FORM ORGANIZACYJNYCH I STACJE PALIW ^{ab}**
Stan w dniu 31 XII
SHOPS BY ORGANISATIONAL FORM AND PETROL STATIONS ^{ab}
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	2017	SPECIFICATION
Sklepy	14091	17100	17120	16168	Shops
Domy towarowe	4	3	3	3	Department stores
Domy handlowe	19	8	7	10	Trade stores
Supermarkety	261	387	391	407	Supermarkets
Hipermarkety	25	22	22	22	Hipermarkets
Sklepy powszechne	248	170	162	176	General shops
Sklepy wyspecjalizowane	1108	1564	1591	1655	Specialised shops
Pozostałe sklepy ^c	12426	14946	14944	13895	Other shops ^c
Stacje paliw	470	438	499	481	Petrol stations

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 341. ^b Według lokalizacji sklepu/stacji paliw. ^c Ujęto sklepy podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób; łącznie z aptekami ogólnodostępnymi.

^a See general notes, item 5 on page 341. ^b According to location of shop/petrol station. ^c Data concern shops of economic entities employing up to 9 persons; including public pharmacies.

Tabl. 5 /283/. **GASTRONOMIA^a**
CATERING^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	2017	SPECIFICATION
Liczba placówek gastronomicznych (stan w dniu 31 XII)	646	711	778	811	Number of catering establishments (as of 31 XII)
w tym restauracje	210	216	238	227	of which restaurants
Przychody z działalności gastronomicznej (ceny bieżące) w tys. zł	452286	691732	826509	942342	Revenues from catering activity (current prices) in thous. zł
w tym:					of which:
z produkcji gastronomicznej	371405	551075	680245	808564	from catering production
ze sprzedaży napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych	57328	107804	111061	99531	from the sale of alcoholic beverages and tobacco

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern enterprises employing more than 9 persons.

Tabl. 6 /284/. **MAGAZYNY HANDLOWE^a**
Stan w dniu 31 XII
TRADE WAREHOUSES^a
AS OF 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2009	2012	2015	SPECIFICATION
Magazyny zamknięte:					Secured warehouses:
liczba	965	1077	1015	893	number
powierzchnia składowa w tys. m ²	517,2	665,6	751,2	673,6	storage space in thous. m ²
Magazyny zadaszone:					Roofed warehouses:
liczba	93	106	215	181	number
powierzchnia składowa w tys. m ²	29,6	42,3	134,1	106,1	storage space in thous. m ²
Place składowe:					Storage sites:
liczba	142	196	197	200	number
powierzchnia składowa w tys. m ²	414,3	586,8	490,1	495,1	storage space in thous. m ²
Silozy i zbiorniki:					Silos and reservoirs:
liczba	561	326	329	174	number
pojemność w dam ³	91,0	106,8	25,9	31,1	capacity in dam ³

^a Hurtu i rozdzielcze detalu; dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

U w a g a . Od 2006 r. dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co 3 lata.

^a Whole sale and retail distribution; data concern economic entities employing more than 9 persons.

N o t e . Since 2006 data on the basis of periodic surveys conducted every three years.

Tabl. 7 /285/. **TARGOWISKA**
Stan w dniu 31 XII
MARKETPLACES
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	2017	SPECIFICATION
Targowiska stałe:					Permanent marketplaces:
liczba	111	101	100	99	number
w tym z przewagą sprzedaży drobnodetalicznej	101	96	95	94	of which with predominance of small-retail sales
powierzchnia targowisk w tys. m ²	550,5	468,9	416,3	414,0	area of marketplaces in thous. m ²
w tym sprzedażowa	188,3	156,8	154,3	150,6	of which sales area
stałe punkty sprzedaży drobnodetalicznej	5694	4363	4178	4090	permanent small-retail sales outlets
w tym na targowiskach czynnych codziennie	5278	3581	3401	3333	of which at marketplaces opened daily
Targowiska sezonowe ^a (w ciągu roku)	1910	1106	1063	954	Seasonal marketplaces ^a (during the year)
Roczne wpływy z opłaty targowej w tys. zł	11421,4	10846,4	10596,2	10527,5	Annual receipts from marketplace fees in thous. zł

^a Liczba targowisk lub miejsc wyznaczonych na ulicach i placach uruchamianych okresowo.

^a Number of marketplaces or places located on streets and squares open periodically.

Uwagi ogólne

1. Wyniki finansowe przedsiębiorstw prezentuje się zgodnie z ustawą z dnia 29 IX 1994 r. o rachunkowości (tekst jednolity Dz. U. 2016, poz. 1047, z późn. zm.).

Dane w zakresie gospodarki finansowej przedsiębiorstw obejmują podmioty gospodarcze prowadzące księgi rachunkowe, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

Dane nie obejmują podmiotów prowadzących działalność bankową, ubezpieczeniową, maklerską, towarzystw inwestycyjnych i emerytalnych, narodowych funduszy inwestycyjnych, szkół wyższych, samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, instytucji kultury posiadających osobowość prawną i gospodarstw indywidualnych w rolnictwie.

2. Przychody z całokształtu działalności (kwoty otrzymane i należne) obejmują:

- 1) przychody netto ze sprzedaży produktów (wyrobów i usług), łącznie z dotacjami do produktów;
- 2) przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów (łącznie z kwotami należnymi z tytułu sprzedaży opakowań wielokrotnego użytku);
- 3) pozostałe przychody operacyjne, tj. przychody niezwiązane bezpośrednio z podstawową działalnością podmiotu, do których zalicza się: zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych (środków trwałych, środków trwałych w budowie, wartości niematerialnych i prawnych, inwestycji w nieruchomości i prawa), otrzymane nieodpłatnie, w tym w drodze darowizny aktywa (środki pieniężne), odszkodowania, rozwiązane rezerwy, korekty odpisów aktualizujących wartość aktywów niefinansowych, przychody z działalności socjalnej, przychody z wynajmu lub dzierżawy środków trwałych albo inwestycji w nieruchomości i prawa;
- 4) przychody finansowe, tj. przychody z tytułu dokonanych przez podmiot operacji finansowych: kwoty należne z tytułu dywidend i udziałów w zysku, odsetki od udzielanych pożyczek, odsetki od lokat terminowych, odsetki za zwłokę, zysk ze zbycia inwestycji, zmniejszenia odpisów aktualizacyjnych wartości inwestycji wobec całkowitego lub częściowego ustania przyczyn powodujących trwałą utratę ich wartości, nadwyżkę dodatnich różnic kursowych nad ujemnymi.

3. Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności obejmują:

- 1) koszt własny sprzedanych produktów (wyrobów i usług), tj. koszty ogółem pomniejszone o koszt wytworzenia świadczeń na własne potrzeby jednostki i skorygowane o zmianę stanu produktów;
- 2) wartość sprzedanych towarów i materiałów według cen zakupu (nabycia);

General notes

1. The financial results of enterprises are presented according to the Act of Accounting dated 29 IX 1994 (uniform text Journal of Laws 2016, item 1047, with later amendments).

Data regarding the financial management of enterprises include economic entities keeping accounting ledgers employing more than 9 persons.

Data do not include banks, insurance companies, brokerage houses, investment and pension societies, national investment funds, higher education institutions, independent public health care facilities, cultural institutions with legal personality and private farms in agriculture.

2. Revenues from total activity (amounts received and due) include:

- 1) net sales revenues of products (goods and services), including subsidies on products;
- 2) net sales revenues of goods and materials (including sums due from the sale of re-use packages);
- 3) other operating revenues, i.e. revenues not directly connected with the basic activity of the entity, to which the following are included: profits from the sale of non-financial fixed assets (fixed assets, assets under construction, intangible fixed assets, investments in real estate and rights, assets (cash) received free of charge, including donated assets, as well as damages reversed provisions, adjustments of the depreciation value for non-financial assets, income from social activities, income from the rent or lease of fixed assets and investments in real estate and rights;
- 4) financial revenues, i.e. revenues from financial operations conducted by an entity: amounts due in respect of dividends and share in profits, interest on loans granted, interest on time deposits, default interest, profits from the sale of investments, reduction of depreciation write-offs relating to investments due to the fact that the reasons resulting in the permanent loss of their value have ceased to exist (whether partially or totally), surplus of foreign exchange gains over losses.

3. Costs of obtaining revenues from total activity include:

- 1) the cost of products sold (goods and services), i.e. the total costs decreased by the costs of generating benefits for the needs of the entity and corrected by the change in product inventories;
- 2) the value of goods and materials sold according to procurement (purchase) prices;

- 3) pozostałe koszty operacyjne obejmują: stratę ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych, tj. nadwyżkę wartości sprzedanych składników majątku trwałego nad przychodami z ich sprzedaży, amortyzację oddanych w dzierżawę lub najem środków trwałych i środków trwałych w budowie, nieplanowane odpisy amortyzacyjne (odpisy z tytułu trwałej utraty wartości), poniesione kary, grzywny, odszkodowania, odpisane w części lub w całości wierzytelności w związku z postępowaniem upadłościowym, układowym i naprawczym, utworzone rezerwy na pewne lub o dużym stopniu prawdopodobieństwa przyszłe zobowiązania (straty z transakcji gospodarczych w toku), odpisy aktualizujące wartość aktywów niefinansowych, koszty utrzymania obiektów działalności socjalnej, darowizny lub nieodpłatnie przekazane aktywa trwałe;
- 4) koszty finansowe, na które składają się w szczególności: odsetki od zaciągniętych kredytów i pożyczek, odsetki i dyskonto od wyemitowanych przez jednostkę obligacji, odsetki za zwłokę, strata ze zbycia inwestycji, odpisy z tytułu aktualizacji wartości inwestycji, nadwyżka ujemnych różnic kursowych nad dodatnimi.

4. Przychody i koszty uzyskania przychodów ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów wpływające na wynik finansowy ustala się w wartości wyrażonej w rzeczywistych cenach sprzedaży z uwzględnieniem opustów, rabatów i bonifikat, bez podatku od towarów i usług VAT.

5. Wynik finansowy na działalności gospodarczej jest to suma wyniku finansowego na sprzedaży produktów, towarów i materiałów, wyniku na pozostałej działalności operacyjnej oraz wyniku na operacjach finansowych.

6. Wynik zdarzeń nadzwyczajnych (zyski i straty nadzwyczajne) to skutki finansowe zdarzeń powstających niepowtarzalnie, poza zwykłą działalnością jednostki i niezwiązanych z ogólnym ryzykiem jej prowadzenia, a w szczególności spowodowanych zdarzeniami losowymi. W 2016 r. wszelkie skutki zdarzeń, które dotychczas wpływały na zyski i straty nadzwyczajne, są zaliczane odpowiednio do pozostałych przychodów operacyjnych i pozostałych kosztów operacyjnych.

7. Zyski i straty nadzwyczajne to skutki finansowe zdarzeń powstających niepowtarzalnie, poza zwykłą działalnością jednostki i niezwiązanych z ogólnym ryzykiem jej prowadzenia, a w szczególności spowodowanych zdarzeniami losowymi.

8. Wynik finansowy brutto (zysk lub strata) jest to wynik na działalności gospodarczej, do 2015 r. korygowany o wynik zdarzeń nadzwyczajnych.

9. Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto obejmują podatek dochodowy od osób prawnych i fizycznych oraz inne płatności wynikające z odrębnych przepisów.

- 3) other operating costs comprise: loss on the sale of non-financial fixed assets, i.e. surplus of the value of sold fixed assets over the revenues from their sale depreciation of leased or rented fixed assets and assets under construction, unplanned write-offs (write-offs by virtue of a permanent loss of value), penalties, fines, indemnities paid, partially or fully written off liabilities related to bankruptcy, composition, restructuring proceedings, reserves made for future certain liabilities or liabilities, which are likely to occur (loss on current business transaction in), write-offs updating the value of non-financial assets, costs of maintaining premises required for social activity, donations or fixed assets received free of charge;
- 4) financial costs, in particular, interest from contracted credits and loans, interest and discount on bonds issued by the entity, default interest, loss on the sale of investments, write-offs updating the value of investment the surplus of foreign exchange losses over gains.

4. Revenues and costs of obtaining revenues from the sale of products, goods and materials which have an influence on the financial result are expressed in actual sales prices taking into account discounts, rebates and reductions, excluding the value added tax.

5. The financial result on economic activity is the sum of the financial result from the sale of products, goods and materials, the result on other operating activity as well as the result on financial operations.

6. Result on extraordinary events (extraordinary profits and losses) are the financial results of one-time events, outside the usual activity of an entity, and not connected with general risk of activity, and in particular, the result of coincidental events. In 2016 all economic effects of the events which previously affected the extraordinary profits and losses are classified as other operating revenues or other operating costs, respectively.

7. Extraordinary profits and losses are the financial results of one-time events, outside the usual activity of an entity, and not connected with general risk of activity, and in particular, the result of coincidental events.

8. The gross financial result (profit or loss) is the result on economic activity, until 2015 corrected by result on extraordinary events.

9. Obligatory encumbrances of gross financial result include income tax on legal and natural persons as well as other payments resulting from separate regulations.

10. Podatek dochodowy jest to podatek od osiągniętego zysku, który podmiot gospodarczy jest zobowiązany uiścić po uwzględnieniu przyznaných ulg. Obejmuje on:

- część bieżącą, tj. podatek wykazany w deklaracji podatkowej za dany okres sprawozdawczy,
- część odroczoną, tj. różnicę między stanem rezerw i aktywów z tytułu podatku odroczonego (w związku z przejściowymi różnicami między wynikiem finansowym brutto a podstawą opodatkowania, wynikającymi z odmienności momentu ujęcia przychodu i kosztu zgodnie z przepisami o rachunkowości a przepisami podatkowymi) na koniec i początek okresu sprawozdawczego.

11. Wynik finansowy netto (zysk lub strata) otrzymuje się po pomniejszeniu wyniku finansowego brutto o obowiązkowe obciążenia.

12. Relacje ekonomiczne przedstawione w tabl. 4 obliczono następująco:

1) **wskaźnik poziomu kosztów** jako relację kosztów uzyskania przychodów z całokształtu działalności do przychodów z całokształtu działalności;

2) **wskaźnik rentowności obrotu:**

- **brutto** jako relację wyniku finansowego brutto do przychodów z całokształtu działalności,
- **netto** jako relację wyniku finansowego netto do przychodów z całokształtu działalności;

3) **wskaźnik płynności finansowej:**

- **I stopnia** jako relację inwestycji krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych (bez funduszy specjalnych),
- **II stopnia** jako relację inwestycji krótkoterminowych i krótkoterminowych należności do zobowiązań krótkoterminowych (bez funduszy specjalnych),
- **III stopnia** jako relację aktywów obrotowych jednostki (zapasów, należności krótkoterminowych, inwestycji krótkoterminowych oraz krótkoterminowych rozliczeń międzyokresowych) do zobowiązań krótkoterminowych (bez funduszy specjalnych).

13. Aktywa obrotowe obejmują: zapasy, należności krótkoterminowe, inwestycje krótkoterminowe (środki pieniężne i krótkoterminowe papiery wartościowe) i krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe.

Należności z tytułu dostaw i usług są zaliczane do należności krótkoterminowych (bez względu na okres wymagalności zapłaty).

10. Income tax is the tax on earned profit which an economic entity is obligated to pay after considering abatements granted. It includes:

- the current part i.e. the tax presented in the tax declarations for a given reporting period,
- the deferred part, i.e., a difference between the state of provisions and assets, by virtue of deferred tax (because of the temporary differences between the gross financial result and the basis for taxation resulting from the different moments of the income and cost statement, in accordance with the tax and accounting regulations) at the end and the beginning of the reporting period.

11. The net financial result (profit or loss) is derived after decreasing the gross financial result by obligatory encumbrances.

12. The economic relations presented in table 4 were calculated as follows:

1) **cost level indicator** as the relation of costs of obtaining revenues from total activity to revenues from total activity;

2) **turnover profitability rate:**

- **gross** as the relation of the gross financial result to revenues from total activity,
- **net** as the relation of the net financial result to revenues from total activity;

3) **financial liquidity ratio of:**

- **first degree as the relation of short-term investments to short-term liabilities excluding special funds,**
- **second degree as the relation of short-term investments and short-term dues to short-term liabilities (excluding special funds),**
- **third degree as the relation of current assets (inventories, short-term dues and claims, short-term investments and since short-term deferred expenditures) to short-term liabilities excluding special funds.**

13. Current assets include: stocks short-term dues, short-term investments (cash equivalents, short-term securities) and short-term inter-period settlements.

Dues from deliveries and services are included in short-term dues (irrespective of its due date).

14. Kapitały (fundusze) własne ujmuje się w księgach rachunkowych z podziałem na ich rodzaje i według zasad określonych przepisami prawa, postanowieniami statutu lub umowy o utworzeniu jednostki. Obejmują one: kapitał (fundusz) podstawowy, kapitał (fundusz) zapasowy, kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny, pozostałe kapitały (fundusze) rezerwowe, niepodzielony (nierozliczony) wynik finansowy z lat ubiegłych, wynik finansowy netto roku obrotowego oraz odpisy z zysku netto w ciągu roku obrotowego. Do 2015 r. obejmowały również należne wpłaty na kapitał podstawowy oraz udziały (akcje) własne. Kapitał (fundusz) podstawowy to, w zależności od formy prawnej podmiotu gospodarczego: w spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością (z o.o.), akcyjnych, komandytowo-akcyjnych – kapitał zakładowy; w przedsiębiorstwach państwowych – fundusz założycielski; w spółdzielniach – fundusz udziałowy; w spółkach komandytowych, jawnych, partnerskich, cywilnych – kapitał właścicieli.

Kapitał (fundusz) podstawowy w spółkach akcyjnych, spółkach z o.o. i w spółdzielniach, ujęty w wysokości określonej w umowie (statucie) wpisanej w rejestrze handlowym, jest pomniejszany o zadeklarowane, lecz niewniesione wkłady kapitałowe.

14. Kapitał zagraniczny to kapitał wniesiony do przedsiębiorstwa w postaci środków finansowych (gotówka, akcje, obligacje), rzeczowych aktywów trwałych (maszyny, urządzenia, środki transportu, nieruchomości) oraz wartości niematerialnych i prawnych (patenty, licencje, itp.) przez podmiot zagraniczny. Do podmiotów zagranicznych zalicza się: osoby prawne z siedzibą za granicą, osoby fizyczne nieposiadające obywatelstwa polskiego, jednostki organizacyjne niebędące osobą prawną z siedzibą za granicą.

16. Zobowiązania przedsiębiorstw (kapitały obce) obejmują wszystkie zobowiązania z wszelkich tytułów, w tym również z tytułu kredytów i pożyczek. Ogół zobowiązań przedsiębiorstw dzieli się na zobowiązania: długoterminowe – gdy okres ich spłaty na dzień bilansowy jest dłuższy niż rok, krótkoterminowe – gdy okres ich spłaty na dzień bilansowy jest nie dłuższy niż rok.

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług są zaliczane do zobowiązań krótkoterminowych (bez względu na okres wymagalności zapłaty).

17. Dane dotyczące finansów przedsiębiorstw podano na podstawie rocznej sprawozdawczości finansowej (przed weryfikacją bilansu) łącznie z wynikami przedsiębiorstw, które zawiesiły działalność lub zostały zlikwidowane w ciągu roku.

14. Share equity (funds) is recorded in ledgers according to type and according to the principles defined in legal regulations, statute resolutions or agreements regarding the establishment of the entity. They include: share capital (fund), supplementary capital (fund), capital (fund) from revaluation, other reserve capital (fund), undistributed (unsettled) financial result from previous years, net financial result of the turnover year and write-offs from net profit for the turnover year. Until 2015 it was also included share capital (fund) not paid up and entity's share (stock).

Share capital (fund) is, depending on the legal form of the economic entity: initial capital – in limited liability, joint stock, joint stock and limited joint stock companies; founders' capital – in state-owned enterprises; participation fund – in co-operatives; owners' capital – in limited partnerships, unlimited partnership and civil law partnership companies.

Core capital (fund) in joint stock companies and limited liability companies as well as in co-operatives, registered in the amount defined in the agreement (statute) recorded in the trade register, is decreased by the capital contribution declared but not transferred.

14. Foreign capital is capital transferred to an enterprise by a foreign entity as financial means (cash, shares, bonds), tangible fixed assets (machinery, technical equipment, transport equipment, real estate) and intangible fixed assets (patents, licences, etc.). A foreign entity includes: legal persons with the head office located abroad, natural persons that do not have Polish citizenship, organisational entities without legal personality with the head office located abroad.

16. Liabilities of enterprises (outside capital) include all liabilities, including liabilities from credits and loans and are divided into: long-term liabilities – when their repayment period on the balance day is longer than one year, and short-term liabilities – when their repayment period on the balance day is not longer than one year.

Liabilities from deliveries and services are included in short-term liabilities (irrespective of its due date).

17. Data concerning the finances of enterprises are presented on the basis of annual financial reports (before balance verification) together with the results of enterprises which suspended activities or were liquidated within the course of the year.

Tabl. 1 /286/.

**PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW
WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI**REVENUES, COSTS AND FINANCIAL RESULTS OF ENTERPRISES
BY OWNERSHIP SECTORS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	2017	SPECIFICATION
	w mln zł		in mln zł		
Przychody z całokształtu działalności	58126,8	77762,4	72179,5	73645,9	Revenues from total activity
sektor publiczny	5336,4	3335,7	3649,8	3990,3	public sector
sektor prywatny	52790,4	74426,7	68529,6	69655,6	private sector
w tym:					of which:
Przychody netto ze sprzedaży produktów (wyrobów i usług)	34398,4	49403,8	46982,7	48660,7	Net revenues from sale of products (goods and services)
Przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów	21971,0	26387,0	23400,7	23222,5	Net revenues from sale of goods and materials
Przychody finansowe	686,1	822,2	424,1	592,1	Financial revenues
Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności	55779,3	72927,5	68853,7	70135,2	Costs of obtaining revenues from total activity
sektor publiczny	5201,3	3207,5	3441,1	3709,7	public sector
sektor prywatny	50578,0	69719,9	65412,5	66425,5	private sector
w tym:					of which:
Koszt własny sprzedanych produktów (wyrobów i usług)	34865,8	48012,4	47005,1	48895,1	Cost of products sold (goods and services)
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	19195,2	22876,0	19784,7	19556,6	Value of goods and materials sold
Koszty finansowe	1039,4	1234,3	890,9	820,9	Financial costs
Wynik finansowy na działalności gospodarczej	2347,5	4834,9	3325,8	3510,7	Financial result on economic activity
Sektor publiczny	135,1	128,2	208,7	280,6	Public sector
Sektor prywatny	2212,4	4706,8	3117,1	3230,1	Private sector
wynik zdarzeń nadzwyczajnych	-10,9	3,7	x	x	Results on extraordinary events
Sektor publiczny	0,5	0,1	x	x	Public sector
Sektor prywatny	-11,4	3,6	x	x	Private sector
Zyski nadzwyczajne	5,4	7,6	x	x	Extraordinary profits
Sektor publiczny	0,7	0,0	x	x	Public sector
Sektor prywatny	4,7	7,6	x	x	Private sector
Straty nadzwyczajne	16,3	4,0	x	x	Extraordinary losses
Sektor publiczny	0,3	0,0	x	x	Public sector
Sektor prywatny	16,0	4,0	x	x	Private sector
Wynik finansowy brutto	2336,6	4838,6	3325,8	3510,7	Gross financial result
sektor publiczny	135,5	128,2	208,7	280,6	public sector
sektor prywatny	2201,1	4710,4	3117,1	3230,1	private sector
Zysk brutto	2921,1	5494,5	4130,3	4247,3	Gross profit
Strata brutto	584,5	655,9	804,6	736,6	Gross loss
Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto	400,4^a	467,3	504,6	493,5	Obligatory encumbrances on gross financial result
Sektor publiczny	23,1	27,0	60,7	62,4	Public sector
Sektor prywatny	377,3	440,3	443,9	431,1	Private sector
W tym podatek dochodowy	400,4	467,3	504,6	493,5	Of which income tax
Wynik finansowy netto	1936,2	4371,3	2821,2	3017,2	Net financial result
sektor publiczny	112,4	101,2	148,0	218,2	public sector
sektor prywatny	1823,8	4270,1	2673,2	2799,0	private sector
Zysk netto	2514,7	5009,1	3646,2	3754,2	Net profit
Strata netto	578,5	637,8	825,0	737,0	Net loss

^a Obejmują tylko podatek dochodowy.^a Include only income tax.

Tabl. 2 / 287/.

PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW WEDŁUG SEKCJI
REVENUES, COSTS AND FINANCIAL RESULTS OF ENTERPRISES BY SECTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Przychody z całokształtu działalności Revenues from total activity	Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności Costs of obtaining revenues from total activity	Wynik finansowy brutto Gross financial result	Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto Obligatory encumbrances of gross financial result	Wynik finansowy netto Net financial result
		w mln zł in mln zł				
OGÓŁEM	2010	58126,8	55779,3	2336,6	400,4 ^a	1936,2
TOTAL	2015	77762,4	72927,5	4838,6	467,3	4371,3
	2016	72179,5	68853,7	3325,8	504,6	2821,2
	2017	73645,9	70135,1	3510,7	493,5	3017,2
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing		1129,2	1060,8	68,4	2,0	66,3
Przemysł Industry		37994,0	36102,7	1891,3	298,9	1592,4
górnictwo i wydobywanie mining and quarrying		184,5	169,0	15,5	1,5	14,0
przetwórstwo przemysłowe manufacturing		35387,4	33701,8	1685,6	237,7	1448,0
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ electricity, gas, steam and air conditioning supply		1040,7	963,2	77,5	39,9	37,6
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ water supply; sewerage, waste manage- ment and remediation activities		1381,4	1268,7	112,7	19,8	92,9
Budownictwo Construction		3079,7	2851,8	227,9	22,9	205,0
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ		20584,2	19975,9	608,3	90,6	517,7
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage		4853,1	4596,2	256,8	14,5	242,3
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ		1014,7	882,1	132,6	8,0	124,6
Informacja i komunikacja Information and communication		971,3	871,5	99,8	20,0	79,8
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Real estate activities		747,9	734,4	13,5	1,9	11,6
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Financial and insurance activities		1201,1	1130,4	70,7	8,7	62,0
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities		383,3	354,6	28,7	4,2	24,5
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities		894,8	803,9	90,9	15,5	75,3
Edukacja Education		58,8	56,3	2,5	0,2	2,3
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities		629,6	609,3	20,3	5,8	14,5
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation		58,3	60,0	-1,7	0,0	-1,7
Pozostała działalność usługowa Other service activities		45,9	45,2	0,7	0,3	0,4

^a Obejmują tylko podatek dochodowy.

^a Include only income tax.

Tabl. 3 /288/.

PRZEDSIĘBIORSTWA WEDŁUG UZYSKANYCH WYNIKÓW FINANSOWYCH
ENTERPRISES BY OBTAINED FINANCIAL RESULTS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Liczba przedsiębiorstw ogółem Number of enterprises	Z wynikiem finansowym brutto With gross financial result			Z wynikiem finansowym netto With net financial result		
		dodatnim (zysk) positive (profit)	ujemnym (strata) negative (loss)	zerowym (0) zero (0)	dodatnim (zysk) positive (profit)	ujemnym (strata) negative (loss)	zerowym (0) zero (0)
		w % ogółu przedsiębiorstw			in % of total of enterprises		
OGÓŁEM 2010	2232	79,4	20,4	0,2	78,6	21,0	0,4
TOTAL 2015	2223	83,0	16,8	0,2	82,2	17,6	0,2
2016	2249	81,4	17,8	0,8	80,9	18,2	0,8
2017	2030	80,3	19,2	0,4	79,8	19,8	0,4
sektor publiczny public sector	156	74,4	25,6	–	73,7	26,3	–
sektor prywatny private sector	1874	80,8	18,7	0,5	80,2	19,3	0,5
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing	63	81,0	19,0	–	79,4	20,6	–
Przemysł Industry	724	80,8	19,2	–	79,7	20,0	0,3
górnictwo i wydobywanie mining and quarrying	6	100,0	–	–	100,0	–	–
przetwórstwo przemysłowe manufacturing	622	79,1	20,9	–	78,0	21,7	0,3
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ electricity, gas, steam and air conditioning supply	25	88,0	12,0	–	88,0	12,0	–
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ water supply; sewerage, waste management and remediation activities	71	91,5	8,5	–	90,1	9,9	–
Budownictwo Construction	173	82,7	17,3	–	82,7	17,3	–
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ	477	82,4	17,2	0,4	82,0	18,0	–
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	187	71,1	25,1	3,7	70,6	25,7	3,7
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ	70	87,1	12,9	–	87,1	12,9	–
Informacja i komunikacja Information and communication	48	81,3	18,7	–	81,3	18,7	–
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Real estate activities	12	83,3	16,7	–	83,3	16,7	–
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Financial and insurance activities	92	87,0	13,0	–	87,0	13,0	–
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	61	75,4	24,6	–	75,4	24,6	–
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities	50	80,0	20,0	–	80,0	20,0	–
Edukacja Education	15	60,0	40,0	–	60,0	40,0	–
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	43	74,4	25,6	–	74,4	25,6	–
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation	8	50,0	50,0	–	50,0	50,0	–
Pozostała działalność usługowa Other service activities	7	71,4	28,6	–	71,4	28,6	–

Tabl. 4 /289/.

AKTYWA OBROTOWE PRZEDSIĘBIORSTW

Stan w dniu 31 XII

CURRENT ASSETS OF ENTERPRISES

As of 31 XII

Lp. No.	WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Zapasy		
			razem total	w tym	
				materiały materials	półprodukty i produkty w toku semi-finished products and work in progress
		w mln zł			
1	OGÓŁEM 2010	19636,4	5822,8	1394,4	1088,5
2	TOTAL 2015	23578,9	7723,7	2167,1	1288,0
3	2016	24704,6	8279,0	2402,3	1385,2
4	2017	24421,0	8615,4	2647,9	1516,6
5	sektor publiczny public sector	1622,7	191,6	129,0	6,7
6	sektor prywatny private sector	22798,2	8423,8	2518,9	1509,9
7	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo. Agriculture, forestry and fishing	940,7	392,6	59,4	40,1
8	Przemysł. Industry	12803,4	4602,3	2372,6	781,8
9	górnictwo i wydobywanie mining and quarrying	82,7	14,8	9,3	2,7
10	przetwórstwo przemysłowe manufacturing	11740,7	4469,9	2256,1	779,1
11	wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elek- tryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ electricity, gas, steam and air conditioning supply	539,7	93,8	86,1	–
12	dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ water supply; sewerage, waste management and remediation activities	440,4	23,9	21,1	0,0
13	Budownictwo Construction	2128,7	997,3	57,4	598,3
14	Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ	4994,2	2410,9	108,1	21,0
15	Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	1445,9	64,6	30,1	6,8
16	Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ	261,0	30,8	5,6	8,6
17	Informacja i komunikacja. Information and communication	309,6	12,4	3,6	0,9
18	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa . . . Real estate activities	177,2	1,4	1,0	–
19	Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Financial and insurance activities	718,2	65,9	1,9	47,4
20	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna. Professional, scientific and technical activities	243,1	16,8	1,3	10,5
21	Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities	229,6	12,7	2,3	0,8
22	Edukacja Education	20,5	0,2	0,1	–
23	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	125,4	6,0	5,2	0,1
24	Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation	11,1	1,1	0,2	0,1
25	Pozostała działalność usługowa Other service activities	12,5	0,4	0,2	0,0

Stocks		Należności krótkoterminowe Short-term dues		Inwestycje krótkoterminowe Short-term investments	Krótkoterminowe rozliczenia między- okresowe Short-term inter-period settlements	Lp. No.
of which						
produkty gotowe finished products	towary goods	razem total	w tym z tytułu dostaw i usług of which from deliveries and services			
in mln zł						
1171,7	2041,5	8094,4	6730,8	5198,8	520,4	1
1523,2	2594,8	9138,5	7156,8	5818,1	898,6	2
1629,1	2736,3	9692,1	7799,7	6082,0	651,5	3
1523,8	2778,9	9435,7	7800,1	5783,6	586,3	4
37,6	13,2	459,2	335,3	946,9	25,0	5
1486,2	2765,7	8976,5	7464,9	4836,7	561,3	6
240,7	50,2	376,4	302,2	156,2	15,5	7
1179,6	197,1	5101,1	4222,2	2841,9	258,2	8
2,5	0,3	39,1	29,5	26,9	1,9	9
1176,5	187,4	4770,4	3953,5	2258,7	241,7	10
–	7,3	111,3	102,9	329,7	4,8	11
0,6	2,2	180,2	136,2	226,5	9,8	12
38,4	287,6	557,2	425,9	457,4	116,8	13
50,0	2181,5	1872,7	1651,3	652,0	58,6	14
2,6	23,9	755,1	612,5	591,3	34,9	15
1,3	14,6	61,0	38,3	159,8	9,4	16
–	7,0	187,9	158,3	104,0	5,3	17
–	1,3	34,4	12,1	139,5	2,0	18
5,0	11,0	165,7	112,1	423,1	63,5	19
–	0,7	79,5	68,2	135,2	11,6	20
6,0	2,9	170,5	133,8	42,6	3,8	21
–	0,0	4,7	4,1	14,6	0,9	22
0,1	0,5	57,7	49,4	57,2	4,5	23
–	0,5	4,5	2,9	5,1	0,4	24
0,1	0,1	7,2	7,0	3,9	0,9	25

Tabl. 5 /290/.

RELACJE EKONOMICZNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH
ECONOMIC RELATIONS IN ENTERPRISES

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Wskaźnik poziomu kosztów Cost level indicator	Wskaźnik rentowności obrotu Turnover profitability rate		Wskaźnik płynności finansowej Financial liquidity ratio of the			
			brutto gross	netto net	I stopnia first degree	II stopnia second degree	III stopnia third degree	
								w % in %
OGÓŁEM		2010	96,0	4,0	3,3	35,3	90,3	133,4
TOTAL		2015	93,8	6,2	5,6	36,8	94,6	149,1
		2016	95,4	4,6	3,9	38,8	100,7	157,8
		2017	95,2	4,8	4,1	34,6	91,0	146,0
sektor publiczny	public sector		93,0	7,0	5,5	102,4	152,0	175,4
sektor prywatny	private sector		95,4	4,6	4,0	30,6	87,4	144,3
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing			93,9	6,1	5,9	48,7	166,1	293,3
Przemysł Industry			95,0	5,0	4,2	30,3	84,6	136,3
górnictwo i wydobywanie mining and quarrying			91,6	8,4	7,6	71,0	174,1	218,1
przetwórstwo przemysłowe manufacturing			95,2	4,8	4,1	26,7	83,0	138,7
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ electricity, gas, steam and air conditioning supply			92,6	7,4	3,6	55,5	74,2	90,8
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ water supply; sewerage, waste management and remediation activities			91,8	8,2	6,7	77,2	138,7	150,2
Budownictwo Construction			92,6	7,4	6,7	45,2	100,2	210,3
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ			97,0	3,0	2,5	17,6	68,1	134,6
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage			94,7	5,3	5,0	49,0	111,7	119,9
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ			86,9	13,1	12,3	107,8	149,0	176,1
Informacja i komunikacja Information and communication			89,7	10,3	8,2	55,8	156,5	166,0
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Real estate activities			98,2	1,8	1,6	866,1	1079,6	1100,6
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Financial and insurance activities			94,1	5,9	5,2	104,5	145,5	177,5
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities			92,5	7,5	6,4	237,7	377,6	427,6
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities			89,8	10,2	8,4	33,6	168,3	181,3
Edukacja Education			95,8	4,2	3,9	415,1	548,7	579,9
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities			96,8	3,2	2,3	48,4	97,3	106,2
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation			102,9	-2,9	-2,9	25,7	48,7	56,3
Pozostała działalność usługowa Other service activities			98,5	1,5	0,8	44,1	126,1	141,4

Tabl. 6 /291/.

KAPITAŁY (FUNDUSZE) WŁASNE PRZEDSIĘBIORSTW

Stan w dniu 31 XII

SHARE EQUITY (FUNDS) OF ENTERPRISES

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	W tym Of which			
			kapitał (fundusz) podstawowy share capital (fund)	kapitał (fundusz) zapasowy supplementary capital (fund)	niepodzielony (nierozliczony) wynik finansowy z lat ubiegłych undistributed (unsettled) financial result from previous years	wynik finansowy netto roku obrotowego net financial result of the turn-over year
			w mln zł in mln zł			
OGÓŁEM	2010	23590,9	15082,2	6527,1	-3301,2	1845,9
TOTAL	2015	32489,4	19320,7	8836,9	-3187,6	2775,0
	2016	35009,9	19099,6	9811,3	-2730,8	2714,6
	2017	36046,4	19353,5	10272,7	-2941,1	3028,3
sektor publiczny		7423,4	5522,7	1426,6	-662,9	218,2
public sector						
sektor prywatny		28623,0	13830,8	8846,0	-2278,2	2810,1
private sector						
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		1427,7	204,6	750,7	239,4	66,4
Agriculture, forestry and fishing						
Przemysł		18717,9	11591,6	4940,2	-3162,1	1600,3
Industry						
górnictwo i wydobywanie		155,1	41,8	29,2	5,5	14,0
mining and quarrying						
przetwórstwo przemysłowe		13964,9	7783,7	4220,3	-2655,9	1456,6
manufacturing						
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ		2346,3	2249,6	142,3	-519,9	37,6
electricity, gas, steam and air conditioning supply						
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ		2251,6	1516,5	548,4	8,1	92,2
water supply; sewerage, waste management and remediation activities						
Budownictwo		1568,0	488,5	736,7	-39,2	203,3
Construction						
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		5127,1	1717,4	1284,0	-12,2	524,3
Trade; repair of motor vehicles ^Δ						
Transport i gospodarka magazynowa		2540,2	882,8	1037,3	189,3	242,3
Transportation and storage						
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		909,1	495,3	391,5	-236,0	125,0
Accommodation and catering ^Δ						
Informacja i komunikacja		478,3	135,0	231,8	147,1	79,0
Information and communication						
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa		167,9	33,9	44,3	-2,3	11,6
Real estate activities						
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		4039,5	3270,9	439,1	-0,5	62,0
Financial and insurance activities						
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		218,0	99,0	62,2	-6,6	24,5
Professional, scientific and technical activities						

Tabl. 6 /291/.

KAPITAŁY (FUNDUSZE) WŁASNE PRZEDSIĘBIORSTW (dok.)

Stan w dniu 31 XII

SHARE EQUITY (FUNDS) OF ENTERPRISES (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym Of which			
		kapitał (fundusz) podstawowy share capital (fund)	kapitał (fundusz) zapasowy supplementary capital (fund)	niepodzielony (nierozliczony) wynik finansowy z lat ubiegłych undistributed (unsettled) financial result from previous years	wynik finansowy netto roku obrotowego net financial result of the turn-over year
		w mln zł in mln zł			
Administrowanie i działalność wspierająca ^a Administrative and support service activities	435,7	176,0	172,0	4,2	74,2
Edukacja Education	19,5	7,2	9,0	1,4	2,3
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	317,9	136,3	162,8	-13,1	14,5
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation	53,3	93,6	6,2	-50,2	-1,7
Pozostała działalność usługowa Other service activities	26,2	21,4	5,0	-0,3	0,4

Tabl. 7 /292/.

KAPITAŁ ZAKŁADOWY SPÓŁEK ^a

Stan w dniu 31 XII

SHARE CAPITAL OF COMPANIES ^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym mienie Of which estate			
		Skarbu Państwa of the State Treasury	państwowych osób prawnych of state legal persons	krajowych osób fizycznych of domestic natural persons	osób zagranicznych of foreign persons
		w mln zł in mln zł			
OGÓŁEM 2010	11428,1	868,3	1537,0	1353,1	3728,6
TOTAL 2015	15840,2	193,2	2160,7	1757,0	6488,7
2016	15766,6	196,3	2328,0	1495,9	5635,8
2017	16104,8	180,4	2312,4	1375,7	5749,0
sektor publiczny public sector	5513,5	137,5	2245,1	7,9	16,0
sektor prywatny private sector	10591,3	42,9	67,3	1367,8	5733,0
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing	195,3	37,5	41,0	30,0	44,8

^a Dane dotyczą spółek prawa handlowego, spółek cywilnych i innych spółek powołanych odrębnymi przepisami oraz zagranicznych przedsiębiorstw drobnej wytwórczości i oddziałów przedsiębiorców zagranicznych.

^a Data concerns commercial companies, civil law partnerships and others companies established on the basis of separate rules as well as foreign small-scale enterprises and branches of foreign enterprises.

Tabl. 7 /292/.

KAPITAŁ ZAKŁADOWY SPÓŁEK ^a (dok.)

Stan w dniu 31 XII

SHARE CAPITAL OF COMPANIES ^a (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym mienie Of which estate			
		Skarbu Państwa of the State Treasury	państwowych osób prawnych of state legal persons	krajowych osób fizycznych of domestic natural persons	osób zagranicznych of foreign persons
		w mln zł in mln zł			
Przemysł Industry	11274,1	39,2	1837,4	452,7	4661,4
górnictwo i wydobywanie mining and quarrying	27,1	–	–	26,9	0,2
przetwórstwo przemysłowe manufacturing	7480,9	37,6	128,2	422,8	4424,8
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ electricity, gas, steam and air conditioning supply	2249,6	–	1709,2	0,3	236,4
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ water supply; sewerage, waste manage- ment and remediation activities	1516,5	1,6	–	2,7	–
Budownictwo Construction	336,5	4,6	166,8	129,8	24,1
Handel; naprawa pojazdów samocho- dowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ	1387,0	–	0,2	495,8	671,8
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	830,7	63,5	96,5	37,2	72,7
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ	474,8	12,7	163,5	150,1	57,1
Informacja i komunikacja Information and communication	135,8	1,5	0,3	14,1	108,5
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Real estate activities	33,1	5,0	–	4,5	1,4
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Financial and insurance activities	965,9	5,7	–	11,8	1,0
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	98,1	–	0,5	9,2	4,5
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities	121,6	–	4,8	28,5	86,1
Edukacja Education	6,8	–	–	0,9	5,9
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	130,1	–	1,4	8,3	–
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation	93,6	10,9	–	1,3	9,5
Pozostała działalność usługowa Other service activities	21,4	–	–	1,5	–

^a Dane dotyczą spółek prawa handlowego, spółek cywilnych i innych spółek powołanych odrębnymi przepisami oraz zagranicznych przedsiębiorstw drobnej wytwórczości i oddziałów przedsiębiorców zagranicznych.

^a Data concerns commercial companies, civil law partnerships and others companies established on the basis of separate rules as well as foreign small-scale enterprises and branches of foreign enterprises.

Tabl. 8 /293/.

ZOBOWIĄZANIA PRZEDSIĘBIORSTW

Stan w dniu 31 XII

LIABILITIES OF ENTERPRISES

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Grand total	Długoterminowe Long-term		Krótkoterminowe Short-term		
			razem total	w tym kredyty i pożyczki of which credits and loans	razem total	w tym of which	
						kredyty i pożyczki credits and loans	z tytułu dostaw i usług from deli- veries and services
w mln zł in mln zł							
OGÓŁEM	2010	22074,6	7181,8	4921,0	14892,8	3211,3	6972,4
TOTAL	2015	26399,3	10418,9	8875,3	15980,4	4760,3	7436,5
	2016	23952,3	8103,1	6783,3	15849,2	4694,7	7310,5
	2017	23896,1	6572,6	5162,8	17323,5	5180,4	7616,0
sektor publiczny		3033,5	1646,5	911,8	1387,0	235,5	307,2
public sector							
sektor prywatny		20862,6	4926,2	4251,0	15936,4	4944,9	7308,8
private sector							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		532,4	209,2	166,7	323,2	94,3	89,8
Agriculture, forestry and fishing							
Przemysł		13096,7	3663,8	2993,6	9432,9	3011,3	4278,0
Industry							
górnictwo i wydobywanie		47,4	6,3	2,4	41,1	8,2	15,0
mining and quarrying							
przetwórstwo przemysłowe		11208,0	2713,9	2549,6	8494,1	2485,1	4046,1
manufacturing							
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ		864,5	267,9	101,4	596,6	420,6	123,5
electricity, gas, steam and air condition- ing supply							
dostawa wody; gospodarowanie ścieka- mi i odpadami; rekultywacja ^Δ		976,9	675,7	340,1	301,2	97,4	93,4
water supply; sewerage, waste manage- ment and remediation activities							
Budownictwo		1220,1	202,8	76,6	1017,3	173,3	441,3
Construction							
Handel; naprawa pojazdów samocho- dowych ^Δ		4220,1	497,5	419,4	3722,6	1371,0	1908,7
Trade; repair of motor vehicles ^Δ							
Transport i gospodarka magazynowa . .		1594,4	377,0	229,4	1217,4	339,2	447,2
Transportation and storage							
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		488,8	339,5	296,5	149,3	51,2	55,7
Accommodation and catering ^Δ							
Informacja i komunikacja		365,2	177,4	150,3	187,8	35,8	89,8
Information and communication							
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa		83,8	67,6	0,3	16,2	3,0	4,0
Real estate activities							
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		1263,6	787,0	619,0	476,6	53,3	168,2
Financial and insurance activities							
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		521,5	24,1	11,8	497,4	7,5	24,4
Professional, scientific and technical activities							
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		146,5	17,0	13,7	129,5	9,6	35,6
Administrative and support service activi- ties							
Edukacja		6,8	3,2	3,2	3,6	0,7	1,3
Education							
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		240,1	119,2	107,1	120,9	23,6	62,5
Human health and social work activities							
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		105,7	85,8	74,2	19,9	4,2	5,8
Arts, entertainment and recreation							
Pozostała działalność usługowa		10,3	1,3	0,9	9,0	2,4	3,5
Other service activities							

Uwagi ogólne

1. **Finanse publiczne** obejmują procesy związane z gromadzeniem środków publicznych oraz ich rozdysponowaniem, a w szczególności: gromadzenie dochodów i przychodów publicznych, wydatkowanie środków publicznych, finansowanie potrzeb pożyczkowych budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego (gmin, miast na prawach powiatu, powiatów oraz województw), zaciąganie zobowiązań angażujących środki publiczne, zarządzanie środkami publicznymi, zarządzanie długiem publicznym oraz rozliczenia z budżetem Unii Europejskiej. Podstawę prawną określającą te procesy stanowiła w 2005 r. ustawa z dnia 26 XI 1998 r. o finansach publicznych (tekst jednolity Dz. U. 2003 Nr 15, poz. 148, z późn. zm.), a w latach 2010-2015 – ustawa z dnia 27 VIII 2009 r. o finansach publicznych (tekst jednolity Dz. U. 2013, poz. 885 z późn. zm.) i przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych (Dz. U. 2009 Nr 157, poz. 1241, z późn. zm.). W przypadku gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego również ustawa z dnia 8 III 1990 r. o samorządzie gminnym, ustawy z dnia 5 VI 1998 r. o samorządzie powiatowym (tekst jednolity Dz. U. 2016, poz. 814), ustawa z dnia 5 VI 1998 r. o samorządzie województwa (tekst jednolity Dz. U. 2016, poz. 486) oraz ustawa z dnia 13 XI 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (tekst jednolity Dz. U. 2016, poz. 198, z późn. zm.).

2. Prezentowane dane obejmują informacje dotyczące dochodów i wydatków budżetów jednostek samorządu terytorialnego (z uwzględnieniem środków na finansowanie programów i projektów unijnych) oraz samorządowych zakładów budżetowych.

3. Dochody i wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego są określone w uchwale budżetowej przez właściwe organy stanowiące na rok kalendarzowy (budżetowy), w terminach i na zasadach określonych w ustawach ustrojowych oraz ustawie o finansach publicznych.

Miasto na prawach powiatu realizuje jednocześnie zadania z zakresu działania gminy oraz powiatu i sporządza jeden budżet, w którym określone są poszczególne dochody z uwzględnieniem źródeł dochodów gminy i powiatu oraz wydatki realizowane łącznie przez gminę i powiat. Dlatego też w tablicach dochody i wydatki gmin podane są bez dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu, natomiast dochody i wydatki miast na prawach powiatu podane są łącznie z dochodami i wydatkami części gminnej i powiatowej.

General notes

1. **Public finance** include the processes connected with accumulation and allocation of public funds, and particularly: collecting and accumulating revenue, spending public funds, financing of loan needs of the state budget and of the budgets of local self-government entities (i.e. gminas, cities with powiat status, powiats and voivodships), incurring liabilities involving public funds, managing public funds and public debt, as well as settlements with the European Union budget. The legal basis defining the above mentioned processes in 2005 provided the Law on Public Finances, dated 26 XI 1998 (uniform text Journal of Laws 2003 No. 15, item 148, with later amendments), and in 2010-2015 – the Law on Public Finances, dated 27 VIII 2009 (uniform text Journal of Laws 2013, item 885, with later amendments) and regulations introducing the Law on Public Finances (Journal of Laws 2009 No. 157, item 1241, with later amendments). With respect to the financial management of local governments unit, the legal basis is additionally provided by the Law on Gmina Local government, dated 8 III 1990, the Law on Powiat Local government dated 5 VI 1998 (uniform text Journal of Laws 2016, item 814) and the Law on Voivodship Local government, dated 5 VI 1998 (uniform text Journal of Laws 2016, item 814) and the Law on Incomes of Local government units, dated 13 XI 2003 (uniform text Journal of Laws 2016, item 198, with later amendments).

2. The presented data include information regarding revenue and expenditure of: the budgets of local self-government entities (taking into funds for financing of EU programmes and projects) as well as self-government budgetary establishments.

3. Revenue and expenditure of the budgets of local self-government entities are determined in the budgetary law passed by relevant councils for a period of one calendar year (a budgetary year) within the periods and in accordance with the principles set forth in statutory acts and in the Law of Public Finances.

City with powiat status realizes tasks of gmina as well as powiat. There is one budget drawn up every year, which consists of revenue (income received both by gmina and powiat) as well as expenditure realized jointly by gmina and powiat. Therefore in tables concerning revenue and expenditure of gminas, data for cities with powiat status include revenue of gminas as well as powiats and expenditure of both gmina and powiat are given jointly.

4. Dochody i wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego grupuje się zgodnie z zasadami określonymi w ustawie o finansach publicznych, tj. na działy – określające rodzaj działalności oraz paragrafy – określające rodzaj dochodu lub wydatku. Prezentowane dane opracowano zgodnie ze szczegółową klasyfikacją dochodów i wydatków ustaloną przez Ministra Finansów na mocy kolejnych rozporządzeń z lat 2004-2015.

5. Na dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego składają się:

1) dochody własne, tj.:

- a) dochody z tytułu udziałów we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych i osób fizycznych,
- b) wpływu z podatków oraz opłat ustalanych i pobieranych na podstawie odrębnych ustaw, w tym podatek od nieruchomości, podatek rolny, leśny, podatek od środków transportu, podatek od czynności cywilnoprawnych, opłata skarbową, opłata eksploatacyjna, opłata targowa,
- c) dochody z majątku, np. dochody z najmu i dzierżawy,
- d) środki na dofinansowanie własnych zadań, z innych źródeł;

2) dotacje:

- a) z budżetu państwa na zadania: z zakresu administracji rządowej, własne, realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej,
- b) przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi, płatności z budżetu środków europejskich (paragrafy 200, 620), według szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 2 III 2010 r., (tekst jednolity Dz. U. 2014, poz. 1053, z późn. zm.),
- c) otrzymane z funduszy celowych,
- d) pozostałe dotacje;

3) subwencja ogólna z budżetu państwa, która składa się z części: wyrównawczej, oświatowej, rekompensującej, równoważącej i regionalnej.

6. Wydatki jednostek samorządu terytorialnego dzielą się na majątkowe (w tym inwestycyjne) i bieżące, do których zalicza się m.in.:

- wydatki na wynagrodzenia (wraz z pochodnymi),
- wydatki na zakup materiałów i usług,

4. Revenue and expenditure of the budgets of local self-government entities are grouped in accordance with the provisions set forth in the Law on Public Finances, i.e. they are grouped into divisions – defining types of activity, and into paragraphs – defining types of revenue or expenditure. The presented data were compiled in accordance with the detailed classification of budget revenue and expenditure, specified by the Minister of Finance in subsequent decrees adopted in the period of 2004-2015.

5. Budget revenue of local self-government entities comprise:

1) own revenue, i.e.:

- a) revenue from shares in receipts from corporate and personal income taxes,
- b) receipts from charges and taxes established and collected on the basis of separate acts, including the tax on real estate, the agricultural tax, forest tax, the tax on means of transport, the tax on civil law transactions, treasury fee, royalties for mineral exploration and market-place stall trading fee,
- c) revenue from property, i.e. income from renting and leasing,
- d) funds from other sources for the additional own tasks;

2) grants:

- a) grants from the state budget for: government administration-related tasks, own tasks, tasks realized on the basis of agreements with government administration bodies,
- b) provided under the programmes financed with European funds and other foreign funds that are not reimbursable, and payments from the European funds budget (paragraphs 200, 620), according to the detailed classification of incomes, expenses, revenues and expenditures, and funds from foreign sources, according to regulation of the Minister of Finance dated 2 III 2010 (uniform text Journal of Laws 2014, item 1053, with later amendments),
- c) acquired from appropriated funds (since 2011 state appropriated funds),
- d) other allocations;

3) general subsidy from the state budget, comprising: equalisation, educational, compensating, balancing, and regional parts.

6. Expenditures of local self-government entities are divided into: property-related (including investment-related) and current expenditures, such as:

- expenditures on wages and salaries (including derivatives),
- expenditures on the purchase of materials and services,

- dotacje m.in. dla jednostek organizacyjno-prawnych działających w budżetach jednostek samorządu terytorialnego,
- wydatki na obsługę długu,
- wydatki z tytułu udzielenia poręczeń i gwarancji.

7. Od 2010 r. w sektorze finansów publicznych funkcjonują **samorządowe zakłady budżetowe**, które odpłatnie wykonują zadania i pokrywają koszty swojej działalności z przychodów własnych oraz ewentualnych dotacji przedmiotowych, a także z dotacji celowych na zadania bieżące i z dotacji celowych na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji, otrzymanych z budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

Do 2010 r. w sektorze finansów publicznych funkcjonowały następujące formy organizacyjno-prawne: zakłady budżetowe, gospodarstwa pomocnicze i rachunek dochodów własnych jednostek samorządu terytorialnego oraz fundusze celowe jednostek samorządu terytorialnego.

8. Informacje dotyczące budżetów jednostek samorządu terytorialnego opracowano na podstawie sprawozdań Ministerstwa Finansów.

- allocations, among others, for organisational and legal units operating within local self-government entities budgets,
- expenditures on debt servicing,
- expenditures related to granting endorsements and guarantees.

7. Since 2010 in the sector of public finance are functioning **self-government budgetary establishments** which perform tasks for a fee, and cover the costs related to their activity from own revenues and from possible objective allocations, as well as from appropriated allocations for current tasks and appropriated allocations for financing or co-financing of the investment-related costs, obtained from the budgets of local self-government entities.

Until 2010, in the sector of public finance the following organisational and legal forms of entities functioned: budgetary establishments, auxiliary units and own income account of local self-government entities as well as appropriated local self-government entities funds.

8. Information concerning local self-government entities budgets is compiled on the basis of the Ministry of Finance reports.

Tabl. 1 /294/.

DOCHODY BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO
WEDŁUG RODZAJÓW

REVENUE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS BY TYPE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	Powiaty Powiats	Woje- wództwo Voivodship
		w tys. zł in thous. zł				
OGÓŁEM	2010	7190594,7	3459647,6	1831306,3	1163847,4	735793,4
TOTAL	2015	9176781,2	4331738,6	2861045,0	1213767,1	770230,5
	2016	9900349,8	4889999,4	3109886,1	1233039,4	667424,9
	2017	10514786,1	5354601,9	3043427,6	1311227,4	805529,2
Dochody własne		5419394,1	2792926,3	1865911,6	461883,6	298672,6
Own revenue						
w tym: of which:						
Udziały w podatku dochodowym						
Share in income tax						
od osób prawnych		222922,5	33497,0	38974,9	6910,9	143539,7
corporate income tax						
od osób fizycznych		1753066,4	777398,7	708974,5	210301,8	56391,4
personal income tax						
Podatek od nieruchomości		1260168,6	883606,4	376562,2	—	—
Tax on real estate						
Podatek rolny		98266,4	97626,0	640,4	—	—
Agricultural tax						
Podatek od środków transportowych		39061,6	22865,3	16196,3	—	—
Tax on means of transport						
Podatek od czynności cywilnoprawnych		100109,1	56531,3	43577,8	—	—
Tax on civil law transactions						
Opłata skarbową		19015,3	8673,6	10341,7	—	—
Treasure fee						
Dochody z majątku		617839,6	355555,5	205211,2	22982,6	34090,3
Revenue from property						
w tym dochody z najmu i dzierżawy oraz innych umów o podobnym charakterze						
of which income from renting and leasing as well as agreements with a similar character						

^a Bez dochodów gmin mających również status miasta na prawach powiatu.^a Excluding revenue of gminas which are also cities with powiat status.

Tabl. 1 / 294/.

**DOCHODY BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO
WEDŁUG RODZAJÓW** (dok.)

REVENUE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS BY TYPE (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	Powiaty Powiats	Woje- wództwo Voivodship
	w tys. zł in thous. zł				
Środki na dofinansowanie własnych zadań pozyskane z innych źródeł Funds for additional financing of own tasks from other sources	25039,1	17667,6	1649,1	5103,5	618,9
Dotacje ogółem Total allocations	2744186,6	1534652,0	559805,4	280585,4	369143,8
Dotacje celowe Appropriated allocations	2388393,9	1467348,5	535805,4	255180,6	130059,4
z budżetu państwa na zadania: from the state budget for tasks:					
z zakresu administracji rządowej for government administration tasks	1892840,0	1216453,1	433048,6	154499,0	88839,3
własne for own tasks	382431,8	214698,0	78441,1	62778,8	26513,9
realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej realized on the basis of agreements with government administration bodies	2018,6	1186,2	260,5	571,9	—
na zadania realizowane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego for tasks realized on the basis of agreements between local self-government entities	59378,5	21652,0	14772,0	21527,1	1427,4
z tytułu pomocy finansowej udzielanej między jednostkami samorządu terytorialnego na dofinansowanie własnych zadań for financial assistance between local government units for additional financing of own tasks	25410,1	6458,0	600,0	13492,6	4859,5
otrzymane z państwowych funduszy celowych received from state appropriated funds	26314,8	6901,2	8683,1	2311,2	8419,3
Dotacje z paragrafów 200 i 620 ^b Allocations from paragraphs 200 and 620 ^b	52903,0	25812,2	6166,7	6356,9	14567,2
Subwencja ogólna z budżetu państwa General subsidy from the state budget	2351564,5	1027023,6	618069,6	568758,5	137712,8
w tym część oświatowa of which educational part	1759882,0	785443,0	560318,5	395815,5	18305,0

^a Bez dochodów gmin mających również status miasta na prawach powiatu. ^b Klasyfikacji dochodów i wydatków budżetowych.

^a Excluding revenue of gminas which are also cities with powiat status. ^b Of the classification of budget revenue and expenditure.

Tabl. 2 /295/.

DOCHODY BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG DZIAŁÓW W 2017 R.

REVENUE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS BY DIVISION IN 2017

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	Powiaty Powiats	Woje- wództwo Voivodship
	w tys. zł in thous. zł				
OGÓŁEM TOTAL	10514786,1	5354601,9	3043427,6	1311227,4	805529,2
w tym: of which:					
Rolnictwo i łowiectwo Agriculture and hunting	125271,5	74214,1	136,4	2070,2	48850,8
Przetwórstwo przemysłowe Manufacturing	326,7	241,2	–	–	85,5
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę Electricity, gas and water supply	20523,5	11496,9	9026,6	–	–
Transport i łączność Transport and communication	398548,4	67175,7	137831,4	52186,8	141354,5
Gospodarka mieszkaniowa Dwelling economy	697885,8	382947,1	269762,8	30416,3	14759,6
Działalność usługowa Service activity	45974,1	6262,2	17392,3	21728,4	591,2
Administracja publiczna Public administration	63997,7	38812,9	14525,7	6684,6	3974,5
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa Public safety and fire care	63997,7	3495,7	40118,0	78699,5	0,0
Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem Income taxes from legal persons, natural persons and other organisational units without legal personality and expenses associated with their intake	3791436,0	2037495,3	1283347,7	262470,0	208123,5
Różne rozliczenia Miscellaneous settlements	2644467,3	1065354,5	634595,3	573046,4	371471,1
Oświata i wychowanie Education	182192,8	114976,6	46553,5	20455,4	207,3
Ochrona zdrowia Health care	51637,1	291,5	6810,3	39958,3	4577,0
Pomoc społeczna Social assistance	332208,4	151430,0	63198,0	117544,4	36,0
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej . . . Other tasks in sphere of social policy	52049,7	9785,6	10797,1	28656,7	2810,3
Edukacyjna opieka wychowawcza Educational care	32465,3	14039,4	4981,9	13440,7	3,3
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska Municipal economy and environmental protection	351928,9	232961,8	108043,4	9470,9	1452,8
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego Culture and national heritage	7002,8	3783,1	1609,6	939,9	670,2
Kultura fizyczna Physical education	43203,6	14687,1	22200,7	6299,3	16,5

^a Bez dochodów gmin mających również status miasta na prawach powiatu.^a Excluding revenue of gminas which are also cities with powiat status.

Tabl. 3 /296/.

**WYDATKI BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO
WEDŁUG RODZAJÓW**
EXPENDITURE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS BY TYPE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	Powiaty Powiats	Woje- wództwo Voivodship
		w tys. zł in thous. zł				
OGÓŁEM	2010	7985188,1	3854355,8	2079104,1	1265603,0	786125,2
TOTAL	2015	9093272,9	4228796,1	2936935,0	1188961,5	738580,3
	2016	9190916,5	4649548,5	2763214,5	1201403,5	576750,0
	2017	10345879,2	5148628,4	3094646,2	1296652,8	805951,8
Wydatki bieżące		8751634,8	4497794,9	2625311,3	1136603,9	491924,7
Current expenditure						
w tym: of which:						
Dotacje		1184377,2	331619,0	265631,3	95202,2	491924,7
Allocations						
w tym dla samorządowych zakładów budżetowych of which for budgetary establishments						
Świadczenia na rzecz osób fizycznych		1789797,4	1290236,9	433442,9	64197,4	1920,2
Benefits for natural persons						
Wydatki bieżące jednostek budżetowych		5933170,1	2806072,5	1884517,6	963032,3	279547,7
Current expenditure of budgetary entities						
w tym: of which:						
wynagrodzenia		2901705,9	1349756,4	849934,7	593528,7	108486,1
wages and salaries						
w tym osobowe		2629293,5	1220346,1	777704,5	531445,3	99797,6
of which personal						
pochodne od wynagrodzeń ^b		524350,8	258173,5	150622,8	96203,5	19351,0
derivatives from wages and salaries ^b						
zakup materiałów i usług		2043966,8	954203,7	790050,9	194594,9	105117,3
purchase of materials and services						
wydatki na obsługę długu		90361,3	42383,3	32851,5	9761,0	5365,5
expenditures on debt servicing						
wydatki z tytułu gwarancji i poręczeń		25,0	–	25,0	–	–
payments related to guarantees and endorsements						
Wydatki majątkowe		1594244,5	650833,5	469334,9	160049,0	314027,1
Property expenditure						
w tym inwestycyjne ^c		1519147,6	628426,3	434843,1	152851,1	303027,1
of which investment expenditure ^c						

^a Bez wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu. ^b Obejmują składki na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy oraz składkę na Fundusz Emerytur Pomostowych. ^c Łącznie z dotacjami na finansowanie zadań inwestycyjnych samorządowych zakładów budżetowych.

^a Excluding expenditure of gminas which are also cities with powiat status. ^b Include contributions to compulsory social security and the Labour Fund as well as- contribution to the Bridging Pension Fund. ^c Including allocations for financing investment tasks of self-government budgetary establishments.

Tabl. 4 /297/.

**WYDATKI BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO
WEDŁUG DZIAŁÓW W 2017 R.**EXPENDITURE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS
BY DIVISION IN 2017

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Gminy ^a Gminas	Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	Powiaty Powiats	Woje- wództwo Voivodship
	w tys. zł in thous. zł				
OGÓŁEM TOTAL	10345879,2	5148628,4	3094646,2	1296652,8	805951,8
w tym: of which:					
Rolnictwo i łowiectwo Agriculture and hunting	176611,9	110900,0	406,9	326,9	64978,1
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę Electricity, gas and water supply	10413,5	10292,7	–	–	120,8
Transport i łączność Transport and communication	1575838,4	393048,5	528563,7	158624,9	495601,3
Gospodarka mieszkaniowa Dwelling economy	360984,1	175632,8	172914,4	11235,5	1201,4
Działalność usługowa Service activity	96561,0	23753,5	48262,6	20520,7	4024,2
Administracja publiczna Public administration	925990,8	490953,7	203224,6	145370,5	86442,0
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa Public safety and fire care	198253,4	61119,2	56778,9	79985,4	369,9
Obsługa długu publicznego ^b Public debt servicing ^b	89855,5	41877,5	32851,5	9761,0	5365,5
Różne rozliczenia Miscellaneous settlements	26606,5	15748,4	6703,9	4154,2	–
Oświata i wychowanie Education	2612116,4	1430373,6	826188,8	339516,4	16037,6
Ochrona zdrowia Health care	135315,7	33888,1	30100,7	49690,8	21636,1
Pomoc społeczna Social assistance	660670,6	352028,3	168455,7	138974,6	1212,0
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej Other tasks in sphere of social policy	126634,8	13998,8	22080,7	61422,8	29132,5
Edukacyjna opieka wychowawcza Educational care	297804,9	49327,6	104092,0	141277,5	3107,8
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska Municipal economy and environmental protection	726582,3	470028,7	250681,5	4285,8	1586,3
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego Culture and national heritage	326433,1	168897,1	95214,9	6254,1	56067,0
Kultura fizyczna i sport Physical education and sport	251450,8	126065,9	105601,9	15265,5	4517,5

^a Bez wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu. ^b Obejmuje wydatki na obsługę długu publicznego oraz wydatki bieżących jednostek budżetowych związane z tą obsługą.

^a Excluding expenditure of gminas which are also cities with powiat status. ^b Includes public debt servicing and current expenditure of budgetary entities connected with this servicing.

Tabl. 5 /298/.

PRZYCHODY I KOSZTY SAMORZĄDOWYCH ZAKŁADÓW BUDŻETOWYCH**REVENUE AND COSTS OF SELF-GOVERNMENT BUDGETARY ESTABLISHMENTS**

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	Powiaty Powiats	Woje- wództwo Voivodship
		w tys. zł in thous. zł				
Przychody	2011	621784,2	188030,3	431598,6	–	2155,3
Revenue	2015	288945,1	198495,2	89125,0	–	1325,0
	2016	262507,9	196536,6	64546,1	–	1425,2
	2017	239384,1	176752,1	–	61169,3	1462,7
w tym: of which:						
Przychody ze sprzedaży wyrobów, składników majątkowych i usług		136792,9	112793,6	–	22572,1	1427,1
Revenue from sale of products, asset components and services						
Dotacje z budżetów jednostek samorządu terytorialnego ^b		27792,3	22791,2	–	5001,2	–
Allocations from local self-government entities budgets ^b						
Koszty	2011	684188,3	193692,3	488673,0	–	1823,0
Costs	2015	286919,1	194795,1	90695,1	–	1429,0
	2016	258985,1	194527,1	63206,8	–	1250,7
	2017	240049,9	177484,9	–	611165,3	1399,7
w tym: of which:						
Materiały i usługi		106789,2	70786,5	–	35791,1	211,7
Materials and services						
Podatek dochodowy od osób prawnych		609,8	399,6	–	210,3	–
Corporate income tax						
Wpłata nadwyżek do budżetów jednostek samorządu terytorialnego		664,6	220,3	–	405,2	39,0
Surplus payments to local self-government entities budgets						

^a Bez przychodów i kosztów samorządowych zakładów budżetowych gmin mających również status miasta na prawach powiatu. ^b Łącznie z dotacjami z budżetu państwa oraz płatnościami w ramach budżetu środków europejskich.

^a Excluding revenue and costs of self-government budgetary establishments of gminas which are also cities with powiat status. ^b Including allocations from the state budget as well as payments within European funds budget.

Uwagi ogólne

Inwestycje

1. Informacje o nakładach inwestycyjnych opracowano według zasad systemu rachunków narodowych, zgodnie z zaleceniami Europejskiego Systemu Rachunków Narodowych i Regionalnych „ESA 1995”.

Nakłady inwestycyjne są to nakłady finansowe lub rzeczowe, których celem jest stworzenie nowych środków trwałych lub ulepszenie (przebudowa, rozbudowa, rekonstrukcja lub modernizacja) istniejących obiektów majątku trwałego, a także nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji.

Nakłady inwestycyjne dzielą się na nakłady na środki trwałe oraz pozostałe nakłady.

Nakłady na środki trwałe są to nakłady na:

- budynki i budowle (obejmują budynki i lokale oraz obiekty inżynierii lądowej i wodnej), w tym m.in. roboty budowlano-montażowe, dokumentacje projektowo-kosztorysowe,
- maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia (łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem),
- środki transportu,
- inne, tj.: melioracje szczegółowe, koszty ponoszone przy nabyciu gruntów i używanych środków trwałych oraz inwentarz żywy (stado podstawowe) i zasadzenia wieloletnie, a ponadto odsetki od kredytów i pożyczek inwestycyjnych za okres realizacji inwestycji (uwzględnione wyłącznie w danych wyrażonych w cenach bieżących), z wyjątkiem odsetek nieuwzględnionych w wartości nakładów na środki trwałe przez podmioty stosujące Międzynarodowe Standardy Rachunkowości – MSR, wprowadzone od 1 I 2005 r.

W przypadku ujemnych różnic kursowych walut suma nakładów na poszczególne grupy rodzajowe może być większa od nakładów na środki trwałe ogółem.

Pozostałe nakłady są to nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji oraz inne koszty związane z realizacją inwestycji. Nakłady te nie zwiększają wartości środków trwałych.

General notes

Investments

1. Information regarding capital expenditures was compiled according to the principles of the system of national accounts, according to recommendations of “European System of National and Regional Accounts ESA 1995”.

Investment outlays are financial or tangible outlays, the purpose of which is the creation of new fixed assets or the improvement (rebuilding, enlargement, reconstruction or modernization) of existing capital asset items, as well as outlays on so-called initial investments.

Investment outlays are divided into outlays on fixed assets and other outlays.

Outlays on fixed assets include outlays on:

- buildings and structures (include buildings and premises as well as civil engineering works), of which, i.a. construction and assembly works, design and cost estimate documentations,
- machinery, technical equipment and tools (including instruments, moveables and other equipment),
- transport equipment,
- others, i.e. irrigation and drainage, costs incurred for purchasing land and second-hand fixed assets as well as livestock (basic herd), long-term plantings, interests on investment credits and investment loans for the period of investment realization (included exclusively in data expressed at current prices), except for interests not included in outlays on fixed assets by units that apply International Accounting Standards – IAS implemented since 1 I 2005.

In the case of foreign exchange losses of currencies, the sum of outlays on particular groups of assets may exceed the total value of outlays on fixed assets.

Other outlays are outlays on so-called initial investments as well as other costs connected with investment realization. These outlays do not increase the value of fixed assets.

2. Nakłady inwestycyjne – jeśli nie zaznaczono inaczej – zaliczono do odpowiednich sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007) zgodnie z zaklasyfikowaniem działalności inwestora (podmiotu gospodarki narodowej), z wyjątkiem nakładów na obiekty niezwiązane z jego podstawową działalnością, które zaliczono do odpowiednich sekcji według kryterium przeznaczenia obiektu (dotyczy np.: budynków i lokali mieszkalnych, obiektów przeznaczonych dla potrzeb edukacji, ochrony zdrowia, sportu i rekreacji). Nakłady inwestycyjne na drogi publiczne, ulice i place zalicza się od 2005 r. do sekcji „Transport i gospodarka magazynowa”.

3. Wartość nakładów inwestycyjnych poniesionych przez:

- osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej z liczbą pracujących powyżej 9 osób oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą (z wyjątkiem gospodarstw indywidualnych w rolnictwie) i spółki cywilne z liczbą pracujących powyżej 9 osób – opracowano na podstawie sprawozdawczości,
- osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej z liczbą pracujących do 9 osób, osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą i spółki cywilne z liczbą pracujących do 9 osób, gospodarstwa indywidualne w rolnictwie, a także wartość nakładów na indywidualne budownictwo mieszkaniowe rekreacyjne nieprzystosowane do stałego zamieszkania oraz budownictwo sakralne – ustalono szacunkowo.

Podstawę szacunku wartości nakładów inwestycyjnych na indywidualne budownictwo stanowi kubatura budynków oddanych do użytkowania. Nakłady roczne obejmują pełną wartość budynków oddanych do użytkowania w danym roku, tj. nie uwzględniają różnicy stanów budownictwa nieukończonego w końcu i na początku danego roku.

2. Capital expenditures, unless otherwise indicated, are included into the appropriate sections of the NACE rev. 2 PKD 2007 in accordance with the classification of the investor's activity (entity of the national economy), with the exception of expenditures on structures not connected with its basic activity, which were included into the appropriate sections according to the criteria of structure destination (concerning, e.g.: residential buildings and premises, buildings for education, health care, sport and recreational purposes). Capital expenditures on public roads, streets and squares have been included into section "Transportation and storage" since 2005.

3. The value of investment outlays incurred by:

- legal persons and organisational entities without legal personality employing more than 9 persons as well as natural persons conducting economic activity (excluding private farms in agriculture) and civil law partnerships employing more than 9 persons, was compiled on the basis of statistical reports,
- legal persons and organisational entities without legal personality employing up to 9 persons, natural persons conducting economic activity and civil law partnerships employing up to 9 persons, private farms in agriculture as well as the value of expenditures on private construction residential, sacral and recreational not adapted for permanent residence and on sacral construction, was estimated.

The cubic volume of completed buildings accounts for the basis of the estimate regarding the value of investment outlays in private construction. Annual outlays include the total value of buildings completed in a given year, i.e. do not include the difference between non-finished construction at the end and at the beginning of a given year.

Środki trwałe

1. Do **środków trwałych** zalicza się kompletne i nadające się do użytku składniki majątkowe o przewidywanym okresie używania dłuższym niż rok, w tym również drogi publiczne, ulice i place łącznie z pobocznymi i podbudową, uzbrojenie terenu, zasadzenia wieloletnie, melioracje, budowle wodne, grunty i inwentarz żywy (stado podstawowe) oraz od 1 I 2002 r. spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego i spółdzielcze prawo do lokalu niemieszkalnego (użytkowego).

Fixed assets

1. **Fixed assets** include asset components and other objects completed and ready for usage, with an expected period of utility exceeding 1 year, of which also public roads, streets and squares, together with shoulders and foundations, development of tracts of land, long-term plantings, irrigation and drainage, water structures, land and livestock (basic herd) as well as since 1 I 2002 co-operative ownership right to residential-premise and co-operative right to non-residential (of utility character) premises.

Dane o środkach trwałych nie obejmują wartości gruntów uznanych od 1 I 1991 r. za środki trwałe zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 12 XII 1990 r. (Dz. U. Nr 90, poz. 529) oraz prawa użytkowania wieczystego gruntu uznanego od 1 I 2002 r. za środki trwałe zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 IX 1994 r. (tekst jednolity Dz. U. 2018, poz. 395, z późn. zm.).

2. Wartość brutto środków trwałych jest to wartość równa nakładom poniesionym na ich zakup lub wytworzenie, bez potrącenia wartości zużycia (umorzenia).

Przez **wartość brutto środków trwałych w bieżących cenach ewidencyjnych** według stanu w dniu 31 XII należy rozumieć:

- w zakresie środków trwałych przekazanych do eksploatacji:
 - przed 1 I 1995 r. – wartość w cenach odtworzenia z września 1994 r.,
 - po 1 I 1995 r. – wartość w cenach bieżących nabycia lub wytworzenia,
 - od 1 I 2005 r. również wycenę według wartości godziwej w podmiotach stosujących Międzynarodowe Standardy Rachunkowości (MSR).

Wartość brutto w cenach odtworzenia została ustalona w wyniku aktualizacji (wyceny) środków trwałych w gospodarce narodowej dokonanej według stanu w dniu 1 I 1995 r. zgodnie z postanowieniami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 20 I 1995 r. w sprawie amortyzacji środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, a także aktualizacji wyceny środków trwałych (Dz. U. Nr 7, poz. 34).

Stopień zużycia określa stosunek procentowy wartości zużycia do wartości brutto środków trwałych.

3. Dane według sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności – jeśli nie zaznaczono inaczej – opracowano **metodą przedsiębiorstw**, co oznacza, że wszystkie środki trwałe danego podmiotu gospodarki narodowej zalicza się do tego poziomu klasyfikacyjnego, do którego zaliczono podmiot na podstawie przeważającego rodzaju działalności, np. w przedsiębiorstwie zaliczonym do sekcji „Przetwórstwo przemysłowe” wszystkie środki trwałe użytkowane zarówno w tym rodzaju działalności, jak i poza tą działalnością (budynki i lokale mieszkalne, obiekty służące edukacji, ochronie zdrowia itp.) zalicza się do sekcji „Przetwórstwo przemysłowe”. Wyjątek stanowią budynki mieszkalne w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie, które ujęto w sekcji „Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości”.

Data regarding fixed assets do not include the value of land recognised, since 1 I 1991, as a fixed asset, in accordance with the decree of the Council of Ministers, dated 12 XII 1990 (Journal of Laws No. 90, item 529) as well as right of perpetual usufruct of land, regarded as fixed assets since 1 I 2002, in accordance Act of Accounting dated 29 IX 1994 (uniform text Journal of Laws 2018, item 395, with later amendments).

2. The gross value of fixed assets is the value equal to the outlays incurred on purchasing or manufacturing them, without deducting consumption value (depreciation).

The **gross value of fixed assets at current book-keeping prices** is understood, as of 31 XII:

- within the scope of fixed assets designated for exploitation:
 - before 1 I 1995 – value at replacement prices for September 1994,
 - after 1 I 1995 – value at purchasing or manufacturing prices,
 - since 1 I 2005 also revaluation according to fair value in units that used International Accounting Standards (LAS).

The **gross value at replacement prices** was established as a result of the revaluation of fixed assets in the national economy made as of 1 I 1995, in accordance with the decisions of the decree of the Ministry of Finance, dated 20 I 1995, regarding the depreciation of fixed assets and intangible fixed assets, as well as the revaluation of fixed assets (Journal of Laws No. 7, item 34).

The **degree of consumption** of fixed assets is understood as the percentage relation of the value of consumption to the gross value of fixed assets.

3. Data by sections of the NACE rev. 2, unless otherwise indicated, were compiled using the **enterprise method**, i.e. all fixed assets of a given entity of the national economy are included in that classification level to which the entity was included on the basis of the superior kind of activity, e.g. in an enterprise classified in the section “Manufacturing” all fixed assets used in manufacturing and outside this activity (residential buildings and places, buildings for education, health care, etc.) are included in the section “Manufacturing”. An exception are residential buildings on private farms in agriculture, which were classified in the section “Real estate, renting and business activities”.

4. Wartość brutto środków trwałych:

- osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej z liczbą pracujących powyżej 9 osób oraz osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą (z wyjątkiem gospodarstw indywidualnych w rolnictwie) i spółek cywilnych z liczbą pracujących powyżej 9 osób – opracowano na podstawie sprawozdawczości,
- osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej z liczbą pracujących do 9 osób, osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą i spółek cywilnych z liczbą pracujących do 9 osób, gospodarstw indywidualnych w rolnictwie, a także wartość indywidualnych budynków mieszkalnych (osób fizycznych) i rekreacyjnych nieprzystosowanych do stałego zamieszkania, wartość dróg publicznych, ulic i placów, melioracji podstawowych i szczegółowych oraz budowli wodnych – ustalono szacunkowo.

5. Wartość środków trwałych według grup opracowano zgodnie z Klasyfikacją Środków Trwałych.

Grupowanie obejmuje:

1) budynki i budowle:

- a) budynki i lokale; od 1 I 2002 r. spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego oraz spółdzielcze prawo do lokalu niemieszkalnego (użytkowego),
- b) obiekty inżynierii lądowej i wodnej (bez melioracji szczegółowych);

2) maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia:

- a) kotły i maszyny energetyczne,
- b) maszyny, urządzenia i aparaty ogólnego zastosowania,
- c) specjalistyczne maszyny, urządzenia i aparaty,
- d) urządzenia techniczne,
- e) narzędzia, przyrządy, ruchomości i wyposażenie;

3) środki transportu;**4) pozostałe środki trwałe, tj.: zasadzenia wieloletnie, melioracje szczegółowe i inwentarz żywy (stado podstawowe).****4. The gross value of fixed assets:**

- of legal persons and organisational entities without legal personality employing more than 9 persons as well as natural persons conducting economic activity (excluding private farms in agriculture) and civil law partnerships employing more than 9 persons, was compiled on the basis of statistical reports,
- of legal persons and organisational entities without legal personality employing up to 9 persons, natural persons conducting economic activity employing and civil law partnerships employing up to 9 persons, private farms in agriculture as well as the value of private residential buildings (natural persons) and recreational not adapted for permanent residence, the value of public roads, streets and squares, basic and detailed meliorations and water structures, was estimated.

5. The value of fixed assets according to groups was compiled in accordance with Classification of Fixed Assets.

The grouping includes:

1) buildings and structures:

- a) buildings and premises; since 1 I 2002 co-operative ownership right to residential premises as well as co-operative right to non-residential (of utility character) premises,
- b) land and water engineering constructions (excluding irrigation and drainage);

2) machinery, technical equipment and tools:

- a) boilers and power industry machinery,
- b) general usage machinery, equipment and apparatus,
- c) special use machinery, equipment and apparatus,
- d) technical equipment,
- e) tools, instruments, moveables and other equipment;

3) transport equipment;**4) other fixed assets, i.e. long-term plantings, irrigation and drainage and livestock (basic herd).**

Inwestycje

Investments

Tabl. 1 / 299/. **NAKŁADY INWESTYCYJNE ^a (ceny bieżące)**
INVESTMENT OUTLAYS ^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2015	2016	2017
	w mln zł		in mln zł	
OGÓŁEM	8303,8	10940,0	8064,4	10098,2
TOTAL				
sektor publiczny public sector	4810,1	5033,8	3393,9	4402,3
sektor prywatny private sector	3493,7	5906,2	4670,5	5695,9
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing	215,6	335,3	317,2	352,1
Przemysł Industry	2839,1	4566,0	2699,1	2742,1
górnictwo i wydobywanie mining and quarrying	38,9	13,1	11,8	24,9
przetwórstwo przemysłowe manufacturing	889,2	2077,6	1604,2	1823,3
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ electricity, gas, steam and air conditioning supply	1135,5	1895,8	825,4	640,4
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ water supply; sewerage, waste management and remediation activities	775,4	579,5	257,7	422,0
Budownictwo Construction	202,6	327,8	159,7	232,2
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ	540,6	678,3	503,6	661,0
Transport i gospodarka magazynowa ^b Transportation and storage ^b	1555,1	1551,8	1355,4	2980,2
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ	139,3	211,9	237,0	262,8
Informacja i komunikacja Information and communication	49,8	109,6	157,1	120,9
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities	56,0	34,3	32,3	41,1
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities	1060,0	1428,7	1232,0	1164,2
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	65,3	75,3	110,7	48,1
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities	33,0	62,7	84,6	140,7
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne Public administration and defence; compulsory social security	482,2	652,3	538,5	476,6

^a Według lokalizacji inwestycji. ^b Łącznie z nakładami inwestycyjnymi na drogi publiczne, ulice i place.

^a According to investment location. ^b Including investment outlays on public roads, streets and squares.

Tabl. 1 /299/. **NAKŁADY INWESTYCYJNE ^a (ceny bieżące) (dok.)**
INVESTMENT OUTLAYS ^a (current prices) (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2015	2016	2017
	w mln zł		in mln zł	
Edukacja Education	256,2	214,3	226,6	219,0
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	388,9	335,4	276,6	293,2
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation	307,9	319,0	109,9	160,7
Pozostała działalność usługowa Other service activities	26,4	37,1	24,1	35,1

^a Według lokalizacji inwestycji.

^a According to investment location.

Tabl. 2 /300/. **NAKŁADY INWESTYCYJNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH ^a (ceny bieżące)**
INVESTMENT OUTLAYS IN ENTERPRISES ^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2015	2016	2017
	w mln zł		in mln zł	
OGÓŁEM TOTAL	4011,0	6247,9	4121,8	5182,4
sektor publiczny public sector	2182,7	2625,0	1316,7	1560,7
sektor prywatny private sector	1828,2	3622,8	2805,1	4675,8
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing	95,2	149,6	147,3	156,7
Przemysł Industry	2431,3	4090,7	2498,6	2742,1
górnictwo i wydobywanie mining and quarrying	35,8	10,2	10,3	23,1
przetwórstwo przemysłowe manufacturing	772,8	1908,1	1480,2	1741,5
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ electricity, gas, steam and air conditioning supply	1002,5	1790,7	800,6	626,2
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ water supply; sewerage, waste management and remediation activities	620,2	381,7	207,4	351,2
Budownictwo Construction	129,9	81,1	91,6	95,8
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ	366,1	498,4	362,6	439,7
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	322,0	555,1	282,6	1079,4
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ	80,5	114,3	126,5	82,1
Informacja i komunikacja Information and communication	30,2	83,3	113,9	89,2

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; według lokalizacji inwestycji.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; according to investment location.

Tabl. 2 /300/. **NAKŁADY INWESTYCYJNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH ^a (ceny bieżące) (dok.)**
INVESTMENT OUTLAYS IN ENTERPRISES ^a (current prices) (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2015	2016	2017
	w mln zł		in mln zł	
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities	51,7	29,2	25,8	33,2
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities	171,0	151,4	176,4	157,4
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	24,6	12,9	15,5	12,5
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities	26,7	36,6	49,9	26,2
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne Public administration and defence; compulsory social security	0,2	–	–	–
Edukacja Education	11,3	8,1	3,4	4,6
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	221,7	246,2	196,9	229,4
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation	46,3	176,2	24,3	25,1
Pozostała działalność usługowa Other service activities	2,3	14,9	6,5	9,1

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; według lokalizacji inwestycji.
^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; according to investment location.

Tabl. 3 /301/. **NAKŁADY INWESTYCYJNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH ^a WEDŁUG GRUP (ceny bieżące)**
INVESTMENT OUTLAYS IN ENTERPRISES ^a BY GROUPS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	W tym Of which		
			budynki i budowle buildings and structures	maszyny, urzą- dzenia tech- niczne i narzędzia machinery, technical equipment and tools	środki transportu transport equipment
			w mln zł in mln zł		
OGÓŁEM	2010	2997,0	1538,4	1161,1	264,3
TOTAL	2015	4884,1	2426,5	2050,8	391,4
	2016	3287,4	1445,6	1500,7	317,1
	2017	3617,7	1378,8	1885,3	336,7
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing		146,0	80,4	41,5	22,6
Przemysł. Industry		2331,0	821,8	1404,7	94,0
górnictwo i wydobywanie mining and quarrying		12,8	0,0	11,5	1,3
przetwórstwo przemysłowe manufacturing		1876,9	471,7	1325,4	77,5

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; według siedziby inwestora.
^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; according to investor seat.

Tabl. 3 /301/.

NAKŁADY INWESTYCYJNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH ^a WEDŁUG GRUP (ceny bieżące) (dok.)
INVESTMENT OUTLAYS IN ENTERPRISES ^a BY GROUPS (current prices) (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym Of which		
		budynki i budowle buildings and structures	maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia machinery, technical equipment and tools	środki transportu transport equipment
		w mln zł	in mln zł	
Przemysł (dok.) Industry (cont.)				
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ electricity, gas, steam and air conditioning supply	90,0	49,3	39,4	1,0
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ water supply; sewerage, waste management and remediation activities	351,3	300,8	28,4	14,3
Budownictwo Construction	117,8	60,6	35,8	20,9
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ	32,2	7,8	4,2	20,1
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	166,5	67,9	27,1	71,1
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ	41,8	24,0	15,4	2,2
Informacja i komunikacja Information and communication	24,1	2,3	20,6	1,1
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Real estate activities	4,7	0,4	3,2	0,8
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Financial and insurance activities	87,4	72,9	12,8	1,4
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	0,0	0,0	0,0	0,0
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities	71,3	5,6	39,1	26,5
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne Public administration and defence; compulsory social security	–	–	–	–
Edukacja Education	4,6	1,8	1,6	1,1
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	231,7	86,7	132,2	11,4
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation	16,8	6,7	8,8	1,3
Pozostała działalność usługowa Other service activities	2,1	0,1	1,8	0,2

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; według siedziby inwestora.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; according to investor seat.

Środki trwałe

Fixed assets

TABL. 4 /302/. WARTOŚĆ BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH ^a (bieżące ceny ewidencyjne)

Stan w dniu 31 XII

 GROSS VALUE OF FIXED ASSETS ^a (current book-keeping prices)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2015	2016	2017
	w mln zł		in mln zł	
OGÓŁEM TOTAL	110402,5	150120,7	158011,9	165506,6
sektor publiczny public sector	59224,7	74784,5	78337,7	82261,2
sektor prywatny private sector	51177,8	75336,2	79674,1	83245,4
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing	6496,0	7569,9	7744,1	7429,5
Przemysł Industry	29660,7	41233,8	44669,2	47727,2
górnictwo i wydobywanie mining and quarrying	143,5	260,2	198,8	229,1
przetwórstwo przemysłowe manufacturing	14852,2	19201,4	20516,5	21782,9
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ electricity, gas, steam and air conditioning supply	10363,7	14360,5	16377,2	18002,9
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ water supply; sewerage, waste management and remediation activities	4301,3	7411,6	7576,7	7712,3
Budownictwo Construction	1997,4	2690,7	2827,3	2945,6
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ	5877,9	8170,0	8380,7	8577,4
Transport i gospodarka magazynowa ^b Transportation and storage ^b	23666,6	30444,6	31608,6	33064,3
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ	2420,4	3434,1	3558,6	3694,1
Informacja i komunikacja Information and communication	1977,4	2521,5	3006,8	3042,1
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Real estate activities	710,1	823,7	827,4	827,7
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Financial and insurance activities	22758,4	30616,9	31511,1	32745,2
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	781,6	1004,3	1075,8	1234,4
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities	866,8	1173,8	1247,4	1302,9
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne Public administration and defence; compulsory social security	4878,4	7011,8	7451,1	8343,3
Edukacja Education	3506,3	5231,1	5475,0	5617,1
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	2818,5	4393,0	4714,1	4879,8
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation	1646,8	3305,3	3419,7	3548,8
Pozostała działalność usługowa Other service activities	339,2	496,0	494,8	527,0

^a Podziału środków trwałych według sekcji PKD 2007 dokonano zgodnie z siedzibą jednostki lokalnej rodzaju działalności.

^b Łącznie z wartością dróg publicznych, ulic i placów.

^a The division of fixed assets by NACE Rev. 2 sections was made according to the abode of local kind-of-activity unit.

^b Including value of public roads, streets and squares.

TABL. 5 /303/. WARTOŚĆ BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH W PRZEDSIĘBIORSTWACH ^a
(bieżące ceny ewidencyjne)
Stan w dniu 31 XII
GROSS VALUE OF FIXED ASSETS IN ENTERPRISES ^a
(current book-keeping prices)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2015	2016	2017
	w mln zł		in mln zł	
OGÓŁEM	50875,9	66523,8	70546,1	74062,7
TOTAL				
sektor publiczny	23622,0	25188,0	27007,4	82261,2
public sector				
sektor prywatny	27253,9	41335,8	43538,7	83245,4
private sector				
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	2495,7	2872,1	2846,1	2421,4
Agriculture, forestry and fishing				
Przemysł	26966,1	37047,5	40355,7	43313,2
Industry				
górnictwo i wydobywanie	132,1	223,8	158,5	176,0
mining and quarrying				
przetwórstwo przemysłowe	13767,3	17726,4	18966,2	20145,6
manufacturing				
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	10112,7	13768,7	15732,2	17293,0
electricity, gas, steam and air conditioning supply				
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	2954,0	5328,6	5498,8	5698,6
water supply; sewerage, waste management and remediation activities				
Budownictwo	1128,4	1116,2	1070,6	1028,4
Construction				
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	3966,5	5587,5	5681,6	5745,1
Trade; repair of motor vehicles ^Δ				
Transport i gospodarka magazynowa	3506,7	3799,0	4051,1	4836,9
Transportation and storage				
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	1645,0	2244,4	2343,7	2379,5
Accommodation and catering ^Δ				
Informacja i komunikacja	1768,4	2160,8	2628,8	2638,9
Information and communication				
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	593,0	648,5	640,2	638,6
Real estate activities				
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	5399,3	6080,8	5661,4	5642,2
Financial and insurance activities				
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	241,1	182,2	205,0	302,2
Professional, scientific and technical activities				
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	505,0	575,6	673,3	623,6
Administrative and support service activities				
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	14,0	—	—	—
Public administration and defence; compulsory social security				
Edukacja	69,9	91,2	96,8	93,3
Education				
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	2044,9	3163,6	3322,6	3384,6
Human health and social work activities				
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	476,1	879,8	902,5	939,4
Arts, entertainment and recreation				
Pozostała działalność usługowa	55,8	74,7	66,8	75,5
Other service activities				

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; podziału środków trwałych według sekcji PKD 2007 dokonano zgodnie z siedzibą jednostki lokalnej rodzaju działalności.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; the division of fixed assets by NACE Rev. 2 sections was made according to the abode of local kind-of-activity unit.

Uwagi ogólne

1. **Rachunki regionalne** opracowano zgodnie z zasadami „Europejskiego Systemu Rachunków (ESA 2010)”, wprowadzonego rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 549/2013 z dnia 21 V 2013 r. w sprawie europejskiego systemu rachunków narodowych i regionalnych w Unii Europejskiej (Dz. Urz. UE L 174 z 26 VI 2013 r.).

2. W systemie rachunków regionalnych dla każdego województwa zestawiane są: rachunek produkcji i rachunek tworzenia dochodów według sektorów instytucjonalnych i rodzajów działalności oraz rachunek podziału pierwotnego dochodów i rachunek podziału wtórnego dochodów w sektorze gospodarstw domowych. Dla podregionów obliczane są: produkt krajowy brutto (PKB) i wartość dodana brutto (WDB) według grup rodzajów działalności.

3. **Produkt krajowy brutto (PKB)** przedstawia końcowy rezultat działalności wszystkich podmiotów gospodarki narodowej. Produkt krajowy brutto równa się sumie wartości dodanej brutto wytworzonej przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne powiększonej o podatki od produktów i pomniejszonej o dotacje do produktów. Produkt krajowy brutto jest liczony w cenach rynkowych.

W obliczeniach dynamiki wolumenu produktu krajowego brutto jako ceny stałe przyjęto ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany.

4. **Wartość dodana brutto (WDB)** mierzy wartość nowo wytworzoną w wyniku działalności produkcyjnej krajowych jednostek instytucjonalnych. Wartość dodana brutto stanowi różnicę między produkcją globalną a zużyciem pośrednim, jest wyrażona w cenach bazowych.

5. **Produkcja globalna** obejmuje wartość wyrobów i usług wytworzonych przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne. Produkcja globalna jest wyceniana w cenach bazowych lub według kosztów produkcji.

6. **Zużycie pośrednie** obejmuje wartość zużytych materiałów (łącznie z paliwami) netto (po odjęciu wartości odpadów użytkowych), surowców (łącznie z opakowaniami), energii, gazów technicznych i usług obcych (obróbka obca, usługi transportowe, najem sprzętu, usługi telekomunikacyjne i obliczeniowe, prowizje płacone za usługi bankowe), usługi pośrednictwa finansowego mierzone pośrednio (FISIM) oraz koszty podróży służbowych (bez diet) i inne koszty (np. koszty reklamy, reprezentacji, dzierżawy i najmu, koszty biletów służbowych, koszty ryczałtów za używanie własnych pojazdów do celów służbowych, opłaty giełdowe i opłaty z tytułu uczestnictwa w Krajowym Depozycie Papierów Wartościowych). Zużycie pośrednie jest wyceniane w cenach nabycia.

General notes

1. **Regional accounts** were compiled according to the principles of the European System of Accounts (the ESA 2010), introduced by Regulation No 549/2013 of the European Parliament and of the Council (EU) of 21 V 2013 on the European system of national and regional accounts in the European Union (Official Journal of the EU L 174, 26 VI 2013).

2. The following accounts are compiled in the regional accounts system for each voivodship: the production account and the generation of income account by institutional sectors and kind of activity as well as the allocation of primary income account and the secondary distribution of income account in the households sector. The following categories are calculated for subregions: gross domestic product (GDP) and gross value added (GVA) by kind-of-activity groups.

3. **Gross domestic product (GDP)** presents the final result of the activity of all entities of the national economy. Gross domestic product is equal to the sum of gross value added generated by all domestic institutional units, increased by taxes on products and decreased by subsidies on products. Gross domestic product is calculated at market prices.

In calculations of gross domestic product volume indices, current prices from the year preceding the reference year were adopted as constant prices.

4. **Gross value added (GVA)** measures the newly generated value as a result of the production activity of domestic institutional units. Gross value added is the difference between gross output and intermediate consumption, and is presented at basic prices.

5. **Gross output** includes the value of goods and services produced by all domestic institutional units. Gross output is valued at basic prices or according to the production costs.

6. **Intermediate consumption** includes the value of consumed materials (including fuels) in net terms (after subtracting the value of recyclable wastes), raw materials (including packaging), energy, technological gases, outside services (outside processing, transport services, equipment rental, telecommunication and accounting services, commissions paid for banking services), financial intermediation services indirectly measured (FISIM), costs of business trips (excluding travelling allowances) as well as other costs (e.g. advertising, representation, rental and leasing costs, ticket costs for official business, costs of lump-sum payments for using personal vehicles for official business, stock exchange payments as well as payments from participating in the National Depository for Securities). Intermediate consumption is valued at purchaser's prices.

7. W systemie rachunków regionalnych przyjmuje się zasadę ewidencjonowania produkcji globalnej oraz zużycia pośredniego z uwzględnieniem **obrotów wewnętrznych**.

8. **Dochody pierwotne brutto w sektorze gospodarstw domowych** składają się z nadwyżki operacyjnej brutto łącznie z dochodem mieszanym brutto, dochodów związanych z pracą najemną (obejmujących całkowite koszty związane z zatrudnieniem, tj. wynagrodzenia łącznie ze składkami na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne płaconymi przez pracowników, składki na ubezpieczenia społeczne płacone przez pracodawców powiększone o składki na Fundusz Pracy i inne koszty związane z zatrudnieniem) oraz dochodów z tytułu własności. Dochody pierwotne brutto pełnią funkcję kreującą dochody do dyspozycji brutto.

9. **Dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych** powstają w wyniku skorygowania dochodów pierwotnych brutto o podatki bieżące od dochodów, majątku itp., składki netto na ubezpieczenia społeczne, świadczenia społeczne (świadczenia z ubezpieczeń społecznych i pozostałe świadczenia społeczne) oraz pozostałe transfery bieżące.

Dynamikę realnych dochodów do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych w przekroju województw obliczono metodą uproszczoną przy zastosowaniu wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych według województw.

10. Grupowanie danych według województw i podregionów w podziale na rodzaje działalności według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007) zostało dokonane **metodą jednostek lokalnych rodzaju działalności**, tj. według siedziby i podstawowego rodzaju działalności jednostki lokalnej przedsiębiorstwa.

11. Kryteriami zaliczania danej jednostki gospodarki narodowej do określonego **sektora instytucjonalnego** są: funkcje pełnione w gospodarce narodowej, rodzaj aktywności w tworzeniu nowych wartości ekonomicznych oraz sposób uczestniczenia w podziale dochodów. Wyróżnia się pięć krajowych sektorów instytucjonalnych:

- 1) sektor przedsiębiorstw niefinansowych, do którego zaliczono podmioty gospodarcze wytwarzające produkty rynkowe (wyroby i usługi niefinansowe),
- 2) sektor instytucji finansowych, do którego zaliczono podmioty gospodarcze zajmujące się pośrednictwem finansowym, pomocniczą działalnością finansową oraz ubezpieczeniami,
- 3) sektor instytucji rządowych i samorządowych, do którego zaliczono podmioty gospodarki narodowej działające na zasadach określonych w ustawie o finansach publicznych oraz podmioty, których system finansowy został określony odrębnymi ustawami, a których podstawowym źródłem finansowania są dotacje z budżetu państwa, a także przedsiębiorstwa publiczne i instytucje niekomercyjne spełniające kryteria ESA 2010 w zakresie klasyfikacji do tego sektora,

7. In the regional accounts system the principle of recording gross output as well as intermediate consumption including **internal turnover** is accepted.

8. **Gross primary income in the households sector** is comprised of the gross operating surplus jointly with the gross mixed income, income connected with hired work (including total compensation of employees, i.e. wages and salaries jointly with contributions to social security and health security paid by employees, contributions to social security paid by employers increased by the Labour Fund and other costs connected with employment) as well as property income. Gross primary income fulfils the function of creating gross disposable income.

9. **Gross disposable income in the households sector** is obtained as a result of correcting gross primary income by: current taxes on income, wealth, etc., net social contributions, social benefits (social security benefits and other social benefits) and other current transfers.

Indices of gross real disposable income in the households sector by voivodships are calculated applying simplified method using price indices of consumer goods and services by voivodships.

10. Data grouping by voivodships and subregions according to kind of activity of the Polish Classification of Activities (PKD 2007) was conducted applying the **local kind-of-activity unit method**, i.e. by the place of residence and main kind of activity of the local unit of the enterprise.

11. Criteria of rating a given unit of the national economy among **institutional sectors** are: functions fulfilled in the national economy, kind of activity in the creation of new economic values as well as the way of participation in the distribution of income. The five following institutional sectors are defined:

- 1) non-financial corporations sector which includes economic entities manufacturing market products (goods and non-financial services),
- 2) financial corporations sector which includes economic entities engaged in financial intermediation, auxiliary financial activity as well as insurance activity,
- 3) general government sector which includes entities of the national economy operating according to the principles described in the Law on Public Finance, entities for which the financial system was defined in special regulations and the main source of financing of which are subsidies from the state budget as well as public corporations and non-profit institutions that meet the ESA 2010 criteria of classification to this sector,

- 4) sektor gospodarstw domowych, który tworzą osoby fizyczne pracujące na własny rachunek w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie oraz osoby fizyczne pracujące na własny rachunek poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie z liczbą pracujących do 9 osób i prowadzące uproszczoną ewidencję księgową, a także osoby fizyczne uzyskujące dochody z pracy najemnej i niezarobkowych źródeł,
- 5) sektor instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych, który obejmuje: organizacje społeczne, partie polityczne, organizacje związków zawodowych, stowarzyszenia, fundacje oraz jednostki organizacji wyznaniowych.

12. W rachunkach regionalnych uwzględnia się szacunek „szarej gospodarki” oraz „działalności nielegalnej”. **Szara gospodarka** obejmuje legalną produkcję ukrytą szacowaną dla zarejestrowanych podmiotów gospodarczych z liczbą pracujących do 9 osób (niezależnie od szczególnej formy prawnej), z liczbą pracujących od 10 do 49 osób w sektorze prywatnym (bez spółdzielni) oraz osób fizycznych z tytułu wykonywania pracy nierejestrowanej, głównie w działalności usługowej (w tym osób świadczących usługi prostytutki).

W ramach „działalności nielegalnej” ujęto szacunki dotyczące działalności osób czerpiących korzyści majątkowe z tytułu świadczenia usług prostytutki przez inne osoby, produkcji i handlu narkotykami oraz przemytu papierosów.

13. Dane z rachunków regionalnych za lata 2014-2016 zostały zmienione w stosunku do wcześniej opublikowanych w ślad za rewizją w rocznych rachunkach narodowych, dokonaną stosownie do standardowej procedury dotyczącej nadmiernego deficytu (tzw. notyfikacja fiskalna). Zmiany dotyczyły przeklasyfikowania kolejnych jednostek publicznych do sektora instytucji rządowych i samorządowych.

14. Szczegółowy opis zmian wprowadzonych do rachunków narodowych znajduje się w notatce informacyjnej GUS „Informacja Głównego Urzędu Statystycznego w sprawie skorygowanego szacunku produktu krajowego brutto za 2017 rok” z dnia 3 X 2018 r., dostępnej na stronie <http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rachunki-narodowe/roczne-rachunki-narodowe/informacja-glownego-urzedu-statystycznego-w-sprawie-skorygowanego-szacunku-produktu-krajowego-brutto-za-2017-rok,9,4.html>.

15. Informacje dotyczące rachunków regionalnych zamieszczono w publikacji „Kompedium wiedzy o rachunkach regionalnych”.

- 4) households sector which includes own-account workers on private farms in agriculture as well as natural persons working outside private farms in agriculture, employing up to 9 persons and keeping simplified accounting books as well as natural persons obtaining income from hired work and non-earned sources,

- 5) non-profit institutions serving households sector which includes: social organisations, political parties, trade unions, associations, foundations and units of religious organisations.

12. The estimation of the “hidden economy” and “illegal activity” is included in the regional accounts. **Hidden economy** covers the legal concealed production for registered economic entities employing up to 9 persons (irrespective of the specific legal form), employing from 10 to 49 persons in private sector (excluding co-operatives) as well as natural persons engaged in non-registered work, primarily within the service activity (including people providing prostitution services).

Within “illegal activity” there were included estimations concerning activity of people deriving profits from exploiting prostitution, production and trade of narcotics as well as smuggling of cigarettes.

13. Data from the regional accounts for the years 2014-2016 were changed in relation to those previously published as a consequence of revision in the annual national accounts, made due to the standard excessive deficit procedure (the so-called fiscal notification). The changes concerned reclassification of further public entities into the general government sector.

14. Detailed description of the changes introduced in the national accounts can be found in the CSO news release “Revised estimate of gross domestic product for the year 2017” of 3 X 2018, available at website <http://stat.gov.pl/en/topics/national-accounts/annual-national-accounts/revised-estimate-of-gross-domestic-product-for-the-year-2017,7,4.html>.

15. Information concerning regional accounts are placed in the publication “Kompedium wiedzy o rachunkach regionalnych”.

Uwaga do tablic 1 – 3

Dane za 2014 r. skorygowano.

Note to tables 1 – 3

Data for 2014 have been adjusted.

Tabl. 1 /304/. **PRODUKT KRAJOWY BRUTTO (ceny bieżące)**
GROSS DOMESTIC PRODUCT (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2014	2015	2016	2010	2014	2015	2016
	w mln zł		in mln zł		w odsetkach		in percent	
OGÓŁEM TOTAL	55280	64385	67841	69368	x	x	x	x
W tym wartość dodana brutto Of which gross value added	48596	57081	60189	61276	100,0	100,0	100,0	100,0
w tym sektor: of which sector:								
przedsiębiorstw niefinansowych non-financial corporations	19421	24062	26159	26642	40,0	42,2	43,5	43,5
instytucji rządowych i samorządowych general government	8802	10107	10357	10584	18,1	17,1	17,2	17,3
gospodarstw domowych households	18931	21157	22009	22321	39,0	37,1	36,6	36,4
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, hunting and forestry; fishing	1630	1908	1843	1850	3,4	3,3	3,1	3,0
Przemysł Industry	9153	12416	13790	14205	18,8	21,8	22,9	23,2
w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing	7043	9603	10964	11380	14,5	16,8	18,2	18,6
Budownictwo Construction	4952	5326	5809	5403	10,2	9,3	9,7	8,8
Handel i naprawy ^Δ , hotele i restauracje, trans- port, gospodarka magazynowa i łączność; zakwaterowanie i gastronomia ^Δ ; informacja i komunikacja Trade and repair, hotels and restaurants, transport, storage and communication	15153	16644	17370	17811	31,2	29,2	28,9	29,1
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa, obsługa rynku nieruchomości ^Δ Financial and insurance activities, real estate activities	4228	4935	4860	5122	8,7	8,6	8,1	8,4
Pozostałe usługi Other service	13480	15852	16517	16884	27,7	27,8	27,4	27,6
NA 1 MIESZKAŃCA w zł PER CAPITA in zł	32061	37477	39584	40592	x	x	x	x

Tabl. 2 /305/.

PODSTAWOWE ELEMENTY RACHUNKU PRODUKCJI I RACHUNKU TWORZENIA DOCHODÓW (ceny bieżące)

BASIC ELEMENTS OF PRODUCTION ACCOUNT AND GENERATION OF INCOME ACCOUNT (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2014	2015	2016	SPECIFICATION
	w mln zł		in mln zł		
Produkcja globalna	104290	119665	128208	129977	Gross output
Zużycie pośrednie	55694	62583	68019	68701	Intermediate consumption
Wartość dodana brutto	48596	57081	60189	61276	Gross value added
w tym koszty związane z zatrudnieniem	19917	23167	23928	25213	of which compensation of employees
Nadwyżka operacyjna brutto	28756	34080	36273	36362	Gross operating surplus

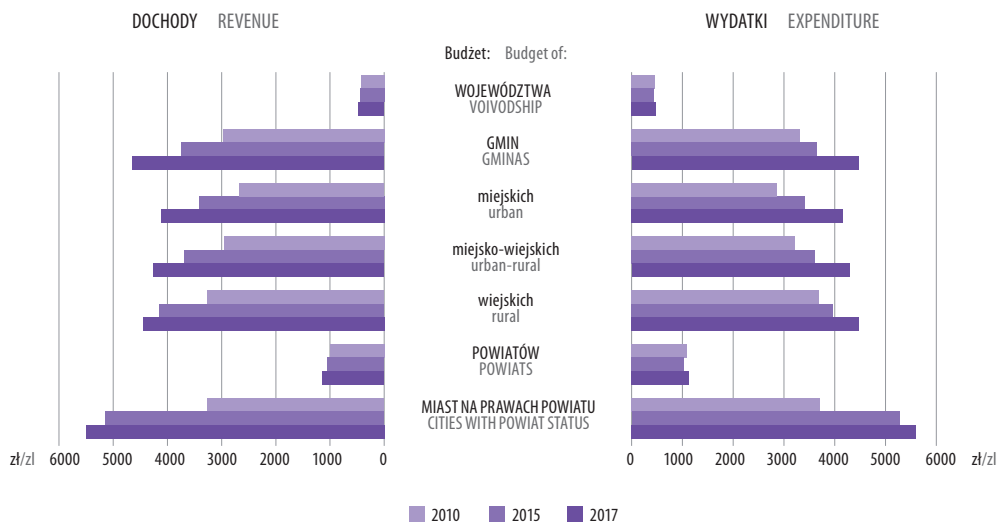
Tabl. 3 /306/.

NOMINALNE DOCHODY W SEKTORZE GOSPODARSTW DOMOWYCH

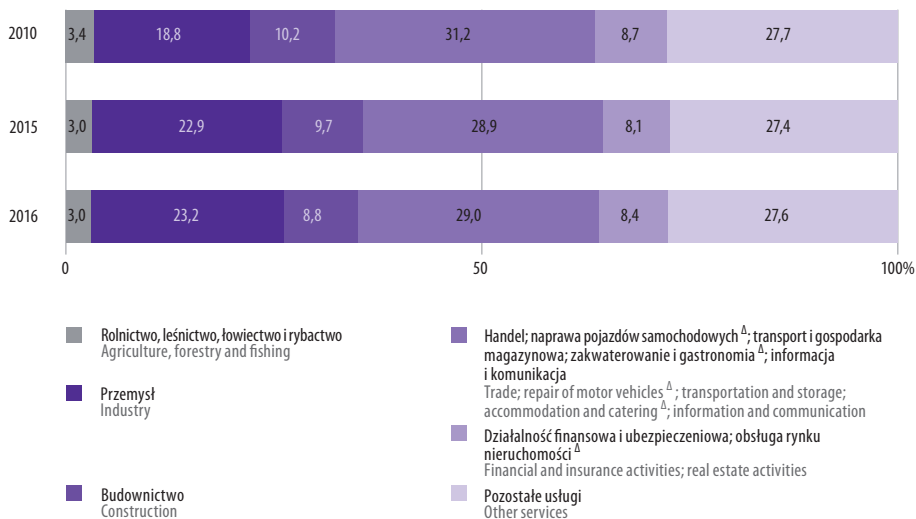
NOMINAL INCOME IN THE HOUSEHOLDS SECTOR

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2014	2015	2016	SPECIFICATION
Dochody pierwotne brutto:					Gross primary income:
w milionach złotych	40308	45705	46883	48948	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł.	23378	26604	27355	28643	per capita in zł
Dochody do dyspozycji brutto:					Gross disposable income:
w milionach złotych	39986	44426	45807	48262	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł.	23191	25860	26727	28242	per capita in zł

DOCHODY I WYDATKI BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO NA 1 MIESZKAŃCA REVENUE AND EXPENDITURE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS PER CAPITA

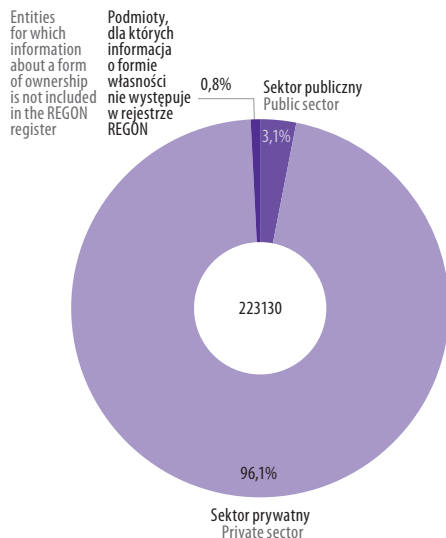

STRUKTURA WARTOŚCI DODANEJ BRUTTO WEDŁUG RODZAJÓW DZIAŁALNOŚCI (ceny bieżące) STRUCTURE OF GROSS VALUE ADDED BY KINDS OF ACTIVITIES (current prices)

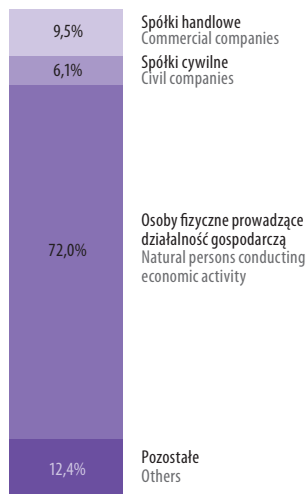

STRUKTURA PODMIOTÓW GOSPODARKI NARODOWEJ ^a W 2017 R.
Stan w dniu 31 XII
STRUCTURE OF ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY ^a IN 2017
As of 31 XII

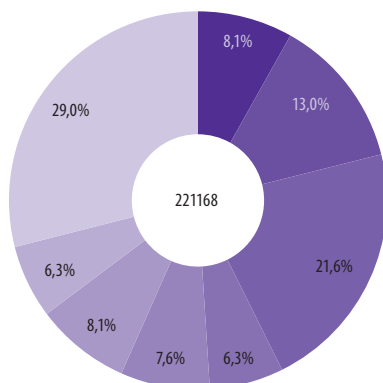
WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI
BY OWNERSHIP SECTORS

WEDŁUG FORM PRAWNYCH
BY LEGAL STATUS

WEDŁUG SEKCJI BY SECTIONS

- Przetwórstwo przemysłowe
Manufacturing
- Budownictwo
Construction
- Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ
Trade; repair of motor vehicles ^Δ
- Transport i gospodarka magazynowa
Transportation and storage
- Obsługa rynku nieruchomości ^Δ
Real estate activities
- Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna
Professional, scientific and technical activities
- Pozostała działalność usługowa
Other service activities
- Pozostałe sekcje
Other section

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.
^a Excluding persons tending private farms in agriculture.

Uwagi ogólne

Prezentowane dane dotyczą **podmiotów gospodarki narodowej** zarejestrowanych w rejestrze REGON i obejmują osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, zaklasyfikowane do poszczególnych sekcji PKD 2007 według przeważającego rodzaju działalności.

Krajowy rejestr urzędowy podmiotów gospodarki narodowej, zwany dalej rejestrem REGON, jest rejestrem administracyjnym prowadzonym przez Prezesa GUS. Zasady prowadzenia rejestru określają przepisy ustawy z dnia 29 VI 1995 r. o statystyce publicznej (Dz.U. 2018, poz. 997, z późn. zm.) oraz przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 XI 2015 r. w sprawie sposobu i metodologii prowadzenia i aktualizacji krajowego rejestru urzędowego podmiotów gospodarki narodowej, wzorów wniosków, ankiet i zaświadczeń (Dz.U. 2015, poz. 2009, z późn. zm.).

Podstawową funkcją rejestru REGON jest identyfikowanie podmiotów gospodarki narodowej, co jest realizowane poprzez nadawanie im unikatowych numerów identyfikacyjnych.

Rejestr REGON jest na bieżąco aktualizowany na podstawie danych o podmiotach gospodarki narodowej, przekazywanych drogą elektroniczną z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej, Krajowego Rejestru Sądowego, Systemu Informacji Oświatowej oraz Centralnego Rejestru Podmiotów Krajowej Ewidencji Podatników, oraz – w przypadku pozostałych podmiotów – na podstawie wniosków zgłaszanych do właściwych urzędów statystycznych. Kompletność i aktualność rejestru uzależniona jest od terminowej realizacji ww. obowiązku. Ponadto od 2011 r. do aktualizacji rejestru wykorzystywane są informacje z Powszechnego Elektronicznego Systemu Ewidencji Ludności (PESEL) dotyczące zgonów osób fizycznych, które były wpisane do rejestru REGON.

General notes

Presented data concern **entities of the national economy** recorded in the REGON register and include legal persons, organisational entities without legal personality and natural persons conducting economic activity, classified into particular NACE Rev. 2 sections according to the predominant kind of activity.

The National Official Business Register, hereinafter referred to as REGON, is an administrative register held by the President of the CSO. The rules for running the register are defined by the Law on Official Statistics of 29 VI 1995 (Journal of Laws of 2018, item 997, with later amendments) and the provisions of the decree of the Council of Ministers of 30 XI 2015 on the mode and methodology of running and updating the national official business register, application, questionnaire and certificate specimens (Journal of Laws of 2015, item 2009, with later amendments).

The basic function of the REGON register is identification of entities of the national economy, which is accomplished by assigning to them unique identification numbers.

The REGON register is updated on a current basis with the use of data on entities of the national economy transferred through the electronic system from the Central Registration and Information on Business, the National Court Register, the Educational Information System as well as the Central Business Entity Register of the National Taxpayer Register, and – for the remaining entities – on the basis of applications submitted to the relevant statistical offices. The completeness and correctness of the register is contingent on the timely compliance with the above-mentioned obligation. In addition, since 2011 the register has been updated with information from the Common Electronic System of Population Register (PESEL) on the deaths of natural persons, who were registered in the REGON.

Tabl. 1 /307/.

PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ ^a W REJESTRZE REGON

Stan w dniu 31 XII

ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY ^a IN THE REGON REGISTER

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	2017	SPECIFICATION
OGÓŁEM	220405	220615^b	221168^b	223130^b	TOTAL
sektor publiczny	6957	7158	7174	6850	public sector
sektor prywatny	213448	212356	212700	214484	private sector
w tym:					of which:
Przedsiębiorstwa państwowe	10	5	5	5	State owned enterprises
Spółki	27423	32362	33590	34910	Companies
w tym:					of which:
handlowe	13884	18686	19865	21164	commercial
cywilne	13505	13625	13673	13693	civil
Spółdzielnie	1111	1104	1090	1086	Co-operatives
Fundacje	353	731	865	966	Foundations
Stowarzyszenia i organizacje społeczne	4366	5486	5701	5980	Associations and social organisations
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	170334	161560	160354	160649	Natural persons conducting economic activity

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie. ^b W podziale według sektora własności – bez podmiotów, dla których informacja o formie własności nie występuje w rejestrze REGON.

^a Excluding persons tending private farms in agriculture. ^b By ownership sectors – excluding entities for which information on ownership form is not included in the REGON register.

Tabl. 2 /308/.

PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ ^a W REJESTRZE REGON**WEDŁUG FORM PRAWNYCH I SEKCJI**

Stan w dniu 31 XII

ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY ^a IN THE REGON REGISTER

BY LEGAL FORMS AND SECTIONS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Grand total	Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej Legal persons and organisational entities without legal personality							Osoby fizyczne prowa- dzące dzia- łość gospodar- czą Natural persons conducting economic activity		
			razem total	przedsię- biorstwa państwowe state owned enterpri- ses	w tym of which						spółki cywilne civil law partners- hips	spół- dzielnie co-opera- tives
					spółki handlowe commercial companies		razem total	w tym of which				
					razem total	jedno- osobowe Skarbu Państwa sole- share- holder compa- nies of the State Treasury		z udziałem kapitału zagranic- znego with foreign capital partici- pation				
OGÓŁEM	2010	220405	50071	10	13884	22	4256	13505	1111	170334		
TOTAL	2015	220615	59055	5	18686	13	4874	13625	1104	161560		
	2016	221168	60814	5	19865	13	5038	13673	1090	160354		
	2017	223130 ^b	62481	5	21164	13	5182	13693	1086	160649		

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie. ^b W podziale według sekcji PKD – bez podmiotów, dla których informacja o rodzaju przeważającej działalności nie występuje w rejestrze REGON.

^a Excluding persons tending private farms in agriculture. ^b In a breakdown by PKD sections – excluding entities for which information about the main economic activity is not included in the REGON register.

Tabl. 2 /308/.

**PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ ^a W REJESTRZE REGION
WEDŁUG FORM PRAWNYCH I SEKCJI (cd.)**

Stan w dniu 31 XII

ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY ^a IN THE REGION REGISTER
BY LEGAL FORMS AND SECTIONS (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej Legal persons and organisational entities without legal personality							Osoby fizyczne prowa- dzące działalność gospodar- czą Natural persons con- ducting economic activity	
		razem total	przedsię- biorstwa państwo- we state owned enterpri- ses	w tym of which				spółki cywilne civil law partner- ships		spół- dzielnie co-opera- tives
				spółki handlowe commercial companies						
				razem total	w tym of which					
w tym: of which:										
Rolnictwo, leśnictwo, łowiec- two i rybactwo. Agriculture, forestry and fishing	5726	2012	–	1327	2	596	354	113	3714	
Przemysł Industry	19631	5691	2	4136	1	1372	1406	82	13940	
w tym przetwórstwo przemy- słowe of which manufacturing	18172	4740	1	3303	1	1100	1336	77	13432	
Budownictwo Construction	28922	4215	1	2701	3	538	1246	232	24707	
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehi- cles ^Δ	48074	10675	–	4809	–	1077	5722	115	37399	
Transport i gospodarka maga- zynowa Transportation and storage	14166	1956	2	1353	3	302	579	7	12210	
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and cater- ing ^Δ	12984	2216	–	816	–	217	1323	14	10768	
Informacja i komunikacja Information and communi- cation	4985	1074	–	799	2	120	264	3	3911	
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities	5760	632	–	386	–	32	134	21	5128	

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.^a Excluding persons tending private farms in agriculture.

Tabl. 2 /308/.

**PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ ^a W REJESTRZE REGION
WEDŁUG FORM PRAWNYCH I SEKCJI (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY ^a IN THE REGION REGISTER
BY LEGAL FORMS AND SECTIONS (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej Legal persons and organisational entities without legal personality							Osoby fizyczne prowa- dzące działalność gospodar- czą Natural persons con- ducting economic activity		
		razem total	przedsię- biorstwa państwo- we state owned enterpri- ses	w tym of which						spółki cywilne civil law partner- ships	spół- dzielnie co-opera- tives
				spółki handlowe commercial companies		z udziałem kapitału zagranic- znego with foreign capital partici- pation					
				razem total	w tym of which						
					jedno- osobowe Skarbu Państwa sole- share- holder compa- nies of the State Treasury						
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities	17063	14995	–	1143	1	279	290	426	2068		
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna. . . . Professional, scientific and technical activities	18152	2925	–	1849	–	308	980	27	15227		
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities	7126	1291	–	875	–	211	378	17	5835		
Administracja publiczna i obrona narodowa; obo- wiązkowe zabezpieczenia społeczne Public administration and defence; compulsory social security	1044	1034	–	–	–	–	2	–	10		
Edukacja Education	6322	3040	–	201	–	28	171	5	3282		
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	14523	1182	–	390	1	20	398	15	13341		
Działalność związana z kultu- rą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation	4014	2299	–	196	–	36	200	3	1715		
Pozostała działalność usługowa Other service activities	14021	6631	–	175	–	45	246	6	7390		

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.^a Excluding persons tending private farms in agriculture.

Tabl. 3 /309/.

SPÓŁKI HANDLOWE WEDŁUG FORM PRAWNYCH I SEKCJI

Stan w dniu 31 XII

COMMERCIAL COMPANIES BY LEGAL STATUS AND SECTIONS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Grand total	Spółki kapitałowe Companies			Spółki osobowe Partnerships		
			razem total	akcyjne joint stock	z ograniczoną odpowiedzialnością with limited liability	razem total	w tym of which	
							jawne unlimited partnerships	komandytowe limited partnerships
OGÓŁEM	2010	13884	12301	262	12039	1583	1267	248
TOTAL	2015	18686	16349	294	16055	2337	1445	729
	2016	19865	17353	309	17044	2512	1465	889
	2017	21164^a	18467	320	18147	2697^b	1447	1087
w tym: of which:								
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing		1327	1213	8	1205	114	79	33
Przemysł Industry		4136	3733	83	3650	403	207	182
w tym przetwórstwo przemysłowe . . . of which manufacturing		3303	2950	63	2887	353	184	155
Budownictwo Construction		2701	2359	47	2312	342	128	197
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ		4809	4085	49	4036	724	519	194
Transport i gospodarka magazynowa . . . Transportation and storage		1353	1184	16	1168	169	86	80
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ		816	702	8	694	114	75	39
Informacja i komunikacja Information and communication		799	730	13	717	69	35	33
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities		386	325	9	316	61	35	17
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities		1143	967	27	940	176	94	72
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities		1849	1569	30	1539	280	77	144
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities		875	768	9	759	107	47	53
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne Public administration and defence; compulsory social security		—	—	—	—	—	—	—
Edukacja Education		201	178	1	177	23	14	8
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities		390	302	8	294	88	35	24
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation		196	185	11	174	11	5	6
Pozostała działalność usługowa Other service activities		175	160	1	159	15	10	5

^a W podziale według sekcji PKD – bez podmiotów, dla których informacja o rodzaju prowadzonej działalności nie występuje w rejestrze REGON. ^b W tym 77 spółek partnerskich i 86 spółek komandytowo-akcyjnych.

^a In a breakdown by PKD sections – excluding entities for which information about the main economic activity is not included in the REGON register. ^b Of which 77 professional partnerships and 86 limited joint-stock partnerships.

Tabl. 4 /310/.

**PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ NOWO ZAREJESTROWANE ^a WEDŁUG
WYBRANYCH FORM PRAWNYCH I SEKCJI**

Stan w dniu 31 XII

ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY NEWLY REGISTERED ^a BY SELECTED
LEGAL FORMS AND SECTIONS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Grand total	W tym Of which						osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą natural persons conducting economic activity
			spółki companies					spółdzielnie co-operatives	
			razem total	w tym of which					
				handlowe companies		cywilne civil law partnerships			
				razem total	akcyjne joint stock		z ograniczoną odpowiedzialnością with limited liability		
OGÓŁEM	2010	20824	1239	742	11	591	497	7	18402
TOTAL	2015	18756	1744	1417	9	1140	321	8	16186
	2016	17809	1654	1352	14	1124	301	1	15375
	2017	18575 ^b	1866	1583	7	1322	282	18	15805
w tym: of which:									
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing		262	38	28	–	24	10	–	223
Przemysł Industry		1781	322	296	1	264	26	3	1454
w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing		1717	293	269	1	240	24	3	1420
Budownictwo Construction		4264	221	193	–	137	27	4	4038
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ		2662	289	211	1	178	78	–	2371
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage		1329	200	186	–	170	14	–	1126
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ		1332	106	66	–	55	40	–	1225
Informacja i komunikacja Information and communication		507	70	65	–	57	5	–	437
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities		401	39	35	–	31	4	–	360
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities		607	112	103	3	75	9	1	229
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities		1386	200	182	2	145	18	–	1184
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities		877	114	96	–	82	18	4	758
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne Public administration and defence; compulsory social security		4	1	–	–	–	1	–	1
Edukacja Education		547	32	21	–	17	11	2	377

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie. ^b W podziale według sekcji PKD – bez podmiotów, dla których informacja o rodzaju przeważającej działalności nie występuje w rejestrze REGON.

^a Excluding persons tending private farms in agriculture. ^b In a breakdown by PKD sections – excluding entities for which information about the main economic activity is not included in the REGON register.

Tabl. 4 /310/.

PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ NOWO ZAREJESTROWANE ^a WEDŁUG WYBRANYCH FORM PRAWNYCH I SEKCJI (dok.)

Stan w dniu 31 XII

ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY NEWLY REGISTERED ^a BY SELECTED LEGAL FORMS AND SECTIONS (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W tym Of which						osoby fizyczne prowa- dzące dzia- łalność gospo- darczą natural persons con- ducting economic activity
		spółki companies					spół- dzielnie co-opera- tives	
		razem total	w tym of which					
			razem total	handlowe companies		cywilne civil law partner- ships		
				akcyjne joint stock	z ogra- niczoną odpowie- dzial- nością with limited liability			
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	935	47	42	–	32	5	4	877
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation	309	26	22	–	20	4	–	237
Pozostała działalność usługowa Other service activities	1087	47	35	–	33	12	–	907

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.^a Excluding persons tending private farms in agriculture.

Tabl. 5 /311/.

PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ WYREJESTROWANE ^a WEDŁUG WYBRANYCH FORM PRAWNYCH I SEKCJI

Stan w dniu 31 XII

ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY REMOVED ^a BY SELECTED LEGAL FORMS AND SECTIONS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Grand total	W tym Of which						osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą natural persons conducting economic activity
			spółki companies					spółdzielnie co-operatives	
			razem total	w tym of which					
				handlowe companies			cywilne civil law partnerships		
				razem total	w tym of which	z ograniczoną odpowiedzialnością with limited liability			
akcyjne joint stock									
OGÓŁEM TOTAL	2010 2015 2016 2017	15456 17222 17134 16462 ^b	554 465 414 605	105 196 187 362	3 1 5 1	74 141 109 259	449 269 227 243	12 15 12 20	14670 16330 16466 15295
w tym: of which:									
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing		309	47	37	—	14	10	1	260

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie. ^b W podziale według sekcji PKD – bez podmiotów, dla których informacja o rodzaju prowadzonej działalności nie występuje w rejestrze REGON.^a Excluding persons tending private farms in agriculture. ^b In a breakdown by PKD sections – excluding entities for which information about the main economic activity is not included in the REGON register.

Tabl. 5 /311/.

PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ WYREJESTROWANE ^a WEDŁUG WYBRANYCH FORM PRAWNYCH I SEKCJI (dok.)

Stan w dniu 31 XII

ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY REMOVED ^a BY SELECTED LEGAL FORMS AND SECTIONS (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W tym Of which						osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą natural persons conducting economic activity
		spółki companies					spółdzielnie co-operatives	
		razem total	w tym of which					
			handlowe companies		cywilne civil law partnerships			
			razem total	w tym of which		z ograniczoną odpowiedzialnością with limited liability		
akcyjne joint stock								
Przemysł Industry	1502	95	79	–	62	16	3	1402
w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing	1425	78	62	–	50	16	3	1343
Budownictwo Construction	3381	64	46	1	39	18	5	3311
Handel; naprawa pojazdów samocho- dowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ	3537	161	84	–	62	77	4	3372
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	1118	27	16	–	13	11	1	1089
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ	1292	40	19	–	13	21	–	1250
Informacja i komunikacja Information and communication	336	21	17	–	8	4	–	315
Działalność finansowa i ubezpiecze- niowa Financial and insurance activities	457	9	5	–	4	4	1	446
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities	175	20	14	–	11	6	3	142
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	1066	41	19	–	11	22	–	1017
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities	878	44	15	–	14	29	2	831
Administracja publiczna i obrona naro- dowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne Public administration and defence; com- pulsory social security	6	–	–	–	–	–	–	1
Edukacja Education	788	7	1	–	1	6	–	342
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	682	13	7	–	4	6	–	665
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation	229	6	2	–	2	4	–	211
Pozostała działalność usługowa Other service activities	701	9	–	–	–	9	–	639

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.^a Excluding persons tending private farms in agriculture.